2014

בנק הפועלים

דין וחשבון שנתי 2014

תוכן העניינים

דבר יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל	**4**
דוח הדירקטוריון לשנת 2014	**8**
תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק	**8**
פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה	8
נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים	10
מידע הצופה פני עתיד	12
תרשים החזקות	13
דירוג הבנק	14
השליטה בבנק	14
השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו	14
דיבידנדים	15
הון והלימות הון	17
סקירה כלכלית ופיננסית	19
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים	21
גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים	26
רווח ורווחיות	27
הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק	36
תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות	**51**
כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות	51
מידע כספי תמציתי על מגזרי פעילות	54
מגזר משקי הבית	57
מגזר הבנקאות הפרטית	70
מגזר עסקים קטנים	78
המגזר המסחרי	85
המגזר העסקי	91
מגזר ניהול פיננסי	99
אחרים והתאמות	104
פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים	104
חברות מוחזקות עיקריות	112
פעילות קבוצת הבנק בחו"ל	113
מידע כללי ונושאים נוספים	**122**
רכוש קבוע ומתקנים	122
הון אנושי	127
מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק	131
תיאור מצב המיסוי	132
מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי	134
הליכים משפטיים	136
יעדים ואסטרטגיה עסקית	138
ניהול הסיכונים	140
הלימות הון	173
גילוי על המבקר הפנימי	184
פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה	186
קיימות ואחריות חברתית	188
עבודת הדירקטוריון	189
דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלי כשירות מקצועית	194
חברי דירקטוריון הבנק	202
חברי הנהלת הבנק	204
עניינים אחרים	205
תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה	210
דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים	219
בקרות ונהלים	220

סקירת הנהלה	**221**
תוספת 1 – מאזן מאוחד לשנים 2014–2010 מידע רב תקופתי	222
תוספת 2 – דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2014–2010 מידע רב תקופתי	223
תוספת 3 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית	224
תוספת 4 – חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית	230
תוספת 5 – סיכון אשראי לפי ענפי משק	238
תוספת 6 – חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)	242
תוספת 7 – מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2014–2013 מידע רב–רבעוני	245
תוספת 8 – דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2014–2013 מידע רב–רבעוני	247
הצהרת המנכ"ל	**248**
הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)	**249**
הצהרת החשבונאי הראשי	**250**
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	**251**
דוחות כספיים	**253**
דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	254
דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ	255
מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 2014	256
דוח רווח והפסד מאוחד	257
דוח מאוחד על הרווח הכולל	258
דוח על השינויים בהון	259
דוח מאוחד על תזרימי מזומנים	261
ביאורים לדוחות הכספיים	263
דוח תקופתי לשנת 2014	**437**

הבנק קיבל את אישור המפקח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד.
בביאור 34 לדוחות הכספיים נכללת תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד.
חוברת הכוללת את נתוני הבנק תמסר לכל דורש, או באתר האינטרנט של הבנק, www.bankhapoalim.co.il

דבר יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל

מחזיקות ומחזיקי עניין נכבדים,

בשם הדירקטוריון וההנהלה אנו גאים להגיש לכם את הדוח הכספי השנתי של קבוצת בנק הפועלים לשנת 2014. במהלך השנה המשיך בנק הפועלים ביישום מתווה התוכנית האסטרטגית לשנים 2013–2015 תוך הצגת הישגים עסקיים מרשימים ותשואה של 9.05% על ההון לבעלי המניות, בהתאם ליעדים

תוכנית אסטרטגית חדשה: המשכיות ותנופה

בשנת 2014 המשיך הבנק ביישום מתווה התוכנית האסטרטגית ומתווה הדירקטוריון לשנים 2013–2015 אשר מיקדה את הבנק בשלושה תחומים: התייעלות, מנועי צמיחה וטכנולוגיה. תוכנית זו מהווה המשך ישיר לתוכנית האסטרטגית משנת 2009 אשר השלמתה ביססה את מעמד הבנק כמוסד הפיננסי המוביל בישראל.

במהלך השנה הוציאה ההנהלה לפועל בהצלחה את התוכנית האסטרטגית תוך שמירה על הרווחיות בתנאי שוק משתנים וסביבת ריבית נמוכה. בד בבד המשיכה ההנהלה בתהליך התייעלות אשר הפך לדרך חיים בבנק הפועלים. הנהלת הבנק פעלה בהחלטיות מתוך הכרה בהתהוות זירה תחרותית חדשה במשק הישראלי המציבה את הבנקים בתחרות ישירה עם שחקנים ותיקים וחדשים לכל אורכה של שרשרת הערך בתעשייה הפיננסית.

בשנת 2014 עמדה התשואה על ההון על 9.05% והרווח השנתי על 2,740 מיליון ש"ח. תשואה זו משקפת את מחויבותו העמוקה של הבנק לבעלי המניות לתשואה ההולמת את תיאבון הסיכון ואת המצב המאקרו-כלכלי בישראל ובשוקי העולם.

הכלכלה הגלובלית – הבדלי צמיחה בין הכלכלות בעולם

שנת 2014 ראתה את הכלכלה האמריקאית מניחה מאחוריה את המשבר הפיננסי הגדול של 2008. כלכלת ארצות-הברית הפגינה חוסן מרשים שעמד בניגוד לשבריריות הצמיחה בכלכלת אירופה וחולשה מובהקת שרשמה כלכלת יפן. במדינות המתעוררות נרשמה ירידה קלה בקצב הצמיחה ועלייה ברמת הסיכון של חובות המדינות, תהליך שהחל כבר בשנת 2013. הבדלי קצב הצמיחה תרמו לחיזוק הדולר מול היורו והיין.

בסיכום שנת 2014 רשמה הכלכלה הגלובלית, על-פי אומדני קרן המטבע הבינלאומית, צמיחה בקצב שנתי של 3.3%, זהה לקצב הצמיחה שנרשם בשנת 2013. נפילת מחירי הנפט בחדות במהלך השנה הקלה על הכלכלה העולמית אולם פגעה ביצרניות הנפט.

המדיניות המוניטרית במדינות המפותחות נותרה מרחיבה מאוד למרות סימנים לשינוי מגמה של הבנק המרכזי האמריקאי אשר צפויה לבוא לידי ביטוי בשנת 2015.

הסביבה הכלכלית בישראל

המשק הישראלי צמח בשנת 2014 בשיעור של 2.9%. המשק מוסיף לשמור על יציבות בקצב הצמיחה, אם כי מבצע צוק איתן שאירע ברבעון השלישי של השנה האט מאוד את הצמיחה ברבעון, וכנראה הביא להאטה בצמיחה השנתית. כמו-כן, ניתן היה לקוות כי תרומת הגז הטבעי ממאגר תמר והישגי תעשיית ההיי טק יובילו לקצב צמיחה מהיר יותר של הכלכלה הישראלית.

שוק העבודה התייצב על רמת אבטלה נמוכה של כ-6% ושיעור השתתפות גבוה. הסקרים מעלים ששיעור ההשתתפות עולה במהרה בקרב החרדים ובקרב האוכלוסייה הערבית - תהליכי עומק חשובים בעלי השפעה על הטווח הארוך.

שוק הנדל"ן הוסיף לתסוס לאחר רגיעה חלקית בהמתנה לפתרונות ממשלה. הביקוש המצטבר לדיור דחף למעלה את מחירי הדירות, על-פי סקר הלמ"ס, בשיעור של 4.5%.

מדד המחירים לצרכן ירד בשנה החולפת ב-0.2%. אינפלציה נמוכה מאפיינת בתקופה זו את רוב מדינות העולם, בין השאר בגלל הירידה החדה במחירי הנפט והסחורות. בישראל, ראינו עלייה בתחרותיות במספר ענפים כמו תקשורת ומזון שפעלו לירידות מחירים. מדיניות הממשלה להפחתת יוקר המחייה השפיעה אף היא.

ריבית בנק ישראל ירדה בשנת 2014 בהדרגה מרמה של 1.0% ל-0.25%. הפחתות הריבית נועדו לסייע לבלום את התחזקות שער השקל ולהמריץ את הכלכלה.

הובלה בשוק תחרותי

כבנק הגדול בישראל השכלנו לשרת את קהל הלקוחות הגדול שלנו, על רבדיו השונים ותוך מיקוד והתאמה אישית לצרכיהם של הסגמנטים המגוונים בקרב האוכלוסייה.

בשנת 2014 הוכחנו את מחויבותנו להתמקדות במנועי צמיחה - פלחי אוכלוסייה שפעילותם הכלכלית גדלה בקצב מהיר מן הממוצע במשק - תוך שימת דגש על חיזוק התשתיות הטכנולוגיות שלנו, בחדשנות וביצירתיות

בו בזמן, הבנק הוסיף להגדיל את מספר לקוחותיו הקמעונאים, להוביל במימון תשתיות ותאגידים, ולצמוח בהתמדה בפלח הבנקאות המסחרית, בו הגדלנו את נתח השוק של הבנק והשגנו צמיחה מרשימה בהכנסות ובמספר לקוחות.

הבנק ממשיך במחויבות העמוקה שלו לסקטור העסקים הקטנים, שבאה לידי ביטוי בחיזוק הצעת הערך, בניית מוצרים חדשניים, וליווי מתמיד במימון ויעוץ לפלח לקוחות זה.

בשנת 2014 התמקדנו בפלח הבנקאות המסחרית בהצלחה מרובה תוך הגדלת נתח השוק של הבנק והשגת צמיחה מרשימה בהכנסות ובמספר לקוחות. תנופת הבנק בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל שינתה את תנאי התחרות בסקטור זה והביאה לידי ביטוי את העוצמה והמקצועיות של בנק הפועלים. הבנק הוסיף להעמיק את פעולתו בקרב סקטור העסקים הקטנים מתוך הכרה בחשיבותו של הסקטור לכלכלה הישראלית ופוטנציאל ההכנסות הטמון בחיזוק העסקים הקטנים. כמו-כן, חיזקנו את הצעת הערך של הבנק לתעשיית ההייטק על-ידי הקמת מערך שירות מקצועי וממוקד.

בשנת 2014 הוסיף הבנק להוביל את מימון המשק הישראלי גם בתקופה מורכבת ומאתגרת לחלק מלקוחותינו. בד בבד עם חיזוק הרווחיות העסקית ופריצת דרך בסקטור הבנקאות המסחרית, הפחתנו את ריכוזיות תיק האשראי במהלך המשלב צמיחה, רווחיות ופיזור סיכונים.

כמו-כן בשנת 2014 הוסיף הבנק להגדיל את בסיס ההון שלו, על-פי מתווה עליית ההון הרב-שנתי, תוך מיקוד ברווחיות נאותה בעסקי הליבה הבנקאיים. בסוף השנה עמד יחס הלימות הליבה של הבנק על 9.3%. בנק הפועלים הגדיל את הרווח הנקי בשנת 2014 למרות סביבת ריבית מאתגרת, האטה כלכלית הדרגתית ופגיעה בהכנסות בשל הקשחת המשטר הרגולטורי.

בנק נכון לתחרות

עם סיומה המוצלח של שנת המאזן של 2014 אנו מביטים אל העתיד ואל המשך פעילות עסקית פורייה. התוכנית התלת-שנתית החדשה של הדירקטוריון מבוססת על ניתוח מעמיק של הסביבה הכלכלית, הרגולטורית והעסקית ונסמכת על יכולת הביצוע הנחושה של הנהלת הבנק.

התוכנית משלבת ראיה מפוקחת של השינויים בתעשיית הבנקאות בעולם ובארץ והיא קוראת להשלמת תוכנית ההתייעלות של ההנהלה בד בבד עם שכלול מנועי ההכנסה, מיצוב הבנק כמוביל טכנולוגי בתעשייה וחדשנות מוצרית ושירותית בכל קווי העסקים.

טיפוח המשאב האנושי ומערכת יחסי העבודה

הבנק המשיך לקדם ולפתח את איכות הנכס הגדול והחשוב ביותר בבנק - המשאב האנושי. הבנק המשיך לטפח את מערכת יחסי העבודה, המהווה מזה שנים נכס אסטרטגי לבנק. ארגון העובדים הוא שותף מלא בהובלת הבנק להישגים המרשימים ומהווה בנצ'מרק לתעשייה כולה.

אחריות חברתית תאגידית כערך מוביל

בשנת 2014 הוביל הבנק את המערכת הבנקאית כולה בפעילותו למען הקהילה. הבנק התמקד בפרויקטים בתחום החינוך, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה, כמפתח לקידום החירות הפיננסית.

מחצית מתקציבה של עמותת "פועלים בקהילה" מופנה לתחום החינוך. שאר התקציב משמש לתמיכה בעמותות העוסקות בתחומי רווחה, רפואה, ועוד.

זו השנה השישית ברציפות שהבנק מפרסם דוח קיימות ואחריות חברתית. בדומה לדוחות הקודמים זכה הדוח לדירוג הגבוה ביותר על-ידי הארגון הבינלאומי GRI. הבנק מדורג במדד העולמי FTSE4GOOD הנחשב למדד המוביל בעולם בקיימות והשקעות על-פי תפיסת האחריות החברתית.

מחויבות לשווקים ולבעלי העניין

אנו מאמינים ביכולתנו לייצר עבור בעלי המניות תשואה דו-ספרתית על ההון בטווח הבינוני-ארוך. יעד זה מבטא את תיאבון הסיכון של הבנק לנוכח השינויים במציאות הכלכלית ובזירת התחרות ההולכת ומחריפה.

כבנק מוביל בישראל, שפעילותו בנקאית חובקת עולם, חשוב לנו מאוד לקיים דיאלוג שוטף עם כלל הגורמים בשווקים שבהם אנו פועלים. אנו שמים דגש מיוחד על הקשר עם שוק ההון וקהילת המשקיעים, ואנו גאים על היותנו הבנק המוביל בישראל בתחום ניהול קשרי המשקיעים. נמשיך גם בעתיד לפתח ולהעמיק דיאלוג זה.

אנו מחויבים למעגלים רחבים של מחזיקי עניין: לבעלי המניות שלנו; ללקוחותינו, ממשקי הבית ועד לחברות הגדולות במשק; לעובדי בנק הפועלים ולחברה הישראלית, בה אנו פועלים וממנה אנו שואבים את כוחנו, וממשיכים לתרום לה בקידום מגוון רחב של נושאים פיננסיים, חברתיים וסביבתיים.

ברצוננו לנצל הזדמנות זו על מנת להביע את תודתנו העמוקה ללקוחותינו הממשיכים להביע בנו אמון כל יום מחדש, לחברינו בהנהלת הבנק, לדירקטוריון שלנו, וכמובן תודה גדולה לכל עובדי הבנק, שהם הנכס החשוב ביותר שלנו, ושמקצועיותם ומסירותם הן הבסיס לתוצאות המצוינות שאנו מציגים היום בפניכם.

בכבוד רב,

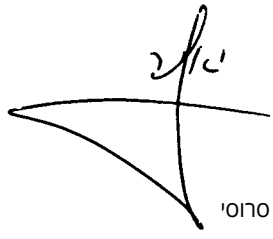

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

ציון קינן
מנהל כללי

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 9 במרץ 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק הפועלים בע"מ, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה

כללי

- הבנק נוסד בשנת 1921 על-ידי המוסדות המרכזיים של היישוב באותה עת - ההסתדרות הציונית וההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ ישראל, והתאגד כחברה בע"מ לפי פקודת החברות. הבנק הוא "תאגיד בנקאי" בעל רישיון "בנק", לפי הוראות חוק הבנקאות. בשנת 1983, במסגרת הסדר שגובש בין ממשלת ישראל לבין הבנקים, הועברו מניות הבנק לשליטת המדינה. בשנת 1997 הופרט הבנק, והשליטה בו עברה לידי בעלי השליטה הנוכחיים ואחרים.
- קבוצת הבנק פועלת בישראל במכלול תחומי הבנקאות השונים, באמצעות שתי חטיבות מרכזיות: החטיבה העסקית משרתת את מרבית הלקוחות העסקיים, כאשר בתחום החברות הגדולות (Corporate) פועלת החטיבה באמצעות סקטורים בעלי התמחות ענפית, הממוקמים בהנהלה הראשית, בתחום החברות הבינוניות (Middle Market) פועלת החטיבה באמצעות שבעה מרכזי עסקים, הפרוסים ברחבי המדינה. שירותי הבנקאות השונים ניתנים ללקוחות החטיבה באמצעות מערך הסניפים העסקיים המונה 22 סניפים המספקים את מכלול השירותים העסקיים הנדרשים. בנוסף שאר סניפי הבנק מעניקים ללקוחות החטיבה שירותים תפעוליים. החטיבה הקמעונאית (Retail) משרתת, באמצעות מערך הסינוף, בין השאר, לקוחות משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים, אחראית על הפעלת שירותים בערוצים הישירים: אינטרנט, פועלים בטלפון וסלולר, וכן מרכזת את תחומי האשראי הצרכני והמשכנתאות. החטיבה הקמעונאית פועלת באמצעות 255 סניפים המספקים את מכלול השירותים הבנקאיים.
- בנוסף לפעילות הבנקאית, עוסקת קבוצת הבנק בפעילויות משיקות, בעיקר בענף כרטיסי האשראי ובשוק ההון. בענף כרטיסי האשראי, עוסקת קבוצת הבנק, באמצעות קבוצת בת ("קבוצת ישראכרט"), בהנפקה, בתפעול ובשיווק של כרטיסי האשראי בבנק ומחוצה לו, לשימוש בארץ ובחו"ל, וכן בסליקת עסקות הנעשות בכרטיסי האשראי שהונפקו על-ידה ועל-ידי אחרים. פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון הינה, בין היתר, במתן שירותי ביצוע פעולות מסחר בניירות-ערך (ברוקראז'), שמירת ניירות-ערך, מחקר וייעוץ, שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול תיקי השקעות, עסקי חיתום וניהול הנפקות.
- בנוסף לפעילות בישראל, פועלת קבוצת הבנק בחו"ל, במגזר הבנקאות הפרטית ובמגזר העסקי ופרוסה בישראל, אירופה, ארצות-הברית, קנדה, אמריקה הלטינית ואסיה, וזאת בין היתר, באמצעות סניפים, נציגויות, חברות בנות בנקאיות וחברות בנות לניהול נכסים. בנוסף, לקבוצת הבנק פעילות במגזר משקי בית ובמגזר המסחרי בתורכיה וקזחסטן. במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים בין היתר, על-ידי רכישת השתתפויות באשראים המאורגנים על-ידי בנקים מובילים בחו"ל, מתן אשראי ללווים בעלי זיקה לישראל והשקעות באגרות-חוב. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם בנקים זרים ברחבי העולם (להלן: "בנקים כתבים"). הדגש המרכזי באסטרטגית הבנק מוכוון לפיתוח והרחבת פעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית (Middle Market) בניו-יורק, תוך הרחבת מעטפת השירות ושיפור היכולות בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בשנת 2014:

התפתחות עסקי קבוצת הבנק

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בשנת 2014 בכ-2,740 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של כ-2,548 מיליון ש"ח בשנת 2013.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2014 הסתכמה ב-9.0%, בהשוואה ל-9.2% בשנת 2013.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשנת 2014 ב-2.07 ש"ח, בהשוואה ל-1.93 ש"ח בשנת 2013.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-407.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-380.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, עלייה בשיעור של 7.3%.

סך האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-264.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-251.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, עלייה בשיעור של 4.9%.

סך פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-297.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-276.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, גידול בשיעור של 7.5%.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-31.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-28.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, עלייה בשיעור של 8.8%.

יחס ההון הכולל ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם לשיעור של 14.60%, בהשוואה לשיעור של 14.61% ביום 1 בינואר 2014.

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם לשיעור של 9.29%, בהשוואה לשיעור של 9.08% ביום 1 בינואר 2014.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			שינוי לעומת	
	2014	2013	2012	2013	2012
	במיליוני ש"ח				
רווח ורווחיות					
רווח מימוני, נטו***	**8,684**	8,423	8,415	3.1%	3.2%
עמלות והכנסות אחרות	**5,338**	5,241	5,222	1.9%	2.2%
סך ההכנסות	**14,022**	13,664	13,637	2.6%	2.8%
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**425**	874	987	(51.4%)	(56.9%)
הוצאות תפעוליות ואחרות	**9,140**	*9,024	*8,886	1.3%	2.9%
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2,740**	*2,548	*2,506	7.5%	9.3%

	ליום 31 בדצמבר			שינוי לעומת	
	2014	2013	2012	2013	2012
	במיליוני ש"ח				
מאזן – נתונים עיקריים					
סך-כל המאזן	**407,794**	*380,020	*376,194	7.3%	8.4%
אשראי לציבור, נטו	**263,980**	251,600	249,182	4.9%	5.9%
ניירות-ערך	**58,778**	60,912	52,070	(3.5%)	12.9%
פיקדונות הציבור	**297,230**	276,525	271,411	7.5%	9.5%
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**33,671**	33,980	35,677	(0.9%)	(5.6%)
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	**31,361**	*28,834	*26,561	8.8%	18.1%
סך סיכון אשראי בעייתי, נטו**	**12,721**	16,279	13,284	(21.9%)	(4.2%)
מזה – חובות פגומים מאזניים, נטו**	**5,389**	6,817	6,701	(20.9%)	(19.6%)

	2014	2013	2012
יחסים פיננסיים עיקריים			
אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור	**88.8%**	91.0%	91.8%
אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**79.8%**	81.0%	81.1%
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן	**7.7%**	7.6%	7.1%
הון עצמי רובד 1 לפי באזל 3	**9.3%**	–	–
הון כולל לפי באזל 3	**14.6%**	–	–
הון ליבה לרכיבי סיכון לפי באזל 2	**–**	*9.3%	*8.8%
הון כולל לרכיבי סיכון לפי באזל 2	**–**	*15.5%	*15.6%
מרווח מימוני מפעילות שוטפת[1]	**2.17%**	2.12%	2.31%
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות[4]	**61.0%**	*62.8%	*63.8%
סך הכנסות לנכסים[2]	**3.7%**	*3.7%	*3.8%
סך הוצאות לנכסים[3]	**2.4%**	*2.4%	*2.5%
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור	**0.16%**	0.34%	0.39%
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון	**9.05%**	*9.24%	*10.02%
רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק – בסיסי	**2.07**	*1.93	*1.90

* יישום למפרע – לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** בניכוי הפרשה פרטנית, הפרשה לפי עומק פיגור והפרשה קבוצתית בגין סיכון אשראי בעייתי.

*** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(1) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק רווח ורווחיות – התפתחות הרווח המימוני) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.

(2) סך ההכנסות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.

(3) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.

(4) אינו כולל הוצאות לתוכניות התייעלות והפרשה בגין עסקי הבנק עם לקוחות אמריקאים.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים (המשך)

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	31.12.2014	30.09.2014	30.06.2014	31.03.2014	31.12.2013
	במיליוני ש"ח				
רווח ורווחיות					
רווח מימוני, נטו***	**2,146**	2,160	2,322	2,056	2,073
עמלות והכנסות אחרות	**1,438**	1,304	1,297	1,299	1,394
סך ההכנסות	**3,584**	3,464	3,619	3,355	3,467
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	**363**	80	(3)	(15)	(59)
הוצאות תפעוליות ואחרות	**2,501**	*2,219	*2,255	*2,165	*2,591
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**478**	*734	*781	*747	*633

	31.12.2014	30.09.2014	30.06.2014	31.03.2014	31.12.2013
	במיליוני ש"ח				
מאזן – נתונים עיקריים					
סך-כל המאזן	**407,794**	*393,989	*370,156	*376,635	*380,020
אשראי לציבור, נטו	**263,980**	257,826	252,066	250,232	251,600
ניירות-ערך	**58,778**	57,190	63,800	65,333	60,912
פיקדונות הציבור	**297,230**	281,760	268,935	276,014	276,525
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**33,671**	34,073	30,533	31,314	33,980
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	**31,361**	*31,100	*30,308	*29,623	*28,834
סך סיכון אשראי בעייתי, נטו**	**12,721**	13,362	13,483	14,205	16,279
מזה – חובות פגומים מאזניים, נטו**	**5,389**	5,719	6,038	6,305	6,817

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	31.12.2014	30.09.2014	30.06.2014	31.03.2014	31.12.2013
יחסים פיננסיים עיקריים					
אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור	**88.8%**	91.5%	93.7%	90.7%	91.0%
אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**79.8%**	81.6%	84.2%	81.4%	81.0%
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן	**7.7%**	*7.9%	*8.2%	*7.9%	*7.6%
הון עצמי רובד 1 לפי באזל 3	**9.3%**	*9.3%	*9.5%	*9.4%	–
הון כולל לפי באזל 3	**14.6%**	*14.6%	*14.9%	*14.9%	–
הון ליבה לרכיבי סיכון לפי באזל 2	**–**	–	–	–	*9.3%
הון כולל לרכיבי סיכון לפי באזל 2	**–**	–	–	–	*15.5%
מרווח מימוני מפעילות שוטפת[1][2]	**2.12%**	2.21%	2.31%	2.09%	2.13%
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות[5]	**56.4%**	*62.5%	*60.8%	*64.5%	*62.0%
סך הכנסות לנכסים[3]	**3.7%**	*3.7%	*3.9%	*3.6%	*3.7%
סך הוצאות לנכסים[4]	**2.5%**	*2.4%	*2.4%	*2.3%	*2.8%
שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור[1]	**0.54%**	0.12%	(0.00%)	(0.02%)	(0.09%)
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון[1]	**6.23%**	*9.87%	*10.89%	*10.67%	*9.20%
רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק – בסיסי	**0.36**	*0.55	*0.59	*0.57	*0.48

* יישום למפרע – לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** בניכוי הפרשה פרטנית, הפרשה לפי עומק פיגור והפרשה קבוצתית בגין סיכון אשראי בעייתי.

*** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק רווח ורווחיות – התפתחות הרווח המימוני) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.

(3) סך ההכנסות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.

(4) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.

(5) אינו כולל הוצאות לתוכניות התייעלות והפרשה בגין עסקי הבנק עם לקוחות אמריקאים.

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם, כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

תרשים החזקות

להלן תרשים חברות מוחזקות עיקריות* של הבנק:

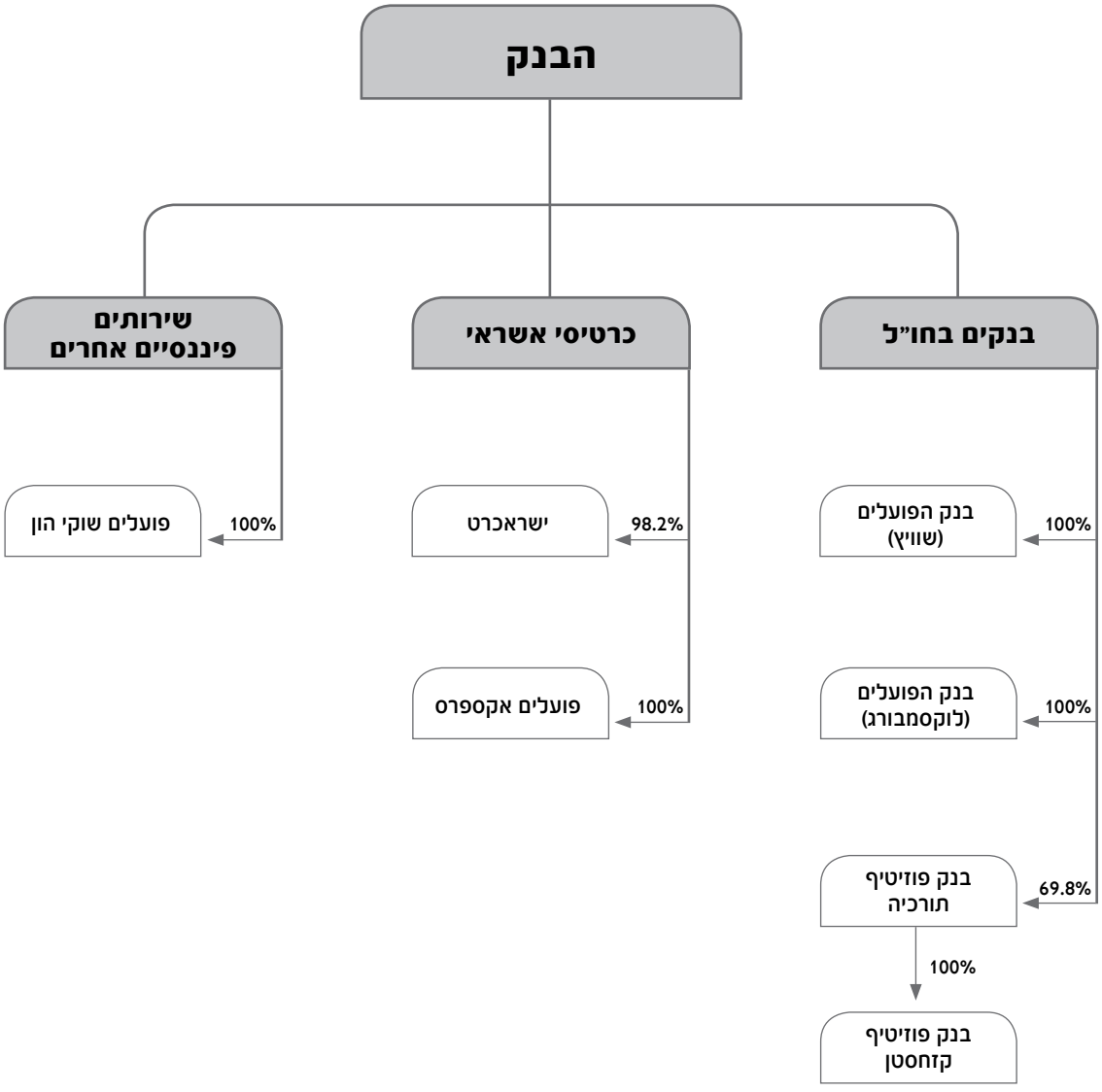

* התרשים כולל חברות עיקריות המוחזקות במישרין על-ידי הבנק או בעקיפין באמצעות חברות בנות פרטיות בבעלות מלאה של הבנק. חברות בנות בבעלות מלאה אשר באמצעותן מוחזקות החברות המופיעות בתרשים לעיל אינן כלולות בו. לצורך התרשים לעיל, חברה עיקרית הינה חברה עם פעילות עסקית, שלדעת הנהלת הבנק היא חברה עיקרית בקבוצה, והשקעת הבנק בה היא לפחות 1% מההון המיוחס לבעלי המניות של הבנק, או שחלק הבנק ברווח (בהפסד) הנקי שלה המיוחס לבעלי המניות של הבנק עולה על 5% מהרווח (או מההפסד) הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק (וזאת בדומה לקריטריון שנקבע בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (הוראה מספר 662) בקשר להצגת נתונים על חברות בנות עיקריות בדוחות כספיים של תאגיד בנקאי).

דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

בישראל מדורג הבנק במטבע מקומי על-ידי חברת "S&P מעלות בע"מ" בדירוג (+AA) ועל-ידי חברת מידרוג בדירוג Aaa.

סוכנות דירוג	מטבע-חוץ טווח ארוך	מטבע-חוץ טווח קצר	אופק הדירוג	מועד עדכון אחרון
ישראל – סוברני:				
Moody's	A1	P-1	יציב	ספטמבר 2014
S&P	A+	A-1	יציב	פברואר 2015
Fitch Ratings	A	F1	יציב	נובמבר 2014
בנק הפועלים:				
Moody's	A2	P-1	שלילי	אוקטובר 2014
S&P	A-	A-2	יציב	אוקטובר 2014
Fitch Ratings	A-	F1	יציב	מאי 2014
דירוג מקומי (בישראל)				
S&P מעלות	AAA		יציב	אוקטובר 2014
מידרוג	Aaa	P-1	יציב	מרץ 2014

בחודש מרץ 2014 חברת הדירוג מדרוג אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי והעלתה את אופק הדירוג ליציב (במקום שלילי).
בחודש מאי 2014 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג הבנק לטווח ארוך (ללא שינוי) והעלתה את הדירוג לטווח קצר (במקום F2).
בחודש ספטמבר 2014 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של +A. אופק דירוג המדינה נותר יציב.
בחודש ספטמבר 2014 חברת הדירוג Moody's אישרה את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של A1. אופק דירוג המדינה נותר יציב.
בחודש אוקטובר 2014 חברת הדירוג S&P העלתה את דירוג הבנק ל- -A (במקום +BBB). אופק הדירוג נותר יציב.
בחודש אוקטובר 2014 חברת הדירוג S&P מעלות העלתה את הדירוג המקומי של הבנק ל- AAA (במקום +AA). אופק הדירוג נותר יציב.
בחודש אוקטובר 2014 חברת הדירוג Moody's אישרה מחדש את דירוג הבנק ללא שינוי ושינתה את אופק הדירוג לשלילי (במקום יציב).
בחודש נובמבר 2014 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג המדינה (ללא שינוי) ושינתה את אופק הדירוג יציב (במקום חיובי).
בחודש פברואר 2015 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של +A. אופק דירוג המדינה נותר יציב.

השליטה בבנק

בעלת היתר השליטה בבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים היא הגב' שרי אריסון. החזקותיה בבנק מתבצעות באמצעות מספר נאמנויות אשר מחזיקות מצדן בחברות הישראליות הבאות שהנן הבעלים של מניות הבנק:

אריסון החזקות (1998) בע"מ (להלן: "אריסון החזקות") מחזיקה בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים במניות המהוות כ-20.20% מהון המניות של הבנק, אשר מהוות את "גרעין שליטה" בבנק (כהגדרתו בהיתר השליטה שניתן על-ידי נגיד בנק ישראל).

חברת אריסון השקעות בע"מ (שהינה חברה-אחות של אריסון החזקות) (להלן: "אריסון השקעות") מחזיקה באמצעות חברה בת שבבעלותה המלאה את כל הון המניות של חברת מלח הארץ בע"מ, אשר מחזיקה במניות המהוות כ-0.63% מהון המניות של הבנק.

סך ההחזקות של קבוצת אריסון (באמצעות אריסון החזקות ואריסון השקעות) בהון המניות של הבנק סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הוא כ-20.83% (20.63% בדילול מלא).

השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 הינו 1,323,208,692 ש"ח ע.נ. המורכב 1,323,208,692 ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 14,168,419 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק (להלן: "מניות באוצר"), כפי שיפורט להלן.

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,324,484,529 ש"ח ע.נ., לאחר הפחתת 12,892,582 יתרת מניות באוצר.

להלן פרטים בדבר ההתפתחויות העיקריות הקשורות בהון הבנק, לרבות השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו:

מכירת מניות על-ידי בעלת עניין בבנק

ביום 17 באוגוסט 2014 מכרה חברת מלח הארץ בע"מ 8,750,000 מניות של הבנק בתמורה לסך כולל של 176 מיליון ש"ח בעסקה מחוץ לבורסה. הכמות שנמכרה מהווה 0.67% מהון הבנק.

ביום 20 ביוני 2013 מכרה חברת מלח הארץ בע"מ 14,619,883 מניות של הבנק בתמורה לסך כולל של 250 מיליון ש"ח בעסקה מחוץ לבורסה. הכמות שנמכרה מהווה 1.1% מהון הבנק.

רכישה עצמית של מניות הבנק

המפקח על הבנקים אישר לבנק לבצע רכישה עצמית של 39,250,000 מניות לצורך יצירת מאגר מניות עבור תוכניות התגמול כמפורט בביאור 13ב. בדוחות הכספיים.

עד ליום 31 בדצמבר 2014 רכש הבנק 25,153,853 מניות בעלות של כ-408 מיליון ש"ח.

שינויים בהון הבנק החל מיום 1 בינואר 2014 ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

עד למועד פרסום הדוחות הכספיים חל קיטון של 3,908,639 מניות רגילות בהון המונפק והנפרע של הבנק. הקיטון נובע מגידול נטו בכמות המניות שהבנק רכש לצורכי תוכניות התגמול, בניכוי מניות שהועברו לעובדים עם מימוש האופציות ויחידות ה-Restricted Stock Units (להלן: "RSU").

להלן פרטים על יתרת האופציות ויחידות RSU שהונפקו וטרם מומשו סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

7,076,826 יחידות אופציות למניות שהונפקו לעובדי הבנק במסגרת התוכנית לשנים 2012-2010.

4,040,703 יחידות RSU שהונפקו לעובדים בכירים.

בשנת 2014 טרם הוענקו יחידות RSU כתשלום נדחה של 50% מהמענק השנתי בגין שנה זו מכוח תוכנית תגמול (2014). הקצאה של יחידות RSU כאמור צפויה להתרחש לאחר פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2014.

האופציות ויחידות RSU ימומשו למניות מתוך מאגר מניות שהבנק רוכש לצורך זה.

לפרטים נוספים בקשר ליחידות RSU ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל ולעובדים בכירים, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים.

דיבידנדים

דירקטוריון הבנק החליט ביום 10 ביולי 2013 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. מדיניות חלוקת הדיבידנד שנקבעה על-ידי הדירקטוריון הנה לחלק עד 30% מהרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות. מדיניות זו תהיה תקפה עד שהבנק יעמוד ביעדי ההון שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים ואומצו על-ידי הדירקטוריון. הבנק קיבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד בשיעור של 15% מהרווח השנתי בכפוף לעמידה במתווה שקבע להתפתחות ביחס הון הליבה.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א' לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת שלפיה על כל תאגיד בנקאי להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 שלו בשיעור המשקף 1% מיתרת ההלוואות לדיור, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

התאגידים הבנקאיים נדרשים להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 שלהם מדי רבעון החל ביום 1 בינואר 2015 בשיעור יחסי מהיעד המלא הנדרש עד ליום 1 בינואר 2017. השפעתה של הוראה נוספת זו על הבנק למועד הדוחות הכספיים נאמדת בכ-0.2%.

התוצאה של מכלול ההוראות האמורות הנה שמיום 1 בינואר 2017 יידרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-10.2% כאמור לעיל וביחס הון כולל מינימלי של לא פחות מ-13.7%.

על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו-(ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%.

בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב.

המפקח על הבנקים אישר רכישה עצמית של מניות הבנק עבור תוכניות התגמול של הבנק. לפרטים נוספים, ראה פרק השקעות בהון הבנק ועסקות במניות.

יתרת העודפים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-22,243 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

להלן פרטים על חלוקת דיבידנדים החל מיום 1 בינואר 2013:

בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ולאחר שנתקבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד רבעונית בגובה של 15% מהרווח הנקי. החליט דירקטוריון הבנק ביום 9 במרץ 2015 על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2014 בסך של כ-70 מיליון ש"ח המהווה 5.262 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ.

הדירקטוריון קבע את יום 18 במרץ 2015 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 31 במרץ 2015 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.11.2014	**15.12.2014**	**8.83**	**117**
13.08.2014	03.09.2014	9.00	119
21.05.2014	12.06.2014	8.00	106
19.03.2014	10.04.2014	8.00	106
26.11.2013	18.12.2013	7.00	92
28.08.2013	30.09.2013	7.00	92
10.07.2013	05.08.2013	7.00	92

הון והלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 211-201.

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון". החוזר קבע דרישות גילוי מעודכנות שנדרשים הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

בהתאם לכך, במסגרת הביאור על הלימות ההון בדוחות הכספיים לשנת 2014, נכלל הגילוי על מספרי השוואה לשנה קודמת הערוכים בהתאם להוראות באזל 2 כפי שאומצו על-ידי המפקח על הבנקים, וכן הגילוי על מספרי השוואה ליום 1 בינואר 2014 הערוכים בהתאם להוראות באזל 3.

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 תתווסף ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. השפעת ההוראות הנוספות על יחסי ההון של הבנק ליום 1 בינואר 2017 נאמדת בכ-0.2% בהתאם ליתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014	31 בדצמבר 2013
	באזל 3[1]		באזל 2[2]
	במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
הון עצמי רובד 1/הון ליבה	**31,482**	*28,966	*28,195[4]
הון רובד 1	**33,436**	*30,920	*30,664[4]
הון רובד 2	**16,041**	15,697	16,341
סך-הכל הון כולל	**49,477**	*46,617	*47,005[4]
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	**311,329**	*292,522	*276,537
סיכוני שוק	**5,269**	4,748	4,748
סיכון תפעולי	**22,275**	21,769	21,769
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**338,873**	*319,039	*303,054
		באחוזים	
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון/יחס הון ליבה לרכיבי סיכון	**9.29%**	*9.08%	*9.30%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**9.87%**	*9.69%	*10.12%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**14.60%**	*14.61%	*15.51%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**9.00%**[3]	9.00%[3]	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**12.50%**[3]	12.50%[3]	9.00%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013. השפעת המעבר להוראות באזל 3 ביום 1 בינואר 2014 הינה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של 0.22% וקיטון ביחס ההון הכולל של 0.9%.

(2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(3) יחסי ההון המזעריים הנדרשים על-ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש הינו 10% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינו 13.5%. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור 4א.(2) בדוחות הכספיים.

(4) בניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן בסך של 106 מיליוני ש"ח בהתאם להוראות באזל 2.

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-9.29% בהשוואה ליחס הון עצמי רובד 1 של 9.08% ליום 1 בינואר 2014. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-14.60% בהשוואה ליחס ההון הכולל של 14.61% ליום 1 בינואר 2014. ההון הכולל ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בסך של כ-49,477 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-46,617 מיליוני ש"ח ליום 1 בינואר 2014. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מהרווח הנקי בניכוי דיבידנד ששולם וכן מגידול בהתאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב-338.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-319.0 מיליארד ש"ח ליום 1 בינואר 2014. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול בנכסי סיכון תאגידים.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית אופיינה בשנת 2014 במגמות לא אחידות. הצמיחה בארצות-הברית הפגינה עוצמה ואילו באירופה נרשמה צמיחה מדשדשת ואינפלציה אפסית עד כדי חששות מדפלציה. גם במשקים המתעוררים נרשמה תמונה לא אחידה. באסיה המגמות היו לרוב חיוביות, כשבלטו במיוחד לחיוב כלכלות הודו וסין. מנגד ברוסיה החל משבר כלכלי ופיננסי וברזיל נמצאה אף היא במגמה של התכווצות בתוצר. במבט קדימה הסיכון להתאוששות הכלכלה העולמית נותר גבוה, בעיקר בשל החשש מהרעה בכלכלות גוש האירו ומהידרדרות נוספת במצב ברוסיה שעלול להשפיע גם על כלכלות נוספות. בסיכום שנתי רשמה הכלכלה הגלובלית, על-פי אומדני קרן המטבע הבינלאומית, צמיחה בקצב שנתי של 3.3%, בדומה לקצב הצמיחה שנרשם בשנת 2013. הכלכלות המפותחות צמחו בשיעור של 1.8% ובמשקים המתפתחים האטה הצמיחה ל-4.4%. סביבת האינפלציה במדינות המפותחות נותרה נמוכה מאוד ותרמה לכך גם הירידה החדה במחירי הנפט במחצית השנייה של שנת 2014 - ירידה של כ-50% מאז יוני 2014. על רקע הפעילות הממותנת וסביבת האינפלציה הנמוכה, המדיניות המוניטרית במדינות המפותחות נותרה מרחיבה מאוד. בגוש האירו הריבית ירדה לרמה נמוכה היסטורית של 0.05% וכן הבנק האירופאי המרכזי החל לרכוש אגרות-חוב בהיקף של 60 מיליארד אירו בחודש. ביפן נמשכות ביתר שאת תוכנית ההרחבה הכמותית. בארצות-הברית הריבית נותרה אפסית ברמה של 0.25% אך רכישות אגרות-החוב הגיעו בחודש אוקטובר 2014 לסיומן. הצמיחה החזקה יחסית בארצות-הברית והציפיות שארצות-הברית תהא הראשונה להעלות ריבית בקרב המדינות המפותחות הביאו את הדולר להתחזק מול מרבית המטבעות בעולם במחצית השנייה של שנת 2014.

בארצות-הברית התבססה הצמיחה בקצב דומה לזה של שנת 2013. הצמיחה בשנת 2014 הסתכמה בכ-2.4%. במחצית השנייה של שנת 2014 הצמיחה הייתה אף מהירה יותר. הפעילות בענף הנדל"ן התייצבה בשנת 2014, הצריכה הפרטית והפעילות התעשייתית הוסיפו להתרחב ונתוני התעסוקה ברובם הצביעו על שיפור מתמשך - שיעור האבטלה ירד בחודש דצמבר 2014 ל-5.6% ולמשק האמריקאי נוספו בשנת 2014 כ-2.95 מיליון משרות חדשות. בגוש האירו נרשמה בשנת 2014, לאחר שנתיים של מיתון, צמיחה חיובית אך נמוכה של כ-0.8%. גרמניה הוסיפה לבלוט לחיוב ובספרד נרשמה התאוששות מרשימה והיא צמחה בשיעור של 1.4%. שוק העבודה נותר פגיע - שיעור האבטלה הממוצע בגוש האירו עדיין גבוה ברמה של 11.5% וקצב האינפלציה השנתי בגוש האירו נמוך עד כדי חשש מדפלציה. פרמיות הסיכון של איטליה, ספרד, אירלנד ופורטוגל ירדו באופן ניכר במהלך שנת 2014. ביוון הוקמה בינואר 2015 ממשלה חדשה לאחר בחירות. ממשלה זו מתנגדת לצעדי הצנע הנוקשים במדינה ומתנהל משא ומתן בינה לבין האיחוד האירופי והבנק האירופי המרכזי על הקלות במדיניות הצנע תוך שמירה על קווי האשראי לממשלה היוונית ולבנקים שלה. קונפליקט זה טומן סיכון להמשך היוותרותה של יוון בגוש האירו.

הבנק המרכזי של שווייץ הודיע ב-15 בינואר 2015 על ביטול רצפת שער החליפין ביחס לאירו שעמדה על 1.2 בשלוש השנים האחרונות. בנוסף, הפחית הבנק בחצי אחוז את תחום היעד לריבית הליבור לשלושה חודשים לטווח שבין 0.25% ל-1.25%. בתגובה לצעדים אלו, הפרנק השוויצרי רשם התחזקות חדה של כ-18% מול היורו וכ-13% מול הדולר עד סוף ינואר 2015.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

המשק צמח בשנת 2014, על-פי האומדן המוקדם של הלמ"ס, בשיעור של 2.9%, לעומת 3.2% בשנת 2013. ההאטה בצמיחה הושפעה בין השאר ממבצע צוק איתן שאירע ברבעון השלישי של שנת 2014 ובו הצמיחה התאפסה. ברבעון הרביעי של שנת 2014 המשק צמח בקצב שנתי מהיר של 7.2%, וניתן לכן לומר שהשפעת המבצע על הפעילות הייתה מצומצמת. הצמיחה בשנה החולפת התבססה במידה רבה על התרחבות בצריכה הפרטית ובצריכה הציבורית בעוד שהיצוא התרחב בקצב איטי וההשקעות הריאליות במשק פחתו. העלייה בצריכה הפרטית בלטה בייחוד במוצרי בני-קיימא והיא כנראה הושפעה מהריבית הנמוכה. הגידול בצריכה הציבורית נבע בעיקר מהוצאות הביטחון הגבוהות. הרפיון ביצוא הסחורות והשירותים הושפע מהייסוף בשער השקל עד מחצית שנת 2014, וכן מהפגיעה בתיירות הנכנסת כתוצאה ממבצע צוק איתן.

שוק העבודה המשיך להפגין עצמה ושיעור האבטלה ירד לרמה ממוצעת של 5.9% לעומת 6.2% בשנת 2013. כמו-כן נמשכה העלייה בשיעור ההשתתפות בכוח העבודה.

ענף הבנייה למגורים היה אחד הנושאים שעמדו בראש סדר היום הכלכלי והפוליטי. הממשלה ניסתה לקדם תוכנית של הפחתת המע"מ לאפס אחוז לאוכלוסייה זכאית ופרויקטים של "מחיר מטרה" בהם הקרקע תימכר בהנחה. תוכניות אלו הביאו לירידה חדה של כ-30% ברכישת דירות חדשות. הפחתת המע"מ לזכאים לא אושרה לבסוף והכנסת פוזרה. רכישת הדירות חזרה מחודש ספטמבר 2014 לרמות של שנת 2013. מחירי הדירות עלו, על-פי סקר הלמ"ס, בשיעור של 4.5% בשנת 2014.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הגירעון התקציבי בשנת 2014 הסתכם ב-29.9 מיליארד שקל שהם 2.8% מהתמ"ג. ההכנסות ממסים גדלו ב-5.9% ואילו ההוצאות ב-3.5%. תקציב הממשלה לשנת 2015 לא אושר בכנסת בשל פיזורה. עד להרכבת ממשלה חדשה (הבחירות נקבעו ליום 17 במרץ 2015) מנוהל תקציב 2015 בהתאם לזה של שנה קודמת, והממשלה אינה יכולה לחרוג מהחלק היחסי של התקציב המצטבר לתקופה.

ריבית בנק ישראל הונמכה במהלך שנת 2014 שלוש פעמים עד לרמה של 0.25% בחודש ספטמבר 2014. הפחתות הריבית באו על רקע צמיחה מתונה יחסית של המשק, אינפלציה שנמוכה מהגבול התחתון של היעד וכן בניסיון להחליש את שער החליפין של השקל. הריבית הופחתה לרמה של 0.1% החל מחודש מרץ 2015.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים הידוע לצרכן ירד בשנת 2014 בשיעור של 0.1%. המדד ללא סעיף הדיור ירד בשיעור של 1.4%. ירידות המחירים נבעו מגורמים חיצוניים כמו מחירי הסחורות והנפט וכן מגורמים מקומיים כמו עלייה בתחרותיות בענפי התקשורת והקמעונאות. מדד המחירים לצרכן לחודש ינואר 2015 ירד בשיעור חד של 0.9%. נכון לחודש פברואר 2015 הציפיות לאינפלציה ל-12 החודשים הבאים מוסיפות להיות נמוכות מיעד האינפלציה של הבנק המרכזי.

השקל פוחת במהלך שנת 2014 בשיעור של 12.0% מול הדולר ו-3.1% מול סל המטבעות האפקטיבי. היחלשות השקל החלה באוגוסט 2014 והיא שיקפה ברובה את ההתחזקות של שער הדולר מול מרבית המטבעות בעולם. במהלך שנת 2014 רכש בנק ישראל כ-7 מיליארד דולר בעסקות המרה, מתוכן כ-3.5 מיליארד דולר במסגרת תוכנית הרכישות שנועדה לקזז את השפעת הפקת הגז על שער החליפין. במקביל לפיחות בשער השקל חלה גם עלייה ניכרת בתנודתיות שער החליפין, הן ההיסטורית והן זו הגלומה באופציות.

שוקי הכספים וההון

עליות שערים נרשמו בשוקי המניות של הכלכלות המפותחות אך אכזבה נרשמה בביצועי שוקי המניות במשקים המתפתחים שבממוצע רשמו ירידות שערים. בסיכום שנתי עלה מדד ת"א 100 ב-6.7% והגיע לקראת סוף השנה לרמת שיא. השינוי במדד המניות בתל-אביב היה מתואם במרבית השנה עם המגמה בשווקים המפותחים, למעט בחודשים אוגוסט וספטמבר 2014, ככל הנראה בשל העלייה בסיכון הגיאו-פוליטי בישראל. מדד ה-S&P 500 עלה בסיכום שנת 2014 ב-11.4% ואילו מדד השווקים המתעוררים (MSCI EM) ירד ב-6% (כולם במונחי מטבע מקומי). מחזורי המסחר במניות בתל-אביב רשמו עלייה במהלך הרבעון האחרון של שנת 2014 (1,365 מיליון ש"ח בממוצע ברבעון הרביעי) ובסיכום שנתי נרשם ממוצע יומי נמוך של 1,213 מיליון ש"ח בדומה ל-1,172 מיליון ש"ח בשנת 2013.

שוק אגרות-החוב הושפע מהריבית הנמוכה ומהירידה בציפיות לאינפלציה ואופיין בעליות שערים. מדד אגרות-החוב הצמודות הממשלתיות עלה בשיעור של 5.8% ומדד אגרות-החוב השקליות עלה בכ-7.2%. מדד אגרות-החוב הקונצרניות ירד בכ-2.6% ברבעון האחרון של שנת 2014 ובסיכום שנתי עלה בכ-1.5%. מרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות עלו במחצית השנייה של שנת 2014.

				שיעור השינוי	
	2014	2013	2012	**2014**	2013
	בנקודות				
מדד המחירים לצרכן:					
לחודש נובמבר ("ידוע")	**102.1**	102.2	100.3	**(0.1%)**	1.9%
	בש"ח				
שער החליפין ליום 31 בדצמבר:					
שער הדולר של ארצות-הברית	**3.889**	3.471	3.733	**12.0%**	(7.0%)
שער האירו	**4.725**	4.782	4.921	**(1.2%)**	(2.8%)
שער הפרנק השוויצרי	**3.929**	3.897	4.077	**0.8%**	(4.4%)
שער הליש"ט	**6.064**	5.742	6.037	**5.6%**	(4.9%)
שער הלירה התורכית	**1.666**	1.606	2.088	**3.7%**	(23.1%)

	2014	2013	2012
ליום 31 בדצמבר:			
שיעור ריבית בנק ישראל	**0.25%**	1.00%	2.00%

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם מפורט בביאור 1 בדוחות הכספיים. ביישום כללי החשבונאות, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. ייתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הפרשה להפסדי אשראי

על-פי הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים בדבר הכללים לבחינת חובות במסגרת הפרשה פרטנית או קבוצתית וכן פרטים בדבר חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור ראה ביאור 1ה.(4) בדבר הפרשה להפסדי אשראי בדוחות הכספיים.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי נעשית בהתבסס על הערכת ההנהלה לגבי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ-מאזניים. בתהליך ההערכה נסמכת ההנהלה על מספר רב של שיקולים ואומדנים.

לגבי כל לווה שנבחן פרטנית, אשר קיימים לגביו סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו, מבצע הבנק הערכה של הסכום הניתן לגביה מאותו לווה בהתאם למקורות הפירעון הרלוונטיים, ובהם מקורות הפירעון מפעילותו העסקית של הלווה, מקורות פירעון פרטיים של הלווה, ערך המימוש הצפוי של בטוחות שהעמיד וערך מימוש צפוי של ערבויות חיצוניות שהועמדו לטובת פירעון האשראי, כל זאת, תוך התחשבות במועדי הפירעון והמימוש הרלוונטיים. אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגביה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לאחר קביעת הסכום הניתן לגביה, נרשמת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי, אשר מהווה את ההפרש בין סכום האשראי שניתן ללווה לבין הסכום הניתן לגבייה ממנו, מהוון בריבית החוב המקורית, או השווי ההוגן נטו של הביטחונות העומדים כנגד החוב, בכל מועד דיווח.

בנוסף, הבנק נדרש להעריך את היקף החוב אותו לא ניתן לגבות במאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים) ולבצע מחיקה חשבונאית בגינו.

הסכום הניתן לגביה מתבסס על פרמטרים שונים ובהם: תזרימי מזומנים צפויים מפעילותו העסקית של הלווה, ערך מימוש, נטו, של נכסי נדל"ן, ציוד יצרני, ניירות-ערך ונכסים אחרים של הלווה, ערך מימוש של ערבויות מצדדים שלישיים, ומועד המימוש של סכומים כאמור. מטבע הדברים, נתונים מעין אלה, המבוססים על אומדנים ועל הערכות, נסמכים על משתנים כלכליים אשר אינם בשליטת הבנק כגון, מצב כלכלי בשוק הישראלי ובשוקי העולם, שוקי פעילות של חברות ומוצריהן, שערי ריבית ומצב שוק ההון, מחירי נדל"ן ונכסים אחרים וביקושים בענף בארץ ובעולם ועוד.

בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי ושווי הביטחונות. עם זאת, מכיוון שמדובר במשתנים כלכליים ואחרים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן שנקבע.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני המוערך על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר 2011, תוך התחשבות בנתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. בקביעת שיעורי ההפרשה הקבוצתית, נעשה שימוש במתודולוגיה שנקבעה בהלימה להוראות המפקח על הבנקים, תוך לקיחה בחשבון של הגורמים שפורטו לעיל.

לעניין זה יצוין כי ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים". בהתאם לחוזר בקביעת הפרשה להפסדי אשראי על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, בין היתר, להביא בחשבון הן את הפסדי העבר, אשר יחושבו בהתאם לממוצע הפסדי העבר בחמש השנים האחרונות, והן את ההתאמות בגין הגורמים האיכותיים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, בשיעור שלא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני הלא בעייתי. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

בהתאם לאמור בחוזר, הבנק נערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית החישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כמו-כן, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח בנוגע לשיעור ההתאמה האיכותי בשיעור של 0.75% מעל ממוצע הפסדי העבר בטווח של חמש שנים שהסתיימו במועד הדיווח. כתוצאה מהיישום הוגדלה ההפרשה להפסדי אשראי בסך של כ-179 מיליוני ש"ח, לפני מס. הגידול ביתרת ההפרשה נזקף לדוח רווח והפסד.

סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, מגולם בשיעור המס.

מכיוון שהיקף ושיעור ההפרשה הקבוצתית נסמכים, בין היתר, על עצם סיווג חוב כבעייתי ועיתוי הסיווג, הרי שגם בקביעת גובה ההפרשה הקבוצתית מסתמך הבנק על אותם אומדנים הקשורים ליציבותו הפיננסית של הלווה ולאומדן יכולת הפירעון שלו, שהם הבסיס לצורך סיווג חוב כחוב בעייתי ולעיתוי הסיווג.

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ-מאזניים (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

מדידות שווי הוגן

חלק מהמכשירים הפיננסיים בהם פועל הבנק, ובהם מרבית ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, ניירות הערך בתיק למסחר ומכשירים פיננסיים נגזרים, נמדדים בדוחות הכספיים על-פי שווי הוגן. שווי הוגן של מכשיר פיננסי מוגדר כמחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק בהתאם לרצונם; כלומר, בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. לצורך הערכת השווי ההוגן נעשה שימוש מרבי בנתונים נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק ומתקבל ממקורות בלתי תלויים. במקרים בהם אין נתונים נצפים לצורך מדידת השווי ההוגן, נעשה שימוש בנתונים לא נצפים, נתונים אלה משקפים את ההנחות של הבנק והם כוללים מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

בקביעת ערכי השווי ההוגן הבנק מפעיל שיקול דעת מקצועי נאות. לצורך כך, הבנק גיבש תוכנית לפיה יוגדר תהליך מובנה ומוסדר לקביעת שווי הוגן, במסגרתו פועלים ארבעה גורמים בלתי תלויים:

(1) הגורם העסקי - הגורם אשר אחראי לניהול המכשיר הפיננסי.

(2) הגורם המתקף - הגורם שאחראי על תיקוף המודלים לחישוב השווי ההוגן ועל תיקוף הנתונים וההנחות שמשמשות לצורך החישוב.

(3) הגורם המבקר - הגורם שאחראי על ביצוע בקרות שוטפות על תהליך קביעת השווי ההוגן.

(4) הגורם המפקח - הגורם שאחראי על פיקוח אחר יישום תהליך קביעת השווי ההוגן ברמה נאותה.

כמו-כן, הבנק מקיים על בסיס שוטף הערכה ובדיקה של הסיכונים הקיימים בהליך קביעת השווי ההוגן. במסגרת אותה תוכנית הבנק הגדיר מגבלה על-פיה הוא לא יתקשר בסוג חדש של מכשיר פיננסי בסכום מהותי, וכן לא יגדיל סוג קיים, אם לא קיים לגביו הליך מובנה לקביעת השווי ההוגן ברמה סבירה של ביטחון (להלן: "המכשירים החורגים"). בנוסף, נקבע כי במקרים בהם היקף המכשירים החורגים הגיע ל-75% מהמגבלה שנקבעה, הדבר יובא לידיעת הדירקטוריון וצוות ההנהלה לניהול סיכונים אשר יגבש תוכנית לצמצום היקף המכשירים החורגים.

השווי ההוגן של חלק מאגרות-חוב הנסחרות בחו"ל, מבוסס על ציטוטי מחירים של ספקי מחירים בינלאומיים, אשר הינם בלתי תלויים בגופים המנפיקים ובלתי תלויים בגופים וממשלות המשווקים. ספקים אלה הינם חברות בינלאומיות מובילות, אשר מספקות שירותי ציטוט ושיערוך למאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם.

כמו-כן, חישוב השווי ההוגן של חלק מניירות הערך הלא סחירים במטבע ישראלי מבוצע בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים על בסיס הריבית להיוון המתקבלת מחברה מצטטת (שנבחרה על-ידי שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר).

עם יישום FAS 157 (ASC 820-10) בדבר מדידות שווי הוגן, נדרש הבנק לשקף את סיכון האשראי ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) בהערכת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר נמדדים בשווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית- הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).

בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות, לפי העניין.

יצוין כי הבנק מבצע מעקב אחר היקפי הפעילות של המכשירים הנמדדים בשווי הוגן. בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 לא נצפתה ירידה משמעותית בהיקפי הפעילות אשר יכולה הייתה להצביע על חוסר נזילות בשוק המחייב התאמה לשווי ההוגן של מכשירים אלו.

להלן נתונים בדבר ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, כאמור לעיל, נכון ליום 31 בדצמבר 2014:

	במיליוני ש"ח
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**16,391**
התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**(136)**
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**16,818**
התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**-**

לפרטים נוספים ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

התחייבויות לזכויות עובדים

חלק מההפרשות בגין התחייבויות הבנק בקשר עם יחסי עובד-מעביד מבוססות, בין היתר, על חישוב אקטוארי. מדובר בהתחייבות למענק יובל לו זכאי כל עובד בתום 25 שנות עבודה בבנק, התחייבות לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו, הטבות לעובדים לאחר פרישה, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים שפרשו לפני גיל הפרישה החוקי. וכן התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים פעילים שצפוי שיפרשו בתנאי פרישה מועדפים לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק והתחייבות בגין פיצויי פיטורין.

סכום ההתחייבויות, המחושבות על בסיס אומדנים אקטואריים, ליום 31 בדצמבר 2014 הגיע לסך של כ-3,168 מיליון ש"ח. ההתחייבויות מהוונות בשיעור היוון ריאלי של 4% לשנה, שנקבע על-ידי המפקח על הבנקים, בניכוי שיעור עליית השכר הריאלי.

חישובים אקטואריים מתבססים ברובם על הנחות ואומדנים, המתבססים על הערכות ההנהלה והחלטותיה, ניסיון עבר וסטטיסטיקות שונות כגון לוחות תמותה, שיעורי עזיבת עובדים ושיעור שינוי ריאלי בשכר על פני זמן וכדומה. אומדנים וההנחות אלו נסקרים באופן שוטף.

שינוי במאפיינים האקטואריים השונים יביא לתוצאות שונות מאלה שמתקבלות כיום. כך לדוגמא, גידול של 1% בשיעור ההיוון יגרום להקטנת ההתחייבויות בסך של כ-252 מיליון ש"ח וקיטון של 1% בשיעור ההיוון יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-258 מיליון ש"ח. כמו-כן, גידול של 0.5% באומדן לשיעור עליית השכר השנתי יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-75 מיליון ש"ח. גידול של 0.5% באומדן השנתי לשיעורי העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-71 מיליון ש"ח וקיטון של 0.5% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להקטנת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-85 מיליון ש"ח.

הערכת האקטואר עבור התקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2014 בגין ההתחייבות לזכויות עובדים מפורסמת באתר המגנ"א של הרשות לניירות-ערך שכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

לפרטים בדבר חוזר המפקח על הבנקים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ו' (1) לדוחות הכספיים.

מסים נדחים

מסים נדחים נרשמים בגין הפרשים זמניים ובגין הפסדים מועברים רק במידה שצפוי (more likely than not) שייווצר לגביהם חיסכון מס במועד ההיפוך.

לפיכך, בעת רישום מסים נדחים לקבל נדרש הבנק לבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרויות מימושם בעתיד.

ליום 31 בדצמבר 2014, סכום ההפרשים הזמניים בגינם נרשמו מסים נדחים לקבל הגיע ל-9,697 מיליון ש"ח, סכום ההפסדים המועברים בגינם לא נרשמו מסים נדחים לקבל עמד על 514 מיליון ש"ח וסכום ההפסדים המועברים בגינם נרשמו מסים נדחים לקבל עמד על 202 מיליון ש"ח.

התחייבויות תלויות

קבוצת הבנק הינה צד להליכים משפטיים שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וצדדים שלישיים שונים שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה.

הנהלת הבנק כללה בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות, וזאת בהתבסס על חוות דעת משפטיות. ברוב ההליכים המשפטיים מתקבלות חוות דעת מיועצים משפטיים חיצוניים לקבוצת הבנק, שנבדקות על-ידי היועצים המשפטיים המועסקים בבנק.

הערכות אלה של יועצים משפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ ובעולם.

יש, עם זאת, להביא בחשבון, כי בתחום המשפטי אין אפשרות לקיים הערכה "ודאית" או "קרובה לוודאית", וזאת לא רק בשלבים הראשונים של חיי התובענה, אלא עד וסמוך לקבלת פסק-הדין; ולפיכך, תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגביו. כך במיוחד כאשר מדובר בתובענות ייצוגיות, וזאת גם נוכח העדר ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל.

הבנק ויועציו המשפטיים עומדים, אפוא, בפני קשיים גדולים עוד יותר מהרגיל בהערכת תוצאות הדיון המשפטי בתובענות ייצוגיות, וביתר שאת בשלב שבו בית המשפט טרם החליט, אם לקבל את הבקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית, או לדחותה.

ירידת-ערך ניירות-ערך זמינים למכירה וניירות-ערך המוחזקים לפדיון

מדי תקופת דיווח הנהלת הבנק בוחנת האם ירידה בשווים ההוגן של ניירות-ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני (Other Than Temporary).

הבחינה כאמור כוללת מספר שלבים ועקרונות, בהתאם למדיניות שנקבעה בבנק, והעיקריים שבהם הינם:

(1) הרכבת רשימת מעקב - מבוצעת בדיקה כמותית ואיכותית לצורך זיהוי והערכה של ניירות-ערך שחלה ירידה בערכם ואפשרי כי מדובר בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.

(2) בחינה פרטנית - בגין כל ניירות הערך ברשימת המעקב מבוצעת בחינה פרטנית. הבחינה מבוססת בין היתר על השיקולים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את חזרת שווי נייר הערך לעלותו.
- היקף שווי הביטחונות המגבים את הנייר וכריות הביטחון.
- דירוג ניירות הערך על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות ומקומיות לרבות התפתחויות בדירוג לאחר תאריך המאזן.
- שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך.
- משך תקופה בה שווי הוגן של נייר-ערך נמוך מעלותו.
- מצבו הפיננסי של המנפיק ושינויים בסביבתו העסקית, לרבות בחינה האם ירידת הערך משקפת נסיבות ייחודיות למנפיק או משקפת תנאי שוק כלליים.
- אירועים לאחר תאריך המאזן.

(3) תיעוד תוצאות הבחינה כנדרש בהתאם לכללים שנקבעו בבנק.

הבנק קבע מספר עקרונות בבחינה האם ירידת-ערך היא בעלת אופי אחר מזמני ומה סכומה, כדלהלן:

- ניירות-ערך אשר לתאריך המאזן אין בכוונת הבנק להחזיקם או שנמכרו לאחר תאריך המאזן, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך של למעלה מ-20% ביחס לעלותם וירידת-ערך זו נמשכה למעלה מחצי שנה, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות-ערך אשר חלה לגביהן ירידת-ערך בשיעור של 40% ומעלה מעלות נייר הערך לתאריך המאזן או לאחריו, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, אלא אם ניתן להוכיח כי נתקיימו נסיבות מיוחדות.
- מכשירי חוב שחלה לגביהם ירידת דירוג משמעותית, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך, הבנק הגדיר ירידת דירוג של שלוש יחידות דירוג (notches) או יותר המלווה בירידה אל מתחת לדירוג השקעה, כירידת דירוג משמעותית.
- מכשירי חוב שחל לגביהם כשל תשלום לאחר רכישתם, יחשבו כניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, עד למועד בו התשלומים בגין מכשירי חוב אלה מתקבלים כסדרם.

כאשר חלה ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני בנייר-ערך, תופחת עלותו לשוויו ההוגן ליום המאזן, ותשמש כבסיס עלות חדש. סכום ההפחתה יזקף לדוח רווח והפסד.

ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים, בבעלות הבנק, בהתאם לעקרונות המפורטים בתקן חשבונאות בינלאומי 36 "ירידת-ערך נכסים".

ירידת-ערך של עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי - בנוסף לאמור לעיל, הבנק בוחן סימנים נוספים אשר עשויים להצביע על ירידת-ערך של נכסי תוכנה:

- לא צפוי כי התוכנה המיועדת לשימוש עצמי תספק שירותים פוטנציאלים משמעותיים.
- חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה.
- בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה.
- העלויות לפיתוח או שדרוג התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהעלות שתוכננה.
- צפוי שפיתוח התוכנה לא יושלם ולא ייעשה בו שימוש.

ההפרשה בגין ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 לסך של כ-23 מיליון ש"ח. ההוצאות בגין ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים שהוכרו בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 הינם 6 מיליון ש"ח, מתוכם 5 מיליון ש"ח בגין נכסי תוכנה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו, כנדרש בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון ("הוראה 301").

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיוטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 ובהתאמה גם להוראה 301.

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתמצית התקציב ותוכניות העבודה של הבנק.

ועדת הביקורת קיבלה דיווח וקיימה דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן קיבלה דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שהיתה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי.

ועדת הביקורת בחנה את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שיושמה, את השינויים שחלו בה, אם חלו ואת הטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים; כן בחנה הוועדה את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק ובחנה את אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בחנה את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שהינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק. כן דנה ועדת הביקורת ובחנה את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוחות הכספיים לשנת 2014.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, ולאחריהם. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2014 הסתכם ב-2,740 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 2,548 מיליון ש"ח בשנת 2013.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק בשנת 2014 הסתכמה בכ-9.0% בהשוואה לשיעור של כ-9.2% בשנת 2013. במהלך שנת 2014 יישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, בדרך של יישום למפרע. מספרי השוואה הוצגו מחדש. לפרטים נוספים ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

להלן תמצית דוח רווח והפסד לשנים 2014 ו-2013:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	**10,673**	12,961	(17.7%)
הוצאות ריבית	**(2,905)**	(5,018)	(42.1%)
הכנסות ריבית, נטו	**7,768**	7,943	(2.2%)
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	**916**	480	
רווח מימוני, נטו**	**8,684**	8,423	3.1%
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**425**	874	(51.4%)
רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**8,259**	*7,549	9.4%
עמלות והכנסות אחרות**	**5,338**	5,241	1.9%
הוצאות תפעוליות ואחרות	**9,140**	*9,024	1.3%
רווח לפני מסים	**4,457**	*3,766	18.3%
הפרשה למסים על הרווח	**1,729**	*1,271	36.0%
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים	**9**	9	
רווח נקי:			
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**2,737**	*2,504	9.3%
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**3**	44	
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2,740**	*2,548	7.5%
תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק	**9.05%**	*9.24%	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

** סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו:

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות וכן את השפעות שיעור עליית המדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

להלן פרטים לגבי הרכב הרווח המימוני, נטו:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית	**10,673**	12,961	(17.7%)
הוצאות ריבית	**(2,905)**	(5,018)	(42.1%)
הכנסות ריבית, נטו	**7,768**	7,943	(2.2%)
הכנסות מימון שאינן מריבית	**916**	480	
סך הרווח המימוני, נטו	**8,684**	8,423	3.1%

	2014				2013			
	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
	במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית	**2,396**	**2,855**	**2,983**	**2,439**	2,755	3,694	3,423	3,089
הוצאות ריבית	**(507)**	**(882)**	**(926)**	**(590)**	(815)	(1,613)	(1,415)	(1,175)
הכנסות ריבית, נטו	**1,889**	**1,973**	**2,057**	**1,849**	1,940	2,081	2,008	1,914
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	**257**	**187**	**265**	**207**	133	36	168	143
סך הרווח המימוני, נטו	**2,146**	**2,160**	**2,322**	**2,056**	2,073	2,117	2,176	2,057

הרווח המימוני, נטו הסתכם בשנת 2014 ב-8,684 מיליון ש"ח בהשוואה ל-8,423 מיליון ש"ח בשנת 2013. העלייה ברווח המימוני נובעת בעיקר מגידול ברווח מפעילות שוטפת, שנבע בעיקר מגידול בהיקף האשראי הקמעונאי ומגידול בהכנסות מגזר ניהול פיננסי. מנגד, חלה ירידה ברווח מפיקדונות בעיקר בשל ירידת הריבית במשק וכן חלה ירידה בהכנסות המגזר העסקי בשל ירידה בהיקפי האשראי. כמו-כן, גדל הרווח המימוני בשל השפעה של יישום הנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות (להלן FAS 91) החל מיום 1 בינואר 2014. בסעיף זה, עיקר ההשפעה של ההנחיות באה לידי ביטוי בעלייה בהכנסות מעמלות פירעון מוקדם. עמלות שחויבו בגין פירעונות מוקדמים שבוצעו לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית. לעומת זאת, הכנסות בגין עמלות שחויבו בגין פירעונות מוקדמים שבוצעו עד ליום 1 בינואר 2014 נזקפות לרווח המימוני על פני תקופה של שלוש שנים. בנוסף, חלה עלייה בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ומנגד, חלה ירידה ברווחים מאגרות-חוב וממניות ומהשפעת חיסוי השקעות בחברות בנות בחו"ל בגין שינויים בשערי חליפין.

להלן ההתפתחות של סך הרווח המימוני, נטו:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
רווח מפעילות שוטפת[1]	**7,661**	7,397	3.6%
הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	**343**	469	(26.9%)
רווח מהשקעות במניות	**136**	140	(2.9%)
השפעות FAS 91[4]	**246**	–	
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים[2]	**215**	165	30.3%
הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר	**132**	153	(13.7%)
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל[3]	**(49)**	99	(149.5%)
רווח מדווח	**8,684**	8,423	3.1%

להלן ההתפתחות הרבעונית של סך הרווח המימוני, נטו:

	2014				2013			
	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
	במיליוני ש"ח							
רווח מפעילות שוטפת[1]	**1,954**	**1,915**	**1,997**	**1,795**	1,838	1,922	1,864	1,773
הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב	**60**	**88**	**102**	**93**	81	50	214	124
רווח (הפסד) מהשקעות במניות	**(7)**	**33**	**39**	**71**	32	55	1	52
השפעות FAS 91[4]	**62**	**47**	**63**	**74**	–	–	–	–
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים[2]	**84**	**61**	**73**	**(3)**	47	21	34	63
הכנסות ריבית על חובות בעייתיים שלא נרשמו בעבר	**18**	**41**	**43**	**30**	49	43	40	21
הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי המס בגין השקעות בחו"ל[3]	**(25)**	**(25)**	**5**	**(4)**	26	26	23	24
רווח מדווח	**2,146**	**2,160**	**2,322**	**2,056**	2,073	2,117	2,176	2,057

(1) הרווח מפעילות מימון בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.

(2) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה.

(3) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

(4) השפעה הנובעת מיישום הוראות FAS 91 החל מיום 1 בינואר 2014. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ד)(1).

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

	לשנה שהסתיימה ביום		
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית	**3.19%**	3.86%	4.44%
שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאי ריבית	**1.15%**	*1.91%	*2.37%
פער הריבית הכולל	**2.04%**	*1.95%	*2.07%
יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית	**2.32%**	2.37%	2.52%

* סווג מחדש.

הירידה בשיעור ההכנסה על הנכסים ובשיעור ההוצאה על ההתחייבויות, בשנת 2014 לעומת שנת 2013, נבעה מירידת הריבית במשק. העלייה בפער הריבית הכולל נבעה מעלייה בהכנסות ריבית בשל השפעות יישום FAS 91 שהביאה לעלייה בהכנסות מעמלות פירעון מוקדם המוכרות במסגרת הכנסות ריבית, כאמור לעיל. העלייה קוזזה בשל ירידה במרווחים הפיננסיים בפיקדונות כתוצאה מירידת הריבית במשק.

מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין שנת 2014 לבין שנת 2013 עולה כי השינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בהכנסות ריבית נטו בסך של כ-310 מיליון ש"ח והשינויים בשיעורי הריבית גרמו לקיטון בסך של כ-485 מיליון ש"ח.

להלן התפתחות סך הרווח המימוני, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לפי מגזרי פעילות עיקריים[1]:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**2,103**	2,125	(1.0%)
מגזר הבנקאות הפרטית	**902**	1,020	(11.6%)
מגזר עסקים קטנים	**1,180**	1,108	6.5%
המגזר המסחרי	**896**	819	9.4%
המגזר העסקי	**1,854**	*2,052	(9.6%)
מגזר ניהול פיננסי	**1,749**	*1,299	34.6%
סך-הכל רווח מימוני, נטו	**8,684**	8,423	3.1%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" להלן.
(1) רווח מימוני, נטו כולל סכום הכנסות הריבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית, כאמור לעיל.

הירידה ברווח המימוני במגזרי הבנקאות הקמעונאית בישראל בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 נובעת בעיקר מירידה בריבית במשק. הירידה קוזזה בעיקר בשל עלייה בהיקפי האשראי.

העלייה ברווח המימוני של המגזר המסחרי נבעה מעלייה בהיקפי האשראי.

הירידה ברווח המימוני במגזר העסקי נבעה מירידה בהיקפי האשראי.

העלייה ברווח המימוני של מגזר ניהול פיננסי נבעה מגידול בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ומיישום הנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות (להלן FAS 91) החל מיום 1 בינואר 2014. בסעיף זה, עיקר ההשפעה של ההנחיות באה לידי ביטוי בעלייה בהכנסות מעמלות פירעון מוקדם. עמלות שחויבו בגין פירעונות מוקדמים לאחר 1 בינואר 2014 נזקפות לרווח המימוני על פני תקופה של שלוש שנים. מנגד, חלה ירידה ברווחים מאגרות-חוב וממניות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשנת 2014 ב-425 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 874 מיליון ש"ח בשנת 2013.
הקיטון נובע בעיקרו מהכנסה בגין הפרשה פרטנית, נטו בסך של 189 מיליון ש"ח בשנת 2014 בהשוואה להוצאה נטו בסך של 222 מיליון ש"ח בשנת 2013. עיקר הקיטון נובע מירידה בהפרשה וגביית חובות (Recovery) בסך של 1,205 מיליון ש"ח בשנת 2014 בהשוואה לסך של 749 מיליון ש"ח בשנת 2013.
ההוצאה בגין ההפרשה הפרטנית לפני השפעות ה-Recovery בשנת 2014 הסתכמה לסך של 1,016 מיליון ש"ח לעומת 971 מיליון ש"ח בשנת 2013.
בשנת 2014 ההוצאה, נטו בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה לסך של 614 מיליון ש"ח ונבעה בעיקר מגידול בשיעורי ההפרשה וכן מיישום הנחיות חוזר המפקח על הבנקים בדבר שיעור ההתאמה האיכותי להפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. בגין היישום כאמור נרשמה הוצאה בסך של 179 מיליון ש"ח. בשנת 2013 נרשמה הוצאה בגין הפרשה קבוצתית, נטו בסך 652 מיליון ש"ח אשר כללה עדכון הפרשה קבוצתית מינימלית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור בסך של כ-84 מיליון ש"ח, בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור.
למידע נוסף בדבר התנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים.

להלן פרטים לגבי ההוצאה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני ש"ח	
הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי	**1,016**	971
קיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית	**(1,205)**	(749)
הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי	**(189)**	222
הוצאה, נטו, בגין הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות, נטו	**614**	652
סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי*	**425**	874
* מזה:		
הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי	**138**	635
הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור	**(37)**	108
הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר	**326**	130
הוצאה, נטו, להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים וממשלות	**(2)**	1
סך-הכל הוצאה להפסדי אשראי	**425**	874

שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור:		
שיעור הגדלת ההפרשה הפרטנית	**0.39%**	0.38%
שיעור ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור***	**0.62%**	0.64%
שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור	**0.16%**	0.34%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור	**0.06%**	0.38%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור	**3.73%**	24.70%

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.
*** ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

להלן פרטים על הוצאות בגין הפסדי אשראי ועל שיעורן מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות עיקריים:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				השינוי
	2014		2013		
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**241**	**0.36%**	229	0.35%	5.2%
מגזר הבנקאות הפרטית	**76**	**0.21%**	53	0.16%	43.4%
מגזר עסקים קטנים	**190**	**0.69%**	143	0.56%	32.9%
המגזר המסחרי	**91**	**0.29%**	14	0.05%	550.0%
המגזר העסקי	**(177)**	**(0.21%)**	446	0.47%	(139.7%)
מגזר ניהול פיננסי	**4**	**0.26%**	(11)	(0.63%)	136.4%
סך-הכל	**425**	**0.16%**	874	0.34%	(51.4%)

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו בשנת 2014 ב-5,338 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,241 מיליון ש"ח בשנת 2013.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
עמלות			
דמי ניהול חשבונות	**980**	968	1.2%
פעילות בניירות-ערך	**1,047**	911	14.9%
עמלות הפצת מוצרים פיננסים[1]	**218**	188	16.0%
ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים[2]	**45**	50	(10.0%)
כרטיסי אשראי	**1,674**	1,597	4.8%
טיפול באשראי[3]	**173**	342	(49.4%)
עמלות מעסקי מימון	**545**	529	3.0%
הפרשי המרה	**277**	275	0.7%
פעילות סחר חוץ	**124**	116	6.9%
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	**40**	33	21.2%
עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות	**46**	49	(6.1%)
עמלות אחרות אחרות	**38**	57	(33.3%)
סך-הכל עמלות	**5,207**	5,115	1.8%
הכנסות אחרות	**131**	126	4.0%
סך-הכל עמלות והכנסות אחרות	**5,338**	5,241	1.9%

(1) בעיקר קרנות נאמנות.
(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.
(3) הושפע מיישום FAS 91, לפרטים נוספים ראה ביאור 1ד(1).

להלן פירוט רבעוני של עמלות והכנסות אחרות:

	לשנת 2014				לשנת 2013			
	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
	במיליוני ש"ח							
עמלות								
דמי ניהול חשבונות	**251**	**249**	**233**	**247**	254	241	236	237
פעילות בניירות-ערך	**287**	**245**	**253**	**262**	239	214	226	232
עמלות הפצת מוצרים פיננסים[1]	**59**	**55**	**54**	**50**	48	43	49	48
ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים[2]	**11**	**11**	**11**	**12**	12	12	13	13
כרטיסי אשראי	**426**	**426**	**418**	**404**	429	408	376	384
טיפול באשראי[3]	**64**	**43**	**39**	**27**	95	69	88	90
עמלות מעסקי מימון	**143**	**135**	**132**	**135**	147	130	131	121
הפרשי המרה	**75**	**59**	**71**	**72**	72	70	69	64
פעילות סחר חוץ	**31**	**30**	**34**	**29**	31	30	29	26
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	**11**	**10**	**10**	**9**	7	8	9	9
עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות	**11**	**12**	**11**	**12**	13	12	12	12
עמלות אחרות אחרות	**8**	**8**	**11**	**11**	10	17	16	14
סך-הכל עמלות תפעוליות	**1,377**	**1,283**	**1,277**	**1,270**	1,357	1,254	1,254	1,250
הכנסות אחרות	**61**	**21**	**20**	**29**	37	24	28	37
סך-הכל עמלות והכנסות אחרות	**1,438**	**1,304**	**1,297**	**1,299**	1,394	1,278	1,282	1,287

(1) בעיקר קרנות נאמנות.
(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.
(3) הושפע מיישום FAS 91, לפרטים נוספים ראה ביאור 1ד(1).

העמלות הסתכמו בשנת 2014 ב-5,207 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,115 מיליון ש"ח בשנת 2013. מחד נרשם גידול בהכנסות משוק ההון כתוצאה מפעילות בניירות-ערך ומהפצת מוצרים פיננסיים עקב הגידול בהיקפי הפעילות, בהכנסות מכרטיסי אשראי ומעמלות מעסקי מימון. מנגד חלה ירידה בהכנסות מטיפול באשראי בסך של כ-169 מיליון ש"ח, אשר חלקה נבע כתוצאה מיישום החל מיום 1 בינואר 2014 של FAS 91 (לפרטים ראה ביאור 1ד(1) לתמצית הדוחות הכספיים) לפיו עמלות שבעבר נרשמו במועד קבלתן נפרסו וכן עמלות מסוימות שבחלקן החל ממועד זה נכללות בסעיף הכנסות ריבית במקום בעמלות כפי שהיה בעבר. השפעת היישום הקטינה הכנסות מעמלות סך של כ-259 מיליון ש"ח בעיקר בסעיפי טיפול באשראי.

ההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2014 ב-131 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח בשנת 2013. עיקר הגידול נבע מהסכם למתן שירותי מחשוב לחברה בת לשעבר. כמו-כן, בשנת 2013 נרשם רווח ממימוש נכסים שנתקבלו ממימוש ביטחונות לאשראי.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2014 ב-9,140 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9,024 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של כ-1.3%.

להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר			
שכר	**4,429**	4,471*,**	(0.9%)
מענקים ותגמול מבוסס מניות	**481**	523	(8.0%)
הוצאות בגין תוכנית התייעלות	**390**	440**	(11.4%)
סך-הכל שכר	**5,300**	5,434*	(2.5%)
אחזקה ופחת בניינים וציוד	**1,539**	1,544*	(0.3%)
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**12**	12	-
הוצאות אחרות	**2,289**	2,034	12.5%
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	**9,140**	9,024*	1.3%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.
** סווג מחדש.

להלן פירוט רבעוני של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

	לשנת 2014				לשנת 2013			
	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
	במיליוני ש"ח							
הוצאות שכר								
שכר	**1,050**	**1,090***	**1,135***	**1,154***	1,097*,**	1,102*	1,098*	1,174*
מענקים ותגמול מבוסס מניות	**49**	**154**	**155**	**123**	130	142	156	95
הוצאות בגין תוכנית התייעלות	**390**	**-**	**-**	**-**	440**	-*	-*	-*
סך-הכל שכר	**1,489**	**1,244**	**1,290**	**1,277**	1,667	1,244	1,254	1,269
אחזקה ופחת בניינים וציוד	**397**	**393***	**382***	**367***	382*	410*	379*	373*
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**3**	**3**	**3**	**3**	3	3	3	3
הוצאות אחרות	**612**	**579**	**580**	**518**	539	488	507	500
סך-הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	**2,501**	**2,219***	**2,255***	**2,165***	2,591*	2,145*	2,143*	2,145*

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.
** סווג מחדש.

הוצאות השכר הסתכמו בשנת 2014 ב-5,300 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,434 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 2.5%. הוצאות השכר בשנת 2014 כללו את השפעת תוכנית ההתייעלות, המבוססת בעיקר על פרישה מוקדמת, בסך של 390 מיליון ש"ח בהשוואה ל-440 מיליון ש"ח בשנת 2013.

הקיטון בשכר בשנת 2014 בהשוואה לשנת 2013 נבע בעיקר מהשפעת תוכניות ההתייעלות שכתוצאה מהן ירד מספר המשרות בכ-3.9%.

לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנושי".

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2014 ב-1,539 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,544 מיליון ש"ח בשנת 2013, קיטון בשיעור של 0.3% שנבע בעיקר מקיטון בהוצאות פחת ואחזקת מבנים אשר קוזז על-ידי גידול בהוצאות ארנונה וניקיון.
ההוצאות התפעוליות האחרות הסתכמו בשנת 2014 ב-2,289 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,034 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של 12.5%. הגידול נובע בעיקרו מהפרשה בסך של כ-196 מיליון ש"ח שבוצעה לפי הוראות המפקח על הבנקים (לפרטים נוספים ראה ביאור 19ה. בדוחות הכספיים), בנוסף חל גידול בהוצאות עמלות ומחשב.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בשנת 2014 בסך של 1,729 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 1,271 מיליון ש"ח בשנת 2013. שיעור המס האפקטיבי של הבנק בשנת 2014 הגיע ל-38.8% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 37.7%. לפרטים נוספים, ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים הסתכם בשנת 2014 ברווח בסך של 9 מיליון ש"ח, בדומה לרווח בשנת 2013.
חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בשנת 2014 בחלקם בהפסד בסך של 3 מיליון ש"ח, בהשוואה לחלקם בהפסד בסך של 44 מיליון ש"ח בשנת 2013.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של קבוצת הבנק הסתכם בשנת 2014 בסך של 2,740 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 2,548 מיליון ש"ח בשנת 2013.
הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם בשנת 2014 ב-2.07 ש"ח, בהשוואה ל-1.93 ש"ח בשנת 2013.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-407.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-380.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

	יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
סך-כל הנכסים	**407,794**	*380,020	7.3%
אשראי לציבור, נטו	**263,980**	251,600	4.9%
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**54,974**	45,709	20.3%
ניירות-ערך	**58,778**	60,912	(3.5%)
פיקדונות הציבור	**297,230**	276,525	7.5%
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**33,671**	33,980	(0.9%)
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	**31,361**	*28,834	8.8%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

	יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
1. מכשירים פיננסים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:			
אשראי תעודות	**1,586**	1,270	24.9%
ערבויות והתחייבויות אחרות	**46,717**	42,593	9.7%
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	**31,070**	31,066	0.0%
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים	**10,753**	10,011	7.4%
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	**40,445**	37,214	8.7%
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות	**57,269**	50,879	12.6%
2. מכשירים נגזרים (סכומי ערך נקוב):			
חוזי ריבית	**584,217**	376,634	55.1%
חוזי מטבע	**297,866**	225,822	31.9%
חוזים בגין מניות	**49,184**	32,615	50.8%
חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)	**1,112**	1,923	(42.2%)
סך-הכל ערך נקוב נגזרים	**932,379**	636,994	46.4%

ג. להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, ניהול, תפעול, ייעוץ:

	יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
ניירות-ערך[1]	**880,532**	840,070	4.8%
נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול	**90,930**	83,399	9.0%
נכסי קרנות נאמנות[2]	**99,018**	89,400	10.8%
יתרות פנסיוניות נועצות[3]	**23,488**	18,523	26.8%

(1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
(2) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.
(3) יתרות קרנות השתלמות ומוצרים פנסיוניים שניתן לגביהן ייעוץ פנסיוני.

אשראי לציבור

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-264.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-251.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, עלייה בשיעור של כ-4.9%. הגידול נובע בעיקר מעלייה באשראי הקמעונאי, באשראי לדיור ובאשראי מסחרי. העלייה קוזזה בירידה באשראי למגזר העסקי.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי ההצמדה השונים:

	יתרה ליום 31 בדצמבר		שינוי	חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013		**2014**	2013
	במיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי לא-צמוד	**173,161**	157,885	9.7%	**65.6%**	62.7%
מטבע ישראלי צמוד למדד	**51,955**	55,560	(6.5%)	**19.7%**	22.1%
מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)	**38,488**	37,965	1.4%	**14.6%**	15.1%
פריטים לא-כספיים	**376**	190	97.9%	**0.1%**	0.1%
סך-הכל	**263,980**	251,600	4.9%	**100.0%**	100.0%

האשראי במגזר השקלי הלא-צמוד עלה בשנת 2014 ב-15.3 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-9.7% שנבע בעיקר מסביבת ריבית נמוכה. הגידול נרשם באשראי הקמעונאי, באשראי המסחרי ובאשראי לדיור.

האשראי במגזר השקלי הצמוד למדד ירד בשנת 2014 ב-3.6 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-6.5%. עיקר הירידה נובע מקיטון באשראי העסקי.

האשראי במגזר מטבע-חוץ (כולל צמוד מטבע-חוץ) עלה בשנת 2014 ב-0.5 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-1.4%. העלייה נובעת מגידול ביתרות האשראי בחו"ל, עקב עלייה בשער החליפין של הדולר מול השקל וקוזזה על-ידי ירידה באשראי העסקי בארץ.

אשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות:

	ליום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**70,779**	66,123	4,656	7.0%
מגזר הבנקאות הפרטית	**38,141**	34,302	3,839	11.2%
מגזר עסקים קטנים	**29,339**	26,242	3,097	11.8%
המגזר המסחרי	**35,301**	*30,730	4,571	14.9%
המגזר העסקי	**84,028**	*88,504	(4,476)	(5.1%)
מגזר ניהול פיננסי	**1,746**	*1,046	700	66.9%
אחרים והתאמות	**4,646**	4,653	(7)	(0.2%)
סך-הכל	**263,980**	251,600	12,380	4.9%
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי:				
מגזר משקי הבית	**25,521**	22,588	2,933	13.0%
מגזר הבנקאות הפרטית	**9,921**	8,859	1,062	12.0%
מגזר העסקים הקטנים	**23,052**	20,392	2,660	13.0%
סך-הכל	**58,494**	51,839	6,655	12.8%
הלוואות לדיור בישראל:				
מגזר משקי הבית	**38,708**	37,273	1,435	3.8%
מגזר הבנקאות הפרטית	**17,922**	15,940	1,982	12.4%
מגזר העסקים הקטנים	**5,038**	4,663	375	8.0%
סך-הכל	**61,668**	57,876	3,792	6.6%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

הלוואות לדיור:

	ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני ש"ח	
יתרות אשראי		
הלוואות מכספי הבנק	**62,114**	58,294
הלוואות מכספי האוצר*	**2,963**	3,613
מענקים מכספי האוצר*	**183**	255
סך-הכל	**65,260**	62,162

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני ש"ח	
ביצוע		
הלוואות מכספי האוצר:		
הלוואות	**18**	32
מענקים	**10**	24
סך-הכל מכספי האוצר	**28**	56
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק	**12,157**	11,748
סך-הכל הלוואות חדשות	**12,185**	11,804
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק	**2,445**	2,449
סך-הכל הלוואות שניתנו	**14,630**	14,253

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

הבנק הצטרף למהלך שיזם משרד הבינוי בשיתוף הפיקוח על הבנקים למחזור הלוואות שניתנו מכספי מדינה, באמצעות הלוואות מכספי בנק. במסגרת המהלך הבנק פונה ביוזמתו ללווים אשר קיבלנו הלוואת זכאות צמודת מדד בריבית 4% או יותר, ומציע להם למחזר את ההלוואה להלוואה מכספי בנק, בריבית שתקבע, במועד ביצוע המחזור, לפי הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל להלוואות לדיור מסוג זה. המחזור נעשה באמצעות כתב תיקון שנשלח ללקוח ללא הגעה לסניף, וכרוך בתשלום עמלת שינוי תנאים על סך 120 ש"ח בלבד. התהליך יתנהל במהלך המחצית הראשונה של 2015.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק*:

	מגזר לא-צמוד				מגזר צמוד מדד				מגזר מטבע-חוץ		סך-הכל	
	ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית משתנה		יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	שיעור שינוי בתקופה
	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%		
31.12.14	**4,250**	**6.8%**	**21,374**	**34.4%**	**13,379**	**21.5%**	**22,241**	**35.8%**	**870**	**1.4%**	**62,114**	**6.6%**
31.12.13	2,298	3.9%	19,171	32.9%	12,918	22.2%	22,964	39.4%	943	1.6%	58,294	7.8%
31.12.12	1,109	2.1%	17,378	32.1%	13,345	24.7%	21,086	39.0%	1,142	2.1%	54,060	9.8%
31.12.11	431	0.9%	16,403	33.3%	13,642	27.7%	17,464	35.4%	1,310	2.7%	49,250	13.7%

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 31 בדצמבר 2014 יתרת חוב רשומה בסך של 0 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2013 יתרת חוב רשומה בסך של 38 מיליון ש"ח).

היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת ירידה מתמשכת בשיעור הסכומים בפיגור מתוך יתרות האשראי ובהיקפי ההפרשה להפסדי אשראי.

התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הפרשה קבוצתית)*:

	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	סכום בפיגור מעל 90 יום	שיעור הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור במיליוני ש"ח	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור חוב בעייתי
31.12.14	**62,114**	**121**	**0.2%**	**230**	**0.4%**	**1,029**	**1.7%**
31.12.13	58,294	129	0.2%	272	0.5%	1,111	1.9%
31.12.12	54,060	154	0.3%	290	0.5%	980	1.8%
31.12.11	49,250	151	0.3%	294	0.6%	990	2.0%

* לא כולל יתרות בגין חברות בנות בחו"ל (ליום 31 בדצמבר 2014 יתרת חוב רשומה בסך של 0 מיליון ש"ח, וליום 31 בדצמבר 2013 יתרת חוב רשומה בסך של 38 מיליון ש"ח).

כימות ומדידת הסיכון – ביצוע אשראי לדיור

כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד, רמת מוצרים, וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

להלן פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק על בסיס רבעוני:

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	31.12.14	30.09.14	30.06.14	31.03.14	31.12.13
מאפיינים					
שיעור מימון מעל 60%	**37.8%**	37.5%	36.5%	34.5%	36.3%
שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)	**2.3%**	5.0%	6.8%	9.1%	10.7%
שיעור מימון מעל 60% וגם שיעור החזר מעל 40%	**1.1%**	1.9%	2.4%	2.5%	3.5%
שיעור הביצועים בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים (הגבלת בנק ישראל 33.3%)	**30.2%**	31.4%	31.4%	31.8%	31.7%
שיעור ההלוואות לכל מטרה	**4.3%**	4.4%	4.8%	4.6%	5.8%
שיעור ההלוואות להשקעה מרכישה	**16.4%**	16.9%	17.5%	16.3%	15.6%
שיעור בולט ובלון מרכישה	**0.5%**	0.5%	1.1%	1.1%	1.3%
הלוואה ממוצעת לרכישה (באלפי ש"ח)	**597**	604	618	637	621
תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים	**19.3**	19.0	18.4	18.0	18.3

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 – דוח על הלוואות לדיור.

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור בפרמטרים רבים, כגון: התפלגות LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי ושיעור הפיגורים.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפרשה הכלכלית הנדרשת בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק.

כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח – ביטוח חיים וביטוח מבנה. בנוסף, בהלוואות שאושרו עד ליום 1 בנובמבר 2012 נהג הבנק לדרוש ביטוח אשראי בהלוואות בהן LTV גבוה משיעור של 75%. החל מיום 1 בנובמבר 2012 לא ניתן לאשר הלוואות בשיעור מימון העולה על 75%. לפרטים נוספים, ראה פרק "מגזר משקי הבית" שלהלן.

דיון חודשי בנושא סיכוני אשראי לדיור

מתקיים דיון חודשי בהתפתחות המדדים השונים, הן ברמת ביצועי האשראי והן ברמת כלל התיק. זאת, בהתאם לתאבון סיכון כפי שהוגדר על-ידי הנהלת הבנק.

עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות נדל"ן לדיור

לאור הגידול המהיר בתיקי ההלוואות בביטחון נכס למגורים ועל רקע העלייה במחירי הדירות פרסם המפקח על הבנקים ביום 21 במרץ 2013 הנחיות לעניין נדל"ן לדיור.

להלן עיקרי ההנחיות:

א. לצורך חישוב יחסי הלימות ההון, הלוואה לדיור משוקללת עד הדוחות לשנת 2012 בשיעור של 35%, מיום 21 במרץ 2013 למעט הלוואות לדיור מסוימות בעלות רכיב של ריבית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 משוקללות ב-100%. הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור שבוצעו בשנת 2014 תעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:

- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50%, במקום ב-35%.
- הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן, גבוה מ-60% ישוקללו ב-75% לצורכי דרישת הון, במקום ב-35% או ב-100%.
- במקביל תבוטל הדרישה לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלפי ש"ח ואשר מרכיב הריבית המשתנה הינו 25%, במקומה, כאמור, יוחל שיעור שקלול של 75%.

ב. הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.

ג. בנוסף, קובעות ההנחיות דרישה שהיחס שבין יתרת ההפרשה הקבוצתית לבין יתרת ההלוואות לדיור יעמוד על שיעור מינימלי של 0.35%. האמור לא חל על הלוואות לדיור אשר קיימת בגינן הפרשה לפי עומק פיגור.

בחודש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיור למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, החוזר מגביל את סכום ההלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום ההלוואה יורד אל מתחת ל-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן ההלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014.

ביום 1 בספטמבר 2013 נכנסה לתוקף הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא הגבלות על הלוואות לדיור (משכנתאות).

עיקרי ההנחיות הם:

א. תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואה לדיור (משכנתה) כאשר שיעור ההחזר החודשי של המשכנתה מתוך ההכנסה החודשית של הלווה עולה על 50%. הלוואות לדיור, בהן שיעור ההחזר החודשי מההכנסה הוא בין 40% ל-50%, ישוקללו ב-100% לצורך חישוב יחס הלימות ההון.

ב. תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואה לדיור שבה יחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה, עולה על 66.7% (שני שלישים). המגבלה תחול על הלוואות בריבית משתנה לכל טווחי הזמן, והיא מתווספת להגבלה הקיימת המגבילה לשליש את חלק ההלוואה לדיור שניתן בריבית משתנה לתקופה קצרה מ-5 שנים.

ג. תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואה לדיור לתקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.

סיכון אשראי כולל לפי ענפי משק

הסיכון הכולל של האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל חובות [אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים], השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין מכשירים נגזרים, ומסיכון אשראי חוץ-מאזני, הכולל ערבויות, עסקות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

לפרטים נוספים, ראה תוספת 5 לסקירת ההנהלה.

סיכון האשראי הכולל ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-544.3 מיליארד ש"ח.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל[1] לפי ענפי משק עיקריים:

	31 בדצמבר 2014		31 בדצמבר 2013	
	סיכון אשראי כולל*	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל*	שיעור מסך-הכל
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
ענף המשק				
חקלאות	**2,830**	**0.5%**	2,927	0.6%
תעשייה	**54,026**	**9.9%**	47,876	9.3%
בינוי ונדל"ן - בינוי**	**54,399**	**10.0%**	51,413	10.0%
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**29,970**	**5.5%**	30,029	5.9%
חשמל ומים	**12,414**	**2.3%**	12,615	2.5%
מסחר	**35,726**	**6.6%**	33,761	6.6%
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	**13,574**	**2.5%**	9,957	1.9%
תחבורה ואחסנה	**8,924**	**1.6%**	8,876	1.7%
תקשורת ושירותי מחשב	**8,687**	**1.6%**	8,946	1.7%
שירותים פיננסיים	**48,950**	**9.0%**	45,470	8.9%
שירותים עסקיים אחרים	**17,012**	**3.1%**	15,508	3.0%
שירותים ציבוריים וקהילתיים	**10,086**	**1.9%**	9,260	1.8%
סך-הכל מסחרי	**296,598**	**54.5%**	276,638	54.0%
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	**58,991**	**10.8%**	55,898	10.9%
אנשים פרטיים - אחר	**88,603**	**16.3%**	84,052	16.4%
סך-הכל סיכון אשראי לציבור	**444,192**	**81.6%**	416,588	81.3%
סך-הכל בנקים***	**52,459**	**9.6%**	40,332	7.9%
סך-הכל ממשלות	**47,674**	**8.8%**	55,477	10.8%
סך-הכל	**544,325**	**100%**	512,397	100%

* לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,753 מיליוני ש"ח (31.12.13: 10,011 מיליוני ש"ח).

** כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-892 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,402 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (31.12.13: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-882 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,764 מיליוני ש"ח).

*** לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(1) נתוני סיכון האשראי הכולל מוצגים לפני ניכוי יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

בינוי ונדל"ן

ליום 31 בדצמבר 2014 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי ונדל"ן הסתכם ב-84.4 מיליארד ש"ח.

להלן פילוח סיכון האשראי הכולל של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014		
	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ -מאזני	סיכון אשראי כולל
	במיליוני ש"ח		
בנייה למסחר ושירותים	**2,355**	**1,439**	**3,794**
בנייה לתעשייה	**537**	**102**	**639**
בנייה לדיור	**10,679**	**23,040**	**33,719**
נכסים מניבים	**22,972**	**5,924**	**28,896**
אחר	**8,660**	**8,661**	**17,321**
סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן	**45,203**	**39,166**	**84,369**

להלן פירוט יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק ליום 31 בדצמבר 2014:

	מספר לווים	אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
		במיליוני ש"ח		
ענף משק				
תעשייה	**5**	**1,028**	**10,607**	**11,635**
בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן	**2**	**1,706**	**1,422**	**3,128**
חשמל ומים	**1**	**1,717**	**3,351**	**5,068**
מסחר	**1**	**70**	**1,635**	**1,705**
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	**1**	**880**	**323**	**1,203**
שירותים פיננסיים	**4**	**4,561**	**2,747**	**7,308**
תקשורת ושירותי מחשב	**1**	**1,294**	**8**	**1,302**
סך-הכל	**15**	**11,256**	**20,093**	**31,349**

מזה: יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלווים הגדולים לפי ענפי משק ליום 31 בדצמבר 2014:

	אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל
	במיליוני ש"ח		
ענף משק			
חשמל ומים	**1,717**	**3,351**	**5,068**
תעשייה	**227**	**4,520**	**4,747**
שירותים פיננסיים	**1,569**	**526**	**2,095**
תעשייה	**–**	**2,000**	**2,000**
שירותים פיננסיים	**309**	**1,510**	**1,819**
תעשייה	**10**	**1,724**	**1,734**
סך-הכל	**3,832**	**13,631**	**17,463**

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

להלן פירוט יתרות סיכון האשראי לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן – הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 בדצמבר 2014:

	סיכון אשראי מאזני[1]	סיכון אשראי חוץ-מאזני(1)	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים[2]	חבות ברוטו[3]	ניכויים[4]	חבות נטו[5]	שיעור מההון הרגולטורי
	במיליוני ש"ח						
קבוצת לווים א'	**5,436**	**4,104**	**310**	**9,545**	**504**	**9,041**	**18.27%**

(1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
(2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
(3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מחוץ לקבוצה.
(4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313, הכוללים בעיקר פיקדונות המופקדים בבנק, אגרות-חוב שהונפקו על-ידי מדינת ישראל, כתבי שיפוי של מדינת ישראל או גופים פיננסיים המותרים בניכוי.
(5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מטילה על הבנק, בין היתר, מגבלה לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק. יובהר כי לצורך חישוב החבות, אומצו העקרונות במקדמי המרת האשראי ובניכויים המותרים להוראה לניהול בנקאי תקין 203 "מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי". הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים.

בנוסף, הבנק מבצע סקירות תקופתיות על סיכון האשראי בקבוצות לווים אלה, תוך בחינה פרטנית של הלווים השייכים לקבוצות הלווים, אופי פעילות לווים אלה והמתאם ביניהם היכולים להשפיע על הסיכון הקבוצתי.

חבויות בעייתיות

א. פילוח חבויות בעייתיות

	31.12.14			31.12.13		
	מאזני	חוץ-מאזני	סך-הכל	מאזני	חוץ-מאזני	סך-הכל
	במילוני ש"ח					
סיכון אשראי פגום	**6,322**	**676**	**6,998**	7,855	746	8,601
סיכון אשראי נחות	**2,603**	**351**	**2,954**	3,522	277	3,799
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת	**3,174**	**1,636**	**4,810**	4,529	1,577	6,106
סך סיכון אשראי בעייתי*	**12,099**	**2,663**	**14,762**	15,906	2,600	18,506
סיכון אשראי בעייתי בניכוי הפרשה להפסדי אשראי	**10,213**	**2,508**	**12,721**	13,834	2,445	16,279
* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר	**1,069**	**–**	**1,069**	1,251	–	1,251

ב. נכסים שאינם מבצעים*

	יתרה ליום	
	31.12.14	31.12.13
	במיליוני ש"ח	
אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)	**5,859**	7,240
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	**129**	151
סך-הכל נכסים שאינם מבצעים	**5,988**	7,391

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-non performing assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

ג. נכסים פגומים מבצעים

	יתרה ליום	
	31.12.14	31.12.13
	במיליוני ש"ח	
חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית	**422**	553
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	**34**	43
סך-הכל	**456**	596

הערה:
סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ד. מדדי סיכון

	ליום	
	31.12.14	31.12.13
שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*	**2.34%**	3.05%
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת אשראי לציבור*	**0.40%**	0.49%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*	**1.56%**	1.54%
שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*	**1.35%**	1.24%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*	**66.55%**	50.60%
שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*	**3.32%**	4.44%

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

ה. הרכב יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

	הפרשה להפסדי אשראי			
	על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי		סך-הכל
		לפי עומק פיגור	אחר*	
	במיליוני ש"ח			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2014:				
בגין אשראי לציבור	**933**	**230**	**3,017**	**4,180**
בגין חובות שאינם אשראי לציבור	**–**	**–**	**4**	**4**
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)	**86**	**–**	**586**	**672**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014	**1,019**	**230**	**3,607**	**4,856**
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2013:				
בגין אשראי לציבור	1,038	275	2,630	3,943
בגין חובות שאינם אשראי לציבור	–	–	6	6
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)	108	–	530	638
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2013	1,146	275	3,166	4,587

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

מזומנים ופיקדונות בבנקים

בסוף שנת 2014 הסתכמו המזומנים והפיקדונות בבנקים ב-55.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-45.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, גידול בשיעור של כ-20.3%.

להלן פירוט יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים:

	יתרה ליום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מזומנים בקופות	**2,364**	2,435	(2.9%)
פיקדונות בבנק ישראל	**20,429**	22,446	(9.0%)
פיקדונות בבנקים מרכזיים בחו"ל	**23,604**	15,341	53.9%
פיקדונות בבנקים מסחריים בישראל	**404**	115	251.3%
פיקדונות בבנקים מסחריים בחו"ל	**8,173**	5,372	52.1%
סך-הכל	**54,974**	45,709	20.3%

ניירות-ערך

ניירות הערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2014 ב-58.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-60.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, ירידה בשיעור של כ-3.5% שנבעה בעיקר ממכירה ופדיון של אגרות-חוב ממשלתיות שקוזזה ברובה על-ידי רכישת אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים ואגרות-חוב קונצרניות.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 3 בדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר שעבודים, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסיווגם המאזני:

	31 בדצמבר 2014				
	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
	במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:					
מוחזקות לפדיון	**509**	**26**	**–**	**535**	**509**
זמינות למכירה	**51,214**	**1,039**	**(66)**	**52,187**	**52,187**
למסחר	**3,457**	***19**	**(7)***	**3,469**	**3,469**
סך-הכל אגרות-חוב	**55,180**	**1,084**	**(73)**	**56,191**	**56,165**
מניות:					
זמינות למכירה	**2,170**	**418**	**(25)**	**2,563**	**2,563**
למסחר	**55**	***1**	**(6)***	**50**	**50**
סך-הכל מניות	**2,225**	**419**	**(31)**	**2,613**	**2,613**
סך-כל ניירות הערך	**57,405**	**1,503**	**(104)**	**58,804**	**58,778**

	31 בדצמבר 2013				
	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
	במיליוני ש"ח				
אגרות-חוב:					
מוחזקות לפדיון	471	45	–	516	471
זמינות למכירה	55,572	544	(29)	56,087	56,087
למסחר	2,091	*20	*(11)	2,100	2,100
סך-הכל אגרות-חוב	58,134	609	(40)	58,703	58,658
מניות:					
זמינות למכירה	1,748	473	–	2,221	2,221
למסחר	40	*–	*(7)	33	33
סך-הכל מניות	1,788	473	(7)	2,254	2,254
סך-כל ניירות הערך	59,922	1,082	(47)	60,957	60,912

* נזקפו לדוח רווח והפסד.

לפרטים בדבר ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות-ערך בתיק הזמין למכירה, ראה ביאור 3(א)(5) בדוחות הכספיים.

השקעות באגרות-חוב בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן פרטים נוספים על השקעת קבוצת הבנק באגרות-חוב ליום 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

	הערך במאזן	סך-הכל הערך במאזן
אגרות-חוב ממשלתיות:		
ממשלת ישראל	**39,920**	
ממשלת ארצות-הברית	**1,388**	
ממשלות מדינות מפותחות	**1,842**	
ממשלות מדינות מתפתחות	**311**	
		43,461
אגרות-חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים:		
בנקים בישראל		**641**
בנקים - מדינות מפותחות:		
ארצות-הברית	**1,095**	
צרפת	**609**	
בריטניה	**603**	
הולנד	**543**	
אוסטרליה	**436**	
קוריאה הדרומית	**351**	
שוודיה	**301**	
גרמניה	**288**	
שוויץ	**202**	
יפן	**120**	
אחרים*	**273**	
		4,821
בנקים - ארצות מתפתחות		**191**
מוסדות פיננסיים (שאינם בנקים):		
ישראל	**178**	
ארצות-הברית**	**385**	
אחרים	**40**	
		603
		6,256

אגרות-חוב של תאגידים, שאינם בנקים ומוסדות פיננסיים (פילוח לפי ענפי משק):

תעשייה	**2,157**	
פעילויות בנדל"ן	**732**	
חשמל ומים	**704**	
מסחר	**381**	
תחבורה ואחסנה	**138**	
תקשורת ושירותי מחשב	**979**	
שירותים פיננסיים	**435**	
שירותים עסקיים אחרים	**237**	
שירותים ציבוריים וקהילתיים	**176**	
		5,939
סך-הכל השקעה באגרות-חוב		**55,656**

* כולל 8 מדינות, כשהיתרה הגבוהה ביותר היא כ-85 מיליון ש"ח.

** כולל 12 מנפיקים, כשהיתרה הגבוהה ביותר של מנפיק אחד היא בסך של כ-144 מיליון ש"ח.

השקעות במניות

לבנק השקעות במניות סחירות, במניות לא סחירות ובקרנות נאמנות בפיזור נרחב המסתכמות ליום 31 בדצמבר 2014 בסך של 2,613 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,254 מיליון ש"ח בסוף שנת 2013.

פיקדונות

פיקדונות כוללים את פיקדונות הציבור, פיקדונות הממשלה ופיקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

	יתרה ליום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
פיקדונות הציבור	**297,230**	276,525	7.5%
פיקדונות מבנקים	**4,322**	5,303	(18.5%)
פיקדונות הממשלה	**455**	613	(25.8%)
סך-הכל	**302,007**	282,441	6.9%

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב-297.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-276.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, גידול בשיעור של כ-7.5%. הגידול נבע מעלייה של 9.9 מיליארד ש"ח בפיקדונות העסקיים, מעלייה של 8.1 מיליארד ש"ח בפיקדונות הקמעונאיים וכן, מעלייה של 2.8 מיליארד ש"ח בפיקדונות מגזר ניהול פיננסי שנבע בעיקר מגידול בפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים.

להלן התפלגות תיק פיקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

	יתרה ליום 31 בדצמבר		השינוי	חלק המגזר מסך פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013		**2014**	2013
	במיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי לא-צמוד	**184,567**	175,886	4.9%	**62.2%**	63.6%
מטבע ישראלי צמוד למדד	**16,461**	18,368	(10.4%)	**5.5%**	6.6%
מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)	**95,826**	82,081	16.7%	**32.2%**	29.7%
פריטים לא-כספיים	**376**	190	97.9%	**0.1%**	0.1%
סך-הכל	**297,230**	276,525	7.5%	**100.0%**	100.0%

פיקדונות הציבור בשקלים לא-צמודים ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב-184.6 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-175.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של כ-4.9%. הגידול נבע מעלייה בפיקדונות העסקיים ובפיקדונות הקמעונאיים.

פיקדונות הציבור בשקלים צמודים ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב-16.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-18.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013, קיטון בשיעור של כ-10.4% שנבע בעיקר כתוצאה מירידה בפיקדונות החטיבה הקמעונאית.

פיקדונות הציבור במטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ) ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב-95.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-82.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013, גידול בשיעור של כ-16.7% שנבע בעיקר כתוצאה מעלייה בשער החליפין של הדולר מול השקל ובעקבותיה חלה עלייה בפיקדונות הקמעונאיים, העסקיים, הפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים וכן, חלה עלייה ביתרות מפעילות הבנק בחו"ל.

להלן פירוט פיקדונות הציבור לפי גודל:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני ש"ח	
תקרת הפיקדון		
עד 1	**100,968**	98,342
מעל 1 עד 10	**73,445**	70,755
מעל 10 עד 100	**48,097**	42,254
מעל 100 עד 500	**30,682**	27,344
מעל 500	**44,038**	37,830
סך-הכל	**297,230**	276,525

יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות* המפקידים הגדולות**:

	2014	2013
	במיליוני ש"ח	
קבוצה א	**11,672**	9,879
קבוצה ב	**3,162**	3,730
קבוצה ג	**2,815**	3,491

* "קבוצה" - מפקיד, לרבות צד השולט בו (לרבות אחרים הנשלטים על-ידיו) וצד הנשלט על-ידי.
** שלוש קבוצות המפקידים הגדולות באותה שנה.

פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

	ליום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**38,501**	36,561	1,940	5.3%
מגזר הבנקאות הפרטית	**127,224**	123,315	3,909	3.2%
מגזר עסקים קטנים	**29,838**	27,622	2,216	8.0%
המגזר המסחרי	**24,659**	*19,219	5,440	28.3%
המגזר העסקי	**27,581**	*23,147	4,434	19.2%
מגזר ניהול פיננסי	**49,427**	*46,661	2,766	5.9%
סך-הכל	**297,230**	276,525	20,705	7.5%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו ב-33.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-34.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013, קיטון בשיעור של כ-0.9%. בשנת 2014 גויסו על-ידי קבוצת הבנק אגרות-חוב בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח ונפרעו אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-4.0 מיליארד ש"ח.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות

כללי – המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות.

הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מגזרי פעילות עיקריים.

החלוקה למגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

קריטריונים לשיוך לקוחות למגזרים השונים:

שיוך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שיוך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים המנויים להלן. עם זאת, יובהר כי שיוך הלקוח לעיתים לוקח בחשבון קריטריונים נוספים לדוגמא, לקוח פרטי או חברה בעלת פרופיל או פוטנציאל לפעילות עתידית אשר תצדיק שיוכם לבנקאות הפרטית או למגזר העסקי, לפי העניין. לצורך שיוך לקוח עסקי ליחידה ארגונית מטפלת, תילקח בחשבון גם השתייכותו לקבוצת חברות.

מגזר משקי הבית – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית. לקוחות המשתייכים למגזר זה הינם לקוחות אשר ההכנסה החודשית שלהם היא עד 9,000 ש"ח.

מגזר הבנקאות הפרטית – מספק מגוון שירותי בנקאות רב ערוציים מתקדמים ומוצרים פיננסיים, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות, ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, בישראל ובחו"ל. לקוחות המשתייכים למגזר זה הינם לקוחות אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-9,000 ש"ח ו/או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 100,000 ש"ח. וכן לקוחות צעירים אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-7,000 ש"ח, או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 75,000 ש"ח.

מגזר העסקים הקטנים – הלקוחות שנכללים במגזר זה הינם לקוחות שהאובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) נמוך מ-10 מיליון ש"ח או לקוחות שהאובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) גבוה מ-10 מיליון ש"ח, אך האובליגו שלהם בבנק נמוך מ-6 מיליון ש"ח ומחזור המכירות שלהם נמוך מ-30 מיליון ש"ח.

המגזר המסחרי – הלקוחות שנכללים במגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות מעל 30 מיליון ש"ח ועד 400 מיליון ש"ח לשנה, או בעלי אובליגו בבנק מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 100 מיליון ש"ח, וגם לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 10 מיליון ש"ח ועד לסך של 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד 200 מיליון ש"ח בבנק או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 10 מיליון ש"ח ועד לסך של 400 מיליון ש"ח.

המגזר העסקי – הלקוחות שנכללים במגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות (מכירות) מעל 400 מיליון ש"ח ובעלי אובליגו בבנק העולה על 100 מיליון ש"ח, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 200 מיליון ש"ח בבנק, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) עולה על 400 מיליון ש"ח.

מגזר ניהול פיננסי – אחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, על פעילות הנוסטרו של הבנק, על פעילות חדרי העסקות (מטבע-חוץ וניירות-ערך), על הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות הניהול של קופות הגמל שמנוהלות בחברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, על הקשר והסדרת הפעילות עם גופים פיננסים (בארץ ובחו"ל) וכן על מתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסים ושירותי תפעול בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק.

ניהול סיכוני השוק והנזילות, הנמצאים תחת אחריות המגזר, נעשה באמצעות ניהול פרואקטיבי של תיק הנוסטרו וכן באמצעות שימוש במכשירים פיננסים כגון הנפקות ניירות-ערך שונים, פיקדונות, נגזרי ריבית ומטבע-חוץ ועוד.

אחרים והתאמות – כולל את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר דיווח. בנוסף, כולל המגזר פעילות בכרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים, שאינם שייכים לקבוצת הבנק.

תוצאות הפעילות של חברות הבת העיקריות ושל שלוחות הבנק העיקריות בחו"ל שויכו למגזרי הפעילות באופן הבא:
תוצאות הפעילות של פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ ו-Hapoalim Securities U.S.A Inc. שויכו למגזר ניהול פיננסי.
לקוחות סניפי Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. ו-Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - בנקאות פרטית; לקוחות סניפי ארצות-הברית ואנגליה - בנקאות פרטית, מגזר מסחרי ומגזר עסקי; בנק פוזיטיף והחברה הבת שלו, JSC Bank Pozitiv - משקי בית ובנקאות מסחרית.

כללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו – כוללות בין היתר: (1) את המרווח שבין הריבית המתקבלת מלקוחות המגזר לבין הריבית הסיטונאית בה מחויב המגזר בגין המקור אשר שימש למתן ההלוואה ללקוח; (2) את המרווח שבין הריבית הסיטונאית בה מזוכה המגזר בגין המקורות אותם הוא מעמיד לשימוש הבנק לבין הריבית המשולמת ללקוחות המגזר בגין מקורות אלה; (3) ריבית סיטונאית לא-צמודה על ההון המשוקלל המחושב לצורך התשואה על ההון המיוחס למגזר, המחושב על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר; וכן את (4) עלות עודפת בגין גיוס כתבי התחייבות נדחים.

הוצאות בגין הפסדי אשראי – ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפות למגזר אליו משתייך הלווה, שכנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

הכנסות מימון שאינן מריבית – מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. ההכנסות שנרשמו במגזר ניהול פיננסי כוללות הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, רווחים מהשקעה במניות, תוצאות פעילות בנגזרים, רווח, נטו, מהפרשי שער והוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל. ההכנסות שנרשמו ביתר המגזרים כוללות רווחים מחדר עסקות.

עמלות והכנסות אחרות – מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. הכנסות בגין שירותי מחשב אותם מעמיד הבנק לחיצוניים מיוחסות למגזר "אחרים והתאמות".

הוצאות תפעוליות ואחרות – ההוצאות מיוחסות על-פי כללים קבועים מראש ומחירי תקן, לכל אחד ממגזרי הפעילות אם כהוצאה המזוהה ישירות עם פעילות המגזר ואם על-פי מפתחות העמסה. מחירי התקן נקבעים באופן הדומה לאופן קביעת מחירי ההעברה כמפורט לעיל. פערים הנוצרים מהפרשים בחישוב בין תחשיב ההוצאות בפועל של יחידות אשר אינן יחידות רווח לבין ההכנסה המיוחסת ליחידות אלו בהתאם למחירי התקן, מיוחסים כהכנסה או כהוצאה, לפי העניין, למגזר "אחרים והתאמות". כללי הייחוס מבוססים על היקפי הפעילות הרלוונטיים לסוגי העלויות של כל מגזר.

חיוב על שירותים בינמגזריים – מגזר אליו משויך לקוח אשר מקבל שירותים ממגזר אחר, מחויב בהוצאה בינמגזרית על-פי מחירי תקן עבור שירותים שסיפקו מגזרים אחרים ללקוחותיו או על-פי מחיר העברה בגין השירות אשר הועמד לרשות הלקוח. בהתאם לכך, מוקטנות העלויות של המגזר המספק את השירות, ובמקביל, המגזר אליו משתייך הלקוח מחוייב בעלויות אלו. מחירי ההעברה נקבעים על-ידי הבנק בהתבסס, בין היתר, על מחירי השוק בגין שירות, הערכת עלויות פנימית והשתתפות בהכנסות הנובעות במישרין או בעקיפין מהשירות כאמור.

מסים על ההכנסה – ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי השנתי המנוטרל מהשפעות הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל (המיוחסות למגזר ניהול פיננסי).

תשואה להון – מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר.

הון מוקצה למגזר – יתרת רכיבי הסיכון במגזר הרלוונטי, המייצגת את חלקו היחסי של כל מגזר בסך נכסי הסיכון של הקבוצה שחושבו לצורך יחס הלימות הון לפי הוראות באזל 3 (עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2, כאמור להלן), כאשר היא מוכפלת ביחס שבין ההון המשוקלל, כפי שחושב לצורך חישוב התשואה על ההון, לסך יתרת רכיבי הסיכון.

שינויים רגולטוריים:

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20), אשר קובע, בין היתר, כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

יישום ההוראה הינו בדרך של מכאן ולהבא. בעקבות יישום ההוראה עמלות מסוימות סווגו כהכנסות ריבית במגזרי הפעילות השונים וכן הכנסות מסוימות אשר סווגו בעבר כהכנסות ריבית מוצגות כעת במסגרת סעיף עמלות.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1ד(1) בדוחות הכספיים.

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 211-201. עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2. נתוני נכסי הסיכון, הקצאת ההון והתשואה להון המבוססים על נתוני נכסי הסיכון חושבו בהתאם ליישום ההוראות הרלוונטיות כאמור.

לפרטים נוספים ראה פרק "הלימות הון" להלן.

סיווג מחדש של נתוני המגזרים:

מספרי ההשוואה לשנת 2013 סווגו מחדש כדלהלן:

1. ביום 1 בינואר 2014 הועבר הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות הניהול של קופות הגמל שמנוהלות בחברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, מהחטיבה העסקית לאחריות חטיבת שווקים פיננסיים. בעקבות יישום השינוי הארגוני כאמור, סכומי היתרות וכן תוצאות פעילות זו מוינו מהמגזר העסקי והוצגו במגזר ניהול פיננסי.
2. יתרות האשראי בגין פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים זרים שנרשמו בעבר במגזר העסקי סווגו בהתאם למבנה הארגוני של הבנק למגזר ניהול פיננסי.

מידע כספי תמציתי על מגזרי פעילות

להלן תמצית ההתפתחות בתוצאות הפעילות של קבוצת הבנק, וסעיפי המאזן העיקריים לפי מגזרי פעילות:

א. רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013*	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**185**	166	11.4%
מגזר הבנקאות הפרטית	**(137)**	39	(451.3%)
מגזר עסקים קטנים	**279**	299	(6.7%)
המגזר המסחרי	**325**	378	(14.0%)
המגזר העסקי	**1,147**	**1,030	11.4%
מגזר ניהול פיננסי	**861**	**601	43.3%
אחרים והתאמות	**80**	35	128.6%
סך-הכל	**2,740**	2,548	7.5%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

ב. אשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות:

	ליום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**70,779**	66,123	4,656	7.0%
מגזר הבנקאות הפרטית	**38,141**	34,302	3,839	11.2%
מגזר עסקים קטנים	**29,339**	26,242	3,097	11.8%
המגזר המסחרי	**35,301**	*30,730	4,571	14.9%
המגזר העסקי	**84,028**	*88,504	(4,476)	(5.1%)
מגזר ניהול פיננסי	**1,746**	*1,046	700	66.9%
אחרים והתאמות	**4,646**	4,653	(7)	(0.2%)
סך-הכל	**263,980**	251,600	12,380	4.9%
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי:				
מגזר משקי הבית	**25,521**	22,588	2,933	13.0%
מגזר הבנקאות הפרטית	**9,921**	8,859	1,062	12.0%
מגזר העסקים הקטנים	**23,052**	20,392	2,660	13.0%
סך-הכל	**58,494**	51,839	6,655	12.8%
הלוואות לדיור בישראל:				
מגזר משקי הבית	**38,708**	37,273	1,435	3.8%
מגזר הבנקאות הפרטית	**17,922**	15,940	1,982	12.4%
מגזר העסקים הקטנים	**5,038**	4,663	375	8.0%
סך-הכל	**61,668**	57,876	3,792	6.6%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

ג. פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

	ליום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**38,501**	36,561	1,940	5.3%
מגזר הבנקאות הפרטית	**127,224**	123,315	3,909	3.2%
מגזר עסקים קטנים	**29,838**	27,622	2,216	8.0%
המגזר המסחרי	**24,659**	*19,219	5,440	28.3%
המגזר העסקי	**27,581**	*23,147	4,434	19.2%
מגזר ניהול פיננסי	**49,427**	*46,661	2,766	5.9%
סך-הכל	**297,230**	276,525	20,705	7.5%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

להלן פירוט בדבר היתרות הממוצעות של אשראי לציבור, נטו ופיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו			יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור		
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013		**2014**	*2013	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**67,564**	64,782	4.3%	**37,211**	36,838	1.0%
מגזר הבנקאות הפרטית	**35,964**	32,829	9.5%	**123,233**	125,651	(1.9%)
מגזר עסקים קטנים	**27,195**	24,807	9.6%	**27,792**	26,874	3.4%
המגזר המסחרי	**31,635**	28,322	11.7%	**20,046**	17,640	13.6%
המגזר העסקי	**84,182**	*91,128	(7.6%)	**22,953**	23,049	(0.4%)
מגזר ניהול פיננסי	**1,551**	*1,757	(11.7%)	**44,376**	40,999	8.2%
מגזר אחרים והתאמות	**4,585**	4,535	1.1%	**-**	-	-
סך-הכל	**252,676**	248,160	1.8%	**275,611**	271,051	1.7%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

להלן פירוט בדבר ההון המיוחס לכל אחד ממגזרי הפעילות לעניין חישוב התשואה להון[1]:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	*2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**5,291**	4,704	12.5%
מגזר הבנקאות הפרטית	**3,311**	2,912	13.7%
מגזר עסקים קטנים	**2,413**	2,136	13.0%
המגזר המסחרי	**4,348**	3,647	19.2%
המגזר העסקי	**12,269**	**11,987	2.4%
מגזר ניהול פיננסי	**2,408**	**2,008	19.9%
מגזר אחרים והתאמות	**246**	**178	38.2%
סך-הכל	**30,286**	27,572	9.8%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.
** סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.
(1) עם אימוץ כללי באזל 3, הקצאת ההון המבוססת על רכיבי סיכון בכל מגזר מחושבת משנת 2014 על-פי רכיבי סיכון לפי באזל 3. הקצאת ההון בשנת 2013 חושבה על-פי רכיבי סיכון לפי באזל 2.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק[1]:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		השינוי
	2014	2013	
	במיליוני ש"ח		
מגזר משקי הבית	**4,850**	4,288	562	13.1%
מגזר הבנקאות הפרטית	**182,011**	165,740	16,271	9.8%
מגזר עסקים קטנים	**12,212**	11,213	999	8.9%
המגזר המסחרי	**16,240**	15,091	1,149	7.6%
המגזר העסקי	**152,854**	*163,131	(10,277)	(6.3%)
מגזר ניהול פיננסי	**603,295**	*564,006	39,289	7.0%
סך-הכל	**971,462**	923,469	47,993	5.2%

* סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) כולל החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך, לרבות יתרות של ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהם מעניקה קבוצת הבנק שירותי תפעול וכן, סך הנכסים של קופות-גמל המקבלות מהבנק שירותי תפעול.

מגזר משקי הבית

כללי ומבנה המגזר

המגזר מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות 255 סניפים הפרושים ברחבי הארץ מקרית שמונה ועד אילת, והמאורגנים בחלוקה גיאוגרפית לשמונה מנהלות אזוריות. בנוסף, מוענקים השירותים כאמור באמצעות ערוצים ישירים: מכשירים אוטומטיים הצמודים לסניף וב"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר" ו"פועלים בטלפון". השירותים ניתנים גם ללקוחות הבנק המשתייכים למגזרים אחרים, וכן ללקוחות מזדמנים.
פעילות הבנק במגזר משקי הבית בחו"ל כוללת גם את פעילות משקי הבית של בנק פוזיטיף בתורכיה ובנק פוזיטיב בקזחסטן בהיקפים לא מהותיים.
בשנת 2014 נפתחו 2 סניפים חדשים במגזר הערבי, לצד מיזוגם של 11 סניפים.
בשנת 2015 מתוכננים להיפתח סניפים חדשים לצד מיזוגם של סניפים נוספים.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במגזר זה הינן בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון והלוואות לדיור.
השירותים הניתנים ללקוחות המגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסים" כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות, פיקדונות ותוכניות חיסכון.
לפרטים בדבר השירותים המוענקים על-ידי הבנק במסגרת פעילויות "כרטיסי האשראי" ו"שוק ההון", ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות, החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות-ערך ועוד.

שינויים רגולטוריים

ביום 18 במרץ 2014 הוגשה הצעת חוק המציעה לתקן את חוק הלוואות לדיור כך שתחול חובה להתנות מתן הלוואה לדיור ברכישת ביטוח אבטלה, אשר יבטיח את החזרי המשכנתא למשך תקופת זכאותו של הלווה לדמי אבטלה, ולמשך תקופה קצרה לאחר מכן. מוצע להחיל את חובת הביטוח על כלל ההלוואות לדיור הניתנות בשוק ולא רק על הלוואות הנכללות בחוק הלוואות לדיור.
מוצע כי תגמולי הביטוח יועברו ישירות לבנק המלווה. כמו-כן, מוצע להחיל את החובה ליידע את הלווה שניתן לרכוש את הביטוח שלא דרך סוכן הביטוח בשליטת הבנק. טרם נקבע מועד לדיון בהצעה.
ביום 15 ביולי 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר המאגד שורה של מגבלות, שהוטלו על ידו החל משנת 2010 ועד עתה, בעניין אישור הלוואות לדיור, בנושא אחוז החזר מההכנסה הפנויה של הלווה, שיעור ההלוואה בריבית משתנה מכלל האשראי שהועמד ללווה ואחוז מימון ביחס לנכס הנרכש ו/או המשועבד.
במסגרת חוזר זה המפקח קבע הוראה חדשה לפיה הלוואה לדיור שסכומה עולה על 5 מיליון ש"ח תשוקלל ב-100% הקצאת הון, כאשר סכום ההלוואה ירד אל מתחת ל-5 מיליון ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון.
ביום 21 ביולי 2014 הוגשה הצעת חוק פרטית הצעת חוק ערבות למשכנתאות (תיקון - ערבות מדינה לדירה יחידה) התשע"ד, בהצעת חוק זו מוצע לתת ערבות מדינה למשכנתאות עד לגובה של 90% ממחיר הדירה, על מנת לאפשר לחסרי דיור לרכוש דירה גם בהעדר הון עצמי התחלתי. לא התקיים כל דיון בהצעת החוק ואין לדעת אם תתקבל ומה יהיה נוסחה.
ביום 27 ביולי 2014 בנק ישראל עדכן את טיוטת הצעת תיקון סעיף 9א' לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.
עד כה הבנקים חויבו, לאחר פירעון אשראי, לבטל משכנתא שנרשמה בטאבו ומשכון שנרשם ברשם המשכונות, אשר ביטולם אינו כרוך בתשלום אגרה.

על פי התיקון המוצע הבנקים יחויבו, לאחר פירעון אשראי, לבטל גם הערות אזהרה שנרשמו לטובת הבנק. ביטול הערת אזהרה כרוך בתשלום אגרה לטאבו שהבנק יידרש לשלמה (וכן לשלוח ביטולים של התחייבות לרישום משכנתא ממנהל מקרקעי ישראל או מחברה משכנת). צפויה בעיה תפעולית לאתר ולשלוח את מסמכי הביטול לכל אלפי החברות המוכרות כמשכנות (גם למנהל/חברה משכנת וגם ללווים).

מדובר בטיוטה לא סופית שעדיין מתנהל דיון בתוכנה ולא ניתן לצפות מה ההסדר הסופי שיתגבש.

ביום 23 בפברואר 2015 נכנס לתוקף תיקון לצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם – תיקון), התשע"ד-2014. על-פי הצו החדש כל הלוואה משלימה (הלוואה מכספי בנק שניתנה בנוסף להלוואת זכאות) תזכה בהנחה בעמלה גם אם ההלוואות לא בוצעו באותו מועד, לא תגבה עמלה בעת פטירה, שונתה הנוסחה לחישוב עמלת הפרשי היוון כך שעמלת הפירעון המוקדם תפחת בכל אותם המקרים בהם ריבית הלקוח במועד ביצוע ההלוואה הייתה גבוהה מהריבית הממוצעת לאותו יום.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 (להלן: "התיקון").

התיקון קובע, שמעבר ליעדים שקבע המפקח על הבנקים ליחס הון עצמי רובד 1 עבור התאגידים הבנקאיים (9% החל מיום 1 בינואר 2015 לכל התאגידים הבנקאיים ו-10% החל מיום 1 בינואר 2017 לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד), יהיה על התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיור. הגדלת יעד ההון תתבצע בשמונה שיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

ביום 15 בדצמבר 2014 פורסם חוזר סופי לתיקון ניהול בנקאי תקין 432 – העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח – שמטרתו לייעל ולפשט את תהליך העברת הפעילות או סגירת חשבון של לקוח. בין ההוראות: ביצוע כל הפעולות עבור הלקוח על-ידי הבנק החדש; מסירת מידע מפורט ללקוח לצורך בחינת כדאיות המעבר וסגירת החשבון (בצורת דוח שנתי כחלק מ"תעודת זהות בנקאית" ופירוט הפעולות הכרוכות בהעברת הפעילות או סגירת החשבון); סגירת חשבון ללא צורך להגיע לסניף הבנק (באתר האינטרנט של הבנק); לוח זמנים בסגירת החשבון (העברת פעילות תוך חמישה ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה, הליך סגירת חשבון תוך חמישה ימי עסקים ממועד סיום הפעולות על-ידי הלקוח והעברת תיק ניירות-ערך ישראליים תוך חמישה ימי עסקים ממועד מתן ההוראה על-ידי הלקוח); שמירת הטבות והנחות שהוענקו ללקוח.

ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015 למעט החלקים המתייחסים לתעודת זהות בנקאית, אשר ייכנסו לתוקף ביום 28 בפברואר 2016.

ביום 21 בינואר 2015 אושרו על-ידי בנק ישראל, כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ה-2015, במסגרתם בוטלה העמלה "דמי ניהול הלוואה לדיור" החל מיום 1 בפברואר 2015.

בנק ישראל פרסם ביום 4 בינואר 2015 חוזר בנושא סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם (חשבון מקוון).

נקבעו רשימת הסכמים בין התאגיד הבנקאי ללקוח, כדוגמת הסכם פתיחת חשבון עו"ש, הסכם להפקה לפיקדון לתקופה של למעלה משנה והסכם בנושא הוראות טלפוניות, לגביהם לא תידרש חתימתו של הלקוח ובתנאי שהוא אישר שעיין במסמך באתר האינטרנט. שינוי זה מתבסס על העובדה כי המפקח רשאי לקבוע סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימת לקוח והכל כחלק מקידום אפשרות פתיחת חשבון באינטרנט והיערכות למתן שירותי בנקאות אינטרנטיים.

ביום 25 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329:

בחישוב שיעור ההחזר מההכנסה נקבע כי בנוסף להכנסת הלווה ניתן להכיר במחצית מהכנסתו החודשית הפנויה של קרוב משפחה, אף אם הקרוב, אינו רוכש זכויות במקרקעין, בתנאי שהוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה (בן/בת זוג, אב, אם, אח, אחות, בן ובת), שתיערך לו בדיקת יכולת החזר, הוא יצורף כערב וישלם 20% מההחזר החודשי בהוראת קבע מחשבונו.

בנוסף, ניתן להכיר במלוא הכנסתו החודשית הפנויה של בן/בת זוג של הלווה, העומד בכל התנאים לעיל, ומתגורר עם הלווה בדירה.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנת 2014 ועד סמוך למועד הדוחות הכספיים לא חלו שינויים במאפייני לקוחות המגזר. עם זאת, קיימת מגמה מתמשכת של גידול בהיקפי הפעילות הבנקאית באמצעות ערוצים ישירים (מכשירי בנק אוטומטיים, "פועלים בטלפון" ו-"פועלים באינטרנט").

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

בשנת 2014 נמשכה מגמת הגידול בהיקף הלקוחות הפעילים בערוצים הישירים, תוך המשך ביסוס מובילות הבנק בתחום הבנקאות הדיגיטלית במגוון תחומים:

שימור המובילות ב–Mobile

אפליקציית "ארנק פועלים"

ברבעון הראשון של שנת 2014 הושק "ארנק פועלים" – חבילת שירותי תשלום, העברות וקניות באמצעות הסמארטפון. שירותי "ארנק פועלים" מבוססים על שדרוג אפליקציית הארנק הסלולרי שמציע הבנק בשלוש השנים האחרונות. האפליקציה מרחיבה את מגוון השירותים והופכת את השימוש בארנק הסלולרי לחוויה צרכנית מתקדמת.

ברבעון השני הורחב מגוון השירותים באפליקציה והיא מכילה, בין היתר, את החידושים הבאים:

- העברה לאנשי קשר בסמארטפון: העברת הכסף לאחד מאנשי הקשר, ללא צורך להזין את פרטי חשבון הבנק של האדם אליו מעבירים כסף אלא רק את מספר הטלפון הסלולרי שלו. מקבל ההעברה יכול להפקיד את הכסף בחשבון לבחירתו, באפליקציה או באתר הבנק.
- בנקט בנייד – הלקוח מעביר לעצמו כסף המיועד למשיכה בבנקט תוך בחירת סכום המשיכה וסוגי השטרות הרצויים בצורה חווייתית ואינטראקטיבית בסמארטפון. הלקוח מושך את הכסף מהבנקט ללא כרטיס, באמצעות SMS הנשלח לכל טלפון נייד.
- זימון תור לסניף מהסמארטפון: יישום בלעדי המאפשר ללקוחות הבנק להזמין תור לקבלת שירות בסניף ולעקוב אחר מיקומם בתור. השירות נפרש בהדרגה בסניפים בהם קיימת מערכת לניהול תורים.
- הטבות CashBack מבוססות מיקום: שירות המאפשר ללקוחות להתעדכן במבצעים והטבות CashBack הנמצאים בסביבתם.
- מטבע–חוץ בטרמינל מהסלולר – הזמנת מטבע–חוץ ישירות מהסמארטפון וקבלתו ביום הטיסה בדלפק הבנק בנתב"ג.

אפליקציית UP חו"ל

ברבעון השלישי נוספה למגוון האפליקציות אפליקציה ייחודית לסמארטפון, שעושה סדר בהוצאות לנוסעים לחו"ל ומסייעת להם להתנהל פיננסית נכון. האפליקציה פתוחה להורדה חינם ללקוחות כל הבנקים ומציעה לכלל הנוסעים לחו"ל ממשק מלהיב באמצעותו ניתן ליצור רשימת קניות, להגדיר תקציב מתוכנן לנסיעה, והכי חשוב – לתעד בזמן אמת את כל ההוצאות במהלך הטיול, כולל סכום הקנייה, מיקום ותמונה. האפליקציה מאפשרת לנוסעים לחו"ל לדעת בכל רגע נתון את מצבם העדכני ביחס לתקציב שהגדירו, וכמה נשאר להם להוציא עד סוף הטיול.

לקוחות הבנק יוכלו ישירות מהאפליקציה לקבל מענה לצרכים פיננסיים רלוונטיים – לרכוש מטבע–חוץ לפני הנסיעה ולאסוף אותו בנתב"ג, לבקש הלוואה לחופשה ועוד.

כלים חדשים באפליקציית ניהול החשבון

שירותי המובייל ממשיכים להוות כלי מרכזי בידי הלקוחות למעקב אחר חשבונותיהם ולתכנון התנהלותם הפיננסית אישית, ברבעון השלישי של שנת 2014 הושק "מבט מהיר" – יישום חדש באפליקציה לניהול החשבון, המאפשר ללקוח להגיע ישירות אל המידע החשוב לו ביותר – יתרת החשבון וההוצאות הצפויות (הידועות לבנק) עד סוף החודש – ולהתעדכן בהם במהירות ובקלות ללא הקלדת פרטי זיהוי. הלקוח יכול לבחור בעת הרישום לשירות, האם תוצג לו בכניסה לאפליקציה היתרה בחשבון ו/או ההוצאות הצפויות בחשבונו עד סוף החודש, על–פי המידע המצוי בבנק. בכך נותן השירות ללקוח ערך מוסף אמיתי ומאפשר לו להיערך ולתכנן את הוצאותיו. כמו–כן, יכול הלקוח לבחור אם להציג את היתרה בסכום או באופן כללי (יתרה חיובית או שלילית) ולהחליט אילו חשבונות ירצה להציג.

שירות חדש נוסף באפליקציה הוא מחשבון "איך יגמר החודש?" – כלי המשקף ללקוח כמה כסף זמין יהיה לו בסוף החודש בהתחשב בנתונים הידועים לבנק (יתרת עו"ש עדכנית, הוצאות והכנסות עתידיות הידועות לבנק), ובתוספת נתוני הוצאה והכנסה שהלקוח יכול להשלים בעצמו. כך מחזק הבנק, כשותף להתנהלות פיננסית נכונה ואחראית, את תחושת המודעות והשליטה של הלקוח.

חידושים באתר הבנק

הכלי לניהול תקציב

הבנק שידרג את הכלי לניהול תקציב באתר הבנק. הגרסה החדשה והמתקדמת מאפשרת ומעודדת את הלקוחות לנהל את תקציבם בצורה חווייתית ובממשק חדשני, המשלב אלמנטים ויזואליים מעולם הגיימיפיקציה. כיום כחצי מיליון לקוחות כבר מצורפים לכלי לניהול תקציב, אשר מבצע עבורם מיון וניתוח של כל ההכנסות וההוצאות בחשבונם.

שירותי up קארד ו–up אקטיבי

כחלק ממיקוד מתמשך בפיתוח כלים המאפשרים ללקוחותיו התנהלות פיננסית נכונה, הושקו השירותים הבאים:

- up card – כרטיס נטען בינלאומי שניתן להעביר לבן משפחה מגיל 14 ומעלה. ניתן לבצע טעינות חוזרות של כסף, ולצפות בפירוט הרכישות שבוצעו ישירות באתר הבנק. הכרטיס משלב את היתרונות הקיימים בשימוש בכרטיס אשראי יחד עם יכולת בקרה ושליטה על ההוצאות.
- up אקטיבי – שירות המאפשר ללקוחות להגדיר פעולות אוטומטיות בחשבון לצורך התנהלות פיננסית נכונה כמו חיסכון אוטומטי מהעו"ש, כיסוי מינוס אוטומטי מפר"י, הזמנה אוטומטית של פנקסי שיקים, העברות אוטומטיות לצד ג', תזכורות לביצוע תשלומים ועוד. up אקטיבי מספק ללקוח שירותים מתקדמים לשדרוג החשבון, כולל ממשק ידידותי באתר המאפשר ללקוח לבצע עדכון והתאמה של השירותים לצורכיו, לקבל מידע על שירותים חדשים ולצפות במידע דינאמי על שירותים שבחר להפעיל בחשבונו.

Tipranks

בתחילת הרבעון השלישי של שנת 2014 הושק שירות חדש באתר הבנק, המסייע ללקוחות הפעילים במסחר בניירות-ערך זרים בבורסות ארצות-הברית לקבל החלטות השקעה מושכלות. השירות מבוסס על מערכת שפיתחה חברת Tipranks. במסגרת השירות ניתן מידע אודות המלצות אנליסטים וכן דירוג ביצועי האנליסטים בהתאם להצלחתם בתחזיות אשר סיפקו בעבר (בהשוואה לביצועים בפועל של המניות שנסקרו על ידם).

השקת המערכת הינה מהלך נוסף במימוש אסטרטגיית הבנק להעמיד לרשות לקוחותיו כלים מתקדמים להתנהלות פיננסית בכל התחומים, כולל בשוק ההון.

חידושים בפועלים בטלפון

Voice פועלים

שירות חדשני לניהול החשבון בטלפון באמצעות זיהוי הקול האישי בלבד, ללא צורך בהקלדת סיסמאות – קפיצת מדרגה ביכולת הלקוח לקיים דיאלוג עם הבנק באופן נוח ואינטואיטיבי. לאחר השלמת פיילוט מוצלח במהלך שנת 2013, הושק בסוף שנת 2014 לכלל הלקוחות.

חידושים בתחום המכונות לשירות עצמי

בקשת אשראי ברגע

בסיום השנה נוספה ללקוחות האפשרות לבקש הלוואת 'אשראי ברגע' גם במכונות לשירות עצמי. הלקוחות יכולים לבחור האם להגיש מיידית את הבקשה ישירות במכונה או באמצעות בנקאי שיחזור אליהם להשלמת הפעולה בטלפון. השירות נפתח לפיילוט ב-4 סניפים והוא מיועד להיפרש בכל המכונות לשירות עצמי במהלך שנת 2015.

ברבעון הראשון של שנת 2014 נפרסה בכל סניפי הבנק חוברת הסכם לקוח חדשה עבור כל כרטיסי האשראי בחשבון. במסגרת החוברת החדשה כל לקוח חותם על הסכם אחד עבור כל כרטיסיו בחשבון. לפיתוח זה ערך עצום של תרומה לסביבה וחיסכון בנייר, יחד עם קיצור הצורך לחתום על הסכמים נפרדים בכל פעם מחדש.

בנוסף, לקוח שהשלים את החתימה על המסמכים במעמד הזמנת כרטיס אשראי חדש – יכול לבחור לקבל את הכרטיס לביתו באמצעות הדואר.

Smartwatch

אפליקציה ייחודית לשעוני Samsung Gear, המאפשרת ללקוחות הבנק בעלי סמארטפונים תומכים, לצפות במבט מהיר ביתרת חשבונם העדכנית ובהוצאות הצפויות עד סוף החודש, והכל על גבי מסך השעון שעל פרק כף ידם, ומבלי להקליד את פרטי הזיהוי לחשבונם.

מעבר לשני מזהים

כחלק משיפור וייעול תהליכים ושיפור חווית הלקוח בערוץ האינטרנטי, הכניסה לחשבון עודכנה לשני מזהים בלבד (שם משתמש וסיסמא) במקום שלושה (תעודת זהות).

צ'ק בקליק

שירות דיגיטלי חדשני המאפשר להעביר כסף למוטב ללא צורך בפרטי חשבון באופן פשוט באמצעות שובר מעוצב אישי הניתן לשליחה במייל ו/או במסירה ידנית. המוצר מאפשר ללקוחות שרוצים לתת מתנה ביום הולדת, אירוע משפחתי, ברית או למטרות אחרות להעניק כסף ללא שימוש בשיק או מזומן.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- ניהול ופיתוח מערך הפצה קמעונאי מתקדם, זמין, נגיש ומותאם לצורכי קהלי לקוחות שונים, בהיבטי סינוף, ערוצים ישירים ושירותים חוצי ערוצים.
- פיתוח רציף של הצעות ערך מותאמות לצורכי ולטעמי הלקוחות בעולמות התוכן השונים.
- פיתוח מדף פתרונות אשראי וביניהם הלוואות ומוצרי משכנתא חדשים המותאמים לתנאי השוק ולצורכי הלקוחות, הלוואות לכל מטרה, הלוואה כנגד שיעבוד נכסים והלוואה רב ערוצית.
- הגדרת מדיניות ותיאבון הסיכון לצד ניהול סיכונים מושכל והדוק ופיתוח מודלים וכלים תומכי החלטה.
- פיתוח מוצרי חיסכון לטווח ארוך ומוצרי השקעה לטווח הקצר העונים על צורכי הלקוחות דוגמת משפחת מוצרי דן חסכן, מוצר החודש ומוצרים נוספים בהתאם לתנאי השוק המשתנים.
- גמישות ורגישות לשינויים בשוק, לרבות מגמות בסביבה התחרותית והצרכנית וכן לשינויים הנדרשים לפי הוראות רגולטוריות.
- שירות וניהול קשר המשכי ויזום עם הלקוחות, תוך הקפדה על מתן פתרון פיננסי כולל ומותאם דיפרנציאלית לצורכי הלקוח לצד שביעות רצון גבוהה לאורך זמן של הלקוחות.
- שמירה על יעילות וגמישות תפעולית, תוך המשך מתן שירות אופטימאלי ללקוחות.
- כוח אדם מיומן ומקצועי.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- הקמת מערך סניפים רחב בפריסה ארצית, ותחזוקתו, או חבירה לגוף קמעונאי בעל פריסה קיימת.
- הכשרת כוח אדם מיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיות, לרבות בנושא הלוואות לדיור.
- ניהול מערכת יחסים אישית והמשכית עם הלקוחות.
- הקצאת הון רגולטורי גבוה לצורך העמדת אשראי לסוגיו.
- ניהול מידע המשכי המאפשר את קביעת רמת הסיכון של הלקוח.
- השקעה בהקמת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים, תחזוקתם ושדרוגם.
- בניית מותג קמעונאי חזק, מוביל ואמין.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

חשבון עו"ש ניתן לניהול אך ורק בבנקים. מוצרים ושירותים אחרים ניתן לרכוש גם במוסדות בנקאיים בינלאומיים, במוסדות פיננסיים אחרים וברשתות קמעונאות.

תחרות

מרבית לקוחות המגזר הינם בעלי חשבון אחד, המנוהל בבנק אחד בלבד. לקוחות אלה הינם צרכני אשראי ומשקיעים בעיקר במוצרי השקעה בסיסיים (פיקדונות שקליים ותוכניות חיסכון). יחד עם זאת, מספרם של הלקוחות המחזיקים חשבונות בבנק נוסף מצוי במגמת גידול, לאור התחרותיות הגוברת על לקוחות המגזר, תוך התמקדות של חלק מן הבנקים בסגמנטים ספציפיים במגזר (הלוואות לדיור, עובדים במגזר הציבורי, קבוצות עובדים ומועדוני צרכנות).

בהמשך למגמה בשנים האחרונות, גם במהלך שנת 2014 התחרות המשיכה להתמקד בלקוחות בעלי משכורת, על-ידי הצעות ערך ייעודיות לגיוס קהל זה.

התחרות המשיכה לצבור תאוצה כתוצאה מהשינויים שחלו בשוק בשנים הקודמות, דוגמת הורדת חסמי המעבר בין בנקים, פעילות של חברות אשראי וגופים פיננסיים חוץ-בנקאיים בעולם האשראי, כניסת חברות ביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל (בדבר הרפורמה בשוק ההון, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן), העמקת הפעילות בתחום משקי הבית על-ידי בנקים אחרים וכניסת הקרנות הכספיות לתחרות בתחילת שנת 2008. בשנת 2014 אושר הקפ"מ (קרן פיקדון ומלוות), שעתידה לחזק את התחרות בעיקר על פיקדונות. שיווק המוצר על-ידי בתי השקעות טרם החל.

בתחום האשראי עוצמת התחרות הולכת וגדלה, כאשר לצד המתחרים המסורתיים, גדל חלקו של שוק האשראי החוץ-בנקאי. התחרות מתבטאת בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים וייחודיים, ומתן הצעות ערך תוך ניסיון לגייס לקוחות חדשים ולהגדיל או לשמר את נתח הפעילות של לקוחות קיימים. בתקופה האחרונה החלו לפעול בתחום גם שחקנים מוסדיים בתחום האשראי הצרכני, כאשר גופים ממשלתיים מעוניינים לעודד העמקת פעילותם של שחקנים אלו בעתיד.

התפתחויות טכנולוגיות ובשלות עולה מצד קהלי לקוחות מהוות פוטנציאל להגברת התחרות בשוק, כולל הורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים וחיזוק שחקנים קטנים.

ועדת התחרותיות ויוזמות רגולטוריות מכוח המלצותיה

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית", בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג.

מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי ".

המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי.

עיקרי המלצות הדוח בתחום העמלות, יושמו בתיקון האחרון לכללי הבנקאות שפורסם ביום 28 בנובמבר 2012 והוחל בשתי פעימות ביום 1 בינואר וביום 1 במרץ 2013.

ביום 9 בספטמבר 2013 פורסם תיקון לכללי הבנקאות המתייחס לשמירת התוספת או הפחתה לריבית הבסיסית שנקבעה במועד ההפקדה לפיקדון, לאורך כל תקופת הפיקדון. כמו-כן, נקבע כי המנגנון לקביעת הריבית יהיה אובייקטיבי וחיצוני ללא יכולת השפעה של התאגיד הבנקאי על קביעתו.

תחילתן של הוראות אלו ביום 1 ביולי 2014.

החל מיום 1 באפריל 2014 יושמו הוראות כללי הבנקאות בנושא דמי ניהול מינימליים, עמלת פעולה אחת על-ידי פקיד וכן נכנסו לתוקף מסלולי "עובר ושב". כמו-כן הוטל פיקוח על מחיר המסלול הבסיסי ומחירו המרבי נקבע על 10 ש"ח.

ביום 2 באפריל 2014 פורסם חוזר המתייחס לגילוי עלות שירותים בניירות-ערך אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

ביום 15 באפריל 2014 פורסמה הוראת בנק ישראל בנושא פתיחת חשבון באמצעות האינטרנט.

בינואר 2015 הפעיל הבנק את האפשרות לפתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט.

בחודש מרץ 2014 פורסם ברשומות תיקון לחוק הבנקאות שירות ללקוח, לפיו יש לתת הודעה ללקוחות טרם העמדת הלוואה שהעמיד להם תאגיד בנקאי לפירעון מיידי או טרם פתיחת הליך משפטי, כמפורט בחוק. החוק נכנס לתוקף ביום 10 בספטמבר 2014.

בחודש פברואר 2015 נכנסו לתוקף השינויים בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, השינויים כוללים: ביטול חיוב בעמלת ערוץ ישיר בעסקות המתבצעות בכרטיס לחיוב מיידי (דביט), קביעה שעמלת אישור בעלות על חשבון תיגבה רק מהפקת הודעה שנייה במהלך שנה, בהעברת זה"ב נקבע כי בסכומים עד מיליון ש"ח תיגבה עמלה בגובה עמלת פעולה על-ידי פקיד (6.50 ש"ח), בוטלו עמלות דמי ניהול הלוואה לדיור והלוואות שאינן לדיור שניתנו עד יולי 2008, בוטלה עמלת תשלום נדחה בעסקות שיבוצעו החל מפברואר 2015 בכרטיסי אשראי.

החל מפברואר 2015 בוצע שינוי בהגדרת "עסק קטן" כך שלקוחות שהמציאו מסמכים והוגדרו כעסק קטן, ההגדרה תהיה ללא סיום תוקף (לפני השינוי התוקף היה לשנה אחת), אלא אם הבנק דרש מהלקוח בנסיבות בהן היה לו יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של אותו תאגיד בשנה האחרונה עולה על חמישה מיליוני ש"ח.

בחודש אפריל 2015 ייכנסו לתוקף שינויים בעמלות בגין עסקות במטבע-חוץ ומשיכות בחו"ל באמצעות כרטיסי חיוב. ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

בחודש יולי 2015 ייכנס לתוקף תיקון הכולל קביעת תעריפון אחיד עבור בתי עסק קטנים המקבלים מחברות כרטיסי אשראי שירותי סליקה של עסקות בכרטיסי חיוב. ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסויימים" להלן.

ביום 19 בנובמבר 2014, כחלק מיישום המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות ("ועדת זקן"), פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין "דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים". מטרת ההוראה להסדיר את חובת הדיווח של התאגידים הבנקאיים ללקוחותיהם אודות כלל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח בתאגיד הבנקאי, לרבות סך הכנסות וההוצאות במהלך שנה, בגין נכסים, התחייבויות ופעילות שוטפת בחשבון. הדוח השנתי נועד לשפר את יכולת המעקב של הלקוחות אחר פעילותם בחשבון, ולהגביר את יכולת ההשוואה בין מוצרים ושירותים בנקאיים שונים. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 28 לפברואר 2016 עבור נתוני שנת 2015.

בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. לאחר מיפוי ובחינת שאר המלצות הדוח שטרם יושמו עולה, כי להערכת הבנק, יישומן בפועל עשוי להשפיע לרעה על תוצאות פעילותו, אלא שהשפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

בתחום כרטיסי האשראי קיימת תחרותיות גבוהה על הלקוחות לסוגיהם השונים: לקוחות מחזיקי כרטיסים (לרבות תחרות על התקשרות עם מועדוני לקוחות); בנקים המפיצים כרטיסי אשראי; ובתי העסק המכבדים כרטיסי אשראי. התחרות מתבטאת בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים וייחודיים, ובמתן הצעות ערך שיווקיות תוך ניסיון לגייס לקוחות חדשים ולהגדיל או לשמר את נתח הפעילות של לקוחות קיימים. בשוק כרטיסי האשראי מתבטאת התחרות בהקמת מיזמים עם רשתות שיווק מובילות להפצת כרטיסי אשראי משותפים ובכללם מתן אשראי צרכני.

לפירוט הוראות רגולטוריות הקשורות בתחום כרטיסי אשראי ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

רשות ההגבלים העסקיים – דוח בנושא הגברת היעילות והתחרות בתחום כרטיס חיוב

בחודש פברואר 2014 פורסמה טיוטה להערות הציבור של הדוח. דוח סופי פורסם בספטמבר 2014. הדוח עוסק במספר נושאים מרכזיים ובהם הכנסת השימוש בכרטיס חיוב מיידי (דביט) לשוק הישראלי, הפחתת חסמים על מנת לאפשר כניסת שחקנים חדשים לתחום הסליקה והורדת עלויות לבתי העסק על-ידי הקדמת מועד הזיכוי מחברות האשראי.

משמעויות מרכזיות שעלו מהדוח – הפחתת העמלה הצולבת, זיכוי מיידי לבתי העסק בגין עסקות דביט, ובגין עסקות חיוב נדחה תוך חיוב הבנקים לשאת בעלות ימי האשראי הנובעת מכך. החלת חובה על חברות האשראי להנפקת כרטיס משולב שיאפשר ביצוע עסקות דביט וגם עסקות חיוב נדחה.

הדוח עבר אישור ממשלה ביום 22 באוקטובר 2014 אך טרם נקבע סופית מועד החלתו.

בתחום ההלוואות לדיור המתחרים העיקריים הינם תאגידים בנקאיים – בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "בנק מזרחי טפחות"), בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") ובנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"). מדיניות האשראי בתחום ההלוואות לדיור מותאמת ומתעדכנת בהתאם להתפתחויות ולמגמות בשווקים בעולם ובארץ, והשפעתן על תחום הנדל"ן ומשקי הבית בישראל ועל צורכי הלקוחות. המשכנתא הינה "מוצר חיפוש" בראיית הלקוח, המתאפיין בהעדר נאמנות הלווה "לבנק הבית", ואילו בראיית בנקים המשכנתא מהווה "מוצר עוגן", באמצעותו מנסים לשמר/לגייס לקוחות. לפיכך הבנק נוקט במדיניות ליצירת ערך ייחודי ללקוחות הבנק תוך נקיטת אסטרטגיה של "משכנתא לוקחים בבית". חלקו של הבנק בהיקף האשראי לדיור (ביצועים שוטפים) ללקוחות השונים בשנים 2012, 2013 ו-2014 עמד על כ-22.3% וכ-21.2% וכ-22.1% (אומדן) בהתאמה (בהתאם לדוחות בנק ישראל כולל קבוצות רכישה).

השיטות העיקריות להתמודדות עם התחרות

- פיתוח מושכל של הפריסה הסניפית בהתאם לצורכי פלחי האוכלוסייה השונים באזורי הפוטנציאל ותוך בחירת הקונספט המתאים לאוכלוסיית היעד של הסניף, קהל היעד והפוטנציאל העסקי שלו.
- פיתוח המשכי של מדף המוצרים בכל עולמות התוכן הבנקאיים בהתאם למגמות השוק והצרכנים לצד שירותי ערך מוסף המקנים יתרון תחרותי ללקוחות הבנק, דוגמת שירות מטבע-חוץ בטרמינל, המאפשר ללקוחות להזמין מטבע-חוץ מראש באינטרנט או בטלפון ולקבלו בדרך לעלייה למטוס בדלפק הבנק.
- ראיית לקוח כוללת: ניהול סיכונים וניתוח יכולת החזר, שילוב משכנתא עם מוצרים בנקאיים אחרים, יצירת סלי מוצרים תוך דגש על הצעה המתאימה לצורכי הלקוח, כגון "זכאות פועלים" ועוד.
- חיזוק הקשר האישי ומערכת היחסים עם הלקוח על-ידי שימת דגש על שירות והשקת שירותים ייחודיים להעצמת והצמחת הלקוחות ומתן כלים להתנהלות פיננסית נכונה.
- שימוש והטמעה של כלי DWH, מערכות CRM ומערכות ניהול ואופטימיזציה המאפשרות פיתוח תהליכי עבודה מתקדמים לשימור לקוחות, הטמעתם והעמקת הפעילות עימם.
- שיפור תהליכי עבודה, לרבות בראיה רב ערוצית, וניהול והשקעה במערכות מתקדמות.
- חיזוק ופיתוח הערוצים הישירים - "פועלים בטלפון", "פועלים באינטרנט" ו"פועלים בסלולר" לשיפור שירותי הערך המוסף הניתנים ללקוח, בכלל זה השקה ושידרוג הכלי לניהול תקציב באינטרנט המתאים מאוד לצורכי מגזר זה וכן אתר לשוק ההון, אפליקציות ייעודיות לניהול החשבון ופעילות בשוק ההון למגוון פלטפורמות (אייפד, אייפון ומחשב), השקת אפליקציית ארנק סלולרי וסימולטור מעו"ף המיועד ללקוחות בעלי עניין ורמת פעילות גבוהה בשוק ההון.
- מינוף העוצמות הטכנולוגיות של הבנק להענקת מעטפת שירותים רב ערוצית ללקוח, דוגמת שירותי "הלוואה רב ערוצית" המאפשר ללקוחות להגיש בקשה להלוואה באמצעות "פועלים באינטרנט" ולקבל אישור באמצעות הודעה קולית למספר הטלפון שהלקוח בחר ו"אשראי ברגע" המאפשר הגשת בקשה להלוואה באמצעות הטלפון החכם (אייפון ואנדרואיד), שירות משיכת מזומנים ב-SMS, המאפשר משיכה או העברת מזומנים באמצעות קוד שנשלח למכשיר הסלולר ושירות "איתך ברגע", המאפשר ללקוחות הגולשים באתר, לקבל שיחה מבנקאי בהזמנה אישית מהאתר, און ליין. השירות מציין ללקוח את זמן ההמתנה המשוער (בד"כ שניות ספורות).
- היערכות לתרחישי שוק שונים דרך בניית תשתיות גמישות המאפשרות מענה הולם ומהירות תגובה לשינויים בסביבת התחרות.

מוצרים ושירותים

דן חסכן – בשנת 2014 המשיך הבנק להוביל ולקדם את חשיבות הקניית הרגלים פיננסיים נכונים מגיל צעיר בעזרת הדמות האהובה והמוכרת דן חסכן. נעשו שיתופי פעולה עם מועדון פועלים CashBack במסגרתם הוקמו תוכניות חיסכון ייעודיות ונתנו מענקים כספיים בסך 50-100 ש"ח למצטרפים לתוכניות חיסכון ולמתמידים. לצד פעילות זו המשיך הבנק להתאים את פעילות דן חסכן גם למגזר הערבי והחרדי.

פועלים CashBack – מועדון פועלים CashBack שהושק בשנת 2012, המשיך לבסס את מעמדו כמועדון הלקוחות של הבנק גם במהלך שנת 2014. המועדון מעניק החזר כספי ישירות לחשבון הלקוח, ברכישה בכרטיס אשראי בכל אחד מבתי העסק המשתתפים במועדון. בפרק זמן של שנתיים וחודשיים מיום השקת המועדון הוחזרו סך-הכל 84.5 מיליון ש"ח לכ-950,000 לקוחות. המועדון כולל כ-52 רשתות גדולות בפריסה ארצית ועוד אלפי עסקים קטנים ברחבי הארץ, בהם נהנים לקוחות הבנק ממגוון מבצעים והנחות משמעותיות, נוסף להחזרי ה-CashBack השוטפים.

פועלים UP – בשנת 2014 הושק בבנק מדף שירותים פיננסיים יחודיים תחת המותג פועלים UP, המאפשר לכל לקוח להתנהל בחשבון באופן המתאים לו. מדף שירותים זה מהווה שלב ראשון בתהליך בניית מסלולי עו"ש חדשים ומבודלים ללקוחות. מדף השירותים ומסלולי העו"ש החדשים הושקו ברבעון ראשון 2014. בהשקת מסלולי העו"ש החדשים הביא הבנק בשורה צרכנית משמעותית למשקי הבית ולעסקים קטנים בכך שהיה הבנק הראשון המשיק מסלולי עו"ש במחיר שווה לכל נפש.

UP Card – כרטיס בינלאומי הנטען בכסף מחשבון הבנק של הלקוח. הכרטיס ניתן להעברה לבני משפחה מגיל 14 ומעלה, שכן לא מוטבע עליו שם בעל החשבון. הלקוח יכול להטעין את הכרטיס בקלות בכל ערוצי השירות (בסניף או בערוצים ישירים), לפרוק את הכסף מהכרטיס בחזרה לחשבון ולקבל התראות שוטפות ב-SMS על חיובים אשר בוצעו בכרטיס.

UP אקטיבי – שירות UP אקטיבי מסייע ללקוח לנהל את חשבונו בצורה נכונה יותר פיננסית, להיות עם יד על הדופק ולשפר את רמת הסדר והארגון בחשבונו באופן פשוט ונוח. השירות מאפשר, בין היתר, ביצוע פעולות כגון הזמנת פנקסי שיקים באופן אוטומטי כאשר הפנקס הקיים עומד להסתיים, משיכת פר"י אוטומטית במידה ונוצר צורך לכיסוי של יתרת חובה בחשבון, הפקדה אוטומטית לחיסכון ביתרת זכות ועוד.

UP חכם – שירות המאפשר לרכז את החיובים השוטפים בעו"ש למועד חיוב אחד קבוע בחודש, בדומה לחיוב בכרטיסי אשראי, ומאפשר ללקוח לשלוט טוב יותר בניהול ההוצאות בחשבון. בין השאר ניתן לדחות חיובים כגון חיובי שיקים, משיכת מזומן, תשלומים, העברות ועוד. הלקוח יכול לבחור לאיזה תאריך בחודש לדחות את החיובים. השירות מוצע ללקוחות במסגרת מסלול בלבד.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים בעיקר משקי בית בעלי עושר פיננסי בינוני עד נמוך וכן לקוחות עסקיים קטנים. הלקוחות מפולחים לפלחי לקוחות על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או רמת הכנסה, יתרות אקטיבה ופוטנציאל צמיחה. בנוסף, כוללים לקוחות המגזר גם נוטלי הלוואה במשכון דירת מגורים, שזו פעילותם היחידה בבנק.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה של המגזר מתבצעים באמצעות מהלכי שיווק המקבלים ביטוי גם בפרסום בעיתונות, בטלוויזיה, באינטרנט, ברדיו ובשלטי חוצות.

הבנק מזהה עצמו ציבורית כגוף מקצועי בתחום הפיננסי המקדם את לקוחותיו לחירות פיננסית באמצעות ליווי ופיתוח מתמיד של כלים חדשניים להתנהלות פיננסית נכונה ועידוד החיסכון.

בנוסף, הלקוח מקבל את המסרים השיווקיים בערוצים השונים בהם הוא משתמש בבנק באופן מגיב וכן באופן יזום – בסניף (פנים אל פנים ובטלפון), ב"פועלים בטלפון", באתר "פועלים באינטרנט" וב"פועלים בסלולר".

מסרים שיווקיים מועברים גם בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, דיוור ישיר ייעודי), בשירותים עצמיים (בנקט ועדכן), ובמיילים שיווקיים.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המגזר בשנת 2014 הינו 4,977 (בשנת 2013 – 5,249 משרות), מתוכן 619 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2013 – 631 משרות ניהוליות ישירות). הירידה במספר המשרות נובעת בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגית "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.

בסניפים מועסקים עובדים קבועים שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות. בנוסף, מועסקים עובדים חיצוניים בתפקידים בסיסיים (בנכולים), לאחר שעברו הכשרה מתאימה.

מדיניות הבנק היא לקלוט, ככל שנחוץ, עובדים אקדמאים, וקיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעור האקדמאים. הבנק גם מעודד עובדים ללמוד לתואר ראשון ושני, וזאת הן באמצעות עזרה במימון הלימודים והן באמצעות הוספת ימי חופשה למבחנים.

במוקדי "פועלים בטלפון" מועסקים עובדי בנק ועובדים חיצוניים, אשר עברו הכשרה ייעודית, כולל עמידה במבחני קבלה כמוקדן למתן שירות.

הסכמי שיתוף פעולה

הסכמי שיתוף פעולה עם חברות ביטוח: לצורך מכירת ביטוח מבנה וביטוח חיים אגב הלוואה לדיור, כמפורט לעיל, התקשרה קבוצת הבנק עם מספר חברות ביטוח מובילות בשוק והיא מציעה ללקוחותיה לרכוש פוליסות מחברות הביטוח האמורות על-ידי הצגת הצעות הביטוח של כל חברה. הלקוח חופשי לבחור בהצעה המתאימה לו, או לרכוש ביטוח במקום אחר.

מיסוי

לעניין המיסוי, ראה פרק "תיאור מצב המיסוי" להלן.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 311

ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק שואף לשיפור הרווחיות על-ידי העמקת הפעילות מול לקוחות המגזר, גיוס לקוחות חדשים, ייעול ושיפור התהליכים התומכים. הצעדים הבאים מתוכננים לשם מימוש אסטרטגיה זו:

- ניהול מושכל של הרשת הקמעונאית בתפיסה רב ערוצית ועל בסיס פוטנציאל, תוך בניית מענה מתקדם, המבוסס הן על מערך הסינוף והן על זמינות ונגישות לביצוע פעולות ולמידע ממגוון ערוצים ישירים.
- המשך פיתוח תשתיות מתקדמות להיכרות עם צורכי הלקוחות כבסיס לפיתוח הצעות ערך מותאמות ומובחנות לסגמנטים השונים.
- שימור המובילות והיתרון התחרותי על-ידי המשך פיתוח תפיסת שירות מתקדמת והעלאת שביעות הרצון מצד הלקוחות.
- פיתוח פעילות ההלוואות לדיור בתפיסה של מוצר עוגן, תוך מיקוד בלקוחות הבנק במקביל לשיפור בתהליכי המכירה והשיווק.
- "פועלים בדרך הנכונה" – יישום שיטות ניהול משאבים ותהליכי עבודה חדשים בסניפי הבנק, ואשר מטרתם יצירת תנאים המביאים למצוינות תפעולית תוך התמקצעות של עובדי הסניפים בתהליכי המכירה והשירות. במסגרת זו (כמו גם במסגרות עצמאיות) מועבר ביצועם של תהליכי ליבה תפעוליים, שאינם מחייבים קשר ישיר עם הלקוח, מתוך הסניפים אל מרכזי תפעול בנקאיים (Back Office), המאופיינים בהתמחות והתמקצעות בתהליכים התפעוליים והפרדתם מהשירות הפרונטלי ללקוח ומהליכי המכירה בפעילות הסניפית. המרכז הראשון נפתח בחודש יולי 2008, ונכון למועד הדוחות הכספיים שישה מרכזים (בית דגן, נשר, גבעת אולגה, חצור, באר שבע וירושלים) המרכזים קשת רחבה של תהליכי ליבה לרבות העברות במטבע-חוץ ושקל, טיפול בערבויות בכלל וחוק מכר בפרט, טיפול בחריגות בחשבונות לקוח וגבייה, ניכיון שיקים, גריעת שיקים למשמרת וביטול שיקים, הפקדת שיקים במכונה, עיצור שיקים, הרשאות לחיוב, עיקולים, שירותים שונים הניתנים לקופות-גמל ועוד. בנוסף מעניקים המרכזים תמיכה תפעולית לסניפי האקספרס ולסניפים העסקיים. הבנק מעריך, כי טיפוח המומחיות והמיומנות התפעולית במסגרת המרכזים, בד בבד עם יישום תהליכי בקרה מתקדמים, בחלקם ממוכנים, תאפשר הפחתה ברמת הסיכון התפעולי הנלווה לתהליכים אלה (לרבות יכולת השרידות וההתאוששות מאסון) להם חשוף הבנק במבנה העבודה כפי שהיה קיים ערב העברת הפעילות למרכזים. לאור הצלחת התהליך הורחבה המסגרת גל ל"פועלים בטלפון" ולמרכזי התפעול הבנקאיים, בהם נבחנים תהליכים בעלי פוטנציאל להשגת שיפור ברמת השירות במקביל להתייעלות.
- הבנק משלים היערכות למתן ייעוץ פנסיוני בסניפים. היערכות זו כוללת הכשרה של עשרות יועצים פיננסיים - פנסיוניים, המתמחים בראיה כוללת של צורכי הלקוח ובמתן ייעוץ אובייקטיבי מקיף, והטמעה של מערכת ייעוץ מתקדמת וייחודית המאפשרת עיבוד והצגה נוחה של המידע בכל הערוצים. במקביל, הבנק מפתח מרכזי ידע ומקצועיות בתחום הפנסיה להנגשת שירות מקצועי לקהלים רחבים.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

פריסת הרשת הקמעונאית – הבנק ימשיך בפריסה מושכלת של סניפים בכיסי פוטנציאל אזוריים ובקהלים בעלי פוטנציאל, תוך התאמת פורמט הסניף לצורכי קהל היעד.

ייעוץ פנסיוני – הותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בהתאם לקבוע בהסדר החוקי ובהיתרים ובהוראות מכוחו. הייעוץ הפנסיוני, בשלב זה, ניתן רק בחלק מסניפי הבנק ורק לחלק מהלקוחות ועתיד להתרחב בהדרגה. הרחבת הפעילות תלויה, בין היתר, בגורמים שאינם תלויים בבנק וביניהם: תפעול מוצלח של המסלקה הפנסיונית המרכזית, שהוקמה על מנת להעביר מידע על אחזקות הלקוחות במוצרים פנסיוניים בין הגופים המוסדיים ליועצים ולמשווקים הפנסיוניים וכן התקנת תקנות המסדירות שיעור עמלת הפצה בהפצת מוצרי ביטוח.

לפרטים נוספים בדבר היערכות הבנק למתן שירותי ייעוץ פנסיוני, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
	פעילות בישראל				פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון[1]	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	
	במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	1,701	92	–	1,044	45	3	2,885
בינמגזרי	76	–	–	(833)	(25)	(2)	(784)
הכנסות מימון שאינן מריבית	2	–	–	–	–	–	2
סך-הכל רווח מימוני, נטו	1,779	92	–	211	20	1	2,103
עמלות והכנסות אחרות	450	610	33	70	–	–	1,163
סך ההכנסות	2,229	702	33	281	20	1	3,266
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	244	11	–	(25)	11	–	241
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	2,081	471	59	187	43	1	2,842
בינמגזרי	(63)	–	9	(28)	–	–	(82)
רווח (הפסד) לפני מסים	(33)	220	(35)	147	(34)	–	265
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	(13)	65	(14)	58	(13)	–	83
רווח (הפסד) נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(20)	155	(21)	89	(21)	–	182
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	–	(4)	–	–	7	–	3
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(20)	151	(21)	89	(14)	–	185
תשואה להון	(0.8%)	18.9%	–	4.5%	(29.2%)	–	3.5%
יתרה ממוצעת של נכסים	24,842	6,368	–	37,770	310	32	69,322
יתרה ממוצעת של התחייבויות	37,181	–	–	–	33	–	37,214
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)	26,340	8,612	132	21,447	523	39	57,093
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	–	–	2,866	–	–	–	2,866
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	–	–	1,987	–	–	–	1,987
מספר משרות ממוצע	3,657	728	121	389	53	29	4,977
יתרת אשראי לציבור, נטו	25,521	6,244	–	38,708	306	–	70,779
יתרת פיקדונות הציבור	38,467	–	–	–	34	–	38,501
מרווח מפעילות מתן אשראי	1,551	92	–	207	20	1	1,871
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	197	–	–	–	–	–	197
אחר	29	–	–	4	–	–	33
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	1,777	92	–	211	20	1	2,101

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית (המשך):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*						
	פעילות בישראל				פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון[1]	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	
	במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	1,615	87	–	1,632	43	4	3,381
בינמגזרי	187	–	–	(1,420)	(22)	(3)	(1,258)
הכנסות מימון שאינן מריבית	2	–	–	–	–	–	2
סך-הכל רווח מימוני, נטו	1,804	87	–	212	21	1	2,125
עמלות והכנסות אחרות	501	576	32	85	–	–	1,194
סך ההכנסות	2,305	663	32	297	21	1	3,319
הוצאות בגין הפסדי אשראי	138	4	–	81	6	–	229
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	2,171	474	62	184	40	2	2,933
בינמגזרי	(46)	–	9	(31)	–	–	(68)
רווח (הפסד) לפני מסים	42	185	(39)	63	(25)	(1)	225
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	14	48	(13)	20	(8)	–	61
רווח (הפסד) לאחר מסים	28	137	(26)	43	(17)	(1)	164
רווח (הפסד) נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	28	137	(26)	43	(17)	(1)	164
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	–	(4)	–	–	6	–	2
המיוחס לבעלי מניות הבנק	28	133	(26)	43	(11)	(1)	166
תשואה להון	1.3%	17.2%	–	2.4%	(26.3%)	–	3.5%
יתרה ממוצעת של נכסים	22,363	6,768	–	36,370	288	41	65,830
יתרה ממוצעת של התחייבויות	36,803	–	–	–	35	–	36,838
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 2)	22,693	8,311	115	19,316	453	25	50,913
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	–	–	2,365	–	–	–	2,365
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	–	–	1,900	–	–	–	1,900
מספר משרות ממוצע	3,902	737	128	405	41	36	5,249
יתרת אשראי לציבור, נטו	22,588	5,933	–	37,273	291	38	66,123
יתרת פיקדונות הציבור	36,519	–	–	–	42	–	36,561
מרווח מפעילות מתן אשראי	1,434	87	–	177	20	1	1,719
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	354	–	–	–	–	–	354
אחר	14	–	–	35	1	–	50
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	1,802	87	–	212	21	1	2,123

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי הבית בשנת 2014 הסתכם ב-185 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-166 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול ברווח נבע בעיקר מירידה בהוצאות התפעוליות. מנגד, ירידה בעמלות והכנסות אחרות וקיטון ברווח המימוני, נטו קיזזו גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, בשנת 2014 הסתכם ב-2,103 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,125 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון, נבע מירידה בריבית במשק והשפעתה על המרווחים הפיננסיים על הפיקדונות. הירידה קוזזה חלקית מגידול בהיקפי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות בשנת 2014 הסתכמו ב-1,163 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,194 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בהכנסות מטיפול באשראי של המגזר בסך של כ-28 מיליון ש"ח, שנבעה כתוצאה מיישום החל מיום 1 בינואר 2014 של FAS 91 (לפרטים ראה ביאור 1(ד)(1) בדוחות הכספיים) לפיו עמלות שבעבר נרשמו במועד קבלתן נפרסו וכן עמלות מסוימות שבחלקן החל ממועד זה נכללות בסעיף הכנסות ריבית במקום בעמלות כפי שהיה בעבר וכן, מירידה בהכנסות מעמלות דמי ניהול חשבונות. הירידה קוזזה על-ידי עלייה בהכנסות מכרטיסי אשראי.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2014 הסתכמה ב-241 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-229 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהפרשה הקבוצתית בעקבות גידול ביתרות האשראי ומהשפעת עדכון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים" להלוואות לצריכה בסך של 115 מיליון ש"ח. מנגד, ירידה בהפרשות שנרשמו על בסיס פרטני ורישום הפרשה קבוצתית, בשנת 2013, בסך של 59 מיליון ש"ח, עקב יישום לראשונה של הוראת המפקח בדבר עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור, קיזזו גידול זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ה)(4) בדוחות הכספיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בשנת 2014 הסתכמו ב-2,760 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,865 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בהוצאות השכר, בעיקר בעקבות השפעת תוכנית ההתייעלות. לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנושי".

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-70.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-66.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. הגידול נבע מעלייה של כ-2.9 מיליארד ש"ח באשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי שהסתכמו לכ-25.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-22.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013 ומעלייה של כ-1.4 מיליארד ש"ח בהלוואות לדיור שהסתכמו לכ-38.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-37.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-38.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-36.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

מגזר הבנקאות הפרטית

כללי ומבנה המגזר

מגזר הבנקאות הפרטית משרת לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני- גבוה בארץ ובחו"ל. הבנק מציע ללקוחות המגזר אשר הינם בעלי צרכים פיננסיים מורכבים, שירותים ופתרונות פיננסיים וזאת באמצעות מוצרים מתקדמים, ניהול נכסים גלובלי וכן באמצעות מעטפת שירות מקצועית מיוחדת הכוללת פגישות יזומות וטלפונים יזומים ומערך ייעוץ מתקדם הנעזר בכלים תומכי החלטה.

במתן שירות ללקוחות המגזר ניתן דגש מיוחד ליצירת מערכת יחסים הדוקה וארוכת טווח עם הלקוחות.

פעילות המגזר בישראל, ללקוחות המנהלים את חשבונותיהם בסניפי הבנק בישראל (למעט סניף אחד המשויך לפעילות הבינלאומית כמפורט להלן), מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק, ביחידות בנקאות פרטית מבודלות בסניפי הבנק וב"סניפי הבוטיק" (סניפים ייעודיים ללקוחות המגזר בארץ), וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה פרק "מגזר משקי הבית" לעיל). שירותי הבנקאות הפרטית הבינלאומית ("Global Private Banking" - GPB) ניתנים, הן בישראל במרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב, והן בפריסה רחבה בחו"ל, לרבות אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, זאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאיות, סניפים, וחברות בנות לניהול נכסים (לפרטים נוספים בדבר פעילות קבוצת הבנק בחו"ל, ראה פרק "פעילות קבוצת הבנק בחו"ל" להלן), ונציגויות המשמשות ליחסי ציבור בלבד.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במגזר זה הינם בנקאות ופיננסיים, כרטיסי אשראי, שוק ההון והלוואות לדיור.

השירותים שניתנים ללקוחות המגזר הן בישראל והן לקוחות ה-GPB במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסיים" כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות (בהקשר זה יצוין, כי לחטיבה הקמעונאית ולחטיבה הבינלאומית סמכויות מתן אשראי בסכומים מוגדלים ללקוחות מגזר הבנקאות הפרטית, בשים לב לצורכי הלקוחות ועושרם הפיננסי), פיקדונות ותוכניות חיסכון.

לפרטים בדבר השירותים המוענקים על-ידי הבנק במסגרת פעילויות "כרטיסי האשראי" ו"שוק ההון" - ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בישראל:

שנת 2014 הסתיימה במגמה מעורבת בשווקים. מדד המניות ת"א 25 רשם עליות המסתכמות בכ-10%. ומדד ת"א 75 ירד ב-9.8%. רוב מדדי אגרות-החוב הממשלתיים רשמו עליות - בשקליות בשיעור של כ-7% ובמדדיות בשיעור של 5.7, המדדיות הקצרות רשמו ירידות בשיעור של כ- 1.5%. גם במדדי התל בונד השונים המגמה הייתה מעורבת כאשר רובם רשמו עליות של כ-1% כאשר התל בונד שקלי רשם עלייה של כ-4% ומנגד תל בונד תשואות ירד בשיעור של כ-3%. היועצים והלקוחות פעלו במהלך השנה בטיוב רכיבי הסיכון בתיקים והדבר אופיין בהמשך ההסטה למניות בחו"ל, וכן הקטנה וטיוב תיק אגרות-החוב הקונצרני תוך שילוב אגרות-חוב קונצרני בחו"ל. טיוב של התיק באפיק הקונצרני בוצע על-ידי היועצים בעיקר בעזרת ניתוח החוב שבוצע על-ידי חברת GSE, ניתוח חוב אגרות-חוב זר של חברת S&P וכן על-ידי שימוש בקרנות נאמנות מכשיר אשר השימוש בו גדל משמעותית במהלך 2014.

בחו"ל:

הבנק שם דגש על הגדלת נכסי לקוחות ה-GPB המוחזקים בקבוצת הבנק, תוך הגדרת יעד אסטרטגי של הגדלת חלקם של לקוחות בעלי תיק נכסים של מעל מיליון דולר.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

בישראל:

השקות עיקריות בשנת 2014

שינויים במערכות הייעוץ פועלים Advisor

- תפישת ייעוץ פיננסי חדשה - השנה החלה השקת תהליך הייעוץ הפיננסי החדש, בבסיסו עומדת תפישת ייעוץ חדשה ומודל אופטימיזציה גלובלי, חדשני וייחודי ומהותה ניהול ותכנון פיננסי נכון יותר.
- BE - מערכת תומכת החלטה בתחום תעודות הסל - השנה הושקה בכל סניפי הבנק מערכת מתקדמת תומכת החלטה בתחום תעודות הסל, המסייעת בניתוח תעודות סל באופן מעמיק ומקיף לצורך בחירת התעודה התואמת ביותר את צורכי הלקוח. מערכת זו מצטרפת למגוון כלים תומכי החלטה במערכת הייעוץ פועלים Advisor.

Tipranks

השקת שירות on-line מתקדם לקבלת מידע על המלצות אנליסטים, תוך דירוג האנליסטים על סמך ביצועיהם. השירות משולב באתר הבנק ומבוסס על מערכת שפיתחה חברת הסטארט-אפ הישראלית Tipranks. המערכת החדשנית מסייעת ללקוחות הפעילים במסחר בניירות-ערך זרים הנסחרים בבורסות ארצות-הברית לקבל החלטות השקעה מושכלות.

לשירות שני יתרונות עיקריים: 1. דירוג אנליסטים לפי הצלחתם בפועל - המנוע הטכנולוגי עוקב אחר פרסומים של אלפי אנליסטים בעשרות אתרי אינטרנט פיננסיים, ובודק את איכות ההמלצות של כל אנליסט על מניות שונות בהשוואה למדד ה-S&P 500. הנתונים הרבים שנצברים ומנותחים מאפשרים להציג בפני הלקוח את כל המידע הרלוונטי על כל אנליסט: אלו המלצות פרסם ובאיזה שיעור הצליח להכות את מדד ה-S&P 500 בכל המלצה, מהו דירוגו הכולל ביחס לאנליסטים אחרים ומהו שיעור ההצלחה שלו. 2. ריכוז המלצות אנליסטים בחיפוש על-פי מניה.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

בישראל:

- רמה מקצועית גבוהה של העובדים.
- ייעוץ השקעות ברמה מקצועית גבוהה, הנעזר במערכות תומכות החלטה מתקדמות. במסגרת פיתוח הכלים המתקדמים הושק ממשק למסחר בניירות-ערך זרים לטובת לקוחות הסוחרים בשוק ההון.
- שירות אישי ממוקד לצורכי הלקוח, תוך דגש רב על יחס אישי, זמינות ורמת שירות גבוהים והתאמה לצורכי הלקוחות.
- מעטפת שירות יוזמת, ומותאמת ללקוח, פגישות עם בנקאי ו/או יועץ, בהתאם לצורכיו.
- שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.
- מערך סינוף מתקדם, זמין ונגיש ומותאם לצורכי הלקוחות.
- מגוון ערוצי תקשורת ישירים מתקדמים (אינטרנט, "פועלים בטלפון", "פועלים בסלולר" ומכשירים אוטומטיים לשירות עצמי). בתחום הסלולר, הבנק מציע ללקוחותיו מגוון שירותים בינהם אפליקציה ייחודית לניהול חשבון מהאייפד "פועלים HD", אפליקציה ייעודית למסחר בשוק ההון מהאייפד, אפליקציה לניהול חשבון במגוון מכשירי סמארטפון, שירות "on time" הנותן מידע והתראות במכשיר הסלולרי, אפליקציה ייעודית לשוק ההון והמשך פיתוח והרחבת הצעת הערך בארנק הסלולרי, "ארנק פועלים", השקת אפליקציה לשעון חכם.
- פיתוח הצעות ערך בעולם הבנקאות הרב ערוצית לדוגמא הלוואה רב ערוצית המאפשרת הגשת בקשה להלוואה וקבלתה במגוון ערוצים ושירות מייל דו כיווני, המאפשר ללקוחות גישה ישירה ואישית לבנקאי באמצעות האתר המאובטח.

בחו"ל:

- רמה מקצועית גבוהה של העובדים.
- מתן שירות אישי, ממוקד בצורכי הלקוח.
- מגוון מוצרים רחב, הנבחר בקפדנות ממיטב היצרנים בעולם, בהתאם למדיניות ה"ארכיטקטורה הפתוחה" (דהיינו: הצעתם של מוצרי בנקאות המיוצרים על-ידי אחרים), המיושמת באמצעות חברות PAM (ראה פרק "פעילות קבוצת הבנק בחו"ל" להלן), תוך התאמת היצע המוצרים לטעמי הלקוחות ולסטנדרטים הנהוגים בתעשייה זו בעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

בישראל:

- הקמת מערך סניפים רחב בפריסה ארצית תוך בידול השירות ללקוחות אלה.
- פיתוח שירותים ישירים מתקדמים המאפשרים שירות נגיש וביצוע פעילות פיננסית.
- הכשרת כוח אדם מיומן למתן ייעוץ פיננסי ללקוחות, על-פי הוראות חוק הייעוץ.
- פיתוח המשכי של סל מוצרים ושירותים מגוון בעל ערך מוסף, מבודל ומותאם לצורכי ולטעמי הלקוחות.
- ניהול מערכת יחסים אישית והמשכית עם הלקוחות.
- השקעה בהקמה, תחזוקה ושדרוג של אמצעים טכנולוגיים מתקדמים וכלים ניהוליים.
- השקעה גבוהה בבניית מותג חזק, מוביל ואמין.
- דרישות הון מינימלי ויחס הלימות הון על-פי הנחיות בנק ישראל.

בחו"ל:

פעילות מגזר הבנקאות הפרטית כרוכה במערכת קשרים ארוכת טווח עם הלקוחות. על מנת להוות מתחרה משמעותי במגזר, על הגוף הפיננסי לעמוד במספר קריטריונים:

- פריסה גיאוגרפית רחבה, הכוללת משרדים וסניפים ברחבי העולם.
- העסקת כוח אדם מקצועי ומיומן.
- השקעה בהקמה, תחזוקה ושדרוג תשתיות.
- קיום מערך הפצה וייזום מוצרים.
- ציות למגבלות רגולטוריות.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

למרבית המוצרים והשירותים של המגזר לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות בנקאיים ופיננסיים, בארץ ובעולם. הבנק וקבוצתו פועלים בעיקר לשיפור תהליכים ולהכנסת שיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים.

לקוחות

לקוחות הבנקאות הפרטית בארץ הם בעלי עושר פיננסי גבוה ו/או בעלי פוטנציאל צמיחה עתידי.

הלקוחות (כולל תושבי חוץ) משוייכים על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או הכנסה.

לקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית הם לקוחות פרטיים, אמידים, תושבי חוץ, מרביתם בעלי זיקה יהודית/ישראלית.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ מתבצעים על-ידי יחידות הבנקאות הפרטית בסניפים, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון", הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. כמו-כן, מתבצעות פעולות השיווק וההפצה ב"פועלים באינטרנט".

השיווק וההפצה ללקוחות הבנקאות הפרטית בארץ מתבצעים גם באמצעות מבצעי פרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברדיו ובשלטי חוצות. בנוסף, העברת מסרים שיווקיים נעשית בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, צרופות, דיוור ישיר "יעודי"), במכשירים אוטומטיים לשירות עצמי (בנקט ועדכן), באתר "פועלים באינטרנט", במיילים, בשילוט, סרטוני טלוויזיה ועלוני מידע וגלויות בתוך הסניף.

כמו-כן, מעת לעת, נעשה שימוש בערוצי שיווק המוניים, בהם טלוויזיה, עיתונות, רדיו ואינטרנט לשיווק הצעות ערך של הבנק ללקוח.

שיווק ללקוחות בחו"ל מתבצע באמצעות השלוחות השונות בכפוף לדינים הרלוונטיים בישראל ובמדינות הפעילות.

אמצעי שיווק נוסף הינו באמצעות "מועדוני הפלטינום והפריפרד" המיועדים ללקוחות אמידים. ללקוחות אלה מרכזים בתל-אביב, הרצליה, חיפה ונצרת. בתחילת ספטמבר נפתח מרכז חדש בממילא ירושלים בסטנדרט בינלאומי גבוה. השירות ללקוחות אלה הוא שירות one to one, המותאם פרטנית לכל לקוח ולקוח על-פי צורכיו. הלקוחות מקבלים מעטפת ייחודית של שירות מקצועי-שיווקי המותאם לצורכיהם ולהעדפותיהם.

ייחודי לחברי "מועדון פלטינום" בלבד:

- הפגישות עם הלקוחות נערכות במיקום המועדף על הלקוח באמצעות בנקאות ניידת מאובטחת, המאפשרת ביצוע פעילות גם מחוץ למשרדי הבנק.
- ללקוחות פלטינום מוצע כרטיס הסנטוריון, כרטיס האשראי היוקרתי בעולם, באמצעותו ניתן ליהנות משירותי קונסיירז' בינלאומיים ומהטבות ושדרוגים במגוון תחומי הנסיעות והתיירות.
- במסגרת מועדון פלטינום ניתנת תמיכה לגופים מובילים בתחומי התרבות והאומנות והלקוחות נהנים מאירועי תרבות וחוויה ייחודיים.

תחרות

למעלה מ-40% מלקוחות הבנקאות הפרטית בארץ הם לקוחות המנהלים חשבון ביותר מבנק אחד. כמו-כן, כניסת חברות ביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל בפרט ולמכירת מוצרים פיננסיים בכלל, כמו גם הורדת חסמי המעבר בין בנקים, מגבירה את התחרות על לקוחות המגזר. כתוצאה מכך, התחרות על לקוחות אלה בתוך המערכת הבנקאית היא אגרסיבית ביותר ובאה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, במבצעי פרסום, דגש על שירות אישי - מעטפת שירות מותאמת ללקוחות, ייעוץ השקעות ברמה גבוהה במיוחד, חדשנות במוצרים ובטכנולוגיה למתן שירותים מובילים. המתחרים במגזר זה הם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות וכן בנקים אחרים הפועלים בישראל, בנקים זרים ובתי השקעות. יחד עם זאת, עם פרוץ המשבר הפיננסי ניכרה האטה בקצב התחרות כאשר חלק מהגופים הפיננסיים שאינם בנקאיים, כמו גם בנקים זרים מחוץ לישראל, נתפסים כפחות יציבים. בדבר התחרות בתחום ההלוואות לדיור, ראה פרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

לאור תיקונים צפויים בהוראות בנק ישראל יתאפשר מסחר עצמאי בקרנות נאמנות בעמלות הפצה מופחתות, זאת על-ידי מערכת ייעודית וללא תלות בתנאי החשבון בבנק בו מתנהל. בנקים קטנים וגופי השקעה צפויים לאמץ פלטפורמה זו ולהעמידה לרשות לקוחות הבנקים הגדולים, מהלך העשוי להשפיע במידת מה על רמת התחרות במגזר זה.

בחו"ל, הבנקאות הפרטית הגלובלית מתאפיינת ברמת תחרות גבוהה, הגוברת עם הזמן. פלח הלקוחות האמידים הינו פלח אטרקטיבי בעיני מוסדות פיננסיים רבים. המתחרים העיקריים בתחום זה הינם בנקים שוויצריים המתמחים בבנקאות פרטית ובנקים ישראליים הפועלים בחו"ל.

ההתמודדות הינה בעיקר באמצעות שירות אישי ומקצועי ברמה גבוהה, היצע שירותים ומוצרים אשר אינו נופל מאלו המוצעים על-ידי המתחרים ויכולת להגיב במהירות לשינויים בשוק ובטעמי הלקוחות.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" שלעיל.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המגזר בשנת 2014 הינו 3,144 (בשנת 2013 - 3,321 משרות), מתוכן 614 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2013 - 629 משרות ניהוליות ישירות). הירידה במספר המשרות נובעת בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגית "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.

ביחידות הפרטיות בישראל מועסקים עובדים שהוכשרו בתפקידים שונים בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות. בנוסף, מועסקים עובדים שהוכשרו כיועצי השקעות אשר נותנים שירותי ייעוץ ושירותים בנקאיים המותאמים לצורכי הלקוחות.

עובדי הבנק בחו"ל הינם בעלי התמחות בתחום הבנקאות הפרטית או בתחום מוצרי האשראי הבינלאומיים, ורבים מהם אקדמאים. על מנת לעמוד בסטנדרטים המוכתבים על-ידי השוק הגלובלי, העובדים עוברים הכשרות והעשרות שונות בתחום עיסוקם וכן בדרישות הרגולציה המקומית. כמו-כן, העובדים מכירים את צורכי הלקוחות והעדפותיהם ודוברים את שפתם.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

שינויים רגולטוריים

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

הוראת ניהול בנקאי תקין 311

ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן.

הסכמי שיתוף פעולה

לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מהמובילים בתחום ההשקעות הגלובליות.

במסגרת ההסכמים מציעה קבוצת הבנק ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית מגוון קרנות המנוהלות על-פי מודל אנליטי לבחירת מנהלי תיקים, במטרה לאתר את הגורמים המיטביים בשווקים ובתחומים השונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק שואף לשיפור הרווחיות על-ידי העמקת הפעילות מול לקוחות המגזר, גיוס לקוחות חדשים ייעול ושיפור התהליכים התומכים.

בישראל:

- חיזוק ההיכרות והקשר האישי עם הלקוח כמנוף לשימור ולהעמקת פעילות מול לקוחות קיימים ולגיוס לקוחות פוטנציאליים.
- המשך פריסת מערך קמעונאי באזורי פוטנציאל בפורמט מותאם לצורכי פלח הלקוחות.
- המשך פיתוח של כלים מתקדמים בערוצים הישירים.
- בניית הצעת ערך ייחודית מותאמת לצרכים המובחנים של הלקוחות.
- שיפור ברמת השירות ללקוח והעלאת שביעות הרצון לחיזוק נאמנות הלקוחות.

בחו"ל:

צמיחה, תוך מיקוד בלקוחות והתאמת האסטרטגיה העסקית לסביבת התחרות, פיתוח יכולות מנהלי הלקוחות והגדלת הפעילות והיקף הנכסים של לקוחות תושבי חוץ ולקוחות ישראלים הפועלים בחו"ל בין השאר באמצעות הרחבת מעטפת השירות, היצע המוצרים ללקוח, והרחבת בסיס הלקוחות.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

בשנים האחרונות גובשה ויושמה תפיסה חדשה במגזר הבנקאות הפרטית מתוך ראייה של הסביבה התחרותית המשתנה בה פועל הבנק, סביבה המעצימה את התחרות על לקוחות הבנקאות הפרטית. מטרת התפיסה היא ליצור עבור הלקוחות חוויה חדשנית אשר תבסס יתרון תחרותי ותשמר את מעמד הבנק כמוביל בשוק זה. התפיסה מבוססת על מחולל שינוי מרכזיים כגון מעטפות שירות דיפרנציאליות המותאמות לצרכים השונים של הלקוח, עיצוב תורת שירות, הגדרת מבנה ארגוני המותאם לצרכי הלקוח, מעבר לשירות יזום ומתוכנן, שדרוג המראה הסניפי, שיפור המענה בערוצים הישירים, לרבות במוקד הטלפוני, והעצמת הבנקאים והיועצים ביחידה. לתשומת לב, קיימת אפשרות, שהבנק לא יצליח להגשים את המפורט לעיל, וזאת גם מחמת הוראות חוקיות ו/או רגולטוריות, לרבות במיוחד בכל הקשור בהכשרת מספר מספיק של יועצים פיננסיים ו/או עקב התחרות הקשה על לקוחות מגזר זה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
	פעילות בישראל				פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון[1]	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	שוק ההון[1]	
	במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	(234)	18	–	341	94	–	219
בינמגזרי	910	–	–	(296)	34	–	648
הכנסות מימון שאינן מריבית	33	–	–	–	2	–	35
סך-הכל רווח מימוני, נטו	709	18	–	45	130	–	902
עמלות והכנסות אחרות	265	345	648	5	157	206	1,626
סך ההכנסות	974	363	648	50	287	206	2,528
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	71	7	–	(6)	4	–	76
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	1,105	234	290	27	344	332	2,332
בינמגזרי	47	–	167	(4)	–	15	225
רווח (הפסד) לפני מסים	(249)	122	191	33	(61)	(141)	(105)
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	(98)	36	75	13	18	(13)	31
רווח (הפסד) נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(151)	86	116	20	(79)	(128)	(136)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	–	(1)	–	–	–	–	(1)
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(151)	85	116	20	(79)	(128)	(137)
תשואה להון	(13.2%)	17.4%	–	2.4%	(11.2%)	–	(4.1%)
יתרה ממוצעת של נכסים	9,585	3,575	–	16,931	6,556	–	36,647
יתרה ממוצעת של התחייבויות	103,750	–	–	–	19,509	–	123,259
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)	12,339	5,271	1,166	8,901	7,598	427	35,702
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	–	–	56,622	–	–	985	57,607
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	–	–	–	–	–	882	882
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	–	–	86,724	–	–	31,341	118,065
מספר משרות ממוצע	1,840	345	476	54	242	187	3,144
יתרת אשראי לציבור, נטו	9,921	3,519	–	17,922	6,779	–	38,141
יתרת פיקדונות הציבור	107,823	–	–	–	19,401	–	127,224
מרווח מפעילות מתן אשראי	281	18	–	44	80	–	423
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	374	–	–	–	47	–	421
אחר	21	–	–	1	1	–	23
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	676	18	–	45	128	–	867

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*					
	פעילות בישראל				פעילות בחו"ל	סך-הכל
	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון[1]	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	שוק ההון[1]
	במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	(827)	19	–	496	63	– (249)
בינמגזרי	1,633	–	–	(456)	61	– 1,238
הכנסות מימון שאינן מריבית	28	–	–	–	3	– 31
סך-הכל רווח מימוני, נטו	834	19	–	40	127	– 1,020
עמלות והכנסות אחרות	264	326	534	9	145	200 1,478
סך ההכנסות	1,098	345	534	49	272	200 2,498
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	24	3	–	28	(2)	– 53
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
מחיצוניים	1,161	237	304	27	249	203 2,181
בינמגזרי	53	–	154	(4)	–	13 216
רווח (הפסד) לפני מסים	(140)	105	76	(2)	25	(16) 48
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	(46)	27	25	(1)	8	(5) 8
רווח (הפסד) נקי:						
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(94)	78	51	(1)	17	(11) 40
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	–	(1)	–	–	–	– (1)
המיוחס לבעלי מניות הבנק	(94)	77	51	(1)	17	(11) 39
תשואה להון	(10.0%)	16.3%	–	(0.1%)	2.5%	– 1.3%
יתרה ממוצעת של נכסים	8,677	3,568	–	14,710	6,129	– 33,084
יתרה ממוצעת של התחייבויות	106,917	–	–	–	18,734	– 125,651
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 2)	10,148	5,111	1,071	7,459	7,358	381 31,528
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	–	–	44,459	–	–	600 45,059
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	–	–	–	–	–	837 837
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	–	–	76,192	–	–	29,750 105,942
מספר משרות ממוצע	1,962	349	508	57	255	190 3,321
יתרת אשראי לציבור, נטו	8,859	3,345	–	15,940	6,158	– 34,302
יתרת פיקדונות הציבור	104,778	–	–	–	18,537	– 123,315
מרווח מפעילות מתן אשראי	231	19	–	33	65	– 348
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	557	–	–	–	52	– 609
אחר	18	–	–	7	7	– 32
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	806	19	–	40	124	– 989

* לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית בשנת 2014 הסתכמו בהפסד של 137 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 39 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מעלייה בהוצאות התפעוליות בחו"ל ומירידה ברווח המימוני, נטו, בארץ. מנגד, גידול בעמלות ובהכנסות האחרות וירידה בהוצאות התפעוליות בארץ, קיזזו קיטון זה.

הרווח המימוני, נטו, בשנת 2014 הסתכם ב-902 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,020 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בריבית במשק והשפעתה על המרווחים הפיננסיים על הפיקדונות. הירידה קוזזה חלקית בשל עלייה בהיקפי האשראי במגזר.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2014 ב-1,626 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,478 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפעילות בשוק ההון, בהכנסות מכרטיסי אשראי ומעלייה בהכנסות המיוחסות למגזר מפעילות בינלאומית בעיקר משוויץ. מנגד, חלה ירידה בהכנסות מטיפול באשראי של המגזר בסך של כ-15 מיליון ש"ח, הירידה נבעה כתוצאה מיישום החל מיום 1 בינואר 2014 של FAS 91 (לפרטים ראה ביאור 1(ד)(1) בדוחות הכספיים) לפיו עמלות שבעבר נרשמו במועד קבלתן נפרסו וכן עמלות מסוימות שבחלקן החל ממועד זה נכללות בסעיף הכנסות ריבית במקום בעמלות כפי שהיה בעבר.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה בשנת 2014 ב-76 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-53 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מרישום הפרשה קבוצתית בעקבות עדכון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים" להלוואות לצריכה בסך של 39 מיליון ש"ח. מנגד, רישום הפרשה קבוצתית, בשנת 2013, בסך של 20 מיליון ש"ח, עקב יישום לראשונה של הוראת המפקח בדבר עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור, קיזזו גידול זה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ה)(4) בדוחות הכספיים.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2014 ב-2,557 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,397 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מהפרשה בסך של כ-196 מיליון ש"ח שבוצעה לפי הוראות המפקח על הבנקים והמיוחסות למגזר זה, לפרטים נוספים ראה ביאור 19ה. בדוחות הכספיים. מנגד, חלה ירידה בהוצאות השכר, שנבעה בעיקר מהשפעת תוכנית ההתייעלות. לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנושי".

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-38.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-34.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. הגידול נבע מעלייה של כ-2 מיליארד ש"ח בהלוואות לדיור שהסתכמו בכ-17.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-15.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013 ומעלייה של כ-1 מיליארד ש"ח באשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי שהסתכמו בכ-9.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-8.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-127.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-123.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה בכ-182.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-165.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מגזר עסקים קטנים

כללי

הבנק מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים. פעילות המגזר מבוצעת באמצעות מערך הסינוף הארצי של הבנק וכן באמצעות הערוצים הישירים (ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל). המגזר מספק שירותים נדרשים גם ללקוחות עסקיים של המגזר העסקי והמגזר המסחרי.

פעילויות

השנה הוגדרה כשנת העסקים הקטנים השלישית בבנק:

בשנת 2014 שם הבנק דגש על מגזר העסקים הקטנים ובהתאם השיק מהלכים רחבי היקף לתמיכה והצמחה של מגזר זה וביניהם העמדת אשראי יעודי במסגרת מגוון קרנות - החל מקרן ייעודית של הבנק "פועלים לצמיחה", דרך הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה, ועד לקרנות סקטוריאליות שמקים הבנק בשיתוף עם גופים מובילים במשק.

הפעילויות העיקריות במגזר זה הינם בנקאות ופיננסיים, כרטיסי אשראי, שוק ההון והלוואות לדיור.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסיים" כוללים שירותי ניהול חשבון שוטף, מתן אשראי למטרות שונות (סמכות האשראי המירבית לעובדי המגזר, בשים לב לצורכי הלקוחות, מצבם הכלכלי ועושרם הפיננסי הינה עד לסך של שישה מיליון ש"ח), פיקדונות ותוכניות חיסכון. השירותים הניתנים ללקוחות המגזר כוללים פעולות בסיסיות בדומה לאלו הניתנים ללקוחות פרטיים במגזר משקי הבית וכן פעולות מורכבות יותר כגון: ניכיון שקים, מטבע-חוץ, סחר-חוץ ועסקות מימוניות אחרות.

לפרטים בדבר השירותים המוענקים במסגרת הפעילויות "כרטיסי האשראי" ו"שוק ההון", ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן.

שינויים רגולטוריים

ראה בפרק "מגזר משקי בית" שלעיל.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנת 2014 לא חלו שינויים מהותיים במאפייני לקוחות המגזר. עם זאת, התחרות על מגזר זה עולה ומתבטאת בפיתוח הצעות ערך ייעודיות לגיוס ולהעמקת פעילות עם הלקוחות. יש אינדיקציות שבעתיד גופים מוסדיים יכנסו לתחום האשראי לעסקים קטנים ויגדילו את התחרות בתחום. במקביל, נמשכת מגמת מעבר לערוצי בנקאות ישירים, כגון אינטרנט לעסקים ומכונות להפקדת שיקים ומזומנים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

אשראי ברגע לעסקים בבנק

אשראי ברגע לעסקים באתר הבנק מתוך הבנת צורכי הלקוחות העסקיים, נוספה עבורם האפשרות לקבל אשראי ברגע באתר הבנק, באופן מיידי בקלות ובנוחות, בלי ערבים וביטחונות וללא צורך להגיע לסניף. שירות זה מהווה קפיצת מדרגה במתן פתרונות אשראי זמינים ללקוחות העסקיים באתר, לצורך השקעה בעסק, לגישור על פער בתזרים בעסק ולצריכה הפרטית.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- הקמת מערך סניפים רחב ומותאם בפריסה ארצית.
- השקעה בהקמה, תחזוקה ושדרוג של ערוצים ישירים ואמצעים טכנולוגיים מתקדמים.
- ניהול מערכת יחסים אישית והמשכית עם הלקוחות.
- סל מוצרים מגוון ומותאם לצורכי הלקוחות.
- הכשרת כוח אדם מיומן במגוון המוצרים והפעולות הבנקאיות.
- השקעה גבוהה בבניית מותג חזק, מוביל ואמין.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר

למרבית המוצרים הבנקאיים לא קיימים תחליפים, אם כי קיימת תחרות בין מוסדות פיננסיים אחרים בחלק מן המוצרים והשירותים ומצד בנקים אחרים סביב כלל השירותים ללקוח. הבנק פועל בעיקר לשיפור תהליכים ושיפורים טכנולוגיים, במטרה לשפר את השירות ולהרחיב את סל המוצרים הבנקאיים.

פעילות המגזר בשנת 2014

- במהלך שנת 2014 הרחיב הבנק את המענה הניתן לעסקים קטנים על-ידי המשך הרחבת הפריסה של יחידות עסקיות בסניפים קמעונאיים ובנקאים לעסקים קטנים בפריסה הרחבה בישראל בכ-235 סניפים. הבנק צפוי להמשיך במהלך זה על-פי המתווה האסטרטגי במגזר העסקים הקטנים.
- הבנק המשיך לעסוק בפיתוח כלים המאפשרים להגביר את יכולתם של העסקים הקטנים לצמוח ולהצליח, לרבות פיתוח כלים שונים להנגשת השירותים הבנקאיים בערוצים הישירים השונים כך שיענו בצורה המיטבית לצורכיו הפיננסיים של העסק.
- חידוש והמשך קידום חבילת "התחלה קלה" לעסקים בהקמה המעניקה פטור מעמלות עו"ש לעסקים בשנתיים הראשונות להקמתם, כחלק ממאמצי הבנק לסייע בהקמת עסקים חדשים בישראל.
- הקמה וקידום של מגוון קרנות ייעודיות להלוואות למגזר זה, דוגמת קרן "פועלים לצמיחה" - שמטרתה לתמוך ולקדם עסקים קטנים כבסיס לצמיחת המשק הישראלי כולו, במסגרת קרן זו הוקצו ב-2014 גם סכומים ייעודיים למגזר הערבי והחרדי בסך כולל של כ-100 מיליון ש"ח. "קרן פועלים לצמיחת עסקים חדשים" שמתמקדת בעסקים בתהליך הקמה עם ותק של עד שנתיים, המשך קידום ומתן הלוואות במסגרת ה"קרן בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים" במטרה לעודד פעילות עסקים קטנים ובינוניים בעלי פוטנציאל להתפתח וליצור מקומות עבודה חדשים בישראל, "קרן בערבות התאחדות התעשיינים" והלוואות micro-finance בערבות קרן קורת.
- מתן הטבות וקידום שיתוף פעולה במסגרת מועדון הלקוחות "פועלים Cash Back" בו חברים כלל לקוחות הבנק המחזיקים בכרטיס אשראי בנקאי מקבוצת ישראכרט. המועדון מעניק ללקוחות הטבת החזר כספי לחשבון הבנק ברכישה בכל אחד מבתי העסק המשתתפים בתוכנית. המועדון הושק תוך מיקוד בעסקים הקטנים, במהלך שנות פעילותו הצטרפו כשותפים בו לא רק רשתות גדולות אלא גם אלפי בתי עסק קטנים, בכל רחבי הארץ ובכל מגזרי הפעילות B2C. העסקים הקטנים המשתתפים במועדון נהנים מפלטפורמות שיווקיות מגוונות שהבנק מעמיד לרשותם לצורך קידום עסקיהם.
- במהלך 2014 השלים הבנק את עיבוי והתאמת המענה ברשת הסניפים לצורכי הלקוחות, תוך הנגשת שירות מותאם ופיתוח כלים לחיזוק הידע והמקצועיות.
- הובלת יום העסקים הקטנים - במטרה להעלות למודעות הציבור הרחב את חשיבות העסקים הקטנים לכלכלה בישראל, ולעודד את הפעילות העסקית במגזר העסקים הקטנים, יזם הבנק בפעם השלישית פעילות במיקוד על עסקים קטנים לאורך כל חודש ינואר, אשר הגיעו לשיא ב"יום העסקים הקטנים", בימים 29-30 בינואר 2015 במסגרתו הציבור נקרא להעדיף ולרכוש דווקא בעסקים הקטנים. ליוזמת הבנק חברו ראשי השלטון המקומי והרשויות המקומיות, ארגונים מובילים במשק וחברות עסקיות. בשנים קודמות, עשרות אלפי עסקים בחרו להירשם ולהצטרף לפעילות, ונהנו מאפשרויות פרסום וקידום לעסקיהם במסגרת הפעילות, שכללה גם את העסקים הקטנים של ה-Cash back והיוותה מינוף שיווקי למועדון.

לקוחות

במגזר העסקים הקטנים מטופלים לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך, בעלי מורכבות עסקית נמוכה עד בינונית.

בשנת 2014 קיים מועדון פועלים Cash Back לראשונה פעילות שיווקית רציפה הקוראת ללקוחות הבנק לרכוש בעסקים הקטנים הסמוכים למקום מגוריהם, כאשר בכל חודשיים נבחר ענף אחר של עסקים קטנים בו מוצע מבצע משתלם במיוחד ללקוחות בנק הפועלים בלבד (לדוגמה חנויות פרחים, קוסמטיקה, מאפיות, מוסכים ועוד).

מוצרים חדשים

שירות "קובץ דיווח שקים משוכים" – בחודש מרץ 2014 השיק הבנק שירות חדש המאפשר ללקוחות עסקיים עתירי שקים, לבצע מעקב ובקרה על שקים הנפרעים מחשבונם.

השירות החדשני מהווה בשורה משמעותית ללקוחות המגזר העסקי ותורם לצמצום פירעונות שקים מזויפים ולהקטנת תשלום נזקים בגינם על-ידי הבנק.

אשראי ברגע לעסקים – מוצר אשראי חדשני ופורץ דרך בבנקאות בישראל, במסגרתו יכולים עסקים קטנים בבנק הפועלים להגיש בקשה להלוואה בסכום של עד 400 אלף שקל, בלחיצת כפתור באתר "פועלים באינטרנט", ללא צורך להגיע לסניף ותוך קבלת אישור להלוואה בזמן אמת. את ההלוואה יכולים הלקוחות לקבל גם בסניפי הבנק ללא בירוקרטיה וללא צורך בהצגת מסמכים. המוצר מאפשר לעסקים קטנים להגיש בקשה לאשראי משמעותי הנחוץ בכדי להתמודד בהצלחה עם רגעי האמת בחייו של העסק הקטן ולקבל מענה מיידי המותאם לצורכיו.

UP עסקי – מסלול "פועלים UP עסקי" מיועד לעסקים קטנים ומסייע להם בניהול ובקרה של הוצאות העסק, מאפשר ללקוח העסקי לנהל את הוצאות העסק בארץ ובחו"ל, להתעדכן בנעשה בחשבון באמצעות הודעות SMS וליהנות מהטבות בכרטיסי אשראי.

שיווק והפצה

כחלק מתמיכת הבנק בשנת העסקים הקטנים התקיים בינואר 2014 יום העסקים הקטנים, במסגרתו נקראו כל תושבי מדינת ישראל לרכוש בעסקים הקטנים ולסייע לצמיחת המשק. המהלך נעשה בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים כגון השלטון המקומי, להב, אמון הציבור ועוד.

בכוונת הבנק למסד את יום העסקים הקטנים כמסורת שנתית.

השיווק וההפצה בארץ נעשים בסניפי הבנק, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון וב"פועלים בטלפון", הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. כמו-כן, מתבצעות פעולות השיווק וההפצה ב"פועלים באינטרנט".

תחרות

עיקר התחרות במגזר זה היא הן עם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות והן עם הבנקים האחרים במערכת. הפעילות במגזר זה דורשת התמחות והיכרות מעמיקה עם הלקוח, לצורך ניהול סיכוני האשראי, ולכן התחרות במגזר זה הנה בעיקרה בין בנקים בלבד, על מכלול הפעילות של הלקוח. עם זאת, עוצמת התחרות הולכת וגדלה. הן מצד המתחרים המרכזיים (הבנקים המרכזיים המקומיים), לצד שחקנים מוסדיים שהחלו לפעול בתקופה האחרונה בתחום האשראי לעסקים קטנים, כאשר גופים ממשלתיים מעוניינים לעודד את העמקת פעילותם של שחקנים אלו בעתיד.

ועדת התחרותיות

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" שלעיל.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המגזר בשנת 2014 הינו 1,656 (בשנת 2013 – 1,689 משרות בממוצע), מתוכן 343 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2013 – 340 משרות ניהוליות ישירות). הירידה במספר המשרות נובעת בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגית "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.

ביחידות העסקיות מועסקים רפרנטים לאשראי עסקי שהוכשרו במיוחד, בהתאם לצרכים הבנקאיים של הלקוחות העסקיים.

מדיניות הבנק היא לקלוט בעיקר עובדים אקדמאיים ולכן קיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעור האקדמאיים. הבנק גם מעודד את עובדיו לרכוש השכלה והוא מסייע להם בלימודי תואר ראשון ושני.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 311

ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- הגדלת בסיס הלקוחות והעמקת פעילות עם לקוחות קיימים.
- מתן פתרונות פיננסיים מותאמים אישית ללקוח.
- התאמת רשת ההפצה לצורכי הלקוחות.
- חיזוק ההיכרות והקשר האישי עם הלקוח.
- תמהיל מיטבי של שירות אישי ואמצעים טכנולוגיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
	פעילות בישראל					
	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון[1]	הלוואות לדיור	בנייה ונדל"ן	סך-הכל
	במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	**931**	**50**	**–**	**106**	**173**	**1,260**
בינמגזרי	**15**	**–**	**–**	**(75)**	**(20)**	**(80)**
סך-הכל רווח מימוני, נטו	**946**	**50**	**–**	**31**	**153**	**1,180**
עמלות והכנסות אחרות	**391**	**120**	**45**	**3**	**43**	**602**
סך ההכנסות	**1,337**	**170**	**45**	**34**	**196**	**1,782**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**171**	**2**	**–**	**9**	**8**	**190**
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
מחיצוניים	**865**	**80**	**39**	**15**	**53**	**1,052**
בינמגזרי	**55**	**–**	**12**	**(2)**	**32**	**97**
רווח (הפסד) לפני מסים	**246**	**88**	**(6)**	**12**	**103**	**443**
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	**96**	**25**	**(2)**	**5**	**40**	**164**
רווח (הפסד) נקי:						
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**150**	**63**	**(4)**	**7**	**63**	**279**
תשואה להון	**9.3%**	**28.0%**	**–**	**2.5%**	**21.3%**	**11.6%**
יתרה ממוצעת של נכסים	**18,253**	**1,267**	**–**	**4,823**	**3,479**	**27,822**
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**25,273**	**2,281**	**–**	**–**	**2,537**	**30,091**
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)	**17,332**	**2,432**	**97**	**2,991**	**3,192**	**26,044**
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	**–**	**–**	**4,217**	**–**	**–**	**4,217**
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	**–**	**–**	**7,830**	**–**	**–**	**7,830**
מספר משרות ממוצע	**1,323**	**112**	**62**	**31**	**128**	**1,656**
יתרת אשראי לציבור, נטו	**19,360**	**1,249**	**–**	**5,038**	**3,692**	**29,339**
יתרת פיקדונות הציבור	**27,158**	**–**	**–**	**–**	**2,680**	**29,838**
מרווח מפעילות מתן אשראי	**852**	**50**	**–**	**28**	**144**	**1,074**
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	**88**	**–**	**–**	**–**	**11**	**99**
אחר	**6**	**–**	**–**	**3**	**(2)**	**7**
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	**946**	**50**	**–**	**31**	**153**	**1,180**

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים (המשך):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*				
	פעילות בישראל				
	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון[1]	הלוואות לדיור	בנייה ונדל"ן	סך-הכל
	במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	877	58	–	157	160	1,252
בינמגזרי	11	–	–	(128)	(27)	(144)
סך-הכל רווח מימוני, נטו	888	58	–	29	133	1,108
עמלות והכנסות אחרות	440	113	39	4	52	648
סך ההכנסות	1,328	171	39	33	185	1,756
הוצאות בגין הפסדי אשראי	122	1	–	8	12	143
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
מחיצוניים	889	80	40	15	69	1,093
בינמגזרי	47	–	12	(2)	29	86
רווח (הפסד) לפני מסים	270	90	(13)	12	75	434
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	88	23	(4)	4	24	135
רווח (הפסד) נקי:						
המיוחס לבעלי מניות הבנק	182	67	(9)	8	51	299
תשואה להון	13.4%	24.9%	–	3.3%	20.0%	14.0%
יתרה ממוצעת של נכסים	16,170	1,263	–	4,469	3,037	24,939
יתרה ממוצעת של התחייבויות	24,561	2,278	–	–	2,335	29,174
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 2)	15,290	2,355	88	2,630	2,760	23,123
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	–	–	3,639	–	–	3,639
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	–	–	7,153	–	–	7,153
מספר משרות ממוצע	1,343	111	62	30	143	1,689
יתרת אשראי לציבור, נטו	17,072	1,187	–	4,663	3,320	26,242
יתרת פיקדונות הציבור	25,214	–	–	–	2,408	27,622
מרווח מפעילות מתן אשראי	735	58	–	22	121	936
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	137	–	–	–	17	154
אחר	16	–	–	7	(5)	18
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	888	58	–	29	133	1,108

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים בשנת 2014, הסתכם ב-279 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-299 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

הרווח המימוני, נטו, בשנת 2014 הסתכם ב-1,180 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,108 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהיקפי האשראי הממוצע המיוחסים למגזר.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בשנת 2014 הסתכמו ב-602 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-648 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בהכנסות מטיפול באשראי של המגזר בסך של כ-78 מיליון ש"ח, כתוצאה מירידות בשיעורי העמלות לעסקים קטנים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים וכן כתוצאה מיישום החל מיום 1 בינואר 2014 של FAS 91 (לפרטים ראה ביאור 1(ד)(1) בדוחות הכספיים) לפיו עמלות שבעבר נרשמו במועד קבלתן נפרסו וכן עמלות מסוימות שבחלקן החל ממועד זה נכללות בסעיף הכנסות ריבית במקום בעמלות כפי שהיה בעבר. הקיטון קוזז על-ידי עלייה בהכנסות מעמלות דמי ניהול חשבונות כתוצאה מעלייה בהיקף הפעילות.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2014 הסתכמה ב-190 מיליון ש"ח בהשוואה ל-143 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהפרשות על בסיס קבוצתי, שנבע כתוצאה מעלייה ביתרות האשראי, ובעקבות עדכון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים" להלוואות לצריכה בסך של 20 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ה)(4). מנגד, ירידה בהפרשות שנרשמו על בסיס פרטני, קיזזה גידול זה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2014 ב-1,149 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,179 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בהוצאות השכר, בעיקר בעקבות השפעת תוכנית ההתייעלות. לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנושי".

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-29.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-26.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. הגידול נבע מעלייה בפעילות המגזר.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-29.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-27.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

המגזר המסחרי

כללי ומבנה המגזר

המגזר המסחרי מספק מגוון שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים מדרג הביניים (Middle Market). ענפי המשק העיקריים בהם פועל המגזר הינם: תעשייה, מסחר ובנייה ונדל"ן. פעילותם של מרבית לקוחות המגזר מתבצעת בשוק המקומי, כשבנוסף מטפל המגזר גם בלקוחות המנהלים פעילות יבוא ויצוא. המגזר פועל באמצעות שבעה מרכזי עסקים, הפרושים ברחבי הארץ. בכל מרכז עסקים פועלים מספר צוותי עבודה, האמונים על ניהול הקשר העסקי השוטף עם הלקוחות. בראש כל צוות עומד מנהל קשרי לקוחות, שעיקר התמחותו הבנקאית הינה בתחום האשראי העסקי. בנוסף לכך, פועל בכל מרכז עסקים יועץ משפטי המלווה את פעילות מרכז העסקים. חשבונותיהם של לקוחות המגזר מנוהלים במערך הסניפים העסקיים המונה 22 סניפים המספקים את מכלול השירותים העסקיים הנדרשים. במהלך שנת 2014 אושכלו לקוחות לסניפים העסקיים בהתאם לקריטריונים שהוגדרו וניתנו סמכויות אשראי למנהלי סניפים אלו במהלך מדורג שהושלם עד סוף השנה. בנוסף שאר סניפי הבנק מעניקים ללקוחות המגזר שירותים תפעוליים. במטה החטיבה העסקית קיימת מחלקה העוסקת בניתוח בקשות אשראי של לקוחות המגזר. פעילות המחלקה מתבצעת בחלקה על-ידי מנתחי אשראי הנמצאים במטה החטיבה העסקית ובחלקה באמצעות מנתחי אשראי הנמצאים במרכזי העסקים אך כפופים ניהולית למטה החטיבה העסקית. תפקיד המחלקה לנתח את בקשות האשראי ולתת המלצה בלתי תלויה לבעל הסמכות. יחידות אלה פועלות מחוץ לאגף המסחרי.

פעילות הבנק במגזר המסחרי בחו"ל כוללת גם את הפעילות בתחום של בנק פוזיטיף בתורכיה, העוסק במתן אשראי ושירותי בנקאות.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במגזר זה הינן בנקאות ופיננסים ובנייה ונדל"ן.

השירותים אותם מעמיד הבנק ללקוחות המגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסים" כוללים מתן אשראי לפעילות שוטפת ולמימון השקעות, ערבויות, מכתבי אשראי, פעילות סחר חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים ונגזרים, בהתאם למדיניות האשראי המתוקפת אחת לשנה. כמו-כן, ניתנים שירותי השקעות באפיקים השונים: מטבע-חוץ, שקלים, ניירות-ערך וכו'.

בדצמבר 2012 נחתם הסכם חדש מול משרד האוצר לתקופה של ארבע שנים. במסגרת זו מעמיד הבנק הלוואות ללקוחות המגזר העומדים בתנאים שנקבעו. כמו-כן, התקשר הבנק עם התאחדות התעשיינים, בהסכם לארבע שנים אשר במסגרתו מעמידה הקרן ההדדית של המעסיקים של התאחדות התעשיינים פיקדון, המשמש כבטוחה לעסקים בינוניים החברים בהתאחדות התעשיינים כתחליף לבטוחות שאמור להמציא הלקוח.

המגזר המסחרי מספק שירותים בנקאים גם ללקוחות הפועלים בענף הבנייה והנדל"ן. השירותים הבנקאיים כוללים בין השאר, מתן אשראי ללקוחות וכן הנפקת ערבויות מסוגים שונים ובכלל זה ערבויות לרוכשי דירות בהתאם לחוק המכר.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

שנת 2014 התאפיינה בצמיחה מתונה ובירידה, במהלך הרבעון השלישי, בפעילות העסקית במשק שהושפעה ממבצע "צוק איתן". לקוחות המגזר הושפעו מקצב הצמיחה האיטי, שיעורי הריבית הנמוכים במשק, וכן מחולשה בביקוש העולמי והתנודתיות בשער החליפין של השקל. לאור המצב בשווקים הפיננסיים בסביבה העולמית ומגמות מעורבות ביחס לשיעורי הצמיחה בשווקים אלה, השיפור בכלכלה האמריקאית והתפתחות במצב הגיאופוליטי באיזור לצד צפי לשיעור צמיחה מתון יחסית בשוק המקומי, עדיין קיימים סיכונים להמשך צמיחת המגזר.

הפעילות של בנק פוזיטיף בתורכיה מושפעת משינויים בשוק המקומי שעדיין מוקדם לקבוע את מידת השפעתם.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

המגזר נעזר במערכות טכנולוגיות לצורך ניהול תהליכי ניתוח מצב הלקוחות, בקרה ושיווק. בבנק מבוצע תהליך מתמשך של שיפור מערכות אלו. תהליך זה כולל גם מרכיבים הנוגעים לטיפול בלקוחות המגזר.

טיוב המערכות בבנק ושכלולן מהווים גורם חשוב בהעלאת רמת השירות ללקוחות המגזר וליצירת אפשרויות נוספות להרחבת הפעילות איתם.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- זיהוי צורכי הלקוחות והתאמת השירות הבנקאי לצרכים אלה – איתור נכון של מכלול צורכיו הבנקאיים של הלקוח, התאמה נכונה של מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים של הלקוחות והעמדתם ב"זמן אמת".
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים לכל לקוח – צמצום הפער בין רמת הציפיות של הלקוח מהשירות הניתן לו, לבין רמת השירות בפועל (זמן תגובה, מקצועיות וכו'), תוך הישענות, בין היתר, על היכולות הטכנולוגיות לאספקת השירות.
- היכולת לנהל ולקיים בקרת סיכונים (בעיקר סיכוני אשראי) ב"זמן אמת" – סיכון האשראי הינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המגזר. ניהול סיכונים אלה וקיום מערכת בקרה נאותה חיוניים לצמצום הסיכונים ככל האפשר ולהשגת רווחיות נאותה בפעילות המגזר.
- קביעת מדיניות אשראי התואמת את תפיסת הסיכון של הבנק ודרכי המימון של הלקוחות תוך ביצוע בקרה על הביצועים.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- הקמת מערכת סינוף רחבה בפריסה ארצית.
- הכשרת כוח אדם מיומן במגוון המוצרים והפעילויות הבנקאיות.
- השקעה בהקמת אמצעים טכנולוגיים מתקדמים, תחזוקתם ושדרוגם.
- פעילות המגזר שנכסי הסיכון בו מהווים חלק משמעותי בתמהיל הפעילות מחייבת ריתוק הון בהיקף משמעותי.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

התחליפים הקיימים לחלק מלקוחות המגזר לאשראי הבנקאי הינם הנפקות ציבוריות ופרטיות ואשראי שניתן על-ידי גופים פיננסים חוץ בנקאים. שנת 2014 התאפיינה בממוצע הנפקות מעט גבוה יותר משנת 2013 ובהתרחבות ההלוואות הפרטיות הניתנות על-ידי הגופים המוסדיים.

לקוחות

לפרטים בדבר אופן שיוך הלקוחות למגזר, ראה פרק "כללי – המגזרים השונים וקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות מתבצעים באמצעות מחלקת ניהול מכירות שבמטה האגף המסחרי, מנהלי המכירות במרכזי העסקים ובאמצעות מערך הסניפים העסקיים ובשיתוף עם מטה חטיבתי שהחל פעילותו בשנת 2014.
לרשות הלקוחות עומדים ערוצי התקשורת המקובלים בבנקאות המקומית, כגון: סניפים, "פועלים בטלפון", אינטרנט וכד'. פעילות השיווק מתבצעת תוך קשר בלתי אמצעי בין עובדי הבנק והלקוח וללא תלות מהותית בגורם חיצוני לבנק.

תחרות

התחרות במגזר זה גבוהה וכוללת את ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות, וכן את הבנקים הבינוניים.
בתחום האשראי – התחרות באה לידי ביטוי הן בשיעורי הריבית והעמלות המוצעים ללקוחות על-ידי הבנקים המתחרים והן בתנאים הנלווים כגון שיעורי המימון אותם מוכנים לאשר הבנקים המתחרים.
בהתאם לאסטרטגיה שנקבעה, הבנק הגדיל את נתח השוק שלו בלקוחות המגזר בשנת 2014.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המגזר בשנת 2014 הינו 1,109 (בשנת 2013 – 1,071 משרות במזומן), מתוכן 250 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2013 – 242 משרות ניהוליות ישירות). הגידול במספר המשרות נבע בעיקר מפתיחת הסניפים העסקיים, אשר הוקמו כמענה לצרכים העסקיים של לקוחות המגזר המסחרי והמגזר העסקי. מנגד חל קיטון במספר המשרות שנובע בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגיית "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.
ממרבית העובדים באגף המסחרי נדרשת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום העסקי ובעיקר בתחומי האשראי וההשקעות. בסניפים העסקיים מועסקים עובדי בנק שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים. בנוסף מועסקים עובדים חיצוניים בתפקידים בסיסיים (בנכולים) לאחר שעברו הכשרה מתאימה.

יעדים ואסטרטגיה

יעדיו האסטרטגיים של הבנק במגזר זה מתמקדים במספר נושאים:

- מתן שירות ומענה כולל לצורכי הלקוחות, תוך התאמת מוצרים חדשים המתאימים לפעילותם.
- ניהול מושכל של תיק האשראי ומעקב אחר פרופיל הסיכון.
- הגדלת נתח השוק של הבנק בקרב לקוחות המגזר.
- עמידה ביעדי הרווחיות והתשואה להון מתואם סיכון מהפעילות הבנקאית של המגזר.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק, פיתוח מוצרים תחליפיים ומשלימים לאשראי המסורתי.

בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף ניו-יורק, מפתח הסניף פעילות בתחום ה-Middle Market בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 311

ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
	פעילות בישראל		פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	
	במיליוני ש"ח				
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	**543**	**364**	**218**	**92**	**1,217**
בינמגזרי	**(95)**	**(86)**	**(107)**	**(42)**	**(330)**
הכנסות מימון שאינן מריבית	**9**	**–**	**–**	**–**	**9**
סך-הכל רווח מימוני, נטו	**457**	**278**	**111**	**50**	**896**
עמלות והכנסות אחרות	**176**	**119**	**22**	**12**	**329**
סך ההכנסות	**633**	**397**	**133**	**62**	**1,225**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	**33**	**(5)**	**57**	**6**	**91**
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	**398**	**71**	**67**	**66**	**602**
בינמגזרי	**–**	**9**	**–**	**–**	**9**
רווח (הפסד) לפני מסים	**202**	**322**	**9**	**(10)**	**523**
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	**76**	**126**	**4**	**(4)**	**202**
רווח (הפסד) נקי:					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**126**	**196**	**5**	**(6)**	**321**
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**–**	**–**	**4**	**–**	**4**
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**126**	**196**	**9**	**(6)**	**325**
תשואה להון	**6.6%**	**11.9%**	**1.6%**	**(2.6%)**	**7.5%**
יתרה ממוצעת של נכסים	**16,400**	**10,188**	**4,024**	**1,865**	**32,477**
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**15,898**	**2,572**	**4,101**	**12**	**22,583**
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)	**20,676**	**17,747**	**5,978**	**2,511**	**46,912**
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	**2,559**	**–**	**–**	**–**	**2,559**
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	**13,263**	**–**	**–**	**–**	**13,263**
מספר משרות ממוצע	**723**	**136**	**199**	**51**	**1,109**
יתרת אשראי לציבור, נטו	**16,727**	**11,655**	**4,782**	**2,137**	**35,301**
יתרת פיקדונות הציבור	**15,487**	**3,054**	**6,105**	**13**	**24,659**
מרווח מפעילות מתן אשראי	**416**	**266**	**109**	**49**	**840**
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	**26**	**8**	**1**	**1**	**36**
אחר	**6**	**4**	**1**	**–**	**11**
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	**448**	**278**	**111**	**50**	**887**

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי (המשך):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*				
	פעילות בישראל		פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	
	במיליוני ש"ח				
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	578	365	187	80	1,210
בינמגזרי	(145)	(119)	(93)	(40)	(397)
הכנסות מימון שאינן מריבית	6	–	–	–	6
סך-הכל רווח מימוני, נטו	439	246	94	40	819
עמלות והכנסות אחרות	174	105	45	9	333
סך ההכנסות	613	351	139	49	1,152
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	44	(63)	27	6	14
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	382	76	51	49	558
בינמגזרי	(1)	8	–	–	7
רווח (הפסד) לפני מסים	188	330	61	(6)	573
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	59	107	20	(2)	184
רווח (הפסד) נקי:					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	129	223	41	(4)	389
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	–	–	(10)	(1)	(11)
המיוחס לבעלי מניות הבנק	129	223	31	(5)	378
תשואה להון	7.7%	16.7%	7.1%	(2.6%)	10.4%
יתרה ממוצעת של נכסים	15,584	8,796	3,157	1,428	28,965
יתרה ממוצעת של התחייבויות	14,981	2,305	2,866	14	20,166
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 2)	18,249	14,483	4,696	2,047	39,475
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	2,086	–	–	–	2,086
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	11,980	–	–	–	11,980
מספר משרות ממוצע	727	137	153	54	1,071
יתרת אשראי לציבור, נטו	15,725**	9,488	3,862	1,655	30,730
יתרת פיקדונות הציבור	13,175**	2,573	3,461	10	19,219
מרווח מפעילות מתן אשראי	379	224	91	37	731
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	34	10	–	1	45
אחר	20	12	3	2	37
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	433	246	94	40	813

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" לעיל.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי בשנת 2014 הסתכם ב-325 מיליון ש"ח בהשוואה ל-378 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע כתוצאה מעלייה בהוצאות התפעוליות ומעלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי. מנגד, עלייה ברווח המימוני, נטו, קיזזה קיטון זה.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר בשנת 2014 הסתכם ב-896 מיליון ש"ח בהשוואה ל-819 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה מהקפי האשראי בישראל וכן, מגידול בהיקף הפעילות בתחום מתן השירותים לחברות בינוניות (Middle-Market) בסניף ניו-יורק.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בשנת 2014 הסתכמו ב-329 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-333 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהכנסות המגזר המיוחסות לפעילות הבנק בתורכיה עקב קיטון בהכנסות ממימוש נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו. וכן, מירידה בהכנסות מטיפול באשראי של המגזר בסך של כ-9 מיליון ש"ח בעיקר כתוצאה מיישום החל מיום 1 בינואר 2014 של FAS 91 (לפרטים ראה ביאור 1(ד)(1) בדוחות הכספיים) לפיו עמלות שבעבר נרשמו במועד קבלתן נפרסו וכן עמלות מסוימות שבחלקן החל ממועד זה נכללות בסעיף הכנסות ריבית במקום בעמלות כפי שהיה בעבר. הקיטון קוזז על-ידי עלייה בעמלות מעסקי מימון.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2014 הסתכמה ב-91 מיליון ש"ח בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהפרשות שנרשמו על בסיס פרטני בעיקר מפעילות הבנק בתורכיה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2014 ב-611 מיליון ש"ח בהשוואה ל-565 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בתחום מתן השירותים לחברות בינוניות (Middle-Market) בסניף ניו-יורק ומגידול בהפרשות בגין תוכניות התייעלות המיוחסות למגזר, לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנושי".

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-35.3 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-30.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. הגידול נבע מעלייה בהיקף הפעילות בישראל וכן, מעלייה בפעילות בתחום מתן השירותים לחברות בינוניות (Middle-Market) בסניף ניו-יורק.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-24.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-19.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. הגידול נבע מעלייה בהיקף הפעילות בישראל וכן, מעלייה בפעילות בתחום מתן השירותים לחברות בינוניות (Middle-Market) בסניף ניו-יורק.

המגזר העסקי

כללי ומבנה המגזר

המגזר העסקי מתמחה במתן שירותים פיננסיים לתאגידים גדולים בישראל ובחו"ל כאשר מתן אשראי מהווה את עיקר פעילותו. המגזר העסקי של הבנק פועל בעיקר באמצעות האגף העסקי שבחטיבה העסקית ובאמצעות חברות בנות בנקאיות והסניפים בארצות-הברית הכפופים לחטיבה הבינלאומית. כמו-כן נכללת במגזר פעילות מול בנקים ומוסדות פיננסים זרים.

האגף העסקי מחולק לארבעה סקטורים, שבכל אחד מהם פועלים מנהלי קשרי לקוחות (מק"לים), בעלי התמחות בתחום ספציפי. בכל סקטור קיימת יחידה לניהול האשראי השוטף המשרתת את כלל לקוחות הסקטור. באגף העסקי קיימת גם יחידה העוסקת במימון וליווי פרויקטים בתחום התשתיות, הכוללת מחלקה המתמחה בעסקות מורכבות בסחר חוץ הנותנת שירותים לכלל לקוחות החטיבה העוסקים בפעילות זו וכן מחלקה העוסקת בארגון חוב, סינדיקציה, מכירת סיכונים ושוק ההון.

בחטיבה העסקית פועל המטה העסקי הכולל שתי מחלקות העוסקות בניתוח ובהערכת סיכוני האשראי, האחת ללקוחות המגזר והשנייה ללקוחות המגזר המסחרי בנוסף, כולל המטה העסקי מחלקה העוסקת בתכנון ובקרה עסקית ובהתווית מדיניות האשראי ללקוחות המגזר בארץ ובחו"ל וללקוחות המגזר המסחרי, בשיתוף החטיבה לניהול סיכונים. בנוסף, מטה שיווק ואסטרטגיה הכולל יחידת אסטרטגיה, שעוסקת בהתווית האסטרטגיה של החטיבה העסקית ומחלקת שיווק ומכירות המנהלת את תחום השיווק, המכירות וה-Business Intelligence בחטיבה.

החטיבה העסקית כוללת גם את האגף לאשראים מיוחדים, אשר מרכז את הטיפול בלקוחות המגזר העסקי והמגזר המסחרי שנקלעו לקשיים, מתוך ניסיון לסייע לשיקומם תוך מתן תמיכה עסקית. בנוסף, עוסק האגף בגבית חובות מלקוחות בקשיים בהיעדר יכולת שיקום.

פעילויות

הפעילויות העיקריות במגזר זה הינם בנקאות ופיננסים ובנייה ונדל"ן.

השירותים הניתנים ללקוחות המגזר במסגרת פעילות "בנקאות ופיננסים" כוללים מימון פעילות שוטפת, כמו גם מימון השקעות, מימון פרויקטים בתחום התשתית (בשיטת ה-BOT/PFI), שירותים פיננסיים, וכן פעולות סחר-חוץ ועסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. כמו-כן, מספק המגזר, באמצעות מערך הסניפים, שירותים בנקאיים שונים כגון סחר חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. פעילות המגזר בחו"ל הינה באמצעות חברות בנות בנקאיות והסניפים בארצות-הברית.

המגזר העסקי מספק שירותים בנקאיים גם ללקוחות הפועלים בענף הבניה והנדל"ן. השירותים הבנקאיים כוללים בין השאר ליווי פרויקטי בנייה, מתן אשראי ללקוחות וכן הנפקת ערבויות מסוגים שונים ובכלל זה ערבויות לרוכשי דירות בהתאם לחוק המכר. שירותי הבנקאות השונים ניתנים לכלל לקוחות המגזר במערך הסניפים העסקיים המונה 22 סניפים, ובנוסף ניתנים שירותים תפעוליים ללקוחות המגזר במערך הסינוף הכולל של הבנק. לפרטים נוספים אודות פעילות "בנייה ונדל"ן", ראה פרק "הרכב והתפתחויות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 311

ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות ניירות-ערך ועוד. להלן פירוט של מספר הוראות כאמור אשר הינן, או שהיו עם פרסומן, בעלות השלכות מהותיות על המגזר:

מגבלת מתן אשראי ללקוחות מסוימים

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין חלות המגבלות הבאות בקשר עם היקפי אשראי:

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים – ביום 1 בינואר 2015 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 שעניינה "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". על-פי התיקון הצפוי להוראה 312, הורחבה, בין היתר, הגדרת "איש קשור" כך שתחול, בין היתר על:

א. מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בבנק, קרובו ותאגידים בשליטת מי מהם;

ב. מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי השולט בבנק, קרובו, ותאגידים בשליטת מי מהם;

ג. נושא משרה באיזה מארבעת סוגי התאגידים המפורטים להלן, קרובו של נושא משרה כאמור ותאגידים הנשלטים על-ידי מי מהם:

הבנק; תאגיד באמצעותו מוחזקים אמצעי השליטה של קבוצת השליטה (קרי, קבוצת האנשים בעלת ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי) (להלן: "קבוצת השליטה"); תאגיד המחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בבנק; תאגיד המחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי השולט בבנק.

ד. מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו וקרוב של מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו;

בנוסף, על-פי התיקון האמור להוראה 312, נקבע כי המגבלות הכמותיות על עסקי הבנק עם אנשים קשורים המתייחסות להון הבנק, תתיחסנה אך ורק להון "רובד 1" של הבנק (לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים כשמשמעותו בהוראת נוהל בנקאי תקין 202). כמו-כן נוספו המגבלות הכמותיות הבאות:

- על מי שאינו מהווה מרכיב בקבוצת השליטה, המחזיק 5% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בבנק או בתאגיד בנקאי השולט בבנק, כך שחבותו של כל גורם כאמור לא תעלה בכל עת על 5% מהון רובד 1 של הבנק.
- על מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו, כך שחבותו של כל גורם כאמור לא תעלה בכל עת על 5% מהון רובד 1 של הבנק.

השינויים המפורטים לעיל מצמצמים במידה ניכרת את היקף החבות המותרת למכלול האנשים הקשורים ולכל אחד מהאנשים הקשורים.

מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון" (לפרטים, ראה פרק "הון והלימות הון" לעיל). כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים, וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

מימון רכישת אמצעי שליטה – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 323 בנושא "מימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים" מגבילה את יתרת האשראי שניתן לרכישת אמצעי שליטה בתאגידים, במקרים בהם שיעור המימון לרכישת אמצעי שליטה בתאגיד עלה על 50% מעלות רכישתו, ל-70% מהונו של הבנק. כמו-כן, קובעת ההוראה מגבלה בדבר שיעור המימון לרכישת אמצעי השליטה בתאגידים בנקאיים אחרים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

מגבלה ענפית – הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 (בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים") קובעת, בין היתר, כי כאשר סך-כל החבויות ("חבות" - כהגדרתה בהוראה, ואחר שנוכו ממנה הניכויים המותרים על-פי ההוראה) של ענף מסוים לתאגיד בנקאי עולה על 20% מסך-כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי, ייחשב עודף זה כחבות חריגה, אשר בגינה נדרש הבנק לבצע הפרשה במסגרת ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, אשר מהווה רף תחתון להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. יצוין כי, המגבלה נבחנת על בסיס לא מאוחד. הגידול בחבות האשראי לענף הבנייה והנדל"ן הביא לכך שמשקל הענף מתקרב ל-20% מסך חבות הציבור לתאגיד הבנקאי.

בנוסף על המגבלות שפורטו לעיל, על-פי הוראות ניהול בנקאי תקין, קובע דירקטוריון הבנק מעת לעת מגבלות נוספות לריכוזיות האשראי. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלות שנקבעו.

בנוסף על כך, הבנק מיישם מדיניות של הפחתת החשיפה למוקדי ריכוזיות בתיק האשראי, שהביאה להמשך הפחתת הריכוזיות גם בשנת 2014.

פטור סוג – קונסורציום לווים

ביום 28 בפברואר 2011 הוצא על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה") מכתב שעניינו שינוי התנאים שנקבעו על-ידי הממונה בעבר, בכל הקשור בהסדרי קונסורציום בהם חוברים בנקים ו/או חברות ביטוח אשר תוקפו הוארך מעת לעת עד ליום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "מכתב הממונה").

במכתב הממונה נקבע כי תתאפשר חבירה של הבנק ושל בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") בהסדר קונסורציום, וזאת ללא צורך בפניה בהליך של פטור פרטני מאת הממונה, רק אם סכום האשראי המצרפי שידרשו הבנק ובנק לאומי לתת במסגרת הקונסורציום עולה על 300 מיליון ש"ח. מגבלה זו לא חלה על הסדר קונסורציום שעניינו החזר חוב הנובע מאשראים שניתנו על-ידי הבנק ובנק לאומי לפני יום 18 באוגוסט 2002, לאותו אדם.

ביום 30 בדצמבר 2014 הוצא על-ידי הממונה מכתב, שעניינו שינוי התנאים שנקבעו במכתב הממונה (להלן: "מכתב הממונה המעודכן"). במסגרת מכתב הממונה המעודכן נקבע כי לא תתאפשר חבירה של הבנק ושל בנק לאומי בהסדר קונסורציום כלשהו, ללא צורך בפניה בהליך של פטור פרטני מאת הממונה, וזאת בלא קשר לסכום האשראי המצרפי שידרשו הבנק ובנק לאומי לתת במסגרת הקונסורציום כאמור. בנוסף, נקבעו במכתב הממונה המעודכן מספר שינויים בתנאי החבירה בהסדר קונסורציום ובפרט שינויים ברכיבי הדיווח הנדרש מהצדדים לקונסורציום.

להלן עיקרי התנאים המעודכנים לחבירה של תאגידים בנקאיים ו/או גופים מוסדיים (כהגדרתם במכתב הממונה המעודכן) בקונסורציום אשראי:

1. החבירה בקונסורציום אשראי תיעשה לאחר קבלת הסכמה בכתב של הלקוח, על גבי טופס נפרד;
2. ללקוח תינתן האפשרות לשאת ולתת על תנאי מתן האשראי עם מי מהצדדים (כהגדרתם במכתב הממונה המעודכן) החברים בקונסורציום, לרבות באמצעות אדם אחר מטעמו;
3. לא תתאפשר חבירה של הבנק ובנק לאומי לאותו קונסורציום אשראי. מגבלה זו לא תחול על הסדר קונסורציום, שעניינו החזר חוב הנובע מאשראים שניתנו על-ידי הבנק ועל ידי בנק לאומי, לפני יום 18 באוגוסט 2002, לאותו אדם. כמו-כן, מגבלה זו לא תחול על הסדר קונסורציום, שעניינו החזר חוב הנובע מאשראים שניתנו על-ידי הבנק ועל ידי בנק לאומי, לפני יום 31 בדצמבר 2014, לאותו אדם וככל שהסדר זה עמד בתנאים המנויים במכתב הממונה.
4. לא יועבר בין הצדדים כל מידע שאינו נדרש לצורך החבירה בקונסורציום הספציפי שבעניינו מתנהלים המגעים. מבלי לגרוע מהאמור, כל העברת מידע כאמור תיעשה באופן הממזער כל חשש לפגיעה תחרותית בין הצדדים.
5. הצדדים יערכו תיעוד של עיקרי המגעים שהתקיימו או מידע שהועבר בין הצדדים בעניינים הנוגעים לחבירה בקונסורציום אשראי, הן ביחס לקונסורציום אשראי אשר התקיים בפועל והן ביחס למגעים שהתקיימו ולא הבשילו לידי חבירה בפועל בקונסורציום אשראי, הכל לפי הפירוט הנדרש במכתב הממונה המעודכן. התיעוד כאמור יישמר אצל כל אחד מהצדדים ויועבר לרשות ההגבלים העסקיים כקבוע במכתב הממונה המעודכן.
6. תוקף התנאים, כקבוע במכתב הממונה המעודכן, הינו עד ליום 30 בדצמבר 2015.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

שנת 2014 התאפיינה בצמיחה מתונה ובירידה, ברבעון השלישי, בפעילות העסקית במשק שהושפעה ממבצע "צוק איתן". לקוחות המגזר הושפעו מקצב הצמיחה האיטי, שיעורי הריבית הנמוכים במשק, וכן מחולשה בביקוש העולמי והתנודתיות בשער החליפין של השקל. לאור המצב בשווקים הפיננסיים בסביבה העולמית ומגמות מעורבות ביחס לשיעורי הצמיחה בשווקים אלה, השיפור בכלכלה האמריקאית והתפתחות במצב הגיאופוליטי באיזור לצד צפי לשיעור צמיחה מתון יחסית בשוק המקומי, עדיין קיימים סיכונים להמשך צמיחת המגזר.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מערכות המידע המשמשות את המגזר העסקי מיועדות לסייע בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק. המגזר העסקי עוסק באופן שוטף בשיפור ועדכון המערכות הטכנולוגיות המשמשות אותו. כמו-כן, הורחב השימוש במערכת "מטבע" לשיפור תהליכי עבודה, ניהול המידע והבקרה על פעילות לקוחות המגזר.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- איתור נכון של מכלול צורכיו הבנקאיים של הלקוח והתאמה הולמת של מוצרי הבנקאות לצרכים העסקיים שלו.
- היכולת להעניק שירות כולל ומתאים ללקוחות – התאמת השירות הבנקאי ושיפור רמת השירות (זמן תגובה, מקצועיות וכו'), תוך הישענות, בין היתר, על היכולות הטכנולוגיות לאספקת השירות.
- היכולת לנהל ולקיים בקרת סיכונים (בעיקר סיכוני אשראי) ב"זמן אמת" – סיכון האשראי הינו גורם הסיכון המשמעותי ביותר בפעילות המגזר.
- ניהול סיכונים וקיום מערכת בקרה נאותה חיוניים לצמצום, ככל האפשר, של הסיכונים הכרוכים בפעילות המגזר ולהשגת רווחיות נאותה בפעילותו.
- קביעת מדיניות אשראי התואמת את תפיסת הסיכון של הבנק ודרכי המימון של הלקוחות תוך בקרה על הביצועים.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

פעילות המגזר העסקי כרוכה במערכת קשרים ארוכת טווח עם הלקוחות ובכלל זה הנתונים הפיננסיים והביטחונות שהעמידו לרשות הבנק, ניהול מעקב ובקרה על החשיפות והסיכונים השונים, כמו גם הקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות הרגולטוריות החלות על המגזר. פעילות המגזר שנכסי הסיכון בו מהווים חלק משמעותי בתמהיל הפעילות, מחייבת ריתוק הון בהיקף משמעותי. לשם כך יש צורך בהכשרת כוח אדם איכותי ומיומן ובניית יכולת טכנולוגית גבוהה להתמודדות עם רמת המורכבות של המגזר.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

הנפקות אגרות-החוב בשנת 2014 היו בעיקר בתאגידים גדולים ומובילים בתחומם ואף התרחבו גם לתאגידים בעלי סיכון אשראי ממוצע. חלק מלקוחות המגזר העסקי משתמש בהנפקות אגרות-חוב או באשראי מגופים חוץ-בנקאיים כתחליף חלקי או מלא לאשראי הבנקאי.

לקוחות

לפרטים בדבר הקריטריונים לשיוך הלקוחות למגזר, ראה פרק "כללי – המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

שיווק והפצה

שיווק מוצרי הבנקאות ושירותי הבנקאות והפצתם ללקוחות המגזר מתבצעים באמצעות מחלקת מכירות ופיתוח עסקי שבאגף העסקי ובשיתוף עם מטה חטיבתי שהחל פעילותו בשנת 2014. המחלקה מתמקדת במתן תמיכה למנהלי קשרי הלקוחות. כחלק מרכזי מפלטפורמת מכירות זו, עומדים לרשות לקוחות המגזר מומחי מוצר בתחומי חדר עסקות, ייעוץ השקעות, סחר-חוץ עו"ש ועוד אשר עובדים בצמוד למנהל קשרי הלקוחות. מנהל קשרי הלקוחות נמצא בקשר רצוף עם הלקוחות שהוא מטפל בהם, לצורך מענה לצרכים הבנקאיים שלהם, שיווק מוצרי הבנק והתאמת פתרונות מימון לעסקות שונות.

תחרות

התחרות בתחום זה גבוהה מצד גופים בנקאיים (ולגבי אפשרויות מימון חוץ-בנקאי, ראה לעיל). התחרות מתבטאת בשירות, במחירים, בתנאים להעמדת המימון ובמהירות התגובה. קבוצת הבנק מתמודדת בתחום זה בעיקר מול ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות בישראל ומול בנקים זרים שיש להם נציגויות בישראל.

פעילות הבנק באמצעות חברות בנות בנקאיות ובאמצעות סניפיו בארצות-הברית הינה בסביבה תחרותית ביותר הנשלטת בידי גופים פיננסים גלובליים.

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המגזר בשנת 2014 הינו 696 (בשנת 2013 – 724 משרות בממוצע), מתוכן 149 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2013 – 156 משרות ניהוליות ישירות). הירידה במספר המשרות נובעת בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגיית "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.

באגף העסקי מועסקים עובדים המוכשרים לתחום האשראי ברמות שונות. ממרבית העובדים נדרשת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום העסקי והאשראי וכן, לימודים אקדמאיים רלוונטיים.

יעדים ואסטרטגיה

יעדיו האסטרטגיים של המגזר העסקי מתמקדים במספר נושאים:

בישראל:

- מתן שירות ומענה לצורכי הלקוחות, תוך התאמת מוצרים חדשים המתאימים לפעילותם.
- ניהול מושכל של תיק האשראי ומעקב אחר פרופיל הסיכון לרבות באמצעות מכירת נכסי אשראי.
- חיזוק מעמד המובילות בקרב לקוחות המגזר.
- ארגון והובלת מיזמים מורכבים ובכלל זה, מימון פרויקטי תשתית ושיתוף מממנים אחרים בדרך של סינדיקציה.
- עמידה ביעדי הרווחיות והתשואה להון מתואם סיכון מהפעילות הבנקאית של המגזר.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בתהליכי ניתוח, בקרה ושיווק.
- פיתוח מוצרים תחליפיים ומשלימים לאשראי המסורתי.

בחו"ל:

- מתן שירותי בנקאות מלאים לחברות ישראליות ומשקיעים מוסדיים ישראליים הפועלים בחו"ל.
- ליווי חברות ישראליות או בזיקה ישראלית, הפועלות בחו"ל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 19 בדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
	פעילות בישראל		פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	
	במיליוני ש"ח				
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	1,944	755	139	76	2,914
בינמגזרי	(818)	(261)	(19)	(40)	(1,138)
הכנסות מימון שאינן מריבית	77	–	1	–	78
סך-הכל רווח מימוני, נטו	1,203	494	121	36	1,854
עמלות והכנסות אחרות	349	209	24	4	586
סך ההכנסות	1,552	703	145	40	2,440
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	138	(314)	(1)	–	(177)
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	464	116	65	15	660
בינמגזרי	65	6	–	–	71
רווח לפני מסים	885	895	81	25	1,886
הפרשה למסים על הרווח	346	351	32	10	739
רווח נקי:					
המיוחס לבעלי מניות הבנק	539	544	49	15	1,147
תשואה להון	7.0%	14.3%	7.4%	12.7%	9.3%
יתרה ממוצעת של נכסים	57,599	23,629	4,877	1,312	87,417
יתרה ממוצעת של התחייבויות	28,286	5,449	143	–	33,878
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)	82,854	41,130	7,118	1,271	132,373
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	3,137	–	–	–	3,137
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	161,695	–	–	–	161,695
מספר משרות ממוצע	539	132	17	8	696
יתרת אשראי לציבור, נטו	53,343	23,801	5,600	1,284	84,028
יתרת פיקדונות הציבור	22,242	5,202	137	–	27,581
מרווח מפעילות מתן אשראי	1,052	470	119	36	1,677
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	23	14	–	–	37
אחר	51	10	1	–	62
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	1,126	494	120	36	1,776

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי (המשך):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*,**				
	פעילות בישראל		פעילות בחו"ל		סך-הכל
	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים[1]	בנייה ונדל"ן	
	במיליוני ש"ח				
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	2,368	1,169	189	145	3,871
בינמגזרי	(1,193)	(539)	(89)	(72)	(1,893)
הכנסות מימון שאינן מריבית	36	–	37	1	74
סך-הכל רווח מימוני, נטו	1,211	630	137	74	2,052
עמלות והכנסות אחרות	356	220	17	5	598
סך ההכנסות	1,567	850	154	79	2,650
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	284	189	(25)	(2)	446
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	433	114	43	23	613
בינמגזרי	57	8	–	–	65
רווח לפני מסים	793	539	136	58	1,526
הפרשה למסים על הרווח	258	175	44	19	496
רווח נקי:					
המיוחס לבעלי מניות הבנק	535	364	92	39	1,030
תשואה להון	7.5%	9.2%	16.1%	11.5%	8.6%
יתרה ממוצעת של נכסים	57,600	27,103	4,443	3,133	92,279
יתרה ממוצעת של התחייבויות	27,281	6,435	567	5	34,288
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 2)	76,978	42,932	6,171	3,669	129,750
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות[2]	3,456	–	–	–	3,456
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	125,303	–	–	–	125,303
מספר משרות ממוצע	540	134	36	14	724
יתרת אשראי לציבור, נטו	57,253	24,921	3,788	2,542	88,504
יתרת פיקדונות הציבור	17,130	5,851	166	–	23,147
מרווח מפעילות מתן אשראי	1,058	574	92	64	1,788
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	27	17	2	1	47
אחר	90	39	6	8	143
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו	1,175	630	100	73	1,978

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי בשנת 2014 הסתכם ב-1,147 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,030 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול ברווח הנקי נבע מרישום הכנסה בגין הפסדי אשראי בהשוואה להוצאה בשנה הקודמת. מנגד, ירידה ברווח המימוני, נטו, קיזזה גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר בשנת 2014 הסתכם ב-1,854 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,052 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע בעיקר מירידה ביתרות האשראי הממוצעות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו בשנת 2014 ב-586 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-598 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הקיטון נבע מירידה בהכנסות מטיפול באשראי בסך של כ-44 מיליון ש"ח בעיקר כתוצאה מיישום החל מיום 1 בינואר 2014 של FAS 91 (לפרטים ראה ביאור 1(ד)(1) בדוחות הכספיים) לפיו עמלות שבעבר נרשמו במועד קבלתן נפרסו וכן עמלות מסוימות שבחלקן החל ממועד זה נכללות בסעיף הכנסות ריבית במקום בעמלות כפי שהיה בעבר. מנגד, עלייה בהכנסות נטו משירותי תיקי אשראי ומעמלות מעסקי מימון, קיזזו קיטון זה.

בשנת 2014 נרשמה הכנסה בגין הפסדי אשראי בסך של 177 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של 446 מיליון ש"ח שנרשמה בשנה הקודמת. השינוי נבע מקיטון בהוצאה על בסיס פרטני, בעקבות Recovery (קיטון בהפרשה וגביית חובות), ומקיטון בהוצאה בגין הפרשה על בסיס קבוצתי בעיקר בעקבות ירידה ביתרות האשראי במגזר.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו בשנת 2014 ב-731 מיליון ש"ח בהשוואה ל-678 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהפרשות בגין תוכניות התייעלות המיוחסות למגזר, לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנושי".

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-84.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-88.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. הקיטון נבע בעיקר מירידה באשראי לענפי השירותים הפיננסיים ובנייה ונדל"ן.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-27.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-23.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה בכ-152.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-163.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מגזר ניהול פיננסי

כללי ומבנה

פעילות הבנק בשוקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים.

פעילות מגזר זה, כוללת פעילות בתיק הבנקאי ופעילות בתחום המסחר. הפעילות בתיק הבנקאי כוללת בעיקר את ניהול המקורות והשימושים תוך ניהול סיכוני השוק והנזילות (לפרטים בדבר סיכונים אלה, ראה פרק "ניהול הסיכונים" להלן), וזאת, באמצעות קביעת מחירי העברה פנימיים (ראה להלן), ניהול תיק השקעות, הנפקות אגרות-חוב וביצוע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים. פעילות המגזר בתיק הבנקאי מתבצעת בעיקרה באמצעות היחידות לניהול נכסים והתחייבויות ("נכ"ה") בארץ ובחו"ל ובאמצעות היחידות לניהול תיק השקעות הנוסטרו האחראיות על ניהול תיק אגרות-החוב (ממשלתי וקונצרני) והשקעה במניות ברמת הקבוצה. הפעילות בתחום המסחר מתבצעת בעיקר באמצעות חדרי העסקות המעניקים ללקוחות הבנק שירות לביצוע עסקות בניירות-ערך (ישראלים וזרים), במכשירים פיננסיים בש"ח, במטבע-חוץ ובריביות, כמו גם תמיכה בפיתוח ובתמחור של מוצרים פיננסיים מתוחכמים.

ההכנסות העיקריות של המגזר נובעות מניהול חשיפות בתיק הבנקאי ובתיק למסחר וכן ממרווחים ועמלות בפעילות חדרי העסקות ושירותי התפעול מול הלקוחות. בנוסף, כולל המגזר בחישוב הכנסותיו, תוצאות מהשקעה במניות ומהשקעות בחברות כלולות.

הפעילות העסקית של המגזר למעט ההשקעה בחברות כלולות (בהקשר זה יצוין כי על-פי סעיף 23א לחוק הבנקאות חלות על הבנק מגבלות המתייחסות לשיעור החזקתו בתאגידים ריאליים, והיקף ההון אותו הוא רשאי להשקיע בתאגידים כאמור) מרוכזת בכפיפות לחבר ההנהלה הממונה על חטיבת שווקים פיננסיים. במסגרת פעילות ה-Treasury נמצאים אגף ניהול נכסים והתחייבויות בישראל וכן יחידות האחראיות על ניהול הנכסים וההתחייבויות בסניפי הבנק בחו"ל. פעילות ה-Treasury כוללת גם את תיאום ניהול הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים של קבוצת הבנק (לרבות חברות בנות זרות) במטבע-חוץ ברמה גלובלית ותיאום פעילות המסחר במטבע-חוץ ונגזרים בסניפי חו"ל.

פעילות מגזר זה כוללת את תוצאות חברות הבת פועלים סהר בע"מ, המתמחה במתן שירותי ברוקראג' בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נלווים נוספים, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, הפועלת בעיקר בתחום ההשקעות בארץ ובחו"ל וההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במגזר הטכנולוגי, וכן, פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, העוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים.

כמו-כן החטיבה מנהלת את הקשרים עם בנקים ומוסדות פיננסיים ברחבי העולם ואחראית על מתן שירותים ללקוחות הפעילים בישראל במגוון תחומים לרבות בשוקי ההון והכסף.

התיק הבנקאי - ניהול מקורות ושימושים

מגזר הניהול הפיננסי, באמצעות אגף נכ"ה בבנק, אחראי לניהול המקורות והשימושים של הבנק על מיגוון פעילויות המגזרים השונים. המגזר מקבל ומקצה מקורות לשימושי המגזרים השונים תוך קביעת מחירי ההעברה הפנימיים שלהם (להלן "ריבית סיטונאית" - לפרטים נוספים, ראה הרחבה בהמשך). הריבית הסיטונאית מהווה את ריבית הבסיס לפעילות המגזרים השונים מול לקוחות הבנק וכן אמצעי לניהול סיכוני השוק והנזילות. לבנק מקורות מימון מגוונים, שעיקרם פיקדונות לזמן קצוב מהציבור. הפיקדונות מגוייסים ממספר רב מאוד של מפקידים וללא תלות במפקיד בודד או בקבוצת מפקידים. עיקר גיוס המקורות של הבנק מתבצע מהציבור בארץ כשחלקו הארי מלקוחות פרטיים. המקורות בשקלים לא-צמודים מגיעים ברובם מלקוחות אלה, ובמידה מסוימת גם מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים (שחלקם פועלים ישירות מול מגזר ניהול פיננסי). מקורות בשקלים צמודים מגויסים הן מהציבור הרחב והן מלקוחות מוסדיים המשקיעים בפיקדונות בבנק, באגרות-חוב והון משני שמנפיקה קבוצת הבנק. הבנק מייחס חשיבות רבה לגיוס מקורות יציבים בעלי פיזור גבוה. נציין כי בשנים האחרונות גדלה משמעותית היתרה בקרנות הכספיות, עלייה שמשמעותה עלייה בריכוזיות המקורות של הבנקים. המקורות במטבע-חוץ כוללים פיקדונות לקוחות פרטיים ולקוחות עסקיים בארץ, תושבי חוץ, לקוחות הבנקאות הפרטית הבינלאומית, חברות ישראליות בחו"ל, הנפקת CDs מבוטחים על-ידי ה-FDIC בארצות-הברית והנפקות של אגרות-חוב בחו"ל (באמצעות החברה הבת פועלים אינטרנשיונל). בנוסף, כחלק מניהול סיכוני השוק והנזילות מנהלת חטיבת שווקים פיננסיים תיק אגרות-חוב, המורכב מאגרות-חוב ממשלתיות ואגרות-חוב קונצרניות. התיק מנוהל על-ידי צוות מקצועי הנעזר בצוותי תפעול, בקרה ומחקר.

מקורות המגוייסים על-ידי מגזרי הפעילות השונים, "מועברים" מהמגזר אליו משוייך הלקוח למגזר הניהול הפיננסי ובתמורה, מזכה מגזר הניהול הפיננסי את המגזר הרלוונטי, בריבית הסיטונאית אותה קובע אגף ננ"ה בגין אותו מקור על-פי מאפייני המקור (קרי על-פי התקופה ומגזר ההצמדה - לפרטים נוספים בדבר אופן קביעת הריבית הסיטונאית, ראה להלן הרחבה בהמשך). מקורות אלו, וכן מקורות אשר מגייס המגזר כמפורט לעיל, מקצה מגזר ניהול פיננסי לשימושי מגזרי הפעילות השונים. בתמורה, מחוייב אותו מגזר בריבית הסיטונאית (לפי מגזר ההצמדה ותקופת השימוש), הנקבעת על-ידי אגף ננ"ה.

קביעת הריבית הסיטונאית נעשית על-ידי אגף ננ"ה מדווחת ונדונה באופן שוטף אחת לשבוע על-ידי צוות ננ"ה. בנוסף לדיון ולניתוח השוטף בצוותי ננ"ה, נמסר דיווח אחת לחודש בצוות הנהלה ואחת לרבעון נמסר דיווח בנדון להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

הריבית הסיטונאית נקבעת, בין היתר, בהתחשב בגורמים הבאים: מחירי השוק בגין מקורות בני השוואה (קרי לפי מגזר ההצמדה והתקופה); עלות גיוס אגרות-החוב ועלות גיוס כתבי ההתחייבות של הבנק ותאגידים בנקאיים דומים; תשואות אגרות-חוב ממשלתיות; ריבית בנק ישראל; ונתונים מאקרו כלכליים. בנוסף, בוחנים צוותי ננ"ה מידע בדבר: תזרימי הקרן והריבית (Gap Report) של הבנק לפי מועדי שינוי הריבית ולפי מועדי פירעון; חשיפות הריבית של הבנק (רגישות ערך ורגישות הכנסה); VaR של כלל הבנק; עסקות צפויות; יתרות וביצועים יומיים ועוד. הצוותים מקיימים דיון גם בהתייחס למגבלות והפוזיציה הרצויה בהתאם למדיניות הבנק.

הריבית הסיטונאית נקבעת בצורה אחידה לפי תקופה ומגזר ההצמדה לכל העסקות הנעשות בבנק, כלומר, הריבית הסיטונאית כאמור אינה נקבעת למקור או שימוש ספציפי, וזאת למעט במקרים חריגים בהם נקבעת עלות ספציפית לעסקה מסוימת (בעיקר כאשר מדובר בעסקות בהיקפים גדולים). הריבית הסיטונאית משמשת, בין השאר, אחד הכלים לניהול הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי. לצורך שיפור יכולות הניתוח, התכנון והניהול של נכסי הבנק והתחייבויותיו, משתמש הבנק במערכת ממוכנת לניהול נכסים והתחייבויות (מערכת ALM). הניתוח המבוצע במערכת מבוסס על קליטת נתוני העסקות הפיננסיות בבנק וביצוע עיבודים אשר מספקים למשתמש יכולת לנתח בצורה מעמיקה ורחבה את סיכוני השוק של מאזן הבנק ובמיוחד את סיכון הריבית וסיכון הנזילות.

פעילות בתחום המסחר – חדר עסקות מטבע-חוץ (OTC)

הבנק נותן ללקוחותיו שירות מקיף בחדרי העסקות, להגנה מפני סיכונים הכרוכים בתנודות בשערי החליפין ובריביות מחד גיסא, ולהשקעה ולניצול התנודות כאמור לעשיית רווחים מאידך גיסא. חדר העסקות בתל-אביב מספק ללקוחותיו שירות במכשירים הפיננסיים השונים (עסקות מסוג ספוט, פורוורד, אופציות, אופציות אקזוטיות, עסקות החלף ומוצרים מובנים) ועל נכסי בסיס שונים (שערי חליפין במטבע-חוץ/מטבע-חוץ, מטבע-חוץ/ש"ח, ריביות שקליות וריביות מטבע-חוץ, מדד מחירים לצרכן, מדדי מניות, סחורות וכו'). ביצוע העסקות עם לקוחות הבנק נעשה בהתאם למסגרות האשראי שהוקצו להם על-ידי בעלי סמכויות האשראי בבנק ועל בסיס מודלים פנימיים של הבנק. המודלים מגדירים את חשיפות האשראי בעסקות המבוצעות בחדר העסקות. בשנים האחרונות קיימת עלייה מתמדת במודעות לפעילויות שמציע חדר העסקות, אשר גררה בעקבותיה גם דרישה למגוון רחב יותר של מוצרים וברמות תחכום גבוהות יותר. כמענה לצרכים אלה, וכדי לשמר את מעמדו כבנק מוביל וחדשני, נוספו לסל המוצרים בארץ מוצרים מורכבים, הכוללים: נגזרים, לרבות אופציות ריבית בשקלים ואופציות אקזוטיות, נגזרי אשראי ומוצרי ריבית מתוחכמים. בנוסף, בשנים האחרונות גבר השימוש במוצרים מובנים, הכוללים פיקדון או אגרת-חוב, שתנאי הריבית שלהם נקבעים על-פי תנאי נגזרת כלשהי המשובצת במכשיר החוב.

הבנק פועל כאחד מעושי השוק הראשיים באגרות-חוב ממשלתיות. חדר העסקות מהווה עושה שוק במרבית המוצרים בהם הוא פעיל; דהיינו, הבנק פועל כצד לעסקה מול הלקוח, ולא כמתווך בין הלקוח לצד ג'.

שירותי ברוקראג'

בחטיבת שווקים פיננסים פועלים בנוסף לחדר עסקות מטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים.

בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ניירות-ערך זרים, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק.

שלושת חדרי המסחר פועלים בתיאום ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ויעילה תחת קורת גג אחת.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות.

פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערוך נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות.

לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

ביום 1 בינואר 2014, בהתאם להחלטת הנהלת הבנק, הועבר הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות הניהול של קופות הגמל שמנוהלות בחברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, מהחטיבה העסקית לאחריות חטיבת שווקים פיננסיים. בעקבות יישום השינוי הארגוני כאמור, סכומי היתרות וכן תוצאות פעילות זו מוינו מהמגזר העסקי ויוצגו במגזר ניהול פיננסי. כמו-כן, יתרות האשראי בגין פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים זרים שנרשמה במגזר העסקי סווגה למגזר ניהול פיננסי.

בסוף שנת 2014 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות והפנסיה להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-90.9 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-99 מיליארד ש"ח.

שירותים למוסדות פיננסיים

במסגרת ניהול פעילותו מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים הבנק מספק מגוון רחב של שירותים לרבות שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים מובילים מחו"ל הפעילים בישראל בתחום ניירות-ערך.

שינויים רגולטוריים המשפיעים על המגזר

מגזר הניהול הפיננסי הינו מגזר עתיר רגולציה המושפע תדיר על-ידי שינויים רגולטוריים מקומיים ושינויים רגולטוריים גלובליים. ניתן לציין את ההסכמות לרפורמה בשוק הנגזרים העולמי של מנהיגי ה-G20 אשר היישומים הבולטים שלהן הן רגולציית Dodd Frank בארצות-הברית ורגולציית EMIR באירופה. רגולציות אלה משפיעות על תהליכי העבודה בתחום נגזרי ה-OTC.

הבנק לומד ומיישם מזה שנתיים את הוראות הרגולציה ועוקב אחר ההתפתחויות בהן. כמו-כן הבנק נערך ליישום הוראות באזל 3 בנושא נזילות. לרגולציה זו עשויה להיות השפעה על אופן ניהול סיכון הנזילות של הבנק.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגזר הניהול הפיננסי הוא עתיר טכנולוגיה. בהתאם לכך, שינויים טכנולוגיים שמשפיעים על המגזר מתרחשים באופן שוטף. בשנים האחרונות ניתן לציין מספר תהליכים כאלה, דוגמת הפצה נרחבת של מידע פיננסי בזמן אמת ויכולת לבצע עסקות בצורה מיידית, בלי קשר למיקום גיאוגרפי.

עיקר ההשקעות המבוצעות במגזר הן במערכות מידע.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורם ההצלחה המשמעותי ביותר בתחום הניהול הפיננסי הוא איכות המשאב האנושי, כאשר המועסקים בתחום נדרשים להיות בעלי ידע מקצועי וכישורים אנליטיים גבוהים.

גורם הצלחה קריטי נוסף הוא מערכות ממוחשבות ברמה גבוהה, הן בתחום ביצוע עסקות והן בתחום המידע והניתוח.

תחום הניהול הפיננסי הינו בעל ממשק חזק לרוב תחומי הפעילות העסקית של הבנק. אי לכך, מטבע הדברים, הצלחת הפעילות מותנית ברמת שיתוף פעולה בינמגזרי בתוך הבנק.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מחסומי הכניסה העיקריים למגזר הניהול הפיננסי נובעים מהצורך בהשקעות גבוהות במערכות מידע וביכולת לגייס כוח אדם מקצועי בעל רמה גבוהה.

בנוסף, היכולת לספק שירותים ללקוחות גדולים נגזרת גם מגודלו היחסי של הבנק ומיכולתו לספק נזילות לתחומי הפעילות השונים. בהתאם לכך, בתחומי פעילות מסוימים ובסוגים מסוימים של עסקות יש יתרונות לגודל.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

בשנים האחרונות עולה באופן מתמיד רמת התחכום בשווקים הפיננסיים בישראל. מגמה זו בולטת במיוחד בהרחבת סל המוצרים העומדים לרשות המשקיעים והפעילים בשוק. מכשירים סחירים מסוגים שונים ומכשירים נגזרים הופכים להיות נגישים יותר. דוגמאות למכשירים אלה הינן תעודות סל, פיקדונות מובנים, אופציות אקזוטיות, אופציות מעו"ף ועוד.

התחרות

בכל הקשור לפעילות חדרי העסקות קיימת תחרות ענפה ואינטנסיבית. המתחרים העיקריים הינם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל, ובשנים האחרונות גם בנקים זרים, וכן חברות פיננסיות אחרות, המתמחות בתחום.

לקוחות

המגזר מספק שירותים מגוונים לכלל לקוחות המגזרים האחרים בבנק, בין אם באמצעות סניפי הבנק ומנהלי קשרי הלקוחות ובין אם בקשר ישיר עם לקוחות גדולים. חדר העסקות מקיים פעילות שיווקית מול מוסדות פיננסיים זרים, דבר שהביא להגדלה משמעותית של מחזורי הפעילות מול לקוחות אלה (במיגוון המוצרים בהם הבנק משמש "עושה שוק").

הון אנושי

מספר המשרות הממוצע של עובדי המגזר בשנת 2014 הינו 823 (בשנת 2013 – 862 משרות בממוצע), מתוכן 265 משרות ניהוליות ישירות (בשנת 2013 – 284 משרות ניהוליות ישירות).

הירידה במספר המשרות נובעת בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגיית "פועלים בדרך הנכונה".

מגזר הניהול הפיננסי מוטה כוח אדם מקצועי. בהתאם לכך, קיימת תחרות משמעותית על שירותיהם של עובדים איכותיים; תחרות שבאה הן מהבנקים המקומיים, הן מבנקים זרים, הן מגופים פיננסיים אחרים והן מחברות עסקיות. הדבר בולט במיוחד בתחום חדרי העסקות.

הסכמי שיתוף פעולה

במהלך העסקים השוטף מקיים הבנק, ובמסגרתו המגזר לניהול פיננסי, קשרים ענפים עם המוסדות הפיננסיים המובילים בעולם. הקשרים העסקיים בין הבנק לגופים אלה בשוקי ההון השונים מושתתים, בין היתר, על הסדרים בינלאומיים סטנדרטיים, כגון: הסכמי מסגרת התומכים בפעילות חדרי העסקות, הסכמים מיוחדים למיזעור סיכוני אשראי שמיועדים להגביל את סיכון האשראי בנגזרים (Credit Support Annex) או פעילות באמצעות מסלקה בינלאומית (CLS), לשם מיזעור סיכוני סליקה בעסקות החלף במטבע-חוץ.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

היעדים המרכזיים של המגזר הינם פיתוח הפעילות הפיננסית בשווקים המקומיים והבינלאומיים, וכן המשך הצמיחה בפעילות המקומית. התוכנית האסטרטגית לשנת 2015, כוללת תוכניות עבודה בהן התייחסות לתשתיות, תהליכי עבודה ויעדים כמותיים. התוכנית מושתתת על הרחבת מיגוון המוצרים, גידול בבסיס הלקוחות, העמקת פעילות עם לקוחות קיימים ופיתוח פעילות גלובלית הן בתחומי המסחר והן בתחומי הברוקראג'.

התוכנית האסטרטגית מבוססת על הערכות ומשקפת את נקודת המבט הנוכחית של הבנק, ולכן הינה בבחינת מידע צופה פני עתיד. קיימת אפשרות שהתוכנית לא תתממש, או לא תתממש במלואה.

להלן תמצית תוצאות הפעולות של מגזר הניהול הפיננסי:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2014	2013*,**
	במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית, נטו:		
מחיצוניים	**(727)**	(1,522)
בינמגזרי	**1,684**	2,454
הכנסות מימון שאינן מריבית	**792**	367
סך-הכל רווח מימוני, נטו	**1,749**	1,299
עמלות והכנסות אחרות	**376**	358
סך ההכנסות	**2,125**	1,657
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	**4**	(11)
הוצאות תפעוליות ואחרות:		
מחיצוניים	**1,029**	959
בינמגזרי	**(240)**	(202)
רווח לפני מסים	**1,332**	911
הפרשה למסים על הרווח	**477**	373
רווח לאחר מסים	**855**	538
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים	**9**	9
רווח נקי:		
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**864**	547
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**(3)**	54
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**861**	601
תשואה להון	**35.8%**	29.9%
יתרה ממוצעת של נכסים	**120,411**	122,523
מזה: השקעות בחברות כלולות	**136**	132
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**103,780**	100,118
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון[1]	**25,978**	21,697
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות[2]	**90,601**	82,132
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	**504,054**	467,281
מספר משרות ממוצע	**823**	862
יתרת אשראי לציבור, נטו	**1,746**	1,046
יתרת פיקדונות הציבור	**49,427**	46,661

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) רכיבי סיכון לשנת 2014 חושבו לפי באזל 3. רכיבי סיכון לתקופה המקבילה אשתקד חושבו לפי באזל 2. לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(2) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הניהול הפיננסי בשנת 2014 הסתכם ב-861 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 601 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

הרווח המימוני, נטו, המיוחס למגזר בשנת 2014 הסתכם ב-1,749 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,299 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול הושפע מעלייה בהכנסות מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ומיישום הנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות (FAS 91) החל מיום 1 בינואר 2014. בסעיף זה, עיקר ההשפעה של ההנחיות באה לידי ביטוי בעלייה בהכנסות מעמלות פירעון מוקדם. עמלות שחויבו בגין פירעונות מוקדמים לאחר 1 בינואר 2014 נזקפות לרווח המימוני על פני תקופה של שלוש שנים. מנגד, חלה ירידה ברווחים מאגרות-חוב וממניות.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר בשנת 2014 הסתכמו ב-376 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-358 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מפעילות בניירות-ערך בארץ ובחו"ל המיוחסות למגזר וכן, מגידול בהכנסות מפעילות הבנק בתורכיה המיוחסת למגזר.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר בשנת 2014 הסתכמו ב-789 מיליון ש"ח בהשוואה ל-757 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע מעלייה בהוצאות מפעילות בניירות-ערך ומגידול בהוצאות מפעילות הבנק בחו"ל המיוחסות למגזר. מנגד, חלה ירידה בהוצאות השכר, בעיקר בעקבות השפעת תוכנית ההתייעלות, לפרטים נוספים ראה גם הפרק "הון אנוש".

האשראי לציבור, נטו, ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-1.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.0 מיליארד ש"ח בשנה קודמת.

פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-49.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-46.7 מיליארד ש"ח בשנה קודמת. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים.

יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה בכ-603.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-564.0 מיליארד ש"ח בשנה קודמת. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות וכוללת יתרת נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול מהבנק.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים. פעילות זו כוללת בעיקר: פעילות בכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת והכנסות משירותי מחשב לחברות שאוחדו בעבר. בנוסף, התאמות של פעולות בין-מגזריות נזקפות למסגרת זו.

הרווח המיוחס לבעלי מניות הבנק של מסגרת זו בשנת 2014 הסתכם ב-80 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 35 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הגידול נבע בעיקר כתוצאה מעלייה בהכנסות משירותי מחשוב, בעקבות חתימה על הסכם להספקת שירותי מחשוב לחברה בת לשעבר.

הרווח מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם בשנת 2014 ב-44 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 35 מיליון ש"ח בשנה הקודמת.

האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק ואיתם התקשרה קבוצת ישראכרט בהסדר נכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-4.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-4.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013.

פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים

כרטיסי אשראי

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראכרט". פעילות הליבה של קבוצת ישראכרט הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראכרט מנפיקה כרטיסים ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראכרט בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות, הבנק הבינלאומי הראשון, בנק יהב, בנק אוצר החייל, בנק מסד, בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ, בנק איגוד בע"מ ויובנק בע"מ; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראכרט כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראכרט.

לקוחות קבוצת ישראכרט בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים ותאגידים (ורכש תאגידי הכולל – B2B (Business to Business) – העברת תשלומים בין עסקים).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראכרט מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתגלגל", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים וכרטיסים נטענים. בנוסף, קבוצת ישראכרט מעניקה אשראי והלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרת אשראי בכרטיס, הלוואות לרכישת רכב, אפשרויות מגוונות לפריסת תשלומים ושירותי מידע ואישורים.

בנוסף לקבוצת ישראכרט, בתחום ההנפקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") שבשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי.

מספר הכרטיסים ליום 31 בדצמבר 2014 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראכרט הינו 4.2 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-3.8 מיליון כרטיסים ליום 31 בדצמבר 2013.

בשנת 2014 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראכרט ל-116.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-110.9 מיליארד ש"ח בשנת 2013.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראכרט לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו), הקדמות, ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע ייעודי ומבצעי קידום מכירות.

לקוחות קבוצת ישראכרט בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עימה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, בין היתר, בעקבות הפעלתו של הממשק המקומי לסליקה צולבת של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה (בעקבותיו כאל ולאומי קארד החלו לסלוק כרטיסי מסטרקארד וקבוצת ישראכרט החלה לסלוק כרטיסי ויזה). מיום 15 במאי 2012 פתוח השוק לסליקה צולבת של המותג "ישראכרט", ובתי עסק יכולים להחליף סולקים במותג זה. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי עסק.

בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

שינויים רגולטוריים

ביום 13 בספטמבר 2012 ניתן פטור מהסדר כובל על-ידי הממונה ולפיו לאומי קארד ו-כ.א.ל יוכלו לסלוק את כרטיסי המותג "ישראכרט" בתשלום עמלת המנפיק, דמי רישיון חד פעמיים וסכום נוסף שעל תוכנו וגובהו הוטל חיסיון על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים. בפסק דין מיום 6 במרץ 2014, אישר בית הדין החלטה זו של הממונה בניגוד לעמדתה של החברה.

על פי הסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכ.א.ל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר") החל מיום 1 ביולי 2013 עמלת המנפיק הממוצעת עמדה על 0.735% ומיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל.

בחודש פברואר 2014 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק להגברת התחרותיות בתחום האשראי, ובחודשים מרץ ואפריל 2014 הונחו על שולחן הכנסת הצעות חוק לתיקון חוק הבנקאות רישוי, לפיהן, בין היתר, ייאסר על תאגיד בנקאי לשלוט או להחזיק באמצעי שליטה בחברת כרטיסי אשראי או להפעיל אמצעי שליטה כאמור. הצעת החוק מפברואר 2014 נדחתה על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה בחודש נובמבר 2014.

ביום 2 באפריל 2014 התקבלה החלטה בוועדת השרים לענייני יוקר המחיה, לפיה בנק ישראל, הממונה על ההגבלים העסקיים והמפקח על הבנקים יבחנו מספר נושאים בנוגע להטמעת כרטיסי חיוב מיידי כאמצעי תשלום. בהמשך לכך, ביום 10 באוגוסט 2014 פורסם תזכיר הצעת חוק, שבין היתר מסמיך את הממונה על הגבלים עסקיים לקבוע את שיעורי העמלה הצולבת בעסקות שונות בכרטיסי חיוב, ובכלל זה לקבוע עמלה צולבת בשיעור אפס. ביום 27 במאי 2014 פורסם להערות הציבור דוח הביניים של הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי. בדוח מופיעות, בין היתר, המלצות להרחבת השימוש בכרטיס חיוב מיידי ובכרטיס נטען מזוהה במתווה שהציג הממונה על ההגבלים העסקיים. ביום 17 ביולי 2014 פרסמה הוועדה הצעת החלטה. ביום 22 באוקטובר 2014 אישרה הממשלה את הצעת ההחלטה בנושא שנושאת תאריך 6 באוגוסט 2014.

ביום 8 בספטמבר 2014 פרסמה רשות ההגבלים העסקיים דוח שכותרתו הגברת היעילות והתחרות בתחום כרטיסי החיוב אשר בין סעיפיו המלצות להרחבת השימוש בכרטיסי דביט בישראל ולזיכוי מהיר של בתי העסק בעסקות בכרטיסי חיוב.

בחודש ינואר 2015 פורסם תזכיר חוק לצמצם השימוש במזומן ובחודש פברואר 2015 פורסם נוסח מתוקן של התזכיר, שמטרתו להביא ליישום האמור בדוח הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, תוך קביעת מגבלות באופן מדורג על שימוש במזומן ובשיקים סחירים על מנת לצמצם את תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת הון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. בין היתר מוקנית בתזכיר החוק סמכות לממונה על הגבלים עסקיים לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקות בכרטיסי חיוב מיידי. תזכיר החוק קובע כי תנאי לתחולתו הוא כי כרטיסי חיוב מיידי הינם מוצר זמין בדומה לכרטיסי חיוב נדחה. בחודש פברואר 2015 החליטה הממשלה לאשר את תזכיר החוק, ולבקש לכנס את הכנסת בתקופת הפגרה על מנת להביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה.

בחודש פברואר 2015 פרסם בנק ישראל המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מיידי בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההמלצות, יכריז בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מיידי כעמלה בפיקוח, ומחירה ייקבע בשיעור מירבי של 0.3% לתקופה של שנה. בנוסף, יקבע המפקח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מיידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבנות כספית מיידית בעסקות המבוצעות בכרטיס חיוב מיידי. במקביל לאמור לנושא כרטיס הדביט, בנק ישראל פרסם טיוטת הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה.

בהתאם לתיקון לכללי הבנקאות שפורסם בחודש ינואר 2015, יצומצם מספר העמלות הנגבות מבתי עסק קטנים המקבלים שירותי סליקה, על-ידי קביעת תעריפון אחיד של שירותים שכיחים בתחום, וזאת החל מחודש יולי 2015. כמו-כן, בהתאם לתיקון, תוקנו הכללים בנוגע לעמלות הנגבות ממחזיקי הכרטיס, כגון: ביטול עמלת תשלום נדחה בגין עסקות חדשות בתשלומים שיבוצעו החל מפברואר 2015, והאחדת הכללים בנוגע לגביית עמלת המרה החל מחודש אפריל 2015.

יצוין, כי עצם ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיושמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על קבוצת ישראכרט, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראכרט פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיונן; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי ההוצאות המתייחסות), הסתכמה בשנת 2014 ב-1,674 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,597 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של כ-4.8%.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014							
	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
	במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	**92**	**18**	**50**	**16**	**–**	**14**	**–**	**190**
הכנסות מימון שאינן מריבית	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**37**	**–**	**37**
רווח מימוני, נטו	**92**	**18**	**50**	**16**	**–**	**51**	**–**	**227**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**11**	**7**	**2**	**–**	**–**	**–**	**–**	**20**
רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**81**	**11**	**48**	**16**	**–**	**51**	**–**	**207**
הכנסות מעמלות	**610**	**345**	**120**	**14**	**9**	**–**	**576**	**1,674**
הוצאות תפעוליות ואחרות	**471**	**234**	**80**	**9**	**4**	**–**	**514**	**1,312**
רווח לפני מסים	**220**	**122**	**88**	**21**	**5**	**51**	**62**	**569**
הפרשה למסים על הרווח	**65**	**36**	**25**	**6**	**1**	**14**	**18**	**165**
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**155**	**86**	**63**	**15**	**4**	**37**	**44**	**404**
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**(4)**	**(1)**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**(5)**
המיוחס לבעלי המניות בבנק	**151**	**85**	**63**	**15**	**4**	**37**	**44**	**399**
יתרות ממוצעות								
יתרה ממוצעת של נכסים	**6,368**	**3,575**	**1,267**	**228**	**114**	**–**	**4,620**	**16,172**
יתרה ממוצעת של התחייבויות	**–**	**–**	**2,281**	**2,139**	**9,839**	**–**	**–**	**14,259**
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	**8,612**	**5,271**	**2,432**	**152**	**94**	**–**	**–**	**16,561**
מספר משרות ממוצע	**728**	**345**	**112**	**12**	**8**	**–**	**554**	**1,759**

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות (המשך):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*							
	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים	סך-הכל
	במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	87	19	58	18	–	6	–	188
הכנסות מימון שאינן מריבית	–	–	–	–	–	80	–	80
רווח מימוני, נטו	87	19	58	18	–	86	–	268
הוצאות בגין הפסדי אשראי	4	3	1	–	–	–	–	8
רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	83	16	57	18	–	86	–	260
הכנסות מעמלות	576	326	113	12	9	–	561	1,597
הוצאות תפעוליות ואחרות	474	237	80	8	5	–	514	1,318
רווח לפני מסים	185	105	90	22	4	86	47	539
הפרשה למסים על הרווח	48	27	23	5	1	21	12	137
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	137	78	67	17	3	65	35	402
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(4)	(1)	–	–	–	–	–	(5)
המיוחס לבעלי המניות בבנק	133	77	67	17	3	65	35	397
יתרות ממוצעות								
יתרה ממוצעת של נכסים	6,768	3,568	1,263	228	114	–	4,536	16,477
יתרה ממוצעת של התחייבויות	–	–	2,278	2,136	9,824	–	399	14,637
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	8,311	5,111	2,355	143	126	–	–	16,046
מספר משרות ממוצע	737	349	111	12	7	–	571	1,787

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

פעילות שוק ההון

כללי

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים, כולל בתחום המעו"ף (הבנק וכן חברה בת בבעלותו המלאה הינם חברים בבורסה ובמסלקת הבורסה. לפרטים בדבר שיעבוד אשר נרשם על נכסי הבנק כתנאי לחברותו במסלקות שונות, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים). הבנק פעיל גם בתחום מסחר בניירות-ערך זרים (חבר במסלקת ה-Euroclear), בתחום מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול הנפקות, ניהול תיקי השקעות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים עבור לקוחות פרטיים, תאגידים, מלכ"רים ומוסדות וכן במתן שירותי נאמנות (כמו-כן לחברה כלולה של הבנק פעילות בתחום החיתום). הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

ייעוץ פנסיוני

לבנק רישיון יועץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון יועץ פנסיוני. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם כ-16 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה.

בשנת 2013 הוקמו 2 מרכזי ייעוץ פנסיוני בסניף רחובות ובסניף באר שבע. בשנת 2014 הוקמו 6 מרכזי ייעוץ פנסיוני נוספים: נהריה, עפולה, חדרה, פתח-תקווה, תל-אביב וירושלים. בסך-הכל קיימים בבנק 8 מרכזי ייעוץ. בשנת 2015 מתוכננת המשך פריסה הדרגתית של מרכזי הייעוץ הפנסיוני ברחבי הארץ.

מדצמבר 2013 חלה חובת השימוש במסלקה הפנסיונית שהוקמה לשם העברת מידע מקדים על אחזקות הלקוח במוצרים פנסיונים מהגופים המוסדיים ליועצים ולמשווקים הפנסיוניים. הבנק מקושר למסלקה הפנסיונית וקולט את אחזקות הלקוח במוצרים פנסיונים באמצעות ממשק האחזקות האחיד. קיימים קשיים בהענקת הייעוץ הפנסיוני ללקוחות, הנובעים בין היתר, בקושי בקבלת מידע מלא שוטף ויעיל מהגופים המוסדיים ומהמעסיקים והעברתו למסלקה. כמו-כן, בשלב זה, המסלקה אינה מבצעת העברות כספיות בקשר עם המוצרים הפנסיוניים וקיים קושי בסליקת פעולות כספיות.

קושי נוסף נוגע להפצת מוצרי ביטוח. טרם הותקנו תקנות המסדירות את שיעור עמלת ההפצה של מוצרי ביטוח ולא נחתמו הסכמים להפצתם. קיים קושי בבחינת מוצרי ביטוח בשל המגוון הרחב של תוכניות הביטוח בשנים השונות והקושי לבצע השוואה ביניהם.

האוצר פרסם תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. הכוללת בין היתר:

- עמלת ההפצה המרבית בגין ייעוץ במוצרי חיסכון פנסיוניים, למעט קרנות השתלמות, תהיה בגובה של 0.2% בלבד מהצבירה ו-1.6% מההפקדות השוטפות (במקום השיעור המרבי של 0.25% מהצבירה בהתאם לקבוע בתקנות עמלות הפצה בנוסחן היום והכל בהתאם למפורט שם) או 40% משיעור דמי הניהול, הנמוך מבין שניהם. עמלת הבנק בשל ייעוץ בקרן השתלמות תישאר כפי שהייתה, 0.25% מהצבירה.
- קביעה כי תשולם עמלת הפצה רק למפיץ האחרון שמינה הלקוח. גם אם המפיץ האחרון יהיה סוכן ביטוח או משווק פנסיוני, תישלל מן הבנק המייעץ עמלת ההפצה המגיעה לו בגין הייעוץ החל במועד המעבר.

יישומה של התוכנית תלוי בהליכי חקיקה ובהתקנת תקנות, לפיכך לא ניתן להעריך בשלב זה מתי תיושם התוכנית, האם היא תיושם במלואה ומה תהיה השפעתה על הבנק כיועץ פנסיוני.

להלן תיאור השירותים העיקריים הניתנים על-ידי קבוצת הבנק במסגרת פעילות שוק ההון וכן בדבר חלק מחברות קבוצת הבנק הפעילות בתחום:

הפצת קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה בין לקוחותיו, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות ממנהלי הקרנות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות וגופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובחו"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נלווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, שהינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה, הן הישראלים והן הזרים, מתבצע בשוק ההון הישראלי וכן בשוקי ההון בעולם.

נכון ליום 31 בדצמבר 2014 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של 15.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-12.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל, קרנות השתלמות ופנסיה, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות.

פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערוך נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות.

לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

ביום 1 בינואר 2014 הועבר הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, מהחטיבה העסקית לאחריות חטיבת שווקים פיננסיים.

בסוף שנת 2014 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות והפנסיה להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-90.9 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-99 מיליארד ש"ח.

כמו-כן במסגרת ניהול פעילותו מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, הבנק מספק שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים מובילים מחו"ל הפעילים בישראל בתחום ניירות-ערך.

שירותי ברוקראז'

בחטיבת שווקים פיננסים פועלים בנוסף לחדרי עסקות במטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים.

בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ניירות-ערך זרים, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק.

שלושת חדרי המסחר פועלים בתיאום ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ויעילה תחת קורת גג אחת.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מגזרי פעילות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
	במיליוני ש"ח						
עמלות והכנסות אחרות	**33**	**854**	**45**	**20**	**56**	**302**	**1,310**
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	**59**	**622**	**39**	**–**	**–**	**520**	**1,240**
בינמגזרי	**9**	**182**	**12**	**6**	**24**	**(233)**	**–**
רווח (הפסד) לפני מסים	**(35)**	**50**	**(6)**	**14**	**32**	**15**	**70**
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	**(14)**	**62**	**(2)**	**5**	**13**	**6**	**70**
רווח (הפסד) נקי:							
המיוחס לבעלי המניות בבנק	**(21)**	**(12)**	**(4)**	**9**	**19**	**9**	**–**
יתרות ממוצעות							
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות[1]	**2,866**	**57,607**	**4,217**	**2,559**	**3,137**	**90,601**	**160,987**
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	**–**	**882**	**–**	**–**	**–**	**–**	**882**
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	**1,987**	**118,065**	**7,830**	**13,263**	**161,695**	**504,054**	**806,894**
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)	**132**	**1,593**	**97**	**45**	**1,068**	**1,520**	**4,455**

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013*,**						
	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
	במיליוני ש"ח						
עמלות והכנסות אחרות	32	734	39	18	47	279	1,149
הוצאות תפעוליות ואחרות:							
מחיצוניים	62	507	40	–	–	488	1,097
בינמגזרי	9	167	12	7	14	(213)	(4)
רווח (הפסד) לפני מסים	(39)	60	(13)	11	33	4	56
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)	(13)	20	(4)	4	11	1	19
רווח (הפסד) נקי:							
המיוחס לבעלי המניות בבנק	(26)	40	(9)	7	22	3	37
יתרות ממוצעות							
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות[1]	2,365	45,059	3,639	2,086	3,456	82,132	138,737
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	–	837	–	–	–	–	837
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	1,900	105,942	7,153	11,980	125,303	467,281	719,559
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 2)	115	1,452	88	46	1,007	1,450	4,158

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש כמפורט בפרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות" לעיל.

(1) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאינן בנקאיות בישראל ובחו"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות בנות שאינן בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות.

תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרול הפרשי שער של החברות הבנות בחו"ל בשנת 2014 הסתכמה ב-542 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-793 מיליון ש"ח בשנת 2013.

השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-16.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-15.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013.

חברות בת בישראל

להלן סקירה על חברות עיקריות:

קבוצת ישראכרט

הקבוצה כוללת את החברות: ישראכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראכרט מימון בע"מ, ישראכרט (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ. חברות אלו מהוות את פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי.

פעילות הליבה של קבוצת ישראכרט הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי, הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

הרווח הנקי של קבוצת ישראכרט, בנטרול הרווח ממכירת מניות Mastercard Inc., הסתכם בשנת 2014 ב-319 מיליון ש"ח בהשוואה ל-299 מיליון ש"ח בשנת 2013, גידול בשיעור של כ-7%. הרווח הנקי בשנת 2014, כולל רווח בסך 9 מיליון ש"ח ממכירת מניות Mastercard Inc., בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח בשנת 2013 והסתכם ב-328 מיליון ש"ח, בדומה לרווח בשנת 2013.

תרומת קבוצת ישראכרט לתוצאות הפעילות של הבנק, לאחר מסים, בשנת 2014 הסתכמה ב-327 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-339 מיליון ש"ח בשנת 2013.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראכרט הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 ב-2,461 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,140 מיליון ש"ח בסוף שנת 2013.

לפרטים נוספים בנושא שינויים רגולטוריים ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" לעיל.

לפרטים בנוגע לסוגיות רגולטוריות שונות, ראה ביאור 19ג' בדוחות הכספיים.

קבוצת פועלים שוקי הון והשקעות – החזקות בע"מ

קבוצת פועלים שוקי הון בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובחו"ל, ההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במגזר הטכנולוגיה ופעילות ברוקר-דילר בארצות-הברית. במסגרת פעילותה בתחום הבנקאות להשקעות מעמידה פועלים שוקי הון מגוון שירותים הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות בארץ ובחו"ל, ייעוץ לגיוסי הון ציבוריים ופרטיים בחו"ל וליווי חברות בארץ ובחו"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת פועלים שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (18.93%) - פועלים אי.בי.אי, במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במסגרת פעילות ההשקעה בקרנות הון (Private Equity) והשקעות ישירות משקיעה פועלים שוקי הון בקרנות הפעילות במגוון סקטורים כולל: תשתיות, אנרגיה אלטרנטיבית וכו', בהשקעה בתאגידי הניהול של קרנות הון וכן מעמידה לתאגידי הניהול הללו שירותים. בנוסף, פועלים שוקי הון ממשיכה לעסוק בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל.

פעילות הברוקר-דילר בארצות-הברית מבוצעת באמצעות חברה בת בבעלות מלאה Hapoalim Securities U.S.A. Inc.

תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק בשנת 2014 הסתכמה ב-43 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה בסך של 5 מיליון ש"ח בשנת 2013.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 ב-863 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-818 מיליון ש"ח בסוף שנת 2013.

פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מונה כשלושים מוקדים ומתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת במגזר הבנקאות הפרטית ובמגזר העסקי. בנוסף, לבנק פעילות במגזר משקי הבית ובמגזר המסחרי, בתורכיה ובקזחסטן. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים").

במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים, וכן השקעות באגרות-חוב. הפעילות במגזר משקי הבית ובמגזר המסחרי בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיף בתורכיה ובבנק פוזיטיב בקזחסטן.

הדגש המרכזי באסטרטגית הבנק מוכוון לפעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות הרלוונטיות הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה.

עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים

במהלך שנת 2011 מסרו רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, ככל הידוע בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים להפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה.

לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים מידע סטטיסטי אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים לרשויות שוויץ, על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. במסגרת זו, מסר בנק הפועלים שוויץ במחצית השנייה של שנת 2011 מידע סטטיסטי לרשויות שוויץ, מבלי למסור פרטים מזהים על הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי"), לפיו בנקים שוויצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי ויעמדו בתנאיו (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר. משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השוויצרי לא יחול על 14 בנקים שוויצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שוויץ אינו נכלל בהסדר השוויצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

מאז שנת 2011 ועד לראשית שנת 2015, למעט מספר שיחות טלפון בין נציגי רשויות בארצות-הברית לבין נציגי הבנק ובאי כוחו בארצות-הברית, לא התקיימו פגישות או שיחות בין נציגי הרשויות בארצות-הברית ובין הבנק או באי כוחו, בהקשרים הנוגעים לחקירה כנגד הפועלים שוויץ ו/או לפעילות הבנקאית של גורמים אחרים בקבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

במהלך החודשים ינואר ופברואר 2015 קיימו נציגי הבנק פגישות ראשוניות עם נציגים של מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ועם נציגים בוושינגטון של משרד המשפטים של ארצות-הברית (Department of Justice) (ה-DOJ) ומסרו להם, לבקשתם בשלב זה, התייחסות כללית בעל-פה בדבר הפעילות הבנקאית של קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, ושונותו של הבנק מבנקים אחרים.

במסגרת הפגישות (הנפרדות) האמורות מסרו נציגי משרד המשפטים האמריקאי וה-NYDFS כי בכוונתם לפנות בבקשה לקבל מידע בדבר פעילות קבוצת הבנק ביחס ללקוחות אמריקאים (ולא רק ביחס לפעילות הפועלים שוויץ). כמו-כן סוכם שתתקיימנה פגישות נוספות בעניין זה. ואמנם, ביום 5 במרץ 2015, מסר ה-NYDFS צו גילוי מסמכים המתייחס לחקירתו בעניין פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים.

לנוכח השלב המקדמי בו נמצא הטיפול בעניין זה ברשויות בארצות-הברית ולנוכח כל האמור לעיל ואי הוודאות הנובעת מכך, אין בידי הבנק מידע מספק בדבר החקירה ובאיזה אופן מבקשות הרשויות האמריקאיות האמורות (או מי מהן) לבחון את עניינו של הבנק ואת עניניהם של גורמים אחרים בקבוצת הבנק.

במהלך התקופה שחלפה משנת 2011 נעזרת קבוצת הבנק ביועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שוויץ וישראל ובוצעו בדיקות פנימיות מסוימות בקשר לפעילות בנקאית מול לקוחות אמריקאים, אך בשלב מוקדם זה, בשים לב לכך שנכון למועד הדיווח הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות, לא ידוע מהן הטענות שיש לרשויות האמריקאיות כלפי הבנק, ובשים לב לכך שקבוצת הבנק אינה מנהלת משא ומתן עם הרשויות האמריקאיות ובשים לב לכך שלא ניתן ללמוד גזירה שווה בין אירועי ותוצאות בנק ישראלי אחר בהקשר זה, השונים משל הבנק, וגם לאור חוות דעת משפטיות ואי הוודאות, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה של הפועלים שוויץ ושל הבנק בנושא זה. לבנק ולפועלים שוויץ פעילות מול לקוחות אמריקאים, כשמטבע הדברים היקף הפעילות בישראל גדול בשיעור ניכר מזה של הפועלים שוויץ. הבנק איננו יודע מה מידת ההשפעה של נתונים אלה על החשיפה האפשרית של הבנק.

דברים אלה, לצד עיקרי הבדיקות הפנימיות שבוצעו, הוצגו גם בפני דירקטוריון הבנק ובפני דירקטוריון הפועלים שוויץ. בשלב מוקדם זה, בתנאי אי ודאות אלה ובהיעדר נוסחה ברורה וידועה לפיה חושבו הסכומים אשר שולמו לרשויות שונות בארצות-הברית במסגרת הסדרים אליהם הגיעו בנקים שונים עם אותן הרשויות ובכלל זה הסדר בנק לאומי אשר פורסם במהלך חודש דצמבר 2014, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה כאמור.

על אף האמור לעיל המפקח על הבנקים לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית, הורה לבנק לבצע הפרשה בגין האמור ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי. בהתאם להוראת המפקח, כלל הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 הפרשה בסכום מצטבר של 196 מיליוני ש"ח כנגד חשיפת קבוצת הבנק בכללותה בקשר עם נושא זה. ההפרשה האמורה ניצברה על פני שלשת הרבעונים האחרונים של השנה. יצוין, לבקשת רשות ניירות-ערך, כי ההפרשה המצטברת הנ"ל נפרשה, באופן שבו סך של 52 מיליון ש"ח נכלל בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2014, סך של 55 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר, 2014 ויתרת הסכום ברבעון הרביעי של שנת 2014. על-פי הוראת המפקח חושב סכום ההפרשה הנ"ל על בסיס אומדן של הסכום שהיה כנראה על הפועלים שוויץ לשלם לשלטונות ארצות-הברית לפי הנוסחה הקבועה בהסדר השוויצרי, אילו היה נכלל הפועלים שוויץ בקטגוריה 2 שלפי ההסדר השוויצרי, זאת הגם שההפרשה האמורה מתייחסת לקבוצת הבנק בכללותה.

ככלות כל הדברים הללו ניתן איפוא לסכם, כדלקמן:

א. נכון למועד הדיווח הבנק בהתבסס על התייעצויותיו עם יועציו המשפטיים החיצוניים אינו יודע להעריך את סכומי או היקף החשיפה וזאת בין השאר לאור השלב בו נמצא הטיפול בסוגיה.

ב. מזה למעלה משלוש שנים לא היה קשר או מגעים משמעותיים בין הרשויות בארצות-הברית לבין הבנק או נציגיו ולא הוצגו בפני קבוצת הבנק טענות אשר עשויים ללמד על היקף החשיפה כתוצאה מחקירה של הפעילות הבנקאית של קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים.

ג. הבנק בסיוע יועציו המשפטיים החיצוניים בארצות-הברית, בשוויץ ובישראל מבצע בדיקות פנימיות מסוימות בקשר עם הפעילות הבנקאית של קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, אשר עיקריהן הוצגו בפני דירקטוריון הבנק ודירקטוריון הפועלים שוויץ.

ד. הבנק אינו יודע אם ומתי יוכל להעריך את החשיפה בקשר עם האמור. הדבר תלוי, בין היתר, בשאלת התפתחות המהלכים מול הרשויות בארצות-הברית, התנהלות הרשויות בארצות-הברית והמידע שימסר לבנק ולנציגיו במסגרת זו ומידע שמתבקש הבנק למסור לרשויות האמריקאיות.

ה. נוסח ביאור זה תואם עם המפקח על הבנקים ופרטים בו נכללו לאור דרישת רשות ניירות-ערך.

תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית

תמצית הדוחות הכספיים של הפעילות הבינלאומית המוצגת להלן כוללת את שלוחות הבנק בחו"ל אשר פעילות באחד או יותר מהתחומים הבאים: מתן אשראי, גיוס פיקדונות, הנפקת אגרת-חוב או כתבי התחייבות וניהול נכסי לקוחות. בנוסף, נכללת פעילות המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בישראל.

א. מאזן*

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני דולר	
נכסים		
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**8,851**	7,648
ניירות-ערך	**2,102**	2,169
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**1**	8
אשראי לציבור, נטו	**5,371**	5,282
בניינים וציוד	**30**	26
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**96**	74
נכסים אחרים	**131**	171
סך-כל הנכסים	**16,582**	15,378
התחייבויות והון		
פיקדונות הציבור	**8,421**	8,147
פיקדונות מבנקים	**6,132**	5,063
פיקדונות הממשלה	**20**	–
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**11**	70
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**625**	600
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**143**	143
התחייבויות אחרות	**229**	272
סך-כל ההתחייבויות	**15,581**	14,295
זכויות שאינן מקנות שליטה	**53**	61
אמצעים הוניים**	**948**	1,022
סך-כל ההתחייבויות וההון	**16,582**	15,378

* מאזן הפעילות הבינלאומית מבוסס על נתוני השלוחות ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק תוך ביצוע התאמות בגין יתרת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות וייחוס חלקם של בעלי הזכויות שאינן מקנות שליטה.

** כולל הון מחושב בסך של 264 מיליון דולר (31 בדצמבר 2013: בסך של 283 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווים ההוגן.

ב. נכסי לקוחות

	יתרה ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני דולר	
פיקדונות הציבור ואגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**9,046**	8,747
נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)	**9,448**	9,421
סך-הכל	**18,494**	18,168

ג. רווח והפסד ותרומת שלוחות הבנק בחו"ל*

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני דולר	
רווח מימוני, נטו	**183**	212
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**21**	3
רווח מימוני, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**162**	209
עמלות והכנסות אחרות	**166**	152
הוצאות תפעוליות ואחרות	**278**	255
רווח לפני מסים	**50**	106
הפרשה למסים על הרווח	**26**	39
רווח (הפסד) נקי:		
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**24**	67
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**4**	(3)
המיוחס לבעלי המניות בבנק	**28**	64

* מבוסס על תוצאות השלוחות בחו"ל ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק; הפחתת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות, ייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים בתוצאות החברות המאוחדות והשלמה למס הנוסף החל על הבנק בישראל.

מטבע הפעילות של החברות המאוחדות בחו"ל, מוגדר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ה)(1) בדוחות הכספיים). בהתאם לכך, הפרשי השער בגין ההשקעה בבנק הפועלים שוויץ נזקפים ישירות להון, במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים", נטו מהשפעת הגידור. ביחס ליתר החברות, הבנק מגדר מבחינה כלכלית את חשיפות המטבע האמורות והפרשי השער נזקפים לדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק בשלוחות העיקריות בחו"ל הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2014 בסך של 3,578 מיליון ש"ח לעומת 3,467 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2013.

תוצאות הפעילות של השלוחות העיקריות בחו"ל בשנת 2014, הסתכמו לרווח של כ-104 מיליון ש"ח (183 מיליון ש"ח כולל הפרשי שער) לעומת רווח של כ-223 מיליון ש"ח (43 מיליון ש"ח כולל הפרשי שער) בשנת 2013.

להלן נתונים על ההשקעה בשלוחות העיקריות ותרומתן לרווח הנקי של הבנק:

31 בדצמבר 2014:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014[1]	תרומה בשנת 2014 בנטרול הפרשי שער[2]	תשואה בשנת 2014[3]
	במיליוני ש"ח		
שם החברה			
סניפי ארצות-הברית - דולר[4]	**834**	**79**	**10.7%**
סניפי לונדון - לישי"ט[4][5]	**92**	**–**	**0.1%**
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	**1,645**	**56**	**3.5%**
קבוצת פוזיטיף	**495**	**(37)**	**(7.3%)**
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.	**153**	**(12)**	**(12.2%)**
שלוחות אחרות	**359**	**18**	**4.3%**
סך-הכל	**3,578**	**104**	**2.9%**

31 בדצמבר 2013:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013[1]	תרומה בשנת 2013 בנטרול הפרשי שער[2]	תשואה בשנת 2013[3]
	במיליוני ש"ח		
שם החברה			
סניפי ארצות-הברית - דולר[4]	640	118	20.0%
סניפי לונדון - לישי"ט[4][5]	259	32	13.5%
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.	1,537	41	2.6%
קבוצת פוזיטיף	513	29	5.1%
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.	44	(9)	(18.9%)
שלוחות אחרות	474	12	2.5%
סך-הכל	3,467	223	6.4%

(1) יתרת ההשקעה בחברות הבנות מוצגת לאחר התאמתה לכללי החשבונאות המיושמים בבנק.

(2) תרומת השלוחות בחו"ל מורכבת מהרווח הנקי, מתורגם לש"ח, תוך ביצוע התאמות בגין הפחתת עודפי העלות על ההשקעה בגין השלוחות האמורות וייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות בחו"ל, בניכוי השלמה לשיעור המס הסטטוטורי החל בישראל בסך 69 מיליון ש"ח (תקופה מקבילה אשתקד: 88 מיליון ש"ח).

(3) תשואת החברות מחושבת על-ידי חלוקת תרומת החברות הבנות, בניכוי הפרשי שער, בהשקעה הממוצעת.

(4) יתרת ההשקעה בסניפי הבנק בחו"ל מבוססת על ההון המחושב של הסניפים, הכולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווים ההוגן.

(5) בשנת 2013 החליט הבנק לצמצם את פעילות הסניף בלונדון ולחדול ממתן שירותי אשראי ובנקאות פרטית. במהלך שנת 2014 הושלמה העברת יתרת ההלוואות והפיקדונות והסניף פועל במתכונת מצומצמת.

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) בשלוחות העיקריות לאחר התאמתו לכללי החשבונאות המיושמים בבנק (במטבע מקומי):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2014	2013	השינוי
	במיליונים		
סניפי ארצות-הברית - דולר*	**32.5**	53.5	(21.0)
סניף לונדון - לישׂ"ט*	**–**	8.8	(8.8)
Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. - פרׂ"ש	**20.8**	14.9	5.9
קבוצת בנק פוזיטיף - לירה תורכית	**(27.8)**	17.8	(45.6)
Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - דולר	**(3.4)**	(2.5)	(0.9)
שלוחות אחרות - דולר	**5.0**	4.4	0.6

* בסניפי ארצות-הברית ולונדון - הנתונים הינם לפני מס מקומי.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של קבוצת הבנק

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בסניפי קבוצת הבנק בחוׂ"ל וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים מקצועיים ומוצרים מתקדמים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הפעילות פרוסה כיום בישראל, אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, וזאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאיות, סניפים, חברות בנות לניהול נכסים ונציגויות.

להלן פרטים על סניפי הבנק וחברות הבנות העיקריות בחוׂ"ל הפועלים בתחום הבנקאות הפרטית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים שוויץ)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות שלושה סניפים: שניים בשוויץ, בציריך ובגׂנבה ואחד בלוקסמבורג. כמו-כן, פועל הבנק באמצעות חברות לייעוץ השקעות בהונג קונג, בישראל ונציגות ברוסיה.

הרווח הנקי של הפועלים שוויץ הסתכם בשנת 2014 בכ-20.8 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-14.9 מיליון פרנק שוויצרי בשנת 2013. הגידול ברווח נובע מגידול בהכנסות ריבית נטו ומגידול בהכנסות מעמלות, שקוזז מגידול בהוצאות התפעוליות.

תרומת הפועלים שוויץ בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בשנת 2014 הסתכמה ב-56 מיליון שׂ"ח, בהשוואה ל-41 מיליון שׂ"ח בשנת 2013.

סך-כל ההון של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-419 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-395 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2013.

סך-כל המאזן של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם לכ-3,812 מיליון פרנק שוויצרי וזאת לעומת כ-3,419 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2013.

סך האשראי של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-1,487 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-1,403 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2013.

סך פיקדונות הציבור של הפועלים שוויץ ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-3,212 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-2,890 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2013.

לפרטים בדבר עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה ביאור 19ה. בדוחות הכספיים.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג")

חברה בת בנקאית בבעלות מלאה של הבנק העוסקת בפעילות בנקאית-פיננסית בלוקסמבורג ומחוצה לה. הפועלים לוקסמבורג מעניק הלוואות ללקוחות עסקיים בעיקר.

במהלך שנת 2013 נבנתה בהפועלים לוקסמבורג התשתית הנדרשת לצורך העמדת אשראי עסקי ללקוחות בעלי זיקה לישראל הפועלים באירופה. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2013 קלט הפועלים לוקסמבורג לקוחות שהיו בעבר בסניף לונדון וכן העמיד אשראי ללקוחות חדשים. נכון ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם האשראי ב-570 מיליון דולר לעומת 121 מיליון דולר בסוף שנת 2013. יתרת ההון המיוחס לבעלי המניות של הפועלים לוקסמבורג מסתכם בסוף שנת 2014 בכ-39 מיליון דולר.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותים ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

Poalim Asset Management (UK) Ltd. ו-Poalim Asset Management (Ireland) Ltd. המוחזקות על-ידי Pam Holdings Ltd.

(להלן: "חברות PAM")

חברות PAM (חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה, מתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל.

נכון ליום 31 בדצמבר 2014 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות של גופים פיננסיים בינלאומיים אשר ל-PAM יש עימם שיתוף פעולה בסך של כ-2.9 מיליארד דולר בהשוואה ל-2.5 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2013. כמו-כן, חברות PAM עוסקות בפיתוח, תכנון ומתן תמיכה מקצועית במוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products), בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם.

בנוסף, מציעות חברות PAM שירותי ייעוץ ומחקר לחברות הבנות וסניפי הבנק בחו"ל.

Hapoalim (Latin America) S.A. (להלן: "הפועלים לטין אמריקה")

עוסק במתן שירותי בנקאות פרטית ואשראי. הפועלים לטין אמריקה פועל באורוגוואי באמצעות שלושה סניפים במונטווידאו, פונטה דל אסטה וקולוניה.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות במגזר העסקי

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC.

מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-95% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Standard & Poor's או Moody's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהם סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק.

בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף, מפתח סניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market (להלן: "פעילות מקומית") בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הפעילות המקומית מתמקדת בעיקר בחברות פרטיות עם מחזור מכירות עד 500 מיליון דולר לשנה. במקביל, ימשיך הבנק בפעילותו בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה וכן ימשיך בפעילותו עם לקוחות ישראלים, להם פעילות עסקית בארצות-הברית.

במסגרת החלטתו האסטרטגית של הבנק על הרחבת פעילותו בארצות-הברית, פתח הבנק נציגות חדשה בלוס אנג'לס. הנציגות מתמקדת בעיקר בחברות בגודל בינוני ומעניקה מגוון פתרונות פיננסיים.

בנקאות פרטית בארצות-הברית

סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק, מציעים שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. הבנקאות הפרטית בארצות-הברית מתמקדת בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית.

להלן נתונים מאזניים ותוצאתיים של סניפי ארצות-הברית

הרווח של סניפי ארצות-הברית לפני מס מקומי בשנת 2014 הסתכם לכ-33 מיליון דולר בהשוואה לכ-54 מיליון דולר בשנת 2013. הקיטון ברווח נובע בעיקר מהשפעת הפרשות אקטואריות שנבעו מירידת הריבית ושינוי בלוחות תמותה. בפעילות השוטפת חל גידול בהכנסות מימון ועמלות שקוזז בגידול בהפרשה להפסדי אשראי.

סך האמצעים ההוניים של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-240 מיליון דולר לעומת כ-209 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2013.

סך-כל המאזן של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-9.7 מיליארד דולר בהשוואה לכ-7.5 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2013.

סך האשראי של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-2.6 מיליארד דולר בהשוואה לכ-2.2 מיליארד דולר בסוף שנת 2013.

סך פיקדונות הציבור של סניפי ארצות-הברית ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-3.9 מיליארד דולר בהשוואה לכ-3.4 מיליארד דולר בסוף שנת 2013.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "הפועלים סקיוריטיס")

חברת Broker-Dealer הרשומה ופועלת בארצות-הברית, נתונה לפיקוחן של רשות ניירות הערך הפדרלית בארצות-הברית (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-National Association of Securities Dealers (NASD) ובורסות נוספות בהן היא חברה ופועלת לפי כללים שנקבעים על-ידן. כמו-כן, כפופה פעילות החברה לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בישראל. החברה תומכת בהרחבת עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו.

סניף לונדון

בשנת 2013 החליט הבנק לצמצם את פעילות סניף הבנק בלונדון ולחדול בהדרגה ממתן שירותי אשראי ובנקאות פרטית.
במהלך שנת 2014, הושלמה העברת יתרת ההלוואות והפיקדונות. בסניף נותרה פעילות מצומצמת בלבד.

הפעילות בשווקים מתעוררים

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה וקזחסטן באמצעות החזקת הבנק במניות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi בתורכיה והחזקת JSC Positiv Bank בקזחסטן.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")
בנק שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, הבנקאות להשקעות ובתחום משקי הבית.
חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%.
לבנק פוזיטיף אין היתר פיקדונות מהרגולטור התורכי.

JSC Bank Pozitiv
הבנק התאגד ופועל בקזחסטן, והינו בבעלות מלאה של בנק פוזיטיף.
הבנק עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

להלן פרטים מאזניים ותוצאתיים של קבוצת בנק פוזיטיף

ההפסד של קבוצת בנק פוזיטיף בשנת 2014 הסתכם בכ-27.8 מיליון לירות תורכיות (כ-11.9 מיליון דולר) לעומת רווח בשנת 2013 של כ-17.8 מיליון לירות תורכיות (כ-8.2 מיליון דולר), ההפסד נבע מקיטון בהכנסות מימון שאינן מריבית עקב גידול בהוצאות הפרשי שער, הן בגלל היחלשות הלירה התורכית מול הדולר והאירו והן עקב פיחות הטנגה הקזחית מול הדולר. בנוסף, חל גידול בהוצאות התפעוליות וקיטון בהכנסות האחרות ביחס לשנת 2013 בה נרשם רווח ממימוש נכסים אשר נתפסו על-ידי הבנק.
תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק בשנת 2014 הסתכמה בתרומה שלילית של כ-37 מיליון ש"ח בהשוואה לתרומה חיובית של כ-29 מיליון ש"ח בסוף שנת 2013.
סך-כל ההון של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-409 מיליון לירות תורכיות (כ-175 מיליון דולר) בהשוואה לכ-435 מיליון לירות תורכיות (כ-201 מיליון דולר) בסוף שנת 2013.
סך-כל הנכסים של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-1,905 מיליון לירות תורכיות (כ-0.8 מיליארד דולר) בהשוואה לכ-2,293 מיליון לירות תורכיות (כ-1.1 מיליארד דולר) בסוף שנת 2013.
סך האשראי לציבור נטו של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם בכ-1,366 מיליון לירות תורכיות (כ-585 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,676 מיליון לירות תורכיות (כ-776 מיליון דולר) בסוף שנת 2013. הקיטון באשראי נובע בעיקר מפירעונות מוקדמים עקב המצב הכלכלי בתורכיה.
מימון האשראי נעשה בעיקר על-ידי גיוס אגרות-חוב נקובות בלירה תורכית וכן באמצעות פיקדונות מבנקים.
סך פיקדונות הציבור בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמו בכ-129 מיליון לירות תורכיות (כ-55 מיליון דולר) בהשוואה לכ-188 מיליון לירות תורכיות (כ-87 מיליון דולר) בסוף שנת 2013.
השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-495 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-513 מיליון ש"ח בסוף שנת 2013. הירידה נובעת בעיקר מהפסדי קבוצת פוזיטיף.

רכוש קבוע ומתקנים

	ליום 31 בדצמבר			
	2014			2013
	עלות	פחת שנצבר	יתרה	יתרה
	במיליוני ש"ח			
בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)	**4,089**	**2,094**	**1,995**	1,931
ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב	**2,149**	**1,627**	**522**	510
תוכנות	**3,922**	**2,964**	**958**	*991
סך-הכל	**10,160**	**6,685**	**3,475**	*3,432

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק בישראל, הינם בבעלותו או בבעלות חברות הנכסים שלו, או בשכירות לתקופות שכירות שונות. מרבית הנכסים בהם מתנהלים עסקי הקבוצה בחו"ל הינם בשכירות.

בבעלות קבוצת הבנק 180 נכסים בשטח של 214 אלפי מ"ר, מתוכם 158 מבנים בשטח של 103 אלפי מ"ר המשמשים כסניפים. 22 מבנים בשטח של 111 אלפי מ"ר המשמשים כמשרדי הנהלה ושטחי עזר.

בנוסף למבנים שבבעלותה, קבוצת הבנק שוכרת 204 מבנים בשטח של 133 אלפי מ"ר.

בנתונים המתייחסים לשטח בנייני ההנהלה הראשית נכללים גם חניונים ומחסנים.

דירקטוריון הבנק קיבל החלטה במסגרת תוכניות העבודה לשנת 2011 לפעול לריכוז משרדי ויחידות ההנהלה הראשית בקריה עתידית אשר תוקם מחוץ למרכז תל-אביב. בין השאר הוחלט על רכישת עתודת קרקע מתאימה בתא שטח גדול, כאשר ההעברה של היחידות בפועל תתבצע בשלבים.

בנוסף, הוחלט כי תכנון הקריה יתבצע על-פי עקרונות הבנייה הירוקה.

תכנון והקמת השלב הראשון של הקריה צפויים להימשך מספר שנים.

באשר לנתונים נוספים על בניינים וציוד, ראה ביאור 7 בדוחות הכספיים.

תשתיות מחשוב

כללי

לבנק שני אתרי מחשוב מרכזיים, אתר ייצור ראשי ואתר גיבוי ופיתוח להבטחת שרידות מירבית. מערכת הליבה של הבנק, הממוקמת באתר הייצור, מותקנת על מחשב Mainframe של IBM. במסגרת שיפור הזמינות והשרידות של מערך מחשבי ה-Mainframe, בשלהי 2014 ביצע הבנק החלפה ושדרוג של מחשבי ה-MF (לדגמי EC12) כמענה לצורכי הגידול וכחלק מההערכות למעבר למתקן רותם (מתקן המחשב החדש של הבנק ראו הרחבה להלן). סך-הכל עוצמה לשני המחשבים: למעלה מ-14,000 MIPS (מיליון פקודות לשנייה). באתר הגיבוי פועל מחשב Mainframe בתצורה מינימלית. בעת הצורך, מחשב זה יגדל לעוצמה הנדרשת.

בצד מערכת הליבה פועלות מערכות נוספות (מערכות מבוססות Windows, Unix ו-Linux להלן: "המערכות הפתוחות") לצרכים ייעודיים הפועלות על פלטפורמה המאפשרת חלוקה דינאמית וניצולת מיטבית של משאבים.

הבנק עושה שימוש במתודולוגיות ובמערכות מתקדמות לייעול תהליכים בפיתוח ובייצור.

סניפי קבוצת הבנק, מנהלות איזור, מרכזי עסקים ויחידות ההנהלה הראשית ממוחשבים ומחוברים במקוון למרכזי המחשבים בחטיבת טכנולוגיה ומחשוב. לרשות הלקוחות 471 בנקטים חיצוניים, 125 בנקטים פנימיים, 282 מכונות להפקדת שקים חיצוניות, 321 מכונות להפקדת שקים פנימיות, 106 עדכנים, 270 עמדות לשירות אישי (תורנים).

המערכות המשמשות את קבוצת ישראכרט כוללות מחשבי Mainframe (לרבות לצורכי גיבוי), מערכות פתוחות, חומרה ותוכנה המשמשות את החברה לפעילותה השוטפת בתחומי ההנפקה והסליקה ובתפעול הסדרי כרטיסי האשראי. מערכות אלה עומדות בדרישות של המפרטים הטכניים שהוגדרו על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

גיבוי ואחסנת מידע

כאמור לעיל לבנק שני אתרי מחשוב מרכזיים, אתר ייצור ראשי ואתר גיבוי. בסביבת המחשב המרכזי נפח האחסון הכולל, בשלושת האתרים, הוא כ-300TB. בסביבת המערכות הפתוחות נפח האחסון הכולל, בשני האתרים, הוא כ-2.4PB.

נתוני המחשב המרכזי והמערכות הפתוחות מגובים למדיה מגנטית.

נפח הגיבוי הכולל למחשב המרכזי ב-3 האתרים הינו 1.6PB. לגיבוי נתוני המחשב המרכזי נעשה שימוש ב-3 מערכות רובוטיות מתוצרת IBM, אחת בכל אתר. לגיבוי נתוני המערכות הפתוחות נעשה שימוש בכתיבה לדיסקים בנפח כולל של 1PB ב-3 האתרים וב-2 מערכות רובוטיות מתוצרת חברת Quantum, אחת בכל אתר מחשוב ראשי, בנפח כולל של כ-10PB. גיבוי המידע נשמר ב-2 עותקים זהים, אחד בכל אתר.

כמו-כן, לבנק מאגרי נתונים בהם נשמרים עותקים של מסמכי נייר, מסמכי משכנתאות וכו', לשימוש יום יומי באחזור נתונים ולשמירת עותק היסטורי נגיש של נתונים אלו.

כל פעולה המתבצעת במחשבי הבנק מתעדכנת, בו זמנית, באתר הייצור ובאתר הגיבוי כך שבמקרי אסון ותקלות פיזיות קיים גיבוי למערכות הקריטיות של הבנק ופגיעה בחומרה באחד האתרים לא תגרום לאובדן מידע. במקרה של מעבר בשעת חירום לאתר הגיבוי, יש לבנק יכולת להגדיל מיידית את עוצמת מחשב הגיבוי (MF) עד לרמת עוצמת מחשב הייצור על-ידי הפעלת מנועים רדומים; כלומר, אתר הגיבוי מאפשר עוצמת מחשב הנדרשת לכל הפעילות העסקית הרגילה של הבנק.

תקשורת

לבנק רשת תקשורת נתונים ודיבור מתקדמת, בעלת קצבי העברת נתונים גבוהים. רשת התקשורת הינה בשרידות גבוהה והיא כוללת גיבויים המאפשרים עבודה מול שני מרכזי המחשבים של הבנק. רשת התקשורת של הבנק מקשרת גם את סניפי הבנק ושלוחותיו בעולם, ומועברים באמצעותה שירותי נתונים, דיבור וועידות חוזי (VIDEO CONFERENCE).

חברות בנות

מערך המחשוב והתפעול של החברות הבנות בחו"ל וכן של פעילות קבוצת הבנק בחו"ל שאינה מתבצעת באמצעות חברות בנות, מתבסס על מערכות עצמאיות, כאשר האחריות הניהולית היא של ההנהלות והדירקטוריונים של החברות הבנות או של חבר ההנהלה הממונה על הפעילות, לפי העניין. כללי הממשל התאגידי מהווים את בסיס ההתנהלות בין חטיבת הטכנולוגיה והחברות הבנות.

ספקים

הבנק מתקשר מעת לעת עם ספקים מהארץ והעולם לצורך קבלת השירותים השונים הנדרשים לו בתחום מערכות המידע, לרבות הסכמי רכישת ציוד ותחזוקתו, הטמעת מערכות מידע ורכישת תוכנות כי ישנם שירותים המבוססים על טכנולוגיות אשר הידע לגביהם מצוי בידי מספר מצומצם של נותני שירות ולעיתים, בידי נותן שירות בעל התמחות וידע בלעדיים בטכנולוגיה כאמור.

הבנק ביצע התקשרות עם ספק מתן שירותי מיקור חוץ, בשלב זה בעיקר בתחום המבדקים.

אבטחת מידע

ההשקעה באבטחת מידע של מערכות המידע היא חלק בלתי נפרד ואינטגראלי בפיתוח מערכות מידע מודרניות. אבטחת המידע של מערכות הבנק מתבצעת במספר רבדים ומעגלים, כדי להבטיח שמערכות הבנק מוגנות היטב מחדירה, גישה לא מורשית, או פגיעה.

פרויקטי מידע בבנק מלווים מתחילת דרכם בצוות של אבטחת מידע המוודא קיום קפדני של כללי אבטחת מידע, אבטחת פרטיות המידע, ומידור הנגישות למידע רק למי שהורשה לגשת אליו. אירועי אבטחה ממערכי המחשוב מופנים בזמן אמת אל מוקד מומחה של אנשי אבטחת מידע ומטופלים ומתועדים משלב ראשית האירוע ועד סופו. כמו-כן האירועים הרלוונטיים מופנים למחלקת הביקורת. תקריות מהותיות מדווחות להנהלה ולדירקטוריון. הבנק מבצע באופן שוטף בדיקות חסינות של מערכותיו וסקרי אבטחת מידע של מערכותיו כדי לוודא, שבכל עת רמת אבטחת המידע נשמרת ועונה לכללים מחמירים שנקבעו בתחום זה.

פרויקטים עיקריים בביצוע

מס"ר – מערכת ספר ראשי – מחשוב ספר ראשי של הבנק. מושתת על מוצר ה-Bank Analyzer של חברת SAP.

תוצרי הפרויקט יאפשרו לבנק לעמוד בקדמת החשבות ברמה בינלאומית לצד שורה של בנקים גדולים בעולם.

המערכת כוללת תשתית מידע חשבונאית המבוססת על אירועים עסקיים מפורטים ומאפייני חוזים ומנהלי, המגיעים מהמערכות התפעוליות.

המערכת תאפשר קבלת תובנות עסקיות וניהוליות עבור הנהלת הבנק, וכן יכולת הפקת דיווחים בצורה גמישה.

בנקאות סלולרית – פיתוח והרחבת אפליקציות סלולריות ללקוחות הבנק.

האפליקציות מספקות יכולות עסקיות במגוון רחב של תחומים ומגזרי לקוחות ומשלבות ממשק וחוויית משתמש חדשנית וייחודית, תוך דגש על הובלה עסקית טכנולוגית והתאמה ללקוח.

פרויקט רתם – הבנק מתכנן הקמה של DATA CENTER חדש. המבנה המתוכנן יהיה בעל מאפיינים של זמינות גבוהה ומיגון על מנת לתת מענה לצורך ברציפות של מערך המחשבים של הבנק. הפרויקט נמצא בשלבי ביצוע של הקמת המבנה ובתהליך תכנון של ההגירה למתקן החדש.

פרויקט סינדיקציה – עסקת אשראי בסינדיקציה הינה שיתוף פעולה עסקי של מספר תאגידים פיננסיים למימון פרויקטים עתירי השקעה.

מטרת הפרויקט יצירת תשתית לניהול עסקות סינדיקציה בבנק, ומיכון התהליכים הידניים הכרוכים בכך.

פרויקט שיעבוד נכסים פיננסיים בחשבון – מאפשר שעבוד שוטף על פיקדונות שקל/מטבע-חוץ בחשבון ושעבוד קבוע על חשבון ניירות-ערך. זאת, בתנאים מסוימים המאפשרים שירות משופר ללקוח העסקי מחד, וניהול אפקטיבי יותר מאידך.

פרויקט מובילות אינטרנט ומובייל – תכנון ופיתוח מערכת האינטרנט והמובייל העתידית, כיישום ראשון בפרויקט המובילות העסקית טכנולוגית אשר נועד לשמר ולבסס את המובילות העסקית טכנולוגית של בנק הפועלים. הפרויקט מביא לידי ביטוי תפישות מתקדמות, הן בנראות והשירות ללקוח, הן באינטגרציה רב ערוצית, והן מבחינת הארכיטקטורה התומכת ביישום.

פרויקט בנקט העתיד – מטרת הפרויקט היא להחליף ולשדרג את הליבה של מערך הבנקטים, לצמצם סיכונים תפעוליים ולייצר בסיס טכנולוגי לשירותים מתקדמים עתידיים.

פלוסים – POALIM UP – פרויקט חדשני בעולם הבנקאות, שמהווה קפיצת מדרגה בניהול חשבון בנק, בכך שמעניק ללקוח יכולת בחירה והתאמה של החשבון לצרכים הספציפיים שלו. כמו-כן, מסופקים כלים שיסייעו ללקוח להתנהל טוב יותר, לקבל החלטות פיננסיות נכונות, להיות בשליטה על הפעילות בחשבון. זאת תוך שקיפות, הוגנות ובחירה.

היקף השקעה

הבנק מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי מספר 38 והנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר היוון עלויות תוכנה. עלויות בגין מערך טכנולוגיית המידע נרשמות כנכסים בדוחות הכספיים רק בשלב הפיתוח של מערכת מחשוב. שלב הפיתוח מתחיל רק לאחר שהפרויקט מאושר ומתוקצב והוכחה ישימותו הטכנולוגית. עלויות שהוכרו כנכסים כוללות עלויות ישירות של חומרה, שירותים ושכר עבודה. יתר העלויות, כגון עלויות טרום פרויקט, עלויות פיתוח תוכנות שאינן עולות על סף המהותיות, עלויות הטמעה והדרכה, עלויות תחזוקה שוטפת, עלויות מנהלה ועלויות אחרות שלא ניתן לייחס באופן ישיר לפיתוח תוכנה, מוכרות כהוצאה בדוח רווח והפסד עם היווצרותן. לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

להלן פרטים על הוצאות והשקעות בגין מערך טכנולוגיית המידע שבוצעו בשנת 2014:

תוספות לנכסים[1] בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה בשנת 2014

	תוכנה	חומרה[3]	אחר	סך-הכל
	במיליוני ש"ח			
עלויות בגין שכר עבודה ונלוות	**63**	**–**	**–**	**63**
עלויות בגין מיקור חוץ, לרבות שכר יועצים	**164**	**–**	**–**	**164**
עלויות רכישה או רישיונות שימוש[4][5]	**122**	**133**	**1**	**256**
עלויות ציוד בניינים ומקרקעין	**–**	**–**	**9**	**9**
סך-הכל	**349**	**133**	**10**	**492**

יתרות נכסים[2] בגין מערך טכנולוגיית המידע ליום 31 בדצמבר 2014

	תוכנה	חומרה[3]	אחר	סך-הכל
	במיליוני ש"ח			
סך-הכל עלות מופחתת	**1,083**	**295**	**58**	**1,436**
מזה: בגין שכר עבודה ונלוות	**384**	**–**	**–**	**384**

הוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד בשנת 2014

	תוכנה	חומרה[3]	אחר	סך-הכל
	במיליוני ש"ח			
הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות	**403**	**129**	**4**	**536**
הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הוונו לנכסים	**188**	**57**	**10**	**255**
הוצאות בגין מיקור חוץ, לרבות שכר יועצים	**42**	**6**	**1**	**49**
הוצאות בגין פחת	**336**	**91**	**20**	**447**
הוצאות אחרות	**88**	**34**	**87**[6]	**209**
סך-הכל הוצאות	**1,057**	**317**	**122**	**1,496**

(1) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיית המידע בסך 45 מיליוני ש"ח (31.12.13: 0 מיליוני ש"ח).
(2) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיית המידע בסך 172 מיליוני ש"ח (31.12.13: 128 מיליוני ש"ח).
(3) לרבות תשתיות תקשורת.
(4) עלויות רכישה או רישיונות שימוש בגין מערך טכנולוגיית המידע אשר לא סווגו בדוחות הכספיים כרכוש קבוע (עלויות ציוד, בניינים ומקרקעין), אלא כהוצאה מראש.
(5) לרבות רכישות ורישיונות שימוש של תוכנה וחומרה לכלל החטיבות בתאגיד הבנקאי.
(6) כוללות הוצאות שהוצאו על-ידי מערך טכנולוגיית המידע לרבות הוצאות שוטפות על שימוש בתקשורת וטלפוניה, דואר, שכר-דירה, מסים, חשמל וכדומה.

תוספות לנכסים[1] בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה בשנת 2013

	תוכנה*	חומרה[3]	אחר	סך-הכל
	במיליוני ש"ח			
עלויות בגין שכר עבודה ונלוות	*92	–	–	*92
עלויות בגין מיקור חוץ, לרבות שכר יועצים	173	–	–	173
עלויות רכישה או רישיונות שימוש[4][5]	101	79	1	181
עלויות ציוד בניינים ומקרקעין	–	–	16	16
סך-הכל	*366	79	17	*462

יתרות נכסים[2] בגין מערך טכנולוגיית המידע ליום 31 בדצמבר 2013

	תוכנה*	חומרה[3]	אחר	סך-הכל
	במיליוני ש"ח			
סך-הכל עלות מופחתת	*1,082	256	69	*1,407
מזה: בגין שכר עבודה ונלוות	*371	–	–	*371

הוצאות בגין מערך טכנולוגיות המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד בשנת 2013

	תוכנה*	חומרה[3]	אחר	סך-הכל
	במיליוני ש"ח			
הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות	*430	82	4	*516
הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הוונו לנכסים	177	63	14	254
הוצאות בגין מיקור חוץ, לרבות שכר יועצים	44	6	2	52
הוצאות בגין פחת	*351	125	14	*490
הוצאות אחרות	104	37	79[6]	220
סך-הכל הוצאות	*1,106	313	113	*1,532

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיית המידע בסך 45 מיליוני ש"ח (31.12.13: 0 מיליוני ש"ח).

(2) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיית המידע בסך 172 מיליוני ש"ח (31.12.13: 128 מיליוני ש"ח).

(3) לרבות תשתיות תקשורת.

(4) עלויות רכישה או רישיונות שימוש בגין מערך טכנולוגיית המידע אשר לא סווגו בדוחות הכספיים כרכוש קבוע (עלויות ציוד, בניינים ומקרקעין), אלא כהוצאה מראש.

(5) לרבות רכישות ורישיונות שימוש של תוכנה וחומרה לכלל החטיבות בתאגיד הבנקאי.

(6) כוללות הוצאות שהוצאו על-ידי מערך טכנולוגיית המידע לרבות הוצאות שוטפות על שימוש בתקשורת וטלפוניה, דואר, שכר-דירה, מסים, חשמל וכדומה.

הון אנושי

אסטרטגיית משאבי אנוש

אסטרטגיית משאבי אנוש מגובשת בהלימה לאסטרטגיית הבנק, לצרכים העסקיים הנגזרים ממנה ולמגמות בתחום משאבי אנוש. בהתאם לכך קבעה חטיבת הון אנושי, ייעוץ ומשאבים את ייעודה להיות שותף אסטרטגי התומך בהשגת היעדים העסקיים של הבנק, תוך מתן דגש על פיתוח וטיפוח המשאב האנושי, חתירה מתמדת למצוינות ושימוש מיטבי במשאבים.

התוכנית האסטרטגית כוללת ארבעה תחומי פעולה עיקריים:

- **תכנון משאבי אנוש –** גיבוש ויישום תוכניות ומהלכים בכל הקשור להון האנושי, בהתאם לתוכניות העבודה של חטיבות הבנק בהיבטי תמהיל, השכלה והכשרה, וכל זאת בהתאמה למגמות בשוק העבודה ולרגולציה המשתנה.
- **טיפוח ופיתוח אנשים ותרבות –** ביסוס חזון הבנק, הקוד אתי והערכים; פיתוח מצוינות מקצועית וניהולית בקרב עובדי הבנק; הנעת עובדים ועידוד מוטיבציה. הבנק מטפח תרבות למידה בקרב עובדיו באופן שוטף, ומשקיע משאבים ניכרים בהכשרה מקצועית וניהולית.
- **מצוינות תפעולית –** ניהול המשאבים ובחינה מתמדת של תהליכי עבודה ומחולל הוצאות במטרה להביא לניצול מיטבי של המשאבים ולחיסכון.
- **מצוינות בשירות –** קביעת סטנדרטים לרמת שירות גבוהה, פרואקטיביות בשירות הניתן ליחידות הבנק והתאמת מעטפת השירות לצרכים הייחודיים של לקוחות הפנים.

להלן נתונים אודות מצבת כוח אדם בקבוצת הבנק במונחי משרות[1]:

	2014		2013*		2012*	
	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה	ממוצע שנתי	יתרה לסוף שנה
הבנק						
בארץ	**10,387**	**10,139**	10,877	10,629	11,205	11,029
בחו"ל	**288**	**283**	319	302	372	372
סך-הכל בבנק	**10,675**	**10,422**	11,196	10,931	11,577	11,401
חברות בנות						
בארץ	**1,631**	**1,636**	1,649	1,658	1,689	1,705
בחו"ל	**658**	**625**	647	651	648	663
סך-הכל חברות בנות	**2,289**	**2,261**	2,296	2,309	2,337	2,368
סך-הכל בקבוצת הבנק	**12,964**	**12,683**	13,492	13,240	13,914	13,769

* לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, הוצגו מחדש נתוני מצבת משרות כוח האדם בגין השפעת משרות עובדים ששכרם הוון לרכוש קבוע. השפעת היישום למפרע גרמה לגידול בהוצאות השכר ובאופן מקביל לגידול של כ-285 משרות בכל אחת מהשנים 2012 ו-2013. לפרטים נוספים בדבר היישום למפרע ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) מספר המשרות כולל גם תרגום למשרות של עלות שעות נוספות, בתוספת משרות כוח אדם חיצוני שאינם עובדי הבנק, אך מספקים שירותי עבודה, בניכוי 344 משרות עובדים ששכרם הוון לרכוש קבוע בשנת 2014 (בשנת 2013 – 415 משרות ובשנת 2012 – 453 משרות).

להלן פרטים בדבר השינויים העיקריים במצבת כוח האדם בקבוצת הבנק בשנת 2014 בהשוואה לסוף שנת 2013:

מספר המשרות הממוצע בקבוצת הבנק ירד בשנת 2014 ב-528 משרות בהשוואה למספר המשרות הממוצע בשנת 2013. כלהלן:

- חל קיטון של 490 משרות במצבה הממוצעות בבנק בישראל. הקיטון נובע בעיקר מיישום מהלך התקינה ביחידות ההנהלה הראשית על-פי מתודולוגיה "פועלים בדרך הנכונה" ואופטימיזציה של פריסת רשת הסניפים.
- חל קיטון ממוצע של 31 משרות בסניפי חו"ל עקב צמצום כ"א בסניפים וסגירת נציגויות.
- חל קיטון של 18 משרות בחברות הבת בישראל.

להלן התפלגות מספר המשרות הממוצעות בקבוצת הבנק על-פי מגזרי הפעילות[1]:

	2014	2013*
משקי הבית	**4,977**	5,249
בנקאות פרטית	**3,144**	3,321
עסקים קטנים	**1,656**	1,689
מסחרי	**1,109**	1,071
עסקי	**696**	724
ניהול פיננסי	**823**	862
אחרים והתאמות	**559**	576
סך-הכל	**12,964**	13,492

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.
(1) כולל משרות של עובדי ההנהלה הראשית שעלות העסקתם הועמסה על המגזר.

מאפייני המשאב האנושי

מדיניות הבנק היא להעסיק, לקדם ולקבל החלטות בקשר לעובדים על בסיס שיקולים ענייניים ובהם כישורים ותפקוד, וללא אפליה מחמת דת, גזע, מין, גיל, השקפה, נטייה מינית, מוגבלות, מקום מגורים וכיוצא באלה. הבנק מעודד גיוס של עובדים מאוכלוסיות בתת-ייצוג בשוק העבודה כחלק ממדיניות הגיוס שלו, מתוך הכרה ביתרונות הטמונים בהעסקה מגוונת בהיבטים של הכרות טובה יותר עם מגזרי לקוחות שונים ועידוד חדשנות ויצירתיות בסביבת עבודה פתוחה ומגוונת.

בשנת 2014 הוותק הממוצע של עובדי הבנק עמד על 17.9 שנים, בדומה לשנת 2013. הגיל הממוצע של עובדי הבנק עמד על 43.7 בשנת 2014 בדומה לשנת 2013.

בשנת 2014 כ-65.7% מכלל עובדי הבנק הן נשים, בהשוואה ל-65% בשנת 2013. בקרב אוכלוסיית הניהול הבכיר בבנק (מדרג מנהלי מחלקות בהנהלה ראשית ומנהלי סניפים) שיעור הנשים בשנת 2014 הוא 40.6% בהשוואה ל-39.2% בשנת 2013 (בשנת 2006 היה שיעור הנשים בקרב אוכלוסיית הניהול הבכיר 29%).

מדיניות הבנק הינה לקלוט, ככל שנחוץ, עובדים אקדמאיים, ובהתאמה קיימת מגמה של גידול מתמיד בשיעורם מתוך כלל עובדי הבנק, משיעור של כ-28.1% בשנת 1998 לשיעור של כ-62.2% בשנת 2014 (59.5% בשנת 2013). עלייה זו נבעה מקליטת עובדים אקדמאים והשלמת הלימודים האקדמיים של עובדי הבנק.

התייעלות בבנק

בשנת 2014 המשיך הבנק בתוכנית התייעלות בכוח אדם הן בסניפים והן ביחידות ההנהלה הראשית. התוכנית המבוססת על פרישה מוקדמת קיבלה ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2014 והסתכמה בסך של 390 מיליון ש"ח.

תוכנית ההתייעלות כוללת בנוסף טיפול בסעיפי רכש שונים, צמצום שטחים וסעיפי הוצאה נוספים. תוכנית ההתייעלות התומכת באסטרטגיה הרב שנתית של הבנק נמשכת גם בשנת 2015.

מערך התגמול בבנק

הבנק שואף לתגמל את עובדיו על עבודתם ועל תרומתם לבנק ולשמרם לטווח הארוך. כמו-כן, שואף הבנק לקשור בין האינטרסים של העובדים לאינטרסים של הבנק ומחזיקי העניין בו, בהתאמה למטרות הבנק, תוכניות העבודה והמדיניות ארוכת הטווח, תוך שמירה על העסקה הוגנת, עידוד מצוינות ותרבות ביצועים.

לרוב, תגמול העובדים מבוסס על שלושה יסודות: שכר שוטף, מענקים שנתיים ותגמול ארוך טווח הנגזר מעליית-ערך מניות הבנק. עובדי הבנק זכאים לתנאים סוציאליים והטבות שונות, לרבות: השתתפות בביטוח רפואי, השתתפות בשכר לימוד, השתתפות במנוי למרכזי ספורט והיכלי תרבות, שי לחגים ולאירועים אישיים ומענק לאחר 25 שנות וותק.

לפרטים נוספים, ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים.

עלות ושכר למשרת עובד**

להלן פירוט עלות למשרת עובד ושכר למשרת עובד בבנק (באלפי ש"ח):

2013*	2014	
342	**354**	עלות למשרת עובד - ללא מענקים
383	**394**	עלות למשרת עובד - כולל מענקים
203	**201**	שכר*** למשרת עובד - ללא מענקים
236	**234**	שכר*** למשרת עובד - כולל מענקים

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.
** אינו כולל הוצאות לתוכנית התייעלות. מספרי השוואה הוצגו מחדש.
*** שכר - מחושב על-פי משכורות ברוטו, כפי שמשולמות לעובד.

מדיניות תגמול ותוכנית תגמול

ביום 5 בינואר 2014 פרסם הבנק את מדיניות התגמול שלו לנושאי המשרה לפי תיקון 20 לחוק החברות, התשנ"ט 1999 ("חוק החברות") ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301A של המפקח על הבנקים מיום 19 בנובמבר 2013 ("הוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי") וכן להערות נוספות שהתקבלו מהפיקוח על הבנקים ("מדיניות התגמול"). עקרונות מדיניות התגמול חלים על חברות בת של הבנק בארץ ובחו"ל. מדיניות התגמול אומצה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק ביום 11 בפברואר 2014. ביום 22 ביוני 2014 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית תגמול למנהליו הבכירים בהתאם להוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ולמדיניות התגמול.

תוכנית התגמול יוצרת הלימה בין התוצאות העסקיות של כלל הבנק לאורך זמן, לבין התגמול ומתבססת על רווח מותאם לסיכון ולעלות ההון, בצד תגמול שלילי על אי עמידה ביעדים בטווח הארוך. התוכנית קובעת מנגנון של פריסת התשלום לטווח ארוך, על מנת שלא לעודד לקיחת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של הבנק. המענק השנתי מחושב על בסיס ביצועי הבנק (משקף את אחריות המנהלים לביצועי כלל הבנק, מעבר לאחריותם לביצועים הספציפיים של החטיבה/היחידה), עמידה ביעדים אישיים (KPI's), כולל מדדים בתחום ניהול הסיכונים ובתחום הציות לחוקים, הוראות רגולטוריות ונהלים וכן הערכת ממונה.

העלאת שכר מינימום

בחודש ינואר 2015 תוקן חוק שכר המינימום בכנסת.

על פי החוק יעלה השכר במשק בתוך שנתיים מ-4,300 ש"ח ברוטו ל-5,000 ש"ח ברוטו בשלוש פעימות: הראשונה בחודש אפריל 2015, השנייה בחודש יולי 2016 והשלישית בחודש ינואר 2017.

בעקבות עדכון החוק החליט הבנק בשיתוף עם יו"ר ארגון העובדים ליישם את העלאת השכר באופן מיידי, כך ששכר המינימום לעובדי הבנק, לרבות כח אדם חיצוני, יעלה בפעימה אחת ל-5,000 ש"ח ברוטו החל מחודש אפריל 2015 במקום בשלוש פעימות.

טיפוח ופיתוח ההון האנושי

הבנק מטפח תרבות למידה בקרב עובדיו באופן שוטף, ומשקיע משאבים ניכרים בהכשרה מקצועית וניהולית, מתוך התפיסה לפיה - שיפור מתמיד ביכולות העובדים תומך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הבנק והינו בהלימה לחזון הבנק. הבנק קולט עובדים בעלי תואר אקדמי ומעודד עובדים ותיקים ללמוד לתואר ראשון ולתואר שני באמצעות סיוע במימון הלימודים ומתן ימי חופשה נוספים לצורך בחינות.

"קמפוס פועלים"

"קמפוס פועלים" מהווה זירה מרכזית בהטמעה של אסטרטגיה וחזון הבנק באמצעות למידה, תקשורת ותהליכים המקדמים ביצועים. הלמידה מובילה להתפתחות אישית, ארגונית ועסקית אשר תבטיח מצוינות מקצועית וניהולית לעובדים ולמנהלים. הלמידה מתחוללת בכיתות הקמפוס, במנהלות האזוריות ובעמדתו של כל עובד.

בשנת 2014 התקיימו בקמפוס פועלים כ-56,250 ימי למידה בכ-618 מחזורי קורסים בהם ימי אימון בנקאיים, ימי אימון ניהוליים, קורסים לבכירים, הכשרה לניהול בנקאי, מכינה בכלכלה ופיננסים ולמידה בשטח: בכיתות הלימוד באזורים ובסניפים.

הכשרה בנקאית – בית הספר לבנקאות אמון על הכשרת הבנקאים בתחום הידע המקצועי ועל הקניית מיומנויות עסקיות, וזאת בהתאמה לכל בעל תפקיד, לצורכי התפקיד, ובהתאם לשינויים אסטרטגיים בארגון. בנוסף, תפקידו לשמר ולחזק את המוכנות המקצועית של כלל העובדים במילוי תפקידם. בשנת 2014 פותחו והועברו גם הדרכות קצרות וממוקדות בנושאים בנקאיים שונים ומגוונים וימי אימון מקצועיים למנהלים, התקיימו 14 מחזורים של קורסים בכירים בתחומי הבנקאות השונים.

מערכת למידה חדשה – במהלך 2014 נמשך מהלך הטמעת מערכת הלמידה החדשה בבנק והיא מוטמעת עתה בכל יחידות הבנק. המערכת מאפשרת לשמור על המוכנות והמקצועיות של העובד בכל רגע נתון. המערכת מכילה תפריט אישי לכל עובד בהתאם לתפקידו, ובהתאם לאיתור צרכים ומיפוי שוטף של פערי ידע בשטח. במערך הסינוף מקבל העובד בכל שבוע פריטי למידה קצרים לביצוע בהתאם לתפקידו. פריטי הלמידה נוגעים לכלל עולמות התוכן הבנקאיים: עו"ש, אשראי, מטבע-חוץ, שירות, רגולציה ועוד.

הכשרה ופיתוח מנהלים – בית הספר לניהול ומנהיגות בקמפוס פועלים מהווה מסגרת לבנייה והפעלה של מסלולי פיתוח מנהלים בבנק, לצורך העצמה וטיפוח של שדרת מנהלים, וזאת בהלימה לכיוונים האסטרטגיים של הבנק, יעדיו וערכיו. כיום מתקיימות בבית הספר לניהול ומנהיגות תוכניות הכשרה בסיסיות ומתקדמות בניהול, ואלה מיועדות לכל דרג ניהולי בבנק. בשנת 2014 השתתפו מעל 1,500 מנהלים בדרגים השונים, בימי הכשרה ותוכניות פיתוח למנהלים. בשנת 2014 52 מסניפי הבנק השתתפו בתוכנית "מנהיגות ציוותית" השמה דגש על ניהול ציוותי, העצמת היחיד והתפתחות, בנוסף הושקה תוכנית חדשה של 'מנהיגות צוותית' המותאמת למנהלי מחלקות בהנה"ר.

תרבות ואקלים ארגוני

קוד אתי

הבנק רואה בקוד האתי אבן יסוד בתרבות הארגונית שלו. הקוד האתי התנהגותי של הבנק מאגד את אמות המידה, המוסר והקשרים בין חברים לעבודה, היחסים עם הלקוחות והספקים, התרומה לקהילה והאחריות החברתית והסביבתית. הקוד האתי משמש כ"מצפן" להתנהגות נכונה ואף נקרא בשם: קוד אתי התנהגותי. החל משנת 2004 קיים קוד אתי בבנק. עקב החשיבות שהבנק מייחס לקוד, הוא מגדיר את חברת ההנהלה הממונה על הון אנושי, ייעוץ ומשאבים כממונה על האתיקה בבנק הפועלת לקידום הנושא בבנק. בשנת 2014 למדו ועברו כל עובדי הבנק לומדה אשר הציגה את הטכניקה המומלצת להתמודדות עם דילמה אתית, עודכן נוהל קבלת מתנות ונערכו דיונים בסוגיות אתיות בקורסים בכירים מקצועיים.

חזון הבנק

במהלך ארבע השנים האחרונות מתקיים תהליך להטמעתו של חזון הבנק במטרה לבטא את תמונת העתיד הרצויה של בנק הפועלים במיטבו.

החזון מצהיר על מחויבות הבנק כלפי עובדיו, לקוחותיו, וכלל מחזיקי העניין. החזון יוצק משמעות ערכית ליעדים ולמהלכים אותם מוביל הבנק.

ערכי החזון משולבים במערכי הלמידה וההדרכה בקורסים הבנקאיים, הניהוליים וההתנהגותיים.

תהליך הערכת ביצועים

תהליך הערכה מתקיים מדיי שנה ובמרכזו שיחת משוב לסיכום ביצועי השנה החולפת ותכנון היעדים וההתפתחות קדימה. התהליך מבוסס על דיאלוג פתוח ושקיפות, ותומך בהעצמת העובד והתפתחותו. התהליך הוא חלק מרצף שנתי של מהלכים ניהולים לעידוד מצוינות, הערכה הוקרה ותגמול לעובד.

תקשורת פנים ארגונית

בנק הפועלים רואה בעובדיו שותפים מלאים לתהליכים העסקיים והארגוניים.

במטרה לשמר את תחושת ההזדהות והמחוברות הגבוהה של העובדים, מתקיימות יוזמות רבות להידוק הקשר והדיאלוג באמצעות תקשורת חוצת ארגון: בין ההנהלה לעובדים, מנהלים ועובדים, בין היחידות השונות.

לשם כך, הבנק פועל במגוון ערוצים בהם הפורטל הארגוני אשר מהווה ערוץ תקשורת מרכזי, מתקדם ותומך בשיתוף העובדים במידע והטמעה של תהליכי שינוי פנים ארגוניים.

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

כלים מוניטריים של הבנק המרכזי

לרשות בנק ישראל עומדים מספר כלים באמצעותם הוא קובע את רמת הנזילות של המערכת הבנקאית. הפעילות המוניטרית של בנק ישראל מתחלקת לשני סוגים:

- פעילות במהלך חודש נזילות – חודש נזילות מוגדר על-ידי בנק ישראל כתקופה בת 4-5 שבועות המסתיימת ביום רביעי האחרון של חודש קלנדרי. הפעילות מתבצעת באמצעות מכרזי הלוואות ו/או פיקדונות לבנקים המסחריים הכוללים מכרזים לחודש, שבוע, ומכרזים יומיים, וכן באמצעות הלוואות ו/או פיקדונות מוניטריים בריבית השונה מריבית בנק ישראל ב-±0.25%.
- פעילות על פני תקופות ארוכות מחודש נזילות – בנק ישראל קובע בהתאם למצב הכלכלי, גם בארץ וגם בעולם, את רמת הנזילות הרצויה למערכת הבנקאית. בנק ישראל יכול לנקוט במדיניות מוניטרית מרחיבה, ואז הוא מביא את המערכת לעודפי נזילות גבוהים, או במדיניות מוניטרית מצמצמת, בה הוא מביא את המערכת למצב של גירעונות נזילות.

הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2014 על שיעור שנתי של 1.0%, ירדה ב-0.25% בסוף חודש פברואר ל-0.75%, ב-0.25% נוספים בסוף חודש יולי ל-0.50%, ובסוף חודש אוגוסט ירדה הריבית ל-0.25%.

בסוף חודש פברואר 2015 הריבית ירדה ל-0.1%.

להלן פירוט הכלים בהם משתמש הבנק המרכזי:

- קביעת הריבית הבסיסית למשק.
- מכרז מק"מ – בנק ישראל מנהל יתרות מק"מ של כ-130 מיליארד ש"ח, ובאמצעות הקטנה או הגדלה של היתרה, הוא משנה את מצב הנזילות של המערכת הבנקאית.
- התערבות בשוק מטבע-החוץ – בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של מטבע-חוץ מול המערכת הבנקאית.
- התערבות בשוק אגרות-החוב הממשלתי – בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של אגרות-חוב ממשלתיות.
- הפעלה של מכרזי ריפו – פעילות של בנק ישראל מול הבנקים וגופים מוסדיים.

בסוף שנת 2014 הסתכמו עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית ב-119 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-104 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2013 עלייה של כ-15 מיליארד ש"ח.

מחד הפעולות הבאות הגדילו את הנזילות:

רכישות מטבע-חוץ על-ידי בנק ישראל בתקופה האמורה בסך של כ-25 מיליארד ש"ח (כ-7.0 מיליארד דולר, מתוכם כ-3.5 מיליארד דולר לצורך קיזוז השפעת הפקת הגז).

פעילות הממשלה בתחום הפיסקאלי ובשוק ההון הסתכמה בהזרמה של כ-1 מיליארד ש"ח.

מנגד קיזזו את העלייה בנזילות:

בנק ישראל הגדיל את הנפקות המק"מ במהלך השנה בסך כ-3 מיליארד ש"ח.

גידול בכמות הכסף במחזור שבידי הציבור שעלתה בכ-5 מיליארד ש"ח.

עלייה בחובת הנזילות של הבנקים שהסתכמה בכ-3 מיליארד ש"ח.

בנק ישראל הודיע על ביטול חובת הנזילות בשיעור 10% על עסקות של תושבי חוץ מסוג עסקות החלף ועסקות המרה עתידית שקל/מטבע-חוץ החל מיום 30 באוקטובר 2014.

מטעמי זהירות הבנק ממשיך להפקיד חלק גדול מיתרות הנזילות במטבע-חוץ בבנק המרכזי בארצות-הברית בריביות נמוכות ומשקיע חלק מעודפי הנזילות בעיקר באגרות-חוב מדינות ומוסדות פיננסיים בדירוגים גבוהים.

הבנק מקיים מעקב יומי אחר מצב הנזילות הכולל, וכן אחר מצב הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ (כולל סניפי חו"ל) בנפרד. בנוסף למעקב אחר מצב הנזילות השוטף, אומד הבנק את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי. אומדן הסיכון נעשה תחת הנחות שונות המתייחסות למצבי שוק שונים עבור המערכת הבנקאית בארץ והבנק.

גיוסי הון וחוב מהציבור

קבוצת הבנק מגייסת הן על-ידי הנפקות לציבור והן על-ידי הנפקות פרטיות, אגרות-חוב וכן כתבי התחייבות נדחים המשמשים כחלק מההון הפיקוחי של הבנק.

יתרת אגרות-החוב וכתבי ההתחייבות ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-33.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-34.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2013. בשנת 2014 גויסו על-ידי קבוצת הבנק אגרות-חוב בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח ונפרעו אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-4.0 מיליארד ש"ח.

ליום 31 בדצמבר 2014 יתרת כתבי ההתחייבות הנדחים אשר גייס הבנק עומדת על כ-5.0 מיליארד ש"ח, מהם כתבי התחייבות סחירים בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח.

בנוסף, מגייס הבנק באמצעות חברות בנות בבעלותו המלאה: הפועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל, אשר עיקר עיסוקן הינו גיוס מקורות כספיים בארץ ובחו"ל, בהתאמה, בדרך של הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות מסוגים שונים (המהווים חלק מההון הפיקוחי של הבנק) והפקדת תמורת ההנפקה בבנק.

ליום 31 בדצמבר 2014 יתרת כתבי ההתחייבות אשר גויסו על-ידי קבוצת הבנק עומדת על כ-16.9 מיליארד ש"ח ויתרת אגרות-החוב עומדת על כ-11.8 מיליארד ש"ח.

לפרטים נוספים בדבר אגרות-החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים אותם הנפיקו הגופים האמורים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

תיאור מצב המיסוי

א. דיני המס החלים על חברות הקבוצה

מס הכנסה

שיעור מס החברות בשנת 2014 עומד על 26.5% ושיעור מס החברות בשנת 2013 עמד על 25%.

השפעת השינוי בשיעור מס חברות בשנת 2013 באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013 בגידול יתרת המסים הנדחים בסך של כ-103 מיליוני ש"ח, ובמקביל בקיטון של ההפרשה למסים באותו סכום.

חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975

- הבנק מוגדר כמוסד כספי לצורכי חוק מס ערך מוסף המטיל על מוסד כאמור מס שכר ומס רווח. רווח מוגדר כהכנסה חייבת, כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לפני קיזוז הפסדים משנות המס הקודמות לשנת המס שבה נתקבלה ההכנסה, ואחרי ניכוי מס שכר ולמעט הכנסה מדיבידנד שנתקבל ממוסד כספי ולרבות הכנסה מריבית או מדיבידנד או ממכירה או פדיון של יחידה או מחלוקת רווחים לבעל יחידה שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין.
- שיעור מס רווח בשנת 2014 עומד על 18% ושיעור מס הרווח בשנת 2013 עמד על 17.58%. שיעור מס השכר אשר חל על הבנק עלה ביום 2 ליוני 2013 מ-17% לשיעור של 18% לגבי עד חודש יוני 2013 ואילך.

כתוצאה מהשינוי בשיעור המס בשנת 2013, הבנק כלל בדוחותיו הכספיים של שנת 2013 גידול ביתרת המסים הנדחים בסך של כ-39 מיליוני ש"ח, וגידול ביתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים בסך של כ-21 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס המתייחסת.

שיעורי המס המשולבים

המסים המשולמים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על-פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על-פי חוק מס ערך מוסף כמוסבר לעיל. לפיכך, שיעורי המס המשולבים הינם כדלקמן:

	שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור מס משולב
שנה			
2012	16.33%	25.00%	35.53%
2013*	17.58%	25.00%	36.22%
2014 ואילך**	18.00%	26.50%	37.71%

* נובע מהעלאת מס ערך מוסף מיום 2 ביוני 2013 לשיעור של 18%.
** נובע מהעלאת מס חברות החל מיום 1 בינואר 2014.

החברות המאוחדות, שמקום איגודן הינו מחוץ לישראל, נישומות לפי חוק המס בארצות מושבן

בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים נחתם הסכם מיום 13 במאי 1986 המסדיר תשלומי מס בישראל בגין רווחי חברות בנות של הבנק בחו"ל. לפי תנאי ההסכם, החל משנת 1978 ואילך נכלל חלקו של הבנק ברווחים של חברות בנות בחו"ל בשומת המס של הבנק. בהסכם נקבע, שאין בו כדי לקבוע כי החברות חייבות במס בישראל, או שחלים עליהן דיני מדינת ישראל, וכי ההסכם אינו מהווה תקדים. תחולת ההסכם שנחתם נקבעה עד שנת 1988. עם זאת, על-פי הבנה בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים, ההסכם ממשיך לחול עד אשר אחד מהצדדים יודיע על ביטולו.

להלן שיעורי המס הזר הסטטוטוריים החלים על חברות הבת העיקריות בחו"ל:

בארצות-הברית:	35.0%
בשוויץ:	21.4%
בבריטניה:	24.0%
בתורכיה:	20.0%

הוצאות להפסדי אשראי

ביום 1 בינואר 2011 אימצה המערכת הבנקאית הוראה חדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. כתוצאה מכך נחתמו הסכמים בין המערכת הבנקאית, לרבות הבנק, לבין רשות המסים על פיהם נקבעו הכללים בדבר אופן ההכרה בהוצאות לעניין מס.

ביום 29 בפברואר 2012 נחתם הסכם עקרונות בין הבנק לבין פקיד השומה בנושא אופן ההכרה למס של ההפרשה להפסדי אשראי בגין הפרשות לחובות פגומים שיירשמו החל מיום 1 בינואר 2011.

לפרטים נוספים ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

ב. פרטים נוספים

בדבר נתונים נוספים בקשר עם ההפרשה למס בקבוצת הבנק, שומות מס סופיות, שומות במחלוקת, הפסדים צבורים לצורכי מס וההפרש בין שיעורי מס סטטוטורי למס אפקטיבי - ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים.

מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בנות וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, דיני ניירות-ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, רוכשי דירות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים.

הבנק וחברות הבת פועלים על מנת לעמוד בחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין האמורות.

במסגרת החקיקה, שהתקבלה בעקבות המלצותיה של ועדה בינמשרדית בראשות מנכ"ל משרד האוצר (ועדת בכר), נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, מספר הוראות רגולטוריות רלוונטיות לתקופת הדיווח בעלות השפעה על פעילות הבנק:

- עידוד תחרותיות במערכת הבנקאית – המלצות הוועדה להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית (ועדת זקן) קודמו גם בשנת 2014 במגוון הוראות שהועברו על-ידי בנק ישראל ויושמו בשנה האחרונה. בין ההוראות – הקלות במעבר בין חשבונות (עדכון ניהול בנקאי תקין 432 בחוזר בנק ישראל מס' 2443 מיום 15 בדצמבר 2014) לפישוט הפעולות הנדרשות בעת סגירת חשבון של לקוח ובהעברת פעילותו מהבנק הישן, לחשבונו בבנק החדש. כמו-כן, קיצור התהליכים הכרוכים במעבר במטרה למנוע טרחה מיותרת ללקוח, וכל זאת כדי לסייע ללקוח לממש את בחירתו לנהל את הפעילות הבנקאית שלו, כולה או חלקה, בבנק אחר. בנוסף, פישוט הליך העברת הרשאות לחיוב חשבון מהבנק מעביר לבנק הנעבר, תוך החלת שנויים משמעותיים בתהליכי העבודה במערכת הבנקאית (הוראת ניהול בנקאי תקין 439 מיום 4 בספטמבר 2014).
- הוראה נוספת הנגזרת מהמלצות ועדת זקן הינה גילוי עלות שירותים בניירות-ערך (תיקון ניהול בנקאי תקין 414 בחוזר בנק ישראל 2415 מיום 16 באוקטובר 2013) המבקשת כי הבנק יציג ללקוחותיו, המבצעים עסקות בניירות-ערך, מידע מפורט אודות העלויות שנגבו מהם (פירוט עמלות קנייה, מכירה ופדיון ניירות-ערך ודמי ניהול ניירות-ערך) וכן, מידע השוואתי בגין ממוצע שיעורי העמלות שנגבו בפועל לעומת קבוצת התייחסות לפי שווי פיקדון.

  המלצה נוספת הינה יישום הוראת דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים (ניהול בנקאי תקין 425 בחוזר בנק ישראל מיום 19 בנובמבר 2014) המבקשת להעביר לכלל לקוחות הבנק דוח מרוכז ותמציתי, המפרט את כלל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח, אשר יימסר באופן יזום אחת לתקופה כמו גם יוצג באתר האינטרנט המאובטח של הבנק. הדיווח יימסר ללקוחות יחידים ועסקים קטנים וכן, הדיווח הראשון יהיה בגין שנת 2015 ויועבר ללקוחות עד ליום 28 בפברואר 2016.

במטרה לעודד את התחרות במערכת הבנקאית, קידם בנק ישראל אפשרות פתיחת חשבונות בנק באינטרנט (הוראת ניהול בנקאי תקין 418 מיום 15 ביולי 2014) במתכונת ייעודית וכחלק מהסדרת תשתית להקמת בנק אינטרנטי בישראל. פתיחת החשבון תתאפשר רק עבור יחיד תושב ישראל מעל גיל 18, הפעלתו תתאפשר רק לאחר קבלת העברה בנקאית מחשבון על שם המבקש בתאגיד בנקאי בישראל. בנוסף, על החשבון שייפתח יחולו מגבלות סכומי פעילות, יתרות הנכסים ומסגרת הפעילות בכרטיס חיוב. כן נקבעו הוראות מיוחדות לצורך זיהוי הלקוח.

הוראות נוספות הינן פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהולו (הוראת ניהול בנקאי תקין 422 בחוזר בנק ישראל מס' 2423 מיום 26 במאי 2014) הקובעת תהליכים לבחינת בקשה לפתיחת חשבון, אמצעי תשלום שעל הבנק לספק (לרבות כרטיס בנק לחיוב מיידי) ואמצעי איחזור ובקרה העומדים לרשות הלקוח; כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים) (פורסם ברשומות 7469 ביום 30 בדצמבר 2014) אשר, בין היתר, קובעים הוראות חדשות למסירת העתקי מסמכים והודעה על שינויים הנוגעים לתנאי ניהול חשבון וסיום הטבות וכן, כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) מיום 21 בינואר 2015 אשר הביא לשינוי הגדרת 'עסק קטן'.

- יישום המלצות ועדת באזל – הפיקוח על הבנקים קידם השנה ביתר שאת, כחלק מיישום המלצות ועדת באזל, תיקונים רבים להוראות ניהול בנקאי תקין העוסקות בניהול הסיכונים לרבות ניהול הממשל התאגידי, תיאבון הסיכון ומדידה ודיווח (תיקון ניהול בנקאי תקין 310 בחוזר בנק ישראל 2356 מיום 27 בדצמבר 2012), סיכוני ריבית ומדידה מאוחדת של חשיפת הריבית (ערך והכנסה) של כל הקבוצה בתיק הבנקאי והלא בנקאי (תיקון ניהול בנקאי תקין 333 בחוזר בנק ישראל 2377 מיום 30 במאי 2013), הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות (ניהול בנקאי תקין 311 ו-314 בחוזר בנק ישראל 2357 מיום 27 בדצמבר 2012 וחוזר בנק ישראל 2375 מיום 30 באפריל 2013 בהתאמה), מדידת יחס כיסוי הנזילות ופיתוח כלי ניטור לשימוש התאגידים הבנקאיים והמפקחים בניטור סיכוני הנזילות (חוזר בנק ישראל 2431 מיום 28 בספטמבר 2014) ועוד. יישום הוראות אלו בבנק כרוך בתהליכי עבודה, ניהול פרויקטים ותשומות רבות.
- יישום הוראות FATCA – הבנק נערך החל משנת 2011 ליישום הוראות ה-FATCA שפורסמו על-ידי ממשלת ארצות-הברית בתקנות המפורטות של החוק וכפי שאלו באו לידי ביטוי במכתב בנק ישראל מיום 6 באפריל 2014 המנחה את התאגידים הבנקאיים כיצד להיערך בנושאי הליכי ממשל תאגידי, רישום בפורטל ה-IRS של מוסדות פיננסיים מדווחים ואופן ההתנהלות מול לקוחות. ה-FATCA הינו חוק אמריקאי שמטרתו לאפשר ל-IRS יכולת אכיפה ומאבק בהעלמות מס מחוץ לארצות-הברית באמצעות ניהול חשבונות מחוץ לארצות-הברית. תקנות ה-FATCA פורסמו ביום 17 בינואר 2013 והן בתוקף החל מיום 1 ביולי 2014. ממשלות ארצות-הברית וישראל חתמו ביום 30 ביוני 2014 על הסכם בין-ממשלתי להסדרת יישום ה-FATCA בישראל באמצעות חקיקה מקומית. ההסכמות שהתקבלו עם משרד האוצר האמריקאי יקלו על הגופים הפיננסיים הנדרשים לספק את המידע אודות חשבונות של אמריקאים בישראל. ההסכם מסדיר, בין השאר, את העברת המידע מהגופים הפיננסיים בישראל ל-IRS (רשות המס של ארצות-הברית). המידע שיימסר יכלול פרטים אודות חשבונות פיננסיים המוחזקים בישראל בידי אזרחי ארצות-הברית, תושבי ארצות-הברית, בעלי "Green Card" או בידי ישות משפטית שלאמריקאים כאמור יש בה החזקה מהותית. בנוסף, ההסכם מאפשר לדווח ל-IRS על הכנסות בחשבונות של תושבי ישראל המנוהלים בארצות-הברית.
- תיקון מספר 5 לחוק החוזים האחידים – אשר פורסם ברשומות ביום 17 בדצמבר 2014 (חוברת ספר החוקים מספר 2484, עמוד 109), מבקש לקבוע כי במקרים בהם קיים סעיף בחוזה אחיד בנוסח "אני מאשר כי קראתי את החוזה ומסכים לתנאיו" יועבר נטל ההוכחה לספק שיידרש לנמק מדוע הסעיף אינו מקפח. אם הספק לא יוכיח שהסעיף אינו מקפח, בית הדין עשוי לקבוע כי הסעיף בטל מעיקרו ולא ניתן יהיה לטעון כי הלקוח הסכים לתנאים שאינם מופיעים במפורש בחוזה השירות-העסקה. החוק קובע גם כי חתימת צרכן על חוזה ובו סעיף המקנה לספק פיצויים מוסכמים בלתי סבירים או תרופה בלתי סבירה או תרופה שאינה מוקנית לחברה על-פי דין, גם סעיף זה יהיה בחזקת סעיף מקפח. עוד נקבע בחוק, כי מעתה ואילך, בית הדין המיוחד לחוזים אחידים, לא ידון בבקשת ספקים למתן "תעודות הכשר" לחוזים אחידים. עד היום, החוק אפשר לספק שביקש להגן על עצמו מפני טענה של סעיף מקפח בחוזים אחידים, לבקש מבית הדין המיוחד, אישור חוקי לסעיפי החוזה. יישום חוק זה בבנק בעל השלכות רחבות על חוזים וטפסים שונים ורבים בבנק ובעל השלכות תפעוליות מורכבות תוך השקעת תשומות רבות.

הליכים משפטיים

(א) קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעה נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו.

לפירוט בדבר הליכים משפטיים בסכומים מהותיים אשר קבוצת הבנק צד להם - ראה ביאור 19ד' בדוחות הכספיים.

(ב) הליכים אחרים

1. ביום 9 במרץ 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תובענה כנגזרת כנגד הבנק, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקש להגיש תובענה בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו כחברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005, כנגד תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת של הבנק וכנגד Explorer Master Fund RP (להלן: "RP") (להלן ביחד "הנתבעים").

העילה בגינה מבוקש האישור לתביעה כנגזרת, נוגעת להתקשרותה של תרשיש בשנת 2005 בהסכם לרכישת מניותיו של הבנק התורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי איי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף") על-ידי תרשיש (להלן: "הסכם הרכישה") וכן בפיצוי בסך 88 מיליון ש"ח (כך על-פי הבקשה) ששולם ל-RP בשנת 2008, בקשר עם אותו הסכם (להלן: "הפיצוי"). לטענת המבקש, הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליון ש"ח ועליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר טוען התובע, כי הסכם הרכישה ותשלום הפיצוי האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

ביום 11 ביולי 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז בקשה נוספת לאישור תובענה כנגזרת כנגד מר דן דנקנר, חברי דירקטוריון הבנק שכיהנו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כנתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליון ש"ח. עניינה של בקשה זו נוגע להסכם הרכישה ולפיצוי, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליון דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.

ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות וביום 10 בפברואר 2011 הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תובענה מתוקנת המאחדת את שתי התובענות (להלן, ביחד - "התובענה המאוחדת").

בחודש אוקטובר 2012 הגישה פרקליטות המדינה כתב אישום נגד מר דן דנקנר, אשר כיהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק עד ליום 1 באוגוסט 2009, בגין מעשים שנעשו על-ידו שעה שכהן בדירקטוריון ובין היתר, בגין עניינים ועובדות המצויים במרכזה של התובענה המאוחדת.

בעקבות הגשת כתב האישום הגישו המבקשים בקשה בהסכמה לדחיית מועד הדיון בבקשה המתוקנת עד להכרעה בתיק הפליליי נגד דן דנקנר.

לאחר הכרעה בהליך הפלילי באוקטובר 2013 התחדשו ההליכים בתובענה המאוחדת.

ביום 15 בינואר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לתת תוקף של פסק דין להסכם פשרה שנחתם בין הצדדים על פיו, מבטח אחריות נושאי המשרה של הבנק הסכים, לצורכי פשרה בלבד ומטעמים של חיסכון בעלויות, לשלם פיצוי לבנק ושכר טרחה וגמול מיוחד למבקשים ובאי כוחם בסך כולל של 6 מיליון ש"ח. הסכמתו של המבטח לשלם את סכום הפשרה לבנק ניתנה לפנים משורת הדין ואינה מהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג מצידו של המבטח או מצידם של הדירקטורים או של מי מהצדדים האחרים בתיק או של מי מנושאי המשרה בבנק, בהווה או בעבר, בטענה מהטענות המפורטות בתביעה ובבקשות לאישור התביעה כנגזרת. הבנק והדירקטורים עומדים בתוקף על טענתם כי הדירקטורים נהגו באופן ראוי, בתום לב, וללא כל דופי, כי דירקטוריון הבנק פעל באופן ראוי בהתבסס על המידע שהיה מצוי בידיו, וכי פעל אך ורק לטובת הבנק.

על פי הוראת בית המשפט פורסמה ביום 25 בינואר 2015 מודעה בעיתונים בדבר מתווה הסכם הפשרה וניתנה אפשרות להתנגד לו תוך 21 ימים ממועד הפרסום. כמו-כן, בהתאם להוראת בית המשפט, הועבר הסכם הפשרה ביום 18 בינואר 2015 לעיון המפקח על הבנקים, אשר רשאי להביע עמדתו תוך 30 יום. ביום 17 בפברואר 2015, ביקשה פרקליטת המדינה אורכה של 30 יום נוספים להגשת עמדתו של המפקח על הבנקים ביחס להסדר הפשרה המוצע וציינה כי המפקח על הבנקים העביר את ההסדר המוצע גם לעיונם של משרד המשפטים ורשות ניירות-ערך.

2. ביום 3 בדצמבר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו על-ידי מי שטוען כי הינו בעל מניות בבנק, בקשה לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תובענה כנגזרת (להלן: "בקשת הגילוי"). בקשת הגילוי נסמכת בעיקר, על טיוטת דוח ביקורת שנערכה על-ידי בנק ישראל. במסגרת בקשת הגילוי מבקש המבקש שיגולו לו מסמכים שונים הנוגעים להלוואות ו/או אשראים שניתנו על-ידי הבנק ללווים שונים שהם נשוא טיוטת דוח הביקורת הנ"ל. לאחר שהוגשה תגובת הבנק ונערך דיון בנושא, הורה בית המשפט בהחלטת ביניים, כי הדוח הסופי של בנק ישראל יועבר לעיונו בלבד.
בהחלטת ביניים נוספת, הורה בית המשפט כי יועברו לעיונו בלבד, גם מסמכים הנוגעים לשני לווים מתוך הלווים נשוא הדוח.
לאחר שהמסמכים המבוקשים נמסרו במעטפה חתומה לבית המשפט, קבע בית המשפט ביום 10 בנובמבר 2014 כי הבנק ימסור את אותם מסמכים גם למבקש כנגד חתימתו על כתב סודיות. הבנק ביקש וקיבל עיכוב ביצוע של ההחלטה והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו.
ביום 1 בינואר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה מטעם בנק ישראל-המפקח על הבנקים ליתן לו למסור את עמדתו בעניין גילוי דוח הפיקוח.
ביום 19 בינואר 2015 החליט בית המשפט העליון להעביר את בקשת רשות הערעור לתגובתו של המבקש ושל המפקח על הבנקים. טרם התקבלה החלטה בבקשה.

3. ביום 2 בפברואר 2014 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו על-ידי מי שטוען כי הינו בעל מניות בבנק, בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תובענה נגזרת (להלן: "בקשת הגילוי"). בגדרה של בקשת הגילוי התבקש בית המשפט להורות לבנק לגלות ולהתיר למבקש עיון במסמכים שונים, בקשר לאשראי בסך 150 מיליון ש"ח, אשר נטען כי הועמד על-ידי הבנק לחברת טומהוק השקעות בע"מ (להלן: "טומהוק").
נטען כי גילוי המסמכים נחוץ למבקש לצורך בחינת אפשרות הגשת תביעה נגזרת בשם הבנק כנגד נושאי משרה בו, בגין, בין היתר, הפרת נורמות של ממשל תאגידי בשל אישור מתן האשראי האמור תוך היות רוב חברי ועדת האשראי של הבנק בניגוד עניינים מסיבות שונות וכן, בשל הפרת חובות אמונים וזהירות של הדירקטורים בבנק באשרם את האשראי בלא ביטחונות ולאחר שחרור ביטחונות קיימים.
ביום 24 ביולי 2014 ניתנה החלטת בית המשפט אשר הורתה על העברת המסמכים נשוא בקשת הגילוי למבקש. הבנק ביקש וקיבל עיכוב ביצוע של ההחלטה והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו. טרם התקבלה החלטה בבקשה.

4. ביום 29 ביוני 2014, הוגשה על-ידי התנועה לאיכות השלטון בישראל לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוהה לצדק, עתירה למתן צווים על תנאי כנגד המפקח על הבנקים ונגידת בנק ישראל, בה התבקש בית המשפט להורות למפקח על הבנקים לבצע חקירה מקיפה ומערכתית בעניין האשראי שהועמד על-ידי המערכת הבנקאית לקבוצת אי.די.בי וכן, לפרסם את תוצאות הבדיקה. הבנק ויתר הבנקים המעורבים צורפו כמשיבים פורמלים.

5. ביום 1 במרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בקשה לאישור תובענה נגזרת, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקשת להגיש תובענה בשם הבנק כנגד שורה של נושאי משרה, אשר כיהנו או מכהנים בין השנים 2000-2015, או בחלק מתקופה זו, וכן נגד רואי החשבון של הבנק (להלן ביחד: "המשיבים הפורמליים").
המבקשת מבקשת מבית המשפט לקבוע, כי על המשיבים הפורמליים לפצות, לשפות ולהיטיב את הבנק בגין נזק שגרמו לכאורה לבנק במעשיהם ובמחדליהם בסך של 228 מיליוני דולר ארצות-הברית, אותו להערכת המבקשת יידרש הבנק לשלם לרשויות האכיפה האמריקאיות, בקשר לחשבונות של לקוחות אמריקאים בבנק הפועלים שוויץ.
עוד טוענת המבקשת, כי הבנק לא פעל ולא הפריש כמתחייב על-פי כללי חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות הדין, הפרשה חשבונאית בדוחותיו הכספיים בגין התשלום הנ"ל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק פועל בהתאם לתוכנית אסטרטגית תלת שנתית (2013–2015) אשר אושרה בסוף שנת 2012 ועודכנה בסוף שנת 2013. תהליך בניית התוכנית האסטרטגית נעשה תוך התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, שינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה ושינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית אשר גובשה ואושרה מהווה המשך לתוכנית האסטרטגית הקודמת, אשר הושקה בראשית שנת 2010 ובהתאם לה התווה הבנק את המפה האסטרטגיות ותוכניות העבודה לשנים 2010–2012.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. תוכנית זו צפויה לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאות בישראל, תוך השאת ערך למחזיקי המניות וכלל בעלי העניין.

בנוסף, הבנק נערך ליישום הוראות בנק ישראל (אשר פורסמו בסוף הרבעון הראשון של שנת 2012) להגדלת יעדי ההון הכולל, והן נלקחו בחשבון במסגרת גיבוש תוכניתו האסטרטגית לשנים 2013–2015.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

1. **שימור וחיזוק מובילות הבנק בישראל,** בתחומים הבנקאיים השונים, על-ידי העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, ויצירת פיתרונות מותאמים לצורכי הלקוח.
2. **צמיחה בינלאומית ממוקדת** מבוססת קשרי לקוח, תוך מינוף החוזקות של הבנק בפעילות מסחרית ועסקית ושירות בנקאות פרטית גלובלית.
3. **מצוינות בניהול פיננסי וניהול הון מתקדם,** באמצעות ניהול הון יעיל והרחבת מקורות הכנסה ממוצרים שאינם אשראי.
4. **התייעלות ומצוינות תפעולית** בביצוע פעילויות קיימות ובמימוש תוכניות הצמיחה של הבנק, תוך בחינת וייעול הקצאת המשאבים וריסון רמת ההוצאות.
5. **מובילות עסקית טכנולוגית** באמצעות פיתוח היכולות הטכנולוגיות של הבנק, תוך התייחסות רחבה לצרכים עתידיים של לקוחות הבנק וניתוח המגמות בתחום השירותים הפיננסיים.

הפעילות בכלל הצירים תתבצע תוך ניהול סיכונים מתקדם, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק יפעל להתקדם בצירי הפעולה תוך דגש לטיפוח ההון האנושי והמצוינות בארגון, בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

בחטיבה הקמעונאית ימשיך הבנק לפעול בצורה ממוקדת ונחושה לביסוס וחיזוק מובילותו. הבנק יתמקד בשיפור הצעת הערך ללקוחותיו, תוך מתן מענה כולל ומותאם לדרישות וצורכי הלקוח. בין הפעולות שיינקטו - אופטימיזציה של פריסת מערך הסינוף ופיתוח מושכל של רשת הסניפים בפורמטים המותאמים לסביבות העתיד. הבנק ימשיך לפתח את חוויית הלקוח הרב ערוצית תוך שיפור מתמיד והוספה של פעולות ושירותים טכנולוגיים מתקדמים במגוון ערוצים: סלולר, אינטרנט, מכונות לשירות עצמי ועוד. הבנק ימשיך למקד ולפתח פעילותו בתחום העסקים הקטנים ואל מול מגזרים בעלי פוטנציאל עבורם יפתח הבנק הצעת ערך מתאימה וייחודית. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים והתאמת השירות לצורכי הלקוח.

בחטיבה העסקית הבנק ימשיך לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המגזר העסקי, החברות והעסקים הגדולים במשק. הבנק שואף ופועל להעמקת ופיתוח פעילותו עם לקוחות אלה, תוך שימת דגש על הרחבת היצע השירותים והמוצרים, ויצירת מעטפת כוללת של שירותים המותאמת במיוחד ועונה בצורה המיטבית לצורכי לקוחות המגזר. הבנק צופה כי פעילות זו תאפשר לו גם להגדיל את הכנסותיו שלא מאשראי במגזר זה. במקביל, הבנק יפעל על מנת להשיג קפיצת מדרגה בפעילותו במגזר העסקים הבינוניים, המהווה חלק חשוב מעמוד השדרה של הכלכלה הישראלית, בין השאר על בסיס תשתית הסניפים העסקיים, תוך שיפור והרחבת הצעת הערך ללקוחות מגזר זה. בנוסף, החטיבה תרחיב את פעילותה בתחום הסינדיקציה ומכירת החובות. ביסוס וחיזוק המובילות ייעשו תוך ניהול הדוק של משאבי ההון ונכסי הסיכון ושימור היכולות הגבוהות בניהול סיכונים.

פעילות הבנק בשוקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים. חטיבה זו הוקמה כתוצאה מאיחוד פעילויות הברוקראז', סליקה ותפעול של ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים מחטיבת נכסי לקוחות ופעילויות ה-GT תחת קורת גג אחת. בפעילויות אלו יושם דגש על התאמת הערכות הבנק לצרכים של לקוחותיו בארץ ובחו"ל ולתמורות בשווקי ההון והמטבע. הבנק ימשיך לפעול למיצוי הסינרגיות בריכוז כלל הפעילויות הללו בכפיפה אחת. הבנק יפעל לפתח מובילותו בשוק ההון תוך חיזוק שיתוף הפעולה מול המוסדיים, ולפתח מוצרים, ערוצי מסחר וזירות עשיית שוק חדשות.

בפעילות חו"ל, המובלת על-ידי החטיבה הבינלאומית, יפעל הבנק להמשך פיתוחה של הבנקאות הפרטית הבינלאומית תוך הידוק שיתוף פעולה גלובלי בין היחידות הבינלאומיות. בפעילות זו הבנק שואף להמשיך ולשפר את הצעת הערך ללקוחותיו ולהרחיב את מעטפת השירות הניתנת ללקוחותיו, על מנת לחזק את הפלטפורמה להצמחת תיק הנכסים באופן אורגני, תוך מיקוד בלקוחות עתירי נכסים. הבנק ימשיך לפתח פעילות במגזר המסחרי בארצות-הברית תוך חיזוק הצעת הערך וביסוס המותג בשוק המקומי.

השאיפה למצוינות תפעולית ושיפור ניהול ההוצאות ימשיכו להיות דגל מרכזי של הבנק. הבנק יפעל לשיפור יחס היעילות התפעולית לאורך תקופת התוכנית האסטרטגית. החתירה למצוינות תפעולית תאפשר לבנק לנצל בצורה אופטימאלית את המשאבים הקיימים לטובת מימוש יוזמות חדשות. הבנק יפעל להמשיך ליעל ולשפר את תהליכי העבודה בהנהלה הראשית ובמטה, בדגש להרחבת ופיתוח המרכז התפעולי הבנקאי מתוך כוונה להסיט אליו פעילויות נוספות שאינן כרוכות בקשר ישיר עם הלקוחות ובכך לשפר את רמת השירות ללקוחות במקביל לחיזוק המצוינות התפעולית.

תימה מרכזית נוספת באסטרטגיית הבנק הינה מובילות עסקית טכנולוגית. הבנק ישקיע בפיתוח היכולות והפלטפורמה הטכנולוגית במטרה להבטיח את המובילות הטכנולוגית והעסקית של הבנק. הבנק יעשה זאת תוך הסתכלות רחבה על הצרכים העתידיים של לקוחותיו, הבנת הסביבה התחרותית בה הבנק פועל, איתור מגמות צרכניות וטכנולוגיות חדשות בעולם הפיננסי. הבנק ימשיך לפתח ולהשיק שירותים פיננסים מתקדמים העונים על צורכיהם המשתנים של לקוחות הבנק בעידן של טכנולוגיה מתקדמת.

יצוין, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית ומערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בבסיס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכניות לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ולמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון שישנה עדיין אי ודאות גבוהה לגבי שיעורי הצמיחה שילוו את התאוששות הכלכלה הריאלית בישראל ובעולם בשנים הקרובות.

יודגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

ניהול הסיכונים

כללי

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלווה או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערים בשווקים הפיננסיים, כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; סיכון פיננסי נוסף הינו סיכון הנזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי, ליציבותו וליכולתו להמשיך בהתנהלותו השוטפת, מחמת אי ודאות לגבי יכולתו לספק את צורכי נזילותו. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חבר ההנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר י. אורבך וחבר ההנהלה האחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות הוא מר ד. קולר. בגין סיכון האשראי וסיכוני השוק קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. גם בגין הסיכון התפעולי קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון.

סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי/ביטחוני.

מנהל הסיכונים הראשי וחבר ההנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר צ. כהן.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקצית ניהול הסיכונים. כמו-כן, קבע הבנק מתודולוגיה ונוהלי עבודה ליישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא חשיפה לסיכונים סביבתיים ולווים גדולים. בדצמבר 2012-ינואר 2013 הופצו על-ידי בנק ישראל מספר עדכונים מהותיים להוראות ניהול בנקאי תקין, ביניהם הוראה 310 "ניהול סיכונים", הוראה 311 "ניהול סיכון אשראי", הוראה 301 "דירקטוריון", הוראה 342 "ניהול סיכון נזילות", הוראה 333 "ניהול סיכון הריבית", הוראה 310 כוללת בין היתר התייחסות לממשל ניהול הסיכונים, תיאבון סיכון ומסגרת ניהול הסיכונים, ניטור ודווח על הסיכונים, ומחדדת את התפקידים של הדירקטוריון, הוועדה לניהול סיכונים, ההנהלה ופונקצית ניהול הסיכונים. הוראה 311 מגדירה את העקרונות לניהול סיכוני אשראי, בין היתר, מגדירה את עקרונות מבנה ניהול סיכוני אשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכוני אשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. על-פי ההנחיות, על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות ולאתגר את שיקול הדעת שמפעיל הגורם העסקי, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי שאינו חלק מהיחידות העסקיות. בפרט, נדרשת מעורבות כזו בגיבוש מדיניות אשראי, סקירת דירוג האשראי, בסיווג חובות וקביעת הפרשות להפסדי אשראי, וכמו-כן נקבע שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות כהגדרתן בהוראה, יתקבלו תוך התייחסות לחוות דעת כתובה בלתי תלויה של פונקצית ניהול הסיכונים. ההוראות האמורות נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014.

הבנק מיישם את דרישות ההוראה בהתאם לתוכנית ההערכות של הבנק הכוללת תגבור מערך ניהול הסיכונים ושינויים והתאמות בתהליכי העבודה הרלוונטיים הכוללים:

1. מחלקה ייעודית לניתוח אשראי (להלן: מחלקת ניתוח אשראי) אשר בוחנת את עסקות האשראי היוצרות חשיפת אשראי מהותית בהתאם לדרישות ההוראה.

   תהליך העבודה הותאם כך שלבקשת אשראי מהותית מצורפת חוות דעת בלתי תלויה של מחלקת ניתוח אשראי בחטיבה לניהול סיכונים והיא מוגשת לבעל הסמכות כחלק מתהליך אישור האשראי.
2. צוות מדיניות אשראי בחטיבה לניהול סיכונים מגבש את מסמך מדיניות האשראי של הבנק ושל היחידות העסקיות המביא לאישור ההנהלה והדירקטוריון תוך שיתוף הגורמים העסקיים הרלוונטיים בבנק.
3. נושא סיווגים והפרשות הינו באחריות חטיבה לניהול סיכונים.

   גורם אחראי ביחידה לניהול סיכוני אשראי מנהל את תהליך סיווג החובות הבעיתיים וקביעת ההפרשה להפסדי אשראי (ראה הרחבה בפרק: זיהוי וטיפול בלווים בקשיים).

4. קיימת הפרדה בין נותני האשראי ותפעול האשראי בחטיבה העסקית, וזאת על-פי דרישות ההוראה כי עובדי התפעול יהיו כפופים למנהלים אשר אינם מעורבים בפעילות העסקית ובאישורי אשראי.
5. אישור דירוגים מהותיים (לפי הגדרתם בהוראה 311) הינו באחריות החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת תהליך זה מחלקת ניתוח אשראי בוחנת את דירוג האשראי בעת בחינת חשיפות אשראי מהותיות ובמקרים בהם הגורם העסקי מבקש לשנות או לאשר מחדש את דירוג האשראי.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן בפרקים הרלוונטיים. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים – בבנק פועלת ועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דווח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

צוות ההנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לעיצוב מדיניות ניהול הסיכונים בבנק, מסגרות הסיכון ונוהלי הדיווח והבקרה וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי וגורמי הסיכון השונים.

צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל נועד, בין היתר, לחזק ולבסס את הציות בבנק ולשם טיפול בנושאים הדורשים תשומת לב מיוחדת.

החטיבה לניהול סיכונים – היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת, תוך התוויית מדיניות ומתודולוגיה לניהול סיכונים, התואמת את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל והמפקח על הבנקים. החטיבה לניהול סיכונים מוודאת את קיומם ואיכותם של התהליכים המרכזיים לניהול הסיכונים בקבוצה: זיהוי, אמידה, קביעת מגבלות לסיבולת הסיכון, קביעת מנגנוני בקרה, ניטור הפוזיציות ודיווח. החטיבה מובילה ומרכזת את תהליך ICAAP ושותפה פעילה בניהול ההון.

החטיבה לניהול הסיכונים מורכבת מארבע יחידות: (1) יחידת ניהול סיכוני אשראי, הכוללת שלוש מחלקות: מחלקת ניהול סיכוני תיק האשראי, מחלקת בקרת אשראי ומחלקת ניתוח אשראי; (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק, הכוללת שתי מחלקות: מחלקה לניהול סיכונים תפעוליים ומחלקת ניהול סיכוני שוק ונזילות; (3) יחידת קצין ציות ראשי הכוללת שלוש יחידות עיקריות: מחלקת ציות, מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ויחידה בינלאומית לציות ולאיסור הלבנת הון; ו-(4) יחידת אינטגרציית סיכונים.

התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים בבנק היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון הכולל את היחידות העסקיות בחטיבות, לרבות חטיבות תמיכה ותפעול, שהם יוצרי/נוטלי הסיכונים, ואת יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות המספקות בקרה פנימית על יוצרי/נוטלי הסיכונים; מעגל בקרה שני הכולל את יחידות הבקרה בחטיבה לניהול סיכונים שנחשבת לבלתי תלויה לחלוטין בחטיבות העסקיות, מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים. במעגל השני פונקציות בקרה עצמאיות נוספות, כגון: חשבות, ייעוץ משפטי ומשאבי אנוש; מעגל בקרה שלישי הכולל את מערך הביקורת הפנימית.

סיכונים פיננסיים

סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בקבוצה מדיניות ניהול סיכוני אשראי, מדיניות אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים ו/או ענפים ו/או מוצרים במגזרי הפעילות השונים.

הבנק בוחן את ההתפתחויות בכלכלה העולמית ובמשק הישראלי תוך התייחסות לענפי הפעילות השונים ומעדכן במידת הצורך את מדיניות האשראי.

ניהול סיכוני אשראי

מטרת ניהול סיכוני אשראי לאפשר ולוודא שהקבוצה פועלת על-פי המדיניות והיעדים האסטרטגים שנקבעו ובמסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר בתחום האשראי מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי.

מדיניות הבנק בניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לווים, בין מגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במגזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במגזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק.

מערכת ניהול האשראי מנטרת את חשיפת האשראי של הלקוחות על בסיס יומי ומערכות בקרת האשראי מזהות, מנטרות ומדווחות לגורם המטפל ולמנהלים על תסמינים שליליים אצל לווים.

כחלק ממדיניות ניהול סיכוני האשראי מיישם הבנק מספר עקרונות ובהם:

1. אי תלות

עיקרון ה"אי תלות" מהווה נדבך מהותי בממשל תאגידי נכון למניעת ניגודי עניינים ויצירת מערך של בלמים ואיזונים. מטרתו להבטיח כי המידע הקשור לסיכונים המדווח לגורמים מנהלים, ובפרט להנהלה הבכירה ולדירקטוריון, אכן אובייקטיבי באופיו ואינו מושפע משיקולים אחרים ובפרט של הצלחה עסקית ותגמול בגינה.

2. מדרג סמכויות

בבנק קיים מדרג של סמכויות המתווה היררכיה של אישורי אשראי על-פי רמת האובליגו ללווה/קבוצה, דירוג סיכון וסיווג בעייתי ומאפשר בקרה על תהליך אישור עסקות אשראי חדשות. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים ואת הרכב הצוותים.

3. ראייה כוללת של הלקוח/קבוצה

ניהול קבוצות סיכון המאגדות מספר לווים הקשורים מבחינת הסיכון כדוגמת חברה וחברות הבת שלה, זוג נשוי וכדומה. פעילות לקוחות וקבוצות מנוהלת על-ידי מנהל לקוחות אשר אחראי לכלל הפעילות של הלווה/קבוצה. מערכות המידע מספקות באופן שוטף למנהל הלקוחות וצוותו ראייה כוללת של פעילות הלקוח/קבוצה כולל רמת סיכון האשראי.

4. מדיניות ונוהלי אשראי

מדיניות ונוהלי האשראי של הבנק מחייבים את כל העוסקים באשראי בבנק ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, את הסמכויות למתן אשראי ואת האיסורים והמגבלות החלים על מתן אשראי. הנהלים מהווים אמצעי מרכזי לניהול סיכוני האשראי מאחר והם מגדירים את דרכי הפעולה ועקרונות הבנק בנושא אשראי וביטחונות כולל התייחסות לסוגי לקוחות, ענפי משק, סוגי אשראי וכו'.

5. אחידות הדרכה והכשרה

העוסקים בתחום האשראי עוברים הכשרות והדרכות בתחום האשראי, סחר חוץ ומשכנתאות. הדרכות אלו מקנות הכשרה אחידה לעוסקים בתחום תוך מתן כלים מקצועיים ולימוד מדיניות ועקרונות הבנק בתחום האשראי.

בחברות בנות, בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מבוססת מדיניות ניהול סיכוני אשראי על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכוני אשראי בישראל, תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. היחידה לניהול סיכוני אשראי של הבנק פועלת כיחידת המטה של הקבוצה לנושא סיכוני אשראי, זאת במטרה לאפשר ניהול סיכון, דיווח ובקרה באופן אחיד ומרוכז ברמת הקבוצה. מדיניות סיכוני אשראי בחברות בנות ובשלוחות הבנק בחו"ל, מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי, לאחר התייעצות עם ניהול סיכוני אשראי בבנק, ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק.

זיהוי ובקרה של סיכוני האשראי

תהליך הבקרה והזיהוי של סיכוני האשראי מבוצע על-ידי שלושת מעגלי הבקרה. הסיכון ברמת התיק הכולל של הקבוצה מנוטר על-ידי היחידה לניהול סיכוני אשראי (כחלק ממעגל הבקרה השני). היחידה מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון על מגמות ושינויים בתיק האשראי לרבות רמת סיכון האשראי בתיק, עמידה במגבלות, אירועים מיוחדים, ניתוח ריכוזיות ותרחישי קיצון והצגת מדדי סיכון כלליים בארץ ובעולם.

זיהוי סיכון האשראי במוצרים קיימים מתבסס על תהליכי ניהול הסיכון, המדידה והבקרה ברמות השונות.

עבור מוצרים חדשים זיהוי הסיכון נסמך על מדיניות מוצר חדש המפרטת את התהליכים אותם יש לבצע לגבי כל מוצר חדש בבנק על מנת לזהות את מכלול הסיכונים הכרוכים במוצר, להעריך את גודל ומהותיות הסיכון ולתת מענה למדידה בקרה וגידור הסיכון. על-מנת לזהות סיכון ריכוזיות ולבחון השלכות אפשריות של זעזועים שונים (פיננסיים, פוליטיים ועוד) על האיתנות הפיננסית של הבנק, מוגדר תהליך רבעוני ושנתי הכולל הגדרה, בחינה ודיווח תוצאות תרחישי קיצון, ומיפוי ההשלכות על הרווח ועל הלימות ההון.

כימות ומדידת הסיכון

כימות ומדידת סיכון האשראי מבוצעים במספר רמות: רמת הלווה הבודד, קבוצות לווים בהתאם לתחומי פעילות, ענפי משק, מגזרי לווים, מוצרים וברמת התיק הכולל של הבנק והקבוצה. עבור כל תחום פעילות וסוג אשראי פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידת סיכון וקביעת דירוג הלווה והאשראי. התהליכים משלבים הערכות מומחים בתחום האשראי, תהליכי קבלת החלטות ומודלים סטטיסטיים מתקדמים.

בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ולבקרת סיכון צד נגדי, הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסוים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית, בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי, שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי, תוך התחשבות בקיזוז ומתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה שהצד הנגדי "יקלע לכשל. נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הכוונת הסיכון

תמהיל תיק האשראי ופרופיל הסיכון שלו מנהלים באמצעות מספר מנגנונים:

1. מדיניות האשראי מוגדרת לתחומי הפעילות וענפי המשק השונים.
2. מערכת מגבלות אשר כוללות מגבלות חשיפה במימדים השונים כגון ענפי משק, לווים, קבוצות לווים ומוצרים.
3. מדיניות מחירים הלוקחת בחשבון את הסיכון, תוך כדי ראייה כוללת של לקוח.
4. ניהול אקטיבי של פרופיל הסיכון של התיק.

דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשראי אשר נבדקת ומעודכנת באופן שוטף על-פי השינויים בשווקים הפיננסיים ובמשק. המדיניות כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה, מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות/מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו-כן, נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ולבקרה על עמידה במגבלות ובקרת המגבלות מדווחת רבעונית לדירקטוריון.

במסגרת מדיניות הבטוחות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות, לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן וההוצאות שיידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן. הבטוחות אותן הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נכסי דלא ניידי ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה.

מימון ממונף

הבנק מעמיד מעת לעת מימון ממונף ללקוחותיו.

מימון ממונף כולל בתוכו בין היתר, עסקות מימון אמצעי שליטה בתאגידים בשיעור מימון גבוהים, חברות אחזקה בשיעורי מימון גבוהים ביחס לשווי אחזקותיהן, מימון חוב נחות (Mezzanine), וכן מימון רכישת פעילות כאשר האשראי מועמד בחברה הנרכשת והינו בשיעור מימון גבוה וחורג מהמדיניות הענפית של החברה הנרכשת.

כמו-כן, קיימת מגבלה פנימית למימון ממונף ביחס להון הכולל של הבנק.

דיווח על התפתחות המימון הממונף והעמידה במגבלה שנקבעה מדווח אחת לרבעון להנהלת הבנק ולדירקטוריון לצורך מעקב אחר הסיכונים הגלומים במימון מסוג זה.

לאחרונה התקבלה טיוטת הוראת בנק ישראל בנושא ניהול הלוואות ממונפות, לאור זאת ייתכן שבעתיד יחולו שינויים בהגדרת עסקות ממונפות.

להלן טבלה המפרטת את חשיפות הבנק למימון ממונף 31 בדצמבר 2014 לפי ענף המשק של הלווה:

	מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל*
		במיליוני ש"ח		
ענף המשק של הלווה				
בינוי ונדל"ן - בינוי	**7**	**135**	**152**	**287**
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**11**	**1,024**	**1,431**	**2,455**
שירותים פיננסיים	**25**	**2,920**	**305**	**3,225**
שירותים עסקיים אחרים	**1**	**59**	**–**	**59**
מסחר	**7**	**1,273**	**12**	**1,285**
תעשייה	**7**	**2,483**	**247**	**2,730**
תקשורת ושירותי מחשוב	**2**	**343**	**–**	**343**
שירותים ציבוריים	**1**	**13**	**–**	**13**
סך-הכל	**61**	**8,250**	**2,147**	**10,397**

* בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-300 מיליון ש"ח.

להלן טבלה המפרטת את חשיפות הבנק למימון ממונף 31 בדצמבר 2013 לפי ענף המשק של הלווה:

	מספר לווים	יתרת אשראי מאזני	יתרת אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל*
		במיליוני ש"ח		
ענף המשק של הלווה				
בינוי ונדל"ן - בינוי	11	299	252	551
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	11	1,278	1,531	2,809
שירותים פיננסיים	44	5,698	323	6,021
שירותים עסקיים אחרים	5	118	1	119
מסחר	8	1,603	21	1,624
תעשייה	5	1,223	153	1,376
תקשורת ושירותי מחשוב	4	1,301	–	1,301
בתי מלון שירותי הארחה ואוכל	2	93	4	97
תחבורה ואחסנה	1	–	3	3
שירותים ציבוריים	1	20	–	20
סך-הכל	92	11,633	2,288	13,921

* בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי בסך של כ-475 מיליון ש"ח.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת פעילותה העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילויות מגוונות מול מוסדות פיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק - הפקדות יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, מימון סחר חוץ לסוגיו, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקר/דילר וגופים מוסדיים.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן מחוסנו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינות בהן הוא פועל, ויכולה להיות מושפעת מאירועים שיתרחשו במדינה הזרה העלולים לגרום להפחתת השווי של נכסי הבנק, או לפגוע ביכולתם של המוסדות הזרים לכבד את התחייבויותיהם, לרבות כלפי קבוצת הבנק, וביניהם: משבר פיננסי או כלכלי, השלכות של שינויים במצב הפוליטי בארצות השונות, אי יציבות חברתית ועוד. יודגש, כי רוב חשיפות האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינן כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפות הן כלפי מערכת הבנקאות במערב אירופה ובצפון אמריקה, בעוד שהחשיפה למוסדות פיננסיים אחרים נמוכה יחסית.

הבנק נוקט בצעדים למזעור הסיכונים על-ידי ניתוב הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים אל מוסדות עמם נחתמו הסכמי CSA (Credit Support Annex) שהם הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבנות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם. כמו-כן הבנק נוקט בצעדים לניטרול סיכוני סליקה על-ידי ביצוע פעילות הסליקה במטבעות באמצעות המסלקה הבינלאומית הידועה בשם CLS (Continuous Linked Settlement).

בחינת מדיניות האשראי נמשכת כל העת תוך התאמתה להתפתחויות בשווקים העולמיים.

בנוסף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחרי החוסן הפיננסי והחשיפות כלפי כל המוסדות הפיננסיים עמם יש פעילות. המעקב מתבסס, בין היתר, על בחינה שוטפת של מספר אינדיקטורים: התייחסות חברות הדירוג הבינלאומיות, תנודות מחירים בשוקי ההון, לרבות מחירי הביטוח לנכסים פיננסיים (CDS), הדוחות הכספיים, תחזיות והערכות מקרו כלכליות ובחינת יכולת המדינות לתמוך בסקטור הפיננסי במידת הצורך. לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2014 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים[1]:

	סיכון אשראי מאזני[2]	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי[3]	סיכון אשראי נוכחי כולל
	במיליוני ש"ח		
דירוג אשראי חיצוני[5]			
AAA עד -AA	**3,753**	**1,514**	**5,267**
+A עד -A	**15,675**	**1,015**	**16,690**
+BBB עד -BBB	**2,919**	**216**	**3,135**
+BB עד -B	**145**	**58**	**203**
פחות מ- -B	**1**	**–**	**1**
ללא דירוג**	**155**	**42**	**197**
סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*	**22,648**	**2,845**	**25,493**
מזה: סיכון אשראי בעייתי[4]	**–**	**–**	**–**
מזה: יתרת חובות פגומים	**–**	**–**	**–**
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	**–**	**–**	**–**
סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	**22,648**	**2,845**	**25,493**
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי	**4**	**1**	**5**

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות הפיננסיים במדינות הבאות:
ספרד - סך חשיפה של כ-155 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-44 מיליון ש"ח בדירוג +BBB, סך של 107 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג -BB (סך החשיפה בסוף שנת 2013 הייתה כ-136 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-53 מיליון ש"ח בדירוג BBB, סך של 81 מיליון ש"ח בדירוג -BBB, והיתרה בסך של 2 מיליון ש"ח בדירוג BB).
אירלנד - סך חשיפה של כ-23 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג -AA, והיתרה בסך של 19 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2013 הייתה כ-27 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-3 מיליון ש"ח בדירוג -AA, והיתרה בסך של 24 מיליון ש"ח ללא דירוג).
איטליה - סך חשיפה של כ-96 מיליון ש"ח, מזה כ-95 מיליון ש"ח בדירוג -BBB, ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג +BB. (סך החשיפה בסוף שנת 2013 הייתה כ-52 מיליון ש"ח, מזה כ-41 מיליון ש"ח בדירוג BBB, סך של 10 מיליון ש"ח בדירוג -BBB ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג B).
ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.

** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 13% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.13: 12% מהיתרה).

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.

(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.

(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, Fitch ו-S&P. הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2015. (31.12.13: הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2014).

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2013 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים[1]:

	סיכון אשראי מאזני[2]	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי[3]	סיכון אשראי נוכחי כולל
	במיליוני ש"ח		
דירוג אשראי חיצוני[5]			
AAA עד -AA	3,757	1,712	5,469
+A עד -A	7,443	691	8,134
+BBB עד -BBB	3,096	86	3,182
+BB עד -B	21	13	34
פחות מ- -B	1	–	1
ללא דירוג**	143	74	217
סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*	14,461	2,576	17,037
מזה: סיכון אשראי בעייתי[4]	–	–	–
מזה: יתרת חובות פגומים	–	–	–
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	–	–	–
סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני	14,461	2,576	17,037
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי	9	2	11

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות הפיננסיים במדינות הבאות:
ספרד - סך חשיפה של כ-155 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-44 מיליון ש"ח בדירוג +BBB, סך של 107 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג -BB (סך החשיפה בסוף שנת 2013 הייתה כ-136 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-53 מיליון ש"ח בדירוג BBB, סך של 81 מיליון ש"ח בדירוג -BBB, והיתרה בסך של 2 מיליון ש"ח בדירוג BB).
אירלנד - סך חשיפה של כ-23 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג -AA, והיתרה בסך של 19 מיליון ש"ח ללא דירוג. (סך החשיפה בסוף שנת 2013 הייתה כ-27 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-3 מיליון ש"ח בדירוג -AA, והיתרה בסך של 24 מיליון ש"ח ללא דירוג).
איטליה - סך חשיפה של כ-96 מיליון ש"ח, מזה כ-95 מיליון ש"ח בדירוג -BBB, ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג +BB. (סך החשיפה בסוף שנת 2013 הייתה כ-52 מיליון ש"ח, מזה כ-41 מיליון ש"ח בדירוג BBB, סך של 10 מיליון ש"ח בדירוג -BBB ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג B).
ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.

** מזה מסלקות בחו"ל המהוות 13% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים. (31.12.13: 12% מהיתרה).

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.

(2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.

(4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות Moody's, Fitch ו-S&P. הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2015. (31.12.13: הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2014).

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2014 בכ-25.5 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-8.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-17.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה המאזנית בעיקר מחידוש של הפקדות, אשראים ורכישת אגרות-חוב של בנקים זרים בדירוג A- ומעלה.

כ-86% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים היא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-90% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 9% במוסדות פיננסיים אחרים ו-1% בחברות ביטוח.

עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (25%), ובמדינות מערב אירופה (60%).

ענף "בנקים בחו"ל" בתוספת 5 כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוץ-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוץ-מאזניות בגין נגזרים.

סך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני" בתוספת 5 כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוץ-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

חשיפת אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית, ראה פרק "ניהול סיכוני השוק והנזילות") וכן כשירות ללקוחותיו. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

- סיכון אשראי - סכום ההפסד המרבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שערי ריבית, אינפלציה וכדומה.
- היעדר סחירות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבנות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול או כתוצאה מהתממשות סיכון תפעולי אחר.

הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Opics ,Summit ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכוני השוק הנובעים מן הפעילות נמדדים במערכת Algorithmics. לפרטים אודות המתודולוגיה למדידת סיכוני השוק, ראה תת פרק "אמידת הסיכונים ובקרתם" להלן.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, או בגישת התרחישים שמחשבת את החשיפה הפוטנציאלית המקסימלית של הלקוח מתוך מגוון של מצבי שוק שונים, או על-פי מודל פנימי שפותח בבנק כמפורט לעיל. שיטת המדידה מותאמת ללקוח בהתאם לאופי הפעילות בתיק הנגזרים שלו.

נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

ההיבטים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

להלן פירוט חשיפת האשראי בגין שווי הוגן חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, נכון ליום 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

	דירוג האשראי			סך-הכל
	AAA עד -AA	+A עד -A	+BBB	
בנקים מחוץ לישראל:				
ארצות-הברית[1]	**5**	**1,156**	**–**	**1,161**
אנגליה	**530**	**891**	**39**	**1,460**
גרמניה	**–**	**1,157**	**124**	**1,281**
צרפת	**–**	**1,101**	**–**	**1,101**
שוויץ	**2**	**408**	**–**	**410**
אחר	**96**	**2**	**9**	**107**
גוש האירו-אחר	**–**	**19**	**108**	**127**
סך-הכל בנקים מחוץ לישראל	**633**	**4,734**	**280**	**5,647**
בנקים בישראל				**2,461**
בורסות				**555**
ממשלות ובנקים מרכזיים				**–**
דילרים/ברוקרים[2]				**1,953**
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק:				
שירותים פיננסיים				**2,654**
תחבורה ואחסנה				**443**
חשמל ומים				**567**
בינוי ונדל"ן				**138**
אחר				**1,837**
סך-הכל לקוחות עסקיים לפי ענפי משק				**5,639**
סך-הכל				**16,255**

(1) מזה JPMorgan Chase, יתרה בסך 171 מיליון ש"ח.
(2) מזה Goldman Sachs, יתרה בסך 760 מיליון ש"ח.

חשיפות הבנק לאיגוח

היקף החשיפה למועד הדיווח הוא כ-194 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקווי נזילות המסופקים לגופי איגוח.

חשיפת אשראי למדינות זרות

סיכון חשיפת האשראי למדינות זרות מבטא את האפשרות שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה יפגע בשווי נכסי קבוצת הבנק, או ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים במדינה לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק. סיכון החשיפה למדינות זרות כולל חשיפה מאזנית מעבר לגבול (סך החשיפה המאזנית של הבנק בישראל לתושבי מדינה זרה, בתוספת סך החשיפות המאזניות של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה), וכן חשיפה מאזנית של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים מקומיים באותן מדינות בניכוי התחייבויות השלוחות. סיכון חשיפה מאזנית מעבר לגבול הינו הסיכון שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים מחוץ למדינה (Transfer Risk), ובכך ישפיעו על יכולת החברות והלקוחות לבצע עסקות מעבר לגבול.

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינלאומיים - Moody's, Fitch ו-S&P, בתוספת 6 לסקירת ההנהלה מפורטת סך החשיפה המאזנית לפי סיכון מדינה ובחלוקה לסקטורים (ממשלות, בנקים ואחרים). סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות אשראי ונעזר לשם כך בין היתר בניתוחי ודיווחי חברות הדירוג הבינלאומיות.

לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-65.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-45.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013.

החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-17.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-18.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2013.

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

	סך-הכל חשיפה מאזנית[1]	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
מדינה				
ארצות-הברית*	**28,689**	**9,412**	**38,101**	**43.7%**
שוויץ	**5,772**	**281**	**6,053**	**8.8%**
אנגליה	**9,405**	**2,404**	**11,809**	**14.3%**
גרמניה	**2,220**	**58**	**2,278**	**3.4%**
צרפת	**3,139**	**893**	**4,032**	**4.8%**
אירלנד**	**199**	**239**	**438**	**0.3%**
ספרד***	**161**	**24**	**185**	**0.2%**
פורטוגל	**1**	**2**	**3**	**0.0%**
יוון	**–**	**1**	**1**	**0.0%**
איטליה	**50**	**95**	**145**	**0.1%**
מדינות מפותחות אחרות[2]	**12,950**	**1,892**	**14,842**	**19.7%**
תורכיה	**1,215**	**1,263**	**2,478**	**1.8%**
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות[3]	**1,879**	**473**	**2,352**	**2.9%**
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	**65,680**	**17,037**	**82,717**	**100%**

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2013 (במיליוני ש"ח):

	סך-הכל חשיפה מאזנית[1]	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה	שיעור מהחשיפה המאזנית
מדינה				
ארצות-הברית	15,377	7,703	23,080	33.7%
שוויץ	6,368	299	6,667	14.0%
אנגליה	6,757	4,751	11,508	14.8%
גרמניה	1,601	142	1,743	3.5%
צרפת	2,152	1,746	3,898	4.7%
אירלנד	156	211	367	0.3%
ספרד	142	63	205	0.3%
פורטוגל	2	5	7	0.0%
יוון	–	1	1	0.0%
איטליה	70	37	107	0.2%
מדינות מפותחות אחרות[2]	9,707	1,604	11,311	21.3%
תורכיה	1,972	1,558	3,530	4.3%
מדינות מתפתחות (LDC) אחרות[3]	1,320	331	1,651	2.9%
סך-הכל החשיפות למדינות זרות	45,624	18,451	64,075	100%

* הגידול בחשיפה לארצות-הברית בהשוואה לסוף שנת 2013 נובע בעיקר מגידול בפיקדונות ב-Federal Reserve בארצות-הברית.

** החשיפה באירלנד כוללת - 7 מיליון ש"ח לבנקים באירלנד ו-431 מיליון ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה ללקוחות, כ-194 מיליון ש"ח נובעים מקו גיבוי שניתן על-ידי הבנק ל-SPE המאוגד באירלנד העוסק באיגוח של חייבים אשר אינם תושבי אירלנד.

*** החשיפה לספרד כוללת 171 מיליוני ש"ח לבנקים ו-14 מיליוני ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה לבנקים כ-16 מיליון ש"ח מהווה סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין נגזרים כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות לווה. החבות החוץ-מאזנית כוללת בין היתר חשיפה בגין מקדם ה"תוספת" המשקף את החשיפה הפוטנציאלית העתידית למשך יתרת חיי חוזה הנגזר.
יצוין כי נגזרים אלה נעשו עם צדדים עמם נחתם הסכם קיזוז (CSA) לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות בנגזרים.

(1) לאחר ניכוי התחייבויות לתושבים מקומיים של שלוחות הבנק בחו"ל.

(2) החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קנדה, לוקסמבורג והולנד.

(3) מדינות פחות מפותחות (LDC) - נקבעות לפי הגדרת הבנק העולמי המבוססת על ההכנסה הלאומית לנפש - החשיפות העיקריות נובעות מהמדינות סין, קזחסטן וברזיל.

זיהוי וטיפול בלווים בקשיים

בבנק קיימים תהליכים לזיהוי ולטיפול בלווים, אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. בין השאר מחלקות ניתוח אשראי ובקרת אשראי בחטיבה לניהול סיכונים נדרשות להתייחס במסגרת חוות הדעת שהן מכינות האם נדרש להכליל את הלקוח הספציפי ברשימות הלקוחות בפיקוח של הבנק, האם דרוג הלקוח מחייב סיווג והאם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי. לקוחות שהוצפו לפיקוח ידונו במסגרת תהליך נאותות הסיווג הרבעוני.

לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלווים ו/או קבלת ביטחונות נוספים. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בליווי ושיקום לווים, או ליחידות גבייה. בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלווים, על בסיס הנחות שמרניות, מסווג את סיכון האשראי הבעייתי בהתאם לכללי הוראות בנק ישראל (פגום, נחות והשגחה מיוחדת) ורושם הפרשה נאותה להפסדי אשראי בגין כלל סיכון האשראי בבנק.

לגבי אשראי המסווג כ"פגום", ההפרשה להפסדי אשראי נגזרת מבחינה פרטנית של הסכום הניתן לגבייה מהלקוח (תזרימי מזומנים ו/או מימוש ביטחונות צפוי), ולאחר היוון הסכומים בהתאם לצפי מועדי הגבייה והמימוש. חובות שלא צפוי לגבותם בזמן סביר, נמחקים חשבונאית, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי. עם זאת, לפי שמדובר במשתנים כלכליים, אין ודאות כי בסופו של דבר הסכום הניתן לגבייה לא יהיה נמוך מהאומדן שנקבע וזאת בין מחמת שינוי לרעה במאפיינים הכלכליים, או מכל סיבה אחרת.

בחינת נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגביה מבוצע על-ידי היחידה לניהול סיכוני אשראי ומאושר על-ידי מנהל החטיבה לניהול סיכונים לצורך זה קיים תהליך לפיו מתבצע לגבי כל לקוח כנ"ל, אחת לרבעון, דיון לגבי נאותות הסיווג והסכום הניתן לגבייה. תהליכים אלה הינם בהלימה להוראה 311 ו-314.

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם לענף המשק אליו משויך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל. לאור הטיוטה האחרונה של ההנחיות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא ההפרשה הקבוצתית שפורסמה במאי 2014 צפוי הבנק לעדכן את השיטה להערכה, בקרה ותיעוד של שיעורי ויתרות ההפרשה הקבוצתית.

לגבי לווים בתחום מימון לדיור, מחושבת הפרשה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור של הלווה, כך שככל שמעמיק הפיגור כן גדל שיעור ההפרשה מסך האשראי.

על פי עדכון הנחיות מיום 21 במרץ 2013, הנחה בנק ישראל כי על הבנקים לבחון ובמידת הצורך לעדכן את השיטות לחישוב ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור, כאשר בכל מקרה, יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות. הבנק העמיד ברבעון הראשון של שנת 2013 את יתרת ההפרשה בגובה ההפרשה המינימלית הנדרשת. בהתאם להנחיות בנק ישראל פיתח הבנק שיטה פנימית לקביעת שיעור ההפרשה הקבוצתית בגין תיק הלוואות לדיור. השיטה מתבססת על מודל סטטיסטי האומד את שיעורי ההפסד הצפוי בשנה הקרובה בתיק זה תוך ביצוע התאמות לסביבה הכלכלית ולתחזיות לגבי פרמטרים מאקרו כלכליים. על-פי שיטה זו נקבעת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור תוך התחשבות בשיעור המינימום לעיל. שיעורי ההפרשה הקבוצתית בענף משק אשראי לפרטיים נקבעים בבנק בשיטה דומה לזו המשמשת את יתר הענפים, בהתאם למתודולוגיה המאושרת על בסיס הנחיות בנק ישראל. ביום 19 בינואר 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בדבר הדרישה לביצוע הפרשה קבוצתית נוספת בגין האשראי לפרטיים, כבר בדוחות השנתיים של 2014.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה לניהול סיכוני אשראי משמשת כגוף מטה בלתי תלוי לניהול וניתוח סיכוני האשראי. היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים והינה עצמאית אל מול תהליכי החיתום ואישור האשראי. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, להטמיע בארגון תרבות לקיחת סיכונים מושכלת במסגרת המגבלות, כלומר ביצוע עסקות שאינן חורגות מהמגבלות במחיר התואם את הסיכון ולבצע בקרה שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. היחידה משמשת כיחידת המטה האחראית על בקרת התהליכים ומתודולוגיות ניהול סיכוני האשראי בחברות הבנות, בקבוצת הבנק. היחידה קיבלה לתחום אחריותה את ריכוז נושא סיווגים והפרשות בבנק כחלק מההיערכות ליישום הוראה מספר 311 והוגדר גורם מרכז לנושא ההפרשה הפרטנית וההפרשה הקבוצתית בגין סיכוני אשראי. במסגרת היחידה לניהול סיכוני אשראי פועלות שלוש מחלקות:

המחלקה לניהול סיכוני תיק האשראי אחראית על פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותימחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מודלים להקצאת הון כלכלי בגין סיכון האשראי לסגמנטים השונים, קידום היערכות למדידה של סיכוני אשראי בהתאם לגישת המודלים הפנימיים, פיתוח מתודולוגיות לחישוב הפרשה קבוצתית עבור יישום הוראת חובות פגומים, ניטור חשיפת האשראי, רמת סיכון האשראי ועמידה במגבלות האשראי של הקבוצה ודיווח התוצאות להנהלת הבנק ולדירקטוריון, אחריות על ביצוע תרחישי קיצון ברמת הבנק והקבוצה ועל ניטור, מדידה וניהול של סיכון ריכוזיות האשראי.

המחלקה כוללת צוות אשר מרכז את תהליך כתיבת ואישור מדיניות האשראי של הבנק, בעקבות יישום נוהל בנקאי תקין 311.

המחלקה לבקרת אשראי מבצעת הערכות בלתי תלויות של רמת סיכון האשראי לכל הלווים העסקיים הגדולים של הבנק בסבב תלת שנתי או בתדירות גבוהה יותר לאותם לווים שהוערכו כבעלי פוטנציאל סיכון. כמו-כן מתבצעת בדיקת מהימנות דירוג האשראי של הלווים שנבדקו. המחלקה אחראית על פעילות בקרת אשראי בסניפי הבנק וחברות הבת בחו"ל ובמסגרת זו מבוצע מעקב הן לגבי תהליכי הבקרה והן לגבי היקפי הבקרה ועמידה בתוכניות העבודה. במסגרת יישום הוראה מספר 311 בוחנת המחלקה את נאותות הסיווג וההפרשה הפרטנית בבנק ומביאה את המלצותיה לקביעת סיווגים והפרשות לחובות פרטניים בהתאם למדרג הסמכויות.

המחלקה לניתוח אשראי בוחנת עסקות אשראי מהותיות/שינוי מהותי בתנאי אשראי בהתאם לדרישות הוראה 311 וכן בקשות להעלאות דירוג. המחלקה מספקת חוות דעת כתובה בלתי תלויה של פונקציית הסיכון כחלק מתהליך אישור האשראי.

סיכוני השוק והנזילות

כללי

סיכון שוק – סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכלל זה:

- **סיכון ריבית –** סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.
- **סיכון מטבע –** סיכון להפסד כתוצאה משינויי שער חליפין או כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן.
- **סיכון אינפלציה –** סיכון להפסד כתוצאה משינויים בעקום הציפיות למדד המחירים לצרכן.
- **סיכון מחיר מניות –** סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. הקבוצה מחזיקה מניות בעיקר לצורכי השקעה (לא למסחר), וירידה בערכן עשויה לפגוע בהון הבנק. היקף החזקות הקבוצה במניות זמינות למכירה עומד נכון למועד הדוח על כ-2,563 מיליון ש"ח ועל כ-50 מיליון ש"ח במניות למסחר.
- **סיכון תנודתיות –** סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי התנודתיות המצוטטים בשוק.
- **סיכון מרווח (Basis spread) –** סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים, או בסיסי ריבית שונים; לרבות מרווחי אשראי.

סיכון נזילות – סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתידי, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצורכיו. סיכון הנזילות בבנק הפועלים מוגדר כיכולתו של הבנק לעמוד בפירעון התחייבויותיו במועד פירעונן גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראיה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות הבנקאיות. תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי (בניהול נפ"ה) ושל התיק למסחר (שעיקרו בחדרי העסקות) נעשה תחת אחריות מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובהנחייתו. הניהול השוטף והפיקוח על ניהול הנכסים וההתחייבויות והמסחר הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות ובאגף חדרי עסקות וברוקראז' בחטיבת שווקים פיננסיים בתל-אביב, וביחידה לניהול נכסים והתחייבויות ובחדר העסקות בסניף הבנק בניו-יורק. הסניף כפוף מקצועית בנושאים אלה למנהל חטיבת שווקים פיננסיים. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בחו"ל מתבצעת על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה הראשית, בהתאמה לתפישה הבקרתית (מעגלי הבקרה).

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה תפעולית על-ידי יחידות שונות בחטיבת שווקים פיננסיים. מטרותיה של בקרה זו הן בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דיווח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק לסיכוני שוק. דהיינו, רמת הסיכון שההנהלה והדירקטוריון מוכנים לשאת במסגרת הפעילות העסקית על מנת להשיג תשואה/ערך. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות ייעודיות לתחומים השונים. גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה ושער החליפין שקל/דולר וחשיפה למרווחים בין עקומי הריבית השונים. התיאבון לסיכון שוק בבנק נקבע במונחי VaR ו/או רגישויות ו/או תרחישים.

הדירקטוריון והוועדה לניהול ובקרת סיכונים מקבלים דיווח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון. הדיווחים כוללים: סקירת נושאים שנדונו ודווחו בצוותים, לרבות החלטות עיקריות; עיקרי החשיפות ורמות הסיכון המנוצלות מתוך המסגרות המאושרות; תוצאות הפעילות; סיכום אירועי דיווח (הפסדים, חריגות מנהלים, אירועים חריגים); בקשות ואישורים להרחבת פעילויות והרשאות העסקות לפעילויות השונות בהתאם למדרג הסמכויות; תמונת סיכון כוללת לפעילות הבנק וחברות בנות בעלות חשיפות משמעותיות לקבוצה; דוח בקרת סיכוני שוק רבעוני.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותווית ומבוקרת על-ידי צוות הנהלה ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, צוות הנהלה נוסטרו וצוות הנהלה השקעות. המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאות לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוותי ההנהלה, לוועדות הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון.

הפעילות השוטפת, מתנהלת על-ידי צוותי משנה בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק, האחד בראשות מנהל חטיבת שווקים פיננסיים והשני בראשות מנהלת אגף נפ"ה. צוות מקומי פועל גם בניו-יורק. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין.

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ובהתאמה למדיניות הקבוצתית. אמידה ובקרה של סיכוני שוק ונזילות מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. החשיפה לסיכוני שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון. לקראת שנת 2015 קבע הבנק מגבלות סיכון קבוצתיות החלות גם על השלוחות בהן רמת הסיכון הוגדרה כמשמעותית לקבוצה.

סיכוני השוק

בניהול סיכוני שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק התיק הבנקאי (חשיפות שאינן למסחר) לבין החשיפות בתיק למסחר.

א. סיכוני שוק בתיק הבנקאי

סיכוני השוק בתיק הבנקאי ובכלל הבנק כוללים בעיקר את סיכון הריבית, את החשיפה למדד המחירים לצרכן ואת חשיפת המטבע (חשיפת בסיס). אלה נוצרים בעיקר במהלך הפעילות השוטפת ומניהול ההון הפנוי, וכתוצאה מפערים בין הנכסים וההתחייבויות במטבעות השונים ובמגזרי ההצמדה השונים.

הכלים לניהול החשיפות בתיק הבנקאי הינם מדיניות המחירים, ניהול תיק הנוסטרו, הנפקת מכשירי חוב, גידור באמצעות עסקות חוץ-מאזניות ועוד. ניהול החשיפות שלא למסחר של הבנק מסתמך, בין היתר, על תחזיות והנחות עבודה לגבי ההתפתחויות הצפויות בשוקי הכספים וההון בארץ ובעולם.

השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (שאינו למטרות מסחר) מכוון להשגת יעדים ולקיחת פוזיציות או לגידורן בכפוף לעמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, מטבע וריבית).

חשיפת הבסיס - מוגדרת כחשיפת ההון הפיננסי הפעיל לשלושה מגזרי הצמדה: שקל לא-צמוד; שקל צמוד מדד; ומטבע-חוץ, לרבות שקלים צמודי מטבע-חוץ. זוהי חשיפה גלובלית מאזנית וחוץ-מאזנית, המגלמת את הפעילות בכל יחידות הבנק, בסניפים ובהנהלה ראשית, בארץ ובחו"ל. "ההון הפיננסי הפעיל" של הבנק מוגדר, כהון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתוספת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי וההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי, בניכוי השקעות בחברות מוחזקות (למעט חברות בנות בחו"ל הנמצאות בשליטה מלאה וחברות בנות שהניהול הפיננסי שלהן נעשה על-ידי הבנק) ובניכוי רכוש קבוע ונכסים לא-כספיים אחרים, נטו. לצורך ניהול החשיפות, מתייחסים בבנק אל ההון הפיננסי הפעיל כאל מקור שקלי לא-צמוד.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי - מתייחס להשפעה הפוטנציאלית של שינויים בעקומי הריבית השונים על הערך הכלכלי של ההון, דהינו השינוי בערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות, ו/או על הכנסות הריבית נטו ("רגישות ההכנסה החשבונאית"). סיכון ריבית הוא סיכון מובנה בפעילות הבנקאית. הסיכון נוצר במהלך הפעילות הבנקאית השוטפת והיזומה של הבנק, ונובע ממתן שירות שוטף לקהל הרחב ולמגזר העסקי והפיננסי ומפעילויות אחרות. ובכללם, חשיפת הריבית הנובעת מניהול תיקי ההשקעה. הסיכון נובע מהבדלים במבנה הנכסים וההתחייבויות - פערי מגזר, תקופה, בסיס ריבית, מועדי חידוש ריבית ועוד. קיימות מגבלות על רגישות הערך הכלכלי של הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו וחברות בנות בעלות סיכון מהותי לקבוצה) ומגבלות על רגישות ההכנסה לתרחישי שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית. לצורך חישוב החשיפה לשינוי בשערי הריבית מתייחס הבנק לחלק מיתרות פיקדונות העו"ש של הציבור כהתחייבות ארוכה. כמו-כן קיימות הנחות על פירעונות מוקדמים של משכנתאות. מדיניות ניהול חשיפת הריבית מכוונת, בהתאמה ליעדי הבנק, להשגת מבנה החשיפה הרצוי בכל אחד מהמגזרים (שקל לא-צמוד, שקל צמוד מדד ומטבע-חוץ וצמודיו), בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות. בנוסף, נמדדת רגישות ההכנסה השנתית לשינויים בעקומי הריבית. הרגישות לריבית נמדדת לפחות אחת לחודש.

בניהול תיק הנוסטרו חשוף הבנק בנוסף לסיכוני השוק והנזילות גם לסיכוני אשראי ומרווחי אשראי. לחשיפות אלה הוגדרו מגבלות פיזור ואחרות, וכן מגבלת תיאבון סיכון וקיבולת סיכון במונחי תרחיש קיצון. הפעילות מנוהלת על-ידי יחידות יעודיות שהוקמו למטרה זו והמעקב אחריה הינו באחריות צוות הנהלה השקעות שהוקם למטרה זו.

ב. סיכוני שוק בתיק למסחר

סיכוני שוק בתיק למסחר הם תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק, כסוחר וכמנהל פוזיציות עבור הנוסטרו. הפעילות מבוססת על ניהול דינמי של הפוזיציות לרוב באמצעות מכשירים פיננסיים סחירים ונזילים. השינויים בהיקף החשיפות עשויים להיות מהירים כפונקציה של שינויים בשווקים ושל פעילות הלקוחות, לרוב, ניתן לשנות את היקף החשיפות במהירות בהתאמה לפוזיציה הרצויה. החשיפות למסחר מתבצעות באחריות חדרי העסקות בארץ ובחו"ל. הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Summit, Opics ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכוני השוק הנובעים מן הפעילות נמדדים גם במערכת Algorithmics.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות בבנק, במטבע-חוץ ובשקלים, מנוהל ומבוקר באופן שוטף, בהתאם למדיניות קבוצתית, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף נג"ה ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ממוחשבת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות", הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות. המודל מבוסס על היציבות המוכחת של הפיקדונות בבנק לאורך תקופות ארוכות וכולל תרחישים שונים, לגבי שיעורי המחזור והפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בכל תרחיש מחושב יחס נזילות, אשר לא יפחת מרמת מינימום המוגדרת בהוראה. התרחישים המופעלים במודל הפנימי מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל, ומצבים חריגים הנוגעים לכלל המערכת וספציפית לבנק. בכל אחד מהתרחישים נבחן פער הנזילות, לתקופה של עד חודש, למול הנכסים הנזילים. התרחישים נבדלים בעיקר בהנחות לגבי מחזור פיקדונות. התקופות העולות על חודש נבחנות באופן שוטף למול פעילות הבנק, וכן מחושבים מדדי סיכון נוספים, בשקלים ובמטבע-חוץ.

הבנק הכין תוכנית לטיפול במשבר נזילות ברמות שונות. התוכנית כוללת מערכת ניטור של מדדים העשויים להצביע על מצב של משבר והצעדים המתחייבים בהתממשות תרחישים מוגדרים. הצעדים כוללים התכנסות צוותים, מערכת דיווח וסדרת פעולות להתמודדות עם משבר אפשרי. כן נקבעו תרחישים לבחינת השפעת שינויים בקצב הביצוע של התוכנית העסקית על צורכי הנזילות בטווח של שנה.

בחודש ספטמבר 2014 התפרסמו הוראת ניהול בנקאי תקין 221, המהווה יישום של באזל 3 נזילות בישראל, הוראת דיווח לציבור וטיוטת הוראת דיווח לפיקוח בנושא. על-פי ההוראה, על הבנק לחשב ולדווח את יחס המימון היציב (LCR) בהפרדה בין שקלים למטבעות אחרים. יחס המימון היציב מורכב מהנכסים הנזילים חלקי התזרים היוצא נטו בתרחיש לחץ במהלך חודש. הנכסים הנזילים כוללים הפקדות בבנקים מרכזיים, אגרות-חוב בדירוג גבוה עם מקדמי תספורת מסוימים וכו'. התזרים היוצא נטו כולל משיכה מסוימת של פיקדונות קמעונאיים בהתאם למקדמים בתרחיש, משיכה גבוהה יותר של פיקדונות עד חודש מגופים עסקיים ופיננסיים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נתונים בהוראה. יחס LCR זה מבטיח שמירה של נכסים נזילים כדי לאפשר את עמידת הבנק מבחינת נזילות בתרחיש המבוטא בהוראה. על היחס לעמוד על 60% לפחות החל מאפריל 2015, 80% מ-2016 ו-100% החל משנת 2017. הבנק נמצא בתהליך היערכות ליישום ההוראות, הן בבניית מערכת המדידה והדיווח והן בהיערכות עסקית.

הוועדה המוניטרית של בנק ישראל ביטלה את חובת הנזילות על עסקות החלף והמרה עתידית עם תושבי חוץ החל מיום 30 באוקטובר 2014. משמעות ביטול חובת נזילות זו הינה הפחתה של כ-900 מיליון ש"ח בחובת הנזילות של הבנק, נכון למועד ביטול ההוראה.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי תלוי בניתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת שווקים פיננסיים.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית לגיבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, של קבוצת הבנק. כמו-כן, הינה אחראית לביצוע בקרה בלתי תלויה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.

רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשיטת הערך בסיכון (VaR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד, בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. המגבלות העיקריות מפורטות בתת פרק "נוהלי חשיפות לסיכוני שוק ונזילות" להלן. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק אשר בשימוש בבנק אושרה על-ידי הדירקטוריון וההנהלה. המתודולוגיה כוללת גם חישובי VaR וגם הפעלת תרחישי קיצון (Stress Test) על כל תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי. המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק תואמת את היעדים האסטרטגיים בבנק ואת דרישות ועדת באזל ועומדת בסטנדרטים בינלאומיים.

אומדן הסיכון בפעילות המסחר מחושב לפחות פעם ביום, באופק של עשרה ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הינה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" עם משקל זהה לכל התצפיות ו"סימולצית מונטה-קרלו" תוך מתן משקל גדול יותר לתצפיות האחרונות). מתודולוגיה זו תואמת את ההמלצות הרלוונטיות של ועדת באזל בעקבות המשבר בשווקים בארצות-הברית. האומדן מספק התראה מהירה יחסית על רמת סיכון השוק בתקופות של עלייה בתנודתיות. שערוך מלא של התיק למסחר מתבצע לפחות אחת ליום, בתרחישים שונים, לצורך אומדן.

אמידת הסיכון של פעילות התיק הבנקאי מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש.

בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest), במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון בתיק למסחר. מספר החריגות נבחן על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל כאשר עד ארבע חריגות מתוך כמאתיים חמישים תצפיות בשנה נחשב כ"תחום הירוק" (לרמת מובהקות של 99%). תוצאות הבדיקה מדווחות שנתית להנהלה ולדירקטוריון. מתחילת 2014 נצפתה ודווחה חריגה אחת בסך של כ-9.3 מיליון ש"ח על-פי תוצאות הבדיקה, המודל עומד בקריטריונים שהוגדרו על-ידי ועדת באזל לקבלת המודל.

מגבלות המתודולוגיה לאמידת הסיכון בתיק הבנקאי

1. ככלל, סיכון האשראי הגלום בנכסים אינו מהווה פרמטר בחישובים שנעשים, אשר מטרתם להתמקד בכימות סיכוני השוק בלבד.
2. המידע המשמש לאמידת הסיכון נאסף ממערכות מיכון שונות.
3. לחלק קטן מן האופציות הגלומות בפיקדונות ותוכניות חיסכון שונות שהוצעו לציבור, ניתנה התייחסות חלקית בלבד על בסיס דלתא. בשיטה זו, תתכן הטיה מאומדני הרגישות האמורים לעיל, בפרט בתנודות חריפות בגורמי הסיכון. יחד עם זאת, לרובן ככולן מבוצע שערוך מלא בתרחישים במערכת לניהול סיכוני השוק.
4. שימוש במודלים התנהגותיים לביטוי האופציונליות במוצרים שונים.

כדי למתן את השפעת המגבלות האמורות, מופעלים, בנוסף, תרחישי מאמץ לבדיקת ההפסד האפשרי במקרים קיצוניים, כמפורט להלן וכן הקרסת ההנחות ההתנהגותיות.

מגבלות המתודולוגיה לאמידת הסיכון בפעילות המסחר בבנק

1. סימולציית מונטה קרלו מניחה, כי גורמי הסיכון מתפלגים נורמלית. הנחה זו איננה מתקיימת תמיד במציאות.
2. הסימולציה ההיסטורית מניחה, כי ההתנהגות ההיסטורית של גורמי הסיכון תחזור על עצמה בעתיד, דבר שעלול לא להתקיים.
3. שינוי פתאומי בגורם סיכון אינו ניתן לחיזוי בשתי השיטות.
4. בשימוש ברמת מובהקות של 99% מתעלמים מהפסדים שעשויים להתרחש מעבר לרמת המובהקות.
5. השימוש באופק של עשרה ימי עסקים מניח, כי ניתן לגדר ולמכור את הפוזיציות, תוך עשרה ימי עסקים. במוצרים יחודיים, בהיקפי שוק גדולים או בתקופות משבר ייתכן ובעיות הנזילות בשוק לא תאפשרנה סגירה, או גידור מלא, של הפוזיציות בפרק זמן זה.
6. אומדן הסיכון מחושב על הפוזיציות רק מספר פעמים במהלך יום העסקים.

כדי למתן את השפעת המגבלות האמורות, מופעלים, בנוסף, תרחישי מאמץ לבדיקת ההפסד האפשרי במקרים קיצוניים, לגבי כל תחומי הפעילות למסחר, כמפורט להלן.

המתודולוגיה להפעלת תרחישי קיצון

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק בבנק כוללת גם הפעלת תרחישים (Stress tests) על תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי בנוסף לחישוב ה-VaR.

המחלקה לניהול סיכוני שוק מפעילה סוגי תרחישים על-פי המקובל בעולם:

1. ניתוח רגישות - רגישות התיק לגורמי הסיכון השונים נבחנת באמצעות הרצת תרחישים על גורם סיכון אחד, כאשר שאר גורמי הסיכון נשארים קבועים. בדרך זו ניתן לבחון את השפעתם של גורמי הסיכון העיקריים על התיק;
2. תרחיש היסטורי גרוע ביותר המבוסס על היסטוריה של חמש השנים האחרונות. החישוב מבוצע באופק של עשרה ימי עסקים על התיק למסחר ובאופק של חודש על התיק הבנקאי ועל כלל הבנק;
3. תרחישים מאקרו כלכליים - תרחישים סובייקטיביים שפותחו בשיתוף עם המחלקה הכלכלית של הבנק;
4. תרחישי ריבית קבועים - סט תרחישים שבו הריביות העיקריות שהבנק חשוף אליהן מתרחשות בשינויים מקבילים ולא מקבילים;
5. תרחישים קיצוניים במתודולוגיה דומה לזו המופעלת ביצירת תרחישי VaR, המבוססים על התנודתיות של גורמי הסיכון בתקופת לחץ בשווקים.

העקרונות המנחים את קביעת והפעלת התרחישים אושרו על-ידי צוות ההנהלה.

חשיפות כלל הבנק

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2014:

	ליום 31 בדצמבר 2014	מקסימום בשנת 2014	מינימום בשנת 2014
	במיליוני ש"ח		
תרחיש			
ירידה של 1% במדד	**(55)**	**(126)**	**(53)**

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעיקרן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים), ליום 31 בדצמבר 2014:

	התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	היחלשות של 5%	היחלשות של 10%
	במיליוני ש"ח			
מטבע				
דולר ארצות-הברית	**75**	**20**	**(18)**	**(74)**
אירו	**6**	**8**	**–**	**14**
יין יפני	**2**	**1**	**7**	**18**
דולר קנדי	**3**	**2**	**(2)**	**(4)**
לירה שטרלינג	**9**	**4**	**4**	**11**
פרנק שוויצרי	**5**	**3**	**(2)**	**(5)**
לירה תורכית	**(1)**	**(1)**	**1**	**1**
דולר אוסטרלי	**2**	**1**	**–**	**(1)**

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2014:

	31 בדצמבר 2014			מקסימום בשנת 2014		מינימום בשנת 2014	
	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%
	במיליוני ש"ח						
תרחיש							
תזוזה בריבית צמודה למדד:							
בבנק	**(162)**	**184**	**(17)**	**(164)**	**184**	**(25)**	**31**
מזה: בתיק הבנקאי	**(161)**	**183**	**(17)**	**(166)**	**184**	**(24)**	**31**
בתיק למסחר	**(1)**	**1**	**–**	**2**	**(3)**	**–**	**–**
תזוזה בריבית לא-צמודה:							
בבנק	**(52)**	**81**	**(7)**	**(166)**	**200**	**(22)**	**22**
מזה: בתיק הבנקאי	**(57)**	**87**	**(7)**	**(177)**	**204**	**(177)**	**35**
בתיק למסחר	**5**	**(6)**	**–**	**(20)**	**22**	**17**	**(13)**
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:							
בבנק	**242**	**(251)**	**25**	**326**	**(339)**	**8**	**(7)**
מזה: בתיק הבנקאי	**252**	**(241)**	**26**	**338**	**(326)**	**6**	**(3)**
בתיק למסחר	**(10)**	**(10)**	**(1)**	**(19)**	**(19)**	**2**	**–**

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום 31 בדצמבר 2013:

	31 בדצמבר 2013			מקסימום בשנת 2013		מינימום בשנת 2013	
	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%
	במיליוני ש"ח						
תרחיש							
תזוזה בריבית צמודה למדד:							
בבנק	(189)	213	(20)	(189)	213	(39)	51
מזה: בתיק הבנקאי	(190)	214	(20)	(190)	214	(38)	50
בתיק למסחר	1	(1)	–	(4)	4	–	–
תזוזה בריבית לא-צמודה:							
בבנק	61	(59)	6	246	(242)	(6)	32
מזה: בתיק הבנקאי	50	(48)	5	245	(246)	(22)	(255)
בתיק למסחר	11	(11)	1	(26)	44	17	(11)
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:							
בבנק	(10)	12	1	30	(29)	(4)	4
מזה: בתיק הבנקאי	2	24	–	38	(36)	2	(2)
בתיק למסחר	(12)	(12)	1	(12)	(12)	(1)	–

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון.

במסגרת בחינת תרחישי קיצון, נבחנת רגישות השווי הכלכלי של הבנק לתרחיש ההיסטורי הגרוע ביותר שארע בחמש השנים האחרונות, הכולל שינויים בגורמי הסיכון השונים בטווח של חודש. יצוין כי מתחילת שנת 2014, הרגישות כאמור לא עלתה על 511 מיליון ש"ח.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2014 לפי מגזרי הצמדה:

	מטבע ישראלי		מטבע-חוץ**			סך-הכל
	לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	
	במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים*	**234,523**	**55,972**	**73,161**	**9,105**	**9,992**	**382,753**
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***	**443,202**	**15,902**	**228,442**	**29,622**	**28,210**	**745,378**
התחייבויות פיננסיות*	**210,399**	**45,592**	**79,920**	**14,733**	**7,176**	**357,820**
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***	**446,872**	**22,183**	**224,089**	**23,459**	**29,292**	**745,895**
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	**20,454**	**4,099**	**(2,406)**	**535**	**1,734**	**24,416**

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2013 לפי מגזרי הצמדה:

	מטבע ישראלי		מטבע-חוץ**			סך-הכל
	לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	
	במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים*	228,044	60,404	52,525	9,633	11,576	362,182
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***	277,386	14,376	170,777	24,307	23,581	510,427
התחייבויות פיננסיות*	199,943	48,729	67,975	14,457	7,317	338,421
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***	289,738	19,107	158,390	19,163	25,506	511,904
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	15,749	6,944	(3,063)	320	2,334	22,284

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

*** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 21 בדוחות הכספיים.

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2014:

	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						שינוי בשווי הוגן	
	מטבע ישראלי		מטבע-חוץ*			סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
	לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר			
	במיליוני ש"ח							
השינוי בשיעורי הריבית								
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	**20,433**	**4,112**	**(2,379)**	**566**	**1,655**	**24,387**	**(29)**	**(0.1%)**
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	**20,438**	**4,117**	**(2,426)**	**541**	**1,732**	**24,402**	**(14)**	**(0.1%)**
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	**20,474**	**4,119**	**(2,492)**	**506**	**1,825**	**24,432**	**16**	**0.1%**

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2013:

	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						שינוי בשווי הוגן	
	מטבע ישראלי		מטבע-חוץ*			סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
	לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר			
	במיליוני ש"ח							
השינוי בשיעורי הריבית								
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	15,801	6,805	(3,093)	279	2,232	22,024	(260)	(1.2%)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	15,753	6,924	(3,066)	316	2,318	22,245	(39)	(0.2%)
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	15,686	7,089	(2,946)	376	2,423	22,628	344	1.5%

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.

** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

חשיפות בפעילות למסחר

החשיפות למסחר הן תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק ושל ניהול דינמי של תיק נכסים פיננסיים נזילים. מטרת הפעילות להשיא את תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמת סיכון מבוקרת ומאושרת. ההרשאות לפעילות, כמו גם הסיכון שבפעילות, נמדדים, לפי העניין, במונחים של הערך בסיכון (VaR), במונחים של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות בתרחישי קיצון, במונחים של רגישות לגורמי סיכון וכמו-כן במונחים של היקף הפעילות. אמידת הסיכון, וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר, מתבצעות לפחות אחת ליום. בנוסף על הרשאות ספציפיות לכל פעילות בנפרד, נקבעה הסמכה כוללת במונחים של הערך בסיכון (VaR) לפעילות המסחר בחדרי העסקות בבנק.

- **חשיפות מטבע – עשיית שוק ומסחר**

בכל אחד משני חדרי העסקות של הבנק פועל דסק ספוט-פורוורד במטבע-חוץ ובשקלים. בחדר העסקות בתל-אביב פועל גם דסק אופציות במטבע-חוץ ובשקלים. פעילות המסחר ועשיית השוק במטבע ובאופציות נעשית בכפוף למגבלות סיכון שונות ובמסגרת הרשאה כוללת לחשיפת ש"ח/מטבע-חוץ המוקצית לפעילות זו מתוך המגבלה הכוללת של חשיפת ההון הפיננסי של הבנק למטבע-חוץ.

- **חשיפות ריבית – עשיית שוק ומסחר**

חדר העסקות בתל-אביב פעיל גם בתחום חשיפות למסחר בריבית, ומנהל דסק למסחר במכשירי ריבית בשקלים לרבות עשיית שוק באופציות ריבית ודסק למסחר באגרות-חוב ממשלתיות. פעילות הדסקים מתנהלת בכפוף למגבלות על אומדני סיכון ומגבלות אחרות שאושרו על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

להלן אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR) ליום 31 בדצמבר 2014:

	ליום 31 בדצמבר 2014	ממוצע בשנת 2014	מקסימום בשנת 2014	מינימום בשנת 2014
	במיליוני ש"ח			
סך-הכל מסחר בחדרי העסקות	**15**	**20**	**36**	**10**

נוהלי חשיפות לסיכוני שוק ונזילות

מדי שנה מוצג לאישור הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכוני שוק ונזילות. לשנת הפעילות הקרובה. במסגרתו מאושרים, בין היתר: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון, מסגרות לפעילות ההשקעות לנוסטרו ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר. מסמך החשיפות לשנת 2014 משקף את תוכנית העבודה של חטיבת שווקים פיננסיים, לרבות הרחבת הפעילות בתיק ההשקעות וגיוון הכלים בפעילויות השונות.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בכלל פעילות הבנק ובפעילות המסחר בנפרד, ליום 31 בדצמבר 2014:

	מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
כלל פעילות הבנק	אומדן סיכון כולל (VaR)	**950**	
	רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל בעקומי הריבית:		
	שקל צמוד מדד	**500**	
	שקל לא-צמוד	**620**	
	מטבע-חוץ	**370**	
	רגישות הנגזרים בתיק הבנקאי לשינוי של 1% במקביל בעקומי הריבית:		
	שקל צמוד מדד	**150**	
	שקל לא-צמוד	**150**	
	חשיפות בסיס במגזר:		
	שקל צמוד מדד		**+/-100**
	מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ		**+/-30**
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	**500**	
	היקף השקעה כולל לנוסטרו***	**16,500****	
	מזה: היקף השקעה במניות	**3,000*****	
	קיבולת סיכון - הפסד תיאורטי בתרחיש קיצון בתיק ההשקעות***	**3,250***	
	תיאבון הסיכון***	**1,200**	
מזה: תיק למסחר	אומדן סיכון כולל (VaR)	**200**	
	רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל בעקומי הריבית:		
	שקל לא-צמוד****	**120**	
	מטבע-חוץ****	**70**	
	חשיפת למדד - מגבלת פוזיציה נטו	**4,000**	
	חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ		**+/-10**
	רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	**200**	
	חשיפת מטבע-חוץ/מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	**800**	

* לא כולל השקעה באגרות-חוב ממשלת ישראל, וכן סכומים מוגבלים של אגרות-חוב הבאות: אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית המוחזקות בסניף ניו-יורק, אגרות-חוב של ממשלת שוויץ (או בערבותה) המוחזקות בשוויץ ואגרות-חוב ממשלת תורכיה המוחזקות בתורכיה.

** לא כולל השקעה באגרות-חוב ממשלת ישראל ואגרות-חוב ארצות-הברית לזמן קצר.

*** לא כולל השקעות בפועלים שוקי הון.

**** בנוסף למגבלות אלו קיימת מגבלה על ההפסד בתרחישי שינוי במקביל ושלא במקביל בעקום מרווח Basis spread שקל דולר בדסק המסחר בריביות (180 מיליון ש"ח).

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית והמניות בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בקבוצת הבנק.

המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 בנושא "ניהול סיכונים" והוראה מספר 339 בנושא "ניהול סיכוני שוק", קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכוני השוק והנזילות וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות, באופן בלתי תלוי, זאת בנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת שווקים פיננסיים.

סיכונים תפעוליים ומשפטיים

א. הסיכונים התפעוליים

כללי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידת קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות בנושאי משאבי אנוש, אבטחת מידע, ביטחון, בקרות תהליכים, פעילות בחירום, תוכניות להמשכיות עסקית ועוד.

ניהול הסיכונים התפעוליים

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומיקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מוכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים.

הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפוקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים.
- צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות המנכ"ל.
- צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק. מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים שיעדם ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2 (Sound Practices). פעילות הבנק בנושא מתבצעת על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, המתייחסת בין היתר להקצאת ההון בגין הסיכונים התפעוליים, וכן על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי, התואמת את ההנחיות המעודכנות במסמך של באזל מיוני 2011 בנושא Sound Practice בניהול הסיכון התפעולי. מאז שנת 2010 הבנק פועל על-פי הגישה הסטנדרטית של באזל 2 והדרישות התואמות לניהול בנקאי תקין. התוכנית האסטרטגית לשנים הבאות כוללת, בין היתר, העמקה והרחבה של חלק מהפעילויות והתאמה לעדכונים במסמכים והנחיות רגולטוריות רלוונטיות. במסגרת הגישה הסטנדרטית מתנהלים בין היתר פרויקטים ופעילויות, כמפורט להלן:

- דיווחים רבעוניים מוגשים לצוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים, צוות ההנהלה לניהול הסיכונים, ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים ומליאת הדירקטוריון. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה, תוכנית העבודה, סטטוס הפרויקטים בביצוע, מידע אודות אירועים תפעוליים וממצאי הסקרים.
- איסוף מידע על אירועים תפעוליים בקבוצת הבנק. בסיס המידע לעניין זה הוקם בסוף שנת 2002 ומשמש בין היתר לניתוח האירועים, המגמות והדפוסים ותומך במיפוי ובהערכת הסיכונים התפעוליים שהקבוצה חשופה אליהם.
- מתבצעים מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים תפעוליים ובקרות ביחידות הבנק והקבוצה, לרבות מיפוי סיכוני מעילות והונאות. הפעילות מתבצעת על בסיס מתודולוגיה אחידה התואמת את דרישות ועדת באזל והוראות בנק ישראל בנושא, לרבות מעקב אחר יישום ההמלצות. אחת לשלוש שנים מתבצע מהלך של מיפוי מקיף של הסיכונים התפעוליים בכל יחידות הקבוצה. בהמשך, מתבצעים תחזוקה, עדכון והרחבה של הממצאים באמצעות ניתוחים נוספים, ניתוחי עומק וניתוח סיכונים במוצרים/פעילויות חדשים.

מטרת הפעילות לזהות מוקדי סיכון מהותיים, להגדיר אחריות על הסיכונים (Risk Ownership), להעריך את הסיכונים (הממוצעים והקיצוניים) והבקרות הקיימות ולהוסיף בקרות במידת הצורך, תוך הפעלת שיקולי עלות תועלת.

- מערכת מיכונית לניהול הסיכון התפעולי, "באזל 2 - פמל"ה", הוטמעה ביחידות הבנק. המערכת פועלת בתחומים של איסוף מידע אודות אירועים תפעוליים, מיפוי והערכת הסיכונים והבקרות, איסוף KRI (אינדיקטורים עיקריים לסיכון), נושאים לטיפול, הפקת לקחים ודיווחים.
- גובשה ומיושמת מסגרת כוללת של עקרונות וסטנדרטים בנושא תפישת בקרה אחידה בקבוצת הבנק.
- הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT מהותיים.

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות – בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגית המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע. מטרתן של מתקפות קיברנטיות, הינה ניצול לרעה של מערכות מחשב ורשתות בארגונים מבוססי טכנולוגיה, לערער או לפגוע במערכות מבוססות מחשב או לעקוב אחר פעולות אלקטרוניות של יחידים ללא רשותם.
המתקפות יכולות להתבצע ללא ידיעת המשתמשים, להפריע לפעילות השוטפת, לפגוע בשירותי המחשוב עד למניעת פעילותם, להשביתם או להאט אותם באופן משמעותי או לחלופין לאסוף מודיעין ומידע.
בשנים האחרונות חל גידול בתכיפות ובחומרת התקריות הקיברנטיות להן הבנק חשוף, וישנה אפשרות כי בעקבות התקפות קיברנטיות הבנק יישא בעלויות ויסבול מהשלכות שליליות כגון שיבוש הפעילות של הבנק, גניבת נכסים פיננסיים של הבנק או לקוחותיו או פגיעה במוניטין המשפיעה על אמונם של לקוחות או של משקיעים.
הבנק משקיע אמצעים רבים (אנושיים ומיחשוביים) כדי למזער ואף למנוע את הסיכון, אך לא ניתן להבטיח הגנה מושלמת.
בחודש ספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה בנושא ניהול ההגנה הקיברנטית, לפיה על התאגידים הבנקאיים לתת דגש מיוחד ולנקוט בצעדים הדרושים לצורך ניהול אפקטיבי של ההגנה הקיברנטית.

סיכוני מחשוב ענן – בחודש ספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת מכתב בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן, הקובע כללים שמטרתם הפחתת הסיכונים הגלומים בשימוש בטכנולוגיית ענן.
הבנק בוחן יתרונות אפשריים של מחשוב ענן (Cloud Computing) ואת אופן הטיפול הנאות בסיכונים התפעוליים הנגזרים מכך תוך השענות על תקינות מקובלות בתחום (Best Practices) כגון STAR של ה-CSA ואחרות ובהתאמה לתהליכי העבודה והנהלים בבנק.

היערכות לחירום – בבנק מנוהלת ומיושמת תוכנית רציפה להיערכות לחירום ולהמשכיות העסקית (BCP - Business Continuity Plan) בהתאם להוראות בנק ישראל 355 ("ניהול המשכיות עסקית") 357 ("ניהול טכנולוגיית המידע") והרחבות נוספות. היערכות הבנק מבוססת על תוכניות פעולה מפורטות, נוהלי עבודה, ניסויים ותרגולים תקופתיים המוגדרים במערכת נהלים לשעת חירום. כחלק מהיערכותו לחירום ביצע הבנק מהלך רוחבי של קביעת מדיניות, הגדרת תרחישי יחוס, מיפוי וניתוח תהליכים קריטיים והמשאבים הנדרשים לאישושם בחירום ועדכון תוכניות הפעולה על בסיס מתודולוגיות מקובלות בעולם. תוכנית הפעילות מערבת את כל חטיבות הבנק, באמצעות ממוני המשכיות עסקית חטיבתיים וצוותים ייעודיים. תוכנית ה-BCP מובלת על-ידי יחידת ניהול המשכיות עסקית ייעודית, כפופה למנהל ההמשכיות העסקית בבנק ולמנהל צוות החירום הבנקאי (משנה למנכ"ל).
בנוסף, מבצע הבנק תרגילי חירום תקופתיים, הכוללים הן תרחישים תפעוליים והן תרחישים עסקיים מורכבים, בהשתתפות היחידות השונות, מרמת הסניפים, מנהלות, יחידות, חטיבות ועד רמת הנהלת הבנק. הבנק מקים אתר מחשוב מרכזי חדש מרוחק להבטחת זמינות ומיגון למערכות המידע המרכזיות.
מערך ניהול ההמשכיות העסקית בבנק אושר על-ידי מכון התקנים הישראלי כתואם את דרישות התקן הבינלאומי ISO22301.
במסגרת ההיערכות העסקית הבנק נערך לקבוצה של תרחישי חירום, שבגינם עלול להיגרם לו נזק משמעותי, שעבורם מנוטרות מערכות התרעה של "אורות אדומים" וקיימות תוכניות מגירה להמשכיות עסקית. תרחישי הקיצון נבחנים ונידונים תקופתית בצוות טיפול בתרחישי קיצון וריכוזי סיכון. הפעלת תוכניות המגירה היא באחריות ההנהלה או של צוות הנהלה ייעודי לטיפול בהיבטים הפיננסיים של מצבי משבר, יצוין כי צארטר להקמתו של צוות כזה כלול אף הוא בין תוכניות המגירה. מדיניות ההמשכיות העסקית אומצה גם בחברות בנות בארץ ובעולם וכן בסניפי חו"ל של הבנק בהתאמה, על בסיס המתודולוגיה המקובלת בארץ.

ביטוח – לבנק פוליסת ביטוח בנקאי המגדרת סיכונים וכוללת: (1) ביטוח בנקאי לכיסוי נזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממעילות עובדים, אובדן מסמכים, זיוף מסמכים ועוד; (2) ביטוח אחריות מקצועית להגנה בפני תביעת לקוח שנגרם לו נזק כתוצאה מפעולה בנקאית רשלנית; (3) ביטוח פשעי מחשב לכיסוי נזקים לבנק וללקוחות הבנק כתוצאה מפריצה במזיד למערכות המחשב של הבנק. הפוליסות הבנקאיות כפופות לחריגים המקובלים בפוליסות ביטוח של תאגידים בנקאיים בישראל (לרבות החרגת נזק הנגרם כתוצאה מעבירה על הוראות הקשורות בהלבנת הון ומימון טרור).

בנוסף, המערך הביטוחי של הבנק כולל גם ביטוח רכוש, צד ג', חבות מעבידים, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה וביטוחים נוספים. גבולות האחריות בפוליסות נקבעו על-ידי הבנק בהתאם לצורכיו וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת. במסגרת מילוי הדרישות לניהול תקין על-פי הנחיות באזל (Sound Practice), קיים שיתוף פעולה תוך חילופי מידע בין המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים ובין היחידה המטפלת בביטוח הבנקאי.

ב. יחידת קצין ציות ראשי ואכיפה בניירות-ערך

קצין הציות הראשי של הבנק משמש כקצין הציות לפי הוראת ניהול בנקאי 308, כאחראי על מילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון, כממונה על האכיפה בניירות-ערך לפי חוק לייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות-ערך והחל מחודש מרץ 2014 גם כקצין אחראי על-פי ה-FATCA. יחידת קצין ציות ראשי והממונה על האכיפה בניירות-ערך, מורכבת מיחידת ציות להוראות צרכניות, יחידת איסור הלבנת הון, יחידת אכיפה בניירות-ערך, יחידת ציות בינלאומי (העוסקת בציות ביחידות הבנק מחוץ לישראל), יחידת FATCA ויחידת מטה.

יחידת קצין ציות ראשי נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים של הקבוצה תוך מזעור החשיפה לסיכוני ציות ומוניטין.

יעדי יחידת קצין ציות ראשי הינם:

- להגיע ליישום מלא של הוראות החוק בכל יחידות הבנק בארץ ובעולם, תוך הבנת הצרכים של היחידות העסקיות ותמיכה בפעילותן.
- הפנמה של התנהלות עסקית מקצועית, ערכית והוגנת בקרב עובדי הבנק ומנהליו.
- שמירה מירבית על הבנק, מנהליו, עובדיו ושמו הטוב, תוך מיצוי היכולות המקצועיות של עובדי הבנק והעצמתן.

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון של הבנק בהיבטי הציות וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבנות בקבוצת הבנק. האחריות המקצועית בתחום זה מוטלת על יחידת קצין ציות ראשי בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של מערך קציני ציות, על בסיס ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבת והכוונה ובקרה על-ידי יחידת קצין ציות ראשי.

הפעילות של יחידת קצין ציות ראשי ואכיפה בניירות-ערך מפוקחת באמצעות שלושה ערוצים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים וליישום הוראות באזל 2.
- צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל.
- דיווחים רבעוניים ושנתיים לדירקטוריון הבנק, למנכ"ל ולמנהלי החטיבות. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה, התקדמות בתוכנית העבודה, פעילויות שבוצעו ובכללן: בקרות, מיפויי פערי ידע, למידה ארגונית, פרויקטים טכנולוגיים ואחרים בתחום, דיווחים שהועברו לרשות לאיסור הלבנת הון, הפרות ודיווח על אירועים חריגים.

מדיניות הציות קובעת כללים לגבי מכלול הנושאים המרכיבים את איסור הלבנת הון וציות להוראות צרכניות. המדיניות שמה דגש על השליטה התאגידית ועל האינטראקציה עם חברות בנות וסניפים מחוץ לישראל ומתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 308, חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. מדיניות זו נכנסה לתוקפה בסוף דצמבר 2010 ועודכנה מספר פעמים מאז. לקראת סוף שנת 2012 אישר הדירקטוריון גם מדיניות אכיפה פנימית בניירות-ערך והוחל במהלכי הטמעה רחבי היקף של נושא זה בבנק. בחודש מרץ 2014 אישר הדירקטוריון את פרק מדיניות הציות הקבוצתית העוסק ב-FATCA (ראה סעיף ה-FATCA תחת סיכונים אחרים). כמו-כן, הבנק קבע מדיניות כוללת של כסף מוצהר גם לעניין כלל הלקוחות תושבי החוץ, שנועדה להבטיח את הימצאותם של כספים מדווחים בלבד בחשבונות תושבי החוץ בכל קבוצת הבנק, לצורך העמידה בהוראות החוק ובמדיניות הציות הקבוצתית מתנהלות בבנק מספר פעילויות כמפורט:

- איתור חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה ומעקב אחר תוכנית העבודה לסגירתם.
- בקרות תהליכיות, איכותיות וכמותיות אחר קיום ההוראות המסדירות את יחסי הבנק והלקוח, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך, ניתוחן ובניית תוכנית עבודה לצמצום הפערים שנתגלו.
- פיתוח מערך הדרכה של תחום הציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך הכולל מצגות רענון ידע ממוקדות, מדריכים מעשיים לבנקאים, סדנאות, דפיות הדרכה, מבזקי למידה, ניהול ידע בפורטל הארגוני וכדומה.
- איסוף מידע על התקדמות הלמידה בארגון בתחום הציות להוראות המסדירות יחסי בנק ולקוח ואיסור הלבנת הון ומימון טרור.
- קיום מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכוני הציות ופערים בנוהלי הבנק ובמערכותיו באמצעות סקר תשתיות.
- ביצוע מהלך של אבחון יחידות מקצועיות בבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ודיני ניירות-ערך ובניית תהליכי בקרה והדרכות המותאמים לאופי הפעילות של היחידות במטרה לצמצם את החשיפות לסיכונים אלה.
- גיבוש הגדרות התפקיד של קציני הציות ונאמני האכיפה בניירות-ערך במערך העסקי.
- ביצוע ניתוחי נתונים על מנת להעריך את הסיכונים בבנק וכתשתית לבניית בקרות חדשות ומערכי למידה חדשים במידת הצורך.
- ניתוח מוצרים ושירותים חדשים ופעילויות עסקיות חדשות בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך.
- פיתוח שיפורים במערכות הטכנולוגיות ובניית תשתיות חדשות לתחום הציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, לרבות מערכות העוסקות בדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומערכות בקרה ומעקב בתוך הבנק.
- פיתוח מדדי סיכון ומדדי ביצוע בתחום הציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, לרבות הכללתם במפות האסטרטגיות של חטיבות הבנק וב-KPIs של המנהלים.
- שילוב מדדי ציות במודל התגמול של החטיבה הקמעונאית ובמדדי ההישגיות של מנהלי קשרי לקוחות וניהול אשראי בחטיבה העסקית.
- קיום סיורים ביחידות העסקיות בבנק לצורך מתן מענה נקודתי בסוגיות בהן קיימת חשיפה לבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, חידוד תהליכי עבודה ואתור מוקדי סיכון ביחידות אלו.
- כינוס פורומים של קציני ציות של הקבוצה לצורך עדכוני חקיקה, הטמעה של תהליכי עבודה חדשים, מערכות ויישומים חדשים ושינויים בנהלים, הצגת מצגות הדרכה ורענון ידע לצורך הדרכת שאר קציני הציות במערך וכדומה.
- ניהול של יחידות הציות בסניפי חו"ל, מתן תמיכה שוטפת ליחידות חו"ל ומעקב אחר תהליכי הציות בהן.
- בניית מנגנונים לבדיקת כשלים, לתיקון הפרות, להפקת לקחים ולמניעת הישנותם ולאכיפה כנגד מפרי הוראות הרשות לניירות-ערך.
- תמיכה ביחידות העסקיות של הבנק בטיפול בלקוחות האמריקאים.
- טיפול באירועים המצריכים הליכי בירור מעמיק והפקת לקחים.

ג. סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני.

על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או העדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים ברי ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים. הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה בייעוץ משפטי, או בייעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות העדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדין לעסקה פלונית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו.

בבנק אושר מסמך מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר במסגרתו מושם דגש על:

- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
- הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
- בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות-דעת בנושא ליחידות הרלוונטיות בבנק.

לגבי חברות בנות בארץ ובחו"ל, מתווה התוכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

סיכונים אחרים

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים. מדיניות ניהול סיכון המוניטין בקבוצת הבנק אושרה על-ידי ההנהלה והדירקטוריון ומיושמת ביחידות הקבוצה.

סיכון תחרות

קיימים סיכונים של תחרות מהמערכת הבנקאית בארץ וכן ממוסדות פיננסיים שונים כמו חברות ביטוח, מנהלי תיקי השקעות, בנקים מחו"ל וכדומה, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלה, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים, וכן סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. כתוצאה מכך, עשויים להיפגע נתח השוק של הקבוצה ורווחיותה.

במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק וכן בתוכניות העבודה השנתיות מוגדרות דרכי פעולה להתמודדות עם התחרות.

סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחקיקה ו/או מהוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה עלולים להשפיע לעיתים על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות.

כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני) התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו-כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישויות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה. דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות. דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

הבנק עוקב אחרי הצעות החקיקה, התקינה וההוראות של הגופים הרגולטורים שלפיקוחם הוא נתון ו/או שעלולים להשפיע על פעילות קבוצת הבנק ו/או על תוצאותיה העסקיות.

FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act

בחודש מרץ 2010 חוקק ה-Foreign Account Tax Compliance Act, המוכר כחקיקת ה-FATCA, על-ידי הקונגרס האמריקאי. חקיקה זו מחייבת מוסדות פיננסיים לא-אמריקאים, בין השאר, לדווח לרשויות המס בארצות-הברית על חשבונות של לקוחות אמריקאים ושל ישויות משפטיות זרות מסוימות בבעלות אמריקאית. בעקבות החקיקה נכרתו בין ארצות-הברית לבין מדינות רבות הסכמים בילטרליים לחילופי מידע בנושאי מס לרבות מדינות שבהן יש לקבוצת הבנק נוכחות, אשר קובעים משטר דיווח שונה מזה הקבוע בתקנות ה-FATCA. מדינת ישראל חתמה על הסכם עם ארצות-הברית ביום 30 ביוני 2014. ההנחיות בהסכם זה ייכנסו לתוקף במועד בו תתגבש חקיקה מקומית או כאשר תודיע המדינה כי ההסכם תקף.

משטר ה-FATCA בתוקף החל מחודש יולי 2014. קבוצת הבנק ערוכה לטיפול בחובות הגילוי הנדרשות מול יחידים ותאגידים וממשיכה בהיערכותה לעמוד במכלול הדרישות המתחייבות מחקיקה זו, כמו גם מרגולציות מקומיות קיימות או מתהוות, הן תפעולית והן נהלית. במסגרת זו הבנק והחברות הבנות הרלוונטיות נרשמו בהתאם לדרישות ה-FATCA באתר ה-IRS, קיבלו מספר GIIN ומינו קצין אחראי FATCA כנדרש גם במסגרת הסכם בין מדינתי. הבנק גיבש ואישר מדיניות ציות קבוצתית, ביצע התאמות בתהליכי העבודה ובמערכות התפעוליות וביצע הדרכות לכל דרגי המנהלים והעובדים ביחידות המנהלות כספי לקוחות. הבנק ערוך לבצע את תהליכי הגילוי החדשים הנדרשים לעניין תאגידים.

סיכון כלכלי – מצב המשק בישראל

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מהאטה כלכלית בפעילות המשק, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים השונים במשק, על רמת ההכנסות ועל רמת האבטלה במשק. תהליך מעין זה עלול לגרום להרעה במצבם של חלק מהלווים של הקבוצה, קרי-עלול להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. כמו-כן, האטה כלכלית במשק עלולה לגרום לירידה בהכנסות שאינן מאשראי, כגון: הכנסות מפעילות בשוק ההון ומפעילות בסחר חוץ, ולגרום לשינוי לרעה בהרכב המקורות הפיננסיים, כדוגמת עלייה בעלות המקורות וירידה בזמינותם.

צמיחת המשק בשנת 2014 הואטה לשיעור של 2.6% לעומת 3.2% שנה קודם לכן. ההאטה בצמיחה מוסברת בעיקר במבצע צוק איתן שאירע במהלך הרבעון השלישי של השנה והביא לקיפאון בצמיחה ברבעון זה. הצמיחה הייתה מבוססת במידה רבה על התרחבות בצריכה הפרטית, ולעומת זאת היצוא נותר ללא שינוי בקירוב וההשקעות ירדו. יש לציין שעל אף ההאטה בצמיחה שיעור האבטלה נותר נמוך מאוד – כ-6% בממוצע. בעקבות פירוק הממשלה ובחירות מתוכננות לחודש מארס 2015, תקציב המדינה לשנת 2015 לא אושר, והממשלה פועלת על סמך התקציב של שנה קודמת. האינפלציה בשנה החולפת הייתה אפסית, בין היתר בשל מדיניות ממשלתית להפחתת יוקר המחייה. מדיניות זו בולטת בעיקר בתחום התקשורת אך גם בתחומים אחרים כמו מזון, פיננסים ואנרגיה.

סיכון כלכלי – מצב המשק בעולם

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, כתוצאה מהאטה משמעותית בפעילות הכלכלית בשוק העולמי, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים בישראל ועל היקפי הפעילות העסקית. השפעה זו יכולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ו/או להקטין את ההכנסות מעמלות ו/או מפעילות בשוק ההון ו/או מפעילות הקבוצה בחו"ל ו/או ממתן שירותים הקשורים לפעילות סחר חוץ ו/או מפעילות של משקיעים זרים ו/או ממתן שירותים ללקוחות ישראלים שפעילים בחו"ל.

המגמות הכלכליות בכלכלה העולמית היו לא אחידות בשנה האחרונה. ארצות-הברית שבה לצמוח בקצב מהיר, תוך ירידה מתמשכת בשיעור האבטלה, ולעומת זאת הצמיחה בגוש האירו נמוכה ושיעורי האבטלה גבוהים. פרמיות הסיכון של מרבית המדינות בעלות החוב הגבוה באירופה פחתו מאוד והן משקפות היום ביטחון גבוה בהמשך שירות החוב. ביוון המצב שונה, ופרמיות הסיכון שבו לעלות על רקע אי-יציבות פוליטית. גם במשקים המתעוררים התמונה לא אחידה: ירידה של כ-50% במחיר הנפט פגעה במצבן של יצואניות נפט ובעיקר של רוסיה, שתקציבה בנוי על הכנסות מנפט. מדינות אסיה ובעיקר סין והודו, נהנות ממחיר הנפט הנמוך, והן הציגו צמיחה גבוהה בשנה החולפת. בהתאם לכך ולמצב המשק בישראל, הבנק ממשיך לנטר את הסיכונים והמגזרים אשר עשויים להיות מושפעים משינויים אלה, ומתאים את מדיניותו ופעילות הבקרה לפי צורך.

סיכון פוליטי-ביטחוני

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחוסר יציבות ביטחונית/פוליטית. הרעה במצב הביטחוני עלולה לגרום להאטה כלכלית במשק כולו, ולפגיעה לרעה בענפים מסוימים, כגון ענף התיירות ובתי מלון, ענף התעופה, ענף המסחר וענף הבנייה ופעילות בסחר חוץ. כמו-כן, קיים סיכון לפגיעה ביחסים המסחריים בין מדינת ישראל למדינות אחרות. מצבים אלו, שתוארו לעיל, עלולים להשפיע לרעה על יכולת גיוס מקורות במטבע-חוץ, על משקיעים שונים, על מצבם של חלק מלווי הקבוצה ועל סיכויי גביית האשראי מלווים אלה.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק יידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, יתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. המכתב כולל היבטים לחשיפה של הבנק לסיכונים סביבתיים. סיכונים סביבתיים יכול ויכללו במסגרת סיכונים אחרים כגון, סיכונים תפעוליים, סיכוני שוק, סיכוני אשראי ועוד. במכתב מודגש כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם הינם חלק בלתי נפרד מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בבנק, ולכן נדרש הבנק לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על ידו, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה של איכות האשראי שהועמד ללקוחות על-ידי הבנק.

בהתאם לכך אושרו בהנהלת הבנק מדיניות ומתודולוגיה לזיהוי, אפיון וניהול סיכוני סביבה לצורך טיפול בהשפעת הסיכון הסביבתי על סיכון האשראי של הלווים הגדולים. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות ונוהלי העבודה, נבחנו מתודולוגיות מקובלות בבנקים בחו"ל ונעשה שימוש ביועצים המתמחים בתחום.

טבלת גורמי סיכון

בהתאם להוראת בנק ישראל, בוצע מיפוי של גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשופה הקבוצה בגין פעילותה הבנקאית, ובטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון והערכות ההנהלה לגבי גובה הסיכון של כל אחד מגורמי הסיכון. סולם דרגות החומרה של גורמי הסיכון נקבע תוך התייחסות להגדרות תיאבון הסיכון של הבנק והוא כולל חומרה נמוכה, בינונית וגבוהה.

כדי לכמת את גורמי הסיכון השונים העלולים להשפיע על הבנק, נבחנו עבור מרבית הסיכונים תרחישי סיכון אפשריים שונים אשר עלולים לקרות, כאשר לגבי כל תרחיש בוצע אומדן של מידת ההשפעה שעלולה להיות לו על יציבות הבנק ורווחיותו.

כל גורם סיכון המופיע בטבלה שלהלן נבדק, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לגורמי סיכון נוספים המופיעים בטבלה. יחד עם זאת, במספר גורמי סיכון המופיעים בטבלה, נבחנו תרחישים שבודקים את אומדן ההשפעה כתוצאה משילוב של מספר גורמי סיכון.

יצוין כי תרחישי הסיכון מדמים מצב של התממשות נזקים בלתי צפויים מעבר לרמה הצפויה של אירועי נזק במהלך העסקים של הקבוצה.

מספר	גורם הסיכון	השפעת הסיכון		
		נמוכה	בינונית	גבוהה
סיכונים פיננסיים				
.1	סיכון אשראי		X	
.1.1	סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות		X	
.1.2	סיכון בגין ריכוזיות ענפית		X	
.1.3	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים		X	
.2	סיכון שוק	X		
.2.1	סיכון ריבית	X		
.2.2	סיכון אינפלציה/סיכון שער חליפין	X		
.2.3	סיכון מחירי מניות	X		
.3	סיכון נזילות	X		
סיכונים תפעוליים ומשפטיים				
.4	סיכון תפעולי	X		
.5	סיכון משפטי	X		
סיכונים אחרים				
.6	סיכון מוניטין	X		
.7	סיכון תחרות	X		
.8	סיכון רגולציה וחקיקה	X		
.9	סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל		X	
.10	סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם		X	
.11	סיכון פוליטי/ביטחוני		X	
.12	סיכון כללי - פירוק גוש האירו		X	

הלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2.

הוראות באזל 3 מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכוני האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assesment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכוני נזילות, סיכוני סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

אימוץ הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון". החוזר קבע דרישות גילוי מעודכנות שנדרשים הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

בהתאם לכך, במסגרת הביאור על הלימות ההון בדוחות הכספיים לשנת 2014, נכלל הגילוי על מספרי השוואה לשנה קודמת הערוכים בהתאם להוראות באזל 2 כפי שאומצו על-ידי המפקח על הבנקים, וכן הגילוי על מספרי השוואה ליום 1 בינואר 2014 הערוכים בהתאם להוראות באזל 3.

יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון:

1. דרישות גילוי בגין תגמול

ביום 26 בנובמבר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - דרישות גילוי בגין תגמול". החוזר מפרט את הגילויים העיקריים שיש לכלול בנושא תגמול - גילויים איכותיים בדבר הגופים המפקחים על התגמול, מידע המתייחס לתכנון ולמבנה של תהליכי התגמול, תיאור הדרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, וכן תיאור הדרכים שבהן הבנק יוצר קשר בין הביצועים לבין רמות התגמול. כמו-כן, נדרש גילוי כמותי בדבר השווי הכולל של מענקי התגמול הקבועים והמשתנים שהוענקו לנושאי משרה בכירה ולעובדים מרכזיים אחרים. דרישות גילוי אלו יחולו על דוחות שנתיים בלבד, החל מהדוחות לשנת 2014.

2. סיכון נזילות

בחודש ינואר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 342 בדבר ניהול סיכון נזילות. תיקון ההוראה מיועד לחזק ולשפר את ניהול סיכון הנזילות בתאגידים הבנקאיים והוא מהווה שלב ביניים לקראת אימוצן בישראל של המלצות באזל 3 בנושא הנזילות. בחודש פברואר 2014 פרסם בנק ישראל לבנקים טיוטה של הוראת באזל 3 בנושא נזילות ופנה לבנקים בבקשה לבצע סקר לבחינת ההשפעה הכמותית של ההוראה. הבנק העביר את הנתונים כנדרש. בחודש ספטמבר 2014 פורסמו הוראת ניהול בנקאי תקין 221, המהווה יישום של באזל 3 נזילות בישראל, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 342 והוראת דיווח לציבור. בחודש נובמבר 2014 פורסמה הוראת הדיווח לפיקוח מספר 827. הבנק נערך ליישום ההוראות. למידע נוסף בנושא ניהול סיכון נזילות בבנק ראה פרק ניהול סיכונים בדוח זה.

3. הלוואות לדיור

בחודש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיור למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, ההוראה מגבילה את סכום ההלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום ההלוואה יורד אל מתחת ל-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן ההלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014. השפעת היישום אינה מהותית.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 תתווסף ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. השפעת ההוראות הנוספות על יחסי ההון של הבנק ליום 1 בינואר 2017 נאמדת בכ-0.2% בהתאם ליתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%. ההשפעה הינה קיטון בנכסי הסיכון בסך של כ-625 מיליון ש"ח, גידול ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-0.02% וגידול ביחס ההון הכולל של כ-0.03%.

4. חשיפה לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 18 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "הערכות ליישום באזל 3 – דרישת הון מתאגיד בנקאי החשוף לצדדים נגדיים מרכזיים – סקר השפעה כמותית" (להלן: "המכתב"). בהתאם למכתב, נדרשים התאגידים הבנקאיים לבצע סקר להערכת ההשפעה הכמותית של עמידה בדרישות ההון החדשות מתאגידים בנקאיים החשופים לצדדים נגדיים מרכזיים. יש להגיש את הסקר לפיקוח על הבנקים לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2014. הבנק העביר את הנתונים כנדרש.

5. יחס המינוף

ביום 20 באוקטובר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא "הערכות ליישום באזל 3 – סקר השפעה כמותית – דרישת יחס המינוף" (להלן: "הטיוטה"). בהתאם לטיוטה, התאגידים הבנקאיים מתבקשים לבצע סקר השפעה כמותית להערכת יחס המינוף בתאגיד הבנקאי. יש להגיש את הסקר לפיקוח על הבנקים עד ליום 30 בדצמבר 2014. בהמשך לקבלת תוצאות הסקר, המפקח על הבנקים יקבע את שיעורו של יחס המינוף המזערי בו נדרשים התאגידים הבנקאיים לעמוד ואת מועד התחילה. הבנק העביר את הנתונים כנדרש.

גילוי בהתאם לנדבך 3

הנדבך השלישי נועד לעודד את משמעת השוק באמצעות מתן אפשרות למשתתפי השוק לפרסם פריטי מידע מרכזיים בנוגע להלימות ההון של בנקים באמצעות מנגנון של דרישות גילוי.

להלן טבלה המסכמת את דרישות הגילוי בהתאם לנדבך 3:

	גילוי איכותי	גילוי כמותי
		מספר עמוד
נושא		
יישום הנדבך הראשון	175	–
יישום הנדבך השני וגישת הבנק להערכת הלימות ההון שלו	176	–
תחולת היישום	180	–
מבנה ההון הפיקוחי והרכב ההון	180	181
הרכב ההון הפיקוחי	–	באתר האינטרנט גילוי נוסף 12
הרכב המאזן הפיקוחי	–	באתר האינטרנט גילוי נוסף 18
הלימות ההון	182	183
סיכון אשראי	142 ובאתר האינטרנט גילוי נוסף 22	183
הלוואות בעייתיות והפרשות להפסדי אשראי לפי ענפי משק	–	תוספת 5
הפחתת סיכון האשראי	באתר האינטרנט גילוי נוסף 25	באתר האינטרנט גילוי נוסף 26
סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	149 ובאתר האינטרנט גילוי נוסף 29	באתר האינטרנט גילוי נוסף 30
חשיפות איגוח	151 ובאתר האינטרנט גילוי נוסף 31	באתר האינטרנט גילוי נוסף 31
סיכון שוק	154	באתר האינטרנט גילוי נוסף 32
סיכון תפעולי	165	–
פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	277	באתר האינטרנט גילוי נוסף 32
סיכון ריבית בתיק הבנקאי	156	160
מאפיינים עיקריים של מכשירי הון פיקוחיים	באתר האינטרנט	באתר האינטרנט
גילוי בגין תגמול	באתר האינטרנט	באתר האינטרנט

יישום באזל 3

יישום הנדבך הראשון:

יישום הוראות הנדבך הראשון, כולל בתוכו מדידת חשיפות סיכון המשמשות לחישוב ההון הפיקוחי הנדרש להקצאה לסיכונים אלה.

להלן פירוט לגבי הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי:

קטגוריה	גישת הבנק
סיכוני אשראי	גישה סטנדרטית
סיכוני שוק	גישה סטנדרטית
סיכון תפעולי	גישה סטנדרטית
סיכון אשראי צד נגדי	גישת החשיפה הנוכחית
חשיפות איגוח	גישה סטנדרטית
נכסים אחרים	על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין

יישום הנדבך השני וגישת הבנק להערכת הלימות ההון שלו:

במסגרת הנדבך השני, נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת הלימות ההון, ולקבוע אסטרטגיה להבטחת הלימות ההון במסגרת תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (להלן: "ICAAP"). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמת הון הולמת שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק ובתוכניות ההתפתחות והצמיחה העתידיות תוך פיתוח ונקיטת תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של תיאבון סיכון, יעדי הון, תהליכי תכנון וניהול ההון במגוון תרחישים שונים לרבות תרחישי קיצון. במקביל, הפיקוח על הבנקים נדרש לבצע תהליך סקירה והערכה של ה-ICAAP של התאגידים הבנקאיים במסגרת תהליך ה-Supervisory Review and Evaluation Process (SREP), על מנת לקבוע אם ההון ויעדי ההון הולמים ולדרוש צעדי תיקון היכן שנדרש, לרבות בדרך של חיזוק הממשל התאגידי, ניהול הסיכונים והבקרות הפנימיות. במסגרת סקירה זו, הפיקוח עשוי גם לדרוש מהתאגיד תוספת הון. במסגרת התהליך הפיקוחי "יקבע יחס ההון הפיקוחי המינימלי הנדרש מהבנק. בחינת ה-ICAAP על-ידי הפיקוח על הבנקים מהווה חלק ממסגרת העבודה לפיקוח ממוקד סיכון Risk Based Supervision (RBS) המעריכה, בין היתר, את פרופיל הסיכון ואת איכות ניהול הסיכונים בתאגיד הבנקאי.

הבנק הגיש לבנק ישראל, בסוף חודש אפריל 2014, את מסמך ה-ICAAP לשנת 2013. במסגרת המסמך הגדיר הבנק את תיאבון הסיכון, העריך את הסיכונים ופוטנציאל ההשפעה של תמהיל נכסיו על פרופיל הסיכון של הבנק ועל בסיס הערכות אלו קבע את יעדי ההון. לפי הנחיית בנק ישראל, מסמך ה-ICAAP לשנת 2014 בוצע במתכונת פנימית מצומצמת ואושר בהנהלה ובדירקטוריון הבנק בסוף חודש פברואר 2015. כמו-כן, בנק ישראל קבע שיש להגיש את מסמך ה-ICAAP לשנת 2015 עד ליום 31 בדצמבר 2015. הבנק בוחן באופן שוטף את יכולתו לעמוד ביעדי ההון שנקבעו תוך פיתוח עסקיו. לצורך כך מתבצע מדי שנה תכנון של יתרות נכסי הסיכון ותנועות ההון (כולל בין השאר תחזית רווח נקי, תחזית חלוקת דיבידנד ותוכניות לגיוס מכשירי הון שונים) לטווח של שלוש השנים הקרובות. תכנון זה מביא בחשבון את היעדים העסקיים של הבנק וכולל בחינה של מספר תרחישים כלכליים. למיטב שיפוטו של הבנק, יש ביכולתו לעמוד ביעדי ההון שנקבעו. הבנק אומד מדי רבעון את השינויים בפרמטרים השונים המשפיעים על יכולתו לעמוד לאורך זמן ביעדי ההון שלו, ומבצע שינויים כנדרש.

תיאבון הסיכון

דירקטוריון הבנק מגדיר את תיאבון הסיכון (Risk Appetite) ואת קיבולת הסיכון (Risk Capacity) בהתאמה לאסטרטגיית הבנק ולתוכניות העסקיות העתידיות. תיאבון זה משקף ומגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף, לקבל או לשאת במהלך העסקים הרגיל. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון.

קיבולת הסיכון (Risk Capacity) משקפת את רמת הסיכון אותה הבנק לא יעבור גם בהתממשות של תרחישי קיצון. לאור האמור לעיל, רמת הסיכון המרבית אותה הבנק נוטל במהלך העסקים הרגיל (Risk Appetite) נמוכה מקיבולת הסיכון (Risk Capacity).

הנהלת הבנק אחראית על הפעולות היומיומיות ומוודאת באמצעות הגדרת ואכיפת מגבלות סיכון הולמות, שהבנק פועל במסגרת ההצהרה בדבר תיאבון וקיבולת הסיכון כפי שהוגדרו, בין היתר באמצעות שימוש במגבלות (Risk Limits).

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לאופטימיזציה של התשואה על ההון תוך עמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות, כפי שהוגדרו על-ידי דירקטוריון הבנק, בכפוף להוראות הרגולטור. בהתאם לכך, ניהול הון אפקטיבי יבטיח:

- הקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של הבנק.
- בסיס הון איתן אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים שאליהם חשוף הבנק, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית. לצורך זה הבנק מתייחס לא רק למצב ההון הנוכחי אלא גם להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישות ההון.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי עם אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים.

ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של הבנק. ניהול ההון נשען על תוכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישות ההון בתקופת התוכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

צוות ניהול ההון

ניהול ההון מתבצע באמצעות צוות ניהול בכיר בראשות הממונה על החטיבה הפיננסית ובהשתתפות מנהלי חטיבות שווקים פיננסיים, עסקית, אסטרטגיה, חשב, ניהול סיכונים וגורמים בכירים נוספים.

מטרות הצוות:

1) פיקוח על הגדרת המתודולוגיה ובניית תשתית לניהול הון מתקדם בבנק – הצוות מתווה את המתודולוגיה ודרכי הפעולה ומהווה צוות היגוי ליוזמות השונות הכרוכות במעבר הבנק לניהול הון מתקדם. כמו-כן, הצוות מקבל עדכון שוטף על התקדמות היוזמות ומכריע בנקודות ההחלטה השונות לגבי אופן יישום תפיסות הון מתקדמות בבנק. לפי תפיסת ניהול הון מתקדמת, הבנק:

- יתכנן לטווח ארוך ויקבל החלטות לגבי: כמות ההון, מבנה ההון, אופן הקצאת ההון והשימוש בו.
- ישאף למקסם את הרווח הכלכלי והתשואה להון לאורך זמן, בכפוף לאסטרטגיה, הצרכים העסקיים ותיאבון הסיכון תוך התחשבות בדרישות מחזיקי העניין השונים.

2) מעקב שוטף אחר מצב הלימות ההון של הבנק וגיבוש המלצות לפעולה בהתאם לצורך – הצוות עורך דיונים שוטפים על מצב הלימות ההון והצפי לחודשים הבאים. מדי תקופה הצוות דן גם בתחזיות ארוכות הטווח. לאור הצרכים השוטפים וארוכי הטווח, מגבש הצוות המלצות לדרכי פעולה עבור ההנהלה והדירקטוריון, בתחום גיוס הון, אופטימיזציה של השימוש בהון וויסות כמות נכסי הסיכון לאור מגבלות ההון.

לצורך בניית תהליך יסודי ויעיל לניהול ההון בבנק, ישנה מחלקה ייעודית לצורך ניהול ההון של הבנק הכפופה לממונה על החטיבה הפיננסית. המחלקה אחראית על ריכוז עבודת המטה והבקרה השוטפת בכל הקשור לניהול ותכנון ההון בבנק. במסגרת זאת, המחלקה אחראית בין השאר על הנושאים הבאים: תכנון ההון; בקרה על הלימות ההון והעמידה ביעדי נכסי הסיכון; תוכניות מגירה לתרחישי קיצון; ייזום פעולות הנדרשות לניהול ההון, לפי הצורך. לצורך כך, המחלקה אחראית על מעקב אחר התפתחות הרגולציה בקשר לניהול ההון בארץ ובעולם ואחר דרכים מתקדמות לניהול הון בבנקים בעולם. המחלקה גם אחראית על יישום מתודולוגיות של מדידת הון כלכלי ורווחיות כלכלית. מתודולוגיות אלה משמשות לקבלת החלטות לפי תשואה מתואמת סיכון ברמות הניהוליות השונות בבנק.

יעד הלימות ההון

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 תתווסף ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. השפעת ההוראות הנוספות על יחסי ההון של הבנק ליום 1 בינואר 2017 נאמדת בכ-0.2% בהתאם ליתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

דירקטוריון הבנק אישר את היעדים ליחסי הון מינימליים כמפורט לעיל.

להלן חישוב יחס ההון:

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014	31 בדצמבר 2013
	באזל 3[1]		באזל 2[2]
	במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
הון עצמי רובד 1/הון ליבה	**31,482**	*28,966	*28,195[4]
הון רובד 1	**33,436**	*30,920	*30,664[4]
הון רובד 2	**16,041**	15,697	16,341
סך-הכל הון כולל	**49,477**	*46,617	*47,005[4]
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	**311,329**	*292,522	*276,537
סיכוני שוק	**5,269**	4,748	4,748
סיכון תפעולי	**22,275**	21,769	21,769
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**338,873**	*319,039	*303,054
		באחוזים	
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון/יחס הון ליבה לרכיבי סיכון	**9.29%**	*9.08%	*9.30%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**9.87%**	*9.69%	*10.12%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**14.60%**	*14.61%	*15.51%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**9.00%**[3]	9.00%[3]	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**12.50%**[3]	12.50%[3]	9.00%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013. השפעת המעבר להוראות באזל 3 ביום 1 בינואר 2014 הינה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של 0.22% וקיטון ביחס ההון הכולל של 0.9%.

(2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(3) יחסי ההון המזעריים הנדרשים על-ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש הינו 10% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינו 13.5%. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור 4א.(2) בדוחות הכספיים.

(4) בניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן בסך של 106 מיליוני ש"ח בהתאם להוראות באזל 2.

להלן חישוב יחס ההון (המשך):

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014	31 בדצמבר 2013
	באזל 3[1]		באזל 2[2]
		באחוזים	
4. חברות בת משמעותיות			
ישראכרט			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	**19.04%**	17.40%	
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**19.04%**	17.40%	17.60%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**19.98%**	18.20%	17.70%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**9.00%**[3]	9.00%[3]	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**12.50%**[3]	12.50%[3]	9.00%
בנק הפועלים שוויץ[4]			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	**21.09%**	26.56%	
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**21.09%**	26.56%	26.56%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**21.17%**	27.13%	27.13%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	**8.00%**	8.00%	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	**11.20%**	11.20%	11.20%
		באזל 2[5]	
בנק פוזיטיף			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**17.51%**		15.56%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**18.15%**		16.51%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	**12.00%**		12.00%

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013. השפעת המעבר להוראות באזל 3 ביום 1 בינואר 2014 הינה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של 0.22% וקיטון ביחס ההון הכולל של 0.9%.

(2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(3) יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.

(4) בנק הפועלים שוויץ מיישם את הוראות באזל 3 החל מהרבעון הראשון של שנת 2013.

(5) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

תחולת היישום

ככלל, דרישות ההון של הבנק מבוססות על הדוחות הכספיים המאוחדים שלו, הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

על-פי כללי החשבונאות המקובלים, חברות בנות הנשלטות במישרין או בעקיפין על-ידי הבנק מאוחדות בדוחות הכספיים, בעוד שלמטרות פיקוח על הון, חלים לעתים כללי איחוד שונים. יחד עם זאת, ליום 31 בדצמבר 2014 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה, למעט בגין בנק פוזיטיף אשר לגביו כל הון מעבר לדרישות נדבך 1 אינו זמין ברמת הקבוצה ולפיכך מוקצה כנגדו הון במסגרת חישובי נדבך 2. למגבלות הקבועות בהיתר בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק, בקשר עם חלוקת עודפים, ראה ביאור 13 בדוח הכספי.

לפרטים נוספים בדבר החברות המוחזקות העיקריות של הבנק ראה ביאור 36' בדוח הכספי.

מבנה ההון הפיקוחי והרכב ההון

מדידת ההון מבוססת על חלוקת ההון להון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) ולהון רובד 2.

הון עצמי רובד 1 כולל את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק וזכויות בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות מאוחדות בניכוי עודף ההון בגינן. ההתאמות הפיקוחיות והניכויים העיקריים מהון עצמי רובד 1 הינם נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין, מסים נדחים לקבל נטו שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, מסים נדחים לקבל נטו בגין הפרשי עיתוי, רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי, השקעה עצמית במניות רגילות כולל התחייבות לרכישה עצמית של מניות בכפוף להסכמים חוזיים והשקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי.

הון רובד 1 נוסף כולל מכשירי הון מורכבים חדשניים שאינם כשירים להכרה בהון הפיקוחי לפי הוראות באזל 3 ולכן מופחתים בהדרגה לפי הוראות המעבר. מכשירי הון מורכבים לא חדשניים כוללים מאפיינים כגון: תאריך פירעון אשר לא יפחת מ-49 שנה, הם אינם מובטחים בבטוחות כלשהן, הזכויות לפיהם נדחות ביחס לכל נושי הבנק, הם כוללים מנגנונים לספיגת הפסדים על בסיס שוטף (השעיית תשלום ריבית וקרן והמרה כפויה למניות בהתקיים הנסיבות הקבועות לאותם מכשירים) והם אינם צוברים ריבית וקרן שלא שולמו במועדם בשום דרך שהיא (למעט במקרה של תשלום בצורת מניות), לרבות במקרה בו הושעו תשלומי הריבית והקרן. מכשירי הון מורכבים חדשניים הם כאלו העונים להגדרת מכשירי הון לא חדשניים, ובנוסף הם גם כוללים תמריץ לבנק לביצוע פדיון, כגון: מנגנון להגדלת שיעור הריבית לאחר חלוף מספר שנים.

הון רובד 2 כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, מכשירי הון מורכבים חדשניים וכתבי התחייבות נדחים. מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות אינם כשירים להכרה בהון הפיקוחי לפי הוראות באזל 3 ולכן מופחתים בהדרגה לפי הוראות המעבר. מכשירי ההון המורכבים החדשניים עונים על מאפייני מכשירי הון חדשניים הכלולים בהון רובד 1 נוסף, למעט העובדה שהם יכולים להיות צוברים, אין לגביהם דרישה כי יומרו למניות והזכויות לפיהם נדחות ביחס לכל נושי הבנק למעט המחזיקים במכשירי הון רובד 1 נוסף.

המאפיינים העיקריים של כתבי ההתחייבות הנדחים הינם - תקופת פירעונם לא תפחת מחמש שנים; הם מונפקים ללא בטוחות; הזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של נושים אחרים של הבנק למעט נושים המחזיקים בהון רובד 1 ובמכשירי ההון ברובד 2; ומסכומם המוכר כהון רובד 2, כאמור, יופחתו 20% בתחילת כל שנה מחמש השנים האחרונות לפני מועד פירעונם (כאשר במקרה של כתב התחייבות נדחה הנפרע לשיעורין, יש לבצע הפחתה כאמור, מכל שיעור).

מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות הנדחים שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

מגבלות על מבנה ההון

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 נקבעו מגבלות על מבנה ההון:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה. מגבלה זו אינה כוללת את מכשירי ההון שנכללו קודם לתחילת הוראה זו בהון רובד 2 עליון, וזאת בגובה יתרת אותם מכשירים ליום 31 בדצמבר 2013 ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 (ההון הפיקוחי – הוראות מעבר).

מכשירי ההון המורכבים המוכרים כהון רובד 1 מגויסים על-ידי הבנק, ומכשירי ההון המוכרים כהון רובד 2 מגויסים על-ידי הבנק וכן באמצעות חברות בנות בבעלותו המלאה (פועלים הנפקות ו-Hapoalim International N.V.). לפרטים אודות כתבי ההתחייבות הנדחים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

להלן הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014	31 בדצמבר 2013
	באזל 3		באזל 2
	במיליוני ש"ח		
הון רובד 1			
הון מניות רגילות נפרע ופרמיה	**8,004**	7,984	7,984
עודפים	**22,243**	*19,951	**,*19,845
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו	**224**	227	250
רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	**961**	701	–
מכשירים הוניים אחרים	**153**	198	207
סכומים שהופחתו מהון רובד 1	**(103)**	*(95)	(91)
סך-הכל הון עצמי רובד 1	**31,482**	*28,966	**,*28,195
מכשירים מורכבים חדשניים	**1,954**	1,954	2,469
סך-הכל הון רובד 1	**33,436**	*30,920	**,*30,664
הון רובד 2			
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים	**1,331**	1,386	–
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס	**3,837**	3,441	–
זכויות מיעוט בחברות בת	**10,873**	10,870	–
הון רובד 2 עליון	**–**	–	3,872
הון רובד 2 תחתון	**–**	–	12,532
סכומים שהופחתו מהון רובד 2	**–**	–	(63)
סך-הכל הון רובד 2	**16,041**	15,697	16,341
הון כולל כשיר	**49,477**	*46,617	**,*47,005

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.
** בניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן בסך של 106 מיליוני ש"ח בהתאם להוראות באזל 2.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים.

הלימות ההון

מדידת חשיפות הסיכון ודרישות ההון

מדידת החשיפות לסיכונים השונים עשויה להשתנות בהתאם להגדרת החשיפה: דיווח פיננסי על-פי תקני חשבונאות מקובלים, קביעת ההון הפיקוחי או צורכי ניהול החשיפות הפנימי של הבנק. חשיפות הסיכון המוצגות להלן מבוססות על הכללים שהוגדרו לצורך חישוב ההון הפיקוחי הדרוש על מנת לתמוך בסיכונים אלו.

יישום דירוגי אשראי חיצוני

על-פי הגישה הסטנדרטית המבוססת על דירוגים חיצוניים אשר מיושמת בבנק, שקלולי סיכון האשראי נקבעים בין היתר, באמצעות ייחוס החשיפה לצד הנגדי לעסקה כפי שנקבע בהוראה, תוך הבאה בחשבון את דירוגי האשראי החיצוני הנקבעים על-ידי חברות דירוגי אשראי חיצוניות (ECAI) ומשמשים למדידת סיכון אשראי באופן סטנדרטי.

דירוגי ECAI משמשים לקביעת משקל הסיכון של הצדדים הנגדיים הבאים:

- ריבונויות
- סקטור ציבורי
- תאגידים
- תאגידים בנקאיים
- איגוחים

למטרה זו, משתמש הבנק בנתוני שתי סוכנויות דירוג Moody's Investors Service ו-Standard and Poor's Rating Group. להלן טבלת המיפוי לדירוגי חברות הדירוג הבינלאומיות המוכרות:

	דירוג של חברות הדירוג		משקל סיכון		
	Moody's	S&P	תאגידים	בנקים	ריבוניות
1	Aaa עד Aa3	AAA עד AA-	20%	20%	0%
2	A1 עד A3	A+ עד A-	50%	50%	20%
3	Baa1 עד Baa3	BBB+ עד BBB-	100%	100%	50%
4	Ba1 עד Ba3	BB+ עד BB-	100%	100%	100%
5	B1 עד B3	B+ עד B-	150%	100%	100%
6	Caa1 או נמוך יותר	CCC+ או נמוך יותר	150%	150%	150%

בתהליך הדירוג מתבצע זיהוי הלקוחות ומציאת הדירוג המתאים על-ידי התאמה בין קובצי חברות דירוג האשראי החיצוניות לבין נתוני הצדדים הנגדיים. הנתונים מוזנים למערכת החישוב ובהתאם לחוקים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים מוקצה משקל סיכון מתאים. בהתאם לכך, נבחר הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי שניתן על-ידי אחת משתי סוכנויות הדירוג האמורות.

כאשר לא קיים דירוג לצד נגדי, מחושב משקל הסיכון לפי הגדרות ברירת המחדל שבהוראות בנק ישראל.

משקל הסיכון לחובות של בנקים ישראליים שמועד פירעונם המקורי הוא עד שלושה חודשים או פחות, והנקובים וממומנים בשקלים חדשים הוא 20%.

משקל הסיכון של בנקים נקבע לפי משקל הסיכון של המדינה בה הוא מאוגד והוא נחות בדרגה אחת ממשקל הסיכון הנגזר מדירוג אותה מדינה.

עבור השקעה בהנפקות שיש להן דירוג הנפקה ספציפי, משקל הסיכון של החוב יתבסס על דירוג זה, למעט כאשר המנפיק הוא תאגיד בנקאי או ישות סקטור ציבורי. במקרים אלו, משקל הסיכון יתבסס על דירוג המנפיק ולא על דירוג הנפקה ספציפי.

להלן רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:

	31 בדצמבר 2014		31 בדצמבר 2013	
	באזל 3		באזל 2	
	נכסי סיכון	דרישות הון[1]	נכסי סיכון	דרישות הון[2]
	במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי				
חובות של ריבונויות	**2,593**	**324**	2,426	218
חובות של ישויות סקטור ציבורי	**3,105**	**388**	4,175	376
חובות של תאגידים בנקאיים	**7,341**	**918**	6,268	564
חובות של תאגידים	**137,059**	**17,132**	124,625	11,216
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	**56,300**	**7,038**	54,028	4,863
חשיפות קמעונאיות ליחידים	**40,665**	**5,083**	37,235	3,351
הלוואות לעסקים קטנים	**6,387**	**798**	5,499	495
הלוואות לדיור	**33,092**	**4,137**	29,940	2,695
איגוח	**97**	**12**	87	8
נכסים אחרים	**19,715**	**2,464**	*12,254	*1,103
סיכון CVA	**4,975**	**622**	–	–
סך-הכל בגין סיכון אשראי	**311,329**	**38,916**	*276,537	*24,889
סיכוני שוק	**5,269**	**659**	4,748	427
סיכון תפעולי	**22,275**	**2,784**	21,769	1,959
סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים	**338,873**	**42,359**	*303,054	*27,275
הון עצמי רובד 1	**31,482**			
הון רובד 1	**33,436**			
הון כולל	**49,477**		*47,005[3]	
			באחוזים	
יחס הון עצמי רובד 1/ליבה לרכיבי הסיכון	**9.29%**		*9.30%	
יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון	**9.87%**		*10.12%	
יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון	**14.60%**		*15.51%	
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים	**9.00%[4]**			
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים	**12.50%[4]**		9.00%	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 12.5%.

(2) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 9%.

(3) בניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן בסך של 106 מיליוני ש"ח בהתאם להוראות באזל 2.

(4) יחסי ההון המזעריים הנדרשים על-ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש הינו 10% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינו 13.5%. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור 4א.(2) בדוחות הכספיים.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטי המבקר הפנימי – ביום 6 ביולי 2014 סיים מר יעקב אורבך את כהונתו כמבקר הפנימי הראשי של הבנק, עם מינויו כחבר ההנהלה הממונה על החטיבה העסקית. ביום 14 ביולי 2014 אישר הדירקטוריון את מינויו של רו"ח זאב חיו לכהונת המבקר הפנימי הראשי של הבנק. רו"ח זאב חיו עובד בקבוצת בנק הפועלים משנת 1990 ומועסק במשרה מלאה במעמד חבר הנהלה, משנה למנכ"ל. הינו בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב, בעל ניסיון בתחומי הבנקאות והביקורת, ועומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן: "חוק הביקורת הפנימית"). המבקר הפנימי אינו בעל עניין בבנק, או בחברות הבנות שלו, ואינו ממלא תפקיד נוסף על תפקידו כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכמבקר פנימי בחלק מהחברות הבנות בקבוצה כנדרש בסעיף 146 (ב) לחוק החברות ובסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית. מינוי עובדים לביקורת הפנימית והפסקת עבודתם שם, נעשים באישור המבקר הפנימי הראשי; עובדי הביקורת מקבלים הוראות בענייני ביקורת רק מהמבקר הפנימי הראשי, או מהמנהלים בביקורת הפנימית שהוסמכו על-ידו; ככלל, עובדי הביקורת הפנימית אינם עוסקים בתפקיד אחר זולת ביקורת פנימית; עובדי לשכת המבקר הפנימי מורשים לחתום בשם הבנק רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא פונקצית ביקורת פנימית.

דרך המינוי – מינוי המבקר הפנימי אושר בדירקטוריון הבנק ביום 14 ביולי 2014 לאחר המלצה ואישור של ועדת הביקורת מיום 14 ביולי 2014, אשר בנימוקיה התייחסה, בין היתר, לכישוריו המקצועיים, לתכונותיו האישיות, להשכלתו ולניסיונו, לרבות הניסיון בתחום הביקורת.

זהות הממונה על המבקר הפנימי – הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה – הביקורת הפנימית פועלת על-פי תוכנית עבודה שנתית ותוכנית עבודה רב שנתית לתקופה של שלוש שנים. תוכנית העבודה לשנת 2014 נגזרה מתוכנית העבודה הרב-שנתית, המתבססת, בין היתר, על: הערכת סיכונים בישויות לביקורת; סקר סיכונים תפעוליים; מבנה ארגוני מעודכן של הבנק; סבב ביקורות ביחידות השונות, וממצאים שהועלו בביקורות קודמות. לצורך התווית תוכנית העבודה, קיימה הביקורת שיחות והתייעצויות עם מנהלים בכירים וגורמי ניהול אחרים ועם רואי החשבון החיצוניים. באופן דומה נקבעה תוכנית עבודת הביקורת בחברות הבנות של הבנק, אשר הביקורת הפנימית של הבנק נותנת שירותי ביקורת למרביתן. במסגרת תוכנית העבודה של הביקורת נבחנים גם תהליכי אישור עסקות מהותיות, והכל מתוך ראייה כוללת של מיקוד בסיכונים. לאחר שתוכנית העבודה של הביקורת גובשה על-ידי הביקורת הפנימית, היא הובאה לדיון בוועדת הביקורת, ובשים לב להמלצותיה התקיים דיון בדירקטוריון והתוכנית אושרה על-ידו.

למבקר הפנימי הראשי שיקול דעת לסטות מתוכנית העבודה, כמענה לצרכים משתנים ובלתי צפויים. בין היתר, במסגרת תוכנית העבודה הוקצו משאבים גם לביקורות אירועים מיוחדים ולביקורות לא מתוכננות, לרבות ביקורות, לפי דרישה, של גורמים מוסמכים, כגון: הדירקטוריון, ועדת הביקורת, גורמי ניהול בבנק ורגולטורים. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה מובאים לדיון ואישור בוועדת הביקורת והדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית מתייחסת גם לפעילות הבנק בחו"ל, באמצעות סניפים ונציגויות, ולחברות הבנות של הבנק (בארץ ובחו"ל). לחברות הבנות העיקריות בחו"ל מבקרים פנימיים מקומיים, והביקורת הפנימית בארץ מבצעת בקרה על כך שהביקורת הפנימית נערכת ברמה מקצועית נאותה כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 307 בנושא פונקצית ביקורת פנימית. ככלל, חברות הבנות בארץ מקבלות שירותי ביקורת פנימית מהביקורת הפנימית של הבנק.

היקף העסקה – תקני כוח האדם בביקורת הפנימית נקבעו על בסיס תוכנית עבודה רב שנתית, מבוססת סקר סיכונים. צוות הביקורת הפנימית בבנק, בחברות הבנות ובשלוחות חו"ל מנה בממוצע כ-130 משרות בשנת 2014 וכ-3 משרות במיקור חוץ כלהלן:

	מספר משרות ממוצע בשנת 2014		
	בבנק	בחברות הבנות	סך-הכל
פעילות בישראל	**98**	**6**	**104**
פעילות בחו"ל	**10**	**16**	**26**
סך-הכל	**108**	**22**	**130**

בנוסף, הושקעו כ-3 משרות במיקור חוץ.

עריכת הביקורת – הביקורת הפנימית בבנק פועלת במסגרת החוקים, התקנות, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ובכלל זה הוראת ניהול בנקאי תקין (307) בנושא פונקצית ביקורת פנימית, אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביולי 2012 והחליפה את כללי הבנקאות שיושמו עד למועד כניסתה לתוקף, תקנים מקצועיים, הנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים, והנחיות ועדת הביקורת והדירקטוריון.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, סבורים, כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות שנקבעו בתקנים המקצועיים ובהוראות המפקח על הבנקים.

גישה למידע – לביקורת הפנימית נתונה גישה חופשית לכל המידע בבנק, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים כספיים, ככל שהדבר נדרש לביצוע עבודתה.

סמכות זו מעוגנת בצ'ארטר הביקורת ובנהלים. מדיניות זו מקובלת בפעילות הבנק בארץ, בחו"ל ובחברות הבנות.

דין וחשבון המבקר הפנימי – דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב.

מדי חודש מוצגת בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, לאחר שהוגשה ליו"ר ועדת הביקורת, רשימת כל דוחות הביקורת שפורסמו במהלך החודש הקודם.

דוחות הביקורת מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל הבנק, ורובם מופצים גם לחברי ועדת הביקורת. דוחות ביקורת מהותיים נדונים בוועדת הביקורת מדי חודש.

בשנת 2014 הוגשו לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ונדונו בוועדה סיכומים חצי שנתיים ושנתיים, שסקרו את פעילות הביקורת הפנימית במהלך התקופה המדווחת. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2013 הוגש לוועדת הביקורת ביום 20 בפברואר 2014 ונדון בוועדה ביום 27 בפברואר 2014, סיכום פעילות הביקורת במחצית הראשונה של שנת 2014 הוגש לוועדת הביקורת ביום 10 בספטמבר 2014 ונדון בוועדה ביום 22 בספטמבר 2014. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2014 הוגש לוועדת הביקורת ביום 12 בפברואר 2015 ונדון בוועדה ביום 18 בפברואר 2015.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי – לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותוכנית העבודה של הביקורת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול – סך התגמולים ששולמו או שנרשמה בגינם הפרשה למבקר הפנימי הראשי הסתכם בסך של 4,522 אלפי ש"ח. לפרטים מלאים, ראה פרק "שכר והטבות לנושאי משרה" להלן.

שכרו ותנאי העסקתו של המבקר הפנימי מאושרים על-ידי הדירקטוריון בהמלצת ועדת הביקורת. תגמול המבקר הולם את משרתו, ומושתת על עקרונות מקובלים גם לתגמול חברי ההנהלה (המוגדרים כפונקציות בקרה). להערכת הדירקטוריון, תגמול המבקר הפנימי אין בו כדי לגרום להשפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי.

פועלים בקהילה – מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחויב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותיו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה".

מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד – הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית ענפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאוות היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותת פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות ענפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

בשנת 2014 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פועלים בקהילה מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך.

באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגוון הפרויקטים שקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה בשנת 2014 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-47 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים המרכזיים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת הון אנושי, ייעוץ ומשאבים, ארגון העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית. בשנת 2011 הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא אשר ממשיכה את פעילותה באופן שוטף.

"עמותת פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותת פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו, כחלק ממדיניות התרומות של העמותה. כבשנים קודמות, גם בשנת 2014, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסיוע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים. העמותה מסייעת להפעלת סדנאות בבתי-ספר יהודים וערבים ברחבי הארץ, לקידום ההבנה והדו-קיום בין העמים ולעידוד הסובלנות והדמוקרטיה. תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2014. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי – "פועלים בקהילה" מעורבת בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצוינות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה.
בשנת 2014 תרם הבנק כ-648 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים למען תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים ולילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממגוון של אתרים הפרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור - ללא תשלום - באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2014.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסויות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצוינות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע בתזמורת הפילהרמונית הישראלית באופרה הישראלית ובתיאטראות הקאמרי, הבימה, גשר ואחרים.
בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית במתחם שפיים, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט וביוזמת הטכניון, לסייע לתלמידים מישובים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

פרויקט חינוך פיננסי עם רשת אורט – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט, לקדם את הנושא של חינוך פיננסי וחינוך להתנהלות כלכלית נבונה בקרב בני נוער ושיפור הדיאלוג הפיננסי בין ההורים לילדיהם.
עם השלמת פיתוח הסביבה הלימודית וכתיבת תכני הלימוד בחודשים האחרונים, יוצאת התוכנית להטמעה בכל בתי הספר ברשת אורט.

"מתן – משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") **–** מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתינה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בוועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות.
"מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

קיימות ואחריות חברתית

בנק הפועלים אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילות שלו. זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובתו המוסרית המקצועית וכי הקהילה, שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו, מצפה לזאת ממנו.
הבנק רואה אפוא בתחומי הקיימות והאחריות החברתית חלק בלתי נפרד מהאסטרטגיה הכוללת שלו, כגוף עסקי מוביל במדינת ישראל, ופועל לזיהוי ולמיצוי הזדמנויות עסקיות בתחומים אלה, למען השגת תועלת חברתית וסביבתית, לשיפור השירות ולהתנהלות הוגנת ואתית, לשותפות עם מחזיקי העניין בחברה ובקהילה ולשיפור ניהול הסיכונים הסביבתיים והחברתיים.
על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית של הבנק הממוקם באתר האינטרנט של הבנק. בגרסאות עברית ואנגלית. הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ שכל דוחותיו קיבלו את הדירוג המרבי.

הבנק הוא הארגון העסקי הראשון בישראל שמדווח, באופן וולונטרי, בהתאם לסטנדרט הגבוה ביותר (In Accordance Comprehensive) בתקן החדש והמתקדם (G4) שהשיק הארגון הבינלאומי GRI. במסגרת היערכות לדיווח בתקן החדש בוצע תהליך חדשני של בחינה ובחירת נושאי קיימות מהותיים לפעילות ולדיווח, תוך התייחסות לדעות מחזיקי עניין ומקורות בארץ ובחו"ל.
בדוח יש, בין השאר, הצגה אינטגרטיבית ונרחבת של פעילות הבנק לקידום החירות הפיננסית אצל לקוחותיו.
היוזמות והפעילויות המפורטות בדוח, זיכו את בנק הפועלים בהכרה בינלאומית ומקומית.

כחלק מהשאיפה לפתח עסקים בהם יש גם תועלת חברתית או סביבתית, בנק הפועלים השלים תכנון מהלך אסטרטגי רחב, ראשון מסוגו בישראל, לאוכלוסיית המבוגרים לקראת ואחרי גיל הפרישה. המהלך, שהוא ממוקדי הפעילות המרכזיים של הבנק בשנת 2015 ובשנים הבאות, יכלול הטבות, שירותים ומוצרים ייחודיים לאוכלוסיית המבוגרים. זאת, מתוך תפיסתו של בנק הפועלים כי גיל הפרישה פותח תקופה חדשה בחייו של האזרח המבוגר, שיכול כעת ליהנות מעמל כפיו אחרי שנים של עבודה קשה.
בלבו של המהלך עומד התכנון הפיננסי המיוחד לגיל המבוגר, המתבצע ב"פועלים Advisor" – מערכת ייעוץ חדשה ופורצת דרך, אשר פותחה בבנק. המערכת מציעה לאוכלוסיית המבוגרים תהליכי ייעוץ ייחודיים, הכוללים הגדרת מטרות פיננסיות ייעודיות ומתן פתרונות להשגתן, מיפוי מלא של הנכסים וניתוח הכנסות והוצאות בהווה ובעתיד. בתום תהליך הייעוץ יוצעו ללקוח פתרונות המותאמים לצורכיו ומבוססים על יכולותיו הכלכליות ותוכניותיו לעתיד, תוך התחשבות בגילו וברמת הסיכון שלו. במקביל, כ-700 יועצי ההשקעות של הבנק עוברים הדרכות ייעודיות, במטרה לתת מענה לצרכים הייעוצים הייחודיים של אוכלוסיית המבוגרים.
מהלך נרחב זה והראשון מסוגו בארץ למען אוכלוסיית המבוגרים, נובע מהבנת החשיבות וההשפעה הגדולה שיש לה על החברה והכלכלה. האתגרים עימם מתמודדים לאחר גיל הפרישה מחייבים יצירת מעטפת שירותים ומוצרים ייעודיים לאוכלוסיה זו. בנק הפועלים רואה במהלך זה ביטוי נוסף לדאגתו לחירות הפיננסית של לקוחותיו, ולתפקידו של הבנק כמלווה פיננסי של המשפחה באבני הדרך החשובים בחייה, תוך טיפול בצורכי ההווה העתיד.

עבודת הדירקטוריון

במהלך שנת 2014 המשיך דירקטוריון הבנק את פעילותו בהתוויית האסטרטגיה, המדיניות והקווים העקרוניים לפעילותו של הבנק בארץ ובחו"ל, תוך שהוא קובע הנחיות בנושאים השונים בהתאמה לדרישות עדכוני החקיקה ובהתאם להוראה 301 החדשה של בנק ישראל. במסגרת זו התווה הדירקטוריון את המדיניות לפעילותן של חברות הבת בארץ ובחו"ל, קבע מסגרות לנושא החשיפה לסיכונים השונים, הנפקת אגרות-חוב, הנפקת הון מניות, ביצוע ומימוש השקעות קבועות וביצוע הצעות רכש ומיזוגים. הדירקטוריון עסק באישור הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים, במדיניות חלוקת הדיבידנד, בקביעת המבנה הארגוני של הבנק, קביעת מדיניות כוח אדם, שכר, תנאי פרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים בכירים, ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת שמבצעת ההנהלה ועקביותה עם מדיניות הבנק.

המליאה וועדותיה - ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים, הוועדה לממשל תאגידי, הוועדה לאישור השקעות, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, ועדת כספים ותשקיפים, ועדת תגמול וועדת תביעות נגזרות - אי.די.בי, קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק.

במהלך שנת 2014 התקיימו 42 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-205 ישיבות של ועדות הדירקטוריון, כפי שיפורט בפרק זה.

ועדת אשראי

דנה בישיבותיה בנושאים עקרוניים והמליצה לדירקטוריון על מדיניות האשראי של הבנק בארץ ובחו"ל. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על אישור מסגרות עסקות אשראי בהתאם למדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על היעדים העסקיים ושווקי יעד למתן אשראי; על מדיניות ביחס למתן אשראי למימון אמצעי שליטה בתאגידים אחרים; דנה ביחס הרצוי בין סך האשראי לציבור לבין סך נכסי הבנק והונו; קיבלה סקירות מקיפות על לווים שחבותם עולה על היקף כספי מסוים שקבע הדירקטוריון; דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות למימון ממונף ברמת מינוף כפי שיקבע הדירקטוריון וכנגד בטוחות, התניות ומגבלות פיננסיות, כפי שיקבע הדירקטוריון וכן על מדיניות האשראי לעובדים ולאנשים קשורים; דנה והמליצה לדירקטוריון על סיבולת הסיכון, על המגבלות הרצויות על רמת החשיפה לסיכונים בתיק האשראי, לרבות חשיפה בגין ריכוזיות ענפית, חשיפה בגין הלווים הגדולים, קבוצות הלווים הגדולות, דירוג וגידור סיכוני אשראי וחשיפה לריכוזיות ביטחונות, והחשיפה למדינות ומוסדות פיננסיים בחו"ל ודנה במדיניות העמדת אשראי על-ידי הבנק וחברות הבת של הבנק בחו"ל.

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות קביעת הפרשות וסיווג חובות ובכלל זה המלצות לדירקטוריון ביחס לפיקוח על נאותות איתור חובות בעייתיים, נאותות סיווגם ונאותות ההפרשות להפסדי אשראי בגינם; דנה בהסדרי חוב משמעותיים ובחובות קשי-גביה שסכומם מהותי והמליצה לדירקטוריון על אישור הסדרי החוב ועל טיפול בחובות קשי-גביה שסכומם מהותי בהתאם למדרג סמכויות שקבע הדירקטוריון. הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות הבטוחות ומרווחי הביטחון, מדרג סמכויות אשראי בארץ ובחו"ל ודנה והמליצה לדירקטוריון לאשר את תוכנית העבודה השנתית והרב-שנתית של בקרת האשראי בארץ ובחו"ל.

הוועדה קיבלה סקירות ענפיות, קיבלה דיווחים על הלוואות ופיקדונות במטבע-חוץ שניתנו לבנק; כן קיבלה הוועדה סקירה רבעונית כוללת על מצב תיק האשראי של הבנק; תיאור התפתחויות מרכזיות בסיכון האשראי והשפעתן על הלימות ההון; התמודדות מול לווים ספציפיים מהותיים; נתונים בדבר אישורי אשראי שחרגו מהמדיניות; נתונים בדבר אישורי אשראי שאושרו בניגוד לחוות דעת חטיבת ניהול סיכונים; מבחני קיצון ותוצאותיהם; פירוט לווים בעייתיים בארץ ובחו"ל שהאובליגו שלהם גדול מסכומים שנקבעו במסמך סמכויות האשראי שאישר הדירקטוריון; פירוט התהוות של חובות בעייתיים בארץ ובחו"ל מעל סכום שנקבע במסמך סמכויות האשראי, סמוך לסיווגו כבעייתי; פירוט מחיקות חוב בסכום שעולה על סכום שנקבע במסמך סמכויות האשראי.

כן קיבלה דיווחים רבעוניים על חבות לווה בודד ולווים גדולים המדווחים לבנק ישראל.

ועדת אשראי קיימה במהלך השנה 38 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, א. איזקסון, מ. ברון, א. טוב ו-מ. קורן.

ועדת עסקות עם אנשים קשורים

דנה בעסקות עם "אנשים קשורים" לבנק, בארץ ובחו"ל, על-פי הגדרות המפקח על הבנקים. בכל עסקה עם "איש קשור" מעל סכום שקבע הדירקטוריון הוצג לוועדה מסמך היבטי סיכון על-ידי הנהלת החטיבה לניהול סיכונים, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. כן דנה הוועדה בעסקות, לרבות הפרשות או מחיקות חוב של הבנק עם אחרים שאינם "אנשים קשורים" ואשר לנושא משרה בבנק יש בהן "עניין אישי", כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999, בסכומים, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים ובהתאם למדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון. כן קיבלה הוועדה סקירות שוטפות על מצבם הכלכלי והפיננסי של גופים שהעסקות שלהם עם הבנק מובאות לדיון בוועדה ושהחבות שלהם עולה על הסכומים שקבע הדירקטוריון.

הוועדה קיימה מעקב אחר לווים בעייתיים שהם "אנשים קשורים" וקיבלה דיווחים תקופתיים על חבות של ה"אנשים הקשורים" כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים.

ועדת עסקות עם אנשים קשורים קיימה במהלך השנה 38 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: מ. ברון - יו"ר, א. טוב, מ. קורן ו-ד. שורץ.

ועדת ביקורת

דנה בתוכנית העבודה של המבקר הפנימי של הבנק, המליצה למליאת הדירקטוריון לאשרה וקיימה מעקב אחר ביצועה, לרבות קביעת המסגרת הרצויה לביצוע הביקורת בחברות בת בארץ ובחו"ל. הוצג לוועדה סיכום חצי שנתי של פעילות הביקורת הפנימית ושל פעילות ועדת הביקורת.

הוועדה קיימה בקרה, באמצעות המבקר הפנימי, אחר נוהל עבודת הדירקטוריון וביצוע החלטות הדירקטוריון וועדותיו.

כן קיימה הוועדה בקרה על מילוי נוהל חובת יציאה לחופשה רציפה.

הוועדה דנה בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים והציגה המלצותיה בפני הדירקטוריון בדבר אישורם. במסגרת זו דנה הוועדה בהערכות ובאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים, לרבות בנוגע לחובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי, הבקרות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים והערכות שווי. ועדת הביקורת דנה בחובות הבעייתיים של הבנק ובהפרשות להפסדי אשראי הנדרשות בגינם. כמו-כן, דנה בסיווג ניירות-ערך המוגדרים כבעייתיים ובחינת הצורך בהפרשה לירידות ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות-ערך שבהחזקת הבנק.

הוועדה קיבלה דיווח חצי שנתי בדבר ביצוע הביקורות בחברות הבת בארץ ובחו"ל, ווידאה קיומה של מערכת ביקורת נאותה בחברות אלה. ממצאי ביקורת מהותיים או ממצאים בעלי סיכון מהותי ביחס לחברות הבת, אשר נתגלו בדוחות הביקורת שבוצעו בחברות הבת של הבנק, דווחו על-ידי המבקרים הפנימיים של חברות הבת, לאחר שנדונו בוועדת הביקורת של חברת הבת.

הוועדה דנה בדוחות הביקורת של בנק ישראל שהועברו אליה במהלך השנה, בדוח הביקורת של רואי החשבון המבקרים ובדוחות המהותיים ו/או הבולטים של הביקורת הפנימית, וניהלה מעקב אחר הטיפול בדוחות אלה. בנוסף, קיבלה הוועדה דיווחים על סיכומים תקופתיים של ממצאי הביקורת, לרבות דיווחים הנוגעים למנגנוני הבקרה בתאגידים שבשליטת הבנק.

עוד עסקה הוועדה באישור פעולות ועסקות, הקשורות בנושאי משרה ו/או בעלי עניין (כמשמעות ביטויים אלו בחוק החברות) ו/או אנשים קשורים (כמשמעות הביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל) ובאישור עסקות מהותיות ו/או "חריגות", כמתחייב מהוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות"). במסגרת זו גם קבעה הוועדה אמות מידה לסיווגן של עסקות כחריגות.

כן קיימה הוועדה דיונים בנושאים שונים, כנדרש בהוראות חוק החברות, לרבות בעניין קיום תנאי כשירות של דירקטור בלתי תלוי וכן דיונים כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, לרבות דיון במינוי רואי החשבון המבקרים, קיום דיונים עם רואי החשבון המבקרים, לגבי הדוח המפורט והדוח המשלים של רואי החשבון על הדוחות הכספיים וקיימה דיונים עם המבקר הפנימי הראשי לבדו, עם היועץ המשפטי הראשי לבדו, עם החשבונאי הראשי לבדו, עם מנהל הסיכונים הראשי לבדו ועם קצין הציות והממונה על איסור הלבנת הון לבדו, וכן עם רואי החשבון המבקרים לבדם, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל.

ועדת ביקורת קיימה במהלך השנה 28 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: ד. שורץ - יו"ר, מ. ברון, נ. זיכלינסקי, א. טוב, י. ירום ו-י. פאר.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון בעניין אסטרטגיית הסיכון הקבוצתית הכוללת, לרבות תיאבון הסיכון והאופן בו הנהלת הבנק מיישמת את אסטרטגיית הסיכון בפועל, זאת כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. כן דנה הוועדה בהיערכות הארגונית בבנק לניהול בקרה ואמידת הסיכונים; באיכות והלימות הכלים והאמצעים המשמשים את הבנק לצורך ניהול ובקרת הסיכונים השונים ולניהול ובקרה של החשיפה הכוללת של הבנק לסיכונים השונים.

הוועדה קיבלה דיווחים שנתיים ורבעוניים מתאימים לצורך ביצוע מעקב, בקרה ואמידת הסיכונים, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. כן אישרה הוועדה את המתודולוגיה של אמידת הסיכונים השונים, ודנה בהיערכות ובהתקדמות הבנק ליישום התוכניות לאימוץ הוראות באזל. כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון לאשר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק – ICAAP – לשנת 2013.

הוועדה קיבלה דיווחים שנתיים בנושאי איסור הלבנת הון, איסור מימון טירור וציות להוראות הרגולטוריות, האכיפה הפנימית בניירות-ערך ודיווח שנתי על ניהול הסיכונים בתחומים השונים על-ידי חברות הבת של הבנק בארץ ובחו"ל ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק.

הוועדה דנה בפעילויות חדשות של הבנק, במוצרים חדשים המיועדים לפעילות בארץ ובחו"ל, בשינויים משמעותיים, בפעילויות קיימות ובכניסה לשווקים חדשים לפעילות בארץ ובחו"ל ובחנה את הסיכונים הכרוכים בהם ואת הכלים שישמשו לניהול הסיכונים, לאמידתם ולקיום בקרה עליהם.

כן קיבלה הוועדה דיווחים שוטפים על אירועים מהותיים ו/או מיוחדים בפעילות הבנק, שיש להם השלכה על ניהול הסיכונים של הבנק ועלולים להשפיע באופן מהותי על הון הבנק, תוצאותיו, ניהולו ו/או המוניטין שלו, בתחומים השונים, וכן דיווח על מיפוי והערכת הסיכונים התפעוליים בקבוצה לרבות הטיפול בממצאי סקר מעילות והונאות.

הוועדה הציגה המלצותיה לדירקטוריון.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים קיימה במהלך השנה 18 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: א. איזקסון – יו"ר, מ. ברון, א. טוב, י. סרוסי, א. פלד ו-מ. קורן.

הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית

הוועדה דנה והמליצה לדירקטוריון בעניין אסטרטגיית פעילות הבנק מחוץ לישראל ובתוכניות העבודה לפעילות בינלאומית, לרבות מוצרים ופעילויות חדשות וכניסה לפעילויות בשווקים בינלאומיים חדשים, והמליצה עליהם לדירקטוריון.

הוועדה דנה בדיווחים תקופתיים הנוגעים לפעילות הבנק בחו"ל לרבות באמצעות סניפים ושלוחות של הבנק בחו"ל, וכן באמצעות חברות הבת בחו"ל.

כן דנה הוועדה והמליצה לדירקטוריון על מדיניות בנושא פעילות נעדרת שקיפות, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל ובנושאים המפורטים להלן: סקירות תקופתיות על סביבת הפעילות (עסקית, כלכלית, רגולטורית, משפטית, פוליטית וכד'), במדינות בהן פועל הבנק באמצעות סניפים ושלוחות; התפתחויות תקופתיות בשלוחות ובסניפים, ברמת השלוחה והסניף וברמה מצרפית – פעילות, חשיפה לסיכונים ותוצאות עסקיות; סקירות תקופתיות של יחידות הביקורת הפנימית, הבקרה והפיקוח ביחס לשלוחות ולסניפי הבנק בחו"ל; עמידה במגבלות החשיפה לשלוחות ולסניפי הבנק בחו"ל; בחינת תקופתיות של הלימות משאבי כוח אדם בכל יחידות הבנק העוסקות בפיקוח, בקרה, ביקורת ובמערך הדיווחים והרישומים החשבונאיים הנוגעים לשלוחות חו"ל; ודיווח על אירועים מיוחדים בשלוחות חו"ל.

הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית קיימה במהלך השנה 12 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: י. סרוסי – יו"ר, א. דיק, מ. ויצ'נר, א. טוב, א. פלד ו-ע. שטרן.

הוועדה למוצרים חדשים

דנה והמליצה לוועדה לניהול ובקרת סיכונים ולדירקטוריון בכל פעילות חדשה ו/או כניסה לשוק חדש ו/או מוצר חדש ו/או בכל מכשיר פיננסי נגזר חדש השונה משמעותית מהמכשירים הקיימים בבנק, שיכללו בפעילות בארץ ובחו"ל, על-ידי הבנק עצמו או על-ידי חברת בת שלו, ו/או המביא ליצירת חשיפה מסוג חדש, ו/או עשיית שוק, לרבות באמצעות חברות הבת או סניפי הבנק בחו"ל, אשר יש להביא לאישור הדירקטוריון בהתאם למדיניות הבנק.

הוועדה קיבלה דיווח על ביצועי הבנק במוצרים חדשים ועל ביצוע פעילויות חדשות שאושרו על-ידי הוועדה והדירקטוריון.

הוועדה למוצרים חדשים קיימה במהלך השנה 8 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, א. איזקסון, א. דיק, י. ירום ו-מ. קורן.

הוועדה לממשל תאגידי

דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות, נהלים והנחיות להטמעת עקרונות הממשל התאגידי בעבודת הדירקטוריון והוועדות וכן לצורך עמידת הבנק בעקרונות ממשל תאגידי נאות והתאמתם להוראות הדין, לרבות קביעת מדיניות הבנק ופיקוח על ההנהלה ועל חברות הבת של הבנק, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל.

הוועדה לממשל תאגידי קיימה במהלך השנה 8 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, מ. ברון, א. טוב, א. פלד, נ. רונן ו-ע. שטרן.

הוועדה לאישור השקעות

מתכנסת אד-הוק, לדון בהמלצות ההנהלה לביצוע השקעות, רכישות ו/או מימוש של השקעות ריאליות, בארץ ובחו"ל, וכן, לדון בהמלצות ההנהלה לביצוע ו/או מימוש נכסים קבועים בארץ ובחו"ל שתבוצענה בין על-ידי הבנק עצמו ובין על-ידי חברות הבת שבבעלותו המלאה, בסכומים כפי שקבע הדירקטוריון, לאחר אישורן על-ידי הנהלת הבנק.

הוועדה קיבלה דיווחים על החלטות השקעה בסכומים של עד לסכום שקבע הדירקטוריון, שביצעה פועלים שוקי הון ואושרו על-ידי הנהלת הבנק; דנה ואישרה השקעה בסכום העולה על הסכום שקבע הדירקטוריון, לאחר שקיבלה המלצות מהנהלת הבנק ודיווחה עליהן לדירקטוריון; כן דנה והמליצה לדירקטוריון לאשר החלטות השקעה בסכומים שקבע הדירקטוריון; דנה בהשקעות במניות/אגרות-חוב להמרה בהתאם למדרג הסמכויות שקבע הדירקטוריון; דנה ואישרה רכישת אגרות-חוב קונצרני במטבע-חוץ במגבלות ובסכומים שקבע הדירקטוריון.

הוועדה קיבלה דיווח רבעוני בדבר מצב תיק ההשקעות, לרבות השקעות לביצוע שאושרו בצוות ההנהלה לפי מדרג הסמכויות שאישר הדירקטוריון ודיווחה לדירקטוריון.

החלטות הוועדה מדווחות לדירקטוריון.

הוועדה לאישור השקעות קיימה במהלך השנה 8 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: י. סרוסי - יו"ר, א. דיק, י. טאומן, א. טוב ו-ע. שטרן.

ועדת טכנולוגיה ומחשוב

דנה והמליצה לדירקטוריון בדבר תוכניות העבודה של חטיבת טכנולוגיה ומחשוב, לרבות בנושאים טכנולוגיים ומיחשוביים של הבנק, נושאי גיבוי ושרידות של המערכות הטכנולוגיות של הבנק וניהול טכנולוגית מידע כנדרש על-פי הוראה 357 של בנק ישראל. כן דנה הוועדה בדיווחים רבעוניים על התקדמות בפרויקטים טכנולוגיים משמעותיים.

ועדת טכנולוגיה ומחשוב קיימה במהלך השנה 4 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: מ. ויצ'נר - יו"ר, א. דיק ו-נ. זיכלינסקי.

ועדת כספים ותשקיפים

הוועדה סקרה את הביצועים העסקיים של הבנק, כפי שהם עולים מטיוטות הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים ודנה במשמעויות הכלכליות שלהם; דנה במדיניות החשבונאית שאומצה בנוגע לנושאים מהותיים בדוחות הכספיים ובהשלכותיהם; דנה בהערכת אומדנים בנוגע לחובות פגומים והערכות שווי מהותיות בדוחות הכספיים, תוך בחינת משמעויות ודרכי פעולה עסקיים. במסגרת הדיון מקבלת הוועדה דיווח על לווים בעייתיים בארץ ובסניפי חו"ל. כן דנה הוועדה בחלוקת דיבידנד בהתאם למדיניות שנקבעה על-ידי הדירקטוריון וממליצה לדירקטוריון לאשרו; הוועדה דנה בתשקיפים של הבנק, לרבות תשקיפי מדף ודוחות הצעת מדף, ומביאה בפני הדירקטוריון את המלצותיה בדבר אישורם.

ועדת כספים ותשקיפים קיימה במהלך השנה 6 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: א. איזקסון - יו"ר, א. טוב, י. סרוסי, י. פאר, א. פלד ו-מ. קורן.

ועדת תגמול

הוועדה עוסקת בתפקידים שיוחדו לה בתיקון האמור לחוק החברות וכמו-כן בתפקידים שנקבעו לה בהוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים.

במסגרת זו קיימה הוועדה דיונים לצורך קביעת מדיניות הבנק לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי המשרה בבנק.

הוועדה העבירה את המלצותיה בדבר מדיניות זו לדירקטוריון של הבנק על מנת שלאחר אישורה על ידו, היא תובא גם לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק (האסיפה הכללית שהתקיימה ביום 11 בפברואר 2014, אישרה את המדיניות, כפי שנקבעה על-ידי הוועדה).

כמו-כן, קיימה הוועדה דיונים בדבר תנאי ההתקשרות של הבנק עם כמה נושאי משרה בו, בהתאם למדיניות התגמול שבתוקף, לרבות, ככל שהדבר היה נחוץ, בהלימה למדיניות התגמול הטעונה אישור האסיפה הכללית של הבנק. המלצות הוועדה בנושאים אלה הובאו לאישור הדירקטוריון.

הוועדה ממונה גם על קביעת מדיניות התגמול ל"עובדים מרכזיים" של הבנק (כהגדרת ביטוי זה בהוראת ניהול בנקאי תקין A301 של המפקח על הבנקים) הגם שאינם נחשבים ל"נושאי משרה" כהגדרתם בחוק החברות.

בהתאם לתיקון בהוראת ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים, מחודש דצמבר 2013 החליט הדירקטוריון של הבנק ביום 29 בינואר 2014, כי ועדת התגמול שהוקמה כאמור לפי הוראת תיקון 20 של חוק החברות, תפעל בהרכב מורחב לצורך דיון במדיניות התגמול ובהסכמי התגמול של כלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה והעובדים המרכזיים של הבנק. כמו-כן, החליט הדירקטוריון להעביר לסמכות ועדת התגמול בהרכבה המורחב את כל שאר הנושאים שהיו עד לאותו מועד באחריות ועדת משאבי אנוש - שכר ותגמולים, אשר בוטלה באותו מועד.

ועדת תגמול קיימה במהלך השנה 29 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: א. טוב - יו"ר, ד. שורץ ו-נ. רונן.

בהרכבה המורחב של ועדת תגמול משתתפים בנוסף גם ה"ה: י. סרוסי, א. דיק, א. פלד ו-מ. קורן.

ועדת תביעות נגזרות - אי.די.בי

ביום 19 במרץ 2014 החליט הדירקטוריון על הקמת ועדה אד-הוק של הדירקטוריון לצורך בחינת הדרישה מצד תובעים להגיש תביעה נגזרת נגד נושאי משרה של הבנק בקשר עם העמדת אשראים לקבוצת אי.די.בי.

ועדת תביעות נגזרות - אי.די.בי קיימה במהלך השנה 8 ישיבות.

חברי הוועדה הם ה"ה: ע. שטרן - יו"ר, י. טאומן ו-ד. שורץ.

תיאור הפעילות, ההרכבים והסמכויות של מליאת הדירקטוריון והוועדות, מעודכנים למועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלי כשירות מקצועית

בחוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") נקבע כי על דירקטוריון של חברה ציבורית לקבוע מהו המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בדירקטוריון, שעליהם להיות "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", וזאת בהתחשב, בין השאר, בסוג החברה, גודלה והיקף מורכבות פעילותה. הוראה זו חלה על הבנק מהיותו חברה ציבורית.

עוד נקבע בחוק החברות, כי כדירקטור חיצוני בחברה ציבורית ימונה מי שהוא "בעל כשירות מקצועית" או מי שהוא "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית".

בתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, נקבעו התנאים הנדרשים על מנת שדירקטור ייחשב כ"בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" וכ"בעל כשירות מקצועית".

בהתאם לתקנות החברות, "דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" הינו "דירקטור אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו, הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים-חשבונאיים ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולעורר דיון בקשר לאופן הצגתם של הנתונים הכספיים"; כן נקבע, כי הערכת מיומנותו החשבונאית והפיננסית של דירקטור תיעשה בידי הדירקטוריון ויובאו במכלול השיקולים, בין השאר, השכלתו, ניסיונו וידיעותיו בנושאים אלה:

(א) סוגיות חשבונאיות וסוגיות בקרה חשבונאית האופייניות לענף בו פועלת החברה ולחברות בסדר הגודל והמורכבות של החברה;

(ב) תפקידיו של רואה החשבון המבקר והחובות המוטלות עליו;

(ג) הכנת דוחות כספיים ואישורם לפי החוק ולפי חוק ניירות-ערך.

"דירקטור בעל כשירות מקצועית" הינו דירקטור שמתקיים בו אחד מהתנאים האלה:

(א) בעל תואר אקדמאי באחד מן המקצועות האלה: כלכלה, מינהל עסקים, ראיית חשבון, משפטים, מינהל ציבורי;

(ב) בעל תואר אקדמאי אחר או שהוא השלים לימודי השכלה גבוהה אחרת, הכל בתחום עיסוקה העיקרי של החברה או בתחום הרלוונטי לתפקיד;

(ג) הוא בעל ניסיון של חמש שנים לפחות באחד מאלה, או שהוא בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:

(1) בתפקיד בכיר בתחום הניהול העסקי של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי;

(2) בכהונה ציבורית בכירה או בתפקיד בכיר בשירות הציבורי;

(3) בתפקיד בכיר בתחום עיסוקיה העיקריים של החברה.

בתקנות נקבע, כי הערכת הכשירות המקצועית של מועמד לכהן כדירקטור בעל כשירות מקצועית, כאמור, תיעשה בידי הדירקטוריון. דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", יהיה שני דירקטורים, בדומה למספר הדירקטורים החיצוניים שיש למנות בחברה ציבורית לפי חוק החברות.

בנוסף, קבע המפקח על הבנקים בהוראה 630 להוראות הדיווח לציבור (להלן: "הוראה 630"), כי על התאגיד הבנקאי לפרט בדוח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, את המספר המזערי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", אשר קבע התאגיד הבנקאי שראוי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

כן קובעת הוראה 630, כי בדוח הדירקטוריון יש לפרט את מספר הדירקטורים במועד הדיווח, שהם דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", תוך ציון מספר הדירקטורים כאמור, אשר הינם חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון וגם בכל ועדה אחרת של הדירקטוריון, אשר מוסמכת לדון בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

דירקטוריון הבנק קבע, כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" שראוי שיהיו חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון, יהיה שני דירקטורים, וכי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" שראוי שיהיו חברים בוועדת כספים ותשקיפים של הדירקטוריון, המוסמכת לדון בדוחות הכספיים של הבנק, יהיה שני דירקטורים, וזאת בהתבסס על נימוקי הדירקטוריון בקביעת המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" המכהנים בדירקטוריון הבנק.

יצוין כי במועד הדיווח מספר הדירקטורים, שהינם "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"כשירות מקצועית" לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, בהתאם לדרישות תקנות החברות, הינו 14 דירקטורים ודירקטור אחד הינו "דירקטור בעל כשירות מקצועית" אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיו העיקריים של הבנק.

מספר הדירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלי כשירות מקצועית" אשר הינם חברים בוועדת הביקורת של הדירקטוריון הינו 6 דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

חברי הדירקטוריון שהינם "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית", ו/או "בעלי כשירות מקצועית" לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם בהתאם לדרישות תקנות החברות, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2014, הינם כדלקמן:

1. יאיר סרוסי – בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה – האוניברסיטה העברית ירושלים.

מכהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009. כן מכהן כיו"ר וועדות הדירקטוריון של הבנק: ועדת אשראי, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים והוועדה לממשל תאגידי וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

בתקופה 4 ביוני 2009 ועד 31 ביולי 2009 כיהן כסגן יו"ר הדירקטוריון של הבנק.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009.

נשיא איגוד הבנקים בישראל (ע"ר) מיום 1 בינואר 2015.

מכהן כיו"ר הוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה ושל קרן פרץ נפתלי.

מכהן כיו"ר מכון אלי הורביץ לניהול אסטרטגי באוניברסיטת תל-אביב.

מכהן כחבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית.

מכהן כחבר בחבר הנאמנים הישראלי של המכון למחקרי ביטחון לאומי.

מכהן כחבר בדירקטוריונים של החברות: DSP Group Ltd., אמדיל י.ס. בע"מ ואמדיל אחזקות (1999) בע"מ.

כיהן כיועץ בכיר של בנק ההשקעות מורגן סטנלי (ישראל) בע"מ, כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, אייל מיקרוגל בע"מ, דיור ב.ס. בע"מ, דיור ב.ס. השקעות (1992) בע"מ ודיור ב.ס. נכסים (1993) בע"מ וכדירקטור בחברות: החברה לישראל בע"מ (דח"צ), וינטגרה בע"מ (דח"צ), סיטי אינווסטמנט, אספן בנייה ופיתוח בע"מ (דח"צ), מוסטנג מזנין השקעות בע"מ, מוסטנג ניהול קרנות בע"מ ופרוטרום תעשיות בע"מ, יורופורט בע"מ, פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ ופועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כמו-כן כיהן כיו"ר ועדת ההשקעות של מבטחים – קרן פנסיה ותיקה וכחבר בוועדת ההשקעות של נכסי האוניברסיטה העברית, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

כן כיהן כיו"ר הקרן מוסטנג מזנין השקעות בע"מ וכחבר בוועדת ההשקעות של קרן סקיי 1 (Private Equity) וכחבר הוועדה המייעצת של מרכז קיסריה, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

2. אירית איזקסון – בעלת תואר ראשון בכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב ובעלת תואר מוסמך בחקר ביצועים – ביה"ס למנהל עסקים – אוניברסיטת תל-אביב.

מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999. כן מכהנת כיו"ר ועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים והוועדה לניהול ובקרת סיכונים וכחברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי והוועדה למוצרים חדשים.

מכהנת כדירקטורית בחברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ ושיכון ובינוי בע"מ. חברת הוועד הפועל של איגוד החברות הציבוריות, חבר הנאמנים של אוניברסיטת בן-גוריון ועמותת קרן עזריאלי.

כיהנה כיו"ר דירקטוריון החברות: ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ וכדירקטורית בחברות: החברה לישראל בע"מ, כימיקלים לישראל בע"מ, ברום ים המלח בע"מ, תרכובות ברום בע"מ ואי.די.בי. חברה לפיתוח בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

כיהנה כחברה בחבר הנאמנים של מכון ון ליר בירושלים, אך כיום שוב איננה מכהנת בו.

בעבר מילאה במשך 17 שנים שורה של תפקידים בבנק לאומי לישראל בע"מ. בין השאר, כיהנה כמנהלת נכסים והתחייבויות במטבע הישראלי. בתפקידה האחרון בבנק לאומי לישראל בע"מ כיהנה כראש סקטור תעשייה בחטיבה העסקית.

מאוקטובר 2008 ועד דצמבר 2013 כיהנה כיו"ר דירקטוריון החברות: ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

3. מלי ברון – בעלת תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) – האוניברסיטה העברית בירושלים; ובעלת תואר ראשון בכלכלה וארצות מתפתחות – אוניברסיטת תל-אביב.

מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 10 בספטמבר 2007, מכהנת גם כיו"ר ועדת עסקות עם אנשים קשורים, וחברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת ביקורת, ועדת ממשל תאגידי והוועדה לניהול ובקרת סיכונים.

חברה בדירקטוריון חברת מליבה בע"מ.

מכהנת כחברה בוועדת ההשקעות של אוניברסיטת תל-אביב.

כיהנה כדירקטורית בחברת ECtel Ltd (דח"צ) וכחברה (פנימית) בוועדת השקעות משתתף ברווחים בחברת הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

כיהנה עד 31 בדצמבר 2006 כיו"ר דירקטוריון חברת מרביט סוכנות לביטוח, חברה בת של בנק מרכנתיל דיסקונט (תאגיד עזר בנקאי), אך כיום שוב איננה מכהנת בה.

בשנים 1975–1985 כיהנה בתפקידים שונים באגף התקציבים של משרד האוצר, מתוכן חמש שנים כסגן ממונה על התקציבים.

בשנים 1986–2006 כיהנה בתפקידים שונים במערכת הבנקאית. בתפקידה האחרון כיהנה כסמנכ"לית בכירה בבנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ, ראש מטה סניפים וממונה על מערך המשכנתאות.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

4. אמנון דיק – בעל תואר שני במנהל עסקים – אוניברסיטת ת"א; בעל תואר ראשון בכלכלה – אוניברסיטת ת"א.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 24 במרץ 2010. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לאישור השקעות, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, הוועדה למוצרים חדשים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

איש עסקים, שותף בחברות, יועץ ודירקטור.

מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ.

חבר בדירקטוריונים של החברות: רדיו ללא הפסקה בע"מ, רדיו צפון בע"מ, רדיו ECO99 בע"מ, רלה ניהול ופיתוח (2014) בע"מ, אקו שרון ניהול ופיתוח בע"מ, Nicevend Ltd ובתיאטרון הלאומי הבימה בע"מ (חל"צ – חברה לתועלת הציבור).

בעבר כיהן כמנכ"ל קבוצת "בזק", יו"ר ומנכ"ל עלית אינטרנשיונל ותפקידי ניהול בכירים אחרים.

כיהן כדירקטור בחברת מירס תקשורת בע"מ ובחברת East West Innovations, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

5. מאיר ויצ'נר - בעל תואר שני במנהל עסקים - Northwestern University, Chicago; ובעל תואר ראשון במדעי המדינה ומדעי המחשב - אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009, כיו"ר ועדת טכנולוגיה ומחשוב של הדירקטוריון וכחבר הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית.

מכהן כמנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון וכן מכהן כיו"ר קבוצת Miya.

חבר בדירקטוריון החברות:

Miya S.a.r.l, Miya Luxembourg Holdings S.a.r.l, Miya Water Holdings Ltd., Miya Water Projects Ltd., Dorot Management Control Valves Ltd., Miya Water SA (Proprietary) Ltd., Miya Australia Holdings PTY Ltd., Miya Voda D.O.O, Miya Colombia S.A.S, Miya Water Mexico, S.A. DE C.V, Miya Puerto Rico LLC, Miya Luxembourg Holdings S.A.R.L, Swiss IP Branch, 4Water Supplies (Pty) Ltd.

כיהן כיו"ר דירקטוריון חברת אייל מיקרוגל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה.

כן כיהן כדירקטור בחברות:

סטורוויז בע"מ, Storwize Inc. (US - Delaware), Veritec Consulting Inc., Miya Brasil Solucoes em Engenharia Hidraulica Ltda Miya Bahamas Ltd., Romiya (Subsidiary of Miya Water S.R.L), Miya Manila Water Projects Inc., WRP Consulting Engineers (Proprietary) Ltd., אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

בשנים 1989-1998 כיהן כעצמאי בייעוץ, ניהול והשקעות (גיוס כספים, איתור השקעות ומינופים לחברות הייטק, ניהול וחברות בדירקטוריון, ייעוץ לארגונים בנושאי ניהול אסטרטגיה וטכנולוגיה).

בשנים 1998-2003 כיהן כסגן נשיא ונשיא חטיבת ה-Messaging בחברת Comverse.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

6. ניר זיכלינסקי – בעל תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) – אוניברסיטת בן גוריון; ובעל תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות ומימון) – המכללה למנהל ראשון לציון; רואה חשבון.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת וועדת טכנולוגיה ומחשוב.

בעלים של SRI Global Group, שהינה קבוצה עסקית המובילה בישראל את תחום ההשקעות על בסיס מודל ה-(SRI) Socially Responsible Investment. הקבוצה עוסקת בארבעה מגזרי פעילות עיקריים: SRI Investment, SRI Funds, SRI Consulting ו-SRI Training.

מנכ"ל של החברות: השקעות חברתיות אחראיות (אס.אר.איי) בע"מ וזיכלינסקי בע"מ.

חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, שיכון ובינוי – אס.בי.איי. תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי נדל"ן בע"מ, שיכון ובינוי אנרגיה מתחדשת בע"מ, שיכון ובינוי סולל בונה (בנין ותשתית) בע"מ, שיכון ובינוי – סולל בונה – תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי מים בע"מ, ייעוץ להשקעות אחריות חברתית (אס.אר.איי) בע"מ, מגדלור השקעות (אס.אר.איי) 2009 בע"מ, ג'רוסלם השקעות בטכנולוגיות (ג'י.טי.איי.) בע"מ, פז הדרכות בע"מ והחברה המרכזית לשירותים פיננסיים חברתיים (אס.אר.איי) בע"מ.

חבר בוועד המנהל של עמותת ידידי מרכז רפואי רבין, חבר נשיאות מפעל החסד "יד ביד", חבר בחבר הנאמנים וועדת הכספים של המכללה למינהל ראשון לציון, שותפות בנושא עסקים חברתיים במתן – משקיעים בקהילה ונאמן ויצו – הסתדרות עולמית לנשים ציוניות. מייסד ונשיא איגוד הדירקטורים בישראל בע"מ, נשיא פרויקט נובה – ניהול בשירות הקהילה. חבר בצוות המוביל של המרכז ליזמות חברתית של היישוב סביון. יושב ראש עמותת סטודנטים חלוצים למען ישראל.

מכהן במשך כ-18 שנים כמרצה בחוגים למנהל עסקים וחשבונאות לתואר ראשון ושני – אוניברסיטאות תל-אביב, העברית, בר אילן, המרכז הבינתחומי הרצליה, המכללה למנהל, הקריה האקדמית ומכון לנדר.

כיהן במשך כ-10 שנים כשותף בכיר וראש המחלקה המקצועית, מנהל פיתוח עסקי ומחלקת דיווח חברתי ומנהל תחום הדרכות – משרד רואי החשבון BDO זיו האפט.

כיהן כמשנה למנכ"ל, מנהל כספים ומנהל פיתוח עסקי, של החברות בקבוצת בעלי השליטה: אריסון השקעות בע"מ, אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ, ארזף ג' בע"מ, ארזף ד' בע"מ וארשב אחזקות בע"מ.

כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: SRI Finance Global Group Ltd. ו-SRI Master וכדירקטור בדירקטוריון החברות: תעשיות אבן וסיד בע"מ, תעשיות מלח לישראל בע"מ, גאון החזקות בע"מ, אך שוב אינו מכהן בהן.

בעל הבנה פיננסית מקיפה הן בפרקטיקה והן במתודולוגיות המונחלות לציבור הרחב, המשתקפת בכתיבת ועריכת עשרות ספרים (לרבות שתי אנציקלופדיות), מאמרים ומחקרים בתחומים כלכליים-עסקיים, חשבונאיים, בקרה, ביקורת, משפטיים ואחריות חברתית בעסקים.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

7. יאיר טאומן – בעל תואר שלישי במתמטיקה – האוניברסיטה העברית ירושלים; בעל תואר שני במתמטיקה – האוניברסיטה העברית ירושלים; ובעל תואר ראשון במתמטיקה וסטטיסטיקה – האוניברסיטה העברית ירושלים.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 1 בדצמבר 2011. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לאישור השקעות והוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי.

מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה ובאוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook.

המנהל האקדמי של תוכנית ZELL ליזמות, המרכז הבינתחומי הרצליה.

דיקאן ביה"ס אדלסון ליזמות במרכז הבינתחומי הרצליה.

ראש המרכז לתורת המשחקים במחלקה לכלכלה, אוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook.

חבר בדירקטוריונים של החברות: Radware, Bidorbuy (יו"ר), Expobee, Digiblock, ביזאבו בע"מ, א. ט. כרם בהר הנגב בע"מ, למון גראס גלובל בע"מ וכן דירקטור בסטודיו למשחק – עמותה לטיפוח אמנות הבמה ע"ר.

בין השנים 2008-1984 כיהן כפרופסור בפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל-אביב.

בין השנים 2011-2010 כיהן כדיקן בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה.

כיהן כדירקטור בדירקטוריון חברת ADVFN (לונדון), אך כיום שוב אינו מכהן בה.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

8. אמרי טוב - בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים; ובעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק (דח"צ) (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) מיום 5 בפברואר 2009. כן מכהן כיו"ר ועדת תגמול וועדת תגמול בהרכבה המורחב וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית והוועדה לממשל תאגידי.

דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון.

חבר בדירקטוריונים של החברות: מ.ט.א. אחזקות בע"מ, אמנת ניהול ומערכות בע"מ (דח"צ) ופלסן סאסא בע"מ.

חבר בעמותת ותיקי הצנחנים משחררי ירושלים וצולחי התעלה (ע"ר), בעמותה להנחלת מורשת הצנחנים ובוועד המנהל של תיאטרון גשר.

בשנים 2006-2000 כיהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בנק הפועלים בע"מ, כיו"ר ועדת ביקורת וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם בעלי עניין ואנשים קשורים, ועדת עסקים ותקציב, ועדת שכר ומשאבי אנוש, ועדת תשקיף, ועדת מאזן, ועדת בקרת הוצאות וייעול, הוועדה לאישור השקעות והוועדה לתמחור מחדש (REPRICING).

כיהן בעבר כחוקר במחלקת המחקר של בנק ישראל, מנהל במחלקת האשראי והפיקוח על מטבע-חוץ ויועץ לנגיד בנק ישראל. כן כיהן בתפקיד היועץ הכלכלי (Chief Economist) של מערכת הביטחון עד יוני 2000.

כיהן כדירקטור בחברות: כנפי זהב בע"מ, אלישרא מערכות אלקטרוניות בע"מ, אופטריסיטי בע"מ, שופרסל בע"מ (דח"צ), גרנית הכרמל השקעות בע"מ (דח"צ) ו-IC Green Energy Ltd. (ICG), כדירקטור חיצוני בקופת-גמל של רופאים עובדי המדינה (ארם) וכחבר ועדת השקעות של קופת הגמל וכעמית מחקר במרכז ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב ובמכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

9. יוסף ירום - מוסמך לעריכת דין מטעם הפקולטה למשפטים ומדעי החברה - האוניברסיטה הממלכתית בקורדובה, ארגנטינה. בעל רישיון ישראלי לעריכת דין.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 21 במרץ 2011. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת והוועדה למוצרים חדשים.

מרצה בתחום הביקורת במגזר העסקי באוניברסיטת חיפה.

מכהן כחבר בדירקטוריון המכללה האקדמית להנדסה וטכנולוגיה אורט הרמלין נתניה בע"מ וכן כחבר במועצת הספריה הלאומית בע"מ.

בין השנים 2004-1994 כיהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל ומבקר פנימי בחברות מקבוצת הבנק, במעמד חבר הנהלה.

בין השנים 2006-2004 כיהן כמשנה למנהל כללי בבנק, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים.

בין השנים 2008-2006 כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק מסד בע"מ.

כיהן כדירקטור בחברות: בנק מסד בע"מ, יובנק בע"מ וקלריטי פמילי אופיס, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כן כיהן כחבר ועדת הביקורת של התנועה לאיכות השלטון וכחבר בוועדת אשראי של חברת דש ניהול קופות-גמל בע"מ, אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

10. יעקב פאר – בעל תואר שני בניהול עסקי בהנדסת תעשייה וניהול – אוניברסיטת בן-גוריון; ובעל תואר ראשון בכלכלה – אוניברסיטת בן-גוריון.

מכהן כדירקטור חיצוני בבנק בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל מיום 6 באוקטובר 2010. כן מכהן כחבר ועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים של הדירקטוריון וועדת ביקורת.

יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.

אינו מכהן כחבר בדירקטוריונים של חברות אחרות.

בין השנים 1996-2002, כיהן כמנכ"ל שרגד אורחנים בע"מ; החל משנת 2003 עד היום הנו בעל עסק ליעוץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.

בין השנים 1988-1995 כיהן כמנהל המחלקה הכלכלית של חברת נצבא.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

11. אפרת פלד – בעלת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים – EMBA – תוכנית בינלאומית קלוג רקאנטי, אוניברסיטת ת"א; ובעלת תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת ת"א; ובוגרת לימודי תעודה בשמאות מקרקעין, אוניברסיטת ת"א.

מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007. כן מכהנת כחברה בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, ועדת ממשל תאגידי וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

מכהנת כיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ, ארזף ג' בע"מ.

החל מחודש ספטמבר 2004 מכהנת כמנכ"ל חברת SAFO LLC.

מכהנת כדירקטורית בחברות: שיכון ובינוי בע"מ, מלח הארץ בע"מ, אב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, ארשב אחזקות בע"מ ו-Arison Investments USA, LLC.

חברה בדירקטוריון ובוועדת ההשקעות של מכון ויצמן למדע.

בשנים האחרונות צברה ניסיון ניהולי נרחב בקבוצת אריסון, בתחומי עסקים והפילנטרופיה בשוק הישראלי והבינלאומי, לרבות ניהול במגוון ענפים פיננסיים ואופרטיביים, ולרבות התמחות בניהול מערך קרנות פיננסיות גלובליות, תיקי השקעות, החזקות פיננסיות ואופרטיביות, מיסוי ישראלי ובינלאומי, נדל"ן ועבודה נרחבת עם בנקי השקעות ומוסדות פיננסיים בינלאומיים מהשורה הראשונה בעולם.

12. משה קורן – בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה – האוניברסיטה העברית; בוגר קורסים בנושא ניתוח דוחות כספיים. יועץ בנקאי ופיננסי.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992. כן מכהן כחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה למוצרים חדשים וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

כיהן כדירקטור בחברות: פסגות בית השקעות בע"מ ופסגות ניירות-ערך בע"מ. אך כיום שוב איננו מכהן בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעל כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתו.

13. נחמה רונן – בעלת תואר שני במנהל ציבורי – אוניברסיטת חיפה; ובעלת תואר ראשון בחינוך והיסטוריה – אוניברסיטת תל-אביב ובית ברל.

מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 3 בפברואר 2010. כן מכהנת כחברה בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לממשל תאגידי, ועדת תגמול וועדת תגמול בהרכבה המורחב.

יו"ר דירקטוריון החברות: ממן מסופי מטען וניטול בע"מ ותאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ (אל"ה).

חברה בדירקטוריון חברת שחל טלרפואה בע"מ (דח"צ).

חברה בחבר הנאמנים של המכללה האקדמית תל-אביב.

כיהנה כדירקטורית בחברות: תעשיות מלח לישראל בע"מ, קמן החזקות בע"מ, קמור בע"מ, ובתי זיקוק לנפט בע"מ (דירקטורית ויו"ר ועדת איכות הסביבה של דירקטוריון החברה), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

בנוסף, כיהנה כמנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה בין השנים 1996-1999 וכחברת כנסת בין השנים 2001-2003. כמו-כן, כיהנה כחברה בחבר הנאמנים של מכללת רופין, אך כיום שוב איננה מכהנת בו.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

14. דפנה שורץ – פרופסורית באוניברסיטת בן גוריון, דוקטור לכלכלה – האוניברסיטה העברית, ירושלים, בעלת תואר שני בכלכלה חקלאית ומנהל – האוניברסיטה העברית, ירושלים ובעלת תואר ראשון בכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב.

מכהנת כדירקטורית חיצונית בבנק (דח"צ) (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות) מיום 6 באפריל 2012. כן מכהנת כיו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון וכחברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת תגמול, ועדת תגמול בהרכבה המורחב והוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי.

מכהנת כחברת סגל, ראש המגמה של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני), יו"ר ומנהלת מרכז "בנג'ס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, וחברת הוועד המנהל של אוניברסיטת בן גוריון בנגב.

משמשת כיועצת כלכלית-עסקית בארץ ובחו"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח כלכלי עסקי בע"מ).

חברה במועצה הלאומית למחקר ולפיתוח (מולמו"פ).

חברה באסיפה הכללית של המכללה האקדמית לחינוך אחוה (ע"ר).

מכהנת כחברה בדירקטוריון חברת שטראוס גרופ בע"מ (דח"צ).

כיהנה כדירקטורית בחברות: בתי זיקוק לנפט בע"מ (דח"צ), רותם תעשיות בע"מ, על-בד משואות יצחק בע"מ, בנק דיסקונט, גירון פיתוח ובנייה בע"מ (דח"צ), הפניקס חברה לביטוח בע"מ, הפניקס אחזקות בע"מ, אורדע פרינט תעשיות בע"מ (דח"צ), לאומי ניירות-ערך והשקעות (פסגות אופק בית השקעות בע"מ) וטבע תעשיות פרמצבטיות (דח"צ), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

כיהנה כחברה בוועדה לגיבוש מדיניות מחקר בקהילה האירופית בנושאים של: יזמות ועסקים קטנים ובינוניים.

Member of the Expert Group on: "policy relevant research on entrepreneurship and SME's", (EU) European Commission, Enterprise and Industry Director General-ו, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"בעלת כשירות מקצועית", בהסתמך על הצהרתה.

15. עידו שטרן – בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B) – האוניברסיטה העברית, ירושלים. בוגר תוכנית לפיתוח מנהלים – בית ספר למינהל עסקים, אוניברסיטת הרווארד, בוסטון.

מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בספטמבר 2012. כן מכהן כיו"ר הוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אישור השקעות, ועדת ממשל תאגידי וועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית.

סמנכ"ל ויועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ, ארזף בע"מ ואב-אר השקעות הון 1997 בע"מ.

חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ ומלח הארץ בע"מ.

בשנים 2005-2007 כיהן כעורך דין במשרד גורניצקי.

הדירקטוריון קבע כי הדירקטור הינו "דירקטור בעל כשירות מקצועית" אשר בשל השכלתו, ניסיונו וכישוריו הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה עמוקה בתחום עיסוקיו העיקריים של הבנק, בהסתמך על הצהרתו.

חברי דירקטוריון הבנק

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009.

אירית איזקסון
דירקטורית בחברות.
מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999.

מלי ברון
דירקטורית בחברות.
מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 10 בספטמבר 2007.

אמנון דיק
איש עסקים, שותף בחברות תקשורת, יועץ ודירקטור. מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ.
מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 24 במרץ 2010.

מאיר ויצ'נר
מנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון ויו"ר קבוצת Miya.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009.

ניר זיכלינסקי
נשיא ומנכ"ל SRI GLOBAL GROUP.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007.

יאיר טאומן
מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה ובאוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook.
מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 1 בדצמבר 2011.

אמרי טוב
דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון.
מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות), מיום 5 בפברואר 2009.

יוסף ירום
מרצה בתחום הביקורת במגזר העסקי, באוניברסיטת חיפה.
מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 21 במרץ 2011.

יעקב פאר
יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים.
מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל), מיום 6 באוקטובר 2010.

אפרת פלד
יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ וארזף ד' בע"מ ומנכ"ל החברות: SAFO LLC וארזף ג' בע"מ.
מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007.

משה קורן
יועץ בנקאי ופיננסי.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992.

נחמה רונן

יו"ר דירקטוריון ממן מסופי מטען וניטול בע"מ ותאגיד המיחזור (אל"ה).
מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 3 בפברואר 2010.

דפנה שורץ

פרופסורית, חברת סגל, המחלקה למנהל עסקים, הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון בנגב – ראש התחום (המגמה) של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני) ומנהלת מרכז "בנג"ס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, אוניברסיטת בן גוריון.
יועצת כלכלית-עסקית בארץ ובחו"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח עסקי בע"מ).
מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות), מיום 6 באפריל 2012.

עידו שטרן

סמנכ"ל ייעוץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ ובאריסון השקעות בע"מ.
מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 באוגוסט 2012.

פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014 ובאתר מגנא של רשות ניירות-ערך: http://www.magna.isa.gov.il.

חברי הנהלת הבנק

ציון קינן	מנהל כללי.
אמיר אביב	משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית.
יעקב אורבך[1]	משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה העסקית.
רון וקסלר	משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה.
אפרת יעבץ	משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת הון אנוש, ייעוץ ומשאבים.
צחי כהן	משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים.
אברהם כוכבא[2]	משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב.
עופר לוי	משנה למנהל כללי, חשבונאי ראשי.
אילן מזור	משנה למנהל כללי, היועץ המשפטי הראשי של הבנק.
ידין ענתבי	משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הפיננסית - CFO.
ארי פינטו	משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הקמעונאית.
דן קולר	משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת שווקים פיננסיים.
מבקר פנימי ראשי[3]	זאב חיו - משנה למנהל כללי, במעמד חבר הנהלה, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל.
שמעון גל[4]	משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה העסקית.
צבי נגן[5]	משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב.
מזכיר הבנק	יורם ויסברם.
דוברת הבנק	עפרה פרויס.
רואי החשבון המבקרים של הבנק	זיו האפט, רואי-חשבון. סומך חייקין, רואי-חשבון.

(1) מיום 6.7.2014. עד 6.7.2014 מבקר פנימי ראשי.
(2) מיום 1.8.2014.
(3) מיום 14.7.2014.
(4) חדל לכהן כחבר הנהלה ביום 6.7.2014.
(5) חדל לכהן כחבר הנהלה ביום 1.8.2014.

פרטים נוספים על חברי הנהלת הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2014 ובאתר מגנא של רשות ניירות-ערך: http://www.magna.isa.gov.il.

עניינים אחרים

ביום 11 בפברואר 2014 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק.
האסיפה אישרה את מדיניות התגמול לנושאי משרה של הבנק, בתחולה מיום 1.1.2013.
ביום 12 במרץ 2014 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק.
האסיפה אישרה את הארכת כהונתו של מר יוסף ירום כדירקטור בבנק, לתקופה נוספת של שלוש שנים, החל מיום 21 במרץ 2014, כשהוא נחשב לדירקטור חיצוני לפי הוראה 301.

ביום 30 בנובמבר 2014 התכנסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק.
האסיפה דנה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון של הבנק לשנת 2013; אישרה את מינוי רואי החשבון המבקרים של הבנק; אישרה את הארכת כהונתו של מר יאיר טאומן כדירקטור בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים החל מיום 1 בדצמבר 2014, כשהוא נחשב ל"דירקטור חיצוני" כמשמעות הביטוי בהוראת ניהול בנקאי תקין 301 שפורסמה על-ידי המפקח על הבנקים ("דירקטור חיצוני לפי הוראה 301"); וכן אישרה את הארכת כהונתו של מר אמרי טוב לתקופה נוספת של שלוש שנים החל מיום 5 בפברואר 2015, כ"דירקטור חיצוני" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות.

ביום 19 בפברואר 2015 אישר הדירקטוריון כינוס אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק ביום 31 במרץ 2015. על סדר יומה של האסיפה בחירה בגב' דפנה שורץ לכהונת "דירקטורית חיצונית" בבנק (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות, לתקופה נוספת של שלוש שנים החל מיום 6 באפריל 2015.

עסקות עם בעל שליטה

בהתאם לתקנות ניירות-ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 (להלן: "תקנות הדיווח") נדרש תאגיד החייב בדיווח לפי התקנות, לדווח דיווח מיידי ובמסגרת הדוח התקופתי השנתי על כל עסקה עם בעל שליטה או שלבעל שליטה יש בה עניין אישי (בין חריגה - קרי שאינה במהלך העסקים הרגיל של הבנק, שאינה בתנאי שוק או שעשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו - ובין שאינה חריגה), לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו לאישורה. מהכלל האמור הוחרגו עסקות, אשר בדוחות הכספיים של הבנק נקבע כי הן בגדר "עסקה זניחה", כמשמעות מונח זה בתקנה 41(א)(6)(א) לתקנות ניירות-ערך (דוחות כספיים שנתיים), תש"ע-2010 (להלן: "תקנות דוחות כספיים").
כיוון שתקנות דוחות כספיים לא חלות על בנקים, פנה בעבר איגוד הבנקים לרשות ניירות-ערך לצורך קביעת מתכונת הדיווח אשר תחול על בנקים בהקשר זה. בעקבות פניית איגוד הבנקים כאמור וכן דיונים שהתקיימו בהמשך לה, נקבעו עקרונות לגבי אופן הדיווח של עסקות של בנקים עם בעל שליטה בו או עם אדם אחר שלבעל שליטה יש בהן עניין אישי, ובמסגרתם נדרש הבנק לקבוע אמות מידה לסיווג עסקות בנקאיות חריגות בקשר לבעלי שליטה.
בהתאם לאמור לעיל קבעה ועדת הביקורת אמות מידה לעסקות זניחות ולעסקות חריגות לעניין עסקות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש בהן עניין אישי. אמות המידה האמורות פורסמו בין השאר במסגרת דוח הדירקטוריון של הבנק ליום 31 בדצמבר 2013. אמות מידה דומות נקבעו גם על-ידי בנקים אחרים.

להלן פירוט סוגי העסקות ואמות המידה השונות שנקבעו בקשר לאישור ודיווח עסקות הבנק עם בעלת השליטה בו, או עם אדם אחר שלבעלת השליטה יש בהן עניין אישי:

עסקות בנקאיות "חריגות"

על פי אמות המידה שנקבעו כאמור על-ידי הבנק, עסקות בנקאיות העונות על אמות המידה הבאות תיחשבנה כעסקות חריגות:

א. כל עסקה שיש עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, אשר בעקבות ביצועה סך החבות של בעלת השליטה יעלה על 10% מההון כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין 312 של המפקח על הבנקים, או אם הגידול בחבות של בעלת השליטה או בחבות של מי שלבעלת השליטה עניין אישי לגביו בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הפיקוחי במועד ביצוע העסקה. בסעיף קטן (א) זה, מספר עסקות המתבצעות ברצף עם אותו אדם תיחשבנה לעסקה אחת, באופן שלצורך סיווגן של העסקות האמורות ייבחן הסכום המצטבר של העסקות כאמור.

ב. עסקה של הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא אם בעקבותיה סך הפיקדונות של בעלת השליטה יעלה על 2% מסך פיקדונות הציבור, כמדווח במאזן המאוחד של הבנק האחרון שפורסם לציבור קודם ההפקדה;

ג. עסקה של הפקדה ו/או רכישה ו/או מכירה של ניירות-ערך, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות ו/או קרנות אחרות וכל השקעה אחרת אשר מוחזקת על-ידי הבנק כנכס של הלקוח (ולא כהתחייבות מאזנית), כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.5% מסך-כל יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של הלקוחות בקבוצת הבנק, כמדווח במאזן המאוחד של הבנק האחרון שפורסם לציבור במועד ביצוע העסקה;

ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.5% מסך המאזן המאוחד של הבנק במועד ביצוע העסקה.

ה. כל עסקה אחרת של הבנק (בין שהינה בנקאית ובין שאינה בנקאית), שאינה נופלת לסעיפים הקודמים, אם אינה במהלך העסקים הרגיל של הבנק או בתנאי שוק, או אם סכום העסקה עולה על 300 מיליון ש"ח. לעניין זה "מהלך העסקים הרגיל" הינה עסקה שהבנק מבצע מעת לעת לצורך ניהול עסקיו השוטפים (כגון: שכירת נכסים, רכישת מוצרים וקבלת שירותים), וניתן להצביע על עסקות מסוג זה שהבנק ערך בתקופה של 12 החודשים שקדמו לאישור העסקה.

לצד קביעת אמות המידה האמורות, נקבע על-ידי ועדת הביקורת, כי כל עסקה מכל סוג שהוא ובכל היקף, שבין הבנק לבין בעלת השליטה בבנק ו/או שלבעלת השליטה בבנק יש עניין אישי באישורה, תתבצע בהתאם לתנאי השוק ובאופן שהבנק לא ייתן בעסקה כזאת שום העדפה, או הטבה בתנאים, על-פני תנאים שלפיהם הינו מבצע עסקות דומות עם אחרים, שאינם נחשבים "אנשים קשורים" לבנק (כמשמעות הביטוי בהוראות ניהול בנקאי תקין 312 של המפקח על הבנקים). בהתאם להוראות חוק החברות, עסקה שאינה בתנאי שוק הינה עסקה חריגה.

לעניין קביעת חריגותה של עסקה, "תנאי שוק" הינם: (1) מקום שהעסקה מחייבת את אישורה של ועדת הדירקטוריון לאישור עסקות עם אנשים קשורים, תנאים שהוועדה מצאה לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 312 כי הינם בגדר "תנאי שוק" על-פי המבחנים הנהוגים על ידה ובהתאם לחומר שהוצג בפניה, לרבות בנוגע לעסקות ספציפיות או לסוג מסוים של עסקות; או (2) תנאי עסקה הדומים לתנאים של לפחות שתי עסקות דומות מבחינת מאפייניהן (כמו למשל: סוג הלקוח או הצד השני לעסקה ומאפייניו; היקף העסקה; ומאפיינים רלוונטיים אחרים לתנאי שוק כגון ביטחונות או היקף פעילות לקוח עם הבנק), שערך הבנק בתקופה קרובה למועד ההתקשרות בעסקה הנבחנת (לרבות ציטוטים/הצעות מחייבות שהוצעו על-ידי הבנק ללקוחותיו וכן הצעות שהוצעו על-ידי ספקים לבנק), ובלבד שנערכו (או צוטטו, לפי העניין) עם צד לא קשור לבנק ולא התקיים בהן עניין אישי לבעלת השליטה בבנק; או (3) תנאי עסקה הדומים לתנאים של לפחות שתי עסקות בשוק הרלוונטי, הידועות לבנק, והדומות מבחינת מאפייניהן (כמו למשל: סוג הלקוח או הצד השני לעסקה ומאפייניו; היקף העסקה; ומאפיינים רלוונטיים אחרים לתנאי שוק כגון ביטחונות), שנערכו בתקופה קרובה למועד ההתקשרות בעסקה הנבחנת, ובלבד שנערכו בין צדדים לא קשורים; או (4) מחיר שנקבע בשוק מוסדר של מוכרים וקונים כגון מחירי ניירות-ערך סחירים או מחירי סחורות, ובלבד שמתקיימת באותו שוק לגבי הנכס או המוצר או השירות הרלוונטי סחירות מספקת.

עסקות "זניחות"

עוד נקבע על-ידי הבנק כי העסקות שלהלן תיחשבנה כעסקות זניחות:

1. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 2.5 מיליון ש"ח, ובלבד שסך העסקות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.
2. עסקות של שכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי.
3. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.

הגדרות

לעניין זה, למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

(1) **"אשראי" –** כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

(2) **"חבות" –** כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.

(3) **"תנאי שוק" –** תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם עושה הבנק עסקות דומות מסוגה של העסקה עם אנשים, או עם תאגידים, שאינם בעלי שליטה בבנק, או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקות שאינן עסקות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקות דומות. לעניין קביעת חריגותה של עסקה, נקבעו הוראות בדבר "תנאי שוק" כמפורט לעיל.

(4) **"בעלת השליטה" –** לרבות החברות הפרטיות והציבוריות הקשורות אליה כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 ולרבות עם קרוביה וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתה הגרים עמה או שפרנסתם עליה; הגדרת "קרוב" על-פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת בן זוג, אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה.

(5) **"הון פיקוחי" –** כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין 202 של המפקח על הבנקים או כל הוראה שתבוא במקומה.

להלן פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק, ליום 31 בדצמבר 2014 (באלפי ש"ח):

	יתרה ליום 31.12.14	היתרה הגבוהה בשנת 2014
קבוצת שיכון ובינוי בע"מ[1]:		
אשראי מאזני	**434,110**	**524,060**
התחייבויות למתן אשראי	**1,208,894**	**1,209,289**
ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות	**332,466**	**416,352**
אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין עסקות בנגזרים[2]	**17,669**	**17,669**
ערבויות לצד שלישי	**41,398**	**41,674**
פיקדונות הציבור (מאזני)	**124,446**	**221,761**
הוצאות על פעילות לא בנקאית	**1,774**	**–**
עמותת "הרוח הטובה":		
פיקדונות הציבור (מאזני)	**395**	**395**
חסויות[3]	**950**	**950**
עמותת "מתן – משקיעים בקהילה":		
תרומות[4]	**1,000**	**1,000**
שרי אריסון:		
התחייבויות למתן אשראי	**10**	**35**
ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות	**160**	**180**
פיקדונות הציבור (מאזני)	**20,296**	**20,296**
אריסון החזקות בע"מ:		
פיקדונות הציבור	**10**	**14**

(1) גב' שרי אריסון הינה בעלת השליטה בחברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי") ונחשבת לבעלת השליטה בחברות הנמנות על קבוצה זו. הפירוט המובא ביחס לעסקי הבנק (אשראי מאזני, אשראי חוץ-מאזני ופיקדונות כספיים) עם קבוצת שיכון ובינוי מתייחס לחשבונות שיכון ובינוי עצמה וכמו-כן לכל התאגידים שבשליטתה, למעט חשבונות של תאגיד שבשליטתה של זו שמדווחים בנפרד. יצוין, כי נוכח העובדה שהפירוט מתייחס לקבוצה כמכלול, הוא כולל נתונים אשר ביחס לכל חברה בפני עצמה היו נחשבים לזניחים, ואשר לא היו מדווחים כלל, אם הדיווח היה מתייחס לכל תאגיד ותאגיד בפני עצמו.

(2) אשראי חוץ-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. היתרה ליום 31 בדצמבר 2014 כוללת יתרה חוץ-מאזנית של נגזרים בסך של כ-15,573 אלפי ש"ח ויתרה חוץ-מאזנית בסך של כ-1,798 אלפי ש"ח.

(3) הבנק ביצע החסות האמורה כהשתתפות במימון פעילות "יום המעשים הטובים". מר ג'יסון אריסון, בנה של הגב' שרי אריסון, מכהן בהתנדבות בוועד ההמנהל של עמותת "הרוח הטובה".

(4) הבנק, באמצעות עמותת "פועלים בקהילה", שהינה זרוע של הבנק למתן תרומות למוסדות ציבור, בשיתוף עם קבוצת ישראכרט, ביצע את התרומה האמורה כהשתתפות בפרויקט "סיסמא לכל תלמיד". מר ג'יסון אריסון, בנה של הגב' שרי אריסון, מכהן בהתנדבות בוועד המנהל של עמותת "מתן – משקיעים בקהילה".

להלן פרטים על היתרות של בעלת השליטה בבנק ושל אחרים שלבעלת השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק, ליום 31 בדצמבר 2013 (באלפי ש"ח):

	יתרה ליום 31.12.13	היתרה הגבוהה בשנת 2013
קבוצת שיכון ובינוי בע"מ[1]:		
אשראי מאזני	507,903	628,472
התחייבויות למתן אשראי	664,750	844,000
ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות	296,810	344,055
אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין עסקות בנגזרים[2]	8,302	8,302
ערבויות לצד שלישי	41,378	41,378
פיקדונות הציבור (מאזני)	164,229	258,362
הוצאות על פעילות לא בנקאית	719	–
קבוצת דרך ארץ הייווייז בע"מ[3]:		
אשראי מאזני	–	786,936
התחייבויות למתן אשראי	–	18,665
ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות	–	163,426
ניכויים	–	–
פיקדונות הציבור (מאזני)	–	730,074
MIYA HOLDINGS[4]:		
אשראי מאזני	–	50,163
התחייבויות למתן אשראי	–	10
ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות	–	3,486
אשראי מאזני וחוץ-מאזני בגין עסקות בנגזרים	–	–
ערבויות לצד שלישי	–	–
פיקדונות הציבור (מאזני)	6	1,698
עמותת רוח טובה[5]:		
תרומות	950	–
שרי אריסון:		
התחייבויות למתן אשראי	35	77
ערבויות מכר, ערבויות להבטחת אשראי ואחרות	180	180
פיקדונות הציבור (מאזני)	18,091	19,425
אריסון החזקות בע"מ:		
אשראי מאזני	–	19
פיקדונות הציבור	14	20,471

(1) גב' שרי אריסון הינה בעלת השליטה בחברת שיכון ובינוי בע"מ (להלן: "שיכון ובינוי") ונחשבת לבעלת השליטה בחברות הנמנות על קבוצה זו. הפירוט המובא ביחס לעסקי הבנק (אשראי מאזני, אשראי חוץ-מאזני ופיקדונות כספיים) עם קבוצת שיכון ובינוי מתייחס לחשבונות שיכון ובינוי עצמה וכמו-כן לכל התאגידים שבשליטתה, למעט חשבונותיה של חברת דרך-ארץ הייווייז (1997) בע"מ (ראה הערת שוליים 3 להלן) ושל תאגיד שבשליטתה של זו שמדווחים בנפרד. יצוין, כי נוכח העובדה שהפירוט מתייחס לקבוצה כמכלול, הוא כולל נתונים אשר ביחס לכל חברה בפני עצמה היו נחשבים לזניחים, ואשר לא היו מדווחים כלל, אם הדיווח היה מתייחס לכל תאגיד ותאגיד בפני עצמו.

(2) אשראי חוץ-מאזני כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313. היתרה ליום 31 בדצמבר 2013 כוללת יתרה חוץ-מאזנית בסך של כ-8,302 אלפי ש"ח.

(3) חברה זו הייתה חברה מוחזקת (50%) של שיכון ובינוי ובשל כך נחשבה לחברה שלגב' שרי אריסון יש עניין אישי בעסקיה. במהלך שנת 2013 החברה נמכרה. בשל ההיקף הגבוה יחסית של עסקי חברה זו עם הבנק, מוצגים קשריה העסקיים עם הבנק בנפרד מכלל עסקי קבוצת שיכון ובינוי.

(4) האשראי נפרע במהלך שנת 2013.

(5) הבנק, באמצעות עמותת "פועלים בקהילה", שהינה זרוע של הבנק למתן תרומות למוסדות ציבור, ביצע את התרומה האמורה כהשתתפות במימון פעילות "יום המעשים הטובים".

תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט השכר, הגמול, שווי ההטבות, תשלומי המעביד וההפרשות לגבי נושאי המשרה הבכירים בקבוצת הבנק

שנת 2014												
שם	תפקיד	שיעור החזקה בהון הבנק	משכורת[1]	מענקים	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות[2]	שווי הטבות נוספות[3]	תשלומי והפרשות המעביד[4]	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך-הכל[5]	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה[6]		יתרת הלוואות שניתנו לא בתנאי הטבה
										יתרה	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	ההטבה שניתנה במהלך השנה	
יאיר סרוסי	יו"ר דירקטוריון הבנק	**0.02**	**1,903**	**2,944**	**1,697**	**467**	**876**	**–**	**7,887**	**–**	**–**	**–**	**33**
ציון קינן	המנהל הכללי של הבנק	**0.02**	**2,089**	**2,948**	**2,073**	**545**	**869**	**–**	**8,524**	**–**	**–**	**–**	**105**
אורית לרר	מנהלת כללית של בנק הפועלים שוויץ	**–**	**2,314**	**982**	**1,661**	**914**	**883**	**–**	**6,754**	**–**	**–**	**–**	**513**
דב קוטלר*	מנהל כללי של קבוצת ישראכרט	**–**	**1,293**	**1,808**	**399**	**121**	**2,388**	**–**	**6,009**	**–**	**–**	**–**	**62**
דן קולר	משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת שווקים פיננסיים	**0.01**	**1,394**	**813**	**1,683**	**217**	**928**	**–**	**5,035**	**–**	**–**	**–**	**25**
משה אלוש	משנה למנכ"ל, בנק הפועלים שוויץ	**–**	**2,075**	**2,357**	**–**	**11**	**443**	**–**	**4,886**	**–**	**–**	**–**	**–**
זאב חיו	משנה למנכ"ל, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל	**–**	**1,068**	**447**	**221**	**204**	**1,608**	**975**	**4,523**	**113**	**8**	**2**	**2,018**
אפרת יעבץ	משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת משאבי אנוש, ייעוץ ומשאבים	**–**	**1,406**	**751**	**782**	**263**	**1,133**	**–**	**4,335**	**69**	**6**	**1**	**277**
יעקב אורבך	משנה למנכ"ל, ממונה על החטיבה העסקית	**0.01**	**1,422**	**726**	**1,072**	**221**	**796**	**–**	**4,237**	**16**	**2**	**–**	**87**

* סיים את תפקידו ביום 31 בינואר 2015.

תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה (המשך)

באלפי ש"ח

שם	תפקיד	שיעור החזקה בהון הבנק	משכורת	מענקים	הטבה בשל תשלום מבוסס מניות[2]	שווי הטבות נוספות[3]	תשלומי והפרשות המעביד[4]	סך-הכל[5]	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה[6]			יתרת הלוואות שניתנו לא בתנאי הטבה
									יתרה	תקופה ממוצעת לפירעון (בשנים)	ההטבה שניתנה במהלך השנה	
		שנת 2013										
יאיר סרוסי	יו"ר הדירקטוריון של הבנק	0.02	1,906	2,820	3,443	471	860	9,500	–	–	–	41
ציון קינן	המנהל הכללי של הבנק	0.02	2,091	2,825	3,316	584	1,034	9,850	–	–	–	134
אורית לרר	משנה למנכ"ל, עברה לכהן כמנכ"ל בנק הפועלים שוויץ	–	2,390	398	2,418	973	814	6,993	–	–	–	171
ארי פינטו	משנה למנכ"ל, ממונה על החטיבה הקמעונאית	0.01	1,577	522	1,374	78	1,647	5,198	–	–	–	44
דב קוטלר	המנהל הכללי של ישראכרט	0.01	1,295	1,610	944	133	456	4,438	–	–	–	20
אפרת יעבץ	משנה למנכ"ל, ממונה על חטיבת משאבי אנוש, ייעוץ ומשאבים	0.01	1,400	463	1,374	255	920	4,412	90	2	7	318
יעקב אורבך	משנה למנכ"ל, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל	0.01	1,425	446	1,926	218	397	4,412	24	2	1	65
אירית איזקסון*	יו"ר הדירקטוריון של קבוצת ישראכרט ודירקטורית בבנק	0.01	1,239	1,361	86	170	628	3,484	–	–	–	54

* גב' אירית איזקסון הינה בעלת עניין בבנק שקיבלה תגמולים בקשר עם שירותיה כדירקטורית בבנק וכיו"ר פעיל של החברות בקבוצת ישראכרט. ביום 31 בדצמבר 2013 סיימה הגב' איזקסון לכהן כיו"ר דירקטוריון פעיל בקבוצת ישראכרט.

הערות כלליות:

היקף המשרה של מקבלי התגמול הינו 100%.

כל עובדי הבנק, ובכלל זה נושאי משרה בבנק, נהנים מהטבות שונות בניהול חשבונות הבנק שלהם. הטבות אלה מתייחסות בעיקרן לפטור מדמי ניהול קבועים, דמי רישום פעולות בחשבון, תדפיסי מידע, פנקסי שיקים, אחזקת ניירות-ערך, משיכת מזומנים, העברת כספים לחשבונות אחרים ודמי חבר של כרטיסי אשראי. כמו-כן קיימות הטבות בשיעור העמלות בגין קניה ומכירה של ניירות-ערך ומטבע-חוץ, הוראות קבע לביצוע תשלומים בחשבון ושכירת כספות. בנוסף, ככל יתר עובדי הבנק, גם נושאי המשרה נהנים מהטבה בריבית על יתרות זכות וחובה בחשבונות עו"ש. מכלול ההטבות שניתנו לנושאי המשרה מסתכם בסכומים זניחים, אשר אינם עולים על סך של 50 אלפי ש"ח בשנה לכל נושא משרה.

לפרטים נוספים בדבר רכיבי התגמול הרוחביים (ובכלל זה תגמול מבוסס מניות) להם זכאים כלל חברי ההנהלה של הבנק וכן יו"ר דירקטוריון הבנק, לרבות תנאי הפרישה, מענקים וכיו"ב ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים.

ביום 5 בינואר 2014 פרסם הבנק את מדיניות התגמול שלו לנושאי משרה לפי תיקון 20 לחוק החברות, התשנ"ט 1999 ("חוק החברות") ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301A של המפקח על הבנקים מיום 19 בנובמבר 2013 ("הוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי") וכן להערות נוספות שהתקבלו מהפיקוח על הבנקים ("מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול אומצה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק ביום 11 בפברואר 2014. ביום 22 ביוני 2014 אימץ הבנק מדיניות תגמול כוללת למנהליו הבכירים ועובדיו, וכן תוכנית תגמול בהתאם לה ("תוכנית תגמול (2014)").

כמפורט בסעיף ו'(א)1.4 ובסעיף ו'(ג)1.4 בביאור 15 בדוחות הכספיים, בהתאם למדיניות התגמול ולתוכנית תגמול (2014), ככלל, ובין היתר, נושאי המשרה והמנהלים הבכירים בבנק עשויים להיות זכאים למענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים בהתאם למנגנון הדומה למנגנון הקיים בבנק כיום כאשר, 50% ממנו ישולם למנהלים באמצעות יחידות RSU מותנות (תלויות ביצועים) שיבשילו על פני 3 שנים כפוף לביצועי הבנק בשנים אלה. יחידות ה-RSU מסווגות לצרכים חשבונאיים כתגמול הוני. (במקרים מיוחדים יוענקו יחידות פנטום של מניות חסומות). הפרש התשואה של הבנק לשנת 2014, לצורכי קביעת המענקים על-פי תוכנית תגמול (2014), הוא כ-1.30%.

בהתאם להוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, החובה לאמץ מדיניות תגמול חלה גם על חלק מהחברות הבנות של הבנק בארץ וזאת עד ליום 30 בספטמבר 2014. חברות בנות אלה, דיווחו לבנק, כי הליך אימוץ מדיניות התגמול על ידן הסתיים עד למועד הקבוע בדין החל כאמור. הבנק נמצא בהליכי יישום עקרונות מדיניות התגמול שלו גם על חברות בנות בחו"ל, וסניפי חו"ל, בהתאמות מסוימות.

הבנק פועל להתאמת תגמולם של נושאי המשרה ועובדיו למדיניות התגמול שלו, בהתאם להוראות התחילה והתחולה שבסעיף 7 לפרק נושאי המשרה שבמדיניות התגמול ולסעיפים הרלוונטיים בפרקים העוסקים במנהליו הבכירים ועובדיו שהם "עובדים מרכזיים" שאינם נושאי משרה, ולהוראות המעבר שבהוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (ביחד "הוראות המעבר"). בהתאם לכך, ומאחר שחלק מההסכמים עם נושאי המשרה ועם מנהלים המצוינים בטבלאות לעיל נחתמו לפני יום פרסום ההוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, הסכמים אלה המשיכו להיות ברי תוקף בשנת 2014 (כולה או חלקה) וחלים עליהם תנאי תוכנית תגמול (2010) על נספחיה (כפי שתוקנה), וכמפורט בדוח מיידי מיום 31 באוגוסט 2010, אסמכתא מספר 2010-01-608787 ("דוח תוכנית תגמול (2010)" ו"תוכנית תגמול (2010)"). על הסכמים שנחתמו ביום 3 ביוני 2013 ואילך חלות הוראות מדיניות התגמול ותוכנית תגמול (2014), החל מהמועדים המפורטים בהוראות המעבר.

כמפורט בסעיף ו'(א)1.4 ובסעיף ו'(ג)1.4 בביאור 15 בדוחות הכספיים, על-פי תנאי תוכנית תגמול (2010) ודוח תוכנית תגמול (2010), בכל שנה יתווסף או יגרע סכום המענק השנתי לחשבון המענקים של המנהל. חשבון המענקים הינו חשבון בנק רעיוני אישי המבטא את יתרת המענקים העומדת לזכות/ חובת המנהל בכל מועד. בכל שנה, בהתקיים תנאים מסוימים שנקבעו בתוכנית תגמול (2010), יבוצע תשלום יחסי מהיתרה בחשבון המענקים, והיתרה שטרם שולמה תיוותר בחשבון המענקים. הפרש התשואה של הבנק לשנת 2014, לצורכי קביעת המענקים על-פי תוכנית תגמול (2010), הוא כ-1.19% וכ-0.69% לגבי היו"ר והמנכ"ל.

(1) בהתאם לתוכנית תגמול (2014) תשלום השכר כולל גם תשלומים המסווגים כתגמול קבוע שאינו מזכה בהפרשות סוציאליות, כמפורט בסעיף ו'(א)1.4 ובסעיף ו'(ג)1.4 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

(2) שווי ההטבה בשל תשלום מבוסס מניות לחברי ההנהלה של הבנק ויו"ר הדירקטוריון של הבנק כולל הטבה בגין יחידות מניות חסומות (RSU) ויחידות מניות חסומות מותנות שהוענקו במסגרת תוכנית תגמול (2010). שווי ההטבה בגין יחידות המניות החסומות ויחידות המניות החסומות המותנות, בהתאם לתוכנית תגמול (2010) נמדד במועד הענקתן. ככלל, התגמול בגין יחידות המניות החסומות, אשר הוענק בהתאם לתנאי תוכנית תגמול (2010), יבשיל בשלוש מנות שוות, בהתאם לתקופות הסכם ההעסקה של המנהל (כפוף להתאמות לגבי הסכם עבודה שהינו לתקופה העולה על 3 שנים). שווי ההטבה המפורט בטבלה לעיל, כולל פריסה לא ליניארית של ההוצאה החשבונאית בגינן, בהתאם לשיטת המנות, לפיה בשנה הראשונה נזקפת מלוא ההוצאה בגין המנה הראשונה, מחצית ההוצאה בגין המנה השניה ושליש מההוצאה בגין המנה השלישית, כך שסך ההוצאה בשנה הראשונה מסתכם לכ-60% מכלל ההוצאה בגין התוכנית, בשנה השנייה לכ-30% מכלל ההוצאה ובשנה השלישית לכ-10%. בשנת 2014 נרשמה הוצאה בגין תשלום מבוסס מניות (בדרך של יחידות RSU) בגובה של 50% מהמענק השנתי מכוח תוכנית תגמול (2014), כמפורט לעיל.

(3) הסכומים המפורטים תחת טור "הטבות נוספות" בטבלה, כוללים תשלום בגין הוצאות רכב, אש"ל, וגילומים נטו.

(4) התשלומים בטור "תשלומי והפרשות המעביד" כוללים הפרשות לפיצויי פיטורין, לתגמולים, לפנסיה, לקרן השתלמות, לחופשה, לביטוח לאומי, למחלה ולמענק יובל.

(5) לא כולל מס שכר.

(6) ההלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהן נקבעו לפי קריטריונים אחידים.

מר יאיר סרוסי

מר סרוסי מועסק על-ידי הבנק בתפקיד יו"ר פעיל של הבנק החל מיום 1 באוגוסט 2009. לעניין תנאי העסקתו של מר סרוסי, לרבות תקופת העסקתו, תנאים לסיום התקשרות, תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות, פיצויי פיטורים ופנסיה, קרן השתלמות, וכן תנאים נלווים, ראה דוחות מיידים של הבנק מהימים 13 בספטמבר 2012 ו-19 באוקטובר 2012 (אסמכתא מספר 2012-01-237483 ו-2012-01-259701, בהתאמה) הנכללים כאן על דרך ההפניה (ביחד, "דוח תגמול סרוסי"). הסכום הנקוב בטור מענקים בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

(1) מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים - ראה סעיף ו'(ג)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

(2) מענק לרכישת מניות - ראה סעיף ו'(ג)2 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות- ראה סעיף ו'(ג)3 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

לעניין השפעת סיום כהונה על התגמול, ראה סעיף ו'(ג)1.6, סעיף ו'(ג)3.1 וסעיף ו'(א)2.5 בביאור 15 האמור.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר סרוסי, ראה דוח תגמול סרוסי.

מר ציון קינן

מר קינן מועסק על-ידי הבנק בתפקיד מנכ"ל הבנק החל מיום 27 באוגוסט 2009. לעניין תנאי העסקתו של מר קינן, לרבות תקופת העסקתו, תנאים לסיום התקשרות, תקופת הודעה מוקדמת ותקופת הסתגלות, פיצויי פיטורים ופנסיה, קרן השתלמות, וכן תנאים נלווים, ראה דוח מיידי של הבנק מיום 13 בספטמבר 2012 (אסמכתא מספר 2012-01-237483) הנכלל כאן על דרך ההפניה ("דוח תגמול קינן"). הסכום הנקוב בטור מענקים בטבלה כולל את הרכיבים הבאים:

(1) מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים - ראה סעיף ו'(ג)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

(2) מענק לרכישת מניות - ראה סעיף ו'(ג)2 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות- ראה סעיף ו'(ג)3 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

לעניין השפעת סיום כהונה על התגמול, ראה סעיף ו'(ג)1.6, סעיף ו'(ג)3.1 וסעיף ו'(א)2.5 בביאור 15 האמור.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר קינן, ראה דוח תגמול קינן.

גב' אורית לרר

גב' לרר מכהנת כמנהלת כללית של בנק הפועלים (שוויץ) החל מיום 8 באוגוסט 2012. הסכם העסקתה של גב' לרר הינו לתקופה של 4 שנים. גב' לרר זכאית למשכורת חודשית של 50 אלף פרנקים שוויצריים וכן לתנאים נלווים לרבות החזר הוצאות שכר דירה, ביטוח רפואי, פנסיה וכו'. כל עלויות העסקתה של גב' לרר משולמות על-ידי בנק הפועלים שוויץ, בפרנקים שוויצרים, ומותאמות ליוקר המחיה בשוויץ.

גב' לרר זכאית לתגמול מבוסס מניות שנתי בשווי של כ-180 אלף פרנקים שוויצריים.

מר דב קוטלר

מר קוטלר כיהן כמנכ"ל ישראכרט בע"מ (וכן כמנכ"ל החברות מקבוצת ישראכרט: יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ) ("ישראכרט"), החל מיום 1 בפברואר 2009 ועד ליום 31 בינואר 2015 – יום סיום הסכם ההתקשרות עימו. החברות בקבוצת ישראכרט נושאות במלוא עלות השכר של מר קוטלר.

עם סיום העסקתו של מר קוטלר בישראכרט הוא יהיה מחויב בתקופת צינון בת 12 חודשים (שאם יעמוד בה יהיה זכאי למענק בגובה 6 משכורות חודשיות בהתאם לתנאי העסקתו). בהתאם להסכם ההעסקה ובהתאם להודעה על סיום כהונתו, זכאי מר קוטלר להודעה מוקדמת בת שישה חודשים. מר קוטלר זכאי לקבל השלמה של סכום הפיצויים ל-100% ממשכורתו האחרונה.

במסגרת הסכם ההעסקה האמור נקבעה תוכנית מענקים שבהתאם לה, ייקבע בכל שנה תקציב אישי, חיובי או שלילי, למר קוטלר, בהתאם להפרש שבין הרווח/ההפסד החשבונאי הנקי המצרפי של כל החברות בקבוצת ישראכרט בשנה נתונה לבין רווח הסף לתגמול (כהגדרת מונחים אלה בתוכנית התגמול).

על פי הסכם ההעסקה, הוענקו למר קוטלר 189,695 יחידות RSU רגילות הניתנות למימוש למניות הבנק, בתנאים זהים לאלו הקבועים לבכירי הבנק בתוכנית תגמול (2010). בנוסף ליחידות ה-RSU, הוענקו למר קוטלר 60,000 יחידות RSU מותנות בהתאם לתנאי תוכנית תגמול (2010).

ביום 16 בדצמבר 2014 אישר דירקטוריון ישראכרט לאחר אישור ועדת התגמול שלה, כי החל מינואר 2015 ועד תום תקופת ההודעה המוקדמת של מר קוטלר (31 ביולי 2015), יהיה המנכ"ל היוצא של ישראכרט כפוף לתוכנית התגמול של ישראכרט אשר אומצה על-ידה בהתאם למדיניות התגמול שלה ולהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי.

מר דן קולר

מר קולר מכהן כמשנה למנכ"ל של הבנק וממונה על חטיבת שווקים פיננסיים. הסכם העסקתו של מר קולר הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 במאי 2013 ועד ליום 30 ביוני 2016. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החודשית של מר קולר צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר קולר, ראה סעיפים ג', ד', ה'(4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו'(א)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות – ראה סעיף ו'(א) 2 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר קולר, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

מר משה אלוש

מר אלוש מכהן כמשנה למנכ"ל, בבנק הפועלים (שוויץ) כמנהל הבנקאות הפרטית. כל עלויות העסקתו של מר אלוש משולמות על-ידי בנק הפועלים שוויץ, בפרנקים שוויצרים, ומותאמות ליוקר המחיה בשוויץ. הסכם העסקתו הנוכחי של מר אלוש הינו לתקופה של 5 שנים עד ליום 30 בספטמבר 2015. מר אלוש זכאי למשכורת חודשית בסך כולל של 42,307 פרנקים שוויצרים. בנוסף, זכאי מר אלוש למענק שימור רב-שנתי, בסכום של 400,000 פרנקים שוויצרים לשנה, אשר יושב במלואו אם תסתיים העסקתו בבנק הפועלים שוויץ, ביוזמתו לפני תום החוזה. מענק השימור נקבע, בין היתר, בהתבסס על הוצאות דיור וחינוך ילדים הנובעות מהמעבר של מר אלוש ומשפחתו לשוויץ לצורך ביצוע תפקידו. מר אלוש זכאי לבונוס המבוסס על הישגי בנק הפועלים שוויץ.

מר זאב חיו

מר חיו מכהן כמשנה למנכ"ל הממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל. הסכם העסקתו של מר חיו הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 14 ביולי 2014 ועד ליום 30 בספטמבר 2017. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החודשית של מר חיו צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר חיו, ראה סעיפים ג', ד', ה'(4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו'(א)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות – ראה סעיף ו'(א) 2 בביאור 15 בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר חיו, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2014).

גב' אפרת יעבץ

גב' יעבץ מכהנת כמשנה למנכ"ל של הבנק וממונה על חטיבת משאבי אנוש, ייעוץ ומשאבים. הסכם העסקתה של גב' יעבץ הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 8 בספטמבר 2012 ועד ליום 30 בספטמבר 2015. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתה החודשית של גב' יעבץ צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתה של גב' יעבץ, ראה סעיפים ג', ד', ה'(4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו'(א)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות – ראה סעיף ו'(א) 2 בביאור 15 בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים לגב' יעבץ, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

מר יעקב אורבך

מר אורבך מכהן כמשנה למנכ"ל הממונה על החטיבה העסקית. עד ליום 6 ביולי 2014 כיהן כממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל. הסכם העסקתו הנוכחי של מר אורבך הינו לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1 בינואר 2013 ועד ליום 31 בדצמבר 2015. על-אף האמור לעיל, ניתן לסיים את ההתקשרות גם קודם לכן על-ידי כל אחד מהצדדים בהודעה מוקדמת בת 90 יום. משכורתו החודשית של מר אורבך צמודה לעליית המדד. לפירוט יתר תנאי ההעסקה של חברי הנהלה בבנק החלים גם על העסקתו של מר אורבך, ראה בסעיפים ג', ד', ה'(4) בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

לפירוט מענקים הנקובים בטור המענקים בטבלה לעיל, ראה סעיף ו'(א)1 בביאור 15 בדוחות הכספיים של הבנק.

הסכום הנקוב בטור תשלום מבוסס מניות בטבלה כולל:

יחידות מניות חסומות – ראה סעיף ו'(א) 2 בביאור 15 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר תגמול מבוסס מניות ומענקים למר אורבך, ראה גם דוח תוכנית תגמול (2010).

הקשר בין התגמול שניתן בשנת 2014 לנושאי המשרה הבכירה המפורטים בטבלה לשנת 2014 לעיל לבין תרומת מקבל התגמול לתאגיד

במסגרת אישור הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2014, ערך הדירקטוריון בימים 24 ו-26 בפברואר 2015, דיונים נרחבים בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה ובעלי העניין בבנק, אשר מפורטים לעיל בהתאם לתקנה 21 לתקנות ניירות-ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 ("נושאי המשרה הבכירה לפי תקנה 21" ו"תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים", בהתאמה), וזאת בנפרד לגבי כל נושאי המשרה הבכירה לפי תקנה 21, ולאחר שהדירקטוריון קיבל פרטים מלאים על תנאי כהונתם והעסקתם. המענקים בגין שנת 2014 שאושרו על-ידי ועדת התגמול והדירקטוריון של הבנק, נקבעו על-פי רוב בהתאם לקריטריונים מדידים שנקבעו מראש בתוכנית תגמול (2010), או תוכנית תגמול (2014), לפי המקרה, (כהגדרתן לעיל). ככל שהדבר נוגע להפעלת שיקול דעת בקשר עם המענקים בגין שנת 2014 לנושאי משרה, שיקול הדעת הינו במסגרת הוראות תיקון 20 לחוק החברות וההוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, והינו בהתאם למדיניות התגמול ותוכנית תגמול (2014), ככל שחלות בהתאם להוראות המעבר. לדיונים של הדירקטוריון מהימים 24 ו-26 בפברואר 2015 קדמו דיונים מקדימים בנושא על-ידי ועדת התגמול. בדיונים שנערכו כאמור בוועדת התגמול ובדירקטוריון, נבחנו לגבי כל נושא משרה, בנפרד, הקריטריונים הספציפיים שנקבעו מראש לכל נושא משרה (לעניין זה, ראה דוח תוכנית תגמול (2010) ומדיניות התגמול של הבנק), עמידתו בקריטריונים שנקבעו לגביו כמפורט להלן, והקשר שבין התגמול שהוא מקבל לבין תרומתו לבנק. הקריטריונים הספציפיים שנקבעו לכל נושא משרה, הינם בהתאם לתפקידו של כל נושא משרה.

לצורך הבחינה האמורה וכן לצורך בחינת הוגנות וסבירות התמורה לכל נושא משרה, בחן הדירקטוריון קריטריונים, ביניהם (1) תרומת נושא המשרה לעסקיו של הבנק, השגת יעדיו ותוצאותיו הכספיות; (2) קידום מטרות הבנק, לרבות עמידה בתוכנית העבודה שנקבעה על-ידי הדירקטוריון לשנת הדיווח; (3) הצורך של הבנק לשמר נושא משרה בעל כישורים, ידע או מומחיות ייחודיים; (4) כישוריו המקצועיים והניהוליים, השכלתו, מומחיותו, ניסיונו והישגיו של נושא המשרה, ומידת האחריות המוטלת על נושא המשרה; (5) אתגרים מיוחדים בעלי חשיבות לבנק, עימם התמודד נושא המשרה במהלך השנה; (6) שביעות רצון המנכ"ל ו/או היו"ר, לפי העניין, מתפקודו של נושא המשרה; (7) השפעת התגמול על פערי השכר בבנק; (8) היחס בין הרכיבים הקבועים שבתגמול לבין הרכיבים המשתנים; ו-(9) שקילת התגמול בראי גודל הבנק ואופי פעילותו ולאור תנאי השוק הקיימים ביחס לנושאי משרה מקבילים בבנקים ובחברות דומות.

לשם בחינת התגמול ועמידה בקריטריונים האמורים, ולצורך בחינת סבירות מכלול תנאי התגמול של נושאי המשרה הבכירה לפי תקנה 21 כנדרש לפי תקנה 10(ב)(4) לתקנות דו"חות תקופתיים ומיידיים, בחן הדירקטוריון את מדיניות התגמול של הבנק ועקרונותיה, נתונים בדבר התגמול שאושר בעבר לכל נושא משרה, סקר השוואתי שהוכן על-ידי יועץ חיצוני לגבי תנאי התגמול בחברות דומות בענף ובחברות בסדר הגודל של הבנק, תוכנית תגמול (2010) (כפי שתוקנה) והקריטריונים שנקבעו בקשר עימה ותוכנית תגמול (2014), ביצועי הבנק לשנת 2014 (לרבות ביחס למתחריו) ונתונים בדבר עמידה בקריטריונים האמורים, לרבות פועלו ותרומתו של כל נושא משרה לבנק בשנת 2014 והיחס בינם לבין התגמול הכולל שמוצע לאשר לו, כאמור.

דירקטוריון הבנק בדק ומצא כי תגמול נושאי המשרה בבנק תואם את הוראות המעבר בהוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ובמדיניות התגמול של הבנק ואת מדיניות התגמול, לפיהן הסכמים פרטניים שנחתמו לפני פרסום טיוטת הוראה 301A יהיו בתוקף עד סיומם ולא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2016. לעניין תנאי הכהונה וההעסקה גופם, ציין הדירקטוריון כי הם בהתאם לתוכניות התגמול של הבנק שהיו בתוקף בשנת 2014 ובהתאם לתיקון 20, תנאי הכהונה וההעסקה של חלק מנושאי המשרה שתגמולם אינו כפוף עדיין לתוכנית תגמול (2014), שונים ממדיניות התגמול בשלושה היבטים עיקריים: [א] התגמול ההוני המוענק לנושאי המשרה בבנק ("יחידות מניות חסומות") אינו בהתאם לתנאי "רכיב התגמול הקבוע" או ל"רכיב התגמול המשתנה" אשר במדיניות התגמול; [ב] נוסחת המענק שונה מהנוסחה הקבועה במדיניות התגמול; [ג] למר יאיר סרוסי, יו"ר דירקטוריון הבנק ולמר ציון קינן מנכ"ל הבנק קיים רכיב תלוי ביצועים בדמות מענק לרכישת מניות בגובה של 2 מיליון ש"ח (בניכוי מס) אשר תהיינה חסומות ל-4 שנים, תגמול אשר אינו קבוע במדיניות התגמול.

כמו-כן יצוין, כי התגמול הכולל לנושאי המשרה הנ"ל בשנת 2014 לא חורג מהתקרות המצטברות שבמדיניות התגמול, בהתאם לתוכניות התגמול של הבנק שהיו בתוקף בשנת 2014 ובהתאם לתיקון 20.

לאחר דיון בתגמול נושאי המשרה ודיון נוסף בתגמול נושאי המשרה הבכירה לפי תקנה 21 ולאור החומר שהוצג בפני דירקטוריון הבנק, הביעו חברי דירקטוריון הבנק את עמדתם כי מדובר בתגמול שהינו הוגן וסביר בנסיבות העניין, וכי התגמול של כל נושא משרה בכירה תואם את תרומתו לבנק.

לפרטים נוספים בנוגע לתוכנית תגמול (2010), תוכנית תגמול (2014) ותגמול נושאי המשרה ובעלי העניין, ראה ביאורים 15 ו-16 בדוחות הכספיים.

דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים[1][2][3]

	המאוחד		הבנק	
	2014	2013	**2014**	2013
	באלפי ש"ח			
עבור פעולות הביקורת[4]:				
רואי החשבון המבקרים המשותפים	**22,393**	21,439	**12,686**	11,695
רואי חשבון מבקרים אחרים	**1,123**	1,872	**490**	1,180
סך-הכל	**23,516**	23,311	**13,176**	12,875
עבור שירותים הקשורים לביקורת[5]:				
רואי החשבון המבקרים המשותפים	**6,937**	10,976	**6,354**	10,647
רואי חשבון מבקרים אחרים	**188**	155	**–**	–
עבור שירותי מס[6]:				
רואי החשבון המבקרים המשותפים	**1,543**	1,645	**1,112**	1,071
רואי חשבון מבקרים אחרים	**767**	484	**424**	258
עבור שירותים אחרים[7]:				
רואי החשבון המבקרים המשותפים	**4,034**	2,665	**1,392**	1,092
רואי חשבון מבקרים אחרים	**74**	87	**–**	–
סך-הכל	**13,543**	16,012	**9,282**	13,068
סך-הכל שכר של רואי חשבון מבקרים	**37,059**	39,323	**22,458**	25,943

(1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
(2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם, וכן כולל תשלומים על-פי חוק מע"מ.
(3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
(4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, לרבות ביקורת בקרה פנימית על דיווח כספי (SOX 404) וסקירה של סניפי הבנק בחו"ל.
(5) Audit Related Fees כולל בעיקר: תשקיפים, אישורים מיוחדים, מכתבי נוחות ופעולות ביקורת בדבר עמידה בהוראות איסור הלבנת הון.
(6) כולל בעיקר: דוחות התאמה למס, דיוני שומות ויעוץ מס בישראל ובחו"ל.
(7) כולל בעיקר: סיוע בהכנת דוח אחריות חברתית וייעוץ בנושא תגמול עובדים.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראות אלו מקוימות בבנק ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בתדירות רבעונית החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2005.
- הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של הבקרה הפנימית (1992) שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקרות העיקריות.

במהלך שנת 2014 ביצע הבנק, בסיוע חברת ייעוץ, על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים. כמו-כן, ביצע בחינה עדכנית של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות עבור שנת 2014, תוך התאמת מדגמי הבדיקות לתוצרי מיפוי הסיכונים, המעודכן מדי שנה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 בדצמבר 2014 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2014 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 9 במרץ 2015

2014

בנק הפועלים

סקירת ההנהלה 2014

תוספת 1 – מאזן מאוחד לשנים 2010–2014 מידע רב תקופתי	**222**
תוספת 2 – דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2010–2014 מידע רב תקופתי	**223**
תוספת 3 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית	**224**
תוספת 4 – חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית	**230**
תוספת 5 – סיכון אשראי לפי ענפי משק	**238**
תוספת 6 – חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)	**242**
תוספת 7 – מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2013–2014 מידע רב–רבעוני	**245**
תוספת 8 – דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2013–2014 מידע רב–רבעוני	**247**

במיליוני ש"ח

מאזן מאוחד לשנים 2010–2014
מידע רב תקופתי
תוספת 1

	ליום 31 בדצמבר				
	2014	2013	2012	2011	2010
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**54,974**	45,709	55,301	55,790	50,331
ניירות-ערך	**58,778**	60,912	52,070	34,411	31,604
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**476**	65	47	–	16
אשראי לציבור	**268,160**	255,543	253,268	250,592	236,671
הפרשה להפסדי אשראי	**(4,180)**	(3,943)	(4,086)	(4,097)	(11,383)
אשראי לציבור, נטו	**263,980**	251,600	249,182	246,495	225,288
אשראי לממשלות	**1,861**	1,169	798	616	339
השקעות בחברות כלולות	**135**	137	127	125	132
בניינים וציוד	**3,475**	*3,432	*3,426	*3,481	*3,609
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**7**	19	33	44	65
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**16,244**	10,672	9,624	10,799	6,472
נכסים אחרים	**7,864**	*6,305	*5,586	*4,744	*3,078
סך-כל הנכסים	**407,794**	*380,020	*376,194	*356,505	*320,934
התחייבויות והון					
פיקדונות הציבור	**297,230**	276,525	271,411	256,417	233,965
פיקדונות מבנקים	**4,322**	5,303	6,015	7,001	4,834
פיקדונות הממשלה	**455**	613	629	1,085	1,335
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**42**	242	1,116	1,305	386
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**33,671**	33,980	35,677	32,933	27,608
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**16,777**	12,129	12,718	13,421	10,249
התחייבויות אחרות	**23,686**	22,144	21,765	20,399	19,814
סך-כל ההתחייבויות	**376,183**	350,936	349,331	332,561	298,191
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	**31,361**	*28,834	*26,561	*23,662	*22,406
זכויות שאינן מקנות שליטה	**250**	250	302	282	337
סך-כל ההון	**31,611**	*29,084	*26,863	*23,944	*22,743
סך-כל ההתחייבויות וההון	**407,794**	*380,020	*376,194	*356,505	*320,934

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

במיליוני ש"ח

דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2010–2014
מידע רב תקופתי
תוספת 2

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2014	2013	2012	2011	2010
הכנסות ריבית	**10,673**	12,961	14,346	14,793	12,806
הוצאות ריבית	**(2,905)**	(5,018)	(6,186)	(6,696)	(4,853)
הכנסות ריבית, נטו	**7,768**	7,943	8,160	8,097	7,953
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**425**	874	987	1,202	1,030
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**7,343**	7,069	7,173	6,895	6,923
הכנסות שאינן מריבית					
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	**916**	480	255	(213)	(457)
עמלות	**5,207**	5,115	5,105	5,098	5,167
הכנסות אחרות	**131**	126	117	106	180
סך-כל ההכנסות שאינן מריבית	**6,254**	5,721	5,477	4,991	4,890
הוצאות תפעוליות ואחרות					
משכורות והוצאות נלוות	**5,300**	*5,434	*5,130	*4,847	*4,709
אחזקה ופחת בניינים וציוד	**1,539**	*1,544	*1,616	*1,492	*1,482
הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**12**	12	11	21	141
הוצאות אחרות	**2,289**	2,034	2,129	2,050	2,001
סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**9,140**	*9,024	*8,886	*8,410	*8,333
רווח לפני מסים	**4,457**	*3,766	*3,764	*3,476	*3,480
הפרשה למסים על הרווח	**1,729**	*1,271	*1,230	*792	*1,328
רווח לאחר מסים	**2,728**	*2,495	*2,534	*2,684	*2,152
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים	**9**	9	6	(5)	3
רווח נקי:					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**2,737**	*2,504	*2,540	*2,679	*2,155
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**3**	44	(34)	39	18
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2,740**	*2,548	*2,506	*2,718	*2,173
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:					
רווח בסיסי					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2.07**	*1.93	*1.90	*2.05	*1.64
רווח מדולל					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2.06**	*1.91	*1.88	*2.04	*1.63

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית[1]

תוספת 3

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2014			2013			2012		
	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה
	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%
נכסים נושאי ריבית									
אשראי לציבור[3]:									
בישראל	**224,530**	**8,929**	**3.98%**	219,512	10,674	4.86%	216,945	11,588	5.34%
מחוץ לישראל	**18,423**	**690**	**3.75%**	18,975	716	3.77%	20,253	787	3.89%
סך-הכל	**242,953**	**9,619**[4]	**3.96%**	238,487	11,390[4]	4.78%	237,198	12,375[4]	5.22%
אשראי לממשלות:									
בישראל	**1,470**	**32**	**2.18%**	927	21	2.27%	794	18	2.27%
פיקדונות בבנקים:									
בישראל	**3,709**	**66**	**1.78%**	2,634	42	1.59%	3,019	60	1.99%
מחוץ לישראל	**2,765**	**10**	**0.36%**	2,373	19	0.80%	2,312	24	1.04%
סך-הכל	**6,474**	**76**	**1.17%**	5,007	61	1.22%	5,331	84	1.58%
פיקדונות בבנקים מרכזיים:									
בישראל	**12,367**	**71**	**0.57%**	14,095	192	1.36%	24,476	565	2.31%
מחוץ לישראל	**12,816**	**32**	**0.25%**	18,393	44	0.24%	14,303	34	0.24%
סך-הכל	**25,183**	**103**	**0.41%**	32,488	236	0.73%	38,779	599	1.54%
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:									
בישראל	**187**	**–**	**–**	73	1	1.37%	19	–	–
מחוץ לישראל	**10**	**–**	**–**	6	–	–	–	–	–
סך-הכל	**197**	**–**	**–**	79	1	1.27%	19	–	–

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) עמלות בסך 692 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (31 בדצמבר 2013: 382 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2012: 372 מיליוני ש"ח).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית[1]

תוספת 3 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2014			2013			2012		
	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות ריבית	שיעור הכנסה
	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%
נכסים נושאי ריבית (המשך)									
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה[3]:									
בישראל	**47,849**	**685**	**1.43%**	47,532	1,054	2.22%	31,421	1,020	3.25%
מחוץ לישראל	**6,838**	**122**	**1.78%**	6,008	123	2.05%	6,124	154	2.51%
סך-הכל	**54,687**	**807**	**1.48%**	53,540	1,177	2.20%	37,545	1,174	3.13%
אגרות-חוב למסחר[3]:									
בישראל	**1,740**	**22**	**1.26%**	3,044	55	1.81%	2,506	78	3.11%
מחוץ לישראל	**793**	**5**	**0.63%**	1,198	4	0.33%	821	5	0.61%
סך-הכל	**2,533**	**27**	**1.07%**	4,242	59	1.39%	3,327	83	2.49%
נכסים אחרים:									
בישראל	**655**	**9**	**1.37%**	603	6	1.00%	327	11	3.36%
מחוץ לישראל	**–**	**–**	**–**	110	10	9.09%	118	2	1.69%
סך-הכל	**655**	**9**	**1.37%**	713	16	2.24%	445	13	2.92%
סך-כל הנכסים נושאי ריבית	**334,152**	**10,673**	**3.19%**	335,483	12,961	3.86%	323,438	14,346	4.44%
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	**13,658**	**–**	**–**	13,765	–	–	13,314	–	–
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית[4]	**33,079**	**–**	**–**	*25,207	–	–	*22,808	–	–
סך-כל הנכסים	**380,889**	**–**	**–**	*374,455	–	–	*359,560	–	–
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל	**41,645**	**859**	**2.06%**	47,063	916	1.95%	43,931	1,006	2.29%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 בסך של 906 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2013: 493 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2012: 286 מיליוני ש"ח).

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית[1]

תוספת 3 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2014			2013			2012		
	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה
	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%
התחייבויות נושאות ריבית									
פיקדונות הציבור:									
בישראל	**197,881**	**1,355**	**0.68%**	*204,336	2,710	*1.33%	*198,788	3,843	*1.93%
לפי דרישה	**45,448**	**194**	**0.43%**	*49,629	388	*0.78%	*40,225	572	*1.42%
לזמן קצוב	**152,433**	**1,161**	**0.76%**	*154,707	2,322	*1.50%	*158,563	3,271	*2.06%
מחוץ לישראל	**16,173**	**73**	**0.45%**	*16,475	82	*0.50%	17,941	122	0.68%
לפי דרישה	**7,722**	**23**	**0.30%**	*6,284	22	*0.35%	6,526	31	0.48%
לזמן קצוב	**8,451**	**50**	**0.59%**	10,191	60	0.59%	11,415	91	0.80%
סך-הכל	**214,054**	**1,428**	**0.67%**	*220,811	2,792	*1.26%	*216,729	3,965	*1.83%
פיקדונות הממשלה:									
בישראל	**446**	**12**	**2.69%**	596	23	3.86%	852	38	4.46%
מחוץ לישראל	**7**	**–**	**–**	–	–	–	–	–	–
סך-הכל	**453**	**12**	**2.65%**	596	23	3.86%	852	38	4.46%
פיקדונות מבנקים מרכזיים:									
בישראל	**–**	**–**	**–**	5	–	–	–	–	–
מחוץ לישראל	**28**	**–**	**–**	–	–	–	–	–	–
סך-הכל	**28**	**–**	**–**	5	–	–	–	–	–
פיקדונות מבנקים:									
בישראל	**3,469**	**9**	**0.26%**	3,608	36	1.00%	3,855	64	1.66%
מחוץ לישראל	**1,547**	**54**	**3.49%**	1,668	80	4.80%	2,610	155	5.94%
סך-הכל	**5,016**	**63**	**1.26%**	5,276	116	2.20%	6,465	219	3.39%
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:									
בישראל	**–**	**–**	**–**	367	4	1.09%	863	13	1.51%
מחוץ לישראל	**126**	**10**	**7.94%**	297	11	3.70%	352	21	5.97%
סך-הכל	**126**	**10**	**7.94%**	664	15	2.26%	1,215	34	2.80%

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית[1]

תוספת 3 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2014			2013			2012		
	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה	יתרה ממוצעת[2]	הוצאות ריבית	שיעור הוצאה
	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)									
אגרות-חוב:									
בישראל	**30,571**	**1,256**	**4.11%**	32,889	1,948	5.92%	32,988	1,836	5.57%
מחוץ לישראל	**2,151**	**105**	**4.88%**	2,454	117	4.77%	1,895	89	4.70%
סך-הכל	**32,722**	**1,361**	**4.16%**	35,343	2,065	5.84%	34,883	1,925	5.52%
התחייבויות אחרות:									
בישראל	**150**	**29**	**19.33%**	73	3	4.11%	41	4	9.76%
מחוץ לישראל	**498**	**2**	**0.40%**	**552	4	**0.72%	**720	1	**0.14%
סך-הכל	**648**	**31**	**4.78%**	**625	7	**1.12%	**761	5	**0.66%
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית	**253,047**	**2,905**	**1.15%**	**263,320	5,018	**1.91%	**260,905	6,186	**2.37%
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	**61,557**	–	–	**50,240	–	–	**41,694	–	–
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית	**13,848**	–	–	14,032	–	–	13,906	–	–
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית[3]	**22,809**	–	–	**19,498	–	–	**18,037	–	–
סך-כל ההתחייבויות	**351,261**	**–**	–	347,090	–	–	334,542	–	–
סך-כל האמצעים ההוניים	**29,628**	**–**	–	*27,365	–	–	*25,018	–	–
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים	**380,889**	**–**	–	*374,455	–	–	*359,560	–	–
פער הריבית			**2.04%**			**1.95%			**2.07%
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית[4]									
בישראל	**292,507**	**7,153**	**2.45%**	288,420	7,321	2.54%	279,507	7,542	2.70%
מחוץ לישראל	**41,645**	**615**	**1.48%**	47,063	622	1.32%	43,931	618	1.41%
סך-הכל	**334,152**	**7,768**	**2.32%**	335,483	7,943	2.37%	323,438	8,160	2.52%
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל	**20,530**	**244**	**1.19%**	**21,446	294	**1.37%	**23,518	388	**1.65%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לרבות מכשירים נגזרים.

(4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית[1]

תוספת 3 (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
	2014			2013			2012		
	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	יתרה ממוצעת[2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה/ (הוצאה)
	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח		%
מטבע ישראלי לא-צמוד									
סך נכסים נושאי ריבית	**203,843**	**7,306**	**3.58%**	199,815	8,040	4.02%	186,948	9,180	4.91%
סך התחייבויות נושאות ריבית	**149,001**	**(1,067)**	**(0.72%)**	*150,140	(1,967)	(1.31%)	145,358	(2,964)	(2.04%)
פער הריבית			**2.86%**			2.71%			2.87%
מטבע ישראלי צמוד למדד									
סך נכסים נושאי ריבית	**56,984**	**1,756**	**3.08%**	59,354	3,180	5.36%	60,163	3,177	5.28%
סך התחייבויות נושאות ריבית	**42,217**	**(1,438)**	**(3.41%)**	46,907	(2,566)	(5.47%)	48,242	(2,488)	(5.16%)
פער הריבית			**(0.33%)**			(0.11%)			0.12%
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)									
סך נכסים נושאי ריבית	**31,680**	**752**	**2.37%**	29,251	825	2.82%	32,396	983	3.03%
סך התחייבויות נושאות ריבית	**41,299**	**(156)**	**(0.38%)**	*44,827	(191)	*(0.43%)	*43,787	(346)	*(0.79%)
פער הריבית			**1.99%**			*2.39%			*2.24%
סך פעילות בישראל									
סך נכסים נושאי ריבית	**292,507**	**9,814**	**3.36%**	288,420	12,045	4.18%	279,507	13,340	4.77%
סך התחייבויות נושאות ריבית	**232,517**	**(2,661)**	**(1.14%)**	*241,874	(4,724)	*(1.95%)	*237,387	(5,798)	*(2.44%)
פער הריבית			**2.22%**			*2.23%			*2.33%

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית[1]

תוספת 3 (המשך)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012*		
	גידול (קיטון) בגלל שינוי[2]		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי[2]		שינוי נטו
	כמות	מחיר		כמות	מחיר	
	במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור:						
בישראל	**200**	**(1,945)**	**(1,745)**	125	(1,039)	(914)
מחוץ לישראל	**(21)**	**(5)**	**(26)**	(48)	(23)	(71)
סך-הכל	**179**	**(1,950)**	**(1,771)**	77	(1,062)	(985)
נכסים נושאי ריבית אחרים:						
בישראל	**(12)**	**(474)**	**(486)**	126	(507)	(381)
מחוץ לישראל	**(35)**	**4**	**(31)**	31	(50)	(19)
סך-הכל	**(47)**	**(470)**	**(517)**	157	(557)	(400)
סך-כל הכנסות הריבית	**132**	**(2,420)**	**(2,288)**	234	(1,619)	(1,385)
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור:						
בישראל	**(44)**	**(1,311)**	**(1,355)**	74	(1,207)	(1,133)
מחוץ לישראל	**(1)**	**(8)**	**(9)**	(7)	(33)	(40)
סך-הכל	**(45)**	**(1,319)**	**(1,364)**	67	(1,240)	(1,173)
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:						
בישראל	**(109)**	**(599)**	**(708)**	(57)	116	59
מחוץ לישראל	**(24)**	**(17)**	**(41)**	(26)	(28)	(54)
סך-הכל	**(133)**	**(616)**	**(749)**	(83)	88	5
סך-כל הוצאות הריבית	**(178)**	**(1,935)**	**(2,113)**	(16)	(1,152)	(1,168)
סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית	**310**	**(485)**	**(175)**	250	(467)	(217)

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2014

תוספת 4

	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
	במיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא-צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
נכסים פיננסיים[1][3]	**172,850**	**20,803**	**8,755**	**16,544**	**4,540**	**5,845**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**73,830**	**123,982**	**121,828**	**58,235**	**31,419**	**23,768**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**964**	**2,087**	**4,041**	**196**	**1,012**	**1,257**
סך-הכל שווי הוגן	**247,644**	**146,872**	**134,624**	**74,975**	**36,971**	**30,870**
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
התחייבויות פיננסיות[1]	**155,052**	**9,374**	**9,955**	**20,024**	**9,532**	**6,110**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**72,328**	**130,191**	**121,662**	**53,513**	**35,554**	**24,179**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**1,759**	**2,469**	**4,725**	**120**	**–**	**–**
סך-הכל שווי הוגן	**229,139**	**142,034**	**136,342**	**73,657**	**45,086**	**30,289**
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	**18,505**	**4,838**	**(1,718)**	**1,318**	**(8,115)**	**581**
החשיפה המצטברת במגזר	**18,505**	**23,343**	**21,625**	**22,943**	**14,828**	**15,409**

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
(3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנה	ללא תקופת פירעון	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
		במיליוני ש"ח		באחוזים	בשנים	במיליוני ש"ח	באחוזים	בשנים
						31 בדצמבר 2013		
2,189	**30**	**2,956**	**234,512**	**2.55**	**0.54**	228,027	3.04	0.47
594	**–**	**–**	**433,656**		**0.91**	271,154		1.08
–	**–**	**–**	**9,557**		**1.69**	6,249		1.21
2,783	**30**	**2,956**	**677,725**		**0.80**[2]	505,430		0.81[2]
317	**–**	**35**	**210,399**	**0.96**	**0.60**	199,943	2.08	0.53
372	**–**	**–**	**437,799**		**0.92**	284,512		1.06
–	**–**	**–**	**9,073**		**0.36**	5,226		0.75
689	**–**	**–**	**657,271**		**0.81**[2]	489,681		0.84[2]
2,094	**30**	**2,921**	**20,454**			15,749		
17,503	**17,533**	**20,454**						

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2014

תוספת 4 (המשך)

	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
	במיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
נכסים פיננסיים[1][3]	**2,356**	**1,783**	**7,907**	**21,414**	**11,880**	**7,990**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**169**	**578**	**1,116**	**4,305**	**6,219**	**3,360**
סך-הכל שווי הוגן	**2,525**	**2,361**	**9,023**	**25,719**	**18,099**	**11,350**
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
התחייבויות פיננסיות[1]	**4,220**	**940**	**5,654**	**9,437**	**10,979**	**12,862**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**206**	**1,448**	**4,974**	**4,884**	**7,346**	**2,999**
סך-הכל שווי הוגן	**4,426**	**2,388**	**10,628**	**14,321**	**18,325**	**15,861**
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	**(1,901)**	**(27)**	**(1,605)**	**11,398**	**(226)**	**(4,511)**
החשיפה המצטברת במגזר	**(1,901)**	**(1,928)**	**(3,533)**	**7,865**	**7,639**	**3,128**

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
(3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הקטנת השווי ההוגן ב-13 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.16 שנה.

הערות כלליות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנה	ללא תקופת פירעון	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
		במיליוני ש"ח		באחוזים	בשנים	במיליוני ש"ח	באחוזים	בשנים
						31 בדצמבר 2013		
2,301	**128**	**213**	**55,972**	**2.56**	**3.24**	60,404	2.42	3.24
155	**–**	**–**	**15,902**		**3.65**	14,376		4.10
2,456	**128**	**213**	**71,874**		**(2)3.33**	74,780		(2)3.40
1,451	**49**	**–**	**45,592**	**1.01**	**3.82**	48,729	1.45	3.70
326	**–**	**–**	**22,183**		**2.99**	19,107		3.22
1,777	**49**	**–**	**67,775**		**(2)3.55**	67,836		(2)3.57
679	**79**	**213**	**4,099**			6,944		
3,807	**3,886**	**4,099**						

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2014

תוספת 4 (המשך)

	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
	במיליוני ש"ח					
מטבע–חוץ[3]						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ–מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
נכסים פיננסיים[1][4]	**49,254**	**11,192**	**8,152**	**6,365**	**8,012**	**7,695**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**68,783**	**83,734**	**55,529**	**21,882**	**14,643**	**21,338**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**5,717**	**5,832**	**7,639**	**482**	**18**	**2**
סך–הכל שווי הוגן	**123,754**	**100,758**	**71,320**	**28,729**	**22,673**	**29,035**
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ–מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
התחייבויות פיננסיות[1]	**50,931**	**15,203**	**16,723**	**13,002**	**3,413**	**2,257**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**73,837**	**71,517**	**49,390**	**18,221**	**16,093**	**26,887**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**4,830**	**5,394**	**6,808**	**557**	**1,047**	**1,313**
סך–הכל שווי הוגן	**129,598**	**92,114**	**72,921**	**31,780**	**20,553**	**30,457**
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	**(5,844)**	**8,644**	**(1,601)**	**(3,051)**	**2,120**	**(1,422)**
החשיפה המצטברת במגזר	**(5,844)**	**2,800**	**1,199**	**(1,852)**	**268**	**(1,154)**

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ–מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
(3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע–חוץ.
(4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנה	ללא תקופת פירעון	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
		במיליוני ש"ח		באחוזים	בשנים	במיליוני ש"ח	באחוזים	בשנים
						31 בדצמבר 2013		
512	**212**	**864**	**92,258**	**2.84**	**1.27**	73,734	3.08	1.11
675	**–**	**–**	**266,584**		**1.15**	209,691		0.99
–	**–**	**–**	**19,690**		**0.30**	8,974		0.27
1,187	**212**	**864**	**378,532**		**1.13**[2]	292,399		1.00[2]
184	**57**	**18**	**101,788**	**1.63**	**0.64**	89,736	1.92	0.24
875	**112**	**–**	**256,932**		**1.30**	193,188		1.26
–	**–**	**–**	**19,949**		**1.02**	9,884		0.74
1,059	**169**	**18**	**378,669**		**1.11**[2]	292,808		0.93[2]
128	**43**	**846**	**(137)**			(409)		
(1,026)	**(983)**	**(137)**						

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 31 בדצמבר 2014

תוספת 4 (המשך)

	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים
	במיליוני ש"ח					
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
נכסים פיננסיים[1][3][4]	**224,460**	**33,778**	**24,814**	**44,323**	**24,432**	**21,530**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**142,782**	**208,294**	**178,473**	**84,422**	**52,281**	**48,466**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**6,681**	**7,919**	**11,680**	**678**	**1,030**	**1,259**
סך-הכל שווי הוגן	**373,923**	**249,991**	**214,967**	**129,423**	**77,743**	**71,255**
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
התחייבויות פיננסיות[1]	**210,203**	**25,517**	**32,332**	**42,463**	**23,924**	**21,229**
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	**146,371**	**203,156**	**176,026**	**76,618**	**58,993**	**54,065**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**6,589**	**7,863**	**11,533**	**677**	**1,047**	**1,313**
סך-הכל שווי הוגן	**363,163**	**236,536**	**219,891**	**119,758**	**83,964**	**76,607**
מכשירים פיננסיים, נטו						
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	**10,760**	**13,455**	**(4,924)**	**9,665**	**(6,221)**	**(5,352)**
החשיפה המצטברת במגזר	**10,760**	**24,215**	**19,291**	**28,956**	**22,735**	**17,383**

(1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
(2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
(3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".
(4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. במגזרים לא-צמוד ומטבע-חוץ: השפעת הנחות אלו הינה זניחה. במגזר הצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הקטנת השווי ההוגן ב-13 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.16 שנה.

הערות כלליות:

א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהוונים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 21 בדוחות הכספיים, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים.

ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 21 בדוחות הכספיים.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

ה. רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנה	ללא תקופת פירעון	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סך-הכל שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
		במיליוני ש"ח		באחוזים	בשנים	במיליוני ש"ח	באחוזים	בשנים
						31 בדצמבר 2013		
5,002	**370**	**6,646**	**385,355**	**2.77**	**1.11**	364,419	3.28	1.06
1,424	**–**	**–**	**716,142**		**1.06**	495,221		1.13
–	**–**	**–**	**29,247**		**0.75**	15,223		0.65
6,426	**370**	**6,646**	**1,130,744**		**1.07** [2]	874,863		1.09 [2]
1,952	**106**	**53**	**357,779**	**1.15**	**1.02**	338,408	1.72	0.91
1,573	**112**	**–**	**716,914**		**1.12**	496,807		1.22
–	**–**	**–**	**29,022**		**0.81**	15,110		0.74
3,525	**218**	**53**	**1,103,715**		**1.08** [2]	850,325		1.09 [2]
2,901	**152**	**6,593**	**27,029**			24,538		
20,284	**20,436**	**27,029**						

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 5

במיליוני ש"ח

1. בגין פעילות לווים בישראל

	ליום 31 בדצמבר 2014									
	סיכון אשראי כולל[1]			חובות[2] וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים)[3]						
	סך-הכל	דירוג ביצוע אשראי[5]	בעייתי[6]	סך-הכל*	* מזה: חובות[2]	בעייתי[6]	פגום	הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2014[4]		
								הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי										
חקלאות	**2,764**	**2,521**	**43**	**2,748**	**2,084**	**43**	**28**	**(7)**	**(4)**	**17**
תעשייה	**46,833**	**42,061**	**4,389**	**44,453**	**21,188**	**4,190**	**1,419**	**45**	**147**	**537**
בינוי ונדל"ן - בינוי[7]	**52,498**	**49,768**	**1,536**	**51,989**	**19,632**	**1,501**	**734**	**(329)**	**(259)**	**599**
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**23,244**	**21,802**	**1,255**	**22,862**	**19,033**	**1,255**	**723**	**152**	**78**	**540**
חשמל ומים	**10,659**	**10,643**	**–**	**9,200**	**4,278**	**–**	**–**	**(2)**	**–**	**51**
מסחר	**32,959**	**29,698**	**2,288**	**32,407**	**22,383**	**2,288**	**878**	**331**	**62**	**801**
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	**10,496**	**9,371**	**395**	**10,383**	**8,762**	**395**	**364**	**(14)**	**3**	**76**
תחבורה ואחסנה	**8,398**	**7,835**	**85**	**8,089**	**6,231**	**85**	**46**	**(30)**	**15**	**39**
תקשורת ושירותי מחשב	**7,669**	**6,734**	**913**	**7,166**	**4,861**	**911**	**611**	**3**	**(25)**	**114**
שירותים פיננסיים	**31,471**	**29,688**	**880**	**25,425**	**12,769**	**875**	**588**	**(46)**	**2**	**316**
שירותים עסקיים אחרים	**15,925**	**14,623**	**393**	**15,754**	**11,297**	**393**	**315**	**28**	**(18)**	**119**
שירותים ציבוריים וקהילתיים	**8,763**	**8,310**	**200**	**8,735**	**6,461**	**200**	**128**	**(89)**	**(92)**	**69**
סך-הכל מסחרי	**251,679**	**233,054**	**12,377**	**239,211**	**138,979**	**12,136**	**5,834**	**42**	**(91)**	**3,278**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	**58,431**	**57,103**	**718**	**58,431**	**55,971**	**718**	**1**	**(34)**	**(2)**	**385**
אנשים פרטיים - אחר	**85,120**	**81,922**	**917**	**85,079**	**48,196**	**917**	**644**	**309**	**109**	**884**
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	**395,230**	**372,079**	**14,012**	**382,721**	**243,146**	**13,771**	**6,479**	**317**	**16**	**4,547**
בנקים בישראל[8]	**5,960**	**5,960**	**–**	**1,753**	**404**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
ממשלת ישראל	**41,796**	**41,796**	**–**	**1,521**	**560**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
סך-הכל פעילות בישראל	**442,986**[1]	**419,835**	**14,012**	**385,995**	**244,110**	**13,771**	**6,479**	**317**	**16**	**4,547**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2], אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 244,110, 43,390, 280, 8,088 ו-147,118 מיליוני ש"ח בהתאמה. החל מיום 1 בינואר 2014 השתנה אופן החישוב של סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לצורך מגבלות של חבות הלווה. השינוי יושם מכאן ולהבא, מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,753 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-892 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,402 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק
תוספת 5 (המשך)

במיליוני ש"ח

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

	ליום 31 בדצמבר 2014									
	סיכון אשראי כולל[1]			חובות[2] וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים)[3]				הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2014[4]		
	סך-הכל	דירוג ביצוע אשראי[5]	בעייתי[6]	סך-הכל*	* מזה: חובות[2]	בעייתי[6]	פגום	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי										
חקלאות	**66**	**29**	**27**	**66**	**45**	**27**	**27**	**13**	**–**	**17**
תעשייה	**7,193**	**5,914**	**24**	**5,509**	**3,006**	**24**	**10**	**(5)**	**9**	**18**
בינוי ונדל"ן	**8,627**	**7,036**	**210**	**8,180**	**5,466**	**210**	**210**	**15**	**8**	**75**
חשמל ומים	**1,755**	**1,755**	**–**	**1,406**	**337**	**–**	**–**	**–**	**–**	**5**
מסחר	**2,767**	**2,194**	**86**	**2,655**	**1,613**	**86**	**37**	**39**	**45**	**41**
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	**3,078**	**2,901**	**66**	**3,039**	**2,211**	**66**	**50**	**(5)**	**–**	**9**
תחבורה ואחסנה	**526**	**374**	**16**	**388**	**296**	**16**	**16**	**1**	**–**	**4**
תקשורת ושירותי מחשב	**1,018**	**982**	**168**	**461**	**279**	**168**	**–**	**(1)**	**–**	**16**
שירותים פיננסיים	**17,479**	**17,339**	**49**	**12,973**	**7,511**	**49**	**49**	**(17)**	**21**	**38**
שירותים עסקיים אחרים	**1,087**	**1,039**	**2**	**938**	**635**	**2**	**–**	**28**	**40**	**6**
שירותים ציבוריים וקהילתיים	**1,323**	**1,100**	**25**	**1,147**	**787**	**25**	**25**	**28**	**6**	**23**
סך-הכל מסחרי	**44,919**	**40,663**	**673**	**36,762**	**22,186**	**673**	**424**	**96**	**129**	**252**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	**560**	**539**	**7**	**560**	**544**	**7**	**–**	**(3)**	**–**	**2**
אנשים פרטיים - אחר	**3,483**	**3,389**	**70**	**3,391**	**2,284**	**70**	**52**	**17**	**11**	**51**
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	**48,962**	**44,591**	**750**	**40,713**	**25,014**	**750**	**476**	**110**	**140**	**305**
בנקים בחו"ל[7]	**46,499**	**46,499**	**–**	**32,981**	**31,781**	**–**	**–**	**(2)**	**–**	**4**
ממשלות חו"ל	**5,878**	**5,878**	**–**	**2,337**	**1,301**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
סך-הכל פעילות בחו"ל	**101,339**[1]	**96,968**	**750**	**76,031**	**58,096**	**750**	**476**	**108**	**140**	**309**
סך-הכל	**544,325**	**516,803**	**14,762**	**462,026**	**302,206**	**14,521**	**6,955**	**425**	**156**	**4,856**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2], אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 58,096, 12,775, 196, 8,156 ו-22,116 מיליוני ש"ח בהתאמה. החל מיום 1 בינואר 2014 השתנה אופן החישוב של סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לצורך מגבלות של חבות הלווה. השינוי יושם מכאן ולהבא, מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק
תוספת 5 (המשך)

במיליוני ש"ח

1. בגין פעילות לווים בישראל

	ליום 31 בדצמבר 2013									
	סיכון אשראי כולל[1]		חובות[2] וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים)[3]							
	סך-הכל	בעייתי[5]	סך-הכל*	* מזה: חובות[2]	בעייתי[5]	פגום	הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2013[4]		
							הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי									
חקלאות	2,780	66	2,767	2,127	66	40	(15)	(8)	16
תעשייה	42,291	4,912	40,335	21,250	4,580	1,624	190	118	675
בינוי ונדל"ן - בינוי[6]	49,576	2,221	49,277	18,283	2,178	1,352	42	(111)	660
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	23,168	1,636	22,963	18,886	1,636	929	93	21	482
חשמל ומים	10,923	77	7,951	5,309	77	77	(1)	3	8
מסחר	31,660	1,916	31,078	20,707	1,915	1,137	146	153	513
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	8,055	577	8,012	7,067	577	555	3	23	98
תחבורה ואחסנה	8,613	844	8,366	6,405	748	45	(11)	25	81
תקשורת ושירותי מחשב	8,161	1,081	7,649	5,385	1,014	226	136	95	134
שירותים פיננסיים	30,204	1,660	23,906	13,064	1,283	874	4	(33)	431
שירותים עסקיים אחרים	14,717	431	14,595	10,557	429	340	51	252	99
שירותים ציבוריים וקהילתיים	8,157	143	8,143	6,545	143	54	(19)	1	50
סך-הכל מסחרי	238,305	15,564	225,042	135,585	14,646	7,253	619	539	3,247
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	55,278	1,042	55,278	53,309	1,042	-	109	44	417
אנשים פרטיים - אחר	80,643	917	80,612	43,659	917	710	125	367	685
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	374,226	17,523	360,932	232,553	16,605	7,963	853	950	4,349
בנקים בישראל[7]	6,712	-	1,481	115	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	50,392	-	1,464	314	-	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	431,330[1]	17,523	363,877	232,982	16,605	7,963	853	950	4,349

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2], אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 232,982, 50,810, 36, 5,413 ו-142,089 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,011 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-882 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,764 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

(7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק
תוספת 5 (המשך)

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

	ליום 31 בדצמבר 2013								
	סיכון אשראי כולל[1]		חובות[2] וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים)[3]						
	סך-הכל	בעייתי[5]	סך-הכל*	* מזה: חובות[2]	בעייתי[5]	פגום	הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2013[4]		
							הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי									
חקלאות	147	–	147	120	–	–	1	–	1
תעשייה	5,585	99	4,706	2,952	99	50	8	14	21
בינוי ונדל"ן	8,698	340	8,088	6,148	340	340	(8)	(6)	57
חשמל ומים	1,692	–	1,482	373	–	–	1	–	6
מסחר	2,101	35	2,055	1,242	35	35	5	11	18
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,902	152	1,867	1,648	152	1	(2)	–	9
תחבורה ואחסנה	263	27	187	162	27	27	(2)	9	1
תקשורת ושירותי מחשב	785	183	515	205	183	–	15	–	18
שירותים פיננסיים	15,266	56	11,297	6,083	56	56	(14)	(42)	41
שירותים עסקיים אחרים	791	8	657	507	8	4	(3)	36	4
שירותים ציבוריים וקהילתיים	1,103	11	972	790	11	4	15	–	7
סך-הכל מסחרי	38,333	911	31,973	20,230	911	517	16	22	183
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	620	7	620	590	7	–	(1)	–	5
אנשים פרטיים - אחר	3,409	65	3,328	2,170	65	46	5	2	44
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	42,362	983	35,921	22,990	983	563	20	24	232
בנקים בחו"ל[6]	33,620	–	21,450	20,719	–	–	1	–	6
ממשלות חו"ל	5,085	–	2,240	855	–	–	–	–	–
סך-הכל פעילות בחו"ל	81,067[1]	983	59,611	44,564	983	563	21	24	238
סך-הכל	512,397	18,506	423,488	277,546	17,588	8,526	874	974	4,587

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2], אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 44,564, 7,848, 29, 5,245 ו-23,381 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)[1]

במיליוני ש"ח

תוספת 6

חלק א' – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

	ליום 31 בדצמבר 2014											
	חשיפה מאזנית[4]							חשיפה חוץ-מאזנית[2][4]		חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			סך-כל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מאזני בעייתי[4]	חובות פגומים[4]	סך חשיפה חוץ-מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בעייתי[4]	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה
	לממשלות[3]	לבנקים	לאחרים	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות						
המדינה												
א. ארצות-הברית	**1,148**	**2,532**	**4,683**	**30,731**	**10,405**	**20,326**	**28,689**	**124**	**60**	**9,412**	**2**	**3,091**	**5,272**
ב. שוויץ	**–**	**547**	**51**	**5,174**	**–**	**5,174**	**5,772**	**–**	**–**	**281**	**–**	**309**	**289**
ג. אנגליה	**117**	**5,120**	**4,075**	**93**	**–**	**93**	**9,405**	**2**	**–**	**2,404**	**–**	**2,738**	**6,574**
ד. תורכיה	**1**	**11**	**17**	**2,509**	**1,323**	**1,186**	**1,215**	**109**	**110**	**1,263**	**–**	**21**	**8**
ה. גרמניה	**285**	**1,151**	**784**	**–**	**–**	**–**	**2,220**	**–**	**–**	**58**	**–**	**1,209**	**1,011**
ו. צרפת	**62**	**2,490**	**587**	**–**	**–**	**–**	**3,139**	**31**	**26**	**893**	**–**	**929**	**2,210**
ז. אירלנד	**–**	**7**	**192**	**–**	**–**	**–**	**199**	**–**	**–**	**239**	**–**	**166**	**33**
ח. ספרד	**–**	**150**	**11**	**–**	**–**	**–**	**161**	**–**	**–**	**24**	**–**	**46**	**115**
ט. פורטוגל	**–**	**–**	**1**	**–**	**–**	**–**	**1**	**–**	**–**	**2**	**–**	**–**	**1**
י. יוון	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1**	**–**	**–**	**–**
יא. איטליה	**1**	**4**	**45**	**–**	**–**	**–**	**50**	**–**	**–**	**95**	**–**	**22**	**28**
יב. אחרות	**1,430**	**5,245**	**7,830**	**324**	**–**	**324**	**14,829**	**141**	**71**	**2,365**	**13**	**6,831**	**7,674**
סך-כל החשיפות למדינות זרות	**3,044**	**17,257**	**18,276**	**38,831**	**11,728**	**27,103**	**65,680**	**407**	**267**	**17,037**	**15**	**15,362**	**23,215**
מזה: סך החשיפות למדינות LDC	**173**	**558**	**898**	**2,788**	**1,323**	**1,465**	**3,094**	**137**	**120**	**1,736**	**–**	**708**	**921**

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)[1]

במיליוני ש"ח

תוספת 6 (המשך)

חלק א' – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

	ליום 31 בדצמבר 2013											
	חשיפה מאזנית[4]								חשיפה חוץ-מאזנית[2][4]		חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			סך-כל החשיפה המאזנית	סיכון אשראי מאזני בעייתי[4]	חובות פגומים[4]	סך חשיפה חוץ-מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בעייתי[4]	לפירעון עד שנה	לפירעון מעל שנה
	לממשלות[3]	לבנקים	לאחרים	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות						
המדינה												
א. ארצות-הברית	882	1,422	2,581	18,782	8,290	10,492	15,377	121	99	7,703	–	2,353	2,532
ב. שוויץ	–	130	38	6,200	–	6,200	6,368	–	–	299	–	119	49
ג. אנגליה	–	3,393	2,678	762	76	686	6,757	1	–	4,751	–	2,162	3,909
ד. תורכיה	–	13	6	2,989	1,036	1,953	1,972	59	59	1,558	–	9	10
ה. גרמניה	245	774	582	–	–	–	1,601	1	1	142	–	933	668
ו. צרפת	–	1,639	513	–	–	–	2,152	44	38	1,746	–	757	1,395
ז. אירלנד	–	4	152	–	–	–	156	–	–	211	–	155	1
ח. ספרד	–	134	8	–	–	–	142	–	–	63	–	17	125
ט. פורטוגל	–	–	2	–	–	–	2	–	–	5	–	–	2
י. יוון	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–
יא. איטליה	2	18	50	–	–	–	70	1	–	37	–	23	47
יב. אחרות	287	3,958	6,432	350	–	350	11,027	161	61	1,935	–	5,826	4,851
סך-כל החשיפות למדינות זרות	1,416	11,485	13,042	29,083	9,402	19,681	45,624	388	258	18,451	–	12,354	13,589
מזה: סך החשיפות למדינות LDC	39	219	750	3,320	1,036	2,284	3,292	63	61	1,889	–	337	671

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חשיפות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)[1]
תוספת 6 (המשך)

חלק ב' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק א' לעיל.

	לשנת 2014					
	יוון	אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
סכום החשיפה בתחילת התקופה	**–**	**156**	**2**	**70**	**142**	**370**
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר	**–**	**11**	**–**	**(1)**	**29**	**39**
שינויים ביתר החשיפות:						
חשיפות שהתווספו	**–**	**32**	**–**	**13**	**31**	**76**
הכנסת ריבית שנצברה	**–**	**–**	**–**	**2**	**4**	**6**
סכומים שנגבו	**–**	**–**	**(1)**	**(34)**	**(45)**	**(80)**
סכום חשיפה בסוף התקופה	**–**	**199**	**1**	**50**	**161**	**411**

	לשנת 2013					
	יוון	אירלנד	פורטוגל	איטליה	ספרד	סך-הכל
סכום החשיפה בתחילת התקופה	–	67	2	54	133	256
שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר	–	90	(1)	18	(12)	95
שינויים ביתר החשיפות:						
חשיפות שהתווספו	–	–	1	7	75	83
הכנסת ריבית שנצברה	–	1	–	2	5	8
סכומים שנגבו	–	(2)	–	(11)	(59)	(72)
סכום חשיפה בסוף התקופה	–	156	2	70	142	370

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

במיליוני ש"ח

מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2013–2014
מידע רב–רבעוני
תוספת 7

	בשנת 2014			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
נכסים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**54,974**	**50,541**	**31,282**	**39,467**
ניירות–ערך	**58,778**	**57,190**	**63,800**	**65,333**
ניירות–ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**476**	**375**	**23**	**50**
אשראי לציבור	**268,160**	**261,744**	**255,929**	**253,994**
הפרשה להפסדי אשראי	**(4,180)**	**(3,918)**	**(3,863)**	**(3,762)**
אשראי לציבור, נטו	**263,980**	**257,826**	**252,066**	**250,232**
אשראי לממשלות	**1,861**	**1,676**	**1,426**	**1,380**
השקעות בחברות כלולות	**135**	**145**	**139**	**141**
בניינים וציוד	**3,475**	***3,358**	***3,373**	***3,381**
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**7**	**10**	**13**	**17**
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**16,244**	**16,584**	**11,597**	**10,547**
נכסים אחרים	**7,864**	***6,284**	***6,437**	***6,087**
סך–כל הנכסים	**407,794**	***393,989**	***370,156**	***376,635**
התחייבויות והון				
פיקדונות הציבור	**297,230**	**281,760**	**268,935**	**276,014**
פיקדונות מבנקים	**4,322**	**5,395**	**4,392**	**4,849**
פיקדונות הממשלה	**455**	**407**	**463**	**504**
ניירות–ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**42**	**26**	**132**	**188**
אגרות–חוב וכתבי התחייבות נדחים	**33,671**	**34,073**	**30,533**	**31,314**
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**16,777**	**17,208**	**12,528**	**11,623**
התחייבויות אחרות	**23,686**	**23,773**	**22,616**	**22,273**
סך–כל ההתחייבויות	**376,183**	**362,642**	**339,599**	**346,765**
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	**31,361**	***31,100**	***30,308**	***29,623**
זכויות שאינן מקנות שליטה	**250**	**247**	**249**	**247**
סך–כל ההון	**31,611**	***31,347**	***30,557**	***29,870**
סך–כל ההתחייבויות וההון	**407,794**	***393,989**	***370,156**	***376,635**

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

במיליוני ש"ח

מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2013–2014
מידע רב–רבעוני
תוספת 7 (המשך)

	בשנת 2013			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
נכסים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	45,709	43,361	48,818	43,272
ניירות–ערך	60,912	60,998	61,137	59,461
ניירות–ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	65	169	47	31
אשראי לציבור	255,543	253,518	251,105	251,599
הפרשה להפסדי אשראי	(3,943)	(4,177)	(3,985)	(3,817)
אשראי לציבור, נטו	251,600	249,341	247,120	247,782
אשראי לממשלות	1,169	1,069	979	767
השקעות בחברות כלולות	137	133	134	134
בניינים וציוד	*3,432	*3,305	*3,346	*3,363
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	19	22	25	28
נכסים בגין מכשירים נגזרים	10,672	9,588	10,175	9,515
נכסים אחרים	*6,305	*6,022	*6,501	*5,768
סך–כל הנכסים	*380,020	*374,008	*378,282	*370,121
התחייבויות והון				
פיקדונות הציבור	276,525	269,632	274,601	265,297
פיקדונות מבנקים	5,303	6,783	4,174	4,893
פיקדונות הממשלה	613	569	602	678
ניירות–ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	242	331	810	639
אגרות–חוב וכתבי התחייבות נדחים	33,980	34,819	35,874	36,222
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12,129	11,823	12,355	12,454
התחייבויות אחרות	22,144	21,604	21,981	22,556
סך–כל ההתחייבויות	350,936	345,561	350,397	342,739
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	*28,834	*28,183	*27,607	*27,083
זכויות שאינן מקנות שליטה	250	264	278	299
סך–כל ההון	*29,084	*28,447	*27,885	*27,382
סך–כל ההתחייבויות וההון	*380,020	*374,008	*378,282	*370,121

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

במיליוני ש"ח

דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון בשנים 2013–2014
מידע רב–רבעוני
תוספת 8

	בשנת 2014				בשנת 2013			
	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
הכנסות ריבית	**2,396**	**2,855**	**2,983**	**2,439**	2,755	3,694	3,423	3,089
הוצאות ריבית	**(507)**	**(882)**	**(926)**	**(590)**	(815)	(1,613)	(1,415)	(1,175)
הכנסות ריבית, נטו	**1,889**	**1,973**	**2,057**	**1,849**	1,940	2,081	2,008	1,914
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	**363**	**80**	**(3)**	**(15)**	(59)	375	301	257
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**1,526**	**1,893**	**2,060**	**1,864**	1,999	1,706	1,707	1,657
הכנסות שאינן מריבית								
הכנסות מימון שאינן מריבית	**257**	**187**	**265**	**207**	133	36	168	143
עמלות	**1,377**	**1,283**	**1,277**	**1,270**	1,357	1,254	1,254	1,250
הכנסות אחרות	**61**	**21**	**20**	**29**	37	24	28	37
סך–כל ההכנסות שאינן מריבית	**1,695**	**1,491**	**1,562**	**1,506**	1,527	1,314	1,450	1,430
הוצאות תפעוליות ואחרות								
משכורות והוצאות נלוות	**1,489**	***1,244**	***1,290**	***1,277**	*1,667	*1,244	*1,254	*1,269
אחזקה ופחת בניינים וציוד	**397**	***393**	***382**	***367**	*382	*410	*379	*373
הפחתות וירידת–ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	**3**	**3**	**3**	**3**	3	3	3	3
הוצאות אחרות	**612**	**579**	**580**	**518**	539	488	507	500
סך–כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**2,501**	***2,219**	***2,255**	***2,165**	*2,591	*2,145	*2,143	*2,145
רווח לפני מסים	**720**	***1,165**	***1,367**	***1,205**	*935	*875	*1,014	*942
הפרשה למסים על הרווח	**234**	***434**	***585**	***476**	*322	*243	*377	*329
רווח לאחר מסים	**486**	***731**	***782**	***729**	*613	*632	*637	*613
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים	**(4)**	**1**	**(1)**	**13**	5	(1)	1	4
רווח נקי:								
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**482**	***732**	***781**	***742**	*618	*631	*638	*617
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**(4)**	**2**	**–**	**5**	15	15	12	2
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**478**	***734**	***781**	***747**	*633	*646	*650	*619
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:								
רווח בסיסי								
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**0.36**	***0.55**	**0.59**	**0.57**	*0.48	*0.49	*0.49	0.47
רווח מדולל								
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**0.36**	***0.55**	**0.59**	**0.56**	*0.48	*0.48	*0.48	0.47

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2) בדוחות הכספיים.

הצהרת המנכ"ל

אני, ציון קינן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2014 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:

א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 9 במרץ 2015

הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO)

אני, ידין ענתבי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2014 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
   א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
   ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
   ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
   ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
   א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
   ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ידין ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 9 במרץ 2015

הצהרת החשבונאי הראשי

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2014 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:

א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

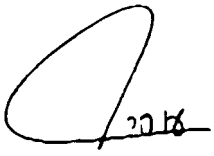

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 9 במרץ 2015

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק הפועלים בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (Monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נוהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית (1992) של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (Believes) כי ליום 31 בדצמבר 2014, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014 בוקרה על-ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק, ה"ה זיו האפט רואי חשבון וסומך חייקין רואי חשבון, כפי שצוין בדוח שלהם, בעמוד מספר 254, אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014.

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

ציון קינן
מנהל כללי

ידין ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

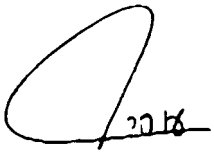

עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 9 במרץ 2015

2014

בנק הפועלים

דוחות כספיים 2014

דוח רואי החשבון המבקרים – בקרה פנימית על דיווח כספי	**254**
דוח רואי החשבון המבקרים	**255**
מאזן מאוחד	**256**
דוח רווח והפסד מאוחד	**257**
דוח מאוחד על הרווח הכולל	**258**
דוח על השינויים בהון	**259**
דוח מאוחד על תזרימי מזומנים	**261**
ביאורים לדוחות הכספיים	**263**

סומך חייקין

זיו האפט

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארצות-הברית בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק, ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו-כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על-ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014, והדוח שלנו, מיום 9 במרץ 2015, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים, וכן הפניית תשומת לב בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק ולגבי עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

זיו האפט
רואי חשבון

תל-אביב, 9 במרץ 2015

סומך חייקין

זיו האפט

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של בנק הפועלים בע"מ (להלן: הבנק): לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013, ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים המאוחדים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק, וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק וחברות מאוחדות שלו לימים 31 בדצמבר 2014 ו-2013 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק וחברות מאוחדות שלו לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו-כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 19ד(ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק ולביאור 19ה בדבר עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארצות-הברית בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על-ידי Committee of Sponsoring Organizations Commission of the Treadway (COSO) והדוח שלנו מיום 9 במרץ 2015 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

זיו האפט
רואי חשבון

תל-אביב, 9 במרץ 2015

סומך חייקין, שותפות ישראלית וחברה ברשת KPMG של פירמות עצמאיות המאוגדות ב-KMPG International Cooperative, ("KPMG International") יישות שווייצרית.

זיו האפט הינה חברה ב-BDO.

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 2014

במיליוני ש"ח

	ביאור	31 בדצמבר 2014	31 בדצמבר 2013
נכסים			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2	**54,974**	45,709
ניירות-ערך[1][2]	3, 14	**58,778**	60,912
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		**476**	65
אשראי לציבור		**268,160**	255,543
הפרשה להפסדי אשראי		**(4,180)**	(3,943)
אשראי לציבור, נטו	4	**263,980**	251,600
אשראי לממשלות	5	**1,861**	1,169
השקעות בחברות כלולות	6	**135**	137
בניינים וציוד	7	**3,475**	*3,432
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	7א	**7**	19
נכסים בגין מכשירים נגזרים	20	**16,244**	10,672
נכסים אחרים[1]	8	**7,864**	*6,305
סך-כל הנכסים		**407,794**	*380,020
התחייבויות והון			
פיקדונות הציבור	9	**297,230**	276,525
פיקדונות מבנקים	10	**4,322**	5,303
פיקדונות הממשלה		**455**	613
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		**42**	242
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	11	**33,671**	33,980
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	20	**16,777**	12,129
התחייבויות אחרות (מזה: 638;672 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים)[1]	12	**23,686**	22,144
סך-כל ההתחייבויות		**376,183**	350,936
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	13	**31,361**	*28,834
זכויות שאינן מקנות שליטה		**250**	250
סך-כל ההון		**31,611**	*29,084
סך-כל ההתחייבויות וההון		**407,794**	*380,020

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

(1) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה ביאור 21ב.

(2) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים, ראה ביאור 14.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

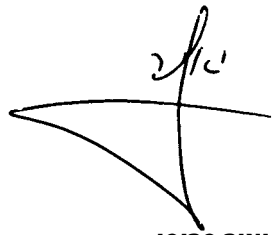

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

ציון קינן
מנהל כללי

ידין ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

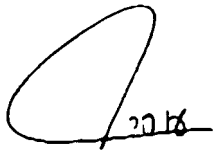

עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 9 במרץ 2015

דוח רווח והפסד מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

		ביאור	**2014**	2013	2012
הכנסות ריבית		23	**10,673**	12,961	14,346
הוצאות ריבית		23	**(2,905)**	(5,018)	(6,186)
הכנסות ריבית, נטו			**7,768**	7,943	8,160
הוצאות בגין הפסדי אשראי		4(א)(1)	**425**	874	987
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי			**7,343**	7,069	7,173
הכנסות שאינן מריבית					
הכנסות מימון שאינן מריבית		24	**916**	480	255
עמלות		25	**5,207**	5,115	5,105
הכנסות אחרות		26	**131**	126	117
סך-כל ההכנסות שאינן מריבית			**6,254**	5,721	5,477
הוצאות תפעוליות ואחרות					
משכורות והוצאות נלוות		27	**5,300**	*5,434	*5,130
אחזקה ופחת בניינים וציוד			**1,539**	*1,544	*1,616
הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין			**12**	12	11
הוצאות אחרות		28	**2,289**	2,034	2,129
סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות			**9,140**	*9,024	*8,886
רווח לפני מסים			**4,457**	*3,766	*3,764
הפרשה למסים על הרווח		29	**1,729**	*1,271	*1,230
רווח לאחר מסים			**2,728**	*2,495	*2,534
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים		ב' 26	**9**	9	6
רווח נקי:					
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			**2,737**	*2,504	*2,540
הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			**3**	44	(34)
המיוחס לבעלי מניות הבנק			**2,740**	*2,548	*2,506
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:		1(ה)(23), 30			
רווח בסיסי					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			**2.07**	*1.93	*1.90
רווח מדולל					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			**2.06**	*1.91	*1.88

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור ד1.(2).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

במיליוני ש"ח

	2014	2013	2012
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**2,737**	*2,504	*2,540
הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**3**	44	(34)
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2,740**	*2,548	*2,506
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:			
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	**383**	81	550
התאמות מתרגום דוחות כספיים** נטו, לאחר השפעת גידורים***	**2**	(1)	12
רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	**5**	10	7
רווח כולל אחר, לפני מסים	**390**	90	569
השפעת המס המתייחס	**(119)**	(53)	(150)
רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים	**271**	37	419
בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**(1)**	2	(3)
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים	**270**	39	416
הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**3,008**	*2,541	*2,959
ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	**2**	46	(37)
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	**3,010**	*2,587	*2,922

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

*** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

במיליוני ש"ח

	הון מניות ופרמיה**	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
יתרה ליום 1 בינואר 2012	8,066	209	8,275	220	*15,167	*23,662	282	*23,944
רווח נקי בשנת החשבון	–	–	–	–	*2,506	*2,506	34	*2,540
רכישה עצמית של מניות	(113)	–	(113)	–	–	(113)	–	(113)
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	–	82	82	–	6	88	(14)	74
מימוש אופציות למניות	57	(55)	2	–	–	2	–	2
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס	–	–	–	416	–	416	3	419
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת	–	–	–	–	–	–	(3)	(3)
יתרה ליום 1 בינואר 2013	8,010	236	8,246	636	*17,679	*26,561	302	*26,863
רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון	–	–	–	–	*2,548	*2,548	(44)	*2,504
דיבידנד	–	–	–	–	(276)	(276)	–	(276)
רכישה עצמית של מניות	(127)	–	(127)	–	–	(127)	–	(127)
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	–	102	102	–	–	102	–	102
מימוש אופציות למניות	101	(114)	(13)	–	–	(13)	–	(13)
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס	–	–	–	39	–	39	(2)	37
גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה	–	–	–	–	–	–	2	2
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברה מאוחדת	–	–	–	–	–	–	(8)	(8)
יתרה ליום 1 בינואר 2014	7,984	224	8,208	675	*19,951	*28,834	250	*29,084

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

** בניכוי 14,168,419 יתרת מניות באוצר (31.12.13: בניכוי 16,801,221 יתרת מניות באוצר, 31.12.12: בניכוי 13,453,853 יתרת מניות באוצר).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (המשך)

	הון מניות ופרמיה**	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
יתרה ליום 1 בינואר 2014	**7,984**	**224**	**8,208**	**675**	***19,951**	***28,834**	**250**	***29,084**
רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון	**–**	**–**	**–**	**–**	**2,740**	**2,740**	**(3)**	**2,737**
דיבידנד	**–**	**–**	**–**	**–**	**(448)**	**(448)**	**–**	**(448)**
רכישה עצמית של מניות	**(85)**	**–**	**(85)**	**–**	**–**	**(85)**	**–**	**(85)**
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	**–**	**45**	**45**	**–**	**–**	**45**	**–**	**45**
מימוש אופציות למניות	**105**	**(100)**	**5**	**–**	**–**	**5**	**–**	**5**
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס	**–**	**–**	**–**	**270**	**–**	**270**	**1**	**271**
גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**2**	**2**
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	**8,004**	**169**	**8,173**	**945**	*****22,243**	**31,361**	**250**	**31,611**

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

** בניכוי 14,168,419 יתרת מניות באוצר (31.12.13: בניכוי 16,801,221 יתרת מניות באוצר, 31.12.12: בניכוי 13,453,853 יתרת מניות באוצר).

*** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

במיליוני ש"ח

	2014	2013	2012
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת			
רווח נקי לשנה	**2,737**	*2,504	*2,540
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:			
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות	**(9)**	(9)	(6)
פחת על בניינים וציוד	**638**	*674	*712
הפחתות	**29**	31	30
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**425**	874	987
רווח ממימוש של ניירות-ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון	**(379)**	(541)	(333)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר	**(61)**	(30)	(48)
הפסד ממימוש, ירידת-ערך ושינוי בשיעורי ההחזקה בחברות מוחזקות	**(3)**	–	–
רווח ממימוש בניינים וציוד	**(5)**	(11)	(7)
שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	**115**	100	42
שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים	**209**	345	130
מסים נדחים, נטו	**(438)**	(539)*,**	(256)*,**
רווח ממכירות תיקי אשראי	**–**	(2)	(19)
התאמות בגין הפרשי שער	**(1,338)**	2,115	404
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	**(1,708)**	(737)	(723)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
פיקדונות בבנקים	**(1,363)**	(457)	453
אשראי לציבור	**(12,741)**	(3,631)	(4,036)
אשראי לממשלות	**(692)**	(371)	(182)
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**(411)**	(18)	(47)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**(5,564)**	(1,043)	1,175
ניירות-ערך למסחר	**(1,321)**	1,900	(364)
נכסים אחרים	**(1,245)**	(235)**	(747)**
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
פיקדונות מבנקים	**(983)**	(694)	(993)
פיקדונות מהציבור	**20,588**	5,591	14,942
פיקדונות מהממשלה	**(158)**	(16)	(456)
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**(199)**	(865)	(186)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**4,640**	(511)	(689)
התחייבויות אחרות	**1,223**	(58)	1,224
מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת	**1,986**	*4,366	*13,547

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).
** סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014
(המשך)

במיליוני ש"ח

	2014	2013	2012
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה			
רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	**(50)**	(39)	–
תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	**10**	237	109
רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה	**(32,771)**	(64,848)	(44,758)
תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה	**16,504**	28,342	19,410
תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה	**22,264**	26,877	10,001
רכישת תיקי אשראי	**–**	(49)	–
תמורה ממכירת תיקי אשראי	**2**	203	459
דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות	**19**	5	–
השקעה בחברות כלולות	**(11)**	(6)	(4)
תמורה ממימוש השקעות ופירעון הלוואות בחברות כלולות	**5**	–	8
רכישת בניינים וציוד	**(702)**	*(700)	*(664)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	**26**	30	14
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה	**5,296**	*(9,948)	*(15,425)
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**3,758**	1,834	4,079
פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**(4,009)**	(3,561)	(1,724)
הנפקת מניות ואופציות	**5**	4	4
רכישה נוספת של מניות בחברות מאוחדות	**–**	–	(8)
דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק	**(448)**	(276)	–
רכישה עצמית של מניות	**(85)**	(127)	(113)
דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות	**–**	(8)	(3)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון	**(779)**	(2,134)	2,235
גידול (קיטון) במזומנים	**6,503**	(7,716)	357
יתרת מזומנים לתחילת השנה	**43,933**	53,937	53,975
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים	**1,387**	(2,288)	(395)
יתרת מזומנים לסוף השנה	**51,823**	43,933	53,937
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	**13,502**	13,861	15,990
ריבית ששולמה	**(5,237)**	(5,679)	(6,865)
דיבידנדים שהתקבלו	**51**	43	56
מסים על הכנסה ששולמו	**(2,693)**	(1,697)	(1,442)
מסים על הכנסה שהתקבלו	**491**	46	212

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד מאוגד בישראל. הדוחות הכספיים של הבנק נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). הבנק קיבל את אישור המפקח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד. בביאור 33 מוצגת תמצית הדוחות הכספיים של הבנק סולו, הכוללת מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי המזומנים.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 9 במרץ 2015.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארצות-הברית נדרשים ליישם בהתאם להירכיה שנקבעה ב-(FAS 168) ASC 105-10 (הקודיפיקציה), ובהתאם להנחיות ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית.

תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) - תקנים ופרשנויות שאומצו על-ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB), והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS), לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על-ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על-ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

חברות מאוחדות/חברות בנות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות שלבנק יש השפעה מהותית עליהן, למעט חברות בנות.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות/חברות בנות וחברות כלולות בקבוצה.

שלוחות בחו"ל - נציגויות, סוכנויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה פועל הבנק.

מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין דצמבר 2003 בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 ("מועד המעבר"), כהגדרתו בתקן חשבונאות 12 (כפי שתוקן) של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים, בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב-IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעלי עניין.

בעלי עניין - כהגדרתם בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 וכהגדרתם בסעיף 80ב' להוראות הדיווח לציבור.

יתרת חוב רשומה - מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.

שווי הוגן - מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית, באופן המפורט להלן:

בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובין היתר, בנושאים מסוימים גם כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית, אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הוא בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), כפי שעוגנו בהוראות הדיווח לציבור וכן בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

התקינה הבינלאומית מיושמת על-פי העקרונות המפורטים להלן:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על-ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית שחלים ספציפית על נושאים אלה;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי שאומץ הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל הבנק בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי שאומץ הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל הבנק בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי שאומץ הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. למידע בדבר מטבע הפעילות של שלוחה בנקאית בחו"ל ראה ביאור 1ה.(1) להלן.

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד;
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- התחייבות בגין תשלום מבוסס מניות אשר יסולק במזומן;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי מאזני.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ערכם של נכסים לא-כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20), אשר קובע, בין היתר, כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

לתיקונים בנושא מדידת הכנסות ריבית, היו השפעות על המדיניות החשבונאית של הבנק. השפעות אלה משולבות במדיניות החשבונאית בביאור ה' (3) - בסיס ההכרה בהכנסות והוצאות.

השפעת היישום לראשונה

כאמור, הבנק מיישם הוראות אלו החל מיום 1 בינואר 2014, זאת, בהתאם להוראות המעבר ולהנחיות הפיקוח על הבנקים. יישום ההוראה הינו בדרך של מכאן ולהבא. בעקבות יישום ההוראה עמלות מסוימות סווגו כהכנסות ריבית והכנסות מסוימות אשר סווגו בעבר כהכנסות ריבית מוצגות כעת במסגרת סעיף עמלות.

כתוצאה מיישום התקן, נדחו במהלך התקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014, עמלות בסך של כ-259 מיליון ש"ח שהוכרו בעבר באופן מיידי כהכנסה מעמלות בדוח רווח והפסד. חלקן יוכרו כהכנסות ריבית לאורך חיי ההלוואה וחלקן יוכרו בסעיף עמלות בתקופות הבאות.

במקביל גדלו במהלך התקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014, הכנסות ריבית בכ-246 מיליון ש"ח אשר מרבית הגידול, כ-182 מיליון ש"ח נבע מעמלות שנגבו בגין פירעון מוקדם, שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 והוכרו מיידית במסגרת הכנסות ריבית (ולא נפרסו על פני שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם, כנדרש בעבר). סך הרווח הנקי קטן בכ-8 מיליון ש"ח כתוצאה מיישום התקן.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(2) יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה

הבנק מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי 38 "נכסים בלתי מוחשיים" (IAS 38) וכן הנחיות שנקבעו במסגרת SOP 98-1 "Accounting for the Cost of Computer Software Developed or Obtained for Internal Use". נוכח המורכבות החשבונאית בתהליך היוון עלויות תוכנה ולאור מהותיות סכומי עלויות התוכנה שהוונו, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות לבנק בנושא היוון עלויות תוכנה לפיהן יקבע סף מהותיות להיוון, שלא יפחת מ 1 מיליון ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך עלויותיו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, יזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.

עוד נקבע כי בגין תוצרים, אשר סך העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות, יקבע מקדם היוון לשעות עבודה, שנמוך מ-1 על מנת להביא בחשבון את הפוטנציאל לחוסר יעילות ולסטיות מקובלות במסגרת פרויקטי פיתוח תוכנה. דרג העובדים שעלויותיהם מהוונות לנכסים יוגבל לדרגת מנהל פרויקט התוכנה ורישום עלויות בגין פיתוח תוכנה של כלל עובדי הפיתוח המותרים להיוון, יעשה על-ידי דיווח שעות פרטני ולא בדרך של הקצאת עלויות באופן יחסי.

הבנק יישם את ההנחיות בנושא היוון עלויות תוכנה בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש.

להלן השפעת היישום למפרע על כל אחת מתקופות הדיווח שנתוניהן נכללים בדוחות:

השפעה של 157 מיליוני ש"ח (נטו ממס), בגין סעיף בניינים וציוד, נזקפה כהתאמה ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2012 (התקופה המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות כספיים אלה). מספרי ההשוואה הותאמו בתקופות דיווח קודמות כדלקמן:

השפעת היישום למפרע על סעיפי המאזן

	31.12.13		
	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו
בניינים וציוד	3,791	(359)	3,432
נכסים אחרים	6,172	133	6,305
הון מיוחס לבעלי המניות של הבנק	29,060	(226)	28,834
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	15.57%	(0.06%)	15.51%
יחס הון ליבה לרכיבי סיכון	9.37%	(0.07%)	9.30%

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד

	לשנה שהסתיימה					
	2013			2012		
	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו
משכורות והוצאות נלוות	5,310	124	5,434	5,012	118	5,130
אחזקה ופחת בניינים וציוד	1,609	(65)	1,544	1,673	(57)	1,616
רווח לפני מסים	3,825	(59)	3,766	3,825	(61)	3,764
הפרשה למסים על הרווח	1,298	(27)	1,271	1,254	(24)	1,230
רווח לאחר מסים	2,527	(32)	2,495	2,571	(37)	2,534
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	2,580	(32)	2,548	2,543	(37)	2,506
הרווח הבסיסי למניה	1.96	(0.03)	1.93	1.92	(0.02)	1.90
הרווח המדולל למניה	1.94	(0.03)	1.91	1.91	(0.03)	1.88

השפעת היישום למפרע על רווח כולל

	לשנה שהסתיימה					
	2013			2012		
	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2,536	(32)	2,504	2,577	(37)	2,540
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	2,580	(32)	2,548	2,543	(37)	2,506
הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	2,573	(32)	2,541	2,996	(37)	2,959
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	2,619	(32)	2,587	2,959	(37)	2,922

השפעת היישום למפרע על דוח תזרימי מזומנים

	לשנה שהסתיימה					
	2013			2012		
	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו	כפי שדווח בעבר	השפעת היישום למפרע	כפי שדווח בדוחות אלו
מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת	4,490	(124)	4,366	13,665	(118)	13,547
מזומנים, נטו, לפעילות השקעה	(10,072)	124	(9,948)	(15,543)	118	(15,425)

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע-חוץ והצמדה

עסקות במטבע-חוץ

עסקות במטבע-חוץ מתורגמות לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע-חוץ במועד הדיווח, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא-כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא-כספיים המסווגים כזמינים למכירה, או גידורי תזרים מזומנים, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא-כספיים הנקובים במטבע-חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

שלוחות בנקאיות בחו"ל

בקביעת מטבע הפעילות של שלוחות בנקאיות בחו"ל נדרש הבנק לבחון קיום/אי קיום של כל אחד מהקריטריונים המפורטים להלן:

- הסביבה הראשית בה השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים היא מטבע זר ואילו פעילות השלוחה בשקלים הינה שולית;
- גיוס אוטונומי של הלקוחות על-ידי השלוחה - פעילות השלוחה מול לקוחות הבנק ו/או צדדים קרובים אליהם ו/או צדדים שהופנו לשלוחה על-ידי הבנק אינה משמעותית;
- פעילות השלוחה מול הבנק ו/או מול הצדדים הקשורים לו אינה משמעותית. כמו-כן, אין תלות משמעותית של השלוחה במקורות המימון מהבנק ו/או הצדדים הקשורים לו.
- פעילות השלוחה במהותה הינה עצמאית ועומדת בפני עצמה ואינה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הקבוצה. כמו-כן, השלוחה מבצעת את הפעילויות שלה עם מידה משמעותית של אוטונומיות.

כאשר אחד הקריטריונים כאמור אינו מתקיים במובהק, הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה הינו שקל. במצב אחר, הקביעה תבוצע בהתאם לבחינת מכלול הקריטריונים. בהתאם לקריטריונים אלו, מסווג הבנק את בנק הפועלים שוויץ כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל.

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לש"ח לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות של פעילויות החוץ, תורגמו לש"ח לפי שער החליפין הממוצע החודשי שמתאים למועד ביצוע העסקות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום".

בעת מימוש של פעילות חוץ המביא לאובדן שליטה או השפעה מהותית, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

הבנק מיישם חשבונאות גידור בגין הפרשי שער בין מטבע הפעילות של בנק הפועלים שוויץ לבין מטבע הפעילות של הבנק (ש"ח). הפרשי שער בגין החלק האפקטיבי בגידור הנובעים מתרגום ההתחייבות הפיננסית המגדרת את ההשקעה נטו בבנק הפועלים שוויץ, נזקפים לרווח כולל אחר ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום". החלק שאינו אפקטיבי בגידור נזקף לרווח והפסד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

מדד ושער חליפין

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושערי החליפין היציגים של מטבעות עיקריים ושיעורי השינוי בהם:

	ליום 31 בדצמבר			השינוי ב-% בשנה	
	2014	2013	2012	**2014**	2013
המדד לחודש נובמבר (בנקודות)	**102.1**	102.2	100.3	**(0.1)**	1.9
	בש"ח				
שער חליפין של הדולר של ארצות-הברית (בש"ח ל-1 דולר)	**3.889**	3.471	3.733	**12.0**	(7.0)
שער חליפין של הליש"ט (בש"ח ל-1 ליש"ט)	**6.064**	5.742	6.037	**5.6**	(4.9)
שער חליפין של האירו (בש"ח ל-1 אירו)	**4.725**	4.782	4.921	**(1.2)**	(2.8)
שער חליפין של הפרנק השוויצרי (בש"ח ל-1 פרנק שוויצרי)	**3.929**	3.897	4.077	**0.8**	(4.4)
שער חליפין של הלירה התורכית	**1.666**	1.606	2.088	**3.7**	(23.1)

(2) השקעות בחברות מוחזקות

(א) דוחות כספיים מאוחדים וזכויות שאינן מקנות שליטה:

כאשר הבנק חשוף, או בעל זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותו בישות המושקעת ויש לו את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלו, הבנק שולט באותה ישות והיא תסווג כחברה בת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על-ידי הבנק ועל ידי אחרים.

הדוחות הכספיים המאוחדים מציגים את הדוחות הכספיים של הקבוצה כישות כלכלית אחת החל מהמועד בו מושגת שליטה ועד למועד בו השליטה מופסקת. לפיכך, יתרות ועסקות הדדיות בין ישויות אלה ורווחים ממכירות בין הישויות שטרם מומשו, בוטלו במלואם. המדיניות החשבונאית של החברות המאוחדות שונתה במידת הצורך על-מנת להתאימה למדיניות חשבונאית שאומצה על-ידי הבנק.

זכויות שאינן מקנות שליטה מייצגות את חלקן בהון חברת הבת, שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לבנק. הזכויות שאינן מקנות שליטה מוצגות כסעיף נפרד במסגרת הון הבנק.

זכויות שאינן מקנות שליטה, שהינן מכשירים המקנים זכות בעלות בהווה והמעניקים למחזיק בהן חלק בנכסים נטו במקרה של פירוק (לדוגמה: מניות רגילות), נמדדים במועד צירוף העסקים בשווי הוגן. מכשירים אחרים העומדים בהגדרה של זכויות שאינן מקנות שליטה (לדוגמה: אופציות למניות רגילות) נמדדים בשווי הוגן או לפי הוראות תקני IFRS רלוונטיים אחרים.

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלי המניות של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך-הכל הרווח או ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלי המניות של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקות בין הקבוצה לזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן מביאות לאיבוד שליטה מטופלות כעסקות במישור ההוני.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(ב) טיפול בישויות בעלות זכויות משתנות:

ישות הינה VIE אם היא עומדת במבחנים המפורטים ב-FAS 167, פרשנות מתוקנת 46 ((FIN 46(R), איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות (ASC 810-10): (1) ההשקעה ההונית בסיכון אינה מספקת כדי לאפשר לישות לממן את פעולותיה מבלי להזדקק לתמיכה כספית נחותה נוספת (subordinated financial support) שמסופקת על-ידי צדדים מעורבים, לרבות מחזיקי מניות; או (2) למשקיעים בהון בסיכון כקבוצה אין את הכוח לכוון פעילויות בעלות השפעה משמעותית ביותר על הביצועים הכלכליים של הישות, או שאינם סופגים את חלקם היחסי בהפסדים הצפויים או ברווחים השאיריתיים הצפויים של הישות.

VIE תאוחד בדוחות הכספיים אם לבנק יש את הכוח לכוון פעילויות בעלות השפעה משמעותית ביותר על הביצועים הכלכליים של ה-VIE, וכן לבנק יש את הזכות לקבל הטבות מה-VIE או מחויבות לספוג את הפסדיה, אשר פוטנציאלית עשויים להיות משמעותיים עבור ה-VIE.

לבנק קיימות זכויות משתנות ב-VIE אחרות שאינן מאוחדות מכיוון שהבנק אינו הנהנה העיקרי.

הבנק עוקב אחר כל ה-VIEs על מנת לקבוע אם התרחש אירוע אשר עלול לגרום לשינוי בזהות של הנהנה העיקרי. אירועים אלו כוללים, בין היתר:

- רכישות נוספות או מכירות של זכויות משתנות על-ידי הבנק או על-ידי צד שלישי לא קשור הגורמות לבעלות הכוללת של הזכויות המשתנות של הבנק להשתנות;
- שינויים בהסדרים חוזיים באופן שמייעד מחדש הפסדים צפויים או רווחים שארתיים בין מחזיקי הזכויות המשתנות; ו-
- מתן תמיכה לישות המביאה לזכות משתנה משמעותית.

לפרטים נוספים לגבי ישויות בעלות זכויות משתנות, ראה ביאור 19ה'.

(ג) השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לבנק השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. בבחינת קיום השפעה מהותית, מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות, הניתנות למימוש או להמרה באופן מיידי למניות החברה המוחזקת.

השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. כאשר הבנק משיג השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה כנכס זמין למכירה עד למועד השגת ההשפעה המהותית, מיושמת שיטת השווי המאזני למפרע, זאת בעקביות לכללים שנקבעו בנושא בתקני חשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית. הדוחות הכספיים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הבנק מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. יובהר, כי הבנק לא מבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי (נושאים שבהם לא אומצו בהוראות הדיווח לציבור תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים) שיושמה על-ידי חברה כלולה ריאלית.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

אובדן השפעה מהותית

הבנק מפסיק להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבד את ההשפעה המהותית ומטפל בהשקעה כנכס פיננסי או כחברה בת, לפי העניין.

במועד זה, הבנק מודד בשווי הוגן השקעה כלשהי שנותרה לו בחברה הכלולה לשעבר ומכיר ברווח או הפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" בכל הפרש בין השווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה ותמורה כלשהי ממימוש של חלק מההשקעה בחברה הכלולה לבין הערך בספרים של ההשקעה במועד זה.

הסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווגים מחדש לרווח הפסד או לעודפים.

שינוי בשיעורי החזקה בחברות כלולות תוך שימור השפעה מהותית

בעת עלייה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הבנק מיישם את שיטת הרכישה רק בגין אחוזי ההחזקה הנוספים בעוד שההחזקה הקודמת נותרת ללא שינוי.

בעת ירידה בשיעור החזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הבנק גורע חלק יחסי מהשקעתו ומכיר ברווח או הפסד מהמכירה במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". עלות הזכויות שנמכרו לצורך חישוב הרווח או ההפסד מהמכירה נקבעת לפי ממוצע משוקלל.

(ד) צירופי עסקים

הבנק מיישם לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה, לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת, וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכויות הוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על-ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ככלל, הכנסות והוצאות נכללות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, הבנק מטפל בהכנסות ובהוצאות הבאות כפי שנקבע בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו כדלקמן:

(א) ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד במסגרת הכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו-כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

(ב) עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, למעט בגין הלוואות לתקופה של עד שלושה חודשים, אינן מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הריבית האפקטיבית ומדווחות כחלק מהכנסות ריבית.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(ג) עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן האשראי. במידה שהסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות. אחרת, יש לדחות את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה, אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. אם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות. לעניין זה, הבנק מניח כי הסבירות למימוש ההתחייבות אינה קלושה.

(ד) במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, יש לבחון האם השינוי בתנאי ההלוואה הינו מינורי או לא. במקרים שהשינוי אינו מינורי, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת, העמלות הנ"ל נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל. בהתאם להוראות המעבר שפרסם המפקח על הבנקים, הבחינה תעשה תוך שימוש באומדנים סבירים וקביעת מקדמי ביטחון שיבטיחו שהטיפול החשבונאי יהיה זהיר. אחרת, יש לקבוע כי השינוי יהיה מינורי והעמלות יוכרו כהתאמת תשואה. לעניין זה, הבנק מניח כי השינויים בתנאי החוב הינם מינוריים.

(ה) עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

(ו) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות-ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסוימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסוימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

(ז) ניירות-ערך - ראה סעיף ה(5) להלן.

(ח) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף ה(6) להלן.

(ט) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בנוסף, בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015, מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנוגע לחישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי שאינו לדיור ובפרט בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים, כאמור להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

תחולת ההוראה

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בדבר מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בדבר מדידה והכרה של הפרשה לירידת-ערך (כגון: אגרות-חוב ונגזרים) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

סיווג אשראי בעייתי

בהתאם להוראות בנק ישראל, הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות ופריטי אשראי חוץ-מאזני כפגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי מסווג כפגום, כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים המקוריים עם הלקוח. קבלת החלטה בדבר סיווג אשראי כפגום מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'. בכל מקרה, חוב המוערך על בסיס פרטני מסווג כפגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. חוב בפיגור הינו חוב בו קרן או ריבית לא שולמו במועדם בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים. חשבון עו"ש/חח"ד ידווח כחוב בפיגור כאשר החשבון נותר ברציפות ביתרת חובה (בהיעדר מסגרת מאושרת), או בחריגה ממסגרת האשראי המאושרת, למשך 30 ימים או יותר או אם בתוך מסגרת האשראי נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים הנמוכים מיתרת החובה ומהמסגרת במשך תקופה של 180 ימים. הלוואות ידווחו כחוב בפיגור כאשר הקרן או ריבית לא שולמו לאחר 30 יום מהמועד שנקבע לתשלומם, בהתאם לתנאי הפירעון החוזיים של החוב. כמו-כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור, בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות.

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום רק כאשר אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה.

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום רק כאשר אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה.

סיכון אשראי נחות, כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני שאינו מוגן באופן מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי שסווג כאמור נדרש שתהיינה חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב, שכן קיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד מסוים, אם הליקויים לא יתוקנו. סיכון אשראי חוץ-מאזני יסווג כנחות אם קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית לכך שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ-מאזני תתממש, ובנוסף - החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג של חובות נחותים.

אשראי שאינו נבחן פרטנית, אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת, כולל סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני בעל חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם לא יטופלו, התוצאה של חולשות פוטנציאליות אלו עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון של האשראי או במעמד של הבנק כנושה בתאריך עתידי מסוים. סיכון אשראי חוץ-מאזני יסווג בהשגחה מיוחדת אם קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית לכך, שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ-מאזני תתממש, ובנוסף - החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג של חובות בהשגחה מיוחדת.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק נדרש לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה נאותה, על-מנת לכסות הפסדי אשראי צפויים, בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק נדרש לקיים, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ-מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשה להפסדי אשראי וביטחונות), מקובצות ברמת הלקוח, הינה מעל 1 מיליון ש"ח (בחברת כרטיסי אשראי מאוחדת מעל 500 אלפי ש"ח). בנוסף, מזהה הבנק לצורך בחינה פרטנית, חובות מסוימים בעלי מאפייני בעייתיות אחרים וכן חובות לקוחות בארגון מחדש של חוב בעייתי, אשר ההפרשה לירידת-ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי נבחנת לגבי כל חוב שסווג כפגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית המקורית של החוב. כאשר נקבע כי החזר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

ההפרשה הפרטנית הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ-מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי Contingencies ASC 450 (טיפול חשבונאי בתלויות).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450 ובהתאם להוראת המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בטווח של 5 שנים שהסתיימו במועד הדיווח. שיעורי הפסדי העבר המייצגים מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל בשנים אלו או שיעורי ההפרשה ביחס ליתרה ממוצעת של החובות. הבנק משתמש בשיעור ההפסדים אשר מהווה ממוצע של שיעורי הפסדי העבר בטווח השנים כאמור לעיל. קביעת שיעורי ההפסד המשמשים לחישוב ההפרשה נעשית תוך התחשבות בנתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי, כל זאת תוך הבאה בחשבון של אי וודאויות הנוצרות בגין ליקויים בתהליכי חיתום אשראי, בתהליכי ביצוע הפרשות להפסדי אשראי וקביעת מחיקות חשבונאיות.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

לעניין זה, ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים". בהתאם לחוזר בקביעת הפרשה להפסדי אשראי על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, בין היתר, להביא בחשבון הן את הפסדי העבר, אשר יחושבו בהתאם לממוצע הפסדי העבר בחמש השנים האחרונות, והן את ההתאמות בגין הגורמים האיכותיים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, בשיעור שלא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני הלא פגום. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

בהתאם לאמור בחוזר, הבנק נערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית החישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כמו-כן, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח בנוגע לשיעור ההתאמה האיכותי בשיעור של 0.75% מעל ממוצע הפסדי העבר בטווח של חמש שנים שהסתיימו במועד הדיווח. כתוצאה מהיישום הוגדלה ההפרשה להפסדי אשראי בסך של כ-179 מיליוני ש"ח, לפני מס. הגידול ביתרות ההפרשה נזקף לדוח רווח והפסד.

כמו-כן, בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, מגולם בשיעור המס.

הפרשה מזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. על-פי הוראות הנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות, חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור יבוצע, במידת הצורך, לכלל ההלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.

בנוסף הבנק מיישם את הוראות מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא הלוואות לדיור.

הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות כאמור וכי החל מיום 31 במרץ 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח.

הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו במכתב המפקח על הבנקים בדוחות כספיים באופן של מכאן ולהבא.

בהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, ההפרשה הקבוצתית הנדרשת בהתייחס לסיכון אשראי חוץ-מאזני מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ-מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית בהתאמות מסוימות. יתרת הפרשה זו לא מנוכה מסעיף אשראי לציבור והיא נכללת בסעיף התחייבויות אחרות במאזן.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור, מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי.

ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדיון בוועדה המייעצת טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". לפרטים נוספים ראה סעיף ו (5) שלהלן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הכרה בהכנסה

החל ממועד סיווג החוב כפגום הבנק מפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית (לרבות הפרשי הצמדה למדד עבור חובות שסווגו כפגומים, החל מיום 1 בינואר 2012). כמו-כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. עם זאת, חוב אשר פורמלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע בהתאם לתנאיו החדשים, מטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. בנוסף, בעת גביה במזומן, כאשר צפוי כי יתרת החוב הרשומה תיפרע במלואה, ניתן להכיר בהכנסות מימון בגובה הכנסות הריבית שהיו נצברות בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי השיעור החוזי. היתרה שהתקבלה במזומן מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנותרת, תרשם כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום, כל התשלומים שהתקבלו ישמשו להקטנת היתרה הרשומה במידה הנדרשת להסרת ספק זה.

לגבי חובות שאינם נבחנים פרטנית ומופרשים על בסיס קבוצתי, אשר מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית, עד למחיקתם חשבונאית.

ארגון מחדש של חוב בעייתי

חוב אשר פורמלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על-ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם החייב מצוי בקשיים פיננסיים והאם במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה זאת, הבנק בוחן את יכולת הגביה מהלקוח וכן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש לא נבחנו על בסיס פרטני, מסווגים כחובות פגומים ומוערכים על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא יפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). במקרה בו מדובר בחוב מותנה בביטחון אשר ההפרשה הפרטנית בגינו מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון, הבנק מוחק חשבונאית כל יתרת חוב העולה על השווי ההוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש. לגבי החובות שאינם מוערכים על בסיס פרטני, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל סממני בעייתיות אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

נכסים שנתפסו (Foreclosed Assets)

במקרה בו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי בו הבנק קיבל נכסים כפירעון מלא או חלקי של חוב, למשל זכויות בהון, חייבים מצד שלישי או נכסים אחרים שימכרו לאחר מכן, יוכרו נכסים אלה לפי שווים ההוגן של הנכסים במועד התפיסה. אם הנכסים שנתקבלו מהווים פירעון מלא של החוב ובמועד התפיסה עולה יתרת החוב הרשומה על השווי ההוגן של הנכסים, מכיר הבנק בהפרשה להפסדי אשראי. בכל מקרה במידה והנכסים שהתקבלו נמכרו זמן קצר לאחר תפיסתם (לרוב עד 90 יום), כל עוד לא חל שינוי מהותי באומדן השווי ההוגן, מחליף הבנק את אומדן השווי ההוגן במחיר שהתקבל במכירה בניכוי עלויות מכירה ומתאים את ההפרשה להפסדי אשראי.

(5) ניירות-ערך

א. ניירות-ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כלהלן:

- אגרות-חוב מוחזקות לפדיון - אגרות-חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות-חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. אגרות-חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת-ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.
- ניירות-ערך למסחר - ניירות-ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות-ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ניירות-ערך זמינים למכירה - ניירות-ערך אשר לא סווגו כאגרות-חוב מוחזקות לפדיון או כניירות-ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות-חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. השקעות הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

ד. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ה(7) להלן.

ה. לעניין טיפול בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ה(8) להלן.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(ו) מכשירים פיננסיים נגזרים, לרבות חשבונאות גידור

(א) הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצורכי גידור סיכוני מטבע-חוץ וסיכוני ריבית, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים. מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכוני אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

(ב) במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

(ג) גידור תזרימי מזומנים

כאשר נגזר מיועד כמכשיר מגדר לחשיפה להשתנות של תזרימי מזומנים עתידיים צפויים, שניתן לייחס לסיכון מסוים המיוחס לנכס או להתחייבות שהוכרו או לעסקה חזויה שקרוב לוודאי (probable) שתתבצע ויכולה להשפיע על רווח והפסד, שינויים בשוויו ההוגן בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד.

הסכום המוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה בה תזרימי המזומנים ישפיעו על דוח רווח והפסד ויוצג באותו הסעיף בדוח רווח והפסד בו נמצא הפריט המגודר.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור תזרים מזומנים, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. הרווח או ההפסד שנצבר ברווח כולל אחר והוצג בהון קודם לכן, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החזויה או עד אשר קרוב לוודאי כי העסקה החזויה לא תתרחש. אם קרוב לוודאי שהעסקה החזויה לא תתרחש, הרווח או ההפסד המצטבר בגין המכשיר המגדר שהוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לרווח והפסד.

(ד) גידור שווי הוגן

שינויים בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. כאשר התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, כל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של ההתקשרות האיתנה יבוטלו ויוכרו במקביל בדוח רווח והפסד באופן שוטף בהפסד או ברווח.

(ה) גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

גידור ההשקעה נטו בפעילות חוץ - ראה סעיף ה.(1) לעיל.

(ו) נגזרים שאינם משמשים לגידור

שינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(ז) נגזרים משובצים

נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 155) ASC 815-15, הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

(ח) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

בהתאם ל-FAS 157 (ASC-820-10) שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. התקן מחייב, לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על-ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

ניירות-ערך

השווי ההוגן של ניירות-ערך למסחר וניירות-ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלה השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות-ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל ההחזקה על-ידי הבנק או גודל הפוזיציה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט, ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 (ASC 820) דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית - הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור בהתבסס על דירוגים פנימיים.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 21 להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(8) ירידת-ערך נכסים פיננסיים

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות-ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני. הבחינה כאמור כוללת מספר שלבים ועקרונות, בהתאם למדיניות שנקבעה בבנק.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת-ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר-ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר-ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- אגרת-חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית. הבנק הגדיר ירידת דירוג של שלוש יחידות דירוג (notches) או יותר המלווה בירידה מתחת לדירוג השקעה כירידת דירוג משמעותית;
- אגרת-חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על-ידי הבנק כבעייתית;
- אגרת-חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה, עד למועד בו התשלומים מתקבלים כסדרם;
- נייר ערך שחלה בו ירידת-ערך של למעלה מ-20% ביחס לעלותו וירידת-ערך זו נמשכה למעלה מחצי שנה;
- נייר-ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי (40% ומעלה) מהעלות (לגבי אגרות-חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות-חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עלייה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של אגרות-חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כאשר חלה ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשוויו ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר-ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת-ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות-ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.

(9) קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית. בהתאם להוראות, הבנק יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צג נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתאם לתנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן התחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

כמו-כן, נקבע כי בנק יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

הבנק לא מקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים הבנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement).

עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים. אי לכך בדוחות הכספיים ממשיך הבנק להציג חשיפות בגין עסקות בסכום ברוטו.

(10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 140) ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על-ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

הערכת קיום שליטה אפקטיבית מתמקדת בזכויות החוזיות ובהתחייבויות החוזיות של המעביר, ולכן לא מובאים בחשבון: (1) קריטריון שדורש שלמעביר תהיה יכולת לרכוש ניירות שהועברו גם במקרה כשל של הנעבר; וכן (2) הנחיות בנושא דרישת הביטחונות בקשר לקריטריון הנ"ל.

בעסקות העברת נכסים פיננסיים הבנק קובע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו (ולכן העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח) אם מתקיימים כל התנאים שלהלן:

- הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו;
- ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה; וכן
- ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסים המועברים או הזכות המשתתפת נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק. ניירות-ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת או שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, בהם הבנק לא איבד שליטה על הנכס המועבר או לא רכש שליטה בנכס שהתקבל, מטופלים כחוב מובטח.

על-פי הנחיות של המפקח על הבנקים, ניירות-ערך מסוימים שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת לבנק ישראל מטופלים כחוב מובטח. מכשירים פיננסיים שהועברו בעסקות כאמור, נמדדים לפי אותם עקרונות מדידה שיושמו לפני העברתם. כלומר, ניירות הערך כאמור לא נגרעים מהמאזן, וכנגדם מוצג הפקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות-ערך בסעיף "ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות-ערך שהתקבלו בעסקות כאמור, נרשמים לפי סכום המזומן שהתקבל על-ידי הבנק במסגרת הסעיף "ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות-ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות-ערך שהועברו בהסכמי רכישה ומכירה חוזרת ודרישת השלמת ביטחונות מבוצעת במקרים הנדרשים.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקות השאלה או שאילה של ניירות-ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתייחסים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם. טיפול בהשאלה ובשאילה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס.

(11) רכוש קבוע

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו-כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהוונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה ראה סעיף ה(13) להלן.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות של בדיקות תקופתיות משמעותיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף " הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות בבעלות הבנק אינן מופחתות.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על-ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת-ערך.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם: ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס כוללות עלויות ישירות של חומרים ושירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות תקורה שלא ניתן לייחסן באופן ישיר לפיתוח התוכנה ועלויות מחקר מוכרות כהוצאה עם התהוותן.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי החל מהמועד שבו התוכנות זמינות לשימוש. תוכנות בתהליך פיתוח אינן מופחתות באופן שיטתי כל עוד הן אינן זמינות לשימוש. לפיכך, מתבצעת בחינה לירידת-ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הן הופכות להיות זמינות לשימוש.

לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ד (2).

(12) חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים בהן נושא הבנק באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימליים העתידיים. תשלומים עתידים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת, מאחר שמהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משוויה ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה.

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך-כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(13) נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

הסעיף כולל נכסים בלתי מוחשיים שהוכרו במסגרת צירוף עסקים ומוניטין.

מוניטין

למידע בנושא מדידת המוניטין בעת ההכרה לראשונה ראה סעיף ה(2) לעיל. בתקופות עוקבות מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת-ערך שנצברו.

הפחתה

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים לפחות אחת לשנה לצורך ירידת-ערך.

(14) נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק (על-ידי הבנק כבעלים או בחכירה מימונית) לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית-ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך:

1. שימוש בייצור או הספקת סחורות או שירותים למטרות מנהלתיות; או
2. מכירה במהלך העסקים הרגיל.

נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות הרכישה בתוספת עלויות עסקה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת-ערך.

(15) ירידת-ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת-ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות העוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבוצעת אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל יחידה מניבת מזומנים, הערכה של סכום בר ההשבה של מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת-ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה).

בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת-ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת-ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תיבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך לא תהיה גדולה ממגזר פעילות (לפני קיבוץ מגזרים דומים).

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת-ערך כחלק מבחינת ירידת-ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים. נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת-ערך בנכס השייך למטה הבנק או כאשר קיימים סממנים לירידת-ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת-ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת-ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת-ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבה מזומנים, לאחר גילום המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה.

הפסד מירידת-ערך מוקצה בין הבעלים של החברה לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה.

הפסד מירידת-ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת-ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת-ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת-ערך.

ירידת-ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

בנוסף לסממנים לבחינת קיום ירידת-ערך שנקבעו ב-IAS 36, ירידת-ערך נכסים, בחינת קיום ירידת-ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב תתבצע גם בהתקיים הסממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית: SOP 98-1: Accounting For The Costs Of Computer Software Developed Or Obtained For Internal Use (ASC 350-40)

(1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;

(2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;

(3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;

(4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;

(5) צפוי שפיתוח התוכנה לא יושלם ולא ייעשה בו שימוש.

באם מתקיים סימן אחד או יותר מהסימנים שצוינו לעיל, נדרש לבחון ירידת-ערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-IAS 36, ירידת-ערך נכסים.

(16) נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

נכסים לא שוטפים (או קבוצות מימוש המורכבות מנכסים והתחייבויות) שהשבתם צפויה בעיקרה בדרך של מכירה או חלוקה ולא בדרך של שימוש מתמשך (למעט נכסים שנתפסו בגין חובות פגומים), מסווגים כנכסים המוחזקים למכירה או חלוקה.

מיד לפני סיווגם כמוחזקים למכירה או לחלוקה, נמדדים הנכסים על-פי המדיניות החשבונאית של הבנק. לאחר מכן נמדדים הנכסים, לפי הנמוך מבין הערך בספרים והשווי ההוגן, בניכוי עלויות מכירה.

בתקופות עוקבות, נכסים ברי פחת המסווגים כמוחזקים למכירה או לחלוקה אינם מופחתים הפחתה תקופתית, והשקעות בחברות כלולות המסווגות כמוחזקות למכירה אינן מטופלות בהתאם לשיטת השווי המאזני.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(17) זכויות עובדים

מחויבות הבנק בגין הטבות לאחר סיום העסקה או הטבות אחרות לזמן ארוך על-פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה, מחושבות על בסיס אקטוארי ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון שנלקח בחשבון הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. שיעור התמותה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון כפי שמפורט בחוזר 2-1-2013 (לוחות חדשים לחברות ביטוח). שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על-ידי ההנהלה.

הטבות עובד לטווח קצר (כדוגמת: שכר עבודה, חופשה ומענקים) נמדדות על בסיס לא מהוון וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס.

כמו-כן, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לבנק בגין מתן הטבות כאמור.

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים. לפרטים נוספים ראה סעיף ו (1) שלהלן.

(18) תשלום מבוסס מניות

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל. עבור מענקי תשלום מבוסס מניות המותנים בתנאים שאינם תנאי הבשלה או בתנאי הבשלה שהינם תנאי ביצוע המהווים תנאי שוק, הבנק מביא בחשבון תנאים אלו באמידת השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המוענקים. לכן, הבנק מכיר בהוצאה בגין מענקים אלו ללא קשר להתקיימותם של תנאים אלה.

השווי ההוגן של הסכום המגיע לעובדים בגין זכויות לעליית-ערך מניות, המסולקות במזומן, נזקף כהוצאה, כנגד גידול מקביל בהתחייבויות, על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית של העובדים לתשלום. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל מועד דיווח עד מועד הסילוק. כל שינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות נזקף כהוצאת "משכורת ונלוות" ברווח והפסד.

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים והטיפול החשבונאי בתשלום מבוסס מניות. לפרטים נוספים ראה סעיף ו (1) שלהלן.

(19) מניות באוצר

בעת רכישת מניות הבנק על-ידי הבנק, סכום התמורה ששולם, הכולל עלויות ישירות, מנוכה מההון. המניות שנרכשו מחדש מסווגות כמניות באוצר. כאשר מניות באוצר נמכרות או מונפקות מחדש, סכום התמורה שהתקבלה מוכר כגידול בהון והעודף או הגרעון שנובעים מהעסקה נזקף ליתרת הפרמיה.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(20) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל-20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית במקרים בהם טרם פורסמו ארבעה דוחות כספיים על-ידי הבנק מאז שנכללה בהם לראשונה תביעה כאמור ולכן לא בוצעה הפרשה.

ביאור 19(ד) כולל גילוי על כל תביעה שסכומה מעל 1% מהון הבנק ולגבי תביעות שלא ניתן בשלב זה להעריך את תוצאותיהן, ניתן גילוי לגבי כל תביעה שסכומה מעל 0.5% מההון.

(21) הוצאות מסים על ההכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון. במקרים אלו הוצאת המסים על הכנסה נזקפת להון. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצורכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורת והוצאות נלוות".

הבנק מכיר במסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצורכי מסים. ואולם, הבנק לא מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים: ההכרה לראשונה במוניטין, ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצורכי מס, וכן הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. הבנק מקזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על-ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין הפרשים זמניים יוכר כאשר צפוי (more likely than not) שיווצר לגביהם חיסכון מס בעת מועד ההיפוך. יצירה של נכסי מסים נדחים נטו לא תעלה על המסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים בהם צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שהוא עשוי להתחייב בה.

מס נדחה בגין עסקות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על-ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

(22) היוון עלויות אשראי

IAS 23 עלויות אשראי, קובע כי נדרש להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה ולהקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימושו המיועד או מכירתו והוא כולל, בין היתר, נכסי רכוש קבוע, נכסי תוכנה ונכסים אחרים הדורשים פרק זמן ממושך כדי להביאם למצב בו יוכלו לשרת בשימושם המיועד או למכירתם.

עם זאת, במסגרת הוראות הפיקוח על הבנקים הובהר כי תאגיד בנקאי לא יהוון עלויות אשראי מבלי שקבע מדיניות, נהלים ובקרות ברורים באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כשירים ובעלויות אשראי שהוונו.

בהתאם לכך, הבנק אינו מהוון עלויות אשראי לנכסים כשירים.

(23) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר.

הרווח המדולל למניה נקבע על-ידי התאמת הרווח או ההפסד (כגון התאמות בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון כלשהן ושינויים אחרים) המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות, כתבי אופציה למניות וכתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

(24) דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשיוך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל ב"אחרים והתאמות".

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(25) גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור.

בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

(26) עסקות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

הלוואות, לרבות פיקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון.

בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית.

ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) זכויות עובדים ותגמול מבוסס מניות

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו-כן, ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בדבר זכויות עובדים-שיעור ההיוון, מתכונת גילוי והוראות מעבר ליישום לראשונה. בחוזר הובהר כי בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית תאגיד בנקאי נדרש לקבוע את שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים לפי שיעורים שבהם ניתן לסלק את ההתחייבות בפועל. לצורך כך תאגיד בנקאי רשאי, בין היתר, להתחשב בשיעורי תשואה על השקעות באגרות-חוב באיכות גבוהה הנסחרות בשוק עמוק. בנק ישראל מציין בחוזר כי הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות-חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות-החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות-הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית, והכול במועד הדיווח.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים נקבע כי:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על-פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על-פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל, יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התוכנית.
- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1.1.2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התוכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.

החוזר מעדכן את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית.

בנוסף, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית.

להלן עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים:

הטבות לאחר פרישה-פנסיה, פיצויים והטבות אחרות-תוכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתוכניות פנסיה ותוכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תוכנית, גידול בשכר ושיעורי עזיבה.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי יובל

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

היעדרויות המזכות בפיצוי - חופשה ומחלה

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הטבות אחרות לאחר סיום העסקה – מענק בגין אי ניצול ימי מחלה

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.

עסקות תשלום מבוסס מניות

- הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
- מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה.
- מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.

השינויים העיקריים ביחס למדיניות החשבונאית המיושמת כיום בדוחות הכספיים

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שמיישם הבנק כיום בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ה.(17).

להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה ליום 1 בינואר 2015 בגין יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים היא גידול בהתחייבויות בסך של כ-590 מיליון ש"ח וקיטון בהון המיוחס לבעלי המניות של הבנק בסך של כ-368 מיליון ש"ח לאחר מס. למרות ההשפעה המהותית לרעה על ההון המיוחס לבעלי המניות של הבנק, לצורך חישוב דרישות הון בהתאם להוראות באזל 3, בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד מצטבר בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים לא תובא בחשבון באופן מיידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018. לגילוי על אומדן ההשפעה הצפויה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2014 ראה ביאור 13.

(2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארצות-הברית. בהתאם להוראה, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. לצורך כך נדרש ליישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";
- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן
- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, נדרש להתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים.

במקביל לפרסום החוזר כאמור, פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רובד 1 לפי הוראות באזל 2 ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל 3) כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

הבנק יישם כללים אלה החל מיום 1 בינואר 2015, כאשר בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושאים בקודיפיקציה אשר פורטו לעיל, לרבות תיקון מספרי השוואה ככל שרלוונטי.
להערכת הבנק, ליישום ההוראה לא תהיה השפעה מהותית.

(3) חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.
התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" ינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על-פי הנחיות הפיקוח.
הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים אלא לכלול מספרי השוואה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. כמו-כן, לא נדרש גילוי על מגזר ניהול פיננסי.
- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספר השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי ההשוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.
- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.

יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי.

(4) אימוץ כללי החשבונאית המקובלים בבנקים בארצות-הברית

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט IAS 19 בדבר הטבות עובדים אשר יישומו נדחה למועד מאוחר יותר. בנושאים שבליבת העסק הבנקאי, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי תתקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.
במהלך ינואר 2014 הובהר על-ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגידים בנקאיים לא יידרשו לאמץ את כללי ה-IFRS אלא לאמץ באופן מלא את כללי התקינה החשבונאית האמריקאית, המיושמים על-ידי בנקים בארצות-הברית. עם זאת יצוין כי טיוטה בנושא טרם הועברה לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות.

ביאור 1 עיקרי מדיניות חשבונאית (המשך)

(5) הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 18 ביולי 2013 הועברה לדיון בוועדה המייעצת טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי". הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת השעה בנושא חישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הבהרות והנחיות לאופן החישוב של שיעור הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מקיפות בקשר להכללה במסגרת מקדם ההפרשה את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים. בנוסף, מחייבת הטיוטה הרחבה משמעותית של דרישות התיעוד התומך במקדם ההפרשה הקבוצתית ובנאותות כוללת של ההפרשה וכן הרחבה משמעותית של דרישות הדיווח להנהלה ולדירקטוריון.
ההשפעה הצפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיזקף לרווח והפסד. מועד היישום לראשונה טרם נקבע.
בשלב זה, אין באפשרות הבנק לאמוד את השפעת אימוץ ההוראה לכשתיושם.

(6) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.
בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.
התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפידציה.
הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים, וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר.

ביאור 2 מזומנים ופיקדונות בבנקים

הרכב הסעיף:

	ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013
מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים	**46,397**	40,222
פיקדונות בבנקים מסחריים	**8,577**	5,487
סך-הכל*,**	**54,974**	45,709
* מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים	**51,823**	43,933
** בניכוי הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בסך	**4**	6

הערה:
בנושא שיעבודים ראה ביאור 14.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 3 ניירות-ערך

	ליום 31 בדצמבר 2014				
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות:					
של מוסדות פיננסיים בישראל	**509**	**509**	**26**	**–**	**535**

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן*
			רווחים	הפסדים[3]	
2) ניירות-ערך זמינים למכירה					
אגרות-חוב ומלוות:					
של ממשלת ישראל	**37,049**	**36,268**	**793**	**(12)**	**37,049**
של ממשלות זרות	**3,498**	**3,447**	**62**	**(11)**	**3,498**
של מוסדות פיננסיים בישראל	**819**	**801**	**18**	**–**	**819**
של מוסדות פיננסיים זרים	**5,083**	**5,051**	**42**	**(10)**	**5,083**
של אחרים בישראל	**2,284**	**2,215**	**87**	**(18)**	**2,284**
של אחרים זרים	**3,454**	**3,432**	**37**	**(15)**	**3,454**
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	**52,187**	**51,214**	**1,039**	**(66)**	**52,187**
מניות:					
של אחרים	**2,563**	**2,170**	**418**	**(25)**	**2,563**[1]
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה	**54,750**	**53,384**	**1,457**[2]	**(91)**[2]	**54,750**[1]

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(3) ראה פירוט נוסף בסעיף 5 להלן.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2014				
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
3) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות:					
של ממשלת ישראל	**2,871**	**2,867**	**5**	**(1)**	**2,871**
של ממשלות זרות	**43**	**42**	**2**	**(1)**	**43**
של מוסדות פיננסיים זרים	**354**	**353**	**2**	**(1)**	**354**
של אחרים בישראל	**20**	**19**	**1**	**–**	**20**
של אחרים זרים	**181**	**176**	**9**	**(4)**	**181**
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	**3,469**	**3,457**	**19**	**(7)**	**3,469**
מניות:					
של אחרים	**50**	**55**	**1**	**(6)**	**50**
סך-כל ניירות הערך למסחר	**3,519**	**3,512**	**20**[2]	**(13)**[2]	**3,519**
סך-כל ניירות הערך[3]	**58,778**	**57,405**	**1,503**	**(104)**	**58,804**[1]
4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות					
להלן יתרת החוב הרשומה של:					
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית					**34**

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-9.4 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים - ראה ביאור 14.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013			
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון					
אגרות-חוב ומלוות:					
של מוסדות פיננסיים בישראל	471	471	45	–	516

	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן*
			רווחים	הפסדים[3]	
2) ניירות-ערך זמינים למכירה					
אגרות-חוב ומלוות:					
של ממשלת ישראל	46,984	46,636	357	(9)	46,984
של ממשלות זרות	2,812	2,780	42	(10)	2,812
של מוסדות פיננסיים בישראל	404	386	18	–	404
של מוסדות פיננסיים זרים	2,362	2,352	14	(4)	2,362
של אחרים בישראל	1,559	1,459	100	–	1,559
של אחרים זרים	1,966	1,959	13	(6)	1,966
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	56,087	55,572	544	(29)	56,087
מניות:					
של אחרים	2,221	1,748	473	–	2,221[1]
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה	58,308	57,320	1,017[2]	(29)[2]	58,308[1]

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 562 מיליוני ש"ח.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

(3) ראה פירוט נוסף בסעיף 5 להלן.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013				
	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
3) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות:					
של ממשלת ישראל	1,502	1,499	3	–	1,502
של ממשלות זרות	33	29	4	–	33
של מוסדות פיננסיים זרים	315	320	5	(10)	315
של אחרים בישראל	11	11	–	–	11
של אחרים זרים	239	232	8	(1)	239
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	2,100	2,091	20	(11)	2,100
מניות:					
של אחרים	33	40	–	(7)	33
סך-כל ניירות הערך למסחר	2,133	2,131	20[2]	(18)[2]	2,133
סך-כל ניירות הערך[3]	60,912	59,922	1,082	(47)	60,957[1]

4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות	
להלן יתרת החוב הרשומה של:	
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	43

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.

(1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 562 מיליוני ש"ח.

(2) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-8.0 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים - ראה ביאור 14.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאור 23 וביאור 24.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 3 ניירות-ערך (המשך)

	31 בדצמבר 2014							
	פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		סך-הכל	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		סך-הכל
		0-20%	20-40%			0-20%	20-40%	
5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש								
אגרות-חוב ומלוות:								
של ממשלת ישראל	**1,878**	**(7)**	**–**	**(7)**	**226**	**(5)**	**–**	**(5)**
של ממשלות זרות	**887**	**(1)**	**–**	**(1)**	**191**	**(10)**	**–**	**(10)**
של מוסדות פיננסיים זרים	**1,715**	**(9)**	**–**	**(9)**	**115**	**(1)**	**–**	**(1)**
של אחרים בישראל	**393**	**(18)**	**–**	**(18)**	**–**	**–**	**–**	**–**
של אחרים זרים	**1,062**	**(14)**	**–**	**(14)**	**44**	**(1)**	**–**	**(1)**
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	**5,935**	**(49)**	**–**	**(49)**	**576**	**(17)**	**–**	**(17)**
מניות:								
של אחרים	**321**	**(21)**	**–**	**(21)**	**373**	**(4)**	**–**	**(4)**
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה	**6,256**	**(70)**	**–**	**(70)**	**949**	**(21)**	**–**	**(21)**

	31 בדצמבר 2013							
	פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		סך-הכל	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו		סך-הכל
		0-20%	20-40%			0-20%	20-40%	
אגרות-חוב ומלוות:								
של ממשלת ישראל	821	(5)	–	(5)	236	(4)	–	(4)
של ממשלות זרות	702	(7)	–	(7)	38	(3)	–	(3)
של מוסדות פיננסיים זרים	760	(4)	–	(4)	36	–	–	–
של אחרים בישראל	20	–	–	–	–	–	–	–
של אחרים זרים	871	(6)	–	(6)	–	–	–	–
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה	3,174	(22)	–	(22)	310	(7)	–	(7)

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

	2014				
	אשראי לציבור			בנקים וממשלות	סך-הכל
	מסחרי	לדיור	סך-הכל		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	**3,430**	**422**	**4,581**	**6**	**4,587**
הוצאות בגין הפסדי אשראי[1]	**138**	**(37)**	**427**	**(2)**	**425**
מחיקות חשבונאיות	**(897)**	**(3)**	**(1,376)**	**–**	**(1,376)**
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	**859**	**5**	**1,220**	**–**	**1,220**
מחיקות חשבונאיות נטו	**(38)**	**2**	**(156)**	**–**	**(156)**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה[2]	**3,530**	**387**	**4,852**	**4**	**4,856**
(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים	**41**	**–**	**34**	**–**	**34**
(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים	**604**	**–**	**672**	**–**	**672**

	2013				
	אשראי לציבור			בנקים וממשלות	סך-הכל
	מסחרי	לדיור	סך-הכל		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	3,356	358	4,683	5	4,688
הוצאות בגין הפסדי אשראי[1]	635	108	873	1	874
מחיקות חשבונאיות	(892)	(44)	(1,480)	–	(1,480)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	331	–	506	–	506
מחיקות חשבונאיות נטו	(561)	(44)	(974)	–	(974)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	–	–	(1)	–	(1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה[2]	3,430	422	4,581	6	4,587
(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים	61	–	43	–	43
(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים	563	–	638	–	638

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

	2012				
	אשראי לציבור				בנקים וממשלות	סך-הכל
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך-הכל		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	3,359	351	946	4,656	4	4,660
הוצאות בגין הפסדי אשראי[1]	673	29	284	986	1	987
מחיקות חשבונאיות	(986)	(22)	(443)	(1,451)	–	(1,451)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	310	–	182	492	–	492
מחיקות חשבונאיות נטו	(676)	(22)	(261)	(959)	–	(959)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה[2][3]	3,356	358	969	4,683	5	4,688
(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים	54	–	(16)	38	–	38
(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים	502	–	93	595	–	595
(3) מזה: בגין מכשירי חוב אחרים	–	–	2	2	–	2

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה

	31 בדצמבר 2014					
	אשראי לציבור				בנקים וממשלות	סך-הכל
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך-הכל		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
שנבדקו על בסיס פרטני	**137,840**	**–**	**3,584**	**141,424**	**34,046**	**175,470**
שנבדקו על בסיס קבוצתי[1]	**23,325**	**56,515**	**46,896**	**126,736**	**–**	**126,736**
סך-הכל חובות*	**161,165**	**56,515**	**50,480**	**268,160**	**34,046**	**302,206**
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	**5,599**	**56,196**	**–**	**61,795**	**–**	**61,795**
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
שנבדקו על בסיס פרטני	**2,682**	**–**	**163**	**2,845**	**4**	**2,849**
שנבדקו על בסיס קבוצתי**[2]	**244**	**387**	**704**	**1,335**	**–**	**1,335**
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי	**2,926**	**387**	**867**	**4,180**	**4**	**4,184**
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***	**38**	**192**	**–**	**230**	**–**	**230**

	31 בדצמבר 2013					
	אשראי לציבור				בנקים וממשלות	סך-הכל
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך-הכל		
יתרת חוב רשומה של חובות*:						
שנבדקו על בסיס פרטני	134,706	–	3,481	138,187	22,003	160,190
שנבדקו על בסיס קבוצתי[1]	21,109	53,899	42,348	117,356	–	117,356
סך-הכל חובות*	155,815	53,899	45,829	255,543	22,003	277,546
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	4,433	53,549	–	57,982	–	57,982
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:						
שנבדקו על בסיס פרטני	2,665	–	180	2,845	6	2,851
שנבדקו על בסיס קבוצתי**[2]	202	422	474	1,098	–	1,098
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי	2,867	422	654	3,943	6	3,949
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***	39	236	–	275	–	275

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-215 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 201 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-24 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 18 מיליוני ש"ח).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים

	31 בדצמבר 2014					
	לא בעייתיים	בעייתיים[1]		סך-הכל	חובות לא פגומים** – מידע נוסף	
		לא פגומים	פגומים[2]		בפיגור של 90 ימים או יותר[3]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[4]
פעילות לווים בישראל						
ציבור – מסחרי						
בינוי ונדל"ן – בינוי	**18,751**	**323**	**558**	**19,632**	**41**	**204**
בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן	**17,937**	**454**	**642**	**19,033**	**15**	**83**
שירותים פיננסיים	**11,899**	**286**	**584**	**12,769**	**–**	**3**
מסחרי – אחר	**80,767**	**3,395**	**3,383**	**87,545**	**87**	**127**
סך-הכל מסחרי	**129,354**	**4,458**	**5,167**	**138,979**	**143**	**417**
אנשים פרטיים – הלוואות לדיור[5]	**55,254**	**717**	**–**	**55,971**	**830**	**431**
אנשים פרטיים – אחר	**47,292**	**266**	**638**	**48,196**	**75**	**188**
סך-הכל ציבור – פעילות בישראל	**231,900**	**5,441**	**5,805**	**243,146**	**1,048**	**1,036**
בנקים בישראל	**404**	**–**	**–**	**404**	**–**	**–**
ממשלת ישראל	**560**	**–**	**–**	**560**	**–**	**–**
סך-הכל פעילות בישראל	**232,864**	**5,441**	**5,805**	**244,110**	**1,048**	**1,036**

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-156 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 269 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-97 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 100 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

	31 בדצמבר 2014					
	לא בעייתיים	בעייתיים[1]		סך-הכל	חובות לא פגומים** - מידע נוסף	
		לא פגומים	פגומים[2]		בפיגור של 90 ימים או יותר[3]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[4]
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור – מסחרי						
בינוי ונדל"ן	**5,256**	**–**	**210**	**5,466**	**–**	**–**
מסחרי אחר	**16,280**	**226**	**214**	**16,720**	**9**	**16**
סך-הכל מסחרי	**21,536**	**226**	**424**	**22,186**	**9**	**16**
אנשים פרטיים	**2,751**	**25**	**52**	**2,828**	**12**	**35**
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	**24,287**	**251**	**476**	**25,014**	**21**	**51**
בנקים בחו"ל	**31,781**	**–**	**–**	**31,781**	**–**	**–**
ממשלות חו"ל	**1,301**	**–**	**–**	**1,301**	**–**	**–**
סך-הכל פעילות בחו"ל	**57,369**	**251**	**476**	**58,096**	**21**	**51**
סך-הכל ציבור	**256,187**	**5,692**	**6,281**	**268,160**	**1,069**	**1,087**
סך-הכל בנקים	**32,185**	**–**	**–**	**32,185**	**–**	**–**
סך-הכל ממשלות	**1,861**	**–**	**–**	**1,861**	**–**	**–**
סך-הכל	**290,233**	**5,692**	**6,281**	**302,206**	**1,069**	**1,087**

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-156 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 269 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

	31 בדצמבר 2013					
	לא בעייתיים	בעייתיים[1]		סך-הכל	חובות לא פגומים** - מידע נוסף	
		לא פגומים	פגומים[2]		בפיגור של 90 ימים או יותר[3]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[4]
פעילות לווים בישראל						
ציבור – מסחרי						
בינוי ונדל"ן - בינוי	16,708	445	1,130	18,283	45	48
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	17,395	678	813	18,886	6	17
שירותים פיננסיים	11,803	388	873	13,064	-	23
מסחרי - אחר	77,128	4,514	3,710	85,352	64	149
סך-הכל מסחרי	123,034	6,025	6,526	135,585	115	237
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור[5]	52,267	1,042	-	53,309	1,042	844
אנשים פרטיים - אחר	42,756	199	704	43,659	82	197
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	218,057	7,266	7,230	232,553	1,239	1,278
בנקים בישראל	115	-	-	115	-	-
ממשלת ישראל	314	-	-	314	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	218,486	7,266	7,230	232,982	1,239	1,278

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-156 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 269 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-97 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 100 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

	31 בדצמבר 2013					
	לא בעייתיים	בעייתיים[1]		סך-הכל	חובות לא פגומים** - מידע נוסף	
		לא פגומים	פגומים[2]		בפיגור של 90 ימים או יותר[3]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים[4]
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור – מסחרי						
בינוי ונדל"ן	5,808	–	340	6,148	–	–
מסחרי אחר	13,529	376	177	14,082	5	123
סך-הכל מסחרי	19,337	376	517	20,230	5	123
אנשים פרטיים	2,688	26	46	2,760	7	25
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	22,025	402	563	22,990	12	148
בנקים בחו"ל	20,719	–	–	20,719	–	–
ממשלות חו"ל	855	–	–	855	–	–
סך-הכל פעילות בחו"ל	43,599	402	563	44,564	12	148
סך-הכל ציבור	240,082	7,668	7,793	255,543	1,251	1,426
סך-הכל בנקים	20,834	–	–	20,834	–	–
סך-הכל ממשלות	1,169	–	–	1,169	–	–
סך-הכל	262,085	7,668	7,793	277,546	1,251	1,426

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 4.ב.2.ג. להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-156 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 269 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי – מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

	31 בדצמבר 2014				
	יתרת[1] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[2]	יתרת הפרשה פרטנית[2]	יתרת[1] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[2]	סך-הכל יתרת[1] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	**276**	**83**	**282**	**558**	**4,067**
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**363**	**12**	**279**	**642**	**2,050**
שירותים פיננסיים	**522**	**150**	**62**	**584**	**1,312**
מסחרי - אחר	**1,766**	**442**	**1,617**	**3,383**	**7,058**
סך-הכל מסחרי	**2,927**	**687**	**2,240**	**5,167**	**14,487**
אנשים פרטיים - אחר	**376**	**98**	**262**	**638**	**1,109**
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	**3,303**	**785**	**2,502**	**5,805**	**15,596**
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
בינוי ונדל"ן	**38**	**10**	**172**	**210**	**449**
מסחרי אחר	**193**	**97**	**21**	**214**	**354**
סך-הכל מסחרי	**231**	**107**	**193**	**424**	**803**
אנשים פרטיים	**51**	**41**	**1**	**52**	**54**
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	**282**	**148**	**194**	**476**	**857**
סך-הכל ציבור*	**3,585**	**933**	**2,696**	**6,281**	**16,453**
* מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים	**2,242**	**704**	**1,820**	**4,062**	**–**
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	**1,157**	**208**	**1,458**	**2,615**	**–**

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

	31 בדצמבר 2013				
	יתרת[1] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[2]	יתרת הפרשה פרטנית[2]	יתרת[1] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[2]	סך-הכל יתרת[1] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	335	117	795	1,130	4,414
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	289	8	524	813	1,743
שירותים פיננסיים	837	268	36	873	1,721
מסחרי - אחר	2,673	422	1,037	3,710	7,734
סך-הכל מסחרי	4,134	815	2,392	6,526	15,612
אנשים פרטיים - אחר	428	127	276	704	1,147
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	4,562	942	2,668	7,230	16,759
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
בינוי ונדל"ן	164	9	176	340	561
מסחרי אחר	142	52	35	177	283
סך-הכל מסחרי	306	61	211	517	844
אנשים פרטיים	45	35	1	46	49
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	351	96	212	563	893
סך-הכל ציבור*	4,913	1,038	2,880	7,793	17,652
* מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים	3,111	802	**1,511	**4,622	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	1,170	215	2,114	3,284	-

** סווג מחדש.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

	2014		
	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו**	מזה: נרשמו על בסיס מזומן
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן – בינוי	**745**	**23**	**18**
בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן	**708**	**24**	**21**
שירותים פיננסיים	**702**	**8**	**7**
מסחרי – אחר	**3,613**	**69**	**59**
סך-הכל מסחרי	**5,768**	**124**	**105**
אנשים פרטיים – אחר	**661**	**41**	**18**
סך-הכל ציבור – פעילות בישראל	**6,429**	**165**	**123**
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן	**279**	**6**	**4**
מסחרי – אחר	**212**	**3**	**2**
סך-הכל מסחרי	**491**	**9**	**6**
אנשים פרטיים	**46**	**4**	**3**
סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל	**537**	**13**	**9**
סך-הכל ציבור	**6,966**	**178**	**132**

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 466 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (2013: 684 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

	2013		
	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו***	מזה: נרשמו על בסיס מזומן
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן – בינוי	1,346	36	26
בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן	801	39	34
שירותים פיננסיים	1,006	4	3
מסחרי – אחר	3,393	73	59
סך-הכל מסחרי	6,546	152	122
אנשים פרטיים – אחר	763	49	22
סך-הכל ציבור – פעילות בישראל	7,309	201	144
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן	352	7	5
מסחרי – אחר	194	2	2
סך-הכל מסחרי	546	9	7
אנשים פרטיים	67	3	2
סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל	613	12	9
סך-הכל ציבור	7,922	213	153

	2012
יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח	8,487
סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*	182
סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים	692
* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן	118

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

*** אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 466 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (2013: 684 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

	31 בדצמבר 2014		
	יתרת חוב רשומה		
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[1] לא בפיגור	סך-הכל[2]
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי	**266**	**48**	**314**
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**247**	**36**	**283**
שירותים פיננסיים	**44**	**1**	**45**
מסחרי - אחר	**1,177**	**96**	**1,273**
סך-הכל מסחרי	**1,734**	**181**	**1,915**
אנשים פרטיים - אחר	**324**	**240**	**564**
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	**2,058**	**421**	**2,479**
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן	**131**	**–**	**131**
מסחרי אחר	**1**	**–**	**1**
סך-הכל מסחרי	**132**	**–**	**132**
אנשים פרטיים	**3**	**1**	**4**
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	**135**	**1**	**136**
סך-הכל ציבור	**2,193**	**422**	**2,615**

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2014 בסך של כ-106 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 132 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

	31 בדצמבר 2013		
	יתרת חוב רשומה		
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[1] לא בפיגור	סך-הכל[2]
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי	450	148	598
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	238	53	291
שירותים פיננסיים	141	7	148
מסחרי - אחר	1,302	92	1,394
סך-הכל מסחרי	2,131	300	2,431
אנשים פרטיים - אחר	370	252	622
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	2,501	552	3,053
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן	223	-	223
מסחרי אחר	1	-	1
סך-הכל מסחרי	224	-	224
אנשים פרטיים	6	1	7
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	230	1	231
סך-הכל ציבור	2,731	553	3,284

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו		
	בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי	**88**	**260**	**251**
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**22**	**71**	**68**
שירותים פיננסיים	**5**	**24**	**24**
מסחרי - אחר	**603**	**609**	**570**
סך-הכל מסחרי	**718**	**964**	**913**
אנשים פרטיים - אחר	**6,964**	**310**	**282**
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	**7,682**	**1,274**	**1,195**
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
מסחרי - אחר	**1**	**1**	**1**
אנשים פרטיים	**101**	**4**	**4**
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	**102**	**5**	**5**
סך-הכל ציבור	**7,784**	**1,279**	**1,200**

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו		
	בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013		
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי	100	265	261
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	14	11	10
שירותים פיננסיים	5	5	3
מסחרי - אחר	578	944	912
סך-הכל מסחרי	697	1,225	1,186
אנשים פרטיים - אחר	7,626	335	304
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	8,323	1,560	1,490
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
מסחרי - אחר	13	1	1
אנשים פרטיים	141	5	5
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	154	6	6
סך-הכל ציבור	8,477	1,566	1,496

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*	
	בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל		
ציבור – מסחרי		
בינוי ונדל"ן - בינוי	**45**	**11**
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	**5**	**16**
שירותים פיננסיים	**2**	**–**
מסחרי - אחר	**283**	**41**
סך-הכל מסחרי	**335**	**68**
אנשים פרטיים - אחר	**3,160**	**87**
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	**3,495**	**155**
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור – מסחרי		
אנשים פרטיים	**8**	**–**
סך-הכל ציבור	**3,503**	**155**

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*	
	בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013	
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל		
ציבור – מסחרי		
בינוי ונדל"ן - בינוי	43	10
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	7	20
שירותים פיננסיים	2	1
מסחרי - אחר	247	53
סך-הכל מסחרי	299	84
אנשים פרטיים - אחר	3,246	109
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	3,545	193
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור – מסחרי		
מסחרי - אחר	1	–
אנשים פרטיים	6	–
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	7	–
סך-הכל ציבור	3,552	193

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג ההחזר וסוג הריבית

		31 בדצמבר 2014			
		יתרת הלוואות לדיור			סיכון אשראי חוץ-מאזני
		סך-הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	**34,863**	**208**	**23,942**	**701**
	מעל 60%	**26,443**	**111**	**20,021**	**420**
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		**808**	**–**	**522**	**1,501**
סך-הכל		**62,114**	**319**	**44,485**	**2,622**

		31 בדצמבר 2013			
		יתרת הלוואות לדיור			סיכון אשראי חוץ-מאזני
		סך-הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	31,421	222	22,390	854
	מעל 60%	26,058	128	20,231	542
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		853	–	457	1,106
סך-הכל		58,332	350	43,078	2,502

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

איכות אשראי – יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
3. גרירת משכנתא.
4. חלק ממסגרת האשראי לא נוצל.
5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).

ביאור 3.ב.4 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. יתרות אשראי לציבור[1] וסיכון אשראי חוץ-מאזני[1][2] לפי גודל האשראי של לווה

	31 בדצמבר 2014		
	מספר לווים[3]	אשראי*[1]	סיכון אשראי חוץ-מאזני[1][2]
		במיליוני ש"ח	
אשראי ללווה באלפי ש"ח			
עד 10	**1,800,283**	**2,831**	**2,445**
מ-10 עד 20	**544,912**	**3,269**	**4,686**
מ-20 עד 40	**442,933**	**5,688**	**6,981**
מ-40 עד 80	**282,061**	**9,178**	**6,817**
מ-80 עד 150	**173,354**	**12,480**	**6,508**
מ-150 עד 300	**111,201**	**16,368**	**7,024**
מ-300 עד 600	**67,441**	**23,759**	**5,196**
מ-600 עד 1,200	**46,924**	**33,856**	**4,952**
מ-1,200 עד 2,000	**11,968**	**15,296**	**2,658**
מ-2,000 עד 4,000	**5,291**	**11,593**	**2,594**
מ-4,000 עד 8,000	**2,164**	**8,959**	**3,045**
מ-8,000 עד 20,000	**1,525**	**13,158**	**5,891**
מ-20,000 עד 40,000	**835**	**14,773**	**7,873**
מ-40,000 עד 200,000	**941**	**45,670**	**31,846**
מ-200,000 עד 400,000	**150**	**22,335**	**19,058**
מ-400,000 עד 800,000	**70**	**23,041**	**17,050**
מ-800,000 עד 1,200,000	**17**	**9,837**	**6,128**
מ-1,200,000 עד 1,600,000	**4**	**4,095**	**1,382**
מ-1,600,000 עד 2,000,000	**7**	**3,648**	**8,314**
מ-2,000,000 עד 3,200,000	**2**	**1,569**	**2,526**
מעל 3,200,000	**2**	**1,944**	**7,871**
סך-הכל	**3,492,085**	**283,347**	**160,845**

* אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 268,160, 7,051 ו-8,136 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(1) אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,753 מיליוני ש"ח).

(3) מספר הלווים מחושב לפי אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני גם יחד.

הערה:

הנתונים של אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני (להלן:"האשראי") במדרגות האשראי עד 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום הנתונים בכל מדרגת אשראי של כל חברה מאוחדת (איחוד על בסיס שכבות), ואילו הנתונים של האשראי מעל 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום האשראי של כל לווה בכלל קבוצת הבנק, וסיווגו במדרגת האשראי בהתאם (איחוד ספציפי).

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. יתרות אשראי לציבור[1] וסיכון אשראי חוץ-מאזני[1][2] לפי גודל האשראי של לווה (המשך)

	31 בדצמבר 2013		
	מספר לווים[3]	אשראי**[1]	סיכון אשראי חוץ-מאזני[1][2]
		במיליוני ש"ח	
אשראי ללווה באלפי ש"ח			
עד 10	*1,657,388	2,690	2,404
מ-10 עד 20	*481,388	3,168	3,905
מ-20 עד 40	*466,648	5,722	7,747
מ-40 עד 80	*288,689	9,144	7,189
מ-80 עד 150	*165,344	11,421	6,505
מ-150 עד 300	*102,054	14,681	6,846
מ-300 עד 600	*63,342	22,178	4,978
מ-600 עד 1,200	*42,309	30,374	4,551
מ-1,200 עד 2,000	*10,715	13,685	2,410
מ-2,000 עד 4,000	4,903	10,655	2,502
מ-4,000 עד 8,000	2,053	8,543	2,750
מ-8,000 עד 20,000	1,465	12,749	5,452
מ-20,000 עד 40,000	736	13,176	6,990
מ-40,000 עד 200,000	861	42,497	30,082
מ-200,000 עד 400,000	143	21,359	17,798
מ-400,000 עד 800,000	63	17,703	17,679
מ-800,000 עד 1,200,000	16	11,825	4,328
מ-1,200,000 עד 1,600,000	4	3,567	1,948
מ-1,600,000 עד 2,000,000	5	899	8,183
מ-2,000,000 עד 3,200,000	3	5,158	1,445
מעל 3,200,000	2	3,596	6,106
סך-הכל	*3,288,131	264,790	151,798

* הוצג מחדש.

** אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב של הציבור, נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור בסך של 255,543, 4,684 ו-4,563 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(1) אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,011 מיליוני ש"ח).

(3) מספר הלווים מחושב לפי אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני גם יחד.

הערה:

הנתונים של אשראי וסיכון אשראי חוץ-מאזני (להלן:"האשראי") במדרגות האשראי עד 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום הנתונים בכל מדרגת אשראי של כל חברה מאוחדת (איחוד על בסיס שכבות), ואילו הנתונים של האשראי מעל 8,000 אלפי ש"ח, כולל מספר הלווים, חושבו על-ידי סיכום האשראי של כל לווה בכלל קבוצת הבנק, וסיווגו במדרגת האשראי בהתאם (איחוד ספציפי).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 4 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. מידע בדבר מכירות של חובות

הטבלה להלן מפרטת תמורה ששולמה או שהתקבלה עבור רכישות או מכירות של הלוואות*:

	31 בדצמבר 2014			
	מסחרי	לדיור	אחר	סך-הכל
הלוואות שנמכרו	**–**	**–**	**2**	**2**

	31 בדצמבר 2013			
	מסחרי	לדיור	אחר	סך-הכל
הלוואות שנרכשו	49	–	–	49
הלוואות שנמכרו	201	–	2	203

* למידע נוסף לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה ביאור 19.ג.(4) להלן.

ביאור 5 אשראי לממשלות

הרכב הסעיף:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
אשראי לממשלת ישראל	**560**	314
אשראי לממשלות זרות	**1,301**	855
סך-כל האשראי לממשלות	**1,861**	1,169

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 6 השקעות בחברות כלולות

א. הרכב הסעיף:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
	חברות כלולות	
השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני	**96**	111
השקעות אחרות		
השקעה בהלוואות בעלים	**39**	26
סך-כל ההשקעות	**135**	137
מזה:		
רווחים נטו, שנצברו ממועד הרכישה	**83**	74
פרטים לגבי ערך בספרים ושווי שוק של ההשקעות הסחירות:		
ערך בספרים	**21**	22
שווי שוק	**40**	36

ב. החלק ברווחי חברות כלולות, נטו

	2014	2013	2012
חלקו של הבנק ברווחים, נטו, של חברות כלולות לאחר מסים	**9**	9	6

ביאור 6 השקעות בחברות כלולות (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

	31 בדצמבר					
	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות ההצבעה		השקעה במניות לפי שווי מאזני[1]	
	2014	2013	**2014**	2013	**2014**	2013
					במיליוני ש"ח	
חברות מאוחדות:						
בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד, בנק מסחרי בשוויץ	**100%**	100%	**100%**	100%	**1,645**	1,537
בנק פוזיטיף קרדי וה קלקינמה בנקאסי איי.אס.– בנק מסחרי בתורכיה	**69.8%**	69.8%	**69.8%**	69.8%	**495**	513
ישראכרט בע"מ, שירות כרטיסי אשראי	**98.2%**	98.2%	**98.2%**	98.2%	**2,172**	*1,898
פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ	**100%**	100%	**100%**	100%	**863**	818
דיור ב.פ. בע"מ – ניהול נכסים	**100%**	100%	**100%**	100%	**585**	607
תרשיש – החזקות והשקעות פועלים בע"מ, חברה פיננסית	**100%**	100%	**100%**	100%	**4,601**	4,470
אופד בע"מ, השקעות והחזקות	**100%**	100%	**100%**	100%	**406**	370
קונטיננטל פועלים בע"מ, חברה פיננסית	**100%**	100%	**100%**	100%	**530**	592
פקעות פועלים בע"מ, חברה פיננסית	**100%**	100%	**100%**	100%	**295**	295
הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, חברת החזקות	**100%**	100%	**100%**	100%	**1,197**	1,224
פועלים סהר בע"מ – תפעול ומסחר בניירות-ערך	**100%**	100%	**100%**	100%	**539**	541
זהר–השמש להשקעות בע"מ	**100%**	100%	**100%**	100%	**1,637**	1,589

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

(1) לרבות יתרת עודפי עלות מיוחסים, מוניטין, שטרי הון, בניכוי הפסדים מצטברים לירידת-ערך.

(2) לרבות התאמות בגין הצגת ניירות-ערך מסוימים של חברות מוחזקות לפי שווי הוגן.

31 בדצמבר									
2014	2013	**2014**	2013	**2014**	2013	**2014**	2013	**2014**	2013
יתרת מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים אחרים		תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		דיבידנד שנרשם		סעיפים אחרים שנצברו בהון[2]		ערבויות עבור החברה לטובת גופים שמחוץ לקבוצה	
במיליוני ש"ח									
7	19	**85**	57	**–**	–	**23**	(84)	**–**	–
–	–	**(20)**	(110)	**–**	(20)	**2**	(5)	**–**	–
–	–	**282**	296	**–**	–	**(8)**	(31)	**–**	–
–	–	**43**	5	**–**	–	**2**	(1)	**–**	–
–	–	**(24)**	–	**–**	–	**2**	(1)	**–**	–
–	–	**68**	201	**–**	–	**63**	63	**–**	–
–	–	**2**	11	**–**	–	**34**	1	**–**	–
–	–	**2**	5	**(65)**	–	**1**	(1)	**–**	–
–	–	**–**	3	**–**	–	**–**	–	**–**	–
–	–	**17**	25	**–**	–	**(44)**	54	**–**	–
–	–	**13**	14	**(15)**	–	**–**	–	**–**	–
–	–	**18**	31	**–**	–	**30**	3	**–**	–

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 7 בניינים וציוד

א. הרכב הסעיף:

	בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים במושכר)	ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב	תוכנות*[1]	סך-הכל
עלות נכסים				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	3,752	1,897	*3,281	*8,930
תוספות	206	128	*366	*700
גריעות	(67)	(12)	(2)	(81)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	–	(4)	(2)	(6)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	3,891	2,009	*3,643	*9,543
תוספות	227	161	314	702
גריעות	(29)	(21)	(36)	(86)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	–	–	1	1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014**	**4,089**	**2,149**	**3,922**	**10,160**
פחת והפסדים מירידת-ערך				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	1,851	1,348	*2,305	*5,504
פחת לשנה	158	165	*351	*674
גריעות	(49)	(11)	(2)	(62)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	–	(3)	(2)	(5)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	1,960	1,499	*2,652	*6,111
פחת לשנה	156	146	336	638
גריעות	(22)	(18)	(25)	(65)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	–	–	1	1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	**2,094**	**1,627**	**2,964**	**6,685**
הערך בספרים				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	1,901	549	*976	*3,426
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	1,931	510	*991	*3,432
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	**1,995**	**522**	**958**	**3,475**
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31.12.13	4.4	16.1	20.0	
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31.12.14	**5.1**	**14.4**	**20.0**	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1ד.(2).

** יתרת הנכסים שהופחתו במלואם הכלולים ביתרת העלות של הנכסים:
בניינים ומקרקעין לרבות התקנות ושיפורים במושכר: 1,086 מיליוני ש"ח.
ציוד, לרבות מחשבים, ריהוט וכלי רכב: 1,131 מיליוני ש"ח, ועלויות תוכנה: 2,225 מיליוני ש"ח.

(1) מזה: עלויות תוכנה בפיתוח עצמי שהוונו שיתרתם המאזנית, נטו, הסתכמה בסך 810 מיליוני ש"ח (31.12.13: 897 מיליוני ש"ח, 31.12.12: 804 מיליוני ש"ח).

ביאור 7 בניינים וציוד (המשך)

ב. פרטים נוספים בנושא הפחת:

שיטת הפחת ושיעורי הפחת העיקריים שמיישם הבנק עבור קבוצות הנכסים השונים הינם כדלקמן:

בניינים – 2% בשנה בקו ישר.

מקרקעין בחכירה ממנהל מקרקעי ישראל – בהתאם לתקופת החכירה.

התקנות ושיפורים במושכר – בהתאם לתקופת השכירות, תוך התחשבות בכוונת הבנק למימוש אופציית הארכת תקופת השכירות, במידה וקיימת.

מחשבים – 20% בשנה בקו ישר.

ציוד משרדי וריהוט – 6–15% בשנה בקו ישר.

תוכנות – 20% בשנה בקו ישר.

ג. הבנק הינו בעל זכויות בדרך של שכירות או של חכירה בבניינים ובציוד, לתקופה שאינה עולה על 49 שנים מתאריך המאזן, בסך של 176 מיליוני ש"ח (31.12.13: 181 מיליוני ש"ח).

ד. היתרה המאזנית של בניינים העומדים למכירה בסך 12 מיליוני ש"ח (31.12.13: 16 מיליוני ש"ח), מוצגת לאחר ניכוי הפרשה לירידת-ערך. לא צפוי הפסד ממימוש הבניינים העומדים למכירה מעבר להפרשות שנעשו בגינם.

ה. זכויות במקרקעין בסך של 74 מיליוני ש"ח (31.12.13: 98 מיליוני ש"ח), טרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין בעיקר בשל עיכוב בפעולות איחוד השטחים, או שהזכויות בתהליכי רישום.

ו. היתרה המאזנית של בניינים שאינם בשימוש הבנק, בעיקר בניינים מושכרים, הסתכמה בסך של 5 מיליוני ש"ח (31.12.13: 6 מיליוני ש"ח), המהווים בשתי התקופות נדל"ן להשקעה המושכר לאחרים.

ז. היתרה המאזנית של בניינים וציוד בהקמה הסתכמה בסך של 142 מיליוני ש"ח (31.12.13: 61 מיליוני ש"ח).

סכום העלויות שנרשמו כתוספות לעלות המבנה בספרים הינו 81 מיליוני ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 7א נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

	מוניטין	קשרי לקוחות	סך-הכל
עלות			
יתרה לשנים 2012-2014	**237**	**134**	**371**
הפחתות והפסדים מירידת-ערך			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	237	101	338
הפחתה לשנה	-	12	12
התאמות מתרגום דוחות כספיים	-	2	2
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	237	115	352
הפחתה לשנה	-	12	12
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	**237**	**127**	**364**
הערך בספרים			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	-	33	33
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	-	19	19
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	**-**	**7**	**7**

ביאור 8 נכסים אחרים

הרכב הסעיף:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
מסים נדחים לקבל, נטו**	**3,599**	*3,163
מסים שוטפים - עודף מקדמות ששולמו		
על עתודה שוטפת למס-הכנסה	**52**	46
נכסים שנתקבלו בגין אשראים שסולקו	**72**	63
הוצאות הנפקה של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**81**	82
הכנסות לקבל	**280**	239
הוצאות מראש***	**273**	225
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף[1]	**2,183**	1,550
חייבים אחרים ויתרות חובה	**1,324**	937
סך-כל הנכסים האחרים	**7,864**	*6,305

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).
** ראה גם ביאור 29ד'.
*** כולל הוצאות מראש בסך 18 מיליוני ש"ח בגין חכירות תפעוליות בהן הבנק הוא החוכר (בשנת 2013: 18 מיליוני ש"ח).
(1) מוצג בשווי הוגן.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 9 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

	31 בדצמבר	
	2014	2013
בישראל		
לפי דרישה		
אינם נושאים ריבית	**67,330**	49,101**
נושאים ריבית	**53,760**	44,655**
סך-הכל לפי דרישה	**121,090**	93,756
לזמן קצוב	**148,349**	159,440
סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*	**269,439**	253,196
מחוץ לישראל		
לפי דרישה		
אינם נושאים ריבית	**9,029**	7,999
נושאים ריבית	**10,172**	6,920
סך-הכל לפי דרישה	**19,201**	14,919
לזמן קצוב	**8,590**	8,410
סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל	**27,791**	23,329
סך-כל פיקדונות הציבור	**297,230**	276,525
* מזה:		
פיקדונות של אנשים פרטיים	**138,568**	135,139
פיקדונות של גופים מוסדיים	**19,376**	21,880
פיקדונות של תאגידים ואחרים	**111,495**	96,177

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

	31 בדצמבר	
	2014	2013
תקרת הפקדון		
עד 1	**100,968**	98,342
מעל 1 עד 10	**73,445**	70,755
מעל 10 עד 100	**48,097**	42,254
מעל 100 עד 500	**30,682**	27,344
מעל 500	**44,038**	37,830
סך-הכל	**297,230**	276,525

** סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 10 פיקדונות מבנקים

הרכב הסעיף:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
בישראל		
בנקים מסחריים:		
פיקדונות לפי דרישה	**2,105**	2,334
פיקדונות לזמן קצוב	**673**	624
קיבולים	**371**	894
מחוץ לישראל		
בנקים מסחריים:		
פיקדונות לפי דרישה	**171**	68
פיקדונות לזמן קצוב	**665**	1,383
קיבולים	**1**	–
בנקים מרכזיים:		
פיקדונות לפי דרישה	**336**	–
סך-כל פיקדונות מבנקים	**4,322**	5,303

ביאור 11 אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים

א. הרכב הסעיף:

	31 בדצמבר			
	2014			2013
	משך חיים ממוצע[1]	שיעור תשואה פנימי[2]	במיליוני ש"ח	
במטבע ישראלי[3]				
לא-צמוד	**2.3**	**3.2%**	**6,103**	6,119
צמוד למדד	**4.8**	**3.1%**	**25,136**	25,776
במטבע-חוץ[4]	**2.3**	**5.2%**	**2,432**	2,085
סך-כל אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים*	**4.1**	**3.2%**	**33,671**	33,980
מזה: כתבי התחייבות נדחים				
הנכללים בהון רובד 1	-	-	**1,954**	2,469
הנכללים בהון רובד 2	-	-	**12,204**	-
הנכללים בהון רובד 2 עליון	-	-	**-**	2,753
הנכללים בהון רובד 2 תחתון	-	-	**-**	12,532
אחרים שלא נכללו בהון	-	-	**7,719**	5,581
סך-כל כתבי התחייבות נדחים	**4.3**	**4.3%**	**21,877**	23,335

* בהתאם לתנאי ההנפקה, בתנאים מסוימים, אגרות-החוב ניתנות לפירעון מוקדם.
להבטחת אגרות-חוב שהונפקו על-ידי חברות מאוחדות נרשמו שיעבודים על נכסי החברות, לפרטים נוספים ראה ביאור 14 להלן.
(1) משך חיים ממוצע, הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
(2) שיעור תשואה פנימי, הינו, שיעור הריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.
(3) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בסך של 27,142 מיליוני ש"ח (31.12.13: 27,172 מיליוני ש"ח), ואילו היתר אינם רשומים למסחר.
(4) רשומים למסחר בבורסות לניירות-ערך בחו"ל.

ב. פרטים נוספים בדבר כתבי התחייבות נדחים:

(1) שטרי הון נדחים (סדרה ב') שהונפקו בפברואר 2004 ושטרי הון נדחים (סדרה ג') שהונפקו בנובמבר 2007 ובספטמבר 2008 לתקופה של 99 שנים וניתנים לפדיון מוקדם החל מהשנה ה-15 להנפקתם. שטרי הון נדחים (סדרה ד') שהונפקו בספטמבר 2009 לתקופה של 49 שנה וניתנים לפדיון מוקדם, החל מהשנה ה-10 להנפקתם. בהתאם לתנאיהם בהתקיים אירועים מסוימים שטרי ההון יומרו למניות רגילות של הבנק. שטרי ההון הנדחים אושרו על-ידי המפקח על הבנקים כ"מכשירי הון מורכבים" ונכללים בהון רובד 1 של הבנק.

(2) שטרי הון נדחים (סדרה א'), שהונפקו בשנת 2001 לתקופה של 99 שנים וניתנים לפדיון מוקדם החל מהשנה ה-15 להנפקתם. שטרי הון נדחים סדרה 1 שהונפקו ביוני 2009 לתקופה של 50 שנה וניתנים לפדיון מוקדם החל מהשנה ה-11 להנפקתם. בהתאם לתנאי ההנפקה, בהתקיים ארועים מסוימים שטרי ההון יומרו למניות רגילות של הבנק. שטרי ההון הנדחים אושרו על-ידי המפקח על הבנקים כ "מכשירי הון מורכבים" הנכללים בהון רובד 2 עליון של הבנק. שטרי ההון הנ"ל רשומים למסחר בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 12 התחייבויות אחרות

הרכב הסעיף:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
עתודה למסים נדחים, נטו*	**129**	131
מסים שוטפים - עודף עתודה שוטפת למס-הכנסה על מקדמות ששולמו	**89**	59
הכנסות מראש	**406**	493
עובדים בגין שכר עבודה	**1,035**	946
עתודה לפיצויי פיטורין, פרישה ופנסיה**	**3,266**	3,057
הוצאות לשלם	**620**	444
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	**13,897**	13,691
הפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי חוץ-מאזני	**672**	638
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעוף[1]	**2,183**	1,550
זכאים אחרים ויתרות זכות	**1,389**	1,135
סך-כל ההתחייבויות האחרות	**23,686**	22,144

* ראה גם ביאור 29ד'.
** ראה גם ביאור 15.
(1) מוצג בשווי הוגן.

ביאור 13 הון והלימות הון

א. הון המניות

	31 בדצמבר			
	2014	2013	**2014**	2013
	רשום		מונפק ונפרע*	
	הסכום בש"ח			
מניות רגילות, בנות 1 ש"ח ע.נ.	**4,000,000,000**	4,000,000,000	**1,323,208,692**	1,320,575,890

* ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 14,168,419 מניות רגילות (31.12.13: 16,801,221 מניות רגילות) שנרכשו על-ידי הבנק, כפי שיפורט להלן.
המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

ב. עסקות בהון התאגיד

הבנק, על-פי אישור המפקח על הבנקים, קיבל אישור לביצוע רכישה עצמית של 39,250,000 מניות רגילות של הבנק ("מניות אוצר") לצורכי תגמול של עובדי הבנק ומנהלים בכירים וזאת במסגרת תוכניות התגמול של הבנק. המניות משמשות כמאגר להמרת אופציות ויחידות RSU. ליום 31 בדצמבר 2014 מסתכמת יתרת המניות שנרכשו ב-25,153,853 מניות בעלות של כ-408 מיליון ש"ח.
לפרטים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות לעובדים, ראה ביאור 16 להלן.

ג. דיבידנד

דירקטוריון הבנק החליט ביום 10 ביולי 2013 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. מדיניות חלוקת הדיבידנד שנקבעה על-ידי הדירקטוריון הנה לחלק עד 30% מהרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות. מדיניות זו תהיה תקפה עד שהבנק יעמוד ביעדי ההון שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים ואומצו על-ידי הדירקטוריון.

תשלום דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ולאחר שנתקבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד רבעונית בגובה של 15% מהרווח הנקי. החליט דירקטוריון הבנק ביום 9 במרץ 2015 על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הרביעי של שנת 2014 בסך של כ-70 מיליון ש"ח המהווה 5.262 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ.
הדירקטוריון קבע את יום 18 במרץ 2015 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 31 במרץ 2015 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.11.2014	**15.12.2014**	**8.83**	**117**
13.08.2014	03.09.2014	9.00	119
21.05.2014	12.06.2014	8.00	106
19.03.2014	10.04.2014	8.00	106
26.11.2013	18.12.2013	7.00	92
28.08.2013	30.09.2013	7.00	92
10.07.2013	05.08.2013	7.00	92

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ד. אימוץ הוראות באזל 3

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211.

הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הפיקוחי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי ינוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "דרישות גילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון". החוזר קבע דרישות גילוי מעודכנות שנדרשים הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

בהתאם לכך, במסגרת הביאור על הלימות ההון בדוחות הכספיים לשנת 2014, נכלל הגילוי על מספרי השוואה לשנה קודמת הערוכים בהתאם להוראות באזל 2 כפי שאומצו על-ידי המפקח על הבנקים, וכן הגילוי על מספרי השוואה ליום 1 בינואר 2014 הערוכים בהתאם להוראות באזל 3.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ה. הלימות הון בנתוני המאוחד

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014	31 בדצמבר 2013
	באזל 3[1]		באזל 2[2]
	במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
הון עצמי רובד/הון ליבה	**31,482**	*28,966	*28,195[4]
הון רובד 1	**33,436**	*30,920	*30,664[4]
הון רובד 2	**16,041**	15,697	16,341
סך-הכל הון כולל	**49,477**	*46,617	*47,005[4]
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	**311,329**	*292,522	*276,537
סיכוני שוק	**5,269**	4,748	4,748
סיכון תפעולי	**22,275**	21,769	21,769
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**338,873**	*319,039	*303,054
		באחוזים	
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון/יחס הון ליבה לרכיבי סיכון	**9.29%**	*9.08%	*9.30%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**9.87%**	*9.69%	*10.12%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**14.60%**	*14.61%	*15.51%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**9.00%**[3]	9.00%[3]	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**12.50%**[3]	12.50%[3]	9.00%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013. השפעת המעבר להוראות באזל 3 ביום 1 בינואר 2014 הינה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של 0.22% וקיטון ביחס ההון הכולל של 0.9%.

(2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(3) יחסי ההון המזעריים הנדרשים על-ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש הינו 10% ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינו 13.5%. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיור ראה ביאור 4א.(2).

(4) בניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן בסך של 106 מיליוני ש"ח בהתאם להוראות באזל 2.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ה. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014	31 בדצמבר 2013
	באזל 3[1]		באזל 2[2]
	באחוזים		
4. חברות בת משמעותיות			
ישראכרט			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	**19.04%**	17.40%	
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**19.04%**	17.40%	17.60%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**19.98%**	18.20%	17.70%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**9.00%**[3]	9.00%[3]	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	**12.50%**[3]	12.50%[3]	9.00%
בנק הפועלים שוויץ[4]			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	**21.09%**	26.56%	
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**21.09%**	26.56%	26.56%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**21.17%**	27.13%	27.13%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	**8.00%**	8.00%	
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	**11.20%**	11.20%	11.20%
		באזל 2[5]	
בנק פוזיטיף			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	**17.51%**		15.56%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	**18.15%**		16.51%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	**12.00%**		12.00%

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013. השפעת המעבר להוראות באזל 3 ביום 1 בינואר 2014 הינה קיטון ביחס הון עצמי רובד 1 של 0.22% וקיטון ביחס ההון הכולל של 0.9%.

(2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(3) יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.

(4) בנק הפועלים שוויץ מיישם את הוראות באזל 3 החל מהרבעון הראשון של שנת 2013.

(5) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ו. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014
	באזל 3[1]	
	במיליוני ש"ח	
הון עצמי רובד 1		
סך ההון	**31,611**	*29,084
הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1	**(26)**	(23)
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	**31,585**	*29,061
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים	**7**	19
מסים נדחים לקבל	**88**	*51
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור	**–**	–
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים – הון עצמי רובד 1	**8**	25
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים – הון עצמי רובד 1	**103**	*95
סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	**31,482**	*28,966
הון רובד 1 נוסף		
הון רובד 1 נוסף – מכשירים, לפני ניכויים	**1,954**	1,954
הון רובד 1 נוסף – סך-הכל ניכויים	**–**	–
סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	**1,954**	1,954
סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	**33,436**	*30,920
הון רובד 2		
הון רובד 2 – מכשירים, לפני ניכויים	**12,204**	12,256
הון רובד 2 – הפרשות, לפני ניכויים	**3,837**	3,441
סך הון רובד 2, לפני ניכויים	**16,041**	15,697
ניכויים:		
סך-הכל ניכויים – הון רובד 2	**–**	–
סך-הכל הון רובד 2	**16,041**	15,697
סך-הכל הון כולל	**49,477**	*46,617

* יישום למפרע – לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201–211, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ו. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (המשך)

	31 בדצמבר 2013
	באזל 2[1]
	במיליוני ש"ח
הון רובד 1	
הון	28,978*[2]
מכשירי הון מורכבים	2,469
בניכוי: נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	(19)
בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה	(701)
בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית	(63)
סך-הכל הון רובד 1	30,664*[2]
הון רובד 2	
1. הון רובד 2 עליון	
45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס,	
בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך זמינים למכירה	445
הפרשה כללית לחובות מסופקים	674
מכשירי הון מורכבים	2,753
2. הון רובד 2 תחתון	
כתבי התחייבות נדחים	12,532
3. ניכויים מהון רובד 2	
השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית	(63)
סך-הכל הון רובד 2	16,341
סך-הכל הון כולל	47,005*[2]

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון", שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2013.

(2) בניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן בסך של 106 מיליוני ש"ח בהתאם להוראות באזל 2.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ז. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

	31 בדצמבר 2014	1 בינואר 2014
	באזל 3[1]	
	באחוזים	
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	**8.97%**[2]	8.95%*
השפעת הוראות המעבר והכללת זכויות עובדים	**0.32%**[2]	0.13%*
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	**9.29%**	9.08%*

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201, 299 בדבר "מדידה והלימות ההון", החלות מיום 1 בינואר 2014. הנתונים ליום 1 בינואר 2014 הינם על בסיס היתרות ליום 31 בדצמבר 2013.

(2) לרבות השפעה צפויה של אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, לפי נתונים צפויים ליום 1 בינואר 2015. לפרטים נוספים ראה ביאור 1ו.(1).

ח. הלוואות לדיור

בחודש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיור למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, ההוראה מגבילה את סכום ההלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום ההלוואה יורד אל מתחת ל-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן ההלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014. השפעת היישום אינה מהותית.

כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%. ההשפעה הינה קיטון בנכסי הסיכון בסך של כ-625 מיליון ש"ח, גידול ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-0.02% וגידול ביחס ההון הכולל של כ-0.03%.

ט. יעד הלימות ההון

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 10% וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביאור 13 הון והלימות הון (המשך)

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 תתווסף ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. השפעת ההוראות הנוספות על יחסי ההון של הבנק ליום 1 בינואר 2017 נאמדת בכ-0.2% בהתאם ליתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

דירקטוריון הבנק אישר את היעדים ליחסי הון מינימליים כמפורט לעיל.

י. דיווח על יחס כיסוי הנזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות יונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו.

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "הוראת שעה – יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל – גילוי בגין יחס כיסוי נזילות". במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי החל מיום 1 באפריל 2015 יתווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור "הון והלימות הון" אשר שמו ישונה לביאור "הון, הלימות הון ונזילות".

ביאור 14 שיעבודים

(א) אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים שהונפקו על-ידי חברות מאוחדות, ליום 31 בדצמבר 2014, בסך כולל של 2.3 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2013: 4.9 מיליארד ש"ח) מובטחים בעיקר על-ידי שעבודים שוטפים על נכסי החברות.

(ב) פיקדונות וניירות-ערך במטבע-חוץ, המוחזקים על-ידי קבוצת הבנק בחו"ל, שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2014 מסתכמת ב-3.0 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2013: 2.7 מיליארד ש"ח), משועבדים בעיקר להבטחת פיקדונות הציבור (באמצעות ה-FDIC) בהתאם להוראות הרשויות השלטוניות בארצות-הברית ובגין הלוואות מוניטריות שנתקבלו מבנקים מרכזיים באותן מדינות.

(ג) הבנק חבר במסלקת היורוקליר שהינה מערכת סליקה לניירות-ערך הנסחרים בשווקים הבינלאומיים. לצורך פעילות בניירות-ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי שהעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק, שיעבד הבנק מזומנים וניירות-ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-60 מיליון דולר (233 מיליון ש"ח). (31 בדצמבר 2013: כ-60 מיליון דולר (208 מיליון ש"ח)).

(ד) אגרות-חוב, שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-42 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2013: 242 מיליון ש"ח), שועבדו להבטחת פיקדונות שנתקבלו במסגרת עסקות מכירה של נכסים בתנאי רכישה חוזרת (Repurchase Agreements).

(ה) הבנק חבר במסלקת המעו"ף בע"מ ובמסלקת הבורסה בע"מ. לצורך פעילות המסלקות להבטחת עסקות שהבנק אחראי להן, שיעבד הבנק אגרות-חוב בחשבונות שנפתחו לשם כך במסלקות הנ"ל.

יתרת אגרות-החוב המשועבדות ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכמה ב-5.6 מיליארד ש"ח (יתרה מקסימלית 5.6 מיליארד ש"ח).

יתרת אגרות-החוב המשועבדות ליום 31 בדצמבר 2013 הסתכמה ב-4.4 מיליארד ש"ח (יתרה מקסימלית 4.4 מיליארד ש"ח).

בנוסף לביטחונות המפורטים לעיל, הבנק הפקיד ביטחונות במזומן בסך של 23 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2013: 19 מיליון ש"ח) לטובת קרן הסיכונים של מסלקת הבורסה וסך של 255 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2013: 156 מיליון ש"ח) לטובת קרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף. סכום הבטוחות שנדרשים חברי המסלקות להפקיד מתעדכן מעת לעת על-פי תקנוני המסלקות.

(ו) הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם בנקים בהסכמים מסוג CSA (Credit Support Annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים הנוצרים בין בנקים במסחר בנגזרים. על-פי ההסכמים, מבוצעת מדידה תקופתית של שווי מלאי העסקות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים, ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש, אזי אותו צד יעביר לצד השני פיקדונות, על דרך שעבוד, עד למועד המדידה הבא.

ליום 31 בדצמבר 2014 העמידה קבוצת הבנק לטובת בנקים, פיקדונות בשווי של 912 מיליון דולר (31 בדצמבר 2013: 599 מיליון דולר).

(ז) בחודש יולי 2008 נחתם הסכם בין הבנק לבין בנק ישראל, במסגרתו התחייב בנק ישראל לתת לבנק מסגרת הלוואות עד לסך כולל של 1 מיליארד ש"ח, וזאת, לצורך מילוי התחייבויות הבנק כספק נזילות בש"ח של ה-CLS BANK INTERNATIONAL. כתנאי להעמדת ההלוואות הבנק חתם על אגרת-חוב על-פיה שיעבד בשעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחיובים כספיים בש"ח, המגיעים ו/או שיגיעו לבנק מפעם לפעם מלקוחותיו, שהינם תאגידים, שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל (להלן: "הלקוחות החייבים") ואשר אינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים כלשהם שקיבלו מהבנק, בגין אשראים בש"ח, שמשך החיים הממוצע (מח"מ) של כל אשראי לא עולה על 3 שנים, שניתנו ו/או שיינתנו על-ידי הבנק ללקוחות החייבים, וזאת, עד לסך כולל של 1.1 מיליארד ש"ח.

ביאור 14 שיעבודים (המשך)

(ח) המקורות של ניירות-ערך ליום 31 בדצמבר 2014 שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:

	31.12.14	31.12.13
המקורות של ניירות-ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:		
ניירות-ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**476**	65
השימושים בניירות-ערך שהתקבלו כביטחון וניירות הערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:		
ניירות-ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**42**	242
פירוט ניירות-ערך אשר שועבדו למלווים:		
ניירות-ערך זמינים למכירה	**714**	921

ניירות-ערך אלה הועמדו כביטחון למלווים אשר רשאים למכור או לשעבד אותם.

(ט) אגרות-החוב המשועבדות כמפורט לעיל, אשר המלווים אינם רשאים למוכרן או לשעבדן:

	31.12.14	31.12.13
תיק זמין למכירה	**8,672**	7,098

ביאור 15 זכויות עובדים

אוכלוסיית העובדים בבנק כוללת:

- עובדים קבועים וזמניים – עובדים אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק לבין ארגון עובדי הבנק.
- עובדים בחוזה אישי – עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.
- עובדים בחוזה אישי בכיר – עובדים מסוימים ברובד הניהולי של הבנק (לרבות חברי הנהלה), אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

ביום 5 בינואר 2014 פרסם הבנק את מדיניות התגמול שלו לנושאי משרה לפי תיקון 20 לחוק החברות, התשנ"ט 1999 ("חוק החברות") ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 301A של המפקח על הבנקים מיום 19 בנובמבר 2013 ("הוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי") וכן להערות נוספות שהתקבלו מהפיקוח על הבנקים ("מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול אומצה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק ביום 11 בפברואר 2014. ביום 22 ביוני 2014 אימץ הבנק מדיניות תגמול כוללת למנהליו הבכירים ועובדיו (מדיניות זו תכונה להלן יחד עם מדיניות התגמול, "מדיניות התגמול"), וכן תוכנית תגמול בהתאם לה ("תוכנית 2014"), בהתאם למדיניות התגמול ולתוכנית התגמול כאמור, וכמפורט בסעיף ו' להלן.
בהתאם להוראה בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי, החובה לאמץ מדיניות תגמול חלה גם על חלק מהחברות הבנות של הבנק בארץ וזאת עד ליום 30 בספטמבר 2014. חברות בנות אלה, דיווחו לבנק, כי הליך אימוץ מדיניות התגמול על ידן הסתיים עד למועד הקבוע בדין החל כאמור. הבנק נמצא בהליכי יישום עקרונות מדיניות התגמול שלו גם על חברות בנות בחו"ל, וסניפי חו"ל, בהתאמות מסוימות.

להלן פירוט תנאי העבודה של עובדי הבנק:

א. תנאי העבודה של עובדים קבועים וזמניים

להלן פירוט ההטבות העיקריות מעבר לרכיבי השכר השוטפים, להם זכאים עובדי הבנק האמורים:

1. מענקים שנתיים

המענק השנתי נקבע על-פי שיעור התשואה של הרווח הנקי על ההון, כאשר המדרגה הבסיסית לחלוקת מענק כאמור הינה החל משיעור תשואה של 7.5%. המענק השנתי הממוצע הינו בגובה של עד שלוש משכורות, כאשר חלק ממנו מחולק באופן אחיד לכל העובדים, והיתרה מחולקת דיפרנציאלית בהתאם לביצועי העובדים.

2. תגמול מבוסס מניות

על-פי הסכם השכר שנחתם בחודש מרץ 2013 בין הנהלת הבנק לבין ועד ארגון העובדים של הבנק לשנים 2013-2017, אימץ הבנק ביום 6 במרץ 2013, תוכנית להקצאה לעובדים בשנים 2013 עד 2017 של מניות פנטום הממומשות למזומן במהלך השנים 2017 עד 2021, בתנאים דומים לתנאי כתבי האופציות שהוקצו לעובדי הבנק הקבועים בהתאם להסכם הקיבוצי שהיה בתוקף עד לשנת 2013. ביום 6 במרץ 2013, אישר דירקטוריון הבנק את הסכם השכר הנ"ל. לפרטים נוספים לגבי תנאי מניות הפנטום ראה ביאור 16 להלן.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

3. הסכם השכר

על פי הסכם השכר מחודש מרץ 2013, בין היתר: (1) שילם הבנק לעובדיו מענק חד-פעמי בגובה משכורת אחת; (2) גדל השכר המשולב של העובדים באופן דיפרנציאלי לדרגות השכר השונות; (3) לצד עדכון תנאים נלווים מסוימים בוטלו הטבות מסוימות שעמדו לעובדים לאחר פרישה; (4) הבנק העניק לעובדיו מניות פנטום במקום אופציות, כאמור לעיל; ו-(5) אופן הדירוג של עובדי הבנק והיקפו, מנגנון הוותק והמענק השנתי ימשיכו במתכונת דומה לנהוגה עד ליום החתימה על הסכם השכר.

ב. תנאי העסקת עובדים בחוזה אישי

תנאי התגמול המקובלים לעובדים אלה כוללים לרוב שכר בסיס, תגמול מבוסס מניות (כאמור לעיל), הפרשות להסדר פנסיוני ולקרן השתלמות, מענק שנתי והטבות אחרות.

ג. תנאי העסקת עובדים בחוזה אישי בכיר

להלן פירוט ההטבות העיקריות מעבר לרכיבי השכר השוטפים, להם זכאים עובדי הבנק בחוזה אישי בכיר במהלך תקופת העסקתם, כפוף להוראות מדיניות התגמול של הבנק, לרבות הוראות התחילה והתחולה של מדיניות התגמול. ביום 6 במרץ 2013 החליטו ועדת התגמול והדירקטוריון לאשר את בקשתם של יו"ר הדירקטוריון, המנהל הכללי וחברי הנהלת הבנק להפחתת שכרם בשיעור של 5%. בנוסף לבקשת עובדים בכירים מסוימים (שאינם נושאי משרה בבנק) הופחת שכרם בשיעור של 2.5%.

(1) תגמול קבוע

בהתאם לתוכנית 2014, עובדי הבנק המועסקים בחוזה אישי בכיר זכאים לתגמול קבוע שאינו מזכה בהפרשות סוציאליות ואשר גובהו תלוי בדרגת המנהל ובתפקידו (גובה התגמול הקבוע מביא לידי ביטוי את הפחתת שכרם של חברי הנהלת הבנק והעובדים הבכירים, כמפורט בסיפא של סעיף ג' זה לעיל). מנהלים אשר משתייכים לפונקציות הפיקוח והבקרה זכאים לתגמול שנתי קבוע נוסף, שאינו מזכה בהפרשות סוציאליות. חברי הנהלה זכאים בנוסף לשני אלה, גם לתגמול הוני שנתי בסכום כספי קבוע המשמש לרכישת מניות הבנק בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

עובדי הבנק המועסקים בחוזה אישי בכיר אשר יסתיים עד יום 31 בדצמבר 2016, אינם כפופים לתוכנית 2014 וזכאים למענק חתימה שנתי למשך תקופת העסקתם. מענק זה משולם אחת לשנה. במקרים בהם המענק אינו מותנה בהמשך העסקה, ההתחייבות מחושבת על בסיס הערך הנוכחי של התשלומים לאורך תקופת ההסכם וההוצאה נרשמת עם חתימת ההסכם.

(2) מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים ותגמול מבוסס מניות

עובדי הבנק המועסקים בחוזה אישי בכיר זכאים למענק שנתי ולתגמול מבוסס מניות, כמפורט בסעיף ו' להלן.

לעניין פיצויי פרישה ופנסיה, ראה סעיף ה' להלן.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

ד. הטבות אחרות

בנוסף להטבות שפורטו לעיל, זכאים עובדי הבנק להטבות נוספות במהלך ולאחר תקופת ההעסקה, אשר העיקריות שבהן מפורטות להלן:

(1) חופשה

עובדי הבנק זכאים על-פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה חושבה על בסיס השכר האחרון של העובדים וימי החופשה שצברו בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת ההפרשה לתאריך המאזן הסתכמה ב-79 מיליוני ש"ח (31.12.13: 90 מיליוני ש"ח).

(2) מענק 25

העובדים זכאים למענק יובל בתום 25 שנות עבודה בבנק. התחייבות זו מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי, הלוקח בחשבון תוספת שכר ריאלית בטווח של 0.5% עד 7.5% לשנה עבור עובדים פעילים בהתאם לגיל העובדים, ומהוון לפי שיעור ניכיון שנתי של 4%.

(3) הטבות אחרות לאחר העסקה

עובדי הבנק זכאים לאחר מועד פרישתם לגמלאות או לפנסיה מוקדמת, למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, להטבות בגין שי לחג, דמי הבראה ולהשתתפות בעלויות רווחה. כאמור במסגרת הסכם השכר החדש לצד עדכון תנאים נלווים שונים הוסכם שהבנק לא ישלם לעובדים שיפרשו מהבנק לאחר חודש יוני 2014 דמי הבראה ודמי השתתפות בקייטנות לאחר פרישתם.

התחייבויות אלו מחושבות בהתבסס על חישוב אקטוארי הלוקח בחשבון לפי העניין, בין היתר, תוספת שכר ריאלית, ומהוון לפי שיעור ניכיון שנתי של 4%.

ה. פיצויי פרישה ופנסיה

(1) כללי

זכויות הפנסיה של העובדים, המגיעים לגיל פרישה, מכוסות על-ידי סכומים שנצברו בקרנות הפנסיה ובקופות הגמל לקצבה. בנוסף לכך, מפקיד הבנק בקופות-גמל סכומים נוספים לכיסוי תשלום פיצויי-פיטורין, לאלה הזכאים לכך. עובדים שפרשו לגמלאות או לפנסיה מוקדמת אינם זכאים לתשלום פיצויי פיטורין.

(2) פנסיה לעובדים שפרשו בפרישה מוקדמת

עובדים שפרשו בפרישה במסלול קצבה זכאים לפנסיה חודשית עד המועד שנקבע בהסכם הפרישה או גיל הפרישה בחוק, המוקדם מבין השניים.

ההפרשה מבוססת על חישוב אקטוארי, כוללת תוספת שכר ריאלית בשיעור של 0% לשנה, ומהוונת לפי שיעור ניכיון שנתי של 4%.

(3) פרישה מוקדמת לעובדים פעילים

בנוסף לזכויות המתוארות לעיל, כולל הבנק במסגרת החישוב האקטוארי של ההתחייבות בגין זכויות עובדים, התחייבות בגין עובדים שהנהלת הבנק צופה שהם יפרשו בפרישה מוקדמת או בתנאים מועדפים אחרים.

הפרשה לפרישה מוקדמת מחושבת לפי הגבוה מבין חישוב אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לבנק בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבות שמחושב כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

ההתחייבות חושבה בהתבסס על חישוב אקטוארי הלוקח בחשבון, בין היתר:

1. תוספת שכר ריאלית בטווח של 0.5%-7.5% לשנה עבור עובדים פעילים בהתאם לגיל העובדים.
2. שיעורי עזיבה לפיצויים מוגדלים ולפרישה מוקדמת בהתאם לניסיון הבנק תוך התחשבות, בין היתר, בגיל העובד ומגדר. שיעורים אלה משקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים.
3. שיעור היוון 4% ריאלי, על-פי הוראות המפקח על הבנקים.
4. שיעור תמותה ונכות המבוסס על לוחות תמותה עדכניים שמפרסם האקטואר הראשי במשרד האוצר.

(4) חוזים אישיים – עובדי הבנק

(א) חברי ההנהלה לרבות המנכ"ל וקבוצת עובדים בכירים (להלן: "הבכירים") מועסקים בחוזים אישיים לפיהם במקרה שהבנק יחליט מיוזמתו לפטר את אחד הבכירים או לסיים את עבודתו בתום תקופת ההסכם יהיה זה זכאי לפיצוי פיטורין בשיעור של 250%.

(ב) כמו-כן, לגבי חלק מן הבכירים, במקרה שהבנק יחליט מיוזמתו לפטר מי מהם, או בהגיעו למועד בו סכום גילו והוותק שלו בבנק עולים על 75 (ולחבר הנהלה שכיהן 7 שנים לפחות בתפקידו יתווספו שנות הכהונה בהנהלה כשנות ותק נוספות לצורך צבירת 75 כאמור), אזי יהיה חבר ההנהלה או העובד הבכיר זכאי לפרוש בפרישה מוקדמת ולבחור בין קבלת פיצוי פיטורין מוגדלים בשיעור של 250% משכרו החודשי האחרון מוכפל בשנות הוותק שלו בבנק, לבין קבלת קצבה חודשית בשיעורים משתנים שתשולם לו ממועד יציאתו לפרישה מוקדמת ועד הגיעו לגיל פרישה על-פי חוק. שיעור הקצבה לחבר הנהלה הינו בשיעור של 2.67% לשנה בגין 15 שנות העבודה הראשונות, 2% לשנה בגין כל שנה נוספת בה לא כיהן כחבר הנהלה ו-2.5% לכל שנה בה כיהן כחבר הנהלה עד לשיעור קצבה מירבי של 70% מהשכר המזכה בפנסיה. לגבי עובדים בכירים, כאמור לעיל, שאינם חברי הנהלה, שיעור הקצבה הוא 2.55% בגין 15 שנות העבודה הראשונות, 1.5% לשנה בגין כל שנה נוספת עד למועד חתימת תחילת העסקתם בחוזה אישי ו-2% לשנה בגין כל שנה נוספת, עד לשיעור קצבה מירבי של 70% מהשכר המזכה בפנסיה. חבר הנהלה או עובד בכיר שהגיע לגיל 62 יוכל לבחור בקבלת קצבה חודשית בלבד. המנכ"ל זכאי לתקופת הסתגלות של שישה חודשים. הבנק רשם הפרשה מלאה עבור התחייבות זו.

(ג) יו"ר הדירקטוריון זכאי לקבל בכל מקרה פיצוי פיטורין בשיעור של 250%. כמו-כן, הינו זכאי לקבל מהבנק, בתום כהונתו, תשלום של מלוא שכרו וכלל התשלומים, ההפרשות והזכויות להם היה זכאי בתקופת כהונתו וזאת לתקופת הסתגלות בת שישה חודשים. הבנק רשם הפרשה מלאה עבור התחייבות זו.

(5) תוכנית ההתייעלות

תוכנית ההתייעלות התומכת באסטרטגיה הרב שנתית של הבנק נמשכה גם בשנת 2014.

תוכנית ההתייעלות תביא בשנים הבאות לחיסכון בעלויות כוח האדם וכן בעלויות אחרות כתוצאה מצמצום שטחים בהנהלה הראשית וסניפי הבנק.

תוכנית ההתייעלות כוללת בין השאר: שינויים מבניים, צמצום תקנים והכשרת עובדים שישובצו בפעילויות עסקיות חדשות אותם יוזם הבנק.

היוזמות העסקיות החדשות כוללות בין היתר הרחבת פעילות הבנק במגזרים מסוימים בהם זיהה הבנק פוטנציאל לצמיחה ואפשרות להרחבת פעילות.

בדוחות הכספיים לשנת 2014 כלל הבנק הפרשה בסך של 390 מיליון ש"ח בגין תוכנית ההתייעלות, בהשוואה ל-440 מיליון ש"ח בשנת 2013.

תוכנית ההתייעלות התומכת באסטרטגיה הרב שנתית של הבנק תימשך גם בשנת 2015.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

להלן פירוט ההתחייבות לזמן ארוך ולאחר העסקה, נטו, בגין זכויות עובדים*:

	ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013*
פיצויים ופרישה מוקדמת לעובדים פעילים	**1,272**	1,240
פנסיה לעובדים שפרשו בפרישה מוקדמת**	**1,214**	1,067
מענק יובל	**32**	28
הפרשה למענק בגין ימי מחלה שלא נוצלו, בניכוי יעודה למחלה	**328**	312
הטבות אחרות לאחר העסקה	**452**	438
סך-הכל	**3,298**	3,085

* כולל מס שכר.
** כולל הפרשה בגין תוכניות התייעלות.

ו. תוכנית תגמול לעובדים בחוזה אישי בכיר – מענקים ותגמול הוני

תוכנית 2010 ותוכנית 2014

בחודש אוגוסט 2010 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק תוכנית תגמול (כפי שתוקנה מעת לעת) ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק, לחברי ההנהלה של הבנק (שהינם נושאי משרה בבנק) ולאוכלוסיית המנהלים הבכירים בבנק (שאינם נושאי משרה בבנק) (כולם יחד, "המנהלים"), אשר תחולתה מיום 1 בינואר 2010 ואילך (כפוף להתאמות במקרים מיוחדים) ("תוכנית 2010").

תוכנית 2010 כוללת שני אמצעי תגמול (נוסף על השכר וההטבות האחרות בבנק): מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים ותגמול הוני בדמות תוכנית מניות פנטום חסומות אשר הוחלפה בשנת 2012 בתוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU). בהתאם להוראות המעבר שבמדיניות התגמול ובהוראה 301A, ייעשה מעבר הדרגתי של תגמול מנהלים מתוכנית 2010 לתוכנית 2014 שאימץ הבנק ביום 22 ביוני 2014, בהתאם להוראות מדיניות התגמול של הבנק, כך שלא יאוחר משנת 2017 כל תגמולם של מנהלי הבנק ועובדיו יהיה בהתאם לתוכנית 2014. לעניין תוכנית 2014 ראה פסקה ראשונה לביאור זה לעיל.

להלן פירוט עיקרי תוכניות 2010 ותוכנית 2014 (ביחד "התוכניות"):

(א) חברי ההנהלה

1. מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים

1.1. קביעת תקציב המענקים לחברי ההנהלה (למעט המבקר הפנימי הראשי, מנהל הסיכונים הראשי והחשבונאי הראשי ("פונקציות הבקרה והפיקוח")).

בהתאם לתוכניות, תקציב המענקים לחברי ההנהלה בשנה נתונה ("תקציב המענקים לחברי ההנהלה") מבוסס על ההפרש שבין שיעור תשואת הרווח הנקי על ההון באותה שנה (כפי שמופיע בדוחות הכספיים השנתיים), בנטרול הסכומים הבאים: (א) רווח/הפסד הנובע משינוי באחזקות בחברה בת או בחברה כלולה, או מכירת בניינים בסכום העולה במצטבר על עשרה (10) מיליון ש"ח בשנה; ו-(ב) סכומים שהופרשו כמענקים לבכירי הבנק (קרי, נושאי משרה ומנהלים החתומים עם הבנק על חוזה העסקה אישי הנחשב על-ידי הנהלת הבנק כחוזה בכירים) ("התשואה בפועל") לבין מחיר ההון הנדרש ("הפרש התשואה"). מחיר ההון הנדרש משמעותו מחיר ההון של הבנק (במונחי שיעור תשואה), לצורכי תשלום מענקים על-פי התוכנית הרלוונטית ("מחיר ההון הנדרש") (מחיר ההון הנדרש לשנת 2013 נקבע על 8.745%, עבור שנת 2014 נקבע על 7.89% ועבור שנת 2015 נקבע על 6.395%). על-אף האמור, לגבי תוכנית 2010 נקבע סף תחתון של 8% (ולגבי יו"ר ומנכ"ל הבנק 8.5%) ולגבי תוכנית 2014 נקבע סף תחתון של 7.5%.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

לפי תוכנית 2010 תקציב המענקים יכול להיות חיובי או שלילי ויחושב כדלקמן:

תקציב מענקים חיובי – בשנה שבה הפרש התשואה בפועל הינו חיובי, יחושב תקציב המענקים החיובי הכולל לחברי ההנהלה בהתאם להפרש התשואה בפועל, ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ומשכורת ממוצעת של חבר הנהלה, לפי מדרגות עולות של הפרש התשואה בפועל באופן פרוגרסיבי החל מהפרש תשואה בפועל של 0.5% ועד לתקרה של 6%. למרות האמור לעיל, בשנה שבה הפרש התשואה בפועל הינו בתחום של 0% עד 0.5%, רשאי הדירקטוריון לפי שיקול דעתו הבלעדי, על-פי המלצת מנכ"ל הבנק, לאשר מענק שנתי בסכום חיובי לחבר הנהלה, השווה לעד שתי (2) משכורות של חבר ההנהלה.

תקציב מענקים שלילי – למעט לגבי השנה הראשונה של חבר הנהלה שיצטרף לבנק לאחר אימוץ התוכנית, בשנה שבה הפרש התשואה בפועל הינו שלילי, יחושב תקציב המענקים השלילי הכולל לחברי ההנהלה כסכום שלילי בהתאם להפרש התשואה בפועל, ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ומשכורת ממוצעת של חבר הנהלה, החל מהפרש תשואה בפועל שלילי של 0.5% ועד לתקרה שלילית של 6.5%.

לדירקטוריון הסמכות להגדיל או להקטין את תקציב המענקים לחברי ההנהלה (החיובי או השלילי) בשיעור של עד 10%. במקרה של תקציב מענקים שלילי בשנה מסוימת בשל נסיבות חיצוניות מיוחדות המשפיעות על כלל המערכת הבנקאית בישראל באותה שנה, רשאי הדירקטוריון להקטין או לבטל את תקציב המענקים השלילי לחברי ההנהלה בגין שנה זו.

לפי תוכנית 2014 תקציב המענקים יחושב כדלקמן:

בשנה שבה הפרש התשואה בפועל אינו שלילי, יחושב תקציב המענקים הכולל לחברי ההנהלה בהתאם להפרש התשואה בפועל, ההון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק ומשכורת ממוצעת של חבר הנהלה. בשנה שבה אין הפרש תשואה בפועל, זכאי חבר ההנהלה למענק בסיס ("מענק הבסיס"). בשנה שבה הפרש התשואה בפועל חיובי, זכאי חבר ההנהלה למענק לפי מדרגות עולות של הפרש התשואה בפועל באופן פרוגרסיבי החל מהפרש תשואה בפועל של 0.5% ועד לתקרה של 3%. למרות האמור לעיל, בשנה שבה הפרש התשואה בפועל שלילי, רשאי הדירקטוריון לפי שיקול דעתו הבלעדי, על-פי המלצת מנכ"ל הבנק, לאשר מענק שנתי השווה לעד שתי (2) משכורות של חבר ההנהלה.

1.2. חלוקת תקציב המענקים בין חברי ההנהלה (למעט פונקציות הבקרה והפיקוח)

לפי התוכניות בכל שנה, יחולק תקציב המענקים (החיובי או השלילי בקשר עם תוכנית 2010) לחברי ההנהלה בגין השנה הקודמת, באופן יחסי לציון האישי של כל חבר הנהלה (אשר יותאם למשכורת חבר ההנהלה ביחס למשכורות יתר חברי ההנהלה). חלק מהציון האישי יהיה קבוע ויוענק לכל חבר הנהלה. חלק מהציון האישי יוענק לכל חבר הנהלה על-פי הערכת מנכ"ל הבנק את עמידת חבר ההנהלה ביעדי הביצוע אשר ייקבעו מראש. חלק מהציון האישי יוענק לכל חבר הנהלה על-פי המלצת מנכ"ל הבנק, בהתאם לשיקול דעתו וכפוף להוראות הדין החל, לרבות מדיניות התגמול של הבנק. חלוקת תקציב המענקים בין חברי ההנהלה וקביעת המענק השנתי לכל חבר הנהלה תהיה בכל מקרה כפופה לאישור הדירקטוריון (וכל ועדה של הדירקטוריון כנדרש על-פי דין).

המענק השנתי החיובי לחבר הנהלה בודד לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-18 משכורות של חבר ההנהלה לפי תוכנית 2010 והנמוך מבין (א) 2.67 מיליון ש"ח, צמוד למדד המחירים לצרכן הידוע ביום 11 בפברואר 2014 ו-(ב) עלות התגמול הקבוע של חבר הנהלה לשנת המענק (כפוף למדיניות התגמול של הבנק, במקרים מיוחדים רשאי הדירקטוריון לאשר מענק החורג מתקרה זו, עד ל-200% מהתגמול הקבוע) לפי תוכנית 2014. המענק השנתי השלילי לחבר הנהלה לפי תוכנית 2010 לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-10 משכורות של חבר ההנהלה. בכל מקרה לא תעמוד בחשבון המענק של חבר הנהלה יתרה שלילית בסכום העולה על 3 משכורות של חבר ההנהלה.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

1.3. המענק השנתי לחברי ההנהלה הממונים על פונקציות הבקרה והפיקוח

בהתאם להוראות תוכנית 2010, המענק השנתי (החיובי או השלילי) של כל חבר הנהלה בפונקציות הבקרה והפיקוח יהיה מורכב מהסכומים הבאים:

(1) סכום (חיובי או שלילי, לפי העניין) המהווה שיעור מסוים מהתקציב המייצג לחברי הנהלה (שיעור זה נקבע על 50% לשנת 2014) מותאם למשכורת חבר ההנהלה המשתייך לפונקציות הבקרה והפיקוח ביחס למשכורת ממוצעת של כל חברי ההנהלה.

(2) סכום נוסף בהיקף של עד 2 משכורות של חבר ההנהלה, אשר ייקבע באופן יחסי לציון אישי שינתן לחבר ההנהלה על-פי עמידה ביעדי ביצוע.

(3) סכום נוסף בהיקף של עד 2 משכורות של חבר ההנהלה אשר ייקבע על-פי חוות דעת הממונים על חבר ההנהלה.

רכיבי המענק המפורטים לעיל, ניתנים לקיזוז זה מזה.

קביעת המענק השנתי לחברי ההנהלה הממונים על פונקציות הבקרה והפיקוח תהיה בכל מקרה כפופה לאישור הדירקטוריון (וכל ועדה של הדירקטוריון כנדרש על-פי דין).

המענק השנתי החיובי של חבר הנהלה כאמור, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-13 משכורות של חבר ההנהלה, ואילו המענק השנתי השלילי של חבר ההנהלה, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-8 משכורות של חבר ההנהלה. בכל מקרה לא תעמוד בחשבון המענק של חבר הנהלה יתרה שלילית בסכום העולה על 3 משכורות של חבר ההנהלה.

בהתאם להוראות תוכנית 2014 המענק השנתי של כל חבר הנהלה בפונקציות הבקרה והפיקוח יהיה מורכב מהסכומים הבאים:

(4) בשנה שבה הפרש התשואה בפועל אינו שלילי, יחושב תקציב המענק המייצג לחברי ההנהלה בפונקציות הבקרה והפיקוח בהתאם להפרש התשואה בפועל, ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ומשכורת ממוצעת של חבר הנהלה. בשנה שבה אין הפרש תשואה בפועל, זכאי חבר ההנהלה בפונקציות הבקרה והפיקוח למענק בסיס ("מענק הבסיס"). בשנה שבה הפרש התשואה בפועל חיובי, זכאי חבר ההנהלה בפונקציות הבקרה והפיקוח למענק לפי מדרגות עולות של הפרש התשואה בפועל באופן פרוגרסיבי החל מהפרש תשואה בפועל של 0.5% ועד לתקרה של 3%. התקציב המייצג לחבר הנהלה הממונה על פונקציות הבקרה והפיקוח בגין שנת מענק כלשהי, לא יעלה בכל מקרה על 2 מיליון ש"ח, צמוד למדד המחירים לצרכן הידוע ביום 11 בפברואר 2014.

(5) סכום נוסף (חיובי או שלילי) בהיקף של עד 20% מהתקציב המייצג לחבר הנהלה הממונה על פונקציות הבקרה והפיקוח ייקבע באופן יחסי לציון אישי שינתן לחבר ההנהלה על-פי עמידה ביעדי ביצוע ובתוכניות העבודה בגין שנת המענק, כך שאם יקבל חבר ההנהלה ציון אישי מקסימאלי יהיה זכאי לקבל סכום נוסף של 20% מהתקציב המייצג לחבר הנהלה הממונה על פונקציות הבקרה והפיקוח ואם יקבל ציון אישי מינימלי יופחת התקציב המייצג לחבר הנהלה הממונה על פונקציות הבקרה והפיקוח בעד 20%. אם יקבל חבר ההנהלה ציון בטווח שבין הציון המקסימאלי לציון המינימלי, אזי יקבל מענק באופן יחסי לציונו.

המענק השנתי לחבר הנהלה הממונה על פונקציות הבקרה והפיקוח לא יעלה על הנמוך מבין: (א) 2.4 מיליון ש"ח, צמוד למדד המחירים לצרכן הידוע ביום 11 בפברואר 2014; ו-(ב) עלות התגמול הקבוע של חבר ההנהלה לשנת המענק (במקרים מיוחדים רשאי הדירקטוריון לאשר מענק החורג מתקרה זו, עד ל-200% מהתגמול הקבוע).

המענק השנתי לחברי ההנהלה כפוף להוראות תיקון 20 לחוק החברות והוראה 301A, לרבות לגבי מרכיב שיקול הדעת בקביעת המענק.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

1.4. מנגנון התשלום – לפי תוכנית 2010 פריסת המענק השנתי והתשלום השנתי – בכל שנה ייווסף או ייגרע סכום המענק השנתי (החיובי או השלילי) שנקבע בגין השנה הקודמת בחשבון המענק של כל חבר הנהלה ("ההפקדה השנתית") ויבוצע תשלום בסכום השווה ל-50% מהיתרה לחשבון המענק לאחר ההפקדה השנתית בגין השנה הקודמת (בהנחה שיתרת חשבון המענק הינה חיובית) ("התשלום השנתי"). במידה ובשנה מסוימת נוצר לבנק הפסד שנתי נקי או שנמצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, התשלום השנתי הבא יבוצע רק לאחר פרסום דוחות כספיים שנתיים של הבנק (או על-פי החלטת הדירקטוריון דוחות כספיים רבעוניים) המציגים רווח נקי או כי פסקה החריגה המהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, לפי העניין. בהתאם להוראות המעבר מתוכנית 2010 לתוכנית 2014, יתרה שתיוותר בחשבון המענקים בתום שנת המענק בה עבר מנהל להיות כפוף לתוכנית 2014, תשולם כך ש 50% ממנה ישולמו שנה לאחר תום שנת המעבר, והיתרה שנה לאחר מכן. התשלום האמור כפוף לתנאי ביחס להלימות ההון המפורט לעיל.

לפי תוכנית 2014, 50% מסך המענק השנתי של חברי ההנהלה ישולם במזומן ו-50% מסך המענק השנתי ייחדה וייפרס על-פני שלוש (3) שנים בדרך של הענקת יחידות RSU תלויות ביצועים, כמפורט להלן. על אף האמור בשנה בה התגמול המשתנה לחבר הנהלה אינו עולה על 1/6 (שישית) מהתגמול הקבוע לחבר ההנהלה בשנת המענק, ישולם התגמול המשתנה כאמור בגין שנת המענק במלואו במזומן (100%). במקרה בו בדוחות הכספיים האחרונים של הבנק שפורסמו לפני מועד התשלום השנתי בשנה כלשהי יימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון, לא יבוצע במועד המפורט לעיל התשלום בגין המענק השנתי, אלא רק לאחר פרסום דוחות כספיים שנתיים המציגים כי פסקה החריגה המהותית מיחסי הלימות ההון. ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים לקבוע שהתשלום האמור, יידחה גם כאשר קיימת חריגה שאינה מהותית מיחסי הלימות ההון.

1.5 סיום העסקה – לפי תוכנית 2010 בגין השנה בה חל יום סיום העסקה ייווסף או ייגרע (לפי המקרה) בחשבון המענק החלק היחסי מהמענק השנתי (החיובי או השלילי) בגין אותה שנה.

בשנה שלאחר מכן, אלא במקרים מסוימים (כגון פטירה או אובדן כושר עבודה), חלף ביצוע התשלום השנתי יירכשו עבור חבר ההנהלה (על-ידי נאמן שימונה לשם כך) מניות של הבנק בבורסה בסכום היתרה בחשבון המענק, לאחר ניכוי במקור של סכומי מס ההכנסה ותשלומי החובה האחרים החלים על-פי הדין, וכפוף לכך שסכום היתרה כאמור הינו חיובי. המניות שתירכשנה כאמור לעיל, תהיינה חסומות ולא ניתנות למכירה או העברה עד לחלוף תקופה של 24 חודשים מיום סיום העסקה.

לפי תוכנית 2014, חבר ההנהלה יהיה זכאי לחלק היחסי מהמענק השנתי בגין שנת המענק בה חל יום סיום ההעסקה, בהתאם לתקופת העסקתו בשנת המענק מתוך שנת המענק בכללותה (על בסיס חישוב יומי).

1.6 מענק בגין רווחים מיוחדים – לפי התוכניות, בגין שנה כלשהי בה נוצרים רווחים מיוחדים (כמוגדר בתוכניות) ייקבע סכום נוסף שייתווסף לתקציב המייצג שנקבע לגבי כל קבוצת חברי ההנהלה ("סכום התקציב הנוסף"). סכום התקציב הנוסף ייקבע על-ידי ועדת התגמול והדירקטוריון, ובכל מקרה לא יעלה בגין שנה מסוימת על סכום השווה ל-4 משכורות לחבר הנהלה. לפי תוכנית 2014, ייתכן באופן דומה גם מענק שלילי בגין הפסדים מיוחדים אשר יופחת מהתקציב המייצג.

1.7 לגבי חברי הנהלה בפונקציות הפיקוח והבקרה יתווסף למענק השנתי הממוצע לפי תוכנית 2010, או לתקציב המייצג לפי תוכנית 2014, של מנהלים אלה בגין שנת המענק בה נוצרו הרווחים המיוחדים, סכום השווה לסכום התקציב הנוסף. לפי תוכנית 2014, ייתכן באופן דומה גם מענק שלילי בגין הפסדים מיוחדים אשר יופחת מהתקציב המייצג.

1.8 לפי מדיניות התגמול של הבנק ותוכנית 2014, השבת סכומי המענק במקרה של תיקון דוחות כספיים – במקרה בו יתוקנו הדוחות הכספיים המבוקרים של הבנק בגין שנה כלשהי, באופן לפיו המנהל היה מקבל מענק שנתי בסכום אחר בהתבסס עליהם, ישיב המנהל לבנק את ההפרש בגין סכום המענק ובלבד שאם המנהל פרש מהבנק, חלפו לא יותר משלוש שנים ממועד סיום העסקתו.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

1.9 בהתאם לתוכנית תגמול 2014, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להפחית עד 50% מהמענק השנתי של חבר הנהלה וזאת במקרים שמצבו הכספי או העסקי של הבנק יחייב זאת ו/או מטעמים הקשורים בתפקודו של חבר ההנהלה, ומטעמים שינומקו על ידיהם.

2. תגמול הוני – יחידות מניות חסומות (RSU)

למנהלי הבנק מוענקות יחידות מניות חסומות (Units Stock Restricted) ("יחידות RSU"), מכוח "בנק הפועלים בע"מ – תוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU) למנהלים בכירים 2011" (כפי שתוקנה), שהינה יישום של הוראות מסוימות של תוכנית 2010 ושל תוכנית 2014 ומהווה חלק בלתי נפרד מהן. יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות, אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים ממומשות אוטומטית למניות רגילות של הבנק שתוחזקנה על-ידי הבנק כמניות רדומות, וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו. יחידות ה-RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

יחידות RSU לפי תוכנית תגמול 2010

2.1 הענקת יחידות RSU – בהתאם לתוכנית 2010, עד לשנת 2014 לכל חבר הנהלה הוענקו מספר יחידות RSU שאינן מותנות בהתבסס על התוצאה המתקבלת מחלוקת סכום ההטבה הקבוע בתוכנית (3.3 מיליוני ש"ח לחבר הנהלה בדרגה הגבוהה ביותר של חבר הנהלה (שאינו מנכ"ל) בגין תקופת חוזה עבודה של שלוש שנים) במחיר הנעילה הממוצע של מניית הבנק ב-90 הימים האחרונים של השנה הקלנדרית שקדמה לשנה בה הוענקו יחידות ה RSU. כמו-כן, בוצעה התאמה במקרה של חוזה עבודה לתקופה השונה מ-3 שנים. מועדי הבשלה – יחידות ה-RSU תבשלנה בשלוש מנות שוות לאחר 12, 24 ו-36 חודשים בהתאמה ממועד תחילת ההסכם של חבר ההנהלה לגבי תוכנית 2010. מועדים אלה יותאמו לתקופת החוזה בפועל. יחידות RSU שהוענקו לפי תוכנית 2010 ולא הבשילו עד ליום 30 ביוני 2014, או עד למועד שבו עבר המנהל להיות כפוף לתוכנית 2014, לפי המקרה, פקעו.

2.2 הענקת יחידות RSU מותנות – בהתאם לתוכנית 2010 לכל חבר הנהלה הוענקו מספר יחידות RSU מותנות (בהתאם לדרגתו של חבר ההנהלה, עד 60,000 יחידות RSU בגין תקופת חוזה עבודה של שלוש שנים לדרגה הגבוהה ביותר הקיימת כיום בבנק (למעט מנכ"ל)) במועד תחילת חוזה העבודה של חבר ההנהלה בגין שלוש שנות חוזה העבודה של חבר ההנהלה בבנק. סמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין כל אחת משנות התוכנית, תבשיל כמות יחידות RSU מותנות, מתוך מנת יחידות ה-RSU המתייחסת לאותה שנה, אשר תחושב באופן יחסי בהתאם להשגת הפרש תשואה בפועל מעל מחיר ההון בשנת המענק הרלוונטית שבין 0.5% ל-2%, כך שבהפרש תשואה בפועל של 0.5% תבשיל כמות של רבע ממנת יחידות ה-RSU המותנות הרלוונטית לאותה שנת מענק ובהפרש תשואה בפועל של 2% תבשיל כל מנת יחידות ה-RSU המותנות הרלוונטית לאותה שנת מענק (למעט לגבי שנת 2013, לגביה הטווח של הפרש תשואה בפועל מעל מחיר ההון נקבע על בין 0.75% לבין 2%, כאשר כמות יחידות ה-RSU המבשילה בהפרש תשואה בפועל של 0.75% הינה מחצית מכמות יחידות ה-RSU המותנות). בשנת 2013 הפרש התשואה בפועל לא עבר את הרף המינימלי ולכן יחידות ה-RSU המותנות לשנה זאת פקעו. אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק בגין שנה מסוימת נוצר לבנק הפסד נקי מפעולות רגילות, ו/או יימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, לא תבשלנה יחידות ה-RSU המותנות בגין אותה שנת מענק ולא תוענקנה יחידות ה-RSU המוענקות בגין אותה שנת מענק, ויחידות ה-RSU המותנות בגין שנת המענק הרלוונטית תחולטנה. יחידות RSU שהוענקו לפי תוכנית 2010 ולא הבשילו עד ליום 30 ביוני 2014, או עד למועד שבו עבר המנהל להיות כפוף לתוכנית 2014, לפי המקרה, פקעו.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

2.3. אופן ותמורת המימוש - בהתקיים כל התנאים למימוש יחידות ה-RSU, הן תמומשנה באופן אוטומטי על-ידי הבנק למניות הבנק ותועברנה לידי הנאמן, ללא צורך בהודעה כלשהי מצד המנהל ובלבד ש: (א) במועד הבשלתן מחזיק הבנק במניות הרדומות שרכש לצורך התוכנית (ואשר תועברנה לידי הנאמן כאמור) לפחות במשך 18 חודשים ממועד רכישתן, וכפוף להוראות החלטת המיסוי שקיבל הבנק מרשות המסים בישראל בעניין זה, ו-(ב) אין מגבלות רגולטוריות אחרות (כגון הגבלות הקיימות בדין על החזקת ניירות-ערך על-ידי מחזיקי רישיון ייעוץ השקעות) המגבילות את האפשרות של החזקת מניות הבנק על-ידי המנהל (או על-ידי הנאמן לטובתו) ("מועד המימוש"). אם לא יחזיק הבנק במועד ההבשלה של יחידות ה-RSU במניות המימוש לפחות 18 חודשים ממועד רכישתן על-ידי הבנק כאמור, או אם תתקיימנה מגבלות רגולטוריות אחרות כאמור לעיל, יידחה מועד המימוש של יחידות ה-RSU עד לחלוף תקופת 18 החודשים האמורה או עד לתום תקופת החסימה, לפי המקרה.

2.4. תקופת חסימה לפי תוכנית 2010 - יחידות ה-RSU הרגילות בכל מנה תהיינה חסומות במשך תקופה נוספת של 12 חודשים ממועד ההבשלה של אותה מנה. יחידות ה-RSU המותנות תהיינה חסומות במשך תקופה של 4 שנים מתום שנת המענק הרלוונטית.

2.5. סיום העסקה - בסיום העסקתו של חבר ההנהלה בבנק יבוטלו יחידות ה-RSU שהוענקו לו לפי תוכנית 2010 ושטרם הבשילו באופן יחסי לתקופת ההעסקה.

2.6. חלוקת דיבידנד - במקרה בו יחלק הבנק דיבידנד בטרם מועד המימוש של יחידות ה-RSU, יהיה זכאי חבר ההנהלה לתשלום במזומן בסכום השווה (ברוטו) לסכום הדיבידנד שהיה משולם לחבר ההנהלה לו החזיק במועד חלוקת הדיבידנד במספר מניות רגילות של הבנק השווה למספר יחידות ה-RSU כאמור, בניכוי המס החל.

2.7. התאמות - התוכנית כוללת הוראות בדבר התאמות שיבוצעו במניות המימוש בעת שינויים בהון המניות של הבנק או בעת שינויים במבנה הבנק עקב מיזוג או מכירת הבנק.

יחידות RSU לפי תוכנית תגמול 2014

2.8. הענקת יחידות RSU (מותנות ביצועים) - בהתאם לתוכנית 2014, לכל חבר הנהלה מוענקות מספר יחידות RSU שמספרן שווה לתוצאת חלוקת סכום בגובה 50% מהמענק השנתי בגין שנת המענק (כמפורט בסעיפים 1.1 עד 1.4 לעיל), בממוצע שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ ב-30 ימי המסחר שקדמו ליום פרסום הדוחות הכספיים של הבנק, המתייחסים לשנת המענק.

2.9. מועדי הבשלה ותנאי הבשלה - יחידות RSU תבשלנה בשלוש מנות שוות לאחר 12, 24 ו-36 חודשים בהתאמה ממועד תחילת השנה שלאחר שנת המענק. ביחס למנות ה-RSU בגין כל שנת מענק על פני 3 שנים, כמות יחידות ה-RSU שתבשיל מתוך כל מנת RSU כאמור בסוף כל שנת הבשלה, אם בכלל, תלויה בהפרש שבין התשואה בפועל למחיר ההון הנדרש (בהפרש תשואה בפועל שלילי של 5%- לא תהיה זכאות ל-RSU, בשנה בה הפרש התשואה בפועל השלילי הוא בין 2%- ל-5%- ימומש למניות חלק יחסי שיחושב על בסיס ליניארי ובלבד שהבנק לא נמצא באותה שנה בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים; ובשנה בה הפרש התשואה בפועל השלילי הוא לא נמוך מ-2%-, תבשיל כל המנה השנתית הנדחית למניות, ובלבד שהבנק לא נמצא באותה שנה בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים).

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

2.10. אופן ותמורת המימוש – בהתקיים כל התנאים למימוש יחידות ה-RSU, הן תמומשנה באופן אוטומטי על-ידי הבנק למניות הבנק ותועברנה לידי הנאמן, ללא צורך בהודעה כלשהי מצד המנהל ובלבד ש: (א) במועד הבשלתן מחזיק הבנק במניות הרדומות שרכש לצורך התוכנית (ואשר תועברנה לידי הנאמן כאמור) לפחות במשך 18 חודשים ממועד רכישתן, וכפוף להוראות החלטת המיסוי שקיבל הבנק מרשות המסים בישראל בעניין זה, ו-(ב) אין מגבלות רגולטוריות אחרות (כגון הגבלות הקיימות בדין על החזקת ניירות-ערך על-ידי מחזיקי רישיון "יעוץ השקעות") המגבילות את האפשרות של החזקת מניות הבנק על-ידי המנהל (או על-ידי הנאמן לטובתו) ("מועד המימוש"). אם לא יחזיק הבנק במועד ההבשלה של יחידות ה-RSU במניות המימוש לפחות 18 חודשים ממועד רכישתן על-ידי הבנק כאמור, או אם תתקיימנה מגבלות רגולטוריות אחרות כאמור לעיל, יידחה מועד המימוש של יחידות ה-RSU עד לחלוף תקופת 18 החודשים האמורה או עד לתום תקופת החסימה, לפי המקרה.

2.11. חלוקת דיבידנד – במקרה בו יחלק הבנק דיבידנד בטרם מועד המימוש של יחידות ה-RSU, יהיה זכאי חבר ההנהלה לתשלום במזומן בסכום השווה (ברוטו) לסכום הדיבידנד שהיה משולם לחבר ההנהלה לו החזיק במועד חלוקת הדיבידנד במספר מניות רגילות של הבנק השווה למספר יחידות ה-RSU כאמור, בניכוי המס החל.

2.12. התאמות – התוכנית כוללת הוראות בדבר התאמות שיבוצעו במניות המימוש בעת שינויים בהון המניות של הבנק או בעת שינויים במבנה הבנק עקב מיזוג או מכירת הבנק.

(ב) המנהלים הבכירים

התוכניות יחולו גם ביחס למנהלים הבכירים של הבנק (שכאמור אינם נושאי משרה), וזאת על-פי עקרונות דומים לאלה המפורטים לעיל, אך בהיקפים שונים, לרבות בעניין זהות הגורמים הקובעים את היעדים והעמידה בהם, משקל כל אחד מהגורמים בחישוב הציון האישי למנהל הבכיר וזהות הגורם המאשר את חלוקת תקציב המענקים ואת המענק לכל מנהל. מענק הבסיס של המנהלים הבכירים אינו כפוף לציון שיוענק להם. בנוסף, למנהלים בכירים שהינם שליחי הבנק בחו"ל, תוענקנה מניות פנטום חסומות במקום יחידות RSU, בתנאים דומים לתנאיהן של יחידות ה-RSU, אשר יסולקו במזומן.

(ג) יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק

התוכנית אומצה על-ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון באופן נפרד ביחס ליו"ר הדירקטוריון וביחס למנכ"ל הבנק. כאמור, התגמול ליו"ר הדירקטוריון של הבנק אושר גם באסיפה הכללית של הבנק. נכון לשנת 2014, יו"ר דירקטוריון הבנק ומנכ"ל הבנק כפופים לתוכנית תגמול 2010 בלבד.

1. מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים

1.1. קביעת תקציב המענק – בכל שנה יחושב תקציב המענק (בנפרד עבור כל מנהל), כדלקמן:

תקציב מענק חיובי – בשנת מענק שבה הפרש התשואה בפועל הינו חיובי, תקציב המענק יחושב בהתאם להפרש התשואה בפועל וההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע. חישוב תקציב המענק מבוצע באופן ליניארי בטווח שבין הפרש תשואה בפועל בשיעור של 0.5% ועד הפרש תשואה בפועל בשיעור של 4%.

תקציב מענק שלילי – בשנת מענק שבה הפרש התשואה בפועל הינו שלילי, תקציב המענק יקבע כסכום שלילי ויחושב באופן ליניארי בטווח שבין הפרש תשואה בפועל שלילי בשיעור של 0.5% ועד הפרש תשואה בפועל שלילי בשיעור של 6.5%. למרות האמור, הדירקטוריון יהיה רשאי, בשל נסיבות חיצוניות מיוחדות, לאחר קבלת אישור ועדת התגמול, להקטין או לבטל את תקציב המענק השלילי בגין שנת מענק מסוימת.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

1.2. קביעת סכום המענק לכל מנהל

בכל שנה ייקבע סכום המענק לכל מנהל מתוך תקציב המענק שלו בגין שנת המענק באופן בו 65% מתקציב המענק יוענקו/ייגרעו (לפי המקרה) לכל מנהל, ועד 35% מתקציב המענק יוענקו/ייגרעו (לפי המקרה) לכל מנהל על-פי שיקול דעת הדירקטוריון, אשר ייקבע בהתבסס על עמידת המנהל בגיבוש ו/או בקביעה ו/או בהובלת יישום תוכנית העבודה של הבנק כמו גם פיתוח, יישום, וקידום החזון והאסטרטגיה של הבנק לטווח הקצר והארוך.

1.3. תקרת המענק - המענק השנתי החיובי אשר ייווסף לחשבון המענק של מנהל בגין שנת מענק כלשהי, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-4 מיליוני ש"ח. המענק השנתי השלילי אשר ייגרע מחשבון המענק של מנהל בגין שנת מענק כלשהי, לא יעלה בכל מקרה על סכום השווה ל-3.3 מיליוני ש"ח. למרות האמור לעיל, בכל מקרה לא תעמוד בחשבון המענק של מנהל יתרה שלילית בסכום העולה על 1.3 מיליוני ש"ח.

1.4. מנגנון התשלום - פריסת המענק השנתי והתשלום השנתי ייעשו בדומה לאמור בסעיף ו'(א)1.4 לעיל ביחס לתוכנית חברי ההנהלה (בשינויים המחויבים), אלא שביחס לכל מנהל, בכל שנה יבוצע תשלום למנהל בסכום השווה ל-45% מהיתרה בחשבון המענק לאחר ההפקדה השנתית בגין השנה הקודמת.

1.5. מענק בגין רווחים מיוחדים - הדירקטוריון יהיה רשאי לקבוע, על-פי שיקול דעתו הבלעדי, בגין שנה כלשהי, מענק בגין רווחים מיוחדים, בסכום השווה לעד 8 משכורות של המנהל.

1.6. סיום העסקה - יחולו עקרונות דומים לאלה החלים לגבי סיום העסקה של חברי הנהלה כמוסבר לעיל.

2. מענק לרכישת מניות

בגין כל שנת מענק, יהיה זכאי המנהל למענק בסכום של 2 מיליוני ש"ח, אשר ישמש לרכישת מניות של הבנק עבור המנהל בבורסה ("המענק לרכישת מניות") ובלבד שהתשואה בפועל בשנה בגינה ניתן המענק תהיה שווה לפחות למחיר ההון הנדרש (בשנת 2014 - 8.5%). המניות שתירכשנה עבור המנהל תהיינה חסומות לתקופה שתימנה החל מיום 1 בינואר של שנת רכישת המניות ועד לחלוף שנתיים מאותו מועד (בסעיף זה, "תקופת החסימה"). תקופה זו הוארכה עם החתימה על הסכמי ההעסקה כמפורט בסעיפים ו'(ג)4 ו-ו'(ג)5 להלן והיא כיום 4 שנים. בנוסף לאמור לעיל, במקרים מסוימים תקופת החסימה תתארך, כמפורט בסעיף ו'(א)2.3 לעיל ביחס לתגמול לחברי ההנהלה. במקרה של סיום העסקה, בגין השנה בה חל סיום ההעסקה תירכשנה מניות הבנק בגין החלק היחסי של המענק לרכישת מניות בהתאם לתקופת העסקתו של המנהל מתוך אותה שנה.

3. תגמול הוני - יחידות מניות חסומות

3.1. תנאי יחידות ה-RSU דומים להוראות החלות לגבי חברי ההנהלה, כמוסבר לעיל, למעט כמפורט להלן.

3.2. הענקת יחידות RSU מותנות - לכל מנהל בנפרד, תוענקנה בגין כל שנה, מתוך כמות מקסימאלית אשר תהיה שווה ל: (א) 2 מיליוני ש"ח, חלקי (ב) מחיר הסגירה הממוצע של מניית הבנק בבורסה בשישים ימי המסחר האחרונים של השנה הרלוונטית, כמות יחידות RSU מותנות אשר, כפוף לאמור מטה, תחושב באופן יחסי וליניארי בהתאם להשגת הפרש תשואה בפועל שבין 4% ל-6%, כך שבהפרש תשואה בפועל של 4% תוענקנה למנהל 1,250 יחידות RSU מותנות ובהפרש תשואה בפועל של 6% תבשיל כל כמות יחידות ה-RSU המותנות הרלוונטית לאותה שנת מענק ("יחידות RSU המותנות").

מתוך יחידות RSU המותנות, 65% תוענקנה למנהל בכל מקרה, ועד 35% תוענקנה למנהל על-פי החלטת הדירקטוריון.

יחידות RSU המותנות תהיינה בשלות במועד הענקתן.

3.3. הפסד או חריגה מיחסי הלימות ההון - אם בדוחות הכספיים השנתיים של הבנק שפורסמו מיד לאחר מועד הבשלה של מנה רלוונטית נוצר לבנק הפסד נקי, ו/או יימצא הבנק בחריגה מהותית מיחסי הלימות ההון הנדרשים, תחולטנה יחידות ה-RSU ויחידות RSU המותנות של אותה מנה.

עד שנת 2014 הפרש התשואה בפועל לא עבר את הרף המינימלי ולכן יחידות ה-RSU המותנות לשנים אלו לא הוענקו.

ביאור 15 זכויות עובדים (המשך)

4. הסכם העסקה – מנכ"ל הבנק

ביום 2 בספטמבר 2012 אושר על-ידי ועדת הביקורת ובימים 12 בספטמבר 2012, ו-18 באוקטובר 2012 אושר על-ידי דירקטוריון הבנק, הסכם ההעסקה עם מנכ"ל הבנק לתקופה של חמש שנים שתחילתה ביום 1 ינואר 2013. הסכם ההעסקה עם מנכ"ל הבנק נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2013 והחליף את הסכם ההעסקה הקודם שנעשה לתקופה של 3 שנים ושהסתיים ביום 31 בדצמבר 2012. בתנאי התגמול למנכ"ל הבנק לפי הסכם ההעסקה לא נעשו שינויים מהותיים לעומת הסכם ההעסקה שהיה בתוקף עד לתום שנת 2012, מלבד הוספה של תקרה לתגמול הכולל לכל שנה משנות הסכם ההעסקה החדש, כך שההוצאה שתירשם בספרי הבנק בגין כלל התגמול בשנה קלנדרית כלשהי לא תעלה על 11 מיליון ש"ח (צמוד למדד). הפחתת התגמול השנתי בגין הגבלה זו לא תעלה על סכום של 2 מיליון ש"ח לשנה. כמו-כן, הוארכה תקופת חסימת המניות שתירכשנה בכספי המענק לרכישת מניות משנתיים לארבע שנים.

5. הסכם העסקה – יו"ר דירקטוריון הבנק

ביום 2 בספטמבר 2012 אושר על-ידי ועדת הביקורת ובימים 12 בספטמבר 2012, ו-18 באוקטובר 2012 אושר על-ידי דירקטוריון הבנק, וכן ביום 25 באוקטובר 2012 אושר על-ידי האסיפה הכללית המיוחדת של בעלי מניות הבנק, הסכם העסקה עם יו"ר הדירקטוריון לתקופה של 5 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2013. הסכם ההעסקה עם יו"ר הדירקטוריון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2013 והחליף את הסכם ההעסקה הקודם שנעשה לתקופה של 3 שנים ושהסתיים ביום 31 בדצמבר 2012. בתנאי התגמול ליו"ר הדירקטוריון על-פי הסכם ההעסקה לא נעשו שינויים מהותיים לעומת הסכם ההעסקה שהיה בתוקף עד לתום שנת 2012, מלבד הוספה של תקרה לתגמול הכולל לכל שנה משנות הסכם ההעסקה החדש, כך שההוצאה שתירשם בספרי הבנק בגין כלל התגמול בשנה קלנדרית כלשהי לא תעלה על 10 מיליון ש"ח (צמוד למדד). הפחתת התגמול השנתי בגין הגבלה זו לא תעלה על סכום של 2 מיליון ש"ח לשנה. כמו-כן, הוארכה תקופת חסימת המניות שתירכשנה בכספי המענק לרכישת מניות משנתיים לארבע שנים. הגם שהסכם ההעסקה נעשה לחמש שנים, התגמול ההוני והמענקים שיו"ר הדירקטוריון זכאי לקבל מהתגמול הכולל לפי הסכם ההעסקה החדש אושרו על-ידי האסיפה הכללית ל-3 השנים הראשונות בלבד, עד 31 בדצמבר 2015. לפי החלטת דירקטוריון הבנק מיום 18 באוקטובר 2012, התגמול ההוני והמענקים לשנים 2016-2017 יובאו לאישור נוסף של האסיפה הכללית לקראת סוף שנת 2015.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות

א. פרטים על עסקות תשלום מבוסס מניות

להלן פירוט בדבר הסדרי התשלום מבוסס מניות שהיו קיימים בבנק במהלך התקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014:

(1) תגמול מבוסס מניות לעובדי הבנק:

א. תוכנית לעובדי הבנק 2010-2012

ביום 30 בספטמבר 2009, אישר דירקטוריון הבנק כחלק מהסכם שכר שנחתם בין ארגון העובדים לבין הבנק, כי עובדי הבנק הקבועים ואלה הקשורים עמו בחוזה עבודה אישי (לא בכיר), יקבלו אופציות לרכישת מניות הבנק במחיר של 1 ש"ח לכל אופציה. כתבי האופציה האמורים הוקצו, ללא תמורה, בכל אחת מהשנים 2010-2012 בשלוש מנות ובהיקף כולל של כ-12.7 מיליון אופציות. לכל מנת אופציות תקופת הבשלה (Vesting) של ארבע שנים מתחילת השנה בה הוקצו האופציות וניתן יהיה לממש כל מנה במשך תקופה של שנה לאחר תום תקופת ההבשלה. כתבי האופציה יומרו למניות ממאגר מניות שירכוש הבנק למטרה זו.

בחודש פברואר 2012 הסתיימה הקצאת כל כתבי האופציה מתוכנית זו. יתרת כתבי האופציה שהוקצו לעובדי הבנק לפי תוכנית זו וטרם מומשו ליום 31 בדצמבר 2014, מסתכמת ב-8,354,409 כתבי אופציה.

ב. תוכנית לעובדי הבנק 2013-2017

בהמשך להסכם השכר המתואר בביאור 15, ביום 6 במרץ 2013 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית להענקת מניות פנטום. על-פי התוכנית שאושרה תוענקנה לעובדי הבנק ללא תמורה 22.5 מיליון מניות פנטום ללא מחיר מימוש.

מניות הפנטום תוענקנה בחמש מנות שנתיות שוות של 4.5 מיליון מניות פנטום כל אחת, החל משנת 2013. בהתאם, החל משנת 2013 ועד שנת 2017 מוענקות לעובדי הבנק 4.5 מיליון מניות פנטום בכל שנה.

כל מניות הפנטום תמומשנה למזומן באופן אוטומטי על-ידי הבנק לאחר תקופת הבשלה של ארבע שנים מיום הענקתן של כל מנה. מניות הפנטום שהוקצו לעובדי הבנק לפי תוכנית זו וטרם מומשו או פקעו ליום 31 בדצמבר 2014, מסתכמת ב-8,578,823 מניות הפנטום.

(2) יחידות מניות חסומות לפי תוכנית 2010 ולפי תוכנית 2014

הבנק מעניק לחברי ההנהלה והמנהלים הבכירים יחידות מניות חסומות (Restricted Stock Units) ("יחידות RSU") (לפרטים ראה ביאור 15ו'(א)2). יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות, אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים ממומשות אוטומטית למניות רגילות של הבנק שמוחזקות על-ידי הבנק כמניות רדומות, וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו. יחידות ה-RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

הבנק העניק למספר מנהלים בכירים שהינם שליחי הבנק בחו"ל, מניות פנטום ללא תמורה, בתנאים דומים לאלו של יחידות ה RSU שהוענקו בהתאם להוראות תוכנית תגמול 2010.

(3) יחידות RSU ויחידות RSU מותנות ליו"ר דירקטוריון הבנק ולמנכ"ל הבנק

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 28 בפברואר 2012 הבנק העניק ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק, בהתאם לתוכנית ה-133,332 RSU יחידות RSU לכל מנהל בנפרד. יחידות ה-RSU הוענקו ללא תמורה. המניות שתנבענה מיחידות ה-RSU שהבשילו תהיינה חסומות לשנה נוספת מתום תקופת ההבשלה הרלוונטית (ראה ביאור 16א'2 לעיל).

כחלק מהסכם ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הבנק הוענקו יחידות RSU נוספות. לפרטים ראה ביאור 15ו'(ג).

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ב. אומדן השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו

1. כתבי אופציה לעובדי הבנק:

השווי ההוגן של כתבי האופציה אשר הוענקו לעובדי הבנק במסגרת תוכנית 2010-2012 נמדד עד למועד אישור הרכישה העצמית על-ידי הפיקוח על הבנקים, כהתחייבות וממועד זה, כמענק המסולק במכשירים הוניים.

השווי ההוגן חושב באמצעות מודל בלק ושולס (Black-Scholes model). מועד המימוש הצפוי ששימש לצורך חישוב השווי ההוגן הינו תום תקופת ההבשלה, מאחר שעקב תוספת המימוש המזערית מחד, והעדר מנגנון התאמה לדיבידנד מאידך, סביר כי העובדים יטו לממש את האופציות בהקדם האפשרי על מנת לזכות בדיבידנד המחולק למניות.

להלן פירוט של ההנחות המרכזיות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של המענקים לעובדים:

	אופציות המוענקות בשנת		
	2012	2011	2010
ריבית חסרת סיכון[1] (%)	3.7%	3.4%	3.1%
אורך חיים צפוי (שנים)	5.1	4.1	3.1
התנודתיות הצפויה[2] (%)	35.0%	36.1%	39.3%
תשואת דיבידנד למניה (%)	4.7%	4.6%	4.1%
מחיר מימוש (ש"ח)	1	1	1
מחיר מניה ביום הענקה (ש"ח)	16.9	16.9	16.9
שווי הוגן לכתב אופציה (ש"ח)	12.4	13.1	13.9

(1) ריבית חסרת סיכון נאמדה באמצעות עקום תשואה שקלי חזוי המבוסס על אגרות-חוב ממשלתיות שאינן צמודות.
(2) תנודתיות צפויה של המניה נאמדה באמצעות בחינת תנודתיות היסטורית של מחירים היומיים של המניה לאורך תקופה מקבילה לתקופת המענק.

2. עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים שהוענקו לבכירים ליום 31.12.14:

השווי ההוגן של יחידות RSU ויחידות RSU מותנות אשר הוענקו ויסולקו במכשירים הוניים, שווה למחיר מניית הבנק ביום הענקתם, וזאת לאור העובדה שתוספת המימוש בגינן שווה לאפס והן כוללות התאמות בגין חלוקת דיבידנדים. הבנק התאים את כמות יחידות RSU המותנות שצפוי שיובשלו, בהתאם לתחזית הפרש התשואה על עלות ההון.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. פרטים נוספים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

1. עסקות תשלום מבוסס מניות מסוג אופציות למניות הבנק שהוענקו לעובדים:

	31 בדצמבר					
	2014		2013		2012	
	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	מספר האופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)
קיימות במחזור לתחילת השנה	**12,401,308**	**1**	16,705,915	1	20,853,232	1
הוענקו במהלך השנה[1]	**–**	**1**	–	1	–	1
חולטו במהלך השנה	**(44,347)**	**1**	(74,994)	1	(72,405)	1
מומשו במהלך השנה[2]	**(4,002,552)**	**1**	(4,229,613)	1	(4,074,912)	1
קיימות במחזור לתום השנה[3]	**8,354,409**	**1**	12,401,308	1	16,705,915	1

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו בשנת 2012, השנה במועד המדידה, היה 12.38 ש"ח לכתב אופציה (בשנת 2011 – 13.09 ש"ח, בשנת 2010 – 13.90 ש"ח).

(2) הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך השנה היה 19.43 ש"ח (בשנת 2013 – 17.90 ש"ח, בשנת 2012 – 13.73 ש"ח).

(3) אופציות למניות הקיימות במחזור לתום השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש*:

	31 בדצמבר		
	2014	2013	2012
תחום מחירי מימוש בש"ח	**1**	1	1
מספר האופציות	**8,354,409**	12,401,308	16,705,915
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	**1**	1	1
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	**1.5**	2.0	2.5
מזה ניתנות למימוש:			
מספר האופציות	**–**	–	–
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	**1**	1	1

* מחירי המימוש של כל האופציות שהונפקו במסגרת התוכניות הוא 1 ש"ח.

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. פרטים נוספים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (המשך):

2. עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים שהוענקו לבכירים ליום 31.12.14:

	מספר יחידות							
	מנהלים בכירים		חברי הנהלה		מנכ"ל		יו"ר	
	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות
קיימות במחזור לתחילת השנה	**3,556,202**	**823,224**	**2,078,199**	**510,752**	**666,667**	–	**400,000**	–
הוענקו במהלך השנה[1]	**89,116**	**21,200**	–	–	–	–	–	–
חולטו במהלך השנה	**(195,064)**	**(196,739)**	**(747,574)**	**(282,955)**	–	–	–	–
מומשו במהלך השנה[2]	**(1,800,978)**	**(295,083)**	**(812,604)**	(121,386)	**(133,334)**	–	**(133,334)**	–
פקעו במהלך השנה	–	–	–	–	–	–	–	–
קיימות במחזור לתום השנה[3]	**1,649,276**	**352,602**	**518,021**	**106,411**	**533,333**	–	**266,666**	–
(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של המניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה בש"ח		**18.61**	–	–	–		–	
(2) הממוצע המשוקלל של של מחיר המניה במועד המימוש של היחידות שמומשו במהלך השנה בש"ח		**19.58**		**19.42**	**20.00**		**20.00**	
(3) המניות הקיימות במחזור לתום השנה:								
תחום מחירי מימוש (בש"ח)	–	–	–	–	–	–	–	–
מספר המניות	**1,649,276**	**352,602**	**518,021**	**106,411**	**533,333**	–	**266,666**	–
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	–	–	–	–	–	–	–	–
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	**0.84**	**1.21**	**0.73**	**1.09**	**1.50**	–	**0.50**	–
מזה ניתנות למימוש:								
מספר המניות	–	–	–	–	–	–	–	–
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	–	–	–	–	–	–	–	–

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ג. פרטים נוספים בדבר עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים (המשך)

2. עסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים שהוענקו לבכירים ליום 31.12.13:

	מספר יחידות							
	מנהלים בכירים		חברי הנהלה		מנכ"ל		יו"ר	
	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות
קיימות במחזור לתחילת השנה	3,590,624	1,055,710	2,440,544	597,213	799,999	–	533,332	–
הוענקו במהלך השנה[1]	2,453,529	736,257	1,135,007	319,865	–	–	–	–
חולטו במהלך השנה	(113,516)	(650,084)	–	(280,315)	–	–	–	–
מומשו במהלך השנה[2]	(2,374,435)	(318,659)	(1,497,352)	(126,011)	(133,332)	–	(133,332)	–
פקעו במהלך השנה	–	–	–	–	–	–	–	–
קיימות במחזור לתום השנה[3]	3,556,202	823,224	2,078,199	510,752	666,667	–	400,000	–
(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של המניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה בש"ח	16.73		16.53		–		–	
(2) הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של היחידות שמומשו במהלך השנה בש"ח	16.05		14.74		15.57		16.35	
(3) המניות הקיימות במחזור לתום השנה:								
תחום מחירי מימוש (בש"ח)	–	–	–	–	–	–	–	–
מספר המניות	3,521,780	590,738	1,715,854	424,291	533,335	–	266,668	–
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	–	–	–	–	–	–	–	–
ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)	2.19	5.58	2.23	5.43	3.00	–	2.00	–
מזה ניתנות למימוש:								
מספר המניות	–	–	–	–	–	–	–	–
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בש"ח)	–	–	–	–	–	–	–	–

ביאור 16 עסקות תשלום מבוסס מניות (המשך)

ד. התחייבויות הנובעות מעסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן

1. להלן פרטים נוספים בדבר מניות פנטום שהוענקו לעובדים ליום 31 בדצמבר 2014:

תחום מחירי מימוש בש"ח	**–**
מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו	**22,078,823**
מזה: ניתנים למימוש	**–**
ממוצע שנים לפקיעה	**4**

להלן פרטים נוספים בדבר מניות פנטום שהוענקו לעובדים ליום 31 בדצמבר 2013:

תחום מחירי מימוש בש"ח	–
מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו	22,312,278
מזה: ניתנים למימוש	–
ממוצע שנים לפקיעה	5

2. להלן פרטים נוספים בדבר מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות מותנות לבכירים המסולקות במזומן ליום 31.12.14:

	חסומות	מותנות	סך-הכל
תחום מחירי מימוש בש"ח	**–**	**–**	**–**
מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו	**172,111**	**37,957**	**210,068**
מזה: ניתנים למימוש	**–**	**–**	**–**
ממוצע שנים לפקיעה	**1.39**	**4.73**	**2.00**

להלן פרטים נוספים בדבר מניות פנטום חסומות ומניות פנטום חסומות מותנות לבכירים המסולקות במזומן ליום 31.12.13:

	חסומות	מותנות	סך-הכל
תחום מחירי מימוש בש"ח	–	–	–
מספר יחידות פנטום שהוענקו וטרם מומשו	149,729	26,209	175,938
מזה: ניתנים למימוש	–	–	–
ממוצע שנים לפקיעה	1.70	5.41	2.25

3. להלן פרטים נוספים בדבר סך ההתחייבות הנובעת מעסקות תשלום מבוסס מניות ובדבר השווי הפנימי של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן הבשילה עד תום השנה:

	ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013
	במיליוני ש"ח	
סך ההתחייבויות הנובעות מעסקות תשלום מבוסס מניות	**137**	71
השווי הפנימי של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן או לנכסים אחרים הבשילה עד תום השנה	**3**	3

ביאור 17 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

	ליום 31 בדצמבר 2014						
	מטבע ישראלי		מטבע-חוץ[1]			פריטים לא-כספיים*	סך-הכל
	לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר		
נכסים							
מזומנים ופיקדונות בבנקים	22,884	–	28,310	591	3,189	–	54,974
ניירות-ערך	35,121	2,637	15,509	1,272	1,626	2,613	58,778
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	280	–	194	–	2	–	476
אשראי לציבור, נטו[2]	173,161	51,955	27,490	5,978	5,020	376	263,980
אשראי לממשלות	47	–	1,055	759	–	–	1,861
השקעות בחברות כלולות	39	–	–	–	–	96	135
בניינים וציוד	–	–	–	–	–	3,475	3,475
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	–	–	–	–	–	7	7
נכסים בגין מכשירים נגזרים[3]	7,855	706	6,721	415	535	12	16,244
נכסים אחרים	6,292	3	362	420	122	665	7,864
סך-כל הנכסים	245,679	55,301	79,641	9,435	10,494	7,244	407,794
התחייבויות							
פיקדונות הציבור	184,567	16,461	75,977	13,695	6,154	376	297,230
פיקדונות מבנקים	1,771	211	1,616	609	115	–	4,322
פיקדונות הממשלה	214	36	205	–	–	–	455
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	–	–	–	–	42	–	42
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	6,105	25,134	1,685	23	724	–	33,671
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים[3]	8,080	1,062	6,988	282	365	–	16,777
התחייבויות אחרות	21,405	207	1,045	439	160	430	23,686
סך-כל ההתחייבויות	222,142	43,111	87,516	15,048	7,560	806	376,183
עודף נכסים (התחייבויות)	23,537	12,190	(7,875)	(5,613)	2,934	6,438	31,611
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	1,592	–	17	–	(1,609)		
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(5,344)	(5,925)	8,702	3,845	(1,278)	–	
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	(56)	–	(1,537)	1,414	179		
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	321	–	(693)	508	(136)		
סך-הכל כללי	20,050	6,265	(1,386)	154	90	6,438	
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	890	–	(2,885)	1,778	217		
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	(2,976)	–	2,064	1,233	(321)		

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (136) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 17 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013					
	מטבע ישראלי		מטבע-חוץ[1]			סך-הכל
	לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	פריטים לא-כספיים***	
נכסים							
מזומנים ופיקדונות בבנקים	24,363	–	17,789	455	3,102	–	45,709
ניירות-ערך	44,100	2,570	8,840	922	2,226	2,254	60,912
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	36	–	–	–	29	–	65
אשראי לציבור, נטו[2]	157,885	55,560	24,681	7,125	6,159	190	251,600
אשראי לממשלות	10	–	599	560	–	–	1,169
השקעות בחברות כלולות	26**	–	–	–	–	111**	137
בניינים וציוד	–	–	–	–	–	3,432*	3,432*
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	–	–	–	–	–	19	19
נכסים בגין מכשירים נגזרים[3]	5,823	1,437	2,532	390	470	20	10,672
נכסים אחרים	4,609	131	397	462	74	632*	6,305*
סך-כל הנכסים	236,852	59,698	54,838	9,914	12,060	6,658*	380,020*
התחייבויות							
פיקדונות הציבור	175,886	18,368	62,805	13,061	6,215	190	276,525
פיקדונות מבנקים	1,646	204	2,327	859	267	–	5,303
פיקדונות הממשלה	457	39	117	–	–	–	613
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	–	–	–	–	242	–	242
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	6,120	25,775	1,564	30	491	–	33,980
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים[3]	6,447	2,104	2,587	489	502	–	12,129
התחייבויות אחרות	19,715	247	1,037	490	128	527	22,144
סך-כל ההתחייבויות	210,271	46,737	70,437	14,929	7,845	717	350,936
עודף נכסים (התחייבויות)	26,581	12,961	(15,599)	(5,015)	4,215	5,941*	29,084*
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	1,498	–	–	–	(1,498)		
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(14,148)	(4,064)	16,440	4,645	(2,873)		
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	589	–	(1,015)	64	362		
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	318	–	(567)	207	42		
סך-הכל כללי	14,838	8,897	(741)	(99)	248	5,941*	
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	533	–	(1,065)	89	443		
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	659	–	(621)	(124)	86		

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).
** סווג מחדש
*** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.
(3) החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (128) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 18 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון

	31 בדצמבר 2014			
	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*			
	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד שנתיים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מטבע–חוץ):				
נכסים	**64,801**	**24,389**	**49,122**	**44,494**
התחייבויות	**176,019**	**11,595**	**24,966**	**12,463**
הפרש	**(111,218)**	**12,794**	**24,156**	**32,031**
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	**2,323**	**(2,494)**	**(3,236)**	**(1,025)**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**(601)**	**(340)**	**(342)**	**72**
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	**(109,496)**	**9,960**	**20,578**	**31,078**
מטבע–חוץ**				
נכסים	**41,195**	**7,139**	**10,688**	**8,954**
התחייבויות	**67,543**	**12,828**	**20,178**	**3,032**
הפרש	**(26,348)**	**(5,689)**	**(9,490)**	**5,922**
מזה: הפרש - בדולר	**(21,137)**	**(3,382)**	**(6,984)**	**2,403**
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	**14,387**	**(1,213)**	**(3,825)**	**2,675**
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	**(2,323)**	**2,494**	**3,236**	**1,025**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**601**	**340**	**342**	**(72)**
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	**(28,070)**	**(2,855)**	**(5,912)**	**6,875**
סך–הכל ליום 31 בדצמבר 2014				
נכסים***	**105,996**	**31,528**	**59,810**	**53,448**
התחייבויות****	**243,562**	**24,423**	**45,144**	**15,495**
הפרש	**(137,566)**	**7,105**	**14,666**	**37,953**
*** מזה: אשראי לציבור	**46,025**	**20,773**	**51,031**	**40,277**
**** מזה: פיקדונות הציבור	**222,790**	**19,055**	**33,618**	**7,627**
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	**–**	**–**	**–**	**–**
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	**–**	**–**	**–**	**–**

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

** לא כולל מט"י צמוד למטבע-חוץ.

(1) נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך של 3,829 מיליוני ש"ח, שזמן פירעונם עבר.

(2) כפי שנכללה בביאור מס' 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין נגזרים.

(3) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(4) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 15,138 מיליוני ש"ח שמתוכו סכומי חריגה ממסגרת חח"ד בסך 1,956 מיליוני ש"ח.

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014										
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*								יתרה מאזנית[2]		שיעור תשואה חוזי[3] ב-%
מעל 2 עד 3 שנים	מעל 3 עד 4 שנים	מעל 4 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 20 שנה	סך-הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פירעון[1]	סך-הכל	
30,994	18,836	13,668	44,050	26,204	5,492	322,050	7,053	302,712		2.4%
9,400	8,481	8,419	17,538	2,865	978	272,724	117	265,997		2.7%
21,594	10,355	5,249	26,512	23,339	4,514	49,326	6,936	36,715		–
1,268	528	2,746	(723)	324	–	(289)	–	(1,414)		–
–	571	440	1,394	–	–	1,194	–	907		–
22,862	11,454	8,435	27,183	23,663	4,514	50,231	6,936	36,208		–
6,792	6,229	6,710	12,227	1,877	383	102,194	794	97,838		2.0%
1,522	1,039	1,778	2,056	719	163	110,858	18	109,380		1.5%
5,270	5,190	4,932	10,171	1,158	220	(8,664)	776	(11,542)		–
3,332	2,899	3,348	6,599	223	233	(12,466)	472	(8,372)		–
1,806	1,385	2,545	2,418	239	219	20,636	(47)	19,283		–
(1,268)	(528)	(2,746)	723	(324)	–	289	–	1,414		–
–	(571)	(440)	(1,394)	–	–	(1,194)	–	(907)		–
4,002	4,091	1,746	9,500	834	220	(9,569)	776	(11,035)		–
37,786	25,065	20,378	56,277	28,081	5,875	424,244	7,847	[4]400,550		2.3%
10,922	9,520	10,197	19,594	3,584	1,141	383,582	135	375,377		2.3%
26,864	15,545	10,181	36,683	24,497	4,734	40,662	7,712	25,173		–
27,553	20,146	14,655	34,713	25,195	5,556	285,924	3,917	263,604		2.9%
4,192	3,272	2,682	4,495	1,803	150	299,684	9	296,854		2.7%
–	–	–	–	–	–	–	–	–		–
–	–	–	–	–	–	–	–	–		–

ביאור 18 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון (המשך)

	31 בדצמבר 2013			
	תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*			
	עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד שנתיים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מטבע–חוץ):				
נכסים	65,618	18,022	64,298	37,475
התחייבויות	162,316	16,391	24,264	14,713
הפרש	(96,698)	1,631	40,034	22,762
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(4,075)	(7,373)	(2,018)	(230)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	(261)	(36)	917	5
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(101,034)	(5,778)	38,933	22,537
מטבע–חוץ**				
נכסים	28,904	8,399	9,091	6,540
התחייבויות	56,825	11,613	16,127	3,289
הפרש	(27,921)	(3,214)	(7,036)	3,251
מזה: הפרש - בדולר	(18,230)	(3,818)	(7,667)	1,948
מזה: הפרש - בגין פעילות חוץ	3,422	910	(80)	1,962
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	4,075	7,455	1,936	143
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	261	36	(917)	(5)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(23,585)	4,277	(6,017)	3,389
סך–הכל ליום 31 בדצמבר 2013				
נכסים***	94,522	26,421	73,389	44,015
התחייבויות****	219,141	28,004	40,391	18,002
הפרש	(124,619)	(1,583)	32,998	26,013
*** מזה: אשראי לציבור	40,282	21,851	48,981	40,346
**** מזה: פיקדונות הציבור	201,346	20,600	31,584	9,721
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	–	82	(82)	(87)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	–	–	–	–

* בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי ההשפעה של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי.

** לא כולל מט"י צמוד למטבע-חוץ.

(1) נכסים ללא תקופת פירעון כוללים נכסים בסך של 3,838 מיליוני ש"ח, שזמן פירעונם עבר.

(2) כפי שנכללה בביאור מס' 17 "נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין נגזרים.

(3) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(4) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 15,875 מיליוני ש"ח שמתוכו סכומי חריגה ממסגרת חח"ד בסך 2,601 מיליוני ש"ח.

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013										
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים*								יתרה מאזנית[2]		שיעור תשואה חוזי[3]
מעל 2 עד 3 שנים	מעל 3 עד 4 שנים	מעל 4 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנה	מעל 20 שנה	סך-הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פירעון[1]	סך-הכל		ב-%
31,611	21,751	12,487	39,234	24,219	5,713	320,428	6,010	297,888		2.8%
8,950	7,438	6,848	21,155	2,891	969	265,935	433	257,659		3.2%
22,661	14,313	5,639	18,079	21,328	4,744	54,493	5,577	40,229		–
(583)	1,032	471	2,330	(13)	–	(10,459)	–	(12,070)		–
–	–	534	398	–	–	1,557	–	1,437		–
22,078	15,345	6,644	20,807	21,315	4,744	45,591	5,577	29,596		–
6,297	3,861	4,584	9,631	1,118	300	78,725	795	75,474		2.1%
1,286	554	1,116	1,737	589	104	93,240	24	92,560		1.4%
5,011	3,307	3,468	7,894	529	196	(14,515)	771	(17,086)		–
3,347	2,263	2,639	6,334	57	196	(12,931)	475	(16,096)		–
3,427	1,430	1,363	4,060	203	196	16,893	–	15,808		–
542	(1,124)	(490)	(2,088)	10	–	10,459	–	12,070		–
–	–	(534)	(398)	–	–	(1,557)	–	(1,437)		–
5,553	2,183	2,444	5,408	539	196	(5,613)	771	(6,453)		–
37,908	25,612	17,071	48,865	25,337	6,013	399,153	6,805	373,362[4]		2.7%
10,236	7,992	7,964	22,892	3,480	1,073	359,175	457	350,219		2.7%
27,672	17,620	9,107	25,973	21,857	4,940	39,978	6,348	23,143		–
27,870	19,746	14,066	34,141	23,541	5,226	276,050	3,818	251,410		3.4%
4,258	2,334	2,942	4,723	1,889	184	279,581		276,335		2.7%
(41)	(92)	(19)	242	(3)	–	–	–	–		–
–	–	–	–	–	–	–	–	–		–

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים:

	31 בדצמבר			
	2014	2013	**2014**	2013
	יתרות החוזים*		יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה - עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
(1) אשראי תעודות	**1,586**	1,270	**11**	11
(2) ערבויות להבטחת אשראי	**6,391**	6,748	**19**	22
(3) ערבויות לרוכשי דירות	**16,769**	16,330	**76**	76
(4) ערבויות והתחייבויות אחרות	**23,557**	19,515	**189**	199
(5) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	**31,070**	31,066	**54**	55
(6) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים	**10,753**	10,011	**–**	–
(7) מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו	**40,445**	37,214	**131**	101
(8) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן**	**35,513**	29,417	**98**	78
(9) התחייבויות להוצאת ערבויות	**21,756**	21,462	**94**	96

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

ב. התקשרות חוץ-מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה[1] לסוף השנה

	31 בדצמבר	
	2014	2013
יתרת האשראי מפיקדונות לפי מידת גבייה[2]		
מטבע ישראלי לא-צמוד	**37**	38
מטבע ישראלי צמוד מדד	**3,009**	3,682
מטבע-חוץ	**213**	69
סך-הכל	**3,259**	3,789

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גבייה (במקום מרווח).

(2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 184 מיליוני ש"ח, (2013: 255 מיליוני ש"ח), לא נכללו בלוח זה.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התקשרות חוץ-מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה[1] לסוף השנה (המשך):

תזרימים בגין עמלת גבייה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גבייה[1]

	31 בדצמבר 2014							31 בדצמבר 2013
	עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 20 שנים	סך-הכל	סך-הכל
במגזר הצמוד למדד[2]								
תזרימים חוזיים עתידיים	**22**	**42**	**40**	**46**	**13**	**1**	**164**	208
תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים	**22**	**38**	**31**	**30**	**6**	**–**	**127**	158
תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים[3]	**22**	**38**	**30**	**28**	**6**	**–**	**124**	152

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגבייה	**18**	32
הלוואות עומדות	**10**	24

(1) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גבייה (במקום מרווח).
(2) כולל מגזר מטבע-חוץ.
(3) ההיוון בוצע לפי שיעור 0.49% (2013: לפי שיעור 0.86%).

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:

	31 בדצמבר	
	2014	2013
(1) התחייבות לרכישת ניירות-ערך	**240**	185
(2) הקמה של בניינים וציוד ורכישתם	**45**	126
(3) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:		
בשנה הראשונה	**165**	174
בשנה השנייה	**157**	168
בשנה השלישית	**144**	155
בשנה הרביעית	**139**	143
בשנה החמישית	**131**	136
מעל חמש שנים	**578**	712
סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד	**1,314**	1,488

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

(4) פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2014	2013	2012
הערך בספרים של האשראי שנמכר	**2**	201	440
תמורה שהתקבלה במזומן	**2**	203	459
סך-הכל תמורה	**2**	203	459
סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי	**–**	2	19

(5) הבנק ערב כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל שנוהלו על ידו בעבר ונמכרו לחברות ביטוח ובתי השקעות לשלם במועד הזכאות לפחות את סכום תקבולי הקרן הנומינליים בחשבון העמית בניכוי סכומים המותרים על-פי החוק לכיסוי הוצאות הקופה, ניכויי מס וכן כל סכום שהקופה מחויבת להחזיר למעבידו של העמית, והכל בהתאם לנאמר בסעיף הרלוונטי בתקנון ההתאגדות המאושר של כל קופה. יתרת הסכומים הנומינליים בגינם הבנק ערב, הסתכמה לתאריך המאזן ב-3,653 מיליוני ש"ח ויתרת החשבונות של העמיתים הסתכמה לתאריך המאזן ב-13,625 מיליוני ש"ח. יודגש, כי "השווי ההוגן" של התחייבות הבנק בגין הערבויות האמורות ליום 31 בדצמבר 2014 אינו מהותי.

במסגרת מכירת הקופות הוסדר נושא ערבות הבנק מול כל אחד מהרוכשים של הקופות שהיתה בהם ערבות הבנק. לגבי קופות הגמל שנמכרו לחברות הביטוח ו/או לחברות שבשליטתן - הומחתה הערבות מיידית ביום מועד השלמת העסקה באישורו של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") והבנק אינו ערב עוד לעמיתיהן. לגבי קופות הגמל שנרכשו על-ידי בתי השקעות ואשר הייתה בהם ערבות הבנק - נקבע מתווה כדלקמן:

- במשך תקופה מוגבלת ועד לשנתיים הראשונות מיום מועד השלמת העסקה, הבנק ימשיך להיות ערב כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל כפי שהיה כאשר הקופות היו בבעלותו.
- לאחר סיומה של התקופה המוגבלת שנקבעה ימשיך הבנק לערוב לחלק מעמיתי קופות הגמל רק על היתרה הצבורה עד תום שבע שנים ממועד השלמת העסקה.
- הרוכשים התחייבו להעביר בתום שבע שנים ממועד השלמת העסקה את ערבות הבנק למבטח או לגורם אחר שיאושר על-ידי הממונה באופן שהבנק יופטר באופן סופי ומוחלט מערבותו.

בחלק מהסכמי המכירה בין הבנק לקופות הגמל קיימת התחייבות של קופות הגמל לשיפוי הבנק בגין ערבות הבנק, עד לסכום המצוין בהסכם.

תוקף הערבות של הבנק, על-פי ההסכמים, פג במהלך שנת 2014, למעט ביחס לעמיתי חלק מקופות הגמל שבניהול פסגות אשר כלפיהם ערבות הבנק תפוג ביום 20 במרץ, 2015, יובהר כי מתווה הפעולה המתואר הוסדר באופן מפורט בכל אחד מההסכמים. בתקנוני הקופות נאמר כי כל עוד לא ניתן אישור הממונה להחלפת ערבות הבנק או המחאתה, תיוותר ערבות הבנק כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל לעמוד בתוקפה. ערבות הבנק כלפי חלק מעמיתי קופות הגמל שבניהול מיטב-דש טרם הוחלפה בערבות אחרת.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

(6) הבנק התחייב לשפות נושאי משרה שהינם דירקטורים בבנק, והנחשבים או העשויים להיחשב כבעלי שליטה בבנק, כמשמעות מונח זה בסעיף 268 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

סכום השיפוי, שיעמיד הבנק, מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מארועי השיפוי, לא יעלה על 25% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, לפי דוחותיו הכספיים האחרונים, שפורסמו סמוך לפני מועד השיפוי בפועל. כמו-כן, הבנק התחייב לשפות חברות בנות לצורך קיום מגבלות ניהול בנקאי תקין (יחס הון לרכיבי סיכון ומגבלות חבות לווה בודד ואנשים קשורים) ולצורך קבלת פטור מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון". השיפוי יפקע מאליו, ללא צורך בפעולה כלשהי של מי מן הצדדים במועד בו הבנק יחדל להחזיק, בין בעצמו ובין באמצעות חברות שבבעלותו המלאה, בכל אמצעי השליטה בחברה.

(7) הפועלים הנפקות בע"מ, שהינה חברה מאוחדת ו"תאגיד עזר" כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "הפועלים הנפקות"), העוסקת בהנפקת כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב לציבור בהתאם לדוחות הצעת מדף המתפרסמים על-פי תשקיף מדף, לשם הפקדת תמורתם בבנק, התחייבה לשפות דירקטורים, נושאי משרה (להלן: "מקבלי השיפוי") בקשר לתשקיפים שונים שפרסמה פועלים הנפקות מאז שנת 1998 בגין חבות כספית שתוטל עליהם בשל פעולה שעשו בתוקף מתן השירותים על-ידיהם לחברה, ולגבי כתבי התחייבות נדחים ואגרות-חוב שהונפקו החל משנת 2001 גם בגין חבות כספית שהוטלה עליהם לטובת אדם אחר על-פי פסק-דין, לרבות פסק-דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית-משפט ובגין הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך-דין, שיוציאו או שיחויבו בהן בידי בית-משפט בהליך שיוגש נגדם בידי החברה או בשמה או על-ידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו יזוכו, או באישום פלילי שבו יורשעו בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית, ולגבי כתבי התחייבות נדחים (סדרה ט'-טז') ושטרי הון נדחים (סדרה 1) שהונפקו על-פי תשקיפים מיום 21 בדצמבר 2005 ועד ליום 23 במאי 2011 גם לגבי הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר-טרחה עורך-דין, שהוציאו מקבלי השיפוי עקב חקירה או הליך שהתנהל נגדו בידי הרשות המוסמכת לנהל חקירה או הליך, ואשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדם, ובלי שהוטלה עליהם חבות כספית כחלופה להליך פלילי, או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום נגדם, אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית, כהגדרתם של מונחים אלה בחוק החברות התשנ"ט-1999, והכל במידה שהחבות הכספית ו/או ההוצאות לא יכוסו בפועל על-ידי פוליסת ביטוח. תקרת השיפוי נקבעה לכל מקבלי השיפוי במצטבר בסכום מירבי שלא יעלה על סכום המסגרת הכולל כפי שנקבע בכל תשקיף ותשקיף, ולגבי כתבי התחייבות נדחים (סדרה ט'- טז') בסכום מירבי שלא יעלה על 10% מסכום המסגרת הכולל שנקבע להנפקה על-פי התשקיף הנ"ל.

(8) מכוח הסכם קיימת התחייבות תלויה בין מסלקת הבורסה וחברי הבורסה לניירות-ערך בת"א בע"מ (ובהם הבנק), הדנה במתן שיפוי באופן הדדי בין החברים למסלקת הבורסה לשלם את הכסף, כולו או מקצתו, או את ניירות הערך הנסלקים, כולם או מקצתם, שאחד מחברי הבורסה חייב לשלם או למסור, וכן אם המסלקה שילמה את הכסף, שלא שולם כאמור, או רכשה את ניירות הערך הנסלקים שלא נמסרו ומסרה אותם למקבל המיועד, שהם מגיעים לו.

חלקו של כל חבר בשיפוי הוא כיחס שבין המחזור הכספי של החבר לגבי המחזור הכספי הכולל של כל החברים האחראים לשלם למסלקה עקב ההפסד, במשך תקופה של 12 חודשים, המסתיימת ביום האחרון של החודש הקודם לחודש בו אירע המקרה שגרם להפסד.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

(9) חברות מאוחדות של הבנק משמשות כנאמנות למחזיקי אגרות-חוב ונדרשות לעקוב אחר קיום תנאי אגרות-החוב על-פי התחייבויות החברות המנפיקות ועל-פי דין. כמו-כן, עוסקות החברות בשירותי נאמנות לטובת נהנים שונים בעלי כספים, זכויות ונכסים אחרים, להחזקתם ולניהולם על-פי הוראות בעליהם.

(10) (א) חברת ישראכרט התחייבה לשפות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברה כפי שיהיו מעת לעת. כתב השיפוי שאושר על-ידי האסיפה הכללית ביום 12 בפברואר 2012 באישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, הותאם לשינויים בחקיקה. סכום השיפוי שתעמיד ישראכרט מכוח ההתחייבות, לכל המבוטחים בחברה במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 30% מהונה לפי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני התשלום בפועל.

(ב) חברת פועלים אקספרס התחייבה לשפות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברה כפי שיהיו מעת לעת. כתב השיפוי שאושר על-ידי האסיפה הכללית ביום 12 בפברואר 2012 באישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, הותאם לשינויים בחקיקה. סכום השיפוי שתעמיד החברה מכוח ההתחייבות, לכל המבוטחים בחברה במצטבר, בגין אחד או יותר מאירוע השיפוי, לא יעלה על 50% מהונה לפי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני התשלום בפועל.

(ג) חברת יורופיי התחייבה לשפות דירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברה כפי שיהיו מעת לעת. כתב השיפוי שאושר על-ידי האסיפה הכללית ביום 12 בפברואר 2012 באישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, הותאם לשינויים בחקיקה. סכום השיפוי שתעמיד החברה מכוח ההתחייבות, לכל המבוטחים בחברה במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 30% מהונה לפי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני התשלום בפועל.

(ד) על-פי הסדר שבין חברת ישראכרט וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכ.א.ל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר") החל מיום 1 ביולי 2013 עמלת המנפיק הממוצעת עמדה על 0.735% ומיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל.

(ה) ביום 13 בספטמבר 2012 ניתן פטור מהסדר כובל על-ידי הממונה על ההגבלים העסקיים ולפיו לאומי קארד ו-כ.א.ל יוכלו לסלוק את כרטיסי המותג "ישראכרט" בתשלום עמלת המנפיק, דמי רישיון חד פעמיים וסכום נוסף שעל תוכנו וגובהו הוטל חיסיון על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים. בפסק דין מיום 6 במרץ 2014, אישר בית הדין החלטה זו של הממונה בניגוד לעמדתה של חברת ישראכרט.

ד. תביעות משפטיות:

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 31 בדצמבר 2014 בכ-91 מיליוני ש"ח.

(א) להלן פירוט התביעות, לרבות הבקשות לאישורן וניהולן כתובענות ייצוגיות, בסכומים מהותיים למועד הגשתן (סכומי התביעות המופיעים להלן הינם בהתאם לסכומים הנקובים בכתבי התביעות), אשר לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו:

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. תביעות משפטיות (המשך):

1. ביום 7 ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית כנגד מספר חברות כרטיסי אשראי ובתוכן חברת ישראכרט בע"מ וחברת פועלים אקספרס בע"מ, שתיהן חברות בת של הבנק. סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של 200 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות.

לטענת התובעים, האופן על פיו מבצעות המשיבות את ההמרה לש"ח של עסקות המבוצעות במטבע-חוץ אינו ראוי, מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי ראוי ללקוחות וכי בכך מפרות המשיבות הוראות חוק שונות.

ביום 11 באוגוסט 2014 הוגשה בקשה לאיחוד התביעה עם התביעות המפורטות בסעיפים (א) 5 ו-(ב) 3 להלן. ביום 20 בינואר 2015, הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשת האישור דנן לשופט אשר בפניו מתנהל הדיון בבקשה המפורטת בסעיף (א) 5 להלן בהתאם להוראות סעיף 7 (א) (1) לחוק תובענות ייצוגיות.

2. ביום 28 באפריל 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית כנגד שלוש חברות כרטיסי אשראי ובתוכן חברת ישראכרט בע"מ, שהינה חברת בת של הבנק (להלן: "ישראכרט"). סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של כ-1.7 מיליארד ש"ח כנגד כל הנתבעות.

לטענת המבקשים, שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כנדרש על-פי הדין ולפיו בעסקות דביט ו-Prepaid הן מעכבות אצלן שלא כדין כספים המגיעים לבתי עסק לאחר שהכסף נלקח כבר מחשבונו של מחזיק הכרטיס וכן, הן מחייבות את בתי העסק בעמלה בלתי ראויה עבור עסקות אלו, שכן היא מחושבת על בסיס עמלה צולבת כנהוג בעסקות בתשלום נדחה. כמו-כן נטען כי סעיפים בהסכם בית עסק הינם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד.

3. ביום 12 בינואר 2014 הוגשו נגד הבנק לבית המשפט המחוזי מרכז תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית. סכום התביעה הייצוגית הנקוב בכתב התביעה הוא 546 מיליוני ש"ח.

לטענת המבקשים, הבנק התקשר בהסדר עם קבוצת ישראכרט להנפקת כרטיסי אשראי בנקאיים עבור לקוחותיו אלא שהתנאים שנקבעו באותו הסדר הובילו לכך שעמלת דמי הכרטיס המשולמת על-ידי לקוחות הבנק לקבוצת ישראכרט היא הגבוהה ביותר ביחס לעמלות שמשלמים לקוחותיהם של בנקים אחרים שהתקשרו עם קבוצת ישראכרט להנפקת כרטיסי אשראי בנקאיים. לטענת המבקשים, הבנק פועל בניגוד עניינים ומעדיף את אינטרס הבנק וקבוצת ישראכרט על פני אינטרס לקוחות הבנק.

4. ביום 30 באוקטובר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל המשיבים הועמד על סכום של 2 מיליארד ש"ח.

לטענת המבקשים הבנקים המשיבים גובים מלקוחותיהם אשר מבקשים לחדש אשראי שניתן להם בעבר, עמלת טיפול באשראי ובביטחונות, וזאת, לטענת מבקשים בניגוד להוראות הדין. המבקשים טוענים, כי התנהלותם של הבנקים המשיבים מפרה את הוראות פקודת הנזיקין, חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, חוק עשיית עושר ולא במשפט ואת חובת הנאמנות שיש להם כלפי לקוחותיהם.

5. ביום 28 באוגוסט 2013 הוגשו לבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם וכן נגד המפקח על הבנקים, נגיד בנק ישראל והממונה על הגבלים עסקיים כמשיבים פורמליים. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל המשיבים הועמד על סכום של כ-11 מיליארד ש"ח.

לטענת המבקשים, הבנקים המשיבים גובים שלא כדין וללא מתן גילוי נאות ללקוחות, עמלה הקשורה לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע-חוץ. לטענתם, לקוח המבצע פעולת המרה של מטבע-חוץ, משלם בגין שירותי ההמרה עמלה נוספת על זו המפורטת בתעריפון הבנק, שהיא, כך נטען, ההפרש בין השער בו קונים הבנקים מטבע-חוץ בשוק הבינבנקאי לבין השער בו הם מוכרים מטבע-חוץ ללקוחות וזאת ללא גילוי נאות ובניגוד לדין. כן נטען כי בפעילות זאת הבנקים המשיבים מקיימים ביניהם הסדר כובל.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. תביעות משפטיות (המשך):

לאחר תיקון התביעה הוספה לה טענה לפיה עסקות המרה של מטבע-חוץ לפי "שער הזמנה" הן "עסקות עתידיות" והבנק לא גילה לכאורה ללקוחות את כל המידע הנוגע לעסקות אלו כנדרש על-פי הדין.

התביעה אוחדה עם תביעה ובקשה להכיר בה בתובענה ייצוגית שהוגשה נגד חמישה בנקים אחרים העוסקת בנושאים ובטענות הדומים לנשוא תביעה זו. כמו-כן הוגשו שלוש בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות בנושאים שונים הקשורים להמרות ולעמלות מטבע-חוץ כנגד נתבעים שונים, באחת מהן הבנק הינו בין הנתבעים והיא מצוינת בסעיף (ב) 3 להלן ואחת מהן, שהוגשה נגד מספר חברות כרטיסי אשראי ובתוכן שתי חברות בת של הבנק, מצוינת בסעיף (א) 1 לעיל. הוגשו בקשות לאיחוד בין כל התובענות. ביום 20 בינואר 2015, הורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשת האישור נשוא התביעה המפורטת בסעיף (א) 1 לעיל לשופט אשר בפניו מתנהל הדיון בבקשה זו בהתאם להוראות סעיף 7 (א) (1) לחוק תובענות ייצוגיות. וטרם ניתנה החלטה בבקשת האיחוד עם התביעה המפורטת בסעיף (ב) 3 להלן.

6. ביום 21 בספטמבר 2011 הוגשו לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים (להלן: "הבנקים המשיבים") כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים הועמד על סכום של 927 מיליוני ש"ח ואילו חלקו של הבנק הועמד על סכום של 280 מיליוני ש"ח.

עילתה של התביעה, לטענת המבקשים, הינה בגביית יתר הנובעת, כביכול, מגבייה אסורה של "ריבית דריבית" בהלוואות לדיור שלקחו המבקשים מהבנקים המשיבים וכן מכך, שבחישובי הריבית מתעלמים הבנקים המשיבים מכך שהריבית כבר שולמה ושתשלומים קודמים פרעו גם חלק מהקרן.

עמדת המפקח על הבנקים שהוגשה לבקשת בית המשפט תמכה בעמדת הבנקים ולפיה, במקרה בו הריבית שנקבעה בהסכם ההלוואה לדיור נקבעה במונחים שנתיים וההלוואה נפרעת בתשלומים חודשיים יש לחלק את הריבית השנתית שנקבעה בהסכם ההלוואה ב-12.

7. ביום 16 באוגוסט 2010 הוגשה ל-US Bankruptcy Court of the Southern District of New York (להלן: "Bankruptcy Court") תביעה נגד Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. חברת בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "הפועלים שוויץ") ונגד אחרים. התובעת, Fairfield Sentry Ltd. באמצעות מפרקיה (להלן: "הקרן"), היא קרן שבה השקיעו לקוחות הפועלים שוויץ. תביעה זו תוקנה והורחבה. התביעה עומדת על סך של כ-27 מיליוני דולר ארצות-הברית.

התביעה נגד הפועלים שוויץ היא אחת מתביעות דומות רבות שהקרן הגישה, ושבהן נדרשים נתבעים שונים להשיב לקרן את כל הפדיונות שמשכו מהקרן במהלך מספר שנים קודם לפירוקה (להלן: "תביעות Fairfield").

במהלך חודש ספטמבר 2011 התקבלה החלטה של בית המשפט ב-British Virgin Island (איי הבתולה) (מקום התאגדותה של הקרן), לפיה הקרן קיבלה בשעתו תמורה נאותה עבור כספי הפדיונות שנמשכו ממנה. הערעור על ההחלטה בפני ה-Eastern Caribbean Court of Appeal נדחה. בקשת רשות ערעור של הקרן ל-Privy Council באנגליה נדחתה אף היא. בשלב זה, הדיון בתביעת Fairfield בפני ה-Bankruptcy Court מעוכב. כמו-כן, החליט בית המשפט הפדרלי בניו-יורק, בחודש ספטמבר 2011, כי ל-Bankruptcy Court אין סמכות עניינית לדון בתביעות Fairfield. עם זאת, בדיון בתביעת השבה דומה הקשורה לפרשת מיידוף, החליט בית המשפט הפדרלי בניו-יורק, בחודש ינואר 2013, כי ל-Bankruptcy Court יש סמכות להמליץ על ממצאים עובדתיים מוצעים ומסקנות משפטיות.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. תביעות משפטיות (המשך):

בנוסף לתביעה הנ"ל, הגיש ביום 29 במרץ 2012 עורך-דין אירוינג פיקרד, המפרק של Bernard L LLC Securities Investment Madoff. (להלן: "מיידוף") תביעה נגד הבנק ונגד הפועלים שוויץ ל-Bankruptcy Court. התביעה היא בסכום של כ-27.5 מיליוני דולר ארצות-הברית, מתוך זה כ-26 מיליוני דולר נגד הפועלים שוויץ. בתביעה, נדרשים הנתבעים להשיב לקופת הפירוק של מיידוף, פדיונות שנמשכו מהקרן ומקרן Kingate בתקופה שלפני חדלות הפירעון של מיידוף. המדובר בקרנות שבהן השקיעו בשעתם לקוחות הבנק ולקוחות הפועלים שוויץ, וקרנות אלה מצידן השקיעו כספן במיידוף.

יש לציין, כי חלק ניכר מהסכומים הנדרשים להשבה בתביעה זו (כ-22 מיליוני דולר מתוך 27.5 מיליוני דולר) חופפים לסכומים הנתבעים בתביעה שהגישה הקרן והמפורטת לעיל, ולפיכך נראה כי אין חשש לכפל תשלום בגין סכומים חופפים אלה.

8. ביום 27 באפריל 2009 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם (להלן: "הבנקים המשיבים") בסכום של 1 מיליארד ש"ח כנגד כל הבנקים המשיבים. סכום התביעה נקבע, לדברי המבקשים, על-פי תחשיב אומדני בלבד לצורכי העמדתה בגדר סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי.

המבקשים, אשר טוענים כי הינם לקוחות הבנקים המשיבים, מנסים לייחס להם הסדר כובל בנוגע לתעריפי העמלות שלהם. לטענת המבקשים, עקב מדיניות מתואמת של הבנקים המשיבים, אשר התאפיינה לדבריהם בשיתוף פעולה אסור ובחילופי מידע מכוונים ושיטתיים, נפגמה לדבריהם התחרותיות בשוק ונתאפשר לבנקים המשיבים לשמר רמה אחידה (וגבוהה) של עמלות באופן שהמבקשים, וחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, שילמו מחירים מופרזים עבור השירותים שקיבלו.

התביעה מתבססת על קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 שפרסמה ביום 26 באפריל 2009 הממונה על הגבלים עסקיים שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות" (להלן: "הקביעה"). הדיון בתביעה זו אוחד עם הדיון בתביעה המפורטת בסעיף 9 להלן.

בעקבות ערר שהגישו הבנקים על הקביעה התקבל צו מוסכם שקיבל את אישורו של בית הדין להגבלים עסקיים. על-פי הצו המוסכם, הסכימו הבנקים לשלם פיצוי לאוצר המדינה וניתנה להם האפשרות לשלם סכום זה כפיצוי במסגרת הסכמי פשרה שיחתמו עם מבקשים בבקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו נגד הבנקים בעניינים הקשורים עם קביעת הממונה. כחלק מביצוע הצו המוסכם, הוגשה לבית המשפט, בקשה לאישור הסכם פשרה בתביעה זו ובתביעה שאוחדה עימה כאמור.

9. ביום 30 ביוני 2008 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד שלושה בנקים והבנק בתוכם (להלן: "הבנקים המשיבים") תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית בסכום של 3 מיליארד ש"ח כנגד כל הבנקים המשיבים.

עילתה של התביעה לטענת התובעים הנה, הסדרים כובלים שנעשו, כביכול, על-ידי הבנקים המשיבים במשך כ-10 שנים ברציפות, או אף למעלה מכך, ובבסיסם, לטענת התובעים, תיאום של מחירי עמלות תפעוליות שונות שנגבו על-ידי הבנקים המשיבים מציבור לקוחותיהם הפרטיים בתקופה הרלוונטית לתביעה. על-פי הנטען בכתב התביעה, הבנקים המשיבים תיאמו ביניהם את מועדי העלאת ו/או הוזלת מחירי העמלות וכן את שיעורן וכתוצאה מכך שילמו התובעים וחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, מחיר בלתי הוגן, בלתי סביר ולא כלכלי, הגבוה באופן ניכר מהמחיר אשר היו משלמים אילו התקיימה תחרות חופשית. התובעים טוענים, כי בדרך זו התעשרו הבנקים המשיבים שלא כדין על חשבון לקוחותיהם.

הדיון בתביעה זו אוחד עם הדיון בתביעה המפורטת בסעיף 8 לעיל.

בעקבות ערר שהגישו הבנקים על הקביעה התקבל צו מוסכם שקיבל את אישורו של בית הדין להגבלים עסקיים. על-פי הצו המוסכם, הסכימו הבנקים לשלם פיצוי לאוצר המדינה וניתנה להם האפשרות לשלם סכום זה כפיצוי במסגרת הסכמי פשרה שיחתמו עם מבקשים בבקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו נגד הבנקים בעניינים הקשורים עם קביעת הממונה. כחלק מביצוע הצו המוסכם, הוגשה לבית המשפט, בקשה לאישור הסכם פשרה בתביעה זו ובתביעה שאוחדה עימה כאמור.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. תביעות משפטיות (המשך):

10. ביום 1 באפריל 2007 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד שני בנקים והבנק בתוכם. הסכום הנקוב בכתב התביעה הוא כ-386 מיליוני ש"ח כנגד כל הנתבעים.

לטענת התובעים, עניינה של התביעה הוא בהפסד שנגרם להם וליתר חברי הקבוצה כתוצאה מכך שהנתבעים, שהינם חברי בורסה, גבו ממנהלי קרנות הנאמנות שלא כדין, עמלות ברוקראז' בשיעור גבוה מזה שהיה עליהם לגבות ובכך גרמו להגדלת העלויות הכלכליות, להקטנת שווי נכסי הקרן, להקטנת שווי כל יחידת השתתפות וכנגזרת של כל אלה, להקטנת הרווח (או הגדלת ההפסד) של כל משקיע.

11. ביום 23 בנובמבר 2006 הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית כנגד שלושה בנקים והבנק בתוכם (להלן: "הבנקים המשיבים"). סכום התביעה הייצוגית הנקוב בכתב התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים ביחד הוא כ-5.6 מיליארד ש"ח. התובעים מציינים בתביעתם כי לפי שיטת חישוב אחרת, הסכום הנתבע הוא לפחות 5.2 מיליארד ש"ח.

התובעים, המציגים עצמם כאזרחים המנהלים משקי בית אשר קיבלו אשראי מהבנקים המשיבים, טוענים בתביעתם, כי נגבו מהם תשלומי ריבית מוגזמים, ללא כל הצדקה כלכלית או מסחרית. כן טוענים התובעים כי שיעור הריבית נקבע תוך ניצול לרעה של מעמד הבנקים המשיבים בשוק הבנקאות למשקי בית, תוך הפחתת התחרות ופגיעה בציבור ו/או תוך יצירת הסדר כובל בניגוד לחוק. כן טוענים התובעים כי שיעור הריבית נקבע תוך הטעייתם לגבי המחיר המקובל לשרות האשראי למגזר משקי הבית בניגוד לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981. התובעים טוענים, כי בדרך זו נגרם נזק לתובעים ולשאר לקוחות הבנקים המשיבים המהווים את מגזר משקי הבית.

ביום 5 מאי 2014 איחד בית המשפט את הדיון בתיק זה עם הדיון בתביעה שמצוינת בסעיף 12 להלן.

בדצמבר 2014 הגישו הצדדים לתובענה המפורטת בסעיף 12 להלן שכאמור הדיון בה אוחד עם הדיון בתיק דנן, בקשה מוסכמת לאישור הסכם פשרה בתובענה, ולהחילו גם על תובענה זו, וזאת כחלק מביצוע הצו המוסכם בקביעה כפי שמפורט בסעיף 8 לעיל. טרם התקבה החלטה בבקשה.

12. ביום 12 בספטמבר 2006 הוגשו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית כנגד שלושה בנקים והבנק בתוכם (להלן: "הבנקים המשיבים"). סכום התביעה הנקוב בכתב התביעה כנגד כל הבנקים המשיבים יחדיו, הינו 7 מיליארד ש"ח, והתובעת מציינת כי היא שומרת לעצמה את הזכות לתקן את סכום התביעה.

התובעת טוענת כי ניגבו ממנה על-ידי הבנק תשלומי ריבית מוגזמים ובלתי הגיוניים וכן תשלומים בגין תוספת סיכון, עמלות הקצאת אשראי ודמי ניהול בחשבון חח"ד עסקי שהיו אחידים לטענתה אצל כל הבנקים המשיבים. לטענת התובעת הבנק פעל בתיאום עם הנתבעים האחרים, תוך הסדר כובל ביניהם, וכי כתוצאה מאחידות שיעורי הריבית, נמנעה או הופחתה התחרות ביניהם, ובדרך זו גדל פער הריבית במגזר השקלי בעו"ש ויצר, לטענתה, רווחים ניכרים לבנקים המשיבים תוך שהוא מסב לציבור ולמשק נזקים.

ביום 21 בינואר 2008 אישר בית המשפט לנהל את התביעה כתובענה ייצוגית. הבנק הגיש בקשת רשות ערעור על החלטה זו.

על-פי הוראת בית המשפט העליון נתבקש היועץ המשפטי לממשלה להציג תגובה לנטען בבקשה זו.

בתחילת יוני 2010 הוגשה לבית המשפט העליון עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה לפיה החלטת בית המשפט המחוזי לאשר את ניהול התביעה כייצוגית מוטעית. ביום 21 בנובמבר 2011 נמסרה לבית המשפט העליון הודעה נוספת מטעם היועץ המשפטי לממשלה, שלפיה הפך את עמדתו והינו סבור, שהבקשה ראויה להיות נדונה כתביעה ייצוגית. נוכח קיומה של הקביעה הנזכרת בסעיף 7 לעיל, שעל פי ההודעה המאוחרת של היועץ המשפטי הוא רואה בה כרלוונטית מבחינה משפטית לתביעה זו.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. תביעות משפטיות (המשך):

ביום 28 ביולי 2013 ניתן פסק דין בו קיבל בית המשפט העליון את ערעור הבנק, ביטל את החלטת בית המשפט המחוזי המאשרת את התובענה כייצוגית, והורה על החזרת בקשת האישור לדיון מחודש בפני בית המשפט המחוזי.

ביום 5 מאי 2014 איחד בית המשפט את הדיון בתיק זה עם הדיון בתובענה שמצוינת בסעיף 11 לעיל.

בדצמבר 2014 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת לאישור הסכם פשרה בתובענה, וזאת כחלק מביצוע הצו המוסכם בקביעה כפי שמפורט בסעיף 8 לעיל. טרם התקבלה החלטה בבקשה.

(ב) כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלו ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

1. ביום 10 בדצמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. סכומה של התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו כ-255 מיליוני ש"ח. המבקשים טוענים שהבנק מטעה את לקוחותיו וגורם להם נזקים בשתי דרכים שונות. על-פי טענה אחת, כאשר הבנק מזכה את חשבון הלקוחות בגין טעות שעשה, הזיכוי אינו מתבצע לפי תאריך ערך הטעות, וכתוצאה מכך, נגבית לטענת התובעים מהלקוחות, ריבית חובה שלא הייתה צריכה להיגבות לו היה הזיכוי נעשה במועד הנכון. על-פי הטענה השנייה, לקוחות המפקידים לחשבונותיהם שיקים הכוללים אגורות מזוכים לעיתים, לטענת המבקשים, בסכום השיק ללא האגורות, דהיינו בסכום הנמוך מהסכום הנקוב בשיק.

2. ביום 29 בספטמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד שלושה בנקים והבנק בתוכם. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל המשיבים הועמד על כ-197 מיליוני ש"ח. לטענת המבקשים, הבנקים הנתבעים אינם מיידעים את הציבור אודות העמלות אותן הם גובים ואינם מוסרים מידע שלם אודותיהן בניגוד למתחייב על-פי החוק. בנוסף, על-פי טענת המבקשים, מסתירים הבנקים הנתבעים מלקוחותיהם מידע בדבר הטבות המגיעות ללקוחות מסוימים, אותו הם מחוייבים לפרסם ולמסור, ובכך גורמים ללקוחות נזק כספי.

3. ביום 5 באוגוסט 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד שבעה בנקים והבנק בתוכם. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל המשיבים הועמד על לא פחות מ-1.5 מיליארד ש"ח כנגד כל הנתבעות. לטענת התובעת, המשיבים גובים עמלות העברה וטיפול במטבע-חוץ שלא כדין, בין היתר על-ידי קביעת עמלות מינימום בגין העברות נכנסות ויוצאות במדרגות וזאת, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981, כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים) התשנ"ב-1992, חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 וחוק הגנת הצרכן התשמ"א-1981.

בנוסף לסכום הנתבע, מבקשת התובעת לצוות על המשיבים להגביל את עמלת ההעברה היוצאת והנכנסת ל-30 דולר ו-10 דולר, בהתאמה. ביום 10 באוגוסט 2014 הוגשה בקשה לאיחוד התביעה עם התביעות המפורטות בסעיף (א)1 ו-(א)5 לעיל. טרם ניתנה החלטה בבקשה.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. במהלך שנת 2011 מסרו רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, ככל הידוע בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים להפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה.

לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים מידע סטטיסטי אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים לרשויות שוויץ, על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. במסגרת זו, מסר בנק הפועלים שוויץ במחצית השנייה של שנת 2011 מידע סטטיסטי לרשויות שוויץ, מבלי למסור פרטים מזהים על הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי"), לפיו בנקים שוויצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי ויעמדו בתנאיו (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר. משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השוויצרי לא יחול על 14 בנקים שוויצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שוויץ אינו נכלל בהסדר השוויצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

מאז שנת 2011 ועד לראשית שנת 2015, למעט מספר שיחות טלפון בין נציגי רשויות בארצות-הברית לבין נציגי הבנק ובאי כוחו בארצות-הברית, לא התקיימו פגישות או שיחות בין נציגי הרשויות בארצות-הברית ובין הבנק או באי כוחו, בהקשרים הנוגעים לחקירה כנגד הפועלים שוויץ ו/או לפעילות הבנקאית של גורמים אחרים בקבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

במהלך החודשים ינואר ופברואר 2015 קיימו נציגי הבנק פגישות ראשוניות עם נציגים של מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ועם נציגים בוושינגטון של משרד המשפטים של ארצות-הברית (Department of Justice) (ה-DOJ) ומסרו להם, לבקשתם בשלב זה, התייחסות כללית בעל-פה בדבר הפעילות הבנקאית של קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, ושונותו של הבנק מבנקים אחרים.

במסגרת הפגישות (הנפרדות) האמורות מסרו נציגי משרד המשפטים האמריקאי וה-NYDFS כי בכוונתם לפנות בבקשה לקבל מידע בדבר פעילות קבוצת הבנק ביחס ללקוחות אמריקאים (ולא רק ביחס לפעילות הפועלים שוויץ). כמו-כן סוכם שתתקיימנה פגישות נוספות בעניין זה. ואמנם, ביום 5 במרץ 2015, מסר ה-NYDFS צו גילוי מסמכים המתייחס לחקירתו בעניין פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים.

לנוכח השלב המקדמי בו נמצא הטיפול בעניין זה ברשויות בארצות-הברית ולנוכח כל האמור לעיל ואי הוודאות הנובעת מכך, אין בידי הבנק מידע מספק בדבר החקירה ובאיזה אופן מבקשות הרשויות האמריקאיות האמורות (או מי מהן) לבחון את עניינו של הבנק ואת עניניהם של גורמים אחרים בקבוצת הבנק.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

במהלך התקופה שחלפה משנת 2011 נעזרת קבוצת הבנק ביועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שוויץ וישראל ובוצעו בדיקות פנימיות מסוימות בקשר לפעילות בנקאית מול לקוחות אמריקאים, אך בשלב מוקדם זה, בשים לב לכך שנכון למועד הדיווח הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות, לא ידוע מהן הטענות שיש לרשויות האמריקאיות כלפי הבנק, ובשים לב לכך שקבוצת הבנק אינה מנהלת משא ומתן עם הרשויות האמריקאיות ובשים לב לכך שלא ניתן ללמוד גזירה שווה בין אירועי ותוצאות בנק ישראלי אחר בהקשר זה, השונים משל הבנק, וגם לאור חוות דעת משפטיות ואי הוודאות, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה של הפועלים שוויץ ושל הבנק בנושא זה. לבנק ולפועלים שוויץ פעילות מול לקוחות אמריקאים, כשמטבע הדברים היקף הפעילות בישראל גדול בשיעור ניכר מזה של הפועלים שוויץ. הבנק איננו יודע מה מידת ההשפעה של נתונים אלה על החשיפה האפשרית של הבנק.

דברים אלה, לצד עיקרי הבדיקות הפנימיות שבוצעו, הוצגו גם בפני דירקטוריון הבנק ובפני דירקטוריון הפועלים שוויץ. בשלב מוקדם זה, בתנאי אי ודאות אלה ובהיעדר נוסחה ברורה וידועה לפיה חושבו הסכומים אשר שולמו לרשויות שונות בארצות-הברית במסגרת הסדרים אליהם הגיעו בנקים שונים עם אותן הרשויות ובכלל זה הסדר בנק לאומי אשר פורסם במהלך חודש דצמבר 2014, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה כאמור.

על אף האמור לעיל המפקח על הבנקים לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית, הורה לבנק לבצע הפרשה בגין האמור ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי. בהתאם להוראת המפקח, כלל הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 הפרשה בסכום מצטבר של 196 מיליוני ש"ח כנגד חשיפת קבוצת הבנק בכללותה בקשר עם נושא זה. ההפרשה האמורה ניצברה על פני שלשת הרבעונים האחרונים של השנה. יצוין, לבקשת רשות ניירות-ערך, כי ההפרשה המצטברת הנ"ל נפרשה, באופן שבו סך של 52 מיליון ש"ח נכלל בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2014, סך של 55 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר, 2014 ויתרת הסכום ברבעון הרביעי של שנת 2014. על-פי הוראת המפקח חושב סכום ההפרשה הנ"ל על בסיס אומדן של הסכום שהיה כנראה על הפועלים שוויץ לשלם לשלטונות ארצות-הברית לפי הנוסחה הקבועה בהסדר השוויצרי, אילו היה נכלל הפועלים שוויץ בקטגוריה 2 שלפי ההסדר השוויצרי, זאת הגם שההפרשה האמורה מתייחסת לקבוצת הבנק בכללותה.

ככלות כל הדברים הללו ניתן איפוא לסכם, כדלקמן:

א. נכון למועד הדיווח הבנק בהתבסס על התייעצויותיו עם יועציו המשפטיים החיצוניים אינו יודע להעריך את סכומי או היקף החשיפה וזאת בין השאר לאור השלב בו נמצא הטיפול בסוגיה.

ב. מזה למעלה משלוש שנים לא היה קשר או מגעים משמעותיים בין הרשויות בארצות-הברית לבין הבנק או נציגיו ולא הוצגו בפני קבוצת הבנק טענות אשר עשויים ללמד על היקף החשיפה כתוצאה מחקירה של הפעילות הבנקאית של קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים.

ג. הבנק בסיוע יועציו המשפטיים החיצוניים בארצות-הברית, בשוויץ ובישראל מבצע בדיקות פנימיות מסוימות בקשר עם הפעילות הבנקאית של קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, אשר עיקריהן הוצגו בפני דירקטוריון הבנק ודירקטוריון הפועלים שוויץ.

ד. הבנק אינו יודע אם ומתי יוכל להעריך את החשיפה בקשר עם האמור. הדבר תלוי, בין היתר, בשאלת התפתחות המהלכים מול הרשויות בארצות-הברית, התנהלות הרשויות בארצות-הברית והמידע שימסר לבנק ולנציגיו במסגרת זו ומידע שמתבקש הבנק למסור לרשויות האמריקאיות.

ה. נוסח ביאור זה תואם עם המפקח על הבנקים ופרטים בו נכללו לאור דרישת רשות ניירות-ערך.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ו. ביום 9 במרץ 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תובענה כנגזרת כנגד הבנק, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקש להגיש תובענה בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי שכהנו כחברי הדירקטוריון של הבנק בדצמבר 2005, כנגד תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת של הבנק וכנגד Explorer Master Fund RP (להלן: "RP") (להלן ביחד "הנתבעים").

העילה בגינה מבוקש האישור לתביעה כנגזרת, נוגעת להתקשרותה של תרשיש בשנת 2005 בהסכם לרכישת מניותיו של הבנק התורכי הידוע כיום בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס. (להלן: "בנק פוזיטיף") על-ידי תרשיש (להלן: "הסכם הרכישה") וכן בפיצוי בסך 88 מיליון ש"ח (כך על-פי הבקשה) ששולם ל-RP בשנת 2008, בקשר עם אותו הסכם (להלן: "הפיצוי"). לטענת המבקש, הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום של 88 מיליון ש"ח ועליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר טוען התובע, כי הסכם הרכישה ותשלום הפיצוי האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

ביום 11 ביולי 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז בקשה נוספת לאישור תובענה כנגזרת כנגד מר דן דנקנר, חברי דירקטוריון הבנק שכיהנו כדירקטורים בחודש פברואר 2008, תרשיש ו-RP (להלן ביחד: "הנתבעים") וכנגד הבנק כנתבע פורמלי, בהן מבקש המבקש מבית המשפט לאשר לו להגיש בשם הבנק תביעה נגזרת כנגד הנתבעים ולחייבם, ביחד ולחוד, לשלם לבנק סכום של כ-72 מיליון ש"ח. עניינה של בקשה זו נוגע להסכם הרכישה ולפיצוי, אשר לטענת המבקש היה גבוה ב-20 מיליון דולר מהפיצוי המוסכם על-פי הסכם הרכישה. המבקש טוען כי התשלום ל-RP בוצע על-ידי הבנק, תוך הפרת אמונים של מקצת הנתבעים והפרה של חובת הזהירות של יתר הנתבעים.

ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות וביום 10 בפברואר 2011 הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תובענה מתוקנת המאחדת את שתי התובענות (להלן, ביחד - "התובענה המאוחדת").

בחודש אוקטובר 2012 הגישה פרקליטות המדינה כתב אישום נגד מר דן דנקנר, אשר כהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק עד ליום 1 באוגוסט 2009, בגין מעשים שנעשו על-ידו שעה שכהן בדירקטוריון ובין היתר, בגין עניינים ועובדות המצויים במרכזה של התובענה המאוחדת.

בעקבות הגשת כתב האישום הגישו המבקשים בקשה בהסכמה לדחיית מועד הדיון בבקשה המתוקנת עד להכרעה בתיק הפלילי נגד דן דנקנר.

לאחר הכרעה בהליך הפלילי באוקטובר 2013 התחדשו ההליכים בתובענה המאוחדת.

ביום 15 בינואר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לתת תוקף של פסק דין להסכם פשרה שנחתם בין הצדדים על פיו, מבטח אחריות נושאי המשרה של הבנק הסכים, לצורכי פשרה בלבד ומטעמים של חיסכון בעלויות, לשלם פיצוי לבנק ושכר טרחה וגמול מיוחד למבקשים ובאי כוחם בסך כולל של 6 מיליון ש"ח. הסכמתו של המבטח לשלם את סכום הפשרה לבנק ניתנה לפנים משורת הדין ואינה מהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג מצידו של המבטח או מצידם של הדירקטורים או של מי מהצדדים האחרים בתיק או של מי מנושאי המשרה בבנק, בהווה או בעבר, בטענה מהטענות המפורטות בתביעה ובבקשות לאישור התביעה כנגזרת. הבנק והדירקטורים עומדים בתוקף על טענתם כי הדירקטורים נהגו באופן ראוי, בתום לב, וללא כל דופי, כי דירקטוריון הבנק פעל באופן ראוי בהתבסס על המידע שהיה מצוי בידיו, וכי פעל אך ורק לטובת הבנק.

ביאור 19 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

על פי הוראת בית המשפט פורסמה ביום 25 בינואר 2015 מודעה בעיתונים בדבר מתווה הסכם הפשרה וניתנה אפשרות להתנגד לו תוך 21 ימים ממועד הפרסום. לא ידוע לבנק על התנגדויות שהוגשו. כמו-כן, בהתאם להוראת בית המשפט, הועבר הסכם הפשרה ביום 18 בינואר 2015 לעיון המפקח על הבנקים, אשר רשאי להביע עמדתו תוך 30 יום. ביום 17 בפברואר 2015, ביקשה פרקליטת המדינה אורכה של 30 יום נוספים להגשת עמדתו של המפקח על הבנקים ביחס להסדר הפשרה המוצע וציינה כי המפקח על הבנקים העביר את ההסדר המוצע גם לעיונם של משרד המשפטים ורשות ניירות-ערך.

ז. ביום 1 במרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בקשה לאישור תובענה נגזרת, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקשת להגיש תובענה בשם הבנק כנגד שורה של נושאי משרה, אשר כיהנו או מכהנים בין השנים 2000-2015, או בחלק מתקופה זו, וכן נגד רואי החשבון של הבנק (להלן ביחד: "המשיבים הפורמליים").

המבקשת מבקשת מבית המשפט לקבוע, כי על המשיבים הפורמליים לפצות, לשפות ולהיטיב את הבנק בגין נזק שגרמו לכאורה לבנק במעשיהם ובמחדליהם בסך של 228 מיליוני דולר ארצות-הברית, אותו להערכת המבקשת יידרש הבנק לשלם לרשויות האכיפה האמריקאיות, בקשר לחשבונות של לקוחות אמריקאים בבנק הפועלים שוויץ.

עוד טוענת המבקשת, כי הבנק לא פעל ולא הפריש כמתחייב על-פי כללי חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות הדין, הפרשה חשבונאית בדוחותיו הכספיים בגין התשלום הנ"ל.

ח. יישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 בדצמבר 2014 הסתכם ב-194 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-174 מיליוני ש"ח (50 מיליוני דולר) בסוף שנת 2013. עד ליום 31 בדצמבר 2014 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

	31 בדצמבר 2014					
	חוזי ריבית		חוזי מטבע-חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך-הכל
	שקל-מדד	אחר				
1. נגזרים מגדרים*						
חוזי Forward	–	–	3,299	–	–	3,299
Swaps	–	9,069	–	–	–	9,069
סך-הכל נגזרים מגדרים	–	9,069	3,299	–	–	12,368
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	–	5,871	–	–	–	5,871
2. נגזרי ALM*,**						
חוזי Futures	–	7,825	–	–	–	7,825
חוזי Forward	13,241	109,136	164,525	1	404	287,307
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
אופציות שנכתבו	–	–	201	–	–	201
אופציות שנקנו	–	–	979	–	–	979
חוזי אופציה אחרים:						
אופציות שנכתבו	–	45,486	32,872	3,101	241	81,700
אופציות שנקנו	–	43,022	31,274	833	281	75,410
Swaps	5,829	349,819	42,563	8,771	–	406,982
סך-הכל נגזרי ALM	19,070	555,288	272,414	12,706	926	860,404
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	4,757	164,837	–	–	–	169,594
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
אופציות שנכתבו	–	–	2,723	18,228	–	20,951
אופציות שנקנו	–	–	2,723	18,250	–	20,973
Swaps	–	790	–	–	–	790
סך-הכל נגזרים אחרים	–	790	5,446	36,478	–	42,714
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	–	71	–	–	–	71
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב	–	–	–	–	136	136
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב	–	–	–	–	50	50
חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט	–	–	16,707	–	–	16,707
סך-כל הסכום הנקוב	19,070	565,147	297,866	49,184	1,112	932,379

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

	31 בדצמבר 2013					
	חוזי ריבית		חוזי מטבע-חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך-הכל
	שקל-מדד	אחר				
1. נגזרים מגדרים*						
חוזי Forward	–	–	3,054	–	–	3,054
Swaps	–	7,988	–	–	–	7,988
סך-הכל נגזרים מגדרים	–	7,988	3,054	–	–	11,042
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	–	3,991	–	–	–	3,991
2. נגזרי ALM*,**						
חוזי Futures	–	12,968	–	–	–	12,968
חוזי Forward	10,578	18,506	125,419	–	686	155,189
חוזי אופציה אחרים:						
אופציות שנכתבו	–	19,272	20,984	3,419	364	44,039
אופציות שנקנו	–	20,974	20,642	802	363	42,781
Swaps	3,725	282,593	35,050	619	–	321,987
סך-הכל נגזרי ALM	14,303	354,313	202,095	4,840	1,413	576,964
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע	2,611	131,018	–	–	–	133,629
3. נגזרים אחרים*						
חוזי Futures	–	30	–	–	59	89
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
אופציות שנכתבו	–	–	4,589	13,858	–	18,447
אופציות שנקנו	–	–	4,589	13,860	–	18,449
חוזי אופציה אחרים:						
אופציות שנקנו	–	–	–	57	–	57
סך-הכל נגזרים אחרים	–	30	9,178	27,775	59	37,042
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב	–	–	–	–	451	451
חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט	–	–	11,495	–	–	11,495
סך-כל הסכום הנקוב	14,303	362,331	225,822	32,615	1,923	636,994

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

	31 בדצמבר 2014					
	חוזי ריבית		חוזי מטבע-חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך-הכל
	שקל-מדד	אחר				
1. נגזרים מגדרים*						
שווי הוגן ברוטו חיובי	–	9	98	–	–	107
שווי הוגן ברוטו שלילי	–	451	114	–	–	565
2. נגזרי ALM*,**						
שווי הוגן ברוטו חיובי	415	8,341	6,136	191	168	15,251
שווי הוגן ברוטו שלילי	547	8,464	5,987	204	168	15,370
3. נגזרים אחרים*						
שווי הוגן ברוטו חיובי	–	1	62	830	–	893
שווי הוגן ברוטו שלילי	–	1	62	820	–	883
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
שווי הוגן ברוטו חיובי	–	–	–	–	4	4
סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי[3]	415	8,351	6,296	1,021	172	16,255
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	–	–	–	–	–	–
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים[1]	415	8,351	6,296	1,021	172	16,255
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים***	111	333	2,756	872	127	4,199
סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי[4]	547	8,916	6,163	1,024	168	16,818
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	–	–	–	–	–	–
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים[2]	547	8,916	6,163	1,024	168	16,818
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים***	2	352	1,775	876	3	3,008

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** לעניין זה הסדר התחשבנות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 11 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 41 מיליוני ש"ח.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

	31 בדצמבר 2013					
	חוזי ריבית		חוזי מטבע-חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך-הכל
	שקל-מדד	אחר				
1. נגזרים מגדרים*						
שווי הוגן ברוטו חיובי	–	88	59	–	–	147
שווי הוגן ברוטו שלילי	–	201	30	–	–	231
2. נגזרי ALM*,**						
שווי הוגן ברוטו חיובי	170	5,891	3,749	43	40	9,893
שווי הוגן ברוטו שלילי	511	6,188	4,504	33	40	11,276
3. נגזרים אחרים*						
שווי הוגן ברוטו חיובי	–	–	89	556	–	645
שווי הוגן ברוטו שלילי	–	–	89	546	–	635
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
שווי הוגן ברוטו חיובי	–	–	–	–	4	4
סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי[3]	170	5,979	3,897	599	44	10,689
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	–	–	–	–	–	–
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים[1]	170	5,979	3,897	599	44	10,689
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים***	51	174	2,344	599	21	3,189
סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי[4]	511	6,389	4,623	579	40	12,142
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	–	–	–	–	–	–
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים[2]	511	6,389	4,623	579	40	12,142
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים***	2	292	2,964	579	14	3,851

* למעט נגזרי אשראי.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

*** לעניין זה הסדר התחשבנות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.

(3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 17 מיליוני ש"ח.

(4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 13 מיליוני ש"ח.

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

	31 בדצמבר 2014					
	בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סך-הכל
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים[1]	**555**	**8,108**	**1,953**	**–**	**5,639**	**16,255**
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים	**–**	**(7,247)**	**(1,990)**	**–**	**(1,009)**	**(10,246)**
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	**–**	**(531)**	**–**	**–**	**(23)**	**(554)**
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**555**	**330**	**(37)**	**–**	**4,607**	**5,455**
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים[2]	**–**	**3,768**	**1,107**	**75**	**4,464**	**9,414**
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**555**	**11,876**	**3,060**	**75**	**10,103**	**25,669**
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים[3]	**555**	**9,615**	**2,992**	**71**	**3,585**	**16,818**
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
מכשירים פיננסיים	**–**	**(7,247)**	**(1,990)**	**–**	**(1,009)**	**(10,246)**
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**555**	**2,368**	**1,002**	**71**	**2,576**	**6,572**

	31 בדצמבר 2013					
	בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סך-הכל
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים[1]	604	6,030	972	65	3,018	10,689
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים	–	(4,900)	(943)	–	(494)	(6,337)
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	604	1,130	29	65	2,524	4,352
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים[2]	2	8,699	1,587	341	8,899	19,528
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	606	14,729	2,559	406	11,917	30,217
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים[3]	603	5,851	1,541	7	4,140	12,142
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
מכשירים פיננסיים	–	(4,900)	(943)	–	(494)	(6,337)
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	603	951	598	7	3,646	5,805

(1) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 11 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 17 מיליוני ש"ח).

(2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה. החל מיום 1 בינואר 2014 השתנה אופן החישוב של סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לצורך מגבלות של חבות הלווה. השינוי יושם מכאן ולהבא, מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

(3) מתוך זה, שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 41 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.13: 13 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב):

	31 בדצמבר 2014				
	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך-הכל
חוזי ריבית:					
שקל-מדד	**1,937**	**4,802**	**9,656**	**2,675**	**19,070**
אחר	**169,449**	**113,452**	**184,814**	**97,432**	**565,147**
חוזי מטבע-חוץ	**167,477**	**85,968**	**26,644**	**17,777**	**297,866**
חוזים בגין מניות	**36,973**	**7,741**	**3,989**	**481**	**49,184**
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)	**626**	**260**	**226**	**–**	**1,112**
סך-הכל	**376,462**	**212,223**	**225,329**	**118,365**	**932,379**

	31 בדצמבר 2013				
	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך-הכל
סך-הכל	230,529	146,265	161,715	98,485	636,994

ביאור 20 פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים נגזרים – בקרת סיכונים

(1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים. המכשירים הנגזרים המגדרים נמדדים על-פי הכללים המפורטים בביאור 1(ה)(6).

(2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:

- עסקות אקדמה (Forward)

חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.

- חוזים עתידיים (Futures)

חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.

- עסקות החלפה (Swap)

חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.

- אופציות (Options)

חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.

- עסקות למסירה מיידית (Spot)

עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.

(3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.

סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.

סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.

סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבנות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.

סיכוני השוק וסיכוני הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Devon, Summit ו-Algorithmics וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.

סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.

הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).

הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.

הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצורכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות.

ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון וגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.

במקרים מסוימים מכתיב הנוהל גם הגבלת ההפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הוונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שווים ההוגן בסכום של 19 מיליוני ש"ח.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאית ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי ההוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי ההוגן הינה הקטנת השווי ההוגן ב-13 מיליוני ש"ח.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות – מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מדידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 – פריטים ששווים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששווים ההוגן נקבע על סמך מחשבונים פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

	ליום 31 בדצמבר 2014				
	יתרה במאזן	שווי הוגן[1]			סך-הכל
		רמה 1	רמה 2	רמה 3	
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**54,974**	**2,364**	**–**	**52,625**	**54,989**
ניירות-ערך*	**58,778**	**43,581**	**14,076**	**1,147**	**58,804**
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**476**	**–**	**–**	**476**	**476**
אשראי לציבור, נטו***	**263,980**	**3,558**	**–**	**262,378**	**265,936**
אשראי לממשלות	**1,861**	**–**	**–**	**1,869**	**1,869**
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**16,244**	**892**	**11,063**	**4,289**	**16,244**
נכסים פיננסיים אחרים	**3,668**	**2,183**	**–**	**1,485**	**3,668**
סך-כל הנכסים הפיננסיים	**399,981****	**52,578**	**25,139**	**324,269**	**401,986**
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור***	**297,230**	**3,558**	**–**	**294,393**	**297,951**
פיקדונות מבנקים	**4,322**	**–**	**–**	**4,373**	**4,373**
פיקדונות הממשלה	**455**	**–**	**–**	**505**	**505**
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**42**	**–**	**–**	**42**	**42**
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**33,671**	**29,861**	**2,132**	**4,634**	**36,627**
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**16,777**	**882**	**14,744**	**1,151**	**16,777**
התחייבויות פיננסיות אחרות	**18,735**	**2,254**	**321**	**16,123**	**18,698**
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות	**371,232****	**36,555**	**17,197**	**321,221**	**374,973**

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,502 מיליוני ש"ח ובסך של 25,214 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-ו.

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 11 מיליוני ש"ח ו-41 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013				
	יתרה במאזן	שווי הוגן[1]			סך-הכל
		רמה 1	רמה 2	רמה 3	
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	45,709	2,435	–	43,259	45,694
ניירות-ערך*	60,912	51,462	8,417	1,078	60,957
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	65	–	–	65	65
אשראי לציבור, נטו***	251,600	1,796	–	252,344	254,140
אשראי לממשלות	1,169	–	–	1,175	1,175
נכסים בגין מכשירים נגזרים	10,672	635	7,443	2,594	10,672
נכסים פיננסיים אחרים	2,596	1,550	–	1,046	2,596
סך-כל הנכסים הפיננסיים	**372,723	57,878	15,860	301,561	375,299
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור***	276,525	1,796	–	276,232	278,028
פיקדונות מבנקים	5,303	–	–	5,378	5,378
פיקדונות הממשלה	613	–	–	663	663
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	242	–	–	242	242
אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	33,980	30,022	2,134	4,780	36,936
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12,129	635	11,071	423	12,129
התחייבויות פיננסיות אחרות	17,418	1,729	267	15,368	17,364
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות	**346,210	34,182	13,472	303,086	350,740

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 562 מיליוני ש"ח.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 77,395 מיליוני ש"ח ובסך של 17,665 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-ו.

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 17 מיליוני ש"ח ו-13 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

	ליום 31 בדצמבר 2014			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל שווי הוגן
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל	**31,957**	**5,092**	**-**	**37,049**
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות	**1,437**	**2,061**	**-**	**3,498**
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	**721**	**98**	**-**	**819**
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	**1,093**	**3,990**	**-**	**5,083**
אגרות-חוב של אחרים בישראל	**1,440**	**844**	**-**	**2,284**
אגרות-חוב של אחרים זרים	**1,463**	**1,991**	**-**	**3,454**
מניות סחירות	**1,951**	**-**	**-**	**1,951**
ניירות-ערך למסחר:				
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל	**2,871**	**-**	**-**	**2,871**
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות	**43**	**-**	**-**	**43**
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	**354**	**-**	**-**	**354**
אגרות-חוב של אחרים בישראל	**20**	**-**	**-**	**20**
אגרות-חוב של אחרים זרים	**181**	**-**	**-**	**181**
מניות סחירות	**50**	**-**	**-**	**50**
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן	**43,581**	**14,076**	**-**	**57,657**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל-מדד	**-**	**280**	**135**	**415**
חוזי ריבית אחרים	**-**	**7,136**	**1,215**	**8,351**
חוזי מטבע-חוץ	**62**	**3,349**	**2,874**	**6,285**
חוזי מניות	**830**	**160**	**31**	**1,021**
חוזי סחורות ואחרים	**-**	**138**	**34**	**172**
נכסים בגין נגזרים משובצים	**-**	**-**	**11**	**11**
אשראי בגין השאלות בין לקוחות	**3,558**	**-**	**-**	**3,558**
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף	**2,183**	**-**	**-**	**2,183**
סך-כל הנכסים	**50,214**	**25,139**	**4,300**	**79,653**

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2014			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל שווי הוגן
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל-מדד	**–**	**547**	**–**	**547**
חוזי ריבית אחרים	**–**	**8,331**	**588**	**8,919**
חוזי מטבע-חוץ	**62**	**5,565**	**539**	**6,166**
חוזי מניות	**820**	**148**	**9**	**977**
חוזי סחורות ואחרים	**–**	**153**	**15**	**168**
התחייבויות בגין נגזרים משובצים	**–**	**(4)**	**45**	**41**
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות	**3,558**	**–**	**–**	**3,558**
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף	**2,183**	**–**	**–**	**2,183**
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך	**71**	**321**	**–**	**392**
סך-כל ההתחייבויות	**6,694**	**15,061**	**1,196**	**22,951**

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל שווי הוגן
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל	42,917	4,067	-	46,984
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות	1,672	1,140	-	2,812
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל	306	98	-	404
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	560	1,802	-	2,362
אגרות-חוב של אחרים בישראל	1,131	428	-	1,559
אגרות-חוב של אחרים זרים	1,084	882	-	1,966
מניות סחירות	1,659	-	-	1,659
ניירות-ערך למסחר:				
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל	1,502	-	-	1,502
אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות	33	-	-	33
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	315	-	-	315
אגרות-חוב של אחרים בישראל	11	-	-	11
אגרות-חוב של אחרים זרים	239	-	-	239
מניות סחירות	33	-	-	33
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן	51,462	8,417	-	59,879
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל-מדד	-	118	52	170
חוזי ריבית אחרים	-	5,443	536	5,979
חוזי מטבע-חוץ	89	1,868	1,923	3,880
חוזי מניות	546	-	53	599
חוזי סחורות ואחרים	-	14	30	44
נכסים בגין נגזרים משובצים	-	-	17	17
אשראי בגין השאלות בין לקוחות	1,796	-	-	1,796
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף	1,550	-	-	1,550
סך-כל הנכסים	55,443	15,860	2,611	73,914

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל שווי הוגן
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל-מדד	-	511	-	511
חוזי ריבית אחרים	-	6,102	299	6,401
חוזי מטבע-חוץ	89	4,431	104	4,624
חוזי מניות	546	-	7	553
חוזי סחורות ואחרים	-	27	13	40
התחייבויות בגין נגזרים משובצים	-	(1)	14	13
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות	1,796	-	-	1,796
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף	1,550	-	-	1,550
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך	179	267	-	446
סך-כל ההתחייבויות	4,160	11,337	437	15,934

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

	ליום 31 בדצמבר 2014				
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל שווי הוגן	סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)		
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	**-**	**-**	**2,219**	**2,219**	**81**[1]
השקעות במניות	**-**	**-**	**35**	**35**	**(8)**[2]
סך-הכל	**-**	**-**	**2,254**	**2,254**	**73**

	ליום 31 בדצמבר 2013				
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			סך-הכל שווי הוגן	סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013
	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)		
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון*	-	-	3,171	3,171	(24)[1]
השקעות במניות	-	-	114	114	(31)[2]
סך-הכל	-	-	3,285	3,285	(55)

* הוצג מחדש.

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד[1][3]	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון[2]	רכישות	הנפקות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014
נכסים										
ניירות-ערך למסחר:										
אגרות-חוב של אחרים בישראל	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–[1][2]
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:										
חוזי שקל-מדד	**52**	**109**	**–**	**–**	**–**	**(51)**	**25**	**–**	**135**	**96**[3]
חוזי ריבית אחרים	**237**	**267**	**–**	**224**	**(24)**	**(107)**	**20**	**10**	**627**	**247**[1][3]
חוזי מטבע-חוץ	**1,819**	**681**	**–**	**160**	**–**	**(448)**	**(17)**	**140**	**2,335**	**1,004**[3]
חוזי מניות	**46**	**3**	**–**	**4**	**–**	**(20)**	**–**	**(11)**	**22**	**1**[3]
חוזי סחורות ואחרים	**17**	**10**	**–**	**6**	**–**	**(14)**	**–**	**–**	**19**	**13**[3]
נגזרים משובצים	**3**	**(35)**	**–**	**(2)**	**–**	**1**	**–**	**(1)**	**(34)**	**(4)**[3]
סך-הכל	**2,174**	**1,035**	**–**	**392**	**(24)**	**(639)**	**28**	**138**	**3,104**	**1,357**

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
(2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
(3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2012	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד[1][3]	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון[2]	רכישות	הנפקות	סילוקים	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2013
נכסים										
ניירות-ערך										
זמינים למכירה:										
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	43	–	–	–	–	(43)	–	–	–	–[1][2]
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:										
חוזי שקל-מדד	80	4	–	–	–	(32)	1	(1)	52	7[3]
חוזי ריבית אחרים	454	(76)	–	52	(2)	(203)	–	12	237	(63)[1][3]
חוזי מטבע-חוץ	801	1,266	–	119	–	(625)	61	197	1,819	1,298[3]
חוזי מניות	131	30	–	18	–	(133)	–	–	46	(5)[3]
חוזי סחורות ואחרים	36	6	–	13	–	(36)	–	(2)	17	4[3]
נגזרים משובצים	(39)	24	–	–	(16)	34	–	–	3	14[3]
סך-הכל	1,506	1,254	–	202	(18)	(1,038)	62	206	2,174	1,255

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
(2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
(3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן בין רמה 1 לרמה 2.

ו. הבנק העביר במהלך התקופה התחייבויות נטו בגין נגזרי מטבע-חוץ בסך 4 מיליוני ש"ח ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, שטרם ההעברה נמדדו באמצעות שימוש בנתונים לא נצפים.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

	31 בדצמבר 2014			
	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
	במיליוני ש"ח			
נכסים				
השקעה במניות לא סחירות	**35**	הערכת שווי		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	**2,219**	נכסים סחירים – שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
		נכסים לא סחירים – היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:				
חוזי שקל-מדד	**135**	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.52%-4.68% (2.60%)
חוזי ריבית אחרים	**627**	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.52%-4.38% (3.18%)
חוזי מטבע-חוץ	**2,325**	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-4.68% (2.22%)
חוזי סחורות ואחרים	**19**	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.52%-4.38% (3.03%)
חוזי מניות[1]	**2**	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	26.51%-68.50% (29.21%)
			תשואת דיבידנד	6.00%-10.56% (9.99%)
			ריבית שקלית לא-צמודה	1.46%-1.70% (1.49%)
נגזרים משובצים[2]	**11**	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	0.85%-6.94% (2.79%)

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

(1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

(2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 21 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

	ליום 31 בדצמבר 2013			
	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
	במיליוני ש"ח			
נכסים				
השקעה במניות לא סחירות	98	חלקנו בשווי המאזני		
השקעה במניות לא סחירות	16	הערכת שווי		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון*	3,171	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:				
חוזי שקל-מדד	52	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.59%-5.15% (3.35%)
חוזי ריבית אחרים	269	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.68%-4.31% (3.18%)
חוזי מטבע-חוץ	1,819	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.58%-5.53% (2.45%)
חוזי סחורות ואחרים	17	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.68%-4.31% (3.58%)
חוזי מניות[1]	17	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	26.50%-68.50% (30.32%)
			תשואת דיבידנד	2.00%-10.56% (4.05%)
			ריבית שקלית לא-צמודה	2.87%-3.20% (3.08%)
נגזרים משובצים[2]	17	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	0.77%-8.10% (2.67%)

* הוצג מחדש.

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

(1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

(2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים

חברות אם, בעל שליטה וחברות בנות

עסקות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי העסקות עם גופים שאינם קשורים בבנק. ההכנסות או ההוצאות הקשורות בעסקות אלה כלולות בסעיפים המתאימים בדוח רווח והפסד.

א. יתרות במאזן

	31 בדצמבר 2014					
	בעלי-עניין[3]					
	מחזיקי מניות בעלי שליטה		אנשי מפתח ניהוליים*		אחרים	
	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה**	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה**	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה**
נכסים						
אשראי לציבור	–	–	16	16	1,124[1]	1,382[1]
הפרשה להפסדי אשראי	–	–	–	–	(15)	(15)
אשראי לציבור, נטו	–	–	16	16	1,109	1,367
נכסים אחרים	–	–	–	–	16	16
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	20	20	72	79	125	222
התחייבויות אחרות	–	–	60	60	5	6
מניות (כלול בהון)	6,540	6,747	34	34	–	–
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים* **	–	–	12	13[2]	1,730[1]	1,815[1]

* לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-IAS 24.

** על בסיס היתרה בסוף כל חודש.

*** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(1) כולל באשראי לציבור סך של 690 מיליוני ש"ח ובסיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים סך של 186 מיליוני ש"ח (היתרה הגבוהה במהלך שנת 2014: 857 מיליוני ש"ח ו-187 מיליוני ש"ח בהתאמה), בגין מי שהיה בעל עניין בעת שנעשו העסקות וחדל מלהיות בעל עניין.

(2) היתרה הגבוהה במהלך שנת 2014: 0 מיליוני ש"ח בסיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים, בגין מי שהיה בעל עניין בעת שנעשו העיסקות וחדל מלהיות בעל עניין.

(3) אינו כולל יתרות של קבוצת הפניקס המחזיקה בשיעור מעל 5% באמצעות קופות-גמל וקרנות נאמנות.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

	31 בדצמבר 2014					
	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו					
	חברות-בת שלא אוחדו		חברות כלולות		אחרים	
	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*
נכסים						
אשראי לציבור	**2**	**2**	**76**	**236**	**–**	**–**
הפרשה להפסדי אשראי	**–**	**–**	**(2)**	**(6)**	**–**	**–**
אשראי לציבור, נטו	**2**	**2**	**74**	**230**	**–**	**–**
השקעות בחברות כלולות[1]	**–**	**2**	**135**	**135**	**–**	**–**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	**3**	**4**	**121**	**146**	**4**	**6**
התחייבויות אחרות	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**1**
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**	**–**	**–**	**129**	**196**	**–**	**–**

* על בסיס היתרה בסוף כל חודש.

** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(1) פירוט של סעיף זה כלול גם בביאור 6.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

	31 בדצמבר 2013					
	בעלי-עניין[3]					
	מחזיקי מניות בעלי שליטה		אנשי מפתח ניהוליים*		אחרים	
	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה**	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה**	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה**
נכסים						
אשראי לציבור	–	–	11	12	1,357[1]	1,621[1]
הפרשה להפסדי אשראי	–	–	–	–	(13)	(19)
אשראי לציבור, נטו	–	–	11	12	1,344	1,602
נכסים אחרים	–	–	–	–	1	1
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	18	40	57	57	166	989
התחייבויות אחרות	–	–	42	56	5	31
מניות (כלול בהון)	6,216	6,586	31	31	–	–
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים* **	–	–	17	23[2]	1,154[1]	1,589[1]

* לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-IAS 24.

** על בסיס היתרה בסוף כל חודש.

*** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(1) כולל באשראי לציבור סך של 850 מיליוני ש"ח ובסיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים סך של 187 מיליוני ש"ח (היתרה הגבוהה במהלך שנת 2013: 948 מיליוני ש"ח ו-207 מיליוני ש"ח בהתאמה), בגין מי שהיה בעל עניין בעת שנעשו העסקות וחדל מלהיות בעל עניין.

(2) היתרה הגבוהה במהלך שנת 2013: 1 מיליוני ש"ח בסיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים, בגין מי שהיה בעל עניין בעת שנעשו העסקות וחדל מלהיות בעל עניין.

(3) אינו כולל יתרות של קבוצת הפניקס המחזיקה בשיעור מעל 5% באמצעות קופות-גמל וקרנות נאמנות.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות במאזן (המשך)

	31 בדצמבר 2013					
	צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו					
	חברות-בת שלא אוחדו		חברות כלולות		אחרים	
	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*	יתרה לסוף שנה	היתרה הגבוהה במשך השנה*
נכסים						
אשראי לציבור	2	2	176	198	–	–
הפרשה להפסדי אשראי	–	–	(8)	(9)	–	–
אשראי לציבור, נטו	2	2	168	189	–	–
השקעות בחברות כלולות[1]	2	4	135	135	–	–
נכסים אחרים	–	–	1	1	–	–
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	4	4	144	146	6	6
התחייבויות אחרות	–	–	–	–	1	1
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים**	–	–	196	199	–	–

* על בסיס היתרה בסוף כל חודש.
** כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
(1) פירוט של סעיף זה כלול גם בביאור 6.

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. הכנסות והוצאות בדוח רווח והפסד

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
	בעלי-עניין			צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			
	מחזיקי מניות בעלי שליטה	אנשי מפתח ניהוליים**	אחרים	חברות-בת שלא אוחדו	חברות כלולות	אחרים***	סך-הכל
הכנסות ריבית נטו*	–	–	**21**	–	**10**	–	**31**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	–	–	**(2)**	–	**6**	–	**4**
הכנסות שאינן מריבית	–	–	**8**	–	**2**	–	**10**
הוצאות תפעוליות ואחרות	–	**(92)**[1]	**(6)**	–	**(13)**	–	**(111)**
מזה: בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו: 18	–	**(80)**	–	–	–	–	**(80)**
הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה: 14	–	**(12)**	–	–	–	–	**(12)**
סך-הכל	–	**(92)**	**21**	–	**5**	–	**(66)**

* פירוט בסעיף ג' להלן.
** לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-IAS 24, לרבות מי שפרש במהלך השנה.
*** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור על-פי IAS 24 שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותיו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.
(1) הטבות עובד לזמן קצר 49 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 14 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 15 מיליון ש"ח.

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013						
	בעלי-עניין			צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			
	מחזיקי מניות בעלי שליטה	אנשי מפתח ניהוליים**	אחרים	חברות-בת שלא אוחדו	חברות כלולות	אחרים***	סך-הכל
הכנסות ריבית נטו*	–	–	51	–	7	–	58
הוצאות בגין הפסדי אשראי	–	–	(2)	–	–	–	(2)
הכנסות שאינן מריבית	–	–	7	–	2	–	9
הוצאות תפעוליות ואחרות****	–	(83)[1]	(1)	–	(8)	–	(92)
מזה: בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו: 19	–	(73)	–	–	–	–	(73)
הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה: 14	–	(10)	–	–	–	–	(10)
סך-הכל	–	(83)	55	–	1	–	(27)

* פירוט בסעיף ג' להלן.
** לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-IAS 24, לרבות מי שפרש במהלך השנה.
*** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור על-פי IAS 24 שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותיו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.
**** כולל סך של 0 מיליון ש"ח בגין תשלום מבוסס מניות ליו"ר דירקטוריון ישראכרט, שהינה דירקטורית בבנק.
(1) הטבות עובד לזמן קצר 42 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 8 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 23 מיליון ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 22 בעלי-עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. הכנסות והוצאות בדוח רווח והפסד (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012						
	בעלי-עניין			צדדים קשורים המוחזקים על-ידי הבנק וחברות מאוחדות שלו			
	מחזיקי מניות בעלי שליטה	אנשי מפתח ניהוליים**	אחרים	חברות-בת שלא אוחדו	חברות כלולות	אחרים***	סך-הכל
הכנסות ריבית נטו*	–	–	82	–	7	–	89
הכנסות שאינן מריבית	4	–	11	–	3	–	18
מזה: דמי ניהול ושירותים	–	–	2	–	–	–	2
הוצאות תפעוליות ואחרות****	–	(91)[1]	(3)	–	(8)	–	(102)
מזה: בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו: 18	–	(80)	–	–	–	–	(80)
הטבות לדירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו - מספר מקבלי הטבה: 14	–	(11)	–	–	–	–	(11)
סך-הכל	4	(91)	90	–	2	–	5

* פירוט בסעיף ג' להלן.

** לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב-IAS 24, לרבות מי שפרש במהלך השנה.

*** צדדים העומדים בהגדרת צד קשור על-פי IAS 24 שלא נכללו בעמודות אחרות וצד שפעילותיו של הבנק והחברות המאוחדות שלו תלויות בהיקף משמעותי בעסקיו.

**** כולל סך של 1 מיליון ש"ח בגין תשלום מבוסס מניות ליו"ר דירקטוריון ישראכרט, שהינה דירקטורית בבנק.

(1) הטבות עובד לזמן קצר 51 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 0 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין 0 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 11 מיליון ש"ח, תשלום מבוסס מניות 18 מיליון ש"ח.

ג. הכנסות ריבית, נטו בעסקות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים

	המאוחד			מזה: חברות כלולות		
	2014	2013	2012	**2014**	2013	2012
הכנסות (הוצאות)						
בגין נכסים:						
מאשראי לציבור	**31**	67	110	**11**	8	10
מנכסים אחרים	**3**	–	–	**–**	–	–
בגין התחייבויות:						
על פיקדונות הציבור	**(3)**	(9)	(21)	**(1)**	(1)	(3)
סך-הכל	**31**	58	89	**10**	7	7

ד. מידע בדבר תנאי העסקות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי-עניין

(1) עסקות ויתרות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקות עם גופים שאינם קשורים לבנק. הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי-עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 23 הכנסות והוצאות ריבית

	2014	2013	2012
א. הכנסות ריבית*			
מאשראי לציבור	**9,619**	11,390	12,375
מאשראי לממשלות	**32**	21	18
מפיקדונות בבנקים	**108**	105	118
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	**71**	192	565
מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**–**	1	–
מאגרות-חוב	**834**	1,236	1,257
מנכסים אחרים	**9**	16	13
סך-כל הכנסות ריבית	**10,673**	12,961	14,346
ב. הוצאות ריבית*			
על פיקדונות הציבור	**(1,428)**	(2,792)	(3,965)
על פיקדונות הממשלה	**(12)**	(23)	(38)
על פיקדונות מבנקים	**(63)**	(116)	(219)
על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**(10)**	(15)	(34)
על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים	**(1,361)**	(2,065)	(1,925)
על התחייבויות אחרות	**(31)**	(7)	(5)
סך-כל הוצאות ריבית	**(2,905)**	(5,018)	(6,186)
סך הכנסות ריבית, נטו	**7,768**	7,943	8,160
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**			
הכנסות ריבית	**(221)**	(154)	(136)
הוצאות ריבית	**10**	13	(17)
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב			
מוחזקות לפדיון	**27**	46	58
זמינות למכירה	**780**	1,131	1,116
למסחר	**27**	59	83
סך-הכל כלול בהכנסות ריבית	**834**	1,236	1,257

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 24 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

	2014	2013	2012
1. מפעילות במכשירים נגזרים			
חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג להלן)[1]	**(5)**	*23	*31
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM[2]	**1,918**	(993)	(380)
סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים	**1,913**	*(970)	*(349)
2. מהשקעה באגרות-חוב			
רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה[3]	**284**	449	319
הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה[3][4]	**–**	(4)	(18)
סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב	**284**	445	301
3. הפרשי שער, נטו	**(1,496)**	818	114
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה[3]	**164**	172	92
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה[3][5]	**(69)**	(76)	(60)
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	**36**	38	56
רווח ממכירת מניות של חברות כלולות	**3**	–	–
סך-הכל מהשקעה במניות	**134**	134	88
5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח	**–**	–	–
6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו	**–**	2	19
סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	**835**	*429	*173

* סווג מחדש.

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של 0 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (2013: 0 מיליוני ש"ח; 2012: 8 מיליוני ש"ח).

(5) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של 69 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (2013: 75 מיליוני ש"ח; 2012: 60 מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 24 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר**

	2014	2013	2012
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	**20**	*21	*34
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו[1]	**59**	24	46
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו[2]	**2**	6	2
סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר***	**81**	*51	*82
סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	**916**	*480	*255
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון			
חשיפת ריבית	**60**	24	46
חשיפת מטבע-חוץ	**5**	*6	*5
חשיפה למניות	**16**	21	31
סך-הכל	**81**	*51	*82

ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – פירוט נוסף****

1. גידורי שווי הוגן			
חוסר האפקטיביות של הגידורים	**(11)**	2	(3)
מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור	**–**	*–	*–
2. גידורי תזרים מזומנים			
מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור	**6**	21	34
סך-הכל	**(5)**	*23	*31

* סווג מחדש.
** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
*** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה ביאור 23.
**** לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית ראה ביאור 23.
(1) מזה חלק הרווחים הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-12 מיליוני ש"ח (2013: 6 מיליוני ש"ח; 2012: 5 מיליוני ש"ח).
(2) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-(1) מיליוני ש"ח (2013: 0 מיליוני ש"ח; 2012: (1) מיליוני ש"ח).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 25 עמלות

הרכב הסעיף:

	2014	2013	2012
ניהול חשבון	**980**	968	974
כרטיסי אשראי	**1,674**	1,597	1,590
פעילות בניירות-ערך	**1,047**	911	988
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים[1]	**218**	188	174
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים[2]	**45**	50	55
טיפול באשראי	**173**	342	337
הפרשי המרה	**277**	275	263
פעילות סחר חוץ	**124**	116	126
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	**40**	33	37
דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות	**46**	49	48
עמלות מעסקי מימון	**545**	529	453
עמלות אחרות	**38**	57	60
סך-כל העמלות	**5,207**	5,115	5,105

(1) בעיקר קרנות נאמנות.
(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

ועדת התחרותיות ויוזמות רגולטוריות מכוח המלצותיה

בדצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית", בראשות המפקח על הבנקים, כנגזרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג.

מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי".

המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי.

עיקרי המלצות הדוח בתחום העמלות, יושמו בתיקון האחרון לכללי הבנקאות שפורסם ביום 28 בנובמבר 2012 והוחל בשתי פעימות: ביום 1 בינואר וביום 1 במרץ 2013.

ביום 9 בספטמבר 2013 פורסם תיקון לכללי הבנקאות המתייחס לשמירת התוספת או הפחתה לריבית הבסיסית שנקבעה במועד ההפקדה לפיקדון, לאורך כל תקופת הפיקדון. כמו-כן, נקבע כי המנגנון לקביעת הריבית יהיה אובייקטיבי וחיצוני ללא יכולת השפעה של התאגיד הבנקאי על קביעתו.

תחילתן של הוראות אלו ביום 1 ביולי 2014.

החל מיום 1 באפריל 2014 יושמו הוראות כללי הבנקאות בנושא דמי ניהול מינימליים, עמלת פעולה אחת על-ידי פקיד וכן נכנסו לתוקף מסלולי "עובר ושב". כמו-כן הוטל פיקוח על מחיר המסלול הבסיסי ומחירו המרבי נקבע על 10 ש"ח.

ביום 2 באפריל 2014 פורסם חוזר המתייחס לגילוי עלות שירותים בניירות-ערך אשר נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

ביום 15 באפריל 2014 פורסמה הוראת בנק ישראל בנושא פתיחת חשבון באמצעות האינטרנט.

בחודש ינואר 2015 הפעיל הבנק את האפשרות לפתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט.

ביאור 25 עמלות (המשך)

- בחודש פברואר 2015 נכנסו לתוקף השינויים בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח-2008, השינויים כוללים: ביטול חיוב בעמלת ערוץ ישיר בעסקות המתבצעות בכרטיס לחיוב מיידי (דביט), קביעה שעמלת אישור בעלות על חשבון תיגבה רק מהפקת הודעה שנייה במהלך שנה, בהעברת זה"ב נקבע כי בסכומים עד מיליון ש"ח תיגבה עמלה בגובה עמלת פעולה על-ידי פקיד (6.50 ש"ח), בוטלו עמלות דמי ניהול הלוואה לדיור והלוואות שאינן לדיור שניתנו עד יולי 2008 ובוטלה עמלת תשלום נדחה בעסקות שיבוצעו החל מפברואר 2015 בכרטיסי אשראי.
- החל מפברואר 2015 בוצע שינוי בהגדרת "עסק קטן" כך שלקוחות שהמציאו מסמכים והוגדרו כעסק קטן, ההגדרה תהיה ללא סיום תוקף (לפני השינוי התוקף היה לשנה אחת), אלא אם הבנק דרש מהלקוח בנסיבות בהן היה לו יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של אותו תאגיד בשנה האחרונה עולה על חמישה מיליוני ש"ח.
- בחודש אפריל 2015 יכנסו לתוקף שינויים בעמלות בגין עסקות במטבע-חוץ ומשיכות בחו"ל באמצעות כרטיסי חיוב.
- בחודש יולי 2015 ייכנס לתוקף תיקון הכולל קביעת תעריפון אחיד עבור בתי עסק קטנים המקבלים מחברות כרטיסי אשראי שירותי סליקה של עסקות בכרטיסי חיוב.

ביום 19 בנובמבר 2014, כחלק מיישום המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות ("ועדת זקן"), פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין "דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים". מטרת ההוראה להסדיר את חובת הדיווח של התאגידים הבנקאיים ללקוחותיהם אודות כלל הנכסים וההתחייבויות של הלקוח בתאגיד הבנקאי, לרבות סך הכנסות וההוצאות במהלך שנה, בגין נכסים, התחייבויות ופעילות שוטפת בחשבון. הדוח השנתי נועד לשפר את יכולת המעקב של הלקוחות אחר פעילותם בחשבון, ולהגביר את יכולת ההשוואה בין מוצרים ושירותים בנקאיים שונים. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 28 לפברואר 2016 עבור נתוני שנת 2015.

הבנק בוחן בשלב זה את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. לאחר מיפוי ובחינת שאר המלצות הדוח שטרם יושמו עולה, כי להערכת הבנק, יישומם בפועל עשוי להשפיע לרעה על תוצאות פעילותו, אלא שהשפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 26 הכנסות אחרות

הרכב הסעיף:

	2014	2013	2012
הכנסות משירותי מחשב לחברה שאוחדה בעבר	**60**	36	36
רווח הון ממכירת בניינים וציוד	**5**	11	7
אחרות	**66**	79	74
סך-כל ההכנסות האחרות	**131**	126	117

ביאור 27 משכורות והוצאות נלוות[1]

הרכב הסעיף:

	2014	2013	2012
משכורות	**3,118**	*3,277	*3,290
הוצאה הנובעת מעסקות תשלום מבוסס מניות[2]	**115**	159	96
פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות וחופשה	**698**	**530	**619
ביטוח לאומי ומס-שכר	**736**	780	703
הוצאות נלוות אחרות	**243**	248	237
הוצאות בגין תוכנית התייעלות	**390**	**440	**185
סך-כל המשכורות וההוצאות הנלוות	**5,300**	*5,434	*5,130
(1) מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל	**530**	461	568
(2) מזה: הוצאות הנובעות מעסקות המטופלות כעסקות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים.	**50**	90	71

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

** סווג מחדש.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 28 הוצאות אחרות

הרכב הסעיף:

	2014	2013	2012
שיווק ופירסום	**323**	308	363
תקשורת	**231**	226	224
מחשב*	**370**	352	341
משרדיות	**143**	138	164
ביטוח	**21**	24	21
שירותים מקצועיים	**210**	216	218
שכר והחזר הוצאות לחברי דירקטוריון	**20**	15	17
הדרכה והשתלמויות	**34**	39	42
עמלות	**247**	228	237
תרומה לקהילה	**47**	46	48
אחרות	**643**	442	454
סך-כל ההוצאות האחרות	**2,289**	2,034	2,129

* למעט משכורות, פחת והפחתות.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 29 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח

א. הרכב הסעיף:

	2014	2013	2012
מסים שוטפים:			
בגין שנת החשבון	**1,736**	1,773	1,390
בגין שנים קודמות	**431**	37	96
סך-כל המסים השוטפים	**2,167**	1,810	1,486
בניכוי:			
מסים נדחים:			
בגין שנת החשבון	**(56)**	*(538)	*(205)
בגין שנים קודמות	**(382)**	(1)	(51)
סך-כל המסים הנדחים	**(438)**	*(539)	*(256)
סך-כל ההפרשה למסים[1]	**1,729**	*1,271	*1,230
(1) מזה: הפרשה למסים לרשויות מס בחו"ל	**21**	41	30

ב. תנועה במסים הנדחים:

	2014	2013	2012
יצירה והיפוך של הפרשים זמניים	**438**	*391	*207
שינוי בשיעור המס	**–**	*148	*49
סך-כל התנועה במסים הנדחים	**438**	*539	*256

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ביאור 29 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

ג. התאמה בין סכום מס תיאורטי, שהיה חל על הבנק לפי שיעור מס סטטוטורי, לבין הפרשה למסים על הרווח, כפי שנזקפה לדוח רווח והפסד:

	2014	2013	2012
		במיליוני ש"ח	
שיעור המס החל על הבנק בישראל (באחוזים)	**37.71**	36.22	35.53
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	**1,681**	*1,364	*1,337
נוסף (פחות) הוצאות מסים (חיסכון במס) בגין:			
שיעור מס סטטוטורי שונה	**(87)**	(113)	(101)
הוצאות לא-מוכרות אחרות	**116**	41	22
הכנסות חברות מאוחדות בחו"ל	**30**	29	32
הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל	**(39)**	88	2
הפרשי תיאום פחת ורווח הון	**–**	(1)	2
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל	**(17)**	(24)	(36)
הפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מסים נדחים	**(7)**	–	7
הפסדים למס שלא נרשמו בגינם מסים נדחים	**3**	(1)	(31)
מסים בגין שנים קודמות	**49**	36	45
שינוי יתרת מסים נדחים עקב שינוי שיעור המס	**–**	*(148)	*(49)
הפרשה למסים על הרווח	**1,729**	*1,271	*1,230

ד.1. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים:

	31 בדצמבר			
	2014	2013	**2014**	2013
	יתרה במיליוני ש"ח		שיעור מס ממוצע ב-%	
מסים נדחים לקבל:				
מהפרשה להפסדי אשראי	**1,966**	1,595	**37.2**	36.9
עודף עתודה לפיצויים ופרישה	**1,215**	1,144	**37.4**	37.4
מהפרשה לחופשה ומענקים	**356**	326	**37.0**	36.3
מהפסדים וניכויים מועברים לצורך מסים	**56**	50	**27.7**	27.8
מפריטים כספיים אחרים	**67**	108	**33.7**	35.0
סך-כל המסים הנדחים לקבל	**3,660**	3,223	**37.0**	36.8
עתודה למסים נדחים:				
בגין השקעות בחברות מוחזקות	**33**	33	**11.4**	11.4
מפריטים כספיים אחרים	**67**	69	**27.7**	27.8
מהתאמת נכסים לא-כספיים בני-פחת	**90**	*89	**25.9**	*25.9
סך-כל העתודה למסים נדחים	**190**	*191	**21.6**	*21.7

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).
מימוש יתרת מסים נדחים לקבל, נטו, מותנה בקיום הכנסה חייבת במס בשנים הבאות בסכום מתאים.
מס נדחה מחושב על-פי שיעור המס הצפוי בעתיד.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 29 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

ד.2. התנועה בנכסי והתחייבויות המסים הנדחים:

	הפרשה להפסדי אשראי וריבית על אשראי	ריבית ונירות-ערך	השקעה בחברות מוחזקות	התאמות נכסים לא-כספיים בני פחת	הטבות לעובדים	הפסדים למס וניכויים מועברים	סך-הכל
מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012	1,380	(23)	(31)	*(132)	1,228	69	2,491
תנועה:							
שינויים שנזקפו לרווח והפסד	217	(17)	(2)	*43	169	(19)	391
שינויים אשר נזקפו להון	(4)	(4)	–	–	10	–	2
השפעת השינוי בשיעור המס	76	9	–	*–	63	–	148
מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2013	1,669	(35)	(33)	*(89)	1,470	50	3,032
תנועה:							
שינויים שנזקפו לרווח והפסד	334	(7)	–	(1)	106	6	438
שינויים אשר נזקפו להון	–	5	–	–	(5)	–	–
מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014	**2,003**	**(37)**	**(33)**	**(90)**	**1,571**	**56**	**3,470**
נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014	**2,003**	**30**	**–**	**–**	**1,571**	**56**	**3,660**
התחייבות מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2014	**–**	**(67)**	**(33)**	**(90)**	**–**	**–**	**(190)**

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ד.3. מסים על ההכנסה שהוכרו ישירות בהון:

	2014			2013			2012		
	לפני מס	הוצאות (הטבת) מס	נטו ממס	לפני מס	הוצאות (הטבת) מס	נטו ממס	לפני מס	הוצאות (הטבת) מס	נטו ממס
רווחים נטו בגין גידורי השקעות נטו במטבע-חוץ	**(13)**	**(5)**	**(8)**	68	25	43	7	3	4
גידור תזרימי מזומנים	**5**	**2**	**3**	10	3	7	7	10	(3)
נכסים פיננסיים זמינים למכירה	**382**	**122**	**260**	83	25	58	547	137	410
תשלומים מבוססי מניות	**14**	**5**	**9**	(26)	(11)	(15)	(64)	(22)	(42)
סך-הכל מסים שהוכרו בהון	**388**	**124**	**264**	135	42	93	497	128	369

ביאור 29 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

ה. שומות:

לבנק שומות מס הכנסה סופיות עד וכולל 2012. לחברות בנות שומות סופיות לשנים 2009–2012.

בחודש דצמבר 2013, הוציא פקיד השומה לבנק שומות מס שכר בגין השנים 2008–2009 אשר עניינן חיוב הבנק במס שכר בגין משכורות ותשלומים סוציאליים ששולמו על-ידי הבנק לעובדים מקומיים בסניפים של הבנק בחו"ל. סכום השומות מגיע לכ-50 מיליון ש"ח לא כולל ריבית והצמדה. הבנק חולק על השומות ולפיכך הגיש עליהן השגה. שלטונות המס הוציאו צווים בגין שומות המס אשר הבנק מערער עליהם בבית המשפט המחוזי. ככל שעמדת הבנק לא תתקבל יהיה הבנק חשוף לדרישות דומות גם בגין השנים שלאחר מכן. לדעת יועציו המשפטיים של הבנק קיים סיכוי אפשרי (Reasonably Possible) להתממשות התביעה.

ו. הפסדים שבגינם לא נכללו נכסי מס נדחה:

לבנק ולחברות מאוחדות מסוימות הפסדים וניכויים אחרים שנקבעו לצורך מס, שבגינם לא נכללו נכסי מס נדחה, בסך של כ-514 מיליוני ש"ח (31.12.13 כ-502 מיליוני ש"ח). ניצול סכומים אלה בעתיד יתאפשר במידה ולחברות בהן נרשמו הסכומים תהיה הכנסה חייבת במס.

ז. תיקוני חקיקה:

מס הכנסה

שיעור מס החברות בשנת 2013 עמד על 25% ובשנת 2014 ואילך עומד על 26.5%.

השפעת השינוי בשיעור מס החברות בשנת 2013 באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013 בגידול יתרת המסים הנדחים בסך של כ-103 מיליוני ש"ח ובמקביל בקיטון של ההפרשה למסים באותו סכום.

חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975

הבנק מוגדר כמוסד כספי לצורכי חוק מס ערך מוסף המטיל על מוסד כאמור מס שכר ומס רווח. רווח מוגדר כהכנסה חייבת, כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, לפני קיזוז הפסדים משנות המס הקודמות לשנת המס שבה נתקבלה ההכנסה, ואחרי ניכוי מס שכר ולמעט הכנסה מדיבידנד שנתקבל ממוסד כספי ולרבות הכנסה מריבית או מדיבידנד או ממכירה או פדיון של יחידה או מחלוקת רווחים לבעל יחידה שלגביה ניתן פטור ממס הכנסה לפי כל דין.

שיעור מס רווח בשנת 2013 עמד על 17.58% ושיעור מס הרווח בשנת 2014 עומד על 18%.

שיעור מס השכר אשר חל על הבנק עלה ביום 2 ליוני 2013 מ-17% לשיעור של 18% לגבי השכר המשתלם מחודש יולי 2013 ואילך. כתוצאה מהשינוי בשיעור המס בשנת 2013, הבנק כלל בדוחותיו הכספיים לשנת 2013 גידול ביתרת המסים הנדחים בסך של כ-39 מיליוני ש"ח וגידול ביתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים בסך של כ-21 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס המתייחס.

ביאור 29 הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (המשך)

שיעורי המס המשולבים

המסים המשולמים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על-פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על-פי חוק מס ערך מוסף כמוסבר לעיל. לפיכך, שיעורי המס המשולבים הינם כדלקמן:

	שיעור מס רווח	שיעור מס הכנסה	שיעור מס משולב
בשנת המס			
2012	16.33%	25.00%	35.53%
2013*	17.58%	25.00%	36.22%
2014 ואילך**	18.00%	26.50%	37.71%

* נובע מהעלאת מס ערך מוסף מיום 2 ביוני 2013 לשיעור של 18%.
** נובע מהעלאת מס חברות החל מיום 1 בינואר 2014.

ח. הוצאה להפסדי אשראי:

ביום 1 בינואר 2011 אימצה המערכת הבנקאית הוראה חדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. כתוצאה מכך נחתמו הסכמים בין המערכת הבנקאית, לרבות הבנק, לבין רשות המסים על פיהם נקבעו הכללים בדבר אופן ההכרה בהוצאות לעניין מס.

ביום 29 בפברואר 2012 נחתם הסכם עקרונות בין הבנק לבין פקיד השומה בנושא אופן ההכרה למס של ההפרשה להפסדי אשראי בגין הפרשות לחובות פגומים שיירשמו החל מיום 1 בינואר 2011, כאשר ביחס להפרשות שנרשמו והותרו עד ליום 31 בדצמבר 2010 יחול החישוב על-פי ההסדר שהיה בתוקף עד אותו מועד.

להלן עיקרי ההסכם:

חובות פגומים גדולים בבחינה פרטנית (חוב הלקוח מעל 1 מיליון ש"ח)

הפרשות לחובות פגומים בבחינה פרטנית יותרו בניכוי כהוצאה לצורכי מס בשנה שבה נכללה ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק. בשנת מס שבה הוקטנה יתרת ההפרשה לחובות פגומים (שלא כתוצאה מ"מחיקה חשבונאית" או מ"מחילת חובות"), יתווסף לחבות המס של הבנק מס נוסף שיביא לגביית מס נוסף שהיה נגבה אילולא הייתה מוכרת מלכתחילה ההפרשה שהותרה בניכוי.

חובות פגומים שאינם נבחנים פרטנית לצורכי מס (חוב הלקוח מתחת 1 מיליון ש"ח)

הפרשות לחובות פגומים שאינם בבחינה פרטנית לא יותרו בניכוי כהוצאה לצורכי מס בשנה שבה נכללה ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק. הוצאות בגין הפרשות אלו יותרו למס בגובה "המחיקה החשבונאית" נטו (בקיזוז גביות באותה שנה) מחציתן יותרו לצורכי מס בשנת המס הראשונה לאחר השנה שבה נרשמה המחיקה ומחציתן יותרו בשנת המס השנייה לאחר השנה שבה נרשמה המחיקה. הוראה זו חלה לגבי הוצאות שנרשמו החל מיום 1 בינואר 2011.

ביאור 30 רווח למניה רגילה

הרכב הסעיף:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2014	2013	2012
	במיליוני ש"ח		
רווח בסיסי			
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק	**2,740**	*2,548	*2,506
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות			
במניות 1 ש"ח ע.נ.			
יתרה ליום 1 בינואר של הון מניות מונפק ונפרע	**1,320,575,890**	1,319,693,645	1,323,805,735
השפעת אופציות שמומשו למניות	**3,557,991**	1,850,709	1,966,108
השפעת מניות שנרכשו במהלך התקופה	**(2,925,479)**	(2,324,263)	(4,250,254)
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה ליום 31 בדצמבר	**1,321,208,402**	1,319,220,091	1,321,521,589
רווח מדולל			
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק במיליוני ש"ח	**2,740**	*2,548	*2,506
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות (מדולל)			
במניות 1 ש"ח ע.נ.			
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה	**1,321,208,402**	1,319,220,091	1,321,521,589
השפעת אופציות למניות	**10,824,108**	12,655,301	10,136,848
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב הרווח המדולל למניה ליום 31 בדצמבר	**1,332,032,510**	1,331,875,392	1,331,658,437
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים			
רווח בסיסי			
רווח נקי למניה	**2.07**	*1.93	*1.90
רווח מדולל			
רווח נקי למניה	**2.06**	*1.91	*1.88

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות

כללי – המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות.

הפעילות של קבוצת הבנק מנוהלת באמצעות שישה מגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.

קריטריונים לשיוך לקוחות למגזרים השונים:

שיוך הלקוח למגזרי הפעילות מבוסס על שיוך הלקוח בפועל ליחידה הארגונית המטפלת, שמבוצע בהתאם לקריטריונים המנויים להלן. עם זאת, יובהר כי שיוך הלקוח לעיתים לוקח בחשבון קריטריונים נוספים לדוגמא, לקוח פרטי או חברה בעלת פרופיל או פוטנציאל לפעילות עתידית אשר תצדיק שיוכם לבנקאות הפרטית או למגזר העסקי, לפי העניין. לצורך שיוך לקוח עסקי ליחידה ארגונית מטפלת, תילקח בחשבון גם השתייכותו לקבוצת חברות.

מגזר משקי הבית – מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית. לקוחות המשתייכים למגזר זה הינם לקוחות אשר ההכנסה החודשית שלהם היא עד 9,000 ש"ח.

מגזר הבנקאות הפרטית – מספק מגוון שירותי בנקאות רב ערוציים ומתקדמים ומוצרים פיננסיים, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות, ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, בישראל ובחו"ל. לקוחות המשתייכים למגזר זה הינם לקוחות אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-9,000 ש"ח ו/או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 100,000 ש"ח. וכן לקוחות צעירים אשר הכנסתם החודשית גדולה מ-7,000 ש"ח, או מחזיקים השקעות בבנק בסכום העולה על 75,000 ש"ח.

מגזר העסקים הקטנים – הלקוחות שנכללים במגזר זה הינם לקוחות שהאובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) נמוך מ-10 מיליון ש"ח או לקוחות שהאובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) גבוה מ-10 מיליון ש"ח, אך האובליגו שלהם בבנק נמוך מ-6 מיליון ש"ח ומחזור המכירות שלהם נמוך מ-30 מיליון ש"ח.

המגזר המסחרי – הלקוחות שנכללים במגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות מעל 30 מיליון ש"ח ועד 400 מיליון ש"ח לשנה, או בעלי אובליגו בבנק מעל 6 מיליון ש"ח ועד לסך של 100 מיליון ש"ח, וגם לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 10 מיליון ש"ח ועד לסך של 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 6 מיליון ש"ח ועד 200 מיליון ש"ח בבנק או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 10 מיליון ש"ח ועד לסך של 400 מיליון ש"ח.

המגזר העסקי – הלקוחות שנכללים במגזר זה הינם לקוחות בעלי מחזור הכנסות (מכירות) מעל 400 מיליון ש"ח ובעלי אובליגו בבנק העולה על 100 מיליון ש"ח, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) הינו מעל 250 מיליון ש"ח. לגבי לקוחות בענף בנייה ונדל"ן, סך האובליגו הינו מעל 200 מיליון ש"ח בבנק, או לקוחות אשר האובליגו הכולל שלהם (בין מהבנק ובין ממלווים אחרים) עולה על 400 מיליון ש"ח.

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

מגזר ניהול פיננסי – אחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, על פעילות הנוסטרו של הבנק, על פעילות חדרי העסקות (מטבע-חוץ וניירות-ערך), על הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות הניהול של קופות הגמל שמנוהלות בחברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, על הקשר והסדרת הפעילות עם גופים פיננסים (בארץ ובחו"ל) וכן על מתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסים ושירותי תפעול בניירות-ערך לכלל לקוחות הבנק.

ניהול סיכוני השוק והנזילות, הנמצאים תחת אחריות המגזר, נעשה באמצעות ניהול פרואקטיבי של תיק הנוסטרו וכן באמצעות שימוש במכשירים פיננסים כגון הנפקות ניירות-ערך שונים, פיקדונות, נגזרי ריבית ומטבע-חוץ ועוד.

אחרים והתאמות – כולל את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר דיווח. בנוסף, כולל המגזר פעילות בכרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים, שאינם שייכים לקבוצת הבנק.

תוצאות הפעילות של חברות הבת העיקריות ושל שלוחות הבנק העיקריות בחו"ל שויכו למגזרי הפעילות באופן הבא:

תוצאות הפעילות של פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ ו-Hapoalim Securities U.S.A Inc. שויכו למגזר ניהול פיננסי.

לקוחות Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. ו-Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. - בנקאות פרטית; לקוחות סניפי ארצות-הברית ואנגליה - בנקאות פרטית, מגזר מסחרי ומגזר עסקי; בנק פוזיטיף והחברה הבת שלו, JSC Bank Pozitiv - משקי בית ובנקאות מסחרית.

כללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו – כוללות בין היתר: (1) את המרווח שבין הריבית המתקבלת מלקוחות המגזר לבין הריבית הסיטונאית בה מחויב המגזר בגין המקור אשר שימש למתן ההלוואה ללקוח; (2) את המרווח שבין הריבית הסיטונאית בה מזוכה המגזר בגין המקורות אותם הוא מעמיד לשימוש הבנק לבין הריבית המשולמת ללקוחות המגזר בגין מקורות אלה; (3) ריבית סיטונאית לא-צמודה על ההון המשוקלל המחושב לצורך התשואה על ההון המיוחס למגזר, המחושב על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר; וכן את (4) עלות עודפת בגין גיוס כתבי התחייבות נדחים.

הוצאות בגין הפסדי אשראי – ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפות למגזר אליו משתייך הלווה, שכנגד חבותו נרשמה ההפרשה.

הכנסות מימון שאינן מריבית– מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. ההכנסות שנרשמו במגזר ניהול פיננסי כוללות הכנסות ממימוש והתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב, רווחים מהשקעה במניות, תוצאות פעילות בנגזרים, רווח, נטו, מהפרשי שער והוצאות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל. ההכנסות שנרשמו ביתר המגזרים כוללות רווחים מחדר עסקות.

עמלות והכנסות אחרות – מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. הכנסות בגין שירותי מחשב אותם מעמיד הבנק לחיצוניים מיוחסות למגזר "אחרים והתאמות".

הוצאות תפעוליות ואחרות – ההוצאות מיוחסות על-פי כללים קבועים מראש ומחירי תקן, לכל אחד ממגזרי הפעילות אם כהוצאה המזוהה ישירות עם פעילות המגזר ואם על-פי מפתחות העמסה. מחירי התקן נקבעים באופן הדומה לאופן קביעת מחירי ההעברה כמפורט לעיל. פערים הנוצרים מהפרשים בחישוב בין תחשיב ההוצאות בפועל של יחידות אשר אינן יחידות רווח לבין ההכנסה המיוחסת ליחידות אלו בהתאם למחירי התקן, מיוחסים כהכנסה או כהוצאה, לפי העניין, למגזר "אחרים והתאמות". כללי הייחוס מבוססים על היקפי הפעילות הרלוונטיים לסוגי העלויות של כל מגזר.

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

חיוב על שירותים בינמגזריים – מגזר אליו משויך לקוח אשר מקבל שירותים ממגזר אחר, מחויב בהוצאה בינמגזרית על-פי מחירי תקן עבור שירותים שסיפקו מגזרים אחרים ללקוחותיו או על-פי מחיר העברה בגין השירות אשר הועמד לרשות הלקוח. בהתאם לכך, מוקטנות העלויות של המגזר המספק את השירות, ובמקביל, המגזר אליו משתייך הלקוח מחויב בעלויות אלו. מחירי ההעברה נקבעים על-ידי הבנק בהתבסס, בין היתר, על מחירי השוק בגין שירות, הערכת עלויות פנימית והשתתפות בהכנסות הנובעות במישרין או בעקיפין מהשירות כאמור.

מסים על ההכנסה – ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי השנתי המנוטרל מהשפעות הפרשי תרגום בגין חברות מאוחדות בחו"ל (המיוחסות למגזר ניהול פיננסי).

תשואה להון – מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר.

הון מוקצה למגזר – יתרת רכיבי הסיכון במגזר הרלוונטי, המייצגת את חלקו היחסי של כל מגזר בסך נכסי הסיכון של הקבוצה שחושבו לצורך יחס הלימות הון לפי הוראות באזל 3 (עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2, כאמור להלן), כאשר היא מוכפלת ביחס שבין ההון המשוקלל, כפי שחושב לצורך חישוב התשואה על ההון, לסך יתרת רכיבי הסיכון.

שינויים רגולטורים:

החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20), אשר קובע, בין היתר, כללים לטיפול בעמלות יצירת אשראי, התחייבויות למתן אשראי, שינוי בתנאי חוב ועמלות פירעון מוקדם.

יישום ההוראה הינו בדרך של מכאן ולהבא. בעקבות יישום ההוראה עמלות מסוימות סווגו כהכנסות ריבית במגזרי הפעילות השונים וכן הכנסות מסוימות אשר סווגו בעבר כהכנסות ריבית מוצגות כעת במסגרת סעיף עמלות.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ד)(1) לעיל.

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 211-201. עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2. נתוני נכסי הסיכון, הקצאת ההון והתשואה להון המבוססים על נתוני נכסי הסיכון חושבו בהתאם ליישום ההוראות הרלוונטיות כאמור.

לפרטים נוספים ראה ביאור 13(ד) לעיל.

סיווג מחדש של נתוני המגזרים:

מספרי ההשוואה לשנים 2013 ו-2012 סווגו מחדש כדלהלן:

1. ביום 1 בינואר 2014, בהתאם להחלטת הנהלת הבנק, הועבר הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות הניהול של קופות הגמל שמנוהלות בחברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, מהחטיבה העסקית לאחריות חטיבת שווקים פיננסיים. בעקבות יישום השינוי הארגוני כאמור, סכומי היתרות וכן תוצאות פעילות זו מוינו מהמגזר העסקי והוצגו במגזר ניהול פיננסי.
2. יתרות האשראי בגין פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים זרים שנרשמו בעבר במגזר העסקי סווגו בהתאם למבנה הארגוני של הבנק למגזר ניהול פיננסי.

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות:

הכנסות ריבית, נטו:											
מחיצוניים											
בינמגזרי											
הכנסות מימון שאינן מריבית											
סך-הכל רווח מימוני, נטו											
עמלות והכנסות אחרות											
סך ההכנסות											
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
הוצאות תפעוליות ואחרות											
מחיצוניים											
בינמגזרי											
רווח (הפסד) לפני מסים											
הפרשה למסים על הרווח (הפסד)											
רווח (הפסד) לאחר מסים											
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים											
רווח (הפסד) נקי:											
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה											
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה											
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי											
תשואה להון[1]											
יתרה ממוצעת של נכסים											
מזה: השקעות בחברות כלולות											
יתרה ממוצעת של התחייבויות											
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון[1]											
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות[2]											
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך											
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול											
מספר משרות ממוצע											
מרכיב הכנסות ריבית, נטו:											
מרווח מפעילות מתן אשראי											
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות											
אחר											
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו:											

(1) מחושב לפי הון שיוחס למגזר, על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
(2) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2014							
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
2,885	219	1,260	1,217	2,914	(727)	–	7,768
(784)	648	(80)	(330)	(1,138)	1,684	–	–
2	35	–	9	78	792	–	916
2,103	902	1,180	896	1,854	1,749		8,684
1,163	1,626	602	329	586	376	656	5,338
3,266	2,528	1,782	1,225	2,440	2,125	656	14,022
241	76	190	91	(177)	4	–	425
2,842	2,332	1,052	602	660	1,029	623	9,140
(82)	225	97	9	71	(240)	(80)	–
265	(105)	443	523	1,886	1,332	113	4,457
83	31	164	202	739	477	33	1,729
182	(136)	279	321	1,147	855	80	2,728
–	–	–	–	–	9	–	9
182	(136)	279	321	1,147	864	80	2,737
3	(1)	–	4	–	(3)	–	3
185	(137)	279	325	1,147	861	80	2,740
3.5%	(4.1%)	11.6%	7.5%	9.3%	35.8%	–	9.0%
69,322	36,647	27,822	32,477	87,417	120,411	6,793	380,889
–	–	–	–	–	136	–	136
37,214	123,259	30,091	22,583	33,878	103,780	456	351,261
57,093	35,702	26,044	46,912	132,373	25,978	2,684	326,786
2,866	57,607	4,217	2,559	3,137	90,601	–	160,987
1,987	118,065	7,830	13,263	161,695	504,054	–	806,894
–	882	–	–	–	–	–	882
4,977	3,144	1,656	1,109	696	823	559	12,964
1,871	423	1,074	840	1,677	3,766	–	9,651
197	421	99	36	37	(2,293)	–	(1,503)
33	23	7	11	62	(516)	–	(380)
2,101	867	1,180	887	1,776	957	–	7,768

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך):

הכנסות ריבית, נטו:	
מחיצוניים	
בינמגזרי	
הכנסות מימון שאינן מריבית	
סך-הכל רווח מימוני, נטו	
עמלות והכנסות אחרות	
סך ההכנסות	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
הוצאות תפעוליות ואחרות	
מחיצוניים	
בינמגזרי	
רווח לפני מסים	
הפרשה למסים על הרווח	
רווח לאחר מסים	
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים	
רווח נקי:	
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	
תשואה להון[1]	
יתרה ממוצעת של נכסים	
מזה: השקעות בחברות כלולות	
יתרה ממוצעת של התחייבויות	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון[1]	
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות[2]	
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך	
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	
מספר משרות ממוצע	
מרכיב הכנסות ריבית, נטו:	
מרווח מפעילות מתן אשראי	
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
אחר	
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו:	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות".

(1) מחושב לפי הון שיוחס למגזר, על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 2.

(2) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2013**							
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
3,381	(249)	1,252	1,210	3,871	(1,522)	–	7,943
(1,258)	1,238	(144)	(397)	(1,893)	2,454	–	–
2	31	–	6	74	367	–	480
2,125	1,020	1,108	819	2,052	1,299	–	8,423
1,194	1,478	648	333	598	358	632	5,241
3,319	2,498	1,756	1,152	2,650	1,657	632	13,664
229	53	143	14	446	(11)	–	874
*2,933	*2,181	*1,093	*558	*613	*959	*687	*9,024
(68)	216	86	7	65	(202)	(104)	–
*225	*48	*434	*573	*1,526	*911	*49	*3,766
*61	*8	*135	*184	*496	*373	*14	*1,271
*164	*40	*299	*389	*1,030	*538	*35	*2,495
–	–	–	–	–	9	–	9
*164	*40	*299	*389	*1,030	*547	*35	*2,504
2	(1)	–	(11)	–	54	–	44
*166	*39	*299	*378	*1,030	*601	*35	*2,548
*3.5%	*1.3%	*14.0%	*10.4%	*8.6%	*29.9%	–	*9.2%
*65,830	*33,084	*24,939	*28,965	*92,279	*122,523	*6,835	*374,455
–	–	–	–	–	132	–	132
36,838	125,651	29,174	20,166	34,288	100,118	855	347,090
*50,913	*31,528	*23,123	*39,475	*129,750	*21,697	*1,934	*298,420
2,365	45,059	3,639	2,086	3,456	82,132	–	138,737
1,900	105,942	7,153	11,980	125,303	467,281	–	719,559
–	837	–	–	–	–	–	837
*5,249	*3,321	*1,689	*1,071	*724	*862	*576	*13,492
1,719	348	936	731	1,788	5,889	–	11,411
354	609	154	45	47	(4,140)	–	(2,931)
50	32	18	37	143	(817)	–	(537)
2,123	989	1,108	813	1,978	932	–	7,943

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך):

הכנסות ריבית, נטו:
מחיצוניים
בינמגזרי
הכנסות מימון שאינן מריבית
סך-הכל רווח מימוני, נטו
עמלות והכנסות אחרות
סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
מחיצוניים
בינמגזרי
רווח לפני מסים
הפרשה למסים על הרווח
רווח לאחר מסים
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון[1]
יתרה ממוצעת של נכסים
מזה: השקעות בחברות כלולות
יתרה ממוצעת של התחייבויות
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון[1]
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות[2]
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
מספר משרות ממוצע
מרכיב הכנסות ריבית, נטו:
מרווח מפעילות מתן אשראי
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
אחר
סך-הכל הכנסות ריבית, נטו:

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

** סווג מחדש - לפרטים נוספים ראה פרק "כללי - המגזרים השונים והקריטריונים לשיוך לקוחות".

(1) מחושב לפי הון שיוחס למגזר, על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 2.

(2) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012**							
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	אחרים והתאמות	סך-הכל
3,267	(850)	1,196	1,218	4,264	(935)	–	8,160
(1,054)	2,066	(87)	(468)	(2,162)	1,705	–	–
2	37	–	6	94	116	–	255
2,215	1,253	1,109	756	2,196	886	–	8,415
1,252	1,491	628	284	534	396	637	5,222
3,467	2,744	1,737	1,040	2,730	1,282	637	13,637
257	38	133	90	481	(12)	–	987
*2,775	*2,148	*1,011	*527	*696	*1,026	*703	*8,886
(45)	214	51	23	68	(192)	(119)	–
*480	*344	*542	*400	*1,485	*460	*53	*3,764
*153	*112	*177	*137	*501	*135	*15	*1,230
*327	*232	*365	*263	*984	*325	*38	*2,534
–	–	–	–	–	6	–	6
*327	*232	*365	*263	*984	*331	*38	*2,540
1	(1)	–	(6)	–	(28)	–	(34)
*328	*231	*365	*257	*984	*303	*38	*2,506
*8.1%	*9.1%	*20.0%	*9.0%	*8.4%	*16.4%	–	%10.0
63,790	30,064	23,520	26,856	100,766	109,108	5,456	359,560
–	–	–	–	–	126	–	126
35,973	125,019	26,684	18,330	30,714	96,739	1,083	334,542
48,991	30,548	21,943	34,320	140,621	22,214	1,912	300,549
2,060	31,204	2,633	1,446	2,315	77,724	–	117,382
1,960	110,282	7,606	10,555	94,356	439,320	–	664,079
–	915	–	–	–	–	–	915
*5,455	*3,397	*1,726	*1,003	*816	*919	*598	*13,914
1,645	339	856	641	1,809	7,103	–	12,393
492	844	221	56	56	(5,891)	–	(4,222)
76	33	32	53	237	(442)	–	(11)
2,213	1,216	1,109	750	2,102	770	–	8,160

ביאור 31 מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על אזורים גיאוגרפים[1]

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר	
	2014	2013	2012	**2014**	2013	2012	**2014**	2013
	הכנסות[2]			רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			סך נכסים	
ישראל	**12,721**	12,458	12,293	**2,632**	*2,380	*2,406	**343,018**	*326,239
צפון אמריקה	**604**	522	555	**62**	105	60	**40,262**	29,077
אירופה	**693**	683	767	**45**	66	37	**24,366**	24,412
אחר	**4**	1	22	**1**	(3)	3	**148**	292
סך-הכל מחוץ לישראל	**1,301**	1,206	1,344	**108**	168	100	**64,776**	53,781
סך-הכל מאוחד	**14,022**	13,664	13,637	**2,740**	*2,548	*2,506	**407,794**	*380,020

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

(1) החלוקה לאיזורים גיאוגרפיים בוצעה לפי מיקום הנכסים. המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב, המהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB, שוייך אף הוא לפעילות מחוץ לישראל.

(2) הכנסות: הכנסות ריבית, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי והכנסות שאינן מריבית.

ביאור 32 יוזמות חקיקה

מספר חוקים שנחקקו לאחרונה וכן יוזמות או הצעות-חוק ממלכתיות או פרטיות, המצויות בשלבים שונים של הכנה ואשר עשויות להפוך לחוקים אף הן, עלולים לגרום לבנק לסבול מסרבול וחשיפה לתביעות מטרידות, או ממגבלות בפעילותו וממילא - להשפעה לרעה על רווחיותו בעתיד. אין ביכולתו של הבנק להעריך את ההשפעה בעתיד, של האמור לעיל על קבוצת הבנק.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק

א. תמצית מאזן

	31 בדצמבר	
	2014	2013
נכסים		
מזומנים ופיקדונות בבנקים	**53,266**	41,982
ניירות-ערך	**45,989**	48,351
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**474**	36
אשראי לציבור	**241,591**	231,399
הפרשה להפסדי אשראי	**(3,934)**	(3,745)
אשראי לציבור, נטו	**237,657**	227,654
אשראי לממשלות	**1,861**	1,169
השקעות בחברות מוחזקות	**16,361**	*15,936
בניינים וציוד	**2,933**	*2,988
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**15,747**	10,404
נכסים אחרים	**6,819**	*5,340
סך-כל הנכסים	**381,107**	*353,860
התחייבויות והון		
פיקדונות הציבור	**298,427**	278,067
פיקדונות מבנקים	**4,489**	4,623
פיקדונות הממשלה	**455**	613
כתבי התחייבות נדחים	**21,566**	22,783
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**16,329**	11,808
התחייבויות אחרות	**8,480**	7,132
סך-כל ההתחייבויות	**349,746**	325,026
הון	**31,361**	*28,834
סך-כל ההתחייבויות וההון	**381,107**	*353,860

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ב. תמצית דוח רווח והפסד

	2014	2013	2012
הכנסות ריבית	**10,038**	12,251	13,540
הוצאות ריבית	**(2,775)**	(4,906)	(6,081)
הכנסות ריבית, נטו	**7,263**	7,345	7,459
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**346**	844	920
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**6,917**	6,501	6,539
הכנסות שאינן מריבית:			
הכנסות מימון שאינן מריבית	**635**	425	43
עמלות	**3,281**	3,258	3,185
הכנסות אחרות	**91**	75	69
סך-כל ההכנסות שאינן מריבית	**4,007**	3,758	3,297
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
משכורות והוצאות נלוות	**4,594**	*4,728	*4,382
אחזקה ופחת בניינים וציוד	**1,323**	*1,339	*1,411
הוצאות אחרות	**1,416**	1,195	1,198
סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**7,333**	*7,262	*6,991
רווח לפני מסים	**3,591**	*2,997	*2,845
הפרשה למסים על הרווח	**1,501**	*1,042	*1,068
רווח לאחר מסים	**2,090**	*1,955	*1,777
חלקו של הבנק ברווחים של חברות מוחזקות לאחר מסים	**650**	593	729
רווח נקי:			
המיוחס לבעלי מניות הבנק	**2,740**	*2,548	*2,506

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ג. תמצית דוח על תזרימי מזומנים

	2014	2013	2012
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת			
רווח נקי לשנה	**2,740**	2,548*	2,506*
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:			
חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות	**(650)**	(593)	(729)
פחת על בניינים וציוד	**507**	555*	593*
הפחתות	**17**	19	19
הוצאות בגין הפסדי אשראי	**346**	844	920
רווח ממימוש של ניירות-ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון	**(297)**	(296)	(235)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר	**(29)**	–	(26)
רווח ממימוש בניינים וציוד	**(5)**	(11)	(5)
שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	**112**	101	31
שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים	**211**	340	119
מסים נדחים, נטו	**(445)**	(544)*	(215)*
רווח ממכירות תיקי אשראי	**–**	(1)	(19)
התאמות בגין הפרשי שער	**(1,305)**	1,372	402
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	**(1,791)**	(307)	(814)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
פיקדונות בבנקים	**(2,637)**	(527)	1,036
אשראי לציבור	**(10,312)**	(2,728)	(4,207)
אשראי לממשלות	**(692)**	(371)	(182)
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	**(438)**	11	(47)
נכסים בגין מכשירים נגזרים	**(5,343)**	(916)	967
ניירות-ערך למסחר	**(1,320)**	1,420	(229)
נכסים אחרים	**(1,164)**	(225)	(717)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
פיקדונות מבנקים	**(134)**	(1,270)	(126)
פיקדונות מהציבור	**20,360**	482	15,030
פיקדונות מהממשלה	**(158)**	(16)	(456)
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	**–**	(561)	(587)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**4,513**	(647)	(447)
התחייבויות אחרות	**1,027**	135	789
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת	**3,113**	(1,186)*	13,371*

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ביאור 33 תמצית דוחות של הבנק (המשך)

ג. תמצית דוח על תזרימי מזומנים (המשך)

	2014	2013	2012
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה			
רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	**(50)**	(39)	–
תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	**10**	237	102
רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה	**(28,360)**	(55,603)	(39,572)
תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה	**14,069**	23,795	14,830
תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה	**20,271**	25,198	9,313
רכישת תיקי אשראי	**–**	(49)	–
תמורה ממכירת תיקי אשראי	**–**	201	486
דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות	**294**	95	5
השקעות בחברות מוחזקות	**(105)**	(4)	(20)
תמורה ממימוש חברות מוחזקות ומפירעון שטרי הון	**107**	103	38
רכישת בניינים וציוד	**(460)**	*(496)	*(536)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	**13**	30	13
מזומנים, נטו מפעילות (לפעילות) השקעה	**5,789**	*(6,532)	*(15,341)
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**(16)**	–	2,831
פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	**(1,018)**	(860)	(760)
הנפקת מניות ואופציות	**5**	4	15
דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק	**(448)**	(276)	–
רכישה עצמית של מניות	**(85)**	(127)	(113)
מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון	**(1,562)**	(1,259)	1,973
גידול (קיטון) במזומנים	**7,340**	(8,977)	3
יתרת מזומנים לתחילת השנה	**40,748**	51,097	51,496
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים	**1,305**	(1,372)	(402)
יתרת מזומנים לסוף השנה	**49,393**	40,748	51,097
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:			
ריבית שהתקבלה	**12,725**	13,217	15,115
ריבית ששולמה	**(3,970)**	(5,478)	(6,194)
דיבידנדים שהתקבלו	**2**	1	1
מסים על הכנסה ששולמו	**(2,465)**	(1,502)	(1,215)
מסים על הכנסה שהתקבלו	**485**	–	167

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 34 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק
	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום*, נטו לאחר השפעת גידורים**	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	סך-הכל		
יתרה ליום 1 בינואר 2012	233	–	(13)	220	–	220
שינוי נטו במהלך השנה	413	9	(3)	419	3	416
יתרה ליום 1 בינואר 2013	646	9	(16)	639	3	636
שינוי נטו במהלך השנה	56	(26)	7	37	(2)	39
יתרה ליום 1 בינואר 2014	**702**	**(17)**	**(9)**	**676**	**1**	**675**
שינוי נטו במהלך השנה	**261**	**7**	**3**	**271**	**1**	**270**
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	**963**	**(10)**	**(6)**	**947**	**2**	**945**

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 34 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

	לשנה שהסתיימה ביום								
	31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2012		
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:									
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:									
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	**655**	**(183)**	**472**	372	(122)	250	644	(168)	476
(רווחים) הפסדים בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד[1]	**(272)**	**61**	**(211)**	(291)	97	(194)	(94)	31	(63)
שינוי נטו במהלך השנה	**383**	**(122)**	**261**	81	(25)	56	550	(137)	413
התאמות מתרגום*:									
התאמות מתרגום דוחות כספיים	**15**	**–**	**15**	(69)	–	(69)	5	–	5
גידורים**	**(13)**	**5**	**(8)**	68	(25)	43	7	(3)	4
שינוי נטו במהלך השנה	**2**	**5**	**7**	(1)	(25)	(26)	12	(3)	9
גידור תזרימי מזומנים:									
(רווחים) הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	**5**	**(2)**	**3**	10	(3)	7	7	(10)	(3)
שינוי נטו במהלך השנה	**5**	**(2)**	**3**	10	(3)	7	7	(10)	(3)
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	**390**	**(119)**	**271**	90	(53)	37	569	(150)	419
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:									
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	**1**	**–**	**1**	(2)	–	(2)	3	–	3
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:									
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	**389**	**(119)**	**270**	92	(53)	39	566	(150)	416

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור 24 - הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לדוחות הכספיים
ליום 31 בדצמבר 2014

ביאור 35 מידע על בסיס נתונים נומינלים הסטוריים לצורכי מס – הבנק

	31 בדצמבר	
	2014	2013
סך-הכל נכסים	**381,004**	*353,732
סך-הכל התחייבויות	**349,746**	325,026
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	**31,258**	*28,706

	2014	2013	2012
רווח נקי	**2,765**	*2,593	*2,537

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1ד.(2).

דוח תקופתי לשנת

2014

תקנה 9 דוחות כספיים

הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים בצירוף חוות דעת רואי החשבון המבקרים, מצורפים ומהווים חלק בלתי נפרד מדוח זה.

תקנה 10 ג'

אין.

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי

א. במניות ובניירות-ערך המירים

	סוג המניה			
	שם המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	מספר מניות
שם החברה				
אבוקה חברה להשקעות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	5,000
אגם חברה פיננסית בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	1,250,000
אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	1,000,000,000
אופז בע"מ	מניות רגילות	0.01	שקל חדש	1,000,770
באמ"י נכסים בע"מ				
בי אי"ג אי"י אינווסטמנט אדוויסורס אס"יה				
בי אי"ג אי"י יעוץ השקעות גליובליות (ישראל) בע"מ				
ביצור בע"מ	מניות רגילות	0.0005	שקל חדש	69,640,000
ביתן חב' להשקעות ולמשכנתאות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	5,999,979
בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א	מניות רגילות	100	דולר ארצות-הברית	749,900
בנק הפועלים (קיימן) לימיטד	COMMON	1	דולר ארצות-הברית	13,579,143
בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	מניות יסוד	100	פרנק שוויצרי	650,000
בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי.אס.				
גדיד פועלים בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	1,500,000
ג'י אס סי בנקפוזיטיב				
גלובל פקטורינג בע"מ				
דיור ב.פ. בע"מ				
דיור ב.פ. השקעות (1992) בע"מ				
דיור ב.פ. נכסים (1993) בע"מ				
המטה לביצוע הסדר הקיבוצים בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	3
הפועלים (לטין אמריקה) ס.א				
הפועלים אינטרנשיונל (נ.ו.)	COMMON	1,000	דולר ארצות-הברית	250
הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	93,076,887
הפועלים הנפקות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	18,150,006
הפועלים נכסים (מניות) בע"מ				
הפועלים סקיוריטיס יו אס אי"י אינק				
זהר-השמש להשקעות בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	19,999
חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ	מניות רגילות	0.01	שקל חדש	100,000
חברת נאמנות עשרת אלפים ואחת בע"מ				
חברת נאמנות עשרת אלפים ושתיים לבן בע"מ				
חניון אלנבי 115 תל-אביב בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	42
חצרון חברה להשקעות בע"מ				

סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	שיעור החזקה			
		בנייר הערך	בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
5		100%	100%	100%	100%
1,250,000	3	100%	100%	100%	100%
100,000	6	100%	100%	100%	100%
10,007.7	406	100%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
34,820	(169)	100%	100%	100%	100%
5,999.979		100%	100%	100%	100%
74,990,000	153	100%	100%	100%	100%
13,579,143	46	100%	100%	100%	100%
65,000,000	1,645	100%	100%	100%	100%
	500		70%	70%	70%
1,500,000	3	100%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
	584		100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
3		38%	38%	38%	38%
	32		100%	100%	100%
250,000	12	100%	100%	100%	100%
93,076.887	99	100%	100%	100%	100%
18,150,006	41	100%	100%	100%	100%
	1,176		100%	100%	100%
	137		100%	100%	100%
1.9999	787	100%	100%	100%	100%
1,000		100%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
0.042		42%	42%	42%	42%
			33%	33%	33%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

א. במניות ובניירות-ערך המירים (המשך)

	סוג המניה			
	שם המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	מספר מניות
שם החברה				
חרמש פועלים בע"מ	מניות רגילות	1,000	שקל חדש	3,420
טרינל חברה למסחר ולהשקעות				
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ				
ישראכרט (נכסים) 1994 בע"מ				
ישראכרט בע"מ	מניות מיוחדות	0.0001	שקל חדש	1
ישראכרט בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	721,925
ישראכרט מימון בע"מ				
מבנים וציוד בע"מ	מניות רגילות	0.1	שקל חדש	95
מי-עוז בע"מ				
מישור פועלים בע"מ	מניות רגילות א'	0.0001	שקל חדש	1
מסיק פועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	20,000
מסיק פועלים בע"מ	מניות רגילות א'	1,000	שקל חדש	1,500
מרכז סליקה בנקאי בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	6,250,000
סי ביליסים טקנולוגילרי				
ספנות נכסים בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	99
ספנות שרותי נאמנות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	30,000
עינת (נכסים) בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	20,000
עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	100,000
פאם הולדינג אל.טי.די				
פועלים - החזקות פיננסיות (1993) בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	3,070
פועלים אופקים בע"מ				
פועלים אסטט מנג'מנט (אירלנד) לימיטד				
פועלים אסטט מנג'מנט (יו.קיי) לימיטד				
פועלים אקספרס בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	139,326
פועלים בשירות עצמי בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	10,000,000
פועלים בתבונה בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	10,000
פועלים דלתא פנד שותפות מוגבלת				
פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ				
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ				
פועלים וונצ'רס 2 אל.פי				
פועלים וונצ'רס בע"מ				

סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	שיעור החזקה			
		בנייר הערך	בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
3,420,000	5	100%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
0.0001	2,184	100%	98%	99%	99%
72.1925	2,184	98%	98%	99%	99%
			100%	100%	100%
9.5		95%	100%	100%	100%
	1		100%	100%	100%
0.0001		100%	50%	50%	50%
2		100%	100%	100%	100%
1,500,000		100%	100%	100%	100%
6,250	22	25%	25%	25%	25%
			100%	100%	100%
99		99%	100%	100%	100%
30,000		100%	100%	100%	100%
2	0	100%	100%	100%	100%
10		100%	100%	100%	100%
	132		100%	100%	100%
3,070	6	100%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
139,326	292	100%	100%	100%	100%
1,000	13	100%	100%	100%	100%
10,000	(14)	100%	100%	100%	100%
			99%	99%	99%
			100%	100%	100%
			54%	54%	100%
			0%	0%	100%
			100%	100%	100%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

א. במניות ובניירות-ערך המירים (המשך)

	סוג המניה			
	שם המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	מספר מניות
שם החברה				
פועלים ונצ'ר סרביסס ישראל בע"מ				
פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ				
פועלים סהר בע"מ				
פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	40,021
פועלים שוקי הון בע"מ				
פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ				
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ				
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	מניות רגילות א'	0.0001	שקל חדש	183,613
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	מניות רגילות ב'	0.0001	שקל חדש	280,695
פועלים שרותי נאמנות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	200,005
פועלית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	129,050,000
פי סי אם - איי אס יו הולדינגס אינק				
פי סי אם הדסון הולדינגס אל אל סי				
פי סי אם הדסון מנג'מנט קומפני הולדיגס אל פי				
פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ	מניות רגילות	1	שקל חדש	50,000
פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ	מניות רגילות	0.001	שקל חדש	5,000
פקעות פועלים בע"מ	מניות רגילות	100	שקל חדש	370,214
צדית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	1
צמרת מימונים בע"מ				
קונטיננטל פועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	58,351,356,355
קונטיננטל פועלים בע"מ	מניות הנהלה א'	0.0001	שקל חדש	20
קונטיננטל פועלים בע"מ	מניות הנהלה ב'	0.0001	שקל חדש	20
רבדים (נכסים) בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	20,000
רמחל פועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	32
שור-הא אינטרנשיונל לימיטד.	מניות רגילות	1	דולר ארצות-הברית	1
שירותי בנק אוטומטיים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	13,800,000
תבואת פועלים בע"מ	מניות רגילות א'	0.0001	שקל חדש	1
תמורה חברה פיננסית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	5,009,997
תעודה חברה פיננסית בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	60,000,000
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	מניות רגילות	0.0001	שקל חדש	2,991

סך-הכל ערך נקוב	שווי מאזני (במיליוני ש"ח)	בנייר הערך	שיעור החזקה בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
	4		100%	100%	100%
	17		100%	100%	100%
	289		100%	100%	100%
40,021	704	0%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
18.3613		5%	100%	100%	100%
28.0695		5%	100%	100%	100%
200,005	32	100%	100%	100%	100%
12,905		100%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
			100%	100%	100%
50,000	67	100%	100%	100%	100%
5	67	100%	100%	100%	100%
37,021,400	295	100%	100%	100%	100%
0.0001		0%	100%	100%	100%
			100%	100%	100%
5,835,135.636	530	100%	100%	100%	100%
0.002	530	100%	100%	100%	100%
0.002	530	100%	100%	100%	100%
2		100%	100%	100%	100%
0.0032		100%	100%	100%	100%
1		0%	100%	100%	100%
1,380	88	35%	34%	34%	34%
0.0001		100%	50%	50%	50%
500.9997		100%	100%	100%	100%
6,000	(35)	100%	100%	100%	100%
0.2991	4,601	68%	100%	100%	100%

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ב. באגרות-חוב ובשטרי-הון

	תנאי הצמדה	יתרה מאזנית (מיליוני ש"ח)	שיעור ריבית (ב-%)	שנת פירעון סופי
שם החברה				
ביצור בע"מ	לא-צמוד	200	-	2014
זהר - השמש להשקעות בע"מ	לא-צמוד	850	-	2014
פועלים בתבונה	לא-צמוד	29	-	2014
עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ	לא-צמוד	3	-	2014
תעודה חברה פיננסית בע"מ	לא-צמוד	286	-	2014

ג. יתרת הלוואות ליום 31 דצמבר 2014

	יתרת הלוואות ליום 31.12.14	שיעור ריבית הלוואות לא-צמודות	שיעור ריבית הלוואות מטבע-חוץ	שיעור ריבית הלוואות צמודות מדד	שיעור ריבית הלוואות צמודות מטבע-חוץ	זמן פירעון סופי
	מיליוני ש"ח		%			
שם החברה						
בנק הפועלים (לוקסמבורג) אל.טי.די	2,202		2.3-5.8			2019
בנק פוזיטיף קרדי וקלקינמה	133		3.154-3.156			ללא מועד פירעון
הפועלים סקיוריטיס יו אס איי אינק	78		1.03-1.35			2015
זהר השמש להשקעות בע"מ	850					ללא מועד פירעון
ישראכרט בע"מ	28					ללא מועד פירעון
פועלים אקספרס בע"מ	2					ללא מועד פירעון
פועלים בתבונה בע"מ	29					ללא מועד פירעון
תעודה חברה פיננסית בע"מ	286					ללא מועד פירעון
ביצור בע"מ	200					ללא מועד פירעון
עלצור בע"מ	3					ללא מועד פירעון

תקנה 11 רשימת השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ד. רשימת חברות לא פעילות:

אמ"י נאמנים בע"מ	בפירוק מרצון
בניני ציבור בע"מ	
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ	
הפועלים אחזקות (לטין אמריקה) בע"מ	בפירוק מרצון
הפועלים שירותי ניהול (אמריקה הלטינית) בע"מ	
חברה לפתוח אשקלון ברנע בע"מ	
חברת כפר הנופש אשקלון בע"מ	בפירוק מרצון
חברת נאמנות עשרת אלפים ואחת בע"מ	
חברת נאמנות עשרת אלפים ושתיים לבן בע"מ	
חברת נאמנות של תעוש בע"מ	בפירוק מרצון
חברת עודאר בע"מ	
יפת רישומים בע"מ	בפירוק מרצון
מישור פועלים בע"מ	
מטעי רמתיים בע"מ	
פועלים (רוממה) נאמנים בע"מ	בפירוק מרצון
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	בפירוק מרצון
פועלים וונצ'רס 2 אל.פי	בפירוק מרצון
פרדס א ד ס בע"מ	
קמור מימון והשקעות בע"מ	
קרקעות בגושים 7123 7124 7128 בע"מ	
רותסה בע"מ	בפירוק מרצון
תבואת פועלים בע"מ	
תוט תיור וטיול בע"מ	בפירוק מרצון
תעוש אזורי פיתוח בע"מ	בפירוק מרצון

תקנה 12 שינויים בהשקעות הבנק בחברות בנות ובחברות קשורות בתקופת הדוח

	סוג המניה						
	שם המניה	ערך נקוב למניה	סוג מטבע	תאריך השינוי	מהות השינוי	סך-הכל ערך נקוב	עלות (במיליוני ש"ח)
שם החברה							
בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א	מניה	100	דולר ארצות-הברית	24.02.14	השקעה	300,000	105
חברות שפורקו במהלך השנה:							
ספנות השקעות בע"מ							
אוצר בבל בע"מ							
נכסי בבל בע"מ							
שורש פועלים בע"מ							
אגוז חברה פיננסית בע"מ							
פועלים (גשור) בע"מ							
פועלים שקד חברה פיננסית בע"מ							
בנעד חברה להשקעות בע"מ							
מיטבית מעיין למחקר ופיתוח בע"מ							
הפועלים נומיניס לימיטד							

תקנה 13 הכנסות של חברות בת וחברות קשורות והכנסות הבנק מהן לתאריך הדוח על המצב הכספי*

	רווח (הפסד) שדווח על-ידי החברה		הכנסות הבנק		
	רווח נקי	רווח אחר	ריבית	דמי ניהול	דיבידנד
			במיליוני ש"ח		
שם החברה					
אופז בע"מ	36				
אוצר בבל בע"מ					1
בי אייג' איי אינווסטמנט אדויסורס אסיה	1				
ביצור בע"מ	14				
ביתן חב' להשקעות ולמשכנתאות בע"מ	5				
בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א	(13)		74		
בנק הפועלים (קיימן) לימיטד	2				177
בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	94			16	
בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי איי.אס.	(111)	(6)	3		
גי אס סי בנק פוזיטיף	(3)				
גלובל פקטורינג בע"מ	2				
דיור ב.פ. בע"מ	(1)				
הפועלים (לטין אמריקה) ס.א	(1)				

* חברות שלא היו להן רווחים (הפסדים) בתקופת החשבון, וגם לבנק לא נבעו מהן הכנסות בתקופת החשבון, לא נכללו ברשימה זו. חברות בחו"ל – במטבע מקומי מתורגם לפי שער חליפין ליום 31 בדצמבר 2014.

תקנה 13 הכנסות של חברות בת וחברות קשורות והכנסות הבנק מהן לתאריך הדוח על המצב הכספי* (המשך)

	רווח (הפסד) שדווח על-ידי החברה		הכנסות הבנק		
	רווח נקי	רווח אחר	ריבית	דמי ניהול	דיבידנד
	במיליוני ש"ח				
שם החברה					
הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ	1				11
הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	23				
הפועלים סקיוריטיס יו אס איי אינק	1		1		
זהר-השמש להשקעות בע"מ	48				
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ	(6)				
ישראכרט (נכסים) 1994 בע"מ	7				
ישראכרט בע"מ	238	15	1	232	
ישראכרט מימון בע"מ	36				
מרכז סליקה בנקאי בע"מ	7				
סי ביליסים טקנולוג'ילרי	1				
ספנות השקעות בע"מ					10
עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ	1		11		
פועלים – החזקות פיננסיות (1993) בע"מ				3	3
פועלים אופקים בע"מ	12				
פועלים אסט מנג'מנט (יו.קיי) לימיטד	11				
פועלים אקספרס בע"מ	45		1	48	
פועלים בתבונה בע"מ	16				
פועלים וונצ'רס בע"מ	23				
פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ	13				
פועלים סהר בע"מ	13				
פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ	14				
פועלים שוקי הון בע"מ	5				
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	1				
פועלים שוקי הון והשקעות – החזקות בע"מ	29				
פועלים שרותי נאמנות בע"מ	1				
פועלית בע"מ	3				
פי סי אם הדסון הולדינגס אל אל סי	(6)				
פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ	22				
צדית בע"מ	1			1	
צמרת מימונים בע"מ	6				
קונטיננטל פועלים בע"מ	2				65
רבדים (נכסים) בע"מ	38		2		
רמחל פועלים בע"מ	2				
שור-הא אינטרנשיונל לימיטד.	1				
שרותי בנק אוטומטיים בע"מ	13				12
תעודה חברה פיננסית בע"מ	14				15
תרשיש – החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	142				

* חברות שלא היו להן רווחים (הפסדים) בתקופת החשבון, וגם לבנק לא נבעו מהן הכנסות בתקופת החשבון, לא נכללו ברשימה זו. חברות בחו"ל – במטבע מקומי מתורגם לפי שער חליפין ליום 31 בדצמבר 2014.

תקנה 14 רשימת קבוצות של יתרות הלוואות שניתנו לתאריך הדוח על המצב הכספי, אם מתן הלוואות היה אחד מעיסוקיו העיקריים של התאגיד

הרשימה נכללת בביאור 4 ג' בדוחות הכספיים.

תקנה 20 מסחר בבורסה - ניירות-ערך שנרשמו למסחר - מועדי וסיבות הפסקת מסחר

במהלך שנת 2014 לא הופסק המסחר בבורסה במניות הבנק.

תקנה 21 גמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

לפרטים בדבר שכר והטבות למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בקבוצת הבנק, נכללו בדוח הדירקטוריון, עמוד 210. גמול הניתן לדירקטורים, למעט ליו"ר הדירקטוריון שאינו חורג מהמקובל ומשולם לפי תקנות 4 ו-5 לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, הסתכם בשנת 2014 בסך של 11,782 אלפי ש"ח.

תקנה 21א השליטה בתאגיד

פרטים בדבר השליטה בבנק, נכללים בדוח הדירקטוריון, עמוד 14.

תקנה 22 עסקות עם בעלי שליטה

1. פרטים בדבר עסקות עם בעלי שליטה, ראה בפרק "עניינים אחרים" בדוח הדירקטוריון.
2. עסקות המנויות בסעיף 270(4) לחוק -

האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק שהתקיימה ביום 3 בינואר 2012 ("האסיפה הכללית") אישרה ברוב מיוחד החלפת תקנה 24 לתקנון הבנק שעניינה שיפוי וביטוח לנושאי משרה בבנק, לרבות לנושאי משרה שבעלי השליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי במתן כתב השיפוי להם, כמפורט בדיווח המיידי בדבר עסקה בין החברה לבעל שליטה בה, הכולל דיווח בדבר כינוס אסיפה כללית שנתית ביום 3 בינואר 2012 ("האסיפה הכללית"), שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 28 בנובמבר 2011, אסמכתא מס' 2011-01-341340 ולדיווח המיידי בדבר תוצאות האסיפה לאישור עסקה עם בעל שליטה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 3 בינואר 2012, אסמכתא מס' 2012-01-006000 ("הדיווחים המיידיים לפרסום החלטות האסיפה הכללית השנתית של הבנק").

תקנה 22 עסקות עם בעלי שליטה (המשך)

כן אישרה האסיפה הכללית ברוב מיוחד את הענקת כתב שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי במתן כתב השיפוי להם המכהנים או שכיהנו או שיכהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושא משרה כאמור שמכהנים או יכהנו לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת כלשהי שהבנק מחזיק בה מניות, במישרין או בעקיפין או שיש לבנק עניין כלשהו בה, בנוסח שצורף לדיווחים המיידיים לפרסום החלטות האסיפה הכללית השנתית של הבנק, הכולל בין היתר, הוראות הנוגעות לשיפוי נושאי משרה בקשר עם חוק אכיפה מנהלית וכן התאמתו לשינויי חקיקה שחלו בחוק החברות והוא כולל את אפשרויות השיפוי המותרות לפי דין לנושא משרה.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי

א. החזקה על-ידי בעלי עניין במניות הבנק:

	מס' תאגיד	מניות ע"נ בש"ח[2]	שיעור ההחזקות בהון	שיעור ההחזקות בהצבעה[1]	שיעור ההחזקות בהון לאחר דילול	שיעור ההחזקות בהצבעה לאחר דילול
שם בעל עניין						
אריסון החזקות (1998) בע"מ	512705153	267,543,761	20.01	20.20	20.01	20.01
מלח הארץ בע"מ	520037573	8,382,105	0.63	0.63	0.63	0.63
סך-הכל בעלי שליטה		275,925,866	20.64	20.83	20.64	20.64
אקסלנס השקעות בע"מ	520041989	46,262,700	3.46	3.49	3.46	3.46
הפניקס אחזקות בע"מ	520017450	34,781,414	2.83	2.85	2.83	2.83
סך-הכל החזקות קבוצת דלק בע"מ		81,044,114	6.29	6.34	6.29	6.29

(1) הבנק מחזיק 12,892,582 מניות רדומות, והחזקה זו מהווה 100% מהמניות הרדומות.
(2) 1.0 ש"ח ערך נקוב למניה רגילה אחת.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ב. החזקות מניות הבנק על-ידי דירקטורים

	מס' תאגיד		מניות ע"נ בש"ח[2]	שיעור ההחזקות בהון	שיעור ההחזקות בהצבעה[1]	שיעור ההחזקות בהון לאחר דילול	שיעור ההחזקות בהצבעה לאחר דילול
יאיר סרוסי	053654927	מ.ר	244,021	0.02	0.02	0.02	0.02
		rsu	266,666			0.02	0.02
משה קורן	1228998	מ.ר	13,000	0.00	0.00	0.00	0.00
יוסף ירום	12017539	מ.ר	29,920	0.00	0.00	0.00	0.00
אירית אייזיקסון	050709286	מ.ר	67,000	0.01	0.01	0.01	0.01
		rsu	4,192			0.00	0.00

החזקת מניות הבנק על-ידי נושאי משרה בכירה:

ציון קינן	053508594	מ.ר	244,021	0.02	0.02	0.02	0.02
		rsu	533,333			0.04	0.04
אילן מזור	007447386	מ.ר	66,204	0.00	0.01	0.00	0.00
		rsu	99,929			0.01	0.01
אפרת יעבץ	058677881	מ.ר	64,970	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	99,929			0.01	0.01
רון וקסלר	024218422	מ.ר	23,728	0.00	0.00	0.00	0.00
צחי כהן	022007587	מ.ר	108,946	0.01	0.01	0.01	0.01
		rsu	9,919			0.00	0.00
אברהם כוכבא	013570890	מ.ר	56,360	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	2,671			0.00	0.00
יעקב אורבך	053906467	מ.ר	125,653	0.01	0.01	0.01	0.01
		rsu	104,970			0.01	0.01
דן אלכסנדר קולר	028051910	מ.ר	72,387	0.01	0.01	0.01	0.01
		rsu	179,858			0.01	0.01
אביב אמיר	029443264	מ.ר	5,705	0.00	0.00	0.00	0.00
ארי פינטו	069042505	מ.ר	64,970	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	99,929			0.01	0.01
עופר לוי	052222577	מ.ר	64,343	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	94,888			0.01	0.01
יורם ויסברם	007041809	מ.ר	31,590	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	52,072			0.00	0.00
אלי כהן	027760628	מ.ר	32,278	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	797			0.00	0.00
ידין ענתבי	028078525	מ.ר	70,370	0.01	0.01	0.01	0.01
		rsu	9,918			0.00	0.00
זאב חיו	057069676	מ.ר	30,775	0.00	0.00	0.00	0.00
		rsu	4,319			0.00	0.00

(1) הבנק מחזיק 12,892,582 מניות רדומות, והחזקה זו מהווה 100% מהמניות הרדומות.
(2) 1.0 ש"ח ערך נקוב למניה רגילה אחת.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

החזקה על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בשטרי הון המירים של הבנק:

	מס' תאגיד/ת.ז	שם ניירות-ערך	שטרי הון ערך נקוב
שם בעל עניין			
אקסלנס השקעות בע"מ	520041989	פועלים ש.ה א'	43,230,620
		פועלים ש.ה ב'	18,000,000
		פועלים ש.ה ג'	22,193,810
הפניקס אחזקות בע"מ	520017450	פועלים ש.ה א'	239,295
		פועלים ש.ה ב'	40,000,000
		פועלים ש.ה ג'	50,956,188

ג. החזקה על-ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בניירות-ערך של חב' פועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל

	מס' תאגיד/ת.ז	שם ניירות-ערך	כמות
שם בעל עניין			
אקסלנס השקעות בע"מ	520041989	פועלים הנפ' הת ד'	6,664,513.00
		פועלים הנפ' 25	44,926,620.44
		פועלים הנפ' הת ט'	10,410,728.68
		פועלים הנפ' הת י'	179,856,463.00
		פועלים הנפ' הת' י"א	54,076,206.00
		פועלים הנפ' הת י"ב	18,500,073.51
		פועלים הנפ' הת י"ג	4,619,149.00
		פועלים הנפ' ש. הון נד1	76,192,773.89
		פועלים הנפ' 26	3,024,666.00
		פועלים הנפ' 29	37,029,912.00
		פועלים הנפ' 30	1,661,542.00
		פועלים הנפ' הת י"ד	128,774,736.00
		פועלים הנפ' 31	7,992,983.00
		פועלים הנפ' 32	28,812,044.00
		פועלים הנפ' טו	26,053,414.00
		פועלים הנפ' טז	5,172,458.00
		פועלים הנפ' 33	47,937,899.00

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ג. החזקה על-ידי בעלי עניין ונושאי משרה בכירה בניירות-ערך של חב' פועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל (המשך):

	מס' תאגיד/ת.ז	שם ניירות-ערך	כמות
שם בעל עניין			
הפניקס אחזקות בע"מ	520017450	פועלים הנפ' ד'	4,411,668.00
		פועלים הנפ' 25	75,327,460.00
		פועלים הנפ' הת ט'	11,994,319.55
		פועלים הנפ' הת י'	106,048,058.00
		פועלים הנפ' הת י"א	4,537,083.42
		פועלים הנפ' הת י"ב	18,293,656.57
		פועלים הנפקות י"ג	6,578,443.29
		פועלים הנפ' ש.הון נד1	5,530,686.00
		פועלים הנפקות 26	794,544.00
		פועלים הנפ' 29	86,526,456.53
		פועלים הנפ' 30	69,015.00
		פועלים הנפ' הת י"ד	30,130,216.00
		פועלים הנפ' 31	80,312,126.00
		פועלים הנפ' 32	37,371,390.00
		פועליהנפ' טו	145,619.00
		פועלים הנפ' 33	83,233,939.00
שותפות תל בונד 20		פועלים הנפ' י'	48,101,062.00
		פועלים הנפ' יד'	37,950,843.00
שותפות תל בונד שקלי		פועלים הנפ' יא'	9,682,342.00
		פועלים הנפ' 29	9,146,924.00
		פועלים הנפ' טז	1,283,827.00
יוסף ירום	12017539	פועלים הנפ' הת י"ב	114,093.39
		פועלים הנפ' הת י"ג	449,182.00
		פועלים הנפ' ש.הון נד1	90,000.00
יורם ויסברם	007041809	פועלים הנפ' הת יג'	137,800.00
רון וקסלר	024218422	Hapoalim Internetional NV ISIN xs0794601251	100,000.00

החזקות בעל עניין- בנק הפועלים בע"מ: ראה תקנה 11. א'.

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

פירוט נוסף בדבר המחזיקים העיקריים:

1. בעלי השליטה באריסון החזקות (1998) בע"מ (נכון ליום 26 ינואר 2015):

	שיעור החזקה בהון
Eternity Holdings One Trust[1]	30.00%
Eternity Four - A Trust[1]	70.00%
סך-הכל	100.00%

(1) גב' שרי אריסון הינה הנהנת העיקרית ב-Eternity Holdings One Trust וב-Eternity Four-A Trust. הנאמנים של כל אחד מהטראסטים הנ"ל בהתאמה הינם: The Northern Trust Company of Delaware ו-JP Morgan Trust Company, יחד עם The Northern Trust Company of Delaware. נמסר לבנק, כי לנהנת הנ"ל יהיה שיקול הדעת הבלעדי להצביע באסיפות בעלי המניות של אריסון החזקות (1998) בע"מ, מכח ייפוי-כח, שניתנו לה על-ידי הנאמנים, בהתאמה, על-פי התנאים, שקבע בנק ישראל, ואשר הנאמנים הנ"ל אישרו, כי הם מודעים להם וכי הם נכונים לפעול על-פיהם. ייפוי-הכח, שניתנו כאמור לעיל, ניתנו שלא מתוך כוונה לבטלם בשלב כלשהו; ואם יקרה ביטול כאמור של ייפוי-הכח למי מהנהנים, חובה עליהם להודיע על כך לבנק ישראל מיידית ולא יאוחר מתום 7 ימים ממועד קבלת ההודעה על הביטול.

2. בעלי השליטה במלח הארץ בע"מ (לשעבר תעשיות מלח לישראל בע"מ):

אריסון השקעות בע"מ - מחזיקה ב-100% ממניות מלח הארץ בע"מ. אריסון השקעות בע"מ, מוחזקת במלואה על-ידי אריסון קיימות בע"מ, אשר מוחזקת על-ידי Eternity Holdings One Trust (3.8%) ו-Eternity Four-A Trust (96.2%).

3. קבוצת דלק

הפניקס אחזקות בע"מ

הפניקס אחזקות בע"מ הינה בעלת המניות היחידה בהפניקס חברה לביטוח בע"מ (100%) ובהפניקס השקעות ופיננסים בע"מ (100%). הפניקס חברה לביטוח הינה בעלת המניות היחידה בהפניקס פנסיה וגמל בע"מ (100%).

החזקות הנוסטרו של פניקס ביטוח מדווחות כחלקן החזקות נוסטרו של הפניקס אחזקות.

החזקות הנובעות מתיקי פוליסות משתתף ברווחים של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ מדווחות כהשקעות עמיתים.

החזקות נוסטרו של הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, החזקות של הפניקס אחזקות וכן החזקות החברה המנהלת הפניקס פנסיה וגמל בע"מ והפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ.

קבוצת דלק בע"מ ("קבוצת דלק") מחזיקה בכ-52.31% מהון מניות הפניקס אחזקות.

אקסלנס השקעות בע"מ

הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ מחזיקה בכ-89.81% מהון המניות הנפרע והמונפק של אקסלנס השקעות בע"מ. הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ הינה חברת בת בבעלות מלאה של הפניקס אחזקות בע"מ אשר הינה בעלת השליטה באקסלנס השקעות בע"מ.

קבוצת דלק בע"מ

מחזיקה בכ-52.31% מהון המניות הפניקס אחזקות. קבוצת דלק בע"מ הינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

מר יצחק שרון (תשובה) הינו בעל השליטה בקבוצת דלק (בשרשור)

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ד. החזקות חברות בנות במניות של חברות-בת או קשורות

	שם בעל העניין	מספר חברה ברשם החברות
שם החברה שבה מחזיק בעל העניין		
באמ"י נכסים בע"מ	הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ	511584781
באמ"י נכסים בע"מ	אמ"י נאמנים בע"מ	511584781
בי אייג' אי"י אינווסטמנט אדויסורס אסיה	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	1465245
בי אייג' אי"י ייעוץ השקעות גליובליות (ישראל) בע"מ	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	515082931
בנק הפועלים (לוקסמבורג) ס.א	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	774163448
בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי איי.אס.	תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	774483903
ג'י אס סי בנקפוזיטיב	בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי איי.אס.	036551800
גלובל פקטורינג בע"מ	ישראכרט בע"מ	513634394
דיור ב.פ. בע"מ	אופז בע"מ	510237878
דיור ב.פ. השקעות (1992) בע"מ	דיור ב.פ. בע"מ	511727232
דיור ב.פ. נכסים (1993) בע"מ	דיור ב.פ. בע"מ	511895773
הפועלים (לטין אמריקה) ס.א	בנק הפועלים (קיימן) לימיטד	774177877
הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	אופז בע"מ	511391278
הפועלים סקיוריטיס יו אס איי אינק	פי סי אם - אייץ אס יו הולדינגס אינק	133732556
חברת נאמנות עשרת אלפים ואחת בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	510729205
חברת נאמנות עשרת אלפים ושתיים לבן בע"מ	פועלים שרותי נאמנות בע"מ	510729742
חצרון חברה להשקעות בע"מ	רבדים (נכסים) בע"מ	510364508
טרינל חברה למסחר ולהשקעות	בנק הפועלים (שוויץ) לימיטד	900000606
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ	ישראכרט בע"מ	510595036
יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ	ישראכרט בע"מ	510595036
ישראכרט (נכסים) 1994 בע"מ	ישראכרט בע"מ	512053513
ישראכרט מימון בע"מ	ישראכרט בע"מ	513497628
מבנים וציוד בע"מ	ביצור בע"מ	510439284
מי-עוז בע"מ	דיור ב.פ. בע"מ	511470999
סי ביליסים טקנולוג'ילרי	תעודה חברה פיננסית בע"מ	500422084
סי ביליסים טקנולוג'ילרי	אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	500422084
סי ביליסים טקנולוג'ילרי	אגם חברה פיננסית בע"מ	500422084
סי ביליסים טקנולוג'ילרי	בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי איי.אס.	500422084
ספנות נכסים בע"מ	ספנות שרותי נאמנות בע"מ	511481269

שם הנייר	מספר מניות	ערך הנקוב למניה	סוג מטבע	ע"נ מוחזק לתאריך המאזן	שיעור החזקה		
					בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
מניות רגילות	99	1	שקל חדש	99	99%	99%	99%
מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	1%	1%	1%
מניות רגילות	9,000,000	1		9,000,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	1,000	1	שקל חדש	1,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	100	100	דולר ארצות-הברית	10,000	0%	0%	0%
מניות רגילות	2,355,146,874	0.1		235,514,687.4	70%	70%	70%
מניות רגילות	48,861	227,919.4		11,136,369,803	100%	100%	100%
מניות רגילות	2,000,000	1	שקל חדש	2,000,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	1,066	0.1	שקל חדש	106.6	100%	100%	100%
מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%	100%
מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%	100%
Bearer	379,246,083	1	פזו אורוגוואי	379,246,083	100%	100%	100%
מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%	100%
COMMON	10	0.01	דולר ארצות-הברית	0.1	100%	100%	100%
מניות רגילות	10	0.0001	שקל חדש	0.001	100%	100%	100%
מניות רגילות	10	0.0001	שקל חדש	0.001	100%	100%	100%
מניות רגילות	335,880	0.1	שקל חדש	33,588	33%	33%	33%
מניות רגילות	1,500	100	פרנק שוויצרי	150,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	2,222,571	0.0001	שקל חדש	222.2571	100%	49%	49%
מניות מיוחדות	1	0.0001	שקל חדש	0.0001	0%	51%	51%
מניות רגילות	9,999	1	שקל חדש	9,999	100%	100%	100%
מניות רגילות	10,000	1	שקל חדש	10,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	5	0.1	שקל חדש	0.5	5%	5%	5%
מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%	100%
מניות רגילות	4,375	1		4,375	0%	0%	0%
מניות רגילות	4,375	1		4,375	0%	0%	0%
מניות רגילות	4,375	1		4,375	0%	0%	0%
מניות רגילות	3,986,850	1		3,986,850	100%	100%	100%
מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	1%	1%	1%

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ד. החזקות חברות בנות במניות של חברות-בת או קשורות (המשך)

	שם בעל העניין	מספר חברה ברשם החברות
שם החברה שבה מחזיק בעל העניין		
פאם הולדינג אל.טי.די	פועלים בתבונה בע"מ	740001433
פועלים אופקים בע"מ	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	513624338
פועלים אסטט מנג'מנט (אירלנד) לימיטד	פאם הולדינג אל.טי.די	740001458
פועלים אסטט מנג'מנט (יו.קיי) לימיטד	פאם הולדינג אל.טי.די	740001441
פועלים דלתא פנד שותפות מוגבלת	פועלים וונצ'רס בע"מ	550019012
פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	פועלים וונצ'רס בע"מ	512433194
פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	512433194
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	פועלים וונצ'רס בע"מ	512882317
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	512882317
פועלים וונצ'רס 1 בע"מ	פועלים שוקי הון בע"מ	512882317
פועלים וונצ'רס 2 אל.פי	פועלים וונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ	530205905
פועלים וונצ'רס בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	510820046
פועלים ונצ'ר סרביסס ישראל בע"מ	הפועלים נכסים (מניות) בע"מ	510464795
פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ	פועלים אופקים בע"מ	513661025
פועלים סהר בע"מ	תעודה חברה פיננסית בע"מ	512199381
פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	ביצור בע"מ	520032541
פועלים שוקי הון בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	511465593
פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	511735185
פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ	פועלים שוקי הון בע"מ	511735185
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	512693441
פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	פועלים שוקי הון בע"מ	512693441
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	520043290
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	520043290
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	520043290
פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ	פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ	520043290
פי סי אם - אייץ אס יו הולדינגס אינק	פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ	290000000
פי סי אם הדסון הולדינגס אל אל סי	פועלים וונצ'רס בע"מ	980582800
פי סי אם הדסון מנג'מנט קומפני הולדיגס אל פי	פי סי אם הדסון הולדינגס אל אל סי	980582799
פי סי אם הדסון מנג'מנט קומפני הולדיגס אל פי	פועלים וונצ'רס בע"מ	980582799

שם הנייר	מספר מניות	ערך הנקוב למניה	סוג מטבע	ע"נ מוחזק לתאריך המאזן	שיעור החזקה		
					בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
מניות רגילות	771,739	1	לירה שטרלינג	771,739	100%	100%	100%
מניות רגילות	50,000	1	שקל חדש	50,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	120,000	1	דולר ארצות-הברית	120,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	1,000,000	1	לירה שטרלינג	1,000,000	100%	100%	100%
ללא הון מניות	99	1	שקל חדש	99	99%	99%	99%
מניות רגילות	999	1	שקל חדש	999	100%	100%	100%
מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	0%	0%	0%
מניות רגילות	110,000	0.01	שקל חדש	1,100	6%	6%	0%
ללא הון מניות	1	1	שקל חדש	1	0%	0%	100%
מניות רגילות	951,330	0.01	שקל חדש	9,513.3	48%	48%	0%
ללא הון מניות	100	1	שקל חדש	100	0%	0%	100%
מניות רגילות	151,660,886	0.01	שקל חדש	1,516,608.86	100%	100%	100%
מניות רגילות א'	2,698	0.1	שקל חדש	269.8	100%	100%	100%
מניות רגילות	1,000	1	שקל חדש	1,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	16,108	1	שקל חדש	16,108	100%	100%	100%
מניות רגילות	180,628,882	1	שקל חדש	180,628,882	100%	100%	100%
מניות רגילות	21,801,000	1	שקל חדש	21,801,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	99	1	שקל חדש	99	99%	99%	99%
מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	1%	1%	1%
מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	0%	0%	0%
מניות רגילות	999	1	שקל חדש	999	100%	100%	100%
מניות רגילות ב'	2,836,485	0.0001	שקל חדש	283.6485	28%	0%	0%
מניות רגילות א'	1,829,935	0.0001	שקל חדש	182.9935	19%	47%	47%
מניות רגילות ב'	2,797,487	0.0001	שקל חדש	279.7487	28%	0%	0%
מניות רגילות א'	1,855,445	0.0001	שקל חדש	185.5445	20%	48%	48%
מניות רגילות	100	1	דולר ארצות-הברית	100	100%	100%	100%
מניות רגילות	100	1	שקל חדש	100	100%	100%	100%
מניות רגילות	1	1	שקל חדש	1	1%	1%	1%
מניות רגילות	99	1	שקל חדש	99	99%	99%	99%

תקנה 24 מניות וניירות-ערך המירים המוחזקים על-ידי בעל עניין ונושאי משרה בכירה בתאגיד, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך לתאריך הדוח על המצב הכספי (המשך)

ד. החזקות חברות בנות במניות של חברות-בת או קשורות (המשך)

	שם בעל העניין	מספר חברה ברשם החברות
שם החברה שבה מחזיק בעל העניין		
צדית בע"מ	רבדים (נכסים) בע"מ	510437494
צמרת מימונים בע"מ	ישראכרט בע"מ	512834896
שור-הא אינטרנשיונל לימיטד.	אופז בע"מ	740000401
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ	520037029
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	אופז בע"מ	520037029
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	ביצור בע"מ	520037029
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	תמורה חברה פיננסית בע"מ	520037029
תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ	תעודה חברה פיננסית בע"מ	520037029

תקנה 24א

	הסכום בש"ח	
	רשום	מונפק ונפרע
הון המניות:		
מניות רגילות בנות 1.- ש"ח	4,000,000,000	1,337,377,111

מניות רדומות

בנק הפועלים בע"מ מחזיק 12,892,582 מניות רדומות והחזקה זו מהווה 100% מהמניות הרדומות.

מספר המניות הכלולות בהון המניות המונפק בניכוי המניות הרדומות שאינן מקנות זכויות כלשהן - 1,324,484,529.

המניות רשומות למסחר בבורסות לניירות-ערך בתל-אביב.

שם הנייר	מספר מניות	ערך הנקוב למניה	סוג מטבע	ע"נ מוחזק לתאריך המאזן	שיעור החזקה		
					בהון	בהצבעה	בסמכות למנות דירקטורים
מניות רגילות	114,799	0.0001	שקל חדש	11.4799	100%	100%	100%
מניות רגילות	3,000	1	שקל חדש	3,000	100%	100%	100%
מניות רגילות	4,999,999	1	דולר ארצות-הברית	4,999,999	100%	100%	100%
מניות רגילות	420	0.0001	שקל חדש	0.042	10%	10%	10%
מניות רגילות	1	0.0001	שקל חדש	0.0001	0%	0%	0%
מניות רגילות	645	0.0001	שקל חדש	0.0645	15%	15%	15%
מניות רגילות	31	0.0001	שקל חדש	0.0031	1%	1%	1%
מניות רגילות	332	0.0001	שקל חדש	0.0332	8%	8%	8%

תקנה 24ב מרשם בעלי מניות

ספר בעלי מניות - בנק הפועלים בע"מ	כמות מניות
חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ*	1,069,758,774
א. מניות גרעין השליטה	
אריסון החזקות (1998) בע"מ	267,543,761
ב. מניות חופשיות	
סביון טל	35,800
ציציאן אברהם	31,680
דון מקסוול	2,450
פלורסהיים מרק וציפורה	1,640
ורדי רחל	780
אגמון אליהו	700
ברקנר אלברט	603
לוי ויקטוריה	544
מינדל שירה מילכה	122
גבע אריה	100
פנצר נתן	75
זקס ערן	40
יהודה בר-לב	10
נוימן דוד	10
אהרון אליאס	10
כלב ויקטוריה	5
אמ"מ ג. - השקעות ופיננסים בע"מ	2
זקצר רם	1
ארז טל	1
קרמר משה	1
פלדמן אבי	1
לבנת רז	1
סך-הכל	1,337,377,111

* כמות המניות בחברה לרישומים, נכון ליום 31.12.2014, כלולות 14,168,419 מניות רדומות שבבעלות בנק הפועלים.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
יאיר סרוסי ת.ז. 053654927 תאריך לידה: 27.11.1955 נתינות: ישראלית מען: גדעון 10, רמת גן	יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 1 באוגוסט 2009. יו"ר ועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, הוועדה למוצרים חדשים והוועדה לממשל תאגידי. חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים וועדת תגמול בהרכבה המורחב. מכהן כדירקטור בבנק מיום 4 ביוני 2009. כיהן כסגן יו"ר הדירקטוריון של הבנק מיום 4 ביוני 2009 ועד 31 ביולי 2009. בעל תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה – האוניברסיטה העברית ירושלים. יו"ר הוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה ושל קרן פרץ נפתלי. יו"ר מכון אלי הורביץ לניהול אסטרטגי באוניברסיטת תל-אביב. חבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית. חבר בחבר הנאמנים הישראלי של המכון למחקרי ביטחון לאומי. חבר בדירקטוריונים של החברות: DSP Group Ltd, אמדיל י.ס. בע"מ ואמדיל אחזקות (1999) בע"מ. נשיא איגוד הבנקים בישראל (ע"ר) מיום 1 בינואר 2015. משנת 1993 ועד יולי 2009 כיהן כיועץ בכיר של בנק ההשקעות מורגן סטנלי (ישראל) בע"מ. כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, דיור ב.פ. בע"מ, דיור ב.פ. השקעות (1992) בע"מ, דיור ב.פ. נכסים (1993) בע"מ ואייל מיקרוגל בע"מ וכדירקטור בחברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון – בית השקעות בע"מ, החברה לישראל בע"מ (דח"צ), וינטגרה בע"מ (דח"צ), סיטי אינווסטמנט, אספן בנייה ופיתוח בע"מ (דח"צ), מוסטנג מזנין השקעות בע"מ, מוסטנג ניהול קרנות בע"מ, פרוטרום תעשיות בע"מ ויורופורט בע"מ, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כמו-כן כיהן כיו"ר ועדת ההשקעות של מבטחים – קרן פנסיה ותיקה וכחבר בוועדת ההשקעות של נכסי האוניברסיטה העברית, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כיהן כיו"ר הקרן מוסטנג מזנין השקעות בע"מ וכחבר בוועדת ההשקעות של קרן סקיי 1 (Private Equity) וכחבר הוועדה המייעצת של מרכז קיסריה, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אירית איזקסון ת.ז. 050709286 תאריך לידה: 22.7.1951 נתינות: ישראלית. מען: מתתיהו כהן 15, תל-אביב	יו"ר ועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים והוועדה לניהול ובקרת סיכונים. חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי והוועדה למוצרים חדשים. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 27 בדצמבר 1999. בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב ובעלת תואר מוסמך בחקר ביצועים - ביה"ס למנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. חברה בדירקטוריונים של החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ ושיכון ובינוי בע"מ. חברת הוועד הפועל של איגוד החברות הציבוריות, חבר הנאמנים של אוניברסיטת בן-גוריון ועמותת קרן עזריאלי. כיהנה כדירקטורית בחברות: החברה לישראל בע"מ, כימיקלים לישראל בע"מ, ברום ים המלח בע"מ ותרכובות ברום בע"מ ואי.די.בי. חברה לפיתוח בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. כמו-כן, כיהנה כיו"ר דירקטוריון החברות: ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. כיהנה כחברה בחבר הנאמנים של מכון ון ליר בירושלים. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
מלי ברון ת.ז. 003462181 תאריך לידה: 17.9.1948 נתינות: ישראלית מען: בארי 12/8, תל-אביב	יו"ר ועדת עסקות עם אנשים קשורים של הדירקטוריון. חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת ממשל תאגידי, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים וועדת ביקורת. מכהנת כדירקטורית חיצונית (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתה דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")), והינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטורית אינה עובדת של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 10 בספטמבר 2007. כהונתה בת שש השנים, של הגב' מלי ברון, כדירקטורית חיצונית בבנק, הסתיימה ביום 10 בספטמבר 2013, הבחירה בגב' מלי ברון לכהונת דירקטורית בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים אושרה על-ידי האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק ביום 12 בספטמבר 2013. בעלת תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - האוניברסיטה העברית בירושלים. בעלת תואר ראשון בכלכלה וארצות מתפתחות - אוניברסיטת תל-אביב. דירקטורית בחברות. חברה בדירקטוריון חברת מליבה בע"מ. מכהנת כחברה בוועדת ההשקעות של אוניברסיטת תל-אביב. כיהנה כדירקטורית בדירקטוריון חברת .Ectel Ltd (דח"צ) וכחברה (פנימית) בוועדת השקעות משתתף ברווחים בחברת הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ, אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אמנון דיק ת.ז. 051770568 תאריך לידה: 20.11.1952 נתינות: ישראלית ואוסטרית מען: רומנלי 20, תל-אביב	חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדה לאישור השקעות, ועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת טכנולוגיה ומחשוב, ועדת מוצרים חדשים וועדת תגמול בהרכבה המורחב. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 במרץ 2010. כהונתו בת שלוש השנים, של מר אמנון דיק, כדירקטור חיצוני בבנק, הסתיימה ביום 24 במרץ 2013, הבחירה במר אמנון דיק לכהונת דירקטור בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים אושרה על-ידי האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק ביום 24 במרץ 2013. בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. איש עסקים, שותף בחברות, יועץ ודירקטור. מנכ"ל חברת אדסנסורי בע"מ. חבר בדירקטוריונים של החברות: רדיו ללא הפסקה בע"מ, רדיו צפון בע"מ, רדיו ECO 99 בע"מ, רלה ניהול ופיתוח (2014) בע"מ, אקו שרון ניהול ופיתוח בע"מ, Nicevend Ltd ובתיאטרון הלאומי הבימה בע"מ (חל"צ - חברה לתועלת הציבור). יו"ר אגודת הידידים של אוניברסיטת תל-אביב. בעבר כיהן כמנכ"ל קבוצת "בזק", יו"ר ומנכ"ל עלית אינטרנשיונל וכן בתפקידי ניהול בכירים אחרים. כיהן כדירקטור בחברת מירס תקשורת בע"מ ובחברת East West Innovations, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
מאיר ויצ'נר ת.ז. 059681593 תאריך לידה: 2.5.1965 נתינות: ישראלית מען: מרגוע 12, תל-אביב	יו"ר ועדת טכנולוגיה ומחשוב של הדירקטוריון. חבר בוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית של הדירקטוריון. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בנובמבר 2009. בעל תואר שני במנהל עסקים - Northwestern University, Chicago. בעל תואר ראשון במדעי המדינה ומדעי המחשב - אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן. מכהן כמנהל אסטרטגיה גלובלית של קבוצת אריסון וכן מכהן כיו"ר קבוצת Miya. חבר בדירקטוריונים של החברות: Miya Lux Holdings S.a.r.l, Miya S.a.r.l, Miya Water Projects Ltd., Miya Water Holdings Ltd., Dorot Management Control Valves Ltd., Miya Water SA (Proprietary) Ltd., Miya Water Mexico, S.A. DE C.V., Miya NL Holdings BV, Miya NL Projects BV, Miya Lux Holdings S.A.R.L, Swiss IP Branch, Miya Australia Holdings PTY Ltd. Miya Voda D.O.O, Romiya (Subsidiary of Miya Water S.R.L), 4Water Supplies (Pty) Ltd., Miya Puerto Rico LLC,Miya Colombia S.A.S . כיהן כיו"ר דירקטוריון חברת איי.סי מיקרוגל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה. כן כיהן כדירקטור בחברות: סטורוויז בע"מ, Storwize Inc. (Delaware - US), Veritec Consulting Inc., Miya Brasil Soluções em Engenharia Hidráulica Ltda ופור אינטגריטי גרופ בע"מ, Miya Bahamas Ltd., Miya Manila Water Projects Inc, WRP Consulting Engineers (Proprietary) Ltd., אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
ניר זיכלינסקי ת.ז. 022085468 תאריך לידה: 8.10.1965 נתינות: ישראלית מען: ת.ד. 2303, סביון	חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת וועדת טכנולוגיה ומחשוב. הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 10 בספטמבר 2007. בעל תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - אוניברסיטת בן גוריון. בעל תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות ומימון) - המכללה למנהל ראשון לציון. רואה חשבון. בעלים של SRI Global Group, שהינה קבוצה עסקית המובילה בישראל את תחום ההשקעות על בסיס מודל ה-SRI (Socially Responsible Investment). הקבוצה עוסקת בארבעה מגזרי פעילות עיקריים: SRI Consulting, SRI Funds, SRI Investment ו-SRI Training. מנכ"ל של החברות: השקעות חברתיות אחראיות (אס אר אי) בע"מ וזיכלינסקי בע"מ. חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, שיכון ובינוי - אס.בי.איי. תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי נדל"ן בע"מ, שיכון ובינוי אנרגיה מתחדשת בע"מ, שיכון ובינוי סולל בונה (בנין ותשתית) בע"מ, שיכון ובינוי - סולל בונה - תשתיות בע"מ, שיכון ובינוי מים בע"מ, ייעוץ להשקעות אחריות חברתית (אס אר אי) בע"מ, מגדלור השקעות (אס.אר.איי) 2009 בע"מ, החברה המרכזית לשירותים פיננסיים חברתיים (אס.אר.אי) בע"מ, ג'רוסלם השקעות בטכנולוגיות (ג'י.טי.איי.) בע"מ ופז הדרכות בע"מ. חבר בוועד המנהל של אגודת ידידי מרכז רפואי רבין, חבר נשיאות מפעל החסד "יד ביד", חבר בחבר הנאמנים וועדת הכספים של המכללה למינהל ראשון לציון, שותפות בנושא עסקים חברתיים במתן - משקיעים בקהילה ונאמן ויצו - הסתדרות עולמית לנשים ציוניות. מייסד ונשיא איגוד הדירקטורים בישראל בע"מ, נשיא פרויקט נובה - ניהול בשירות הקהילה, חבר בצוות המוביל של המרכז ליזמות חברתית של היישוב סביון. יושב ראש עמותת סטודנטים חלוצים למען ישראל. כיהן כ-3 שנים בתפקיד משנה למנכ"ל, מנהל כספים ומנהל פיתוח עסקי של חברות בקבוצת בעלי השליטה: אריסון השקעות בע"מ, אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ, ארזף ג' בע"מ, ארזף ד' בע"מ וארשב אחזקות בע"מ. כיהן במשך כ-10 שנים כשותף בכיר וראש המחלקה המקצועית, מנהל פיתוח עסקי ומחלקת דיווח חברתי ומנהל תחום הדרכות - משרד רואי החשבון BDO זיו האפט. מכהן במשך כ-18 שנים כמרצה בחוגים למנהל עסקים וחשבונאות לתואר ראשון ושני - אוניברסיטאות תל-אביב, העברית, בר-אילן, המרכז הבינתחומי הרצליה, המכללה למנהל, הקריה האקדמית ומכון לנדר. כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: S.R.I Finance Global Group Ltd ו-S.R.I Master וכדירקטור בחברות: תעשיות אבן וסיד בע"מ, גאון החזקות בע"מ ותעשיות מלח לישראל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
יאיר טאומן ת.ז. 003945623 תאריך לידה: 20.1.1948 נתינות: ישראלית מען: רביבים 34, תל-אביב	חבר בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לאישור השקעות והוועדה לתביעות נגזרות - אי.די.בי. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 1 בדצמבר 2011. בעל תואר שלישי במתמטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעל תואר שני במתמטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעל תואר ראשון במתמטיקה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית ירושלים. מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה ובאוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. המנהל האקדמי של תוכנית ZELL ליזמות, המרכז הבינתחומי הרצליה. דיקאן ביה"ס אדלסון ליזמות במרכז הבינתחומי הרצליה. ראש המרכז לתורת המשחקים במחלקה לכלכלה, אוניברסיטת מדינת ניו-יורק Stony Brook. חבר בדירקטוריונים של החברות: Expobee, Bidorbuy, Radware (יו"ר), Digiblock, ביזאבו בע"מ, א.ט. כרם בהר הנגב בע"מ, למון גראס גלובל בע"מ וכן דירקטור בסטודיו למשחק - עמותה לטיפוח אמנות הבמה ע"ר. בין השנים 2008-1984 כיהן כפרופסור בפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל-אביב. בין השנים 2011-2010 כיהן כדיקן בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה. כיהן כדירקטור בדירקטוריון חברת ADVFN (לונדון), אך כיום שוב אינו מכהן בה. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אמרי טוב ת.ז. 005018155 תאריך לידה: 24.11.1939 נתינות: ישראלית מען: אדם הכהן 3, תל-אביב	יו"ר ועדת תגמול וועדת תגמול בהרכבה המורחב של הדירקטוריון. חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת ביקורת, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לאישור השקעות, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית והוועדה לממשל תאגידי. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות, והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 5 בפברואר 2009. כהונתו בת שלוש השנים, של מר אמרי טוב, כדירקטור חיצוני (דח"צ) בבנק, הסתיימה ביום 5 בפברואר 2012, הבחירה במר אמרי טוב לכהונת דירקטור חיצוני בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים אושרה על-ידי האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק ביום 3 בינואר 2012. בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעל תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה - האוניברסיטה העברית ירושלים. דירקטור בחברות. יועץ עסקי. יועץ וחוקר בכלכלת ביטחון. חבר בדירקטוריונים של החברות: מ.ט.א. אחזקות בע"מ, אמנת ניהול ומערכות בע"מ (דח"צ) ופלסן סאסא בע"מ. חבר בעמותת ותיקי הצנחנים משחררי ירושלים וצולחי התעלה (ע"ר), בעמותה להנחלת מורשת הצנחנים ובוועד המנהל של תיאטרון גשר. בשנים 2000-2006 כיהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון בנק הפועלים בע"מ, כיו"ר ועדת ביקורת וכחבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם בעלי עניין ואנשים קשורים, ועדת עסקים ותקציב, ועדת שכר ומשאבי אנוש, ועדת תשקיף, ועדת מאזן, ועדת בקרת הוצאות וייעול והוועדה לאישור השקעות. כן כיהן בחמש השנים האחרונות כדירקטור בחברות: כנפי זהב בע"מ, אלישרא מערכות אלקטרוניות בע"מ, אופטריסיטי בע"מ, שופרסל בע"מ (דח"צ), גרנית הכרמל השקעות בע"מ (דח"צ) ו-IC Green Energy Ltd. (ICG); כדירקטור חיצוני בקופת-גמל של רופאים עובדי המדינה (ארם), כחבר ועדת השקעות של קופת הגמל וכעמית מחקר במרכז ללימודים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב ובמכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS), אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
יוסף ירום ת.ז. 12017539 תאריך לידה: 6.3.1941 נתינות: ישראלית וארגנטינאית מען: ברנר 48, קרית-אונו	חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת ביקורת וועדת מוצרים חדשים. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 21 במרץ 2011. כהונתו בת שלוש השנים, של מר יוסף ירום, כדירקטור חיצוני בבנק, הסתיימה ביום 21 במרץ 2014, הבחירה במר יוסף ירום לכהונת דירקטור בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים אושרה על-ידי האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק ביום 12 במרץ 2014. מוסמך לעריכת דין מטעם הפקולטה למשפטים ומדעי החברה - האוניברסיטה הממלכתית בקורדובה, ארגנטינה. בעל רישיון ישראלי לעריכת דין. מרצה בתחום הביקורת במגזר העסקי, באוניברסיטת חיפה. מכהן כחבר בדירקטוריון המכללה האקדמית להנדסה וטכנולוגיה אורט הרמלין נתניה בע"מ וכן כחבר במועצת הספריה הלאומית בע"מ. בין השנים 2004-1994 כיהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק וכממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל ומבקר פנימי בחברות מקבוצת הבנק, במעמד חבר הנהלה. בין השנים 2006-2004 כיהן כמשנה למנהל כללי בבנק, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים. בין השנים 2008-2006 כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק מסד בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: בנק מסד בע"מ, יובנק בע"מ וקלריטי פמילי אופיס, אך כיום שוב איננו מכהן בהן. כן כיהן כחבר ועדת הביקורת של התנועה לאיכות השלטון וכחבר בוועדת אשראי של חברת דש ניהול קופות-גמל בע"מ. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
יעקב פאר ת.ז. 052242609 תאריך לידה: 16.4.1954 נתינות: ישראלית מען: רימלט אלימלך 4, רמת-גן	חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת כספים ותשקיפים וועדת ביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (כהגדרתו בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, כאשר תנאי הכשירות לבחירתו דומים לתנאי הכשירות לבחירתם של דירקטורים חיצוניים כנדרש לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות")), והינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 6 באוקטובר 2010. כהונתו בת שלוש השנים, של מר יעקב פאר, כדירקטור חיצוני בבנק, הסתיימה ביום 6 באוקטובר 2013, הבחירה במר יעקב פאר לכהונת דירקטור בבנק לתקופה נוספת של שלוש שנים אושרה על-ידי האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק ביום 12 בספטמבר 2013. בעל תואר שני בניהול עסקי בהנדסת תעשייה וניהול - אוניברסיטת בן-גוריון. בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת בן-גוריון. יועץ כלכלי וניהולי לעסקים קטנים. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אפרת פלד ת.ז. 027224773 תאריך לידה: 16.5.1974 נתינות: ישראלית מען: הנרקיסים 19, רמת גן	חברה בוועדות הדירקטוריון: הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, ועדת ממשל תאגידי וועדת תגמול בהרכבה המורחב. מכהנת בתפקיד יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ וכמנכ"ל החברות: SAFO LLC וארזף ג' בע"מ, אשר נמצאות בשליטתה של בעלת היתר השליטה בבנק. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 24 בינואר 2007. בעלת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים - EMBA - תוכנית בינלאומית קלוג רקאנטי, אוניברסיטת ת"א ו-Northwestern University. בעלת תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות, אוניברסיטת ת"א; בוגרת לימודי תעודה בשמאות מקרקעין, אוניברסיטת ת"א; יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל החברות: אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ, ארזף ג' בע"מ וכן כמנכ"ל SAFO LLC. חברה בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ, אב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, מלח הארץ בע"מ, Arison Investments USA, LLC, וארשב אחזקות בע"מ. חברה בדירקטוריון ובוועדת ההשקעות של מכון ויצמן למדע. כיהנה כדירקטורית בחברות: ביומדיקל אינווסטמנטס (1997) בע"מ, 4integrity Group LLC, MIYA S.a.r.L ו-MIYA Luxembourg S.a.r.L., אך כיום שוב אינה מכהנת בהן. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
משה קורן ת.ז. 1228998 תאריך לידה: 8.7.1938 נתינות: ישראלית מען: בן יהודה 5, קרית-אונו	חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אשראי, ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת כספים ותשקיפים, הוועדה לניהול ובקרת סיכונים, הוועדה למוצרים חדשים וועדת תגמול בהרכבה המורחב. הדירקטור אינו עובד של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 3 באוגוסט 1992. בעל תואר ראשון בכלכלה וסטטיסטיקה - האוניברסיטה העברית. בוגר קורסים בנושא ניתוח דו"חות כספיים. יועץ בנקאי ופיננסי. כיהן כדירקטור בדירקטוריון החברות: פסגות בית השקעות בע"מ ופסגות ניירות-ערך בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו "בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.
נחמה רונן ת.ז. 057238479 תאריך לידה: 15.9.1961 נתינות: ישראלית מען: הראשונים 37, בית חרות	חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת ממשל תאגידי, ועדת תגמול וועדת תגמול בהרכבה המורחב. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 3 בפברואר 2010. הדירקטורית אינה עובדת של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. בעלת תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת חיפה. בעלת תואר ראשון בחינוך והיסטוריה - אוניברסיטת תל-אביב ובית ברל. יו"ר דירקטוריון החברות: ממן מסופי מטען וניטול בע"מ ותאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ (אל"ה). חברה בדירקטוריון חברת שחל טלרפואה בע"מ (דח"צ). חברה בחבר הנאמנים של המכללה האקדמית תל-אביב. כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: תעשיות מלח לישראל בע"מ, קמן החזקות בע"מ, קמור בע"מ ובתי זיקוק לנפט בע"מ (דירקטורית ויו"ר ועדת איכות הסביבה של דירקטוריון החברה), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
דפנה שורץ ת.ז. 050172667 תאריך לידה: 22.8.1950 נתינות: ישראלית מען: הסביון 4, רחובות	יו"ר ועדת ביקורת של הדירקטוריון. חברה בוועדות הדירקטוריון: ועדת עסקות עם אנשים קשורים, ועדת תגמול, ועדת תגמול בהרכבה המורחב והוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי. מכהנת כדירקטורית חיצונית (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 240 לחוק החברות, והינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעלת כשירות מקצועית (כמשמעותו בסעיף 240(א1) לחוק החברות). הדירקטורית אינה עובדת של הבנק, של חברת בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין בבנק. מכהנת כדירקטורית בבנק מיום 6 באפריל 2012. פרופסורית באוניברסיטת בן גוריון. דוקטור לכלכלה – האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעלת תואר שני בכלכלה חקלאית ומנהל – האוניברסיטה העברית, ירושלים. בעלת תואר ראשון בכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב. מכהנת כחברת סגל, ראש המגמה של "יזמות וניהול הי-טק", המחלקה למנהל עסקים (תואר שני), יו"ר ומנהלת מרכז "בנג"ס ליזמות וניהול הי-טק", הפקולטה לניהול, וחברת ועד המנהל של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. משמשת כיועצת כלכלית-עסקית בארץ ובחו"ל (פרופ' דפנה שורץ פיתוח כלכלי עסקי בע"מ). חברה במועצה הלאומית למחקר ולפיתוח. חברה באסיפה הכללית – המכללה האקדמית לחינוך אחוה (ע"ר). מכהנת כחברה בדירקטוריון חברת שטראוס גרופ בע"מ (דח"צ). כיהנה בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן כדירקטורית בחברות: בתי זיקוק לנפט בע"מ (דח"צ), רותם תעשיות בע"מ, על-בד משואות יצחק בע"מ, בנק דיסקונט, גירון פיתוח ובנייה בע"מ (דח"צ) וטבע תעשיות פרמצבטיות (דח"צ), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. כיהנה כחברה בוועדה לגיבוש מדיניות מחקר בקהילה האירופית בנושאים של: יזמות ועסקים קטנים ובינוניים ו-"Member of the Expert Group on: "policy relevant research on entrepreneurship and SME's European Commission, Enterprise and Industry Director General (EU), אך כיום שוב איננה מכהנת בהן. הדירקטורית הינה "בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית" לצורך עמידה ב"מספר המזערי" של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית שקבע הדירקטוריון כנדרש בחוק החברות התשנ"ט-1999 והתקנות.

תקנה 26 דירקטוריון הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
עידו שטרן ת.ז. 031571904 תאריך לידה: 19.3.1978 נתינות: ישראלית מען: פנקס 76, תל-אביב	יו"ר הוועדה לתביעות נגזרות - אי.די.בי של הדירקטוריון. חבר בוועדות הדירקטוריון: ועדת אישור השקעות, ועדת ממשל תאגידי וועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית. מכהן בתפקיד סמנכ"ל ויועץ משפטי באריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף ב' 97 בע"מ, ארזף בע"מ ואב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, אשר נמצאות בשליטתה של בעלת היתר השליטה בבנק. מכהן כדירקטור בבנק מיום 24 בספטמבר 2012. בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B) - האוניברסיטה העברית, ירושלים. בוגר תוכנית לפיתוח מנהלים - בית ספר למינהל עסקים, אוניברסיטת הרווארד, בוסטון. חבר בדירקטוריונים של החברות: שיכון ובינוי בע"מ ומלח הארץ בע"מ. בשנים 2005-2007 כיהן כעורך דין במשרד גורניצקי.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
ציון קינן ת.ז. 053508594 מען: שמגר 15, תל-אביב. תאריך לידה: 3.9.1955 נתינות: ישראלית	מנהל כללי, מיום 27 באוגוסט 2009. מכהן כחבר הנהלה מיום 30 בספטמבר 2001. בעל תואר ראשון במדעי החברה והרוח - האוניברסיטה הפתוחה. בעל תואר שני במדעי החברה והרוח - אוניברסיטת תל-אביב. מ-10 ביוני 2009 ועד 27 באוגוסט 2009 ממלא מקום בפועל של המנכ"ל וממונה על חטיבת הבנקאות העסקית. מינואר 2008 ועד 10 ביוני 2009 ממלא מקום המנהל הכללי, ממונה על חטיבת הבנקאות העסקית. מינואר 2006 ועד דצמבר 2007 ממלא מקום המנהל הכללי, ממונה על חטיבת הבנקאות הקמעונאית. כיהן כדירקטור בחברות: ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ ו-BankPozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.
אמיר אביב ת.ז. 029443264 מען: הדקל 218, גאליה. תאריך לידה: 30.3.1972 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 1 בדצמבר 2013. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית. בעל תואר ראשון במנהל עסקים - האוניברסיטה של קרדיף, אנגליה. בעל תואר שני במנהל עסקים - לונדון ביזנס סקול, אנגליה. מאוגוסט 2003 ועד נובמבר 2009 סמנכ"ל פועלים שוקי הון בע"מ וראש מחלקת בנקאות להשקעות. מנובמבר 2009 ועד נובמבר 2013 מנכ"ל פועלים שוקי הון בע"מ. יו"ר דירקטוריון החברות: PAM Holdings Ltd, Poalim Asset Management (UK) Ltd ו-Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. חבר בדירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ ופועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. BankPozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi והמרכז לטכנולוגיה חינוכית (חל"צ). כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שוקי הון והשקעות החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ ו-Hapoalim Securities USA Inc, אך כיום אינו מכהן עוד כיו"ר הדירקטוריון שלהן. כיהן כדירקטור בחברות: PCM-HSU Holdings Inc, פועלים אי.בי.אי ניהול וחיתום בע"מ, פועלים ונצ'רס בע"מ, פועלים ונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ, פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ, פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסים בע"מ, דיור ב.פ. בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
יעקב אורבך ת.ז. 053906467 מען: חיים ברלב 13, קרית-אונו. תאריך לידה: 2.4.1956 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 6 ביולי 2014. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה העסקית. בעל תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. מינואר 2010 ועד 5 ביולי 2014 מבקר פנימי ראשי, משנה למנהל כללי, במעמד חבר הנהלה, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל. מפברואר 2006 ועד דצמבר 2009 מנהל אגף עסקי. מאוקטובר 2002 ועד בפברואר 2006 מנהל אגף בנקאות מסחרית. יו"ר דירקטוריון החברות: פועלים שרותי נאמנות בע"מ, דיור ב.פ. בע"מ, דיור ב.פ. השקעות (1992) בע"מ ודיור ב.פ. נכסים (1993) בע"מ. חבר ה-Advisory Group בניו-יורק.
רון וקסלר ת.ז. 024218422 מען: אבישי 6, תל-אביב. תאריך לידה: 5.7.1969 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 1 בנובמבר 2013. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה. בעל תואר ראשון בראיית חשבון ובמשפטים - אוניברסיטת תל-אביב. בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת בר-אילן. דוקטור לפילוסופיה במנהל ציבורי - אוניברסיטת בר-אילן. מספטמבר 2007 ועד ספטמבר 2011 מנהל הפעילות הקמעונאית באזור הדרום. מאוקטובר 2011 ועד אוקטובר 2013 סמנכ"ל מסחר ומכירות, קבוצת ישראכרט. כיהן כדירקטור וחבר בוועדת הביקורת של חברת ישראכרט וכדירקטור בחברת גלובל פקטורינג, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אפרת יעבץ ת.ז. 058677881 מען: הורדים 71, יהוד. תאריך לידה: 4.4.1964 נתינות: ישראלית	מכהנת כחברת הנהלה מיום 1 באוקטובר 2009. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת הון אנושי, ייעוץ ומשאבים. בעלת תואר ראשון במדעים/ביוכימיה ותזונת האדם - האוניברסיטה העברית ירושלים. בעלת תואר שני במינהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. עד ספטמבר 2009 מנהלת אגף ניירות-ערך פיננסיים. מכהנת כיו"ר דירקטוריון החברות: אבוקה חברה להשקעות בע"מ, אוצר בבל בע"מ, נכסי בבל בע"מ, מבנים וציוד בע"מ, עלצור חברה לפיתוח נכסים בע"מ, צדית בע"מ, רבדים (נכסים) בע"מ, רמח"ל פועלים בע"מ, באמ"י נכסים בע"מ וביתן חברה להשקעות ומשכנתאות בע"מ. חברה בוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה. כיהנה כדירקטורית בחברות: הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ. החברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ, PAM Holdings Ltd, Poalim Asset Management (UK) Ltd, ספנות נכסים בע"מ, אך כיום שוב אינה מכהנת בהן.
צחי כהן ת.ז. 022007587 מען: אחימאיר 13, רמת-גן. תאריך לידה: 29.9.1965 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 1 ביולי 2012. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה לניהול סיכונים. בעל תואר ראשון בהנדסה אירונוטית - הטכניון, חיפה. בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב. מנהל המטה העסקי בחטיבה העסקית של בנק הפועלים משנת 2004 ועד יוני 2012.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אברהם כוכבא ת.ז. 013570890 מען: המייסדים 33 כפר הרא"ה. תאריך לידה: 8.12.1961 נתינות: ישראלית ואמריקאית	מכהן כחבר הנהלה מיום 1 באוגוסט 2014. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב. בעל תואר ראשון במדעי המדינה וכלכלה - אוניברסיטת בר-אילן. בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת דרבי - אנגליה. ממאי 2011 ועד יולי 2014 מנהל אגף הפיתוח בחטיבת טכנולוגיה ומחשוב. ממאי 2010 ועד אפריל 2011 - מנהל מגזר הביטחון בחברת HP ישראל, אחראי על הפיתוח העסקי של החברה מול המגזר הביטחוני. משנת 2007 עד מאי 2010 - מנכ"ל ואחד ממייסדי חברת הסטארט-אפ VeNotion Technologies. מ-2002 עד 2006 - מפקד ממר"ם בצה"ל. יו"ר דירקטוריון חברת פועלית בע"מ.
עופר לוי ת.ז. 052222577 מען: כרמלי 5, רמת-גן. תאריך לידה: 15.2.1954 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 1 במאי 2006. משנה למנהל כללי, חשבונאי ראשי. בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב. רואה חשבון. חבר בדירקטוריון החברות: פועלים אקספרס בע"מ, אמ"י נאמנים בע"מ, יפת רישומים בע"מ.
אילן מזור ת.ז. 007447386 מען: ארנון 22, תל-אביב. תאריך לידה: 31.10.1946 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 31 באוגוסט 2003. משנה למנהל כללי, היועץ המשפטי הראשי של הבנק. בעל תואר ראשון במשפטים (L.L.B) - האוניברסיטה העברית, ירושלים. מכהן כדירקטור בדירקטוריון Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
ידין ענתבי ת.ז. 028078525 מען: משה שרת 58, תל-אביב. תאריך לידה: 31.10.1970 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 23 ביולי 2013. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הפיננסית - CFO. בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - האוניברסיטה העברית בירושלים. בעל תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - האוניברסיטה העברית בירושלים. רואה חשבון מוסמך. מספטמבר 2005 ועד דצמבר 2009 הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון והמפקח על הביטוח במשרד האוצר. מפברואר 2011 ועד יולי 2012 מנכ"ל דש בית השקעות. מכהן כיו"ר דירקטוריון חברת ידין ענתבי ייעוץ בע"מ וכדירקטור בדירקטוריון Sure-Ha International Ltd. חבר הוועד המנהל של שיעור אחר (ע"ר). כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ופועלים אפיקים בע"מ וכדירקטור בדירקטוריון החברות: דש קופות-גמל בע"מ, תכלית תעודות סל בע"מ ונכסים מ.י. בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.
ארי פינטו ת.ז. 069042505 מען: אנה פרנק 46, ראשון לציון. תאריך לידה: 22.12.1961 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 8 בספטמבר 2009. משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הקמעונאית. בעל תואר ראשון במנהל עסקים - ניו אינגלנד קולג', הייניקר, ארצות-הברית. בעל תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת Clarck בוסטון, ארצות-הברית. בוגר לימודי תעודה בתפקידי הדירקטור הלכה למעשה, המרכז הישראלי לניהול ולימודי תעודה בניהול כללי, אוניברסיטת בר-אילן; מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברות: ישראכרט בע"מ ויורופיי (יורוקרד) בע"מ. מנובמבר 2007 ועד ספטמבר 2009 מנהל אגף אשראי קמעונאי ומשכנתאות. מדצמבר 2002 ועד אוגוסט 2007 מנהל אגף משאבי אנוש. מספטמבר 2009 ועד אוקטובר 2013 משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה. מכהן כיו"ר דירקטוריון החברות: פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ ופועלים אפיקים בע"מ.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
דן אלכסנדר קולר ת.ז. 028051910 מען: אנטוקולסקי 7, תל-אביב. תאריך לידה: 8.9.1970 נתינות: ישראלית	מכהן כחבר הנהלה מיום 1 בינואר 2008. משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת שווקים פיננסיים. בעל תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית. בעל תואר שני בכלכלה ומנהל עסקים - האוניברסיטה העברית. מאפריל 2003 ועד דצמבר 2007 מנהל אגף ניהול נכסים והתחייבויות. מינואר 2008 ועד יוני 2012 משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת ניהול הסיכונים. ממרץ 2012 ועד נובמבר 2013 משנה למנהל כללי, ממונה על החטיבה הבינלאומית. מכהן כיו"ר דירקטוריון החברות: ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ, פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, החברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ, פועלים החזקות פיננסיות בע"מ, הפועלים הנפקות בע"מ, תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, אופז בע"מ, קונטיננטל פועלים בע"מ, פועלים אמריקאי ישראלי בע"מ ופקעות פועלים בע"מ וכן כדירקטור בדירקטוריון החברות: Hapoalim International N.V, Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. והבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות: Poalim Asset Management (UK) Ltd, Pam Holdings Ltd, פועלים נכסים (מניות) בע"מ, פקעות פועלים בע"מ, קונטיננטל פועלים בע"מ, Hapoalim USA Holding Company, Inc, אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, ביצור בע"מ, הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ, תמורה חברה פיננסית בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, אגם חברה פיננסית בע"מ, אופז בע"מ, אטד חברה להשקעות בע"מ, זהר השמש להשקעות בע"מ, עינת (נכסים) בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ, פועלים ונצ'ר סרביסס ישראל בע"מ, חברה להשקעות של קונטיננטל בע"מ, ספנות השקעות בע"מ, ספנות פועלים ניהול בע"מ, קדימה פועלים חברה פיננסית בע"מ, בנעד חברה להשקעות בע"מ, תובל חברה להשקעות בע"מ, ספנות חברה פיננסית בע"מ, ספנות ניירות-ערך בע"מ, ובנק אוצר החייל בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. כיהן כסגן יו"ר דירקטוריון BankPozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi, אך כיום שוב אינו מכהן בו. כן כיהן כמנכ"ל חברת מתאר חברה להנפקות בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
זאב חיו ת.ז. 057069676 מען: הברוש 28, תל מונד. תאריך לידה: 24.2.1961 נתינות: ישראלית	מכהן כמבקר פנימי ראשי החל מיום 14 ביולי 2014. מבקר פנימי ראשי, משנה למנהל כללי, ממונה על הביקורת הפנימית בארץ ובחו"ל. בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה – אוניברסיטת תל-אביב. רואה חשבון. מאוגוסט 2006 ועד ינואר 2012 מנהל אגף שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים. מינואר 2012 ועד יולי 2014 מנהל אגף שירותי תפעול בשווקים פיננסיים. מכהן כמבקר פנימי ראשי בחברות: ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, פעילים – חברה לניהול השקעות בע"מ. כיהן כמנכ"ל ודירקטור בחברת פועלים החזקות פיננסיות (1993) בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בה. כיהן כיו"ר דירקטור החברות: פועלים אגוז חברה פיננסית בע"מ, פועלים שקד חברה פיננסית בע"מ, תבואת פועלים בע"מ, שורש פועלים בע"מ ומישור פועלים בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. כיהן כדירקטור בחברות: החברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ, הבורסה לניירות-ערך בתל-אביב בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.
יורם ויסברם ת.ז. 007041809 מען: סוקולוב 7, תל-אביב. תאריך לידה: 14.6.1948 נתינות: ישראלית	מכהן כמזכיר הבנק החל מיום 4 באפריל 1995. מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברות: ביצור בע"מ, אופז בע"מ, הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, תרשיש – החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, תמורה חברה פיננסית בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ וזהר השמש להשקעות בע"מ. חבר בוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה (ע"ר), קרן מילגות ע"ש משפחת טובה ואליהו מרגלית (ע"ר – בהליכי פירוק מרצון), קרן מייסדים ע"ש י. אפטר, י. בראלי, ש. גורן, א. זברסקי, י. חורין, ר. שנקר (ע"ר – בהליכי פירוק מרצון) ובקרן א.מ.י. לאמני בימה – ע"ש קלצ'קין (ע"ר). כיהן כדירקטור בחברות: שיריון חברה להשקעות בע"מ, תובל חברה להשקעות בע"מ ובנעד חברה להשקעות בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

תקנה 26א נושאי משרה בכירה של הבנק (המשך)

שם ופרטים אישיים	התעסקות בחמש השנים האחרונות
אלי כהן ת.ז. 027760628 מען: טשרניחובסקי 31, תל-אביב. תאריך לידה: 6.7.1970 נתינות: ישראלית	מכהן כמנהל מטה שיווק, שירות ואחריות חברתית החל מיום 15.1.2011. בעל תואר ראשון בתקשורת ומדעי המדינה - אוניברסיטת בר-אילן. בעל תואר שני במנהל ציבורי - אוניברסיטת בר-אילן. חבר במועצת אור ירוק, העמותה לשינוי תרבות הנהיגה בישראל. דירקטור, נציג עיריית תל-אביב מקרב הציבור, בתאגיד "בניין הקאמרי 1961 בע"מ" (מנהלת "עיר עולם"). חבר הוועד המנהל, נציג עיריית תל-אביב מקרב הציבור, ב"עמותה לתיירות" (מנהלת "עיר עולם ותיירות"), "ועדת שיווק ופיתוח עסקי" בבורסה לניירות-ערך ועמותת קרן מורשת מנחם בגין. חבר בוועד המנהל של עמותת פועלים בקהילה. מרצה במרכז הבינתחומי הרצליה. בשנים 2004-2006 כיהן כמנכ"ל משרד התיירות. בשנים 2006-2008 כיהן כממונה על השכר והסכמי העבודה במשרד האוצר. בשנים 2009-2010 כיהן כסמנכ"ל למסחר וקשרים תעופתיים באל-על.

תקנה 26ב מורשה החתימה העצמאיים

אין.

תקנה 27 רואי חשבון של הבנק

זיו האפט, רואי חשבון, דרך מנחם בגין 48, תל-אביב.
סומך חייקין, רואי חשבון, רח' הארבעה 17, תל-אביב.

תקנה 28 פירוט לשינויים בתזכיר ובתקנון של הבנק

אין.

תקנה 29

(א) המלצות הדירקטוריון לאסיפה הכללית והחלטותיהם שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית:

(1) חלוקת דיבידנד –
לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד ראה דוח הדירקטוריון עמוד 15.
(2) שינוי בהון – אין.
(3) שינוי בתזכיר ובתקנון של הבנק – אין.
(4) פדיון מניות – אין.
(5) פדיון מוקדם של אגרות-חוב – אין.
(6) עסקות שאינן בתנאי שוק בין הבנק לבין בעל עניין בו – אין.

(ב) החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות הדירקטוריון – אין.

(ג) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

1. לעניין החלטות האסיפה הכללית המיוחדת מיום 11 בפברואר 2014, מופנית תשומת הלב לדוח המיידי בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת ביום 11 בפברואר 2014, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 5 בינואר 2014, אסמכתא מס' 2014-01-003661. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידי על תוצאות האסיפה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 11 בפברואר 2014, אסמכתא מס' 2014-01-036925 שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

תקנה 29 (המשך)

2. לעניין החלטות האסיפה הכללית המיוחדת מיום 12 במרץ 2014, מופנית תשומת הלב לדוח המיידי בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת ביום 12 במרץ 2014, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 3 בפברואר 2014, אסמכתא מס' 2014-01-029638. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידי על תוצאות האסיפה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 12 במרץ 2014, אסמכתא מס' 2014-01-012249 שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב.

תקנה 29א

(1) אישור פעולות לפי סעיף 255 לחוק החברות תוך פירוט שם נושא המשרה ותפקידו, מועד הפעולה ופרטיה, מועד אישור הפעולה, תיאור התהליכים שבהם אושרה הפעולה והנימוקים לאישורה:

ביום 26 בפברואר 2014 קיבל הדירקטוריון את עדכון הצהרותיהם של דירקטורים ונושאי משרה והחליט לאשר כי למרות שכפל הכהונה של הדירקטורים ו/או נושאי המשרה המפורטים להלן ו/או של בן הזוג ו/או של קרוב להם, כדירקטור או כמנהל כללי או כבעל עניין בחברות המפורטות לצד שמם להלן, נחשבת למצב בו מתקיים לכאורה ניגוד עניינים, קבע הדירקטוריון שאין בכך פגיעה בטובת הבנק:

א. ניר זיכלינסקי - עמותת הקריה האקדמית קרית-אונו, א.ש.ע.נ. טכנולוגיות פלסטיק בע"מ, מכון לנדר מרכז אקדמי ירושלים, ג'רוסלם השקעות בטכנולוגיות (ג'י.טי.איי.) בע"מ, איגוד הדירקטורים בישראל בע"מ, אס.אר.אי מסטר טכנולוגיות בע"מ, אס.אר. אי פיננסים גלובל גרופ, אוניברסיטה תל-אביב, המרכז הבינתחומי הרצליה.

ב. נחמה רונן - המכללה האקדמית תל-אביב.

ג. אירית איזקסון - אירית איזקסון ייעוץ וניהול.

ד. מאיר ויצנר - 4Water Supplies (Pty) Ltd.

ה. יאיר טאומן - סטודיו למשחק - עמותה לטיפוח אמנות הבמה, Stony Brook University.

ו. עידו שטרן - אב-אר השקעות הון 1997 בע"מ, אריסון החזקות (1998) בע"מ, אריסון השקעות בע"מ, אריסון קיימות בע"מ, ארזף בע"מ, ארזף ב' (97) בע"מ.

ז. ידין ענתבי - שיעור אחר ע"ר, פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ, פועלים אופקים בע"מ.

ח. אמיר אביב - המרכז לטכנולוגיה חינוכית (חל"צ), פועלים אי.בי.אי. ניהול וחיתום בע"מ, פועלים ונצ'רס ניהול קרנות בע"מ, פועלים ונצ'רס בע"מ, פועלים שוקי הון (יורו) בע"מ, פועלים שוקי הון - יישומים ומחקרים פיננסיים בע"מ, HSU - Hapoalim Securities USA, PCM Holdings, Inc, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ, דיור ב.פ. בע"מ, בנק הפועלים (שוויץ) בע"מ, BankPozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi.

תקנה 29א (המשך)

ט. דני קולר - פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים שוקי הון - בית השקעות בע"מ, פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ, בנק הפועלים (שוויץ) בע"מ, החברה לרישומים של בנה"פ, פועלים החזקות פיננסיות בע"מ, הפועלים הנפקות בע"מ, תרשיש - החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, אופז בע"מ, קונטיננטל פועלים בע"מ, הפועלים אמריקאי ישראלי בע"מ, פקעות פועלים בע"מ.

י. אריק פינטו - ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ.

יא. יעקב אורבך - ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, פעילים - חברה לניהול השקעות בע"מ, פועלים סהר בע"מ, פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ, פועלים שוקי הון בע"מ, פועלים ונצ'רס - ניהול קרנות בע"מ, פועלים שוקי הון בית השקעות בע"מ.

יב. אלי כהן - פועלים בקהילה.

יג. צביקה נגן (שאינו מכהן עוד כנושא משרה בבנק) - הבורסה לניירות-ערך תל-אביב.

יד. שמעון גל (שאינו מכהן עוד כנושא משרה בבנק) - פועלים שרותי נאמנות בע"מ, דיור ב.פ. בע"מ, ישראכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, יורופיי (יורוקדר) ישראל בע"מ.

טו. ניר זיכלינסקי (קרובה של נושא המשרה - אשתו) - סטילפלסט סחר (2008) בע"מ.

טז. דני קולר (קרובה של נושא המשרה - אשתו) - צונץ אליה עורך-דין.

כן קיבל הדירקטוריון ביום 31 באוגוסט 2014 את עדכון הצהרותיהם של דירקטורים ונושאי משרה והחליט לאשר כי למרות שכפל הכהונה של הדירקטורים ו/או נושאי המשרה המפורטים להלן ו/או של בן הזוג ו/או של קרוב להם, כדירקטור או כמנהל כללי או כבעל עניין בחברות המפורטות לצד שמם להלן, נחשבת למצב בו מתקיים לכאורה ניגוד עניינים, קבע הדירקטוריון שאין בכך פגיעה בטובת הבנק:

א. יוסף ירום - אוניברסיטת חיפה.

ב. דפנה שורץ - אינווטק פתרונות רפואיים בע"מ.

ג. אמיר אביב - PAM Holdings Ltd, PAM (UK) Ltd.

ד. דני קולר - Hapoalim International, ישראכרט בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, בורסה לניירות-ערך.

ה. אירית איזקסון (קרוב של נושאת המשרה - גיס) - א.א. הוברמן (נדל"ן) בע"מ, חממה טכנולוגית משגב/כרמיאל שרותי ניהול בע"מ, השקעות בני איזקסון בע"מ, אמינא בע"מ, בנין פלטין בע"מ, גוש 30048 חלקות 22 ו-23 בע"מ, פרדס מזיא בע"מ, פרדס מרגלית בע"מ, פרדס אליהו בע"מ, הממשיכים בע"מ, אמינא (UK) בע"מ, דלסון השקעות ונכסים (1994) בע"מ.

ו. אפרת פלד (קרוב של נושאת המשרה - בן זוג) - בליסימה אחזקות בע"מ (בהקפאה מתחילת 2014), אייאנדדי פתרונות כלכליים (2014) בע"מ.

ז. עופר לוי (קרוב של נושא המשרה - בן זוג של האחות) - מ.ע דולב בנין ופיתוח בע"מ, ל.ח גרשון בע"מ.

בהתאם לקביעת הדירקטוריון כאמור לעיל, כי אין בכפל הכהונה כל פגיעה בטובת הבנק, נתן הדירקטוריון אישור לפי סעיף 255 לחוק החברות להמשך כהונתם בבנק.

כן אישר הדירקטוריון את העסקות והפעולות שבוצעו בעבר בין החברות הנ"ל לבין הבנק טרם מינויים של הדירקטורים ו/או נושאי המשרה הנ"ל וקודם שהיה להם ו/או לבן הזוג ו/או לקרוב שלהם, עניין אישי בעסקות ו/או בפעולות, שהינן במהלך העסקים הרגיל. כן אישר הדירקטוריון כי הוא אינו מוצא פגם בכך שהבנק ימשיך לספק לחברות הנ"ל שירותים בנקאיים שהוא נוהג לתת ללקוחותיו, במהלך העסקים הרגיל של הבנק, בכפוף לכך שמדובר בשירותים שאינם כרוכים בחשיפות אשראי ו/או במתן הטבות ו/או הנחות שאינן לפי תעריפון הבנק, כאשר ב-"שירותים בנקאיים" כלולים פתיחת חשבונות, קבלת פיקדונות, כרטיסי אשראי, פעולות במטבע-חוץ וניירות-ערך ("השירותים הבנקאיים").

תקנה 29א (המשך)

האישור הנדרש לפי הוראת סעיף 255 לחוק החברות ניתן בכפוף לכך שהשירותים הבנקאיים המסופקים על-ידי הבנק לאותן החברות הינם על-פי נוהלי הבנק ובמסגרת הסמכויות והנהלים של הדירקטוריון ולפיהם. אישור זה מהווה עדכון לאישורים קודמים שקיבל הדירקטוריון במועדים שונים.

(2) אישור פעולות לפי סעיף 254(א) לחוק החברות שלא אושרו: אין.

(3) עסקות חריגות הטעונות אישור לפי סעיף 270 (1) לחוק החברות - אין.

(4) פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי, לנושא משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח -

א. לעניין אשרור התקשרות בפוליסת ביטוח לנושאי משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח - מופנית תשומת הלב לדוח המיידי בדבר עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה, הכולל דיווח בדבר כינוס אסיפה כללית ביום 26.10.2010, שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 1.9.2010, אסמכתא מס' 2010-01-609039 ודוח משלים שפרסם הבנק ביום 11.10.2010 אסמכתא מס' 2010-01-642297. כן מופנית תשומת הלב לדוח המיידי על תוצאות האסיפה לאישור עסקה עם בעל שליטה שפרסם הבנק באמצעות מערכת הדיווח האלקטרונית, לרשות לניירות-ערך ולבורסה לניירות-ערך בתל-אביב, ביום 26.10.2010, אסמכתא מס' 2010-01-659109 (להלן: "הדוחות המיידיים"). האסיפה הנ"ל אישרה את ההתקשרויות בפוליסות ביטוח נושאי המשרה המפורטים בדוחות המיידיים הנ"ל, לרבות אישור הפוליסה הקיימת והכל בתנאים המפורטים בדוחות המיידיים הנ"ל.
ביום 29 במאי 2014 אישר דירקטוריון הבנק, בהמלצת ועדת ביקורת, את חידוש הביטוח לאחריות דירקטורים ונושאי משרה, לתקופה 1 ביוני 2014 ועד 31 במאי 2015, באותם התנאים המפורטים בדוחות המיידיים.

ב. לעניין התחייבות לשיפוי נושאי משרה כהגדרתו בחוק החברות, שבתוקף בתאריך הדוח -
כמפורט בתקנה 22 לעיל.

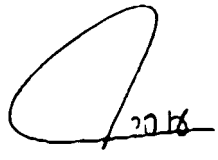

עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

יורם ויסברם
מזכיר הבנק

תל-אביב, 9 במרץ 2015

פרטים נוספים על התאגיד על-פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 (נכון ליום 31.12.2014):

עצמאות הדירקטוריון		
1.		בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר: **נכון.**
2.	א.	מספר הדירקטורים הבלתי תלויים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: סך-הכל 7 דירקטורים (שני דירקטורים חיצוניים שמונו על-פי חוק החברות וחמישה דירקטורים אשר מונו על-פי הוראה 301 של בנק ישראל והם עונים על הגדרת "דירקטור בלתי תלוי" כאשר הם מקיימים את תנאי הכשירות למינוי דירקטור חיצוני הקבועים בסעיף 240(ב)-(ו) לחוק החברות וועדת הביקורת אישרה את היותם בלתי תלויים ביום 24.1.2011 וביום 28.7.2013).
	ב.	נכון למועד פרסום שאלון זה: בתאגיד שיש בו בעל שליטה או מי שמחזיק בדבוקת שליטה (בסעיף זה – בעל שליטה) – שליש מבין חברי הדירקטוריון, לפחות, בלתי תלויים: **נכון.**
	ג.	התאגיד **לא** קבע בתקנון כי יכהן בו שיעור/מספר מינימלי של דירקטורים בלתי תלויים.
3.		בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי): **נכון.** הגורם שערך את הבדיקה האמורה: הדירקטוריון באמצעות מזכירות הבנק.
4.		כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים): **נכון.**
5.		כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של עניין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות): **נכון.**
6.		בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח: **נכון.**

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

כשירות וכישורי הדירקטורים		
7.		בתקנון התאגיד **לא** קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים: **נכון.**
8.		כל הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח הצהירו עובר למועד זימון האסיפה הכללית שעל סדר יומה היה מינוים (לרבות מינויים מחדש), כי יש להם הכישורים הדרושים (תוך פירוטם) והיכולת להקדיש את הזמן הראוי לשם ביצוע תפקידם וכי לא מתקיימות לגביהם ההגבלות האמורות בסעיפים 226 ו–227 לחוק החברות, ולעניין דירקטור בלתי תלוי מתקיים בהם גם האמור בפסקאות (1) ו–(2) להגדרה "דירקטור בלתי תלוי" שבסעיף 1 לחוק החברות: **נכון.**
9.		לתאגיד יש תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן תוכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בתאגיד: **נכון.** התוכנית הופעלה בשנת הדיווח.
10.		יו"ר הדירקטוריון (או אדם אחר שמינה הדירקטוריון) אחראי על הטמעת הוראות הממשל התאגידי החלות על התאגיד, ופעל לעדכון הדירקטורים בנושאים הקשורים בממשל תאגידי במהלך שנת הדיווח: **נכון.**
11.	א.	בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית: **נכון**. המספר המזערי שנקבע: **2.**
	ב.	בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד, בנוסף לדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית ופיננסית, דירקטורים נוספים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון: **נכון.**
	ג.	מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח: בעלי כשירות חשבונאית ופיננסית: **14.** בעלי כשירות מקצועית: **1.**
12.	א.	במועד מינוי דירקטור חיצוני בשנת הדיווח, קוימה הוראת סעיף 239(ד) לחוק החברות לעניין גיוון הרכב הדירקטוריון משני המינים: **נכון.**
	ב.	בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים: **נכון.**
	ג.	מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: **גברים: 10, נשים: 5.**

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)						
13.	א.	מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח: רבעון ראשון 2014: **11** רבעון שני 2014: **8** רבעון שלישי 2014: **11** רבעון רביעי 2014: **12**				
	ב.	לצד כל אחד משמות הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור השתתפותו בישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה – לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו):				
		שם הדירקטור	שיעור השתתפותו בישיבות הדירקטוריון	שיעור השתתפותו בישיבות ועדת ביקורת (לגבי דירקטור החבר בוועדה זו)	שיעור השתתפותו בישיבות הוועדה לבחינת הדוחות כספיים (לגבי דירקטור החבר בוועדה זו)	שיעור השתתפותו בישיבות ועדות דירקטוריון נוספות בהן הוא חבר (תוך ציון שם הוועדה)
		יאיר סרוסי	100%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	ועדת אשראי – 92% הוועדה לאישור השקעות – 100% הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית – 100% הוועדה למוצרים חדשים – 87% הוועדה לממשל תאגידי – 100% ועדת כספים ותשקיפים – 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים – 94%
		אירית איזקסון	92%	אינה חברת הוועדה	אינה חברת הוועדה	ועדת כספים ותשקיפים – 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים – 100% ועדת אשראי – 89% הוועדה למוצרים חדשים – 100%
		מלי ברון	97%	100%	100%	ועדת עסקות עם אנשים קשורים – 100% ועדת אשראי – 97% ועדת ממשל תאגידי – 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים – 100%

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית) (המשך)						
		אמנון דיק	100%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	ועדה לאישור השקעות – 100% ועדת בנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית – 91% ועדת טכנולוגיה ומחשוב – 100% ועדת מוצרים חדשים – 100%
		מאיר ויצ'נר	97%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	ועדת טכנולוגיה ומחשוב – 100% ועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית – 91%
		ניר זיכלינסקי	95%	96%	96%	ועדת טכנולוגיה ומחשוב – 100%
		יאיר טאומן	95%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	ועדה לאישור השקעות – 100% הוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי – 100%
		אמרי טוב	95%	96%	96%	ועדת תגמול – 100% ועדת אשראי – 92% ועדת עסקות עם אנשים קשורים – 92% ועדת כספים ותשקיפים – 100% הוועדה לאישור השקעות – 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים – 94% הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית – 91% הוועדה לממשל תאגידי – 87%
		יוסף ירום	97%	96%	96%	ועדת מוצרים חדשים – 100%
		יעקב פאר	100%	96%	96%	ועדת כספים ותשקיפים – 83%
		אפרת פלד	95%	אינה חברת הוועדה	אינה חברת הוועדה	הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית – 91% ועדת כספים ותשקיפים – 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים – 100% ועדת ממשל תאגידי – 100%

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית) (המשך)						
		משה קורן	97%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	ועדת אשראי – 100% ועדת עסקות עם אנשים קשורים – 100% ועדת כספים ותשקיפים – 100% הוועדה לניהול ובקרת סיכונים – 100% הוועדה למוצרים חדשים – 100%
		נחמה רונן	100%	אינה חברת הוועדה	אינה חברת הוועדה	ועדת ממשל תאגידי – 100% ועדת תגמול – 100%
		דפנה שורץ	95%	100%	100%	ועדת עסקות עם אנשים קשורים – 100% ועדת תגמול – 100% הוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי – 100%
		עידו שטרן	100%	אינו חבר הוועדה	אינו חבר הוועדה	הוועדה לתביעות נגזרות – אי.די.בי – 100% הוועדה לאישור השקעות – 100% הוועדה לבנקאות חו"ל ופעילות בינלאומית – 100% הוועדה לממשל תאגידי – 100%
14.	בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם, לאחר שניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם: **נכון.**					
15.	בשנת הדיווח כונסה אסיפה שנתית (ולא יאוחר מתום חמישה עשר חודשים לאחר האסיפה השנתית האחרונה): **נכון.**					

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון		
16.	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון: **נכון**.	
17.	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי: **נכון**.	
18.	בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות. ☒ לא רלוונטי.	
19.	המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון: **נכון**.	
20.	בעל שליטה או קרובו אינו מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור: **נכון**.	

ועדת הביקורת		
21.	כל הדירקטורים החיצוניים היו חברים בוועדת הביקורת במהלך שנת הדיווח: **נכון**.	
22.	יו"ר ועדת הביקורת הוא דירקטור חיצוני: **נכון**.	
23.	בוועדת הביקורת לא כיהן בשנת הדיווח –	
	א.	בעל השליטה או קרובו: **נכון**.
	ב.	יו"ר הדירקטוריון: **נכון**.
	ג.	דירקטור המועסק על–ידי התאגיד או על–ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו: **נכון**.
	ד.	דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע: **נכון**.
	ה.	דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה: **נכון**.
24.	מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות: **נכון**.	
25.	מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני: **נכון**.	
26.	ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר, לפי העניין, ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד: **נכון**.	
27.	בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו): **נכון**.	

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

תפקידי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן: הוועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים		
28.	א.	פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות הוועדה לקראת ישיבת הדירקטוריון בה יאושרו הדוחות התקופתיים או הרבעוניים: **3 ימים.**
	ב.	מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון 2014: **4 ימים.** דוח רבעון שני 2014: **3 ימים.** דוח רבעון שלישי 2014: **8 ימים.** דוח שנתי 2014: **9 ימים.**
	ג.	מספר הימים שחלפו בין מועד העברת טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטורים למועד אישור הדוחות הכספיים: דוח רבעון ראשון 2014: **יומיים.** דוח רבעון שני 2014: **יומיים.** דוח רבעון שלישי 2014: **יומיים.** דוח שנתי 2014: **יומיים.**
29.	רואה החשבון המבקר של התאגיד הוזמן לכל ישיבות הוועדה והדירקטוריון, והמבקר הפנימי קיבל הודעות על קיום הישיבות כאמור, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח: **נכון**.	
30.	בוועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן:	
	א.	מספר חבריה לא פחת משלושה (במועד הדיון בוועדה ואישור הדוחות כאמור): **נכון**.
	ב.	התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו–(ג) לחוק החברות (לעניין כהונת חברי ועדת ביקורת): **נכון**.
	ג.	יו"ר הוועדה הוא דירקטור חיצוני: **נכון**.
	ד.	כל חבריה דירקטורים ורוב חבריה דירקטורים בלתי תלויים: **נכון**.
	ה.	לכל חבריה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית: **נכון**.
	ו.	חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים: **נכון**.
	ז.	המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות: **נכון**.

פרטים נוספים על התאגיד על–פי הנחיה לפי סעיף 36א לחוק ניירות–ערך, התשכ"ח–1968 (נכון ליום 31.12.2014) (המשך):

רואה חשבון מבקר	
31.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, בסמוך לפני אישור הדוח התקופתי, כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים לדוחות הכספיים בשנת הדיווח: **נכון**.
32.	טרם מינויו של רואה החשבון המבקר, העבירה ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) את המלצותיה לאורגן הרלוונטי בתאגיד, בקשר עם היקף עבודתו ותנאי העסקתו של רואה החשבון המבקר: **נכון**. האורגן הרלוונטי בתאגיד פעל על–פי המלצות ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים): **כן.**
33.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) בחנה בשנת הדיווח כי לא הייתה מגבלה על עבודת רואה החשבון המבקר: **נכון**.
34.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) דנה בשנת הדיווח עם רואה החשבון המבקר בממצאי הביקורת והשלכותיהם: **נכון**.
35.	ועדת הביקורת (ו/או הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה, טרם מינויו של רואה החשבון המבקר, בדבר התאמת כשירותו לביצוע ביקורת בתאגיד וזאת לאור אופי פעילות התאגיד ומורכבותו: **נכון**.
36.	מספר השנים בהם מכהן השותף המטפל במשרד רואה החשבון המבקר בתפקידו (כרואה חשבון מבקר בתאגיד): **צבי שיף, זיו האפט משנת 2012 ואיתי כורם, סומך חייקין מיוני 2013 (דורון דבי, סומך חייקין עד יוני 2013).**
37.	רואה החשבון המבקר השתתף בשנת הדיווח בכל ישיבות הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים אליהן הוזמן: **נכון**.

עסקות עם בעלי עניין	
38.	התאגיד אימץ נוהל ומדיניות, שאושרו בידי ועדת עסקות עם אנשים קשורים, שעניינם עסקות בעלי עניין על מנת להבטיח כי עסקות כאמור יאושרו כדין: **נכון**.
39.	בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על–ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול: **נכון**.
40.	למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר): **נכון**.

מר יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

הגב' דפנה שורץ
יו"ר ועדת הביקורת*

* הוועדה משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.